

Abonnementen: f 17,50 p. 10 nummers
(v. leden f 12,50) (v. buitenland f 1,50 extra)
bij vooruitbetaling op giro no. 468.874
t.n.v. „O.D.V.” te 's-Gravenhage

Secretariaat: **de Perponcherstraat 98**

Den Haag - Tel. 60 66 50

SLEUTELS

COSMISCHE LERINGEN

mediamiek ontvangen en uitgegeven
door de „Orde der Verdraagzamen”
te 's-Gravenhage

I N H O U D.

OKTOBER 1964.

Nummer 1.
10e jaargang.

ZELFVERWERKELIJKING.

De gespletenheid in de mens

Achtergronden van de nieuwe wereldleer

AANPASSING.

Vandaag

De tijdsspiraal

Eenheid der tegendelen

Definities

Overname uit „SLEUTELS” slechts toegestaan na
schriftelijke toestemming van het bestuur der „O.D.V.”

ZELFVERWERKELIJKING

Eerste Les.

DE GESPLETENHEID IN DE MENS.

De titel zal u doen vermoeden, dat het hier gaat om een bijna psychiatrisch rapport over de mensheid. Dit is zeker niet mijn bedoeling. Er zijn echter bepaalde aspecten, die wij bij praktisch elke mens in deze tijd ontmoeten. Aspecten, welke door die mens zelf niet of onvoldoende worden begrepen en die toch voor zijn gedrag, voor zijn juiste reactie op de invloeden van deze tijd van groot belang zullen zijn. Men zou dit kunnen noemen: een vervreemding van de wereld.

Ieder van u heeft zijn eigen problemen; en ieder van u heeft zijn eigen fouten. Het is geen hatelijkheid dat ik dit vaststel, het is eenvoudig een feit. Die fouten en problemen kunnen wij tot op een zekere hoogte accepteren. Er komt echter een ogenblik waarop wij een gevoel van onvolledigheid, van onvoldaanheid niet langer meester kunnen. Op dat ogenblik zullen wij als mens en ook vaak als geest trachten een soort tweede werkelijkheid te scheppen (een droomwereld, een oordeel over onszelf en de wereld), dat aanmerkelijk verschilt van de normen van ons dagelijks bestaan. Het is juist deze gespletenheid (dit verschil maken tussen de alledaagse feiten en persoonlijk leven en de stellingen die men geestelijk aanhangt, de denkbeelden waarmee men leeft), welke in grote mate bepalend kunnen zijn voor de wijze, waarop wij ons in een stofelijke wereld en ook in een geestelijke wereld gedragen en de manier waarop wij de krachten, die daarin aanwezig zijn, kunnen verwerken.

Een heel eenvoudig feit werd geformuleerd door een oud denken met deze woorden:

"God is het begin en het einde van alle dingen.

Hij is in alles en rond alles. Zonder Hem bestaat er niets.

Zo is Hij in en rond ons. En zo wij Hem beseffen, is Hij de kracht, waaruit wij leven."

Mooi gezegd. Maar met deze vrome woorden komen wij geen stap verder, indien wij die goddelijke Kracht niet ergens actief kunnen maken.

Een moralist zei, dat de mens innerlijk voortdurend het slechte erkent en bestrijdt; en dat hij daardoor zichzelf vervormt tot iets, wat hij in wezen niet is. De tijd van Rousseau.

Ook deze omschrijving mag gelden als aanvaardbaar. Maar ook daar ontdek ik iets, wat ontbreekt: nl. de mogelijkheid om met die vaststelling iets te doen.

Onze beschouwing van deze verdeeldheid, deze gespletenheid van de mens heeft dan ook helemaal niet als zin het kenbaar maken van het verschijnsel, maar eenvoudig de oplossing te zoeken, die wij daarvoor kunnen vinden, want de praktijk is altijd het belangrijkste.

En dan stel ik:

Op het ogenblik, dat ik iets als juist erken en predik en voor mijzelf niet in toepassing breng, leef ik geestelijk boven mijn stand of in

een wereld, die voor mij reëel kan bestaan. Zodra dit geschiedt, ontstaat er een strijd met mijzelf, waarbij ik alle krachten rond mij afwijs en voor mijzelf een gevoel van meerwaardigheid plus een schuldbesef tot aanzijn breng, waaruit ik voor mijzelf weliswaar een gevoel van vrede kan putten maar gelijktijdig alle kracht die mij toevloeit, alle mogelijkheid tot beleving die er voor mij bestaat, teniet doe. We moeten dit proberen te vermijden.

Wanneer ik enerzijds tracht te leven met de hoogste krachten, de hoogste sferen en anderzijds een stoffelijk leven leid dat daarmede niet in overeenstemming is, dan is er in mij een gespletenheid, waardoor ik het mij onmogelijk maak juist te reageren op de invloeden van de tijd, gebruik te maken van kosmische krachten wanneer ze optreden, ja, zelfs gebruik te maken van de goddelijke Kracht, die in en rond mij aanwezig is.

De denkwijzen van de mens in deze doet vaak, indien men ze ontleeft, wat eigenaardig aan. Men zegt nl.: Ik erkèn, dat dit of dat heel mooi zou zijn. Men bouwt zich een idee op. Die idee noemt men vervolgens de waarheid; en men wil zich aanpassen aan die idee, zonder rekening te houden met de werkelijke feiten van eigen bestaan. Het resultaat is, zoals u begrijpen zult, nil. Om te komen tot een verantwoord, een reëel gebruik van zijn eigen krachten en een verantwoord gebruik van de krachten rond hem en dus een juiste en snelle aanpassing ook aan de optredende golven, die van uit de kosmos de aarde overspoelen, zal de mens dan ook moeten kiezen tussen het aanvaarden van een absoluut gezag of van een absolute persoonlijke aansprakelijkheid, die direct en volledig is gebaseerd op eigen materiëel bestaan en niet op de geestelijke beelden.

Hoe moeten wij dan dit alles verwerken. Want er is geen mens onder u, die niet ergens droomt van het hogere of van het betere. En er is ook geen mens onder u, die daarnaast niet de innerlijk als wat onwaardig of onjuist ervaren tendensen van stoffelijk leven en streven heeft. De tegenstrijdigheid bestaat nl. in praktisch elke mens; bij de één sterk, bij de ander zwak, maar ze is er. Wij moeten daarvoor allereerst ontleden, hoe het ideaal tot stand komt.

Binnen de Christenheid kan worden gesteld, dat driekwart van de idealen een persoonlijke afleiding betekenen van de evangelische waarheid. Ze zijn echter niet gebaseerd op de leefregels, die in het Evangelie zijn bevat; ze zijn zelfs niet op het Christendom gebaseerd. Ze zijn gebaseerd op de neiging van de mens tot zelfrechtvaardiging en gelijktijdig op de neiging alle z.g. lagere, dierlijke en andere aspecten in zichzelf te ontkennen. Dit is gevaarlijk, want hierdoor komt die Christenheid tot een aantal theorieën, die buitengewoon mooi zijn. Ik denk hierbij aan wereldvrede, ofschoon een werkelijke wereldvrede in de zin waarin men haar nastreeft, één van de meest onvruchtbare tijden zou zijn voor de bewustwording van de mensheid en de vooruitgang van het menselijk ras.

Men formuleert dit als een verbonden-zijn met God, maar vergeet dat die God niet volgens menselijke regels handelt en dat die God dus ook niet kan worden aangepast aan gedragsinterpretaties, zoals een mens die van uit zich wil geven. Het is juist die neiging om een ideaal op te bouwen aan de hand van uw opvoeding, van de heersende mystieke en ook godsdienstige waarden van uw omgeving, waardoor u wordt gebracht tot een verloochening van een groot gedeelte van uw eigen krachten en eigen persoonlijkheid. Die verloochening is echter alleen in gedachten aanwezig.

Er zijn er onder u, die waarschijnlijk wel eens hebben nagedacht over de Tien Geboden en die daarbij alle gebodsbepalingen goed in zich hebben opgenomen. Hoe die gebodsbepalingen moeten worden geïnterpreteerd, daarover maken ze zich geen zorgen. Ze maken een eigen interpretatie en ze vergeten vooral, dat ook het begeren, d.w.z. het denken, daar verboden wordt.

Nu blijkt dus, dat wanneer je in een geestelijke sfeer leeft, de gedachten en de daad van uit een geestelijk standpunt vaak dezelfde intensiteit bezitten. Alleen wordt de gedachte door de mens sneller vergeten. De daad is een blijvende waarde, die zijn gedachten voortdurend beïnvloedt; de gedachte doet dat niet.

Men zal zich afvragen, waarom er in de Tien Geboden nu zo'n bepaling terecht is gekomen. Willen wij daarbij uitgaan van de godsdienstige regels, dan zeggen we: God heeft het gedaan. Willen wij trachten die Geboden te verklaren van uit de moeilijkheden waarvoor Mozes stond, dan vragen wij ons af: waarom die denkbepalingen? Die waren toch zo gevaarlijk niet. Tot wij ons o.m. de aanbidding van het Gouden Kalf herinneren.

Als ik iets denk en die gedachte is misschien volgens mijn opvattingen minderwaardig, dan kan ik mij daarvan afmaken met: Nu ja, het is maar een gedachte. Maar dat is niet waar. Wanneer er een gedachte in u bestaat, dan zal - zelfs indien er geen daad uit voortvloeit, die laatste mogelijkheid bestaat wel degelijk - die gedachte toch steeds groeien, steeds sterker worden en als eindresultaat opleveren: een geestelijke werkelijkheid.

Degeen, die leeft als een heilige en in zijn gedachten voortdurend de genietingen van de zondaar nagaat, is na de overgang de zondaar en niet de heilige. Dit is dus een typisch verschijnsel van die twee meten, waarmee wij meten.

Wanneer we te maken hebben met kosmische kracht en kosmische golven of met God, dan zijn wij al heel gauw geneigd te zeggen: "Maar we gedragen ons toch netjes, God. Kunt Ge ons niet helpen?" "Wij zijn toch naar buiten toe harmonisch, dus moeten die krachten toch ook harmonie en daarmee vermogen in ons wekken."

Het blijkt niet waar te zijn, omdat we verwaarlozen dat de harmonie wel degelijk ook het gedachtenleven omvaamt. En daarom kom ik tot de eerste praktische raad van deze cursus:

Leer uw gedachten en uw gedrag zozeer met elkaar in overeenstemming te brengen, dat er geen gedachten zijn, die u verwerpt als onaanvaardbaar en dat u niets doet wat u in gedachten later betreurt of veroordeelt. Leer vrij te worden van alle beoordelingen rond u, maar zoek in uzelf een zo volledig mogelijke eenheid van leven en streven, een zo groot mogelijke harmonie.

Een tweede punt dat eveneens belangrijk is, vloeit voort uit de lering, die zich op aarde ontwikkelt.

U zult begrijpen, dat alles een zekere verandering kent. Ik zeg niet vooruitgang of evolutie, maar verandering. In die verandering komen steeds andere waarden naar voren. Om u een voorbeeld te geven:

Als u de damesmode ziet, dan blijkt dat te gaan van het décolleté boven tot de uitermate korte rok beneden. Heen en terug. In vele variaties, maar steeds met een nadruk op een bepaald deel van de vrouw. En dat kunnen wij voor de man precies hetzelfde zien, ofschoon daar de veranderingen vaak langzamer zijn.

Er is dus sprake van veranderende maatstaven. Dat betekent dat een godsdienstige, een religieuze of een esoterische waarheid maar ook wel degelijk een morele of een sociale waarheid steeds in overeenstemming met de tijd en haar tendensen moet worden uitgedrukt. Het is van mij misschien niet verstandig dat ik hier voorbeelden aan toevoeg. Ik wil het toch doen om elke schijn van onduidelijkheid te vermijden.

In de dagen, dat het zien van een enkeltje een man in opwinding bracht, zou een gemengd baden - zoals tegenwoordig gebruikelijk - ongetwijfeld tot zeer grote uitspattingen en afwijkingen hebben geleid. Nu echter de gestalte van de vrouw slechts voor zichzelf spreekt en niet meer het element van geheim daarin zo'n grote rol speelt, is dat gemengde baden ineens onschuldig geworden. Indien wij een godsdienstige wet maken, die dat gemengde baden verbiedt, dan begaan wij dus de grote

fout iets te verbieden, dat in zich zeer wisselend van waarde is en geen regel te stellen, die bepalend is in elke omstandigheid. Dat stellen van die tijdelijke regels (maar dan meestal als eeuwig geldend) is één van de grote fouten, die wordt gemaakt door praktisch elke instantie op aarde. Of u nu gaat kijken naar een ministerie, naar de kerk, of dat u kijkt naar de burgerlijke moraal, die over het algemeen altijd voor ongeveer 40 % vromer is dan zij handelt, altijd weer worden wij geconfronteerd met regels, die niet blijvend hanteerbaar zijn.

In de verandering, waaraan niemand zich kan onttrekken en die zich bovendien in deze dagen zeer vlot en vlug voltrekt, kun je dus met je oude maatstaven niet meer meekomen. Je kunt die maatstaven niet meer aan de wereld aanleggen. Je moet ze terugbrengen tot het essentiële. Gebeurt dit niet, dan ontstaat opnieuw de gespletenheid van enerzijds het praktische leven en anderzijds de gewetensvraag, de morele maatstaf, de sociale maatstaf etc., de in het "ik" aanvaarde wet, die zinloos is geworden.

De zinloosheid van de innerlijke wet blijkt altijd weer uit het feit, dat er in wezen geen reden bestaat om zich daaraan te houden. Indien elke wet die op het ogenblik geen werkelijke zin heeft, zou worden weggevaagd, dan zou men b.v. het Nederlandse Wetboek kunnen terugbrengen tot een omvang van ongeveer 1/14 van de huidige, terwijl men een groot gedeelte van de jurisprudentie zonder meer terzijde zou kunnen schuiven. Dit zou natuurlijk de advocaten wel ergeren, maar het zou toch in ieder geval de wet als zodanig begrijpelijker maken.

In onszelf dragen wij over het algemeen een aantal regels, opvattingen en wetten, die even complex, verwrongen en onwaar zijn als deze warwinkel van wetten, die zich in de loop der tijden heeft geaccumuleerd binnen strafwetboek, burgerlijk wetboek. Voor de wetboeken kunt u een advocaat raadplegen, maar als de innerlijke wetten in de war raken, dan kunt u hoogstens nog een toevlucht zoeken bij een psychiater; en het is de vraag, of hij u kan helpen. Want hij kent uw wetten niet; en u kent ze zelf waarschijnlijk maar ten dele.

Kijk, elke regel moet in deze dagen worden teruggebracht tot zijn essentie, tot zijn grootste eenvoud. Om dat te doen moeten wij afstappen van elke praktische beoordeling, elke vooropgestelde geestelijke waardering. Dat is heel erg moeilijk. U kunt dat over het algemeen het best bereiken door punt voor punt alles, waarin u misschien wat overdreven bent te herzien en terug te brengen tot zijn werkelijke bron. U zult dan zien dat heel veel dingen eigenlijk veel eenvoudiger worden en dat het veel gemakkelijker wordt om als een eenheid te leven. Ik geef u een voorbeeld:

Harmonie. Harmonie is volgens de meeste mensen een zoetelijk elkaar aanschouwen en elkanders meningen beamen zonder meer. Een dergelijke harmonie is levenloos. Ze heeft bovendien geen werkelijke betekenis, omdat het voorbehoud, dat uiterlijk niet bestaat, innerlijk wordt gemaakt. Wat noodzakelijk is voor harmonie, is een eenheid van leven en denken. Wanneer men regels stelt voor harmonie, gaat zij daaraan te gronde. De grondwet voor alles, wat harmonie betreft, moet dus zijn: eerlijkheid, begrip en aanvaarding. Deze drie punten in het leven en het denken voortdurend toegepast betekenen feitelijke harmonie. Alle gedragsregels, alle esoterische leerstellingen, alle geheimscholen met hun mening over esoterie kunnen u niet verder brengen dan die drie punten, mits in het "ik" volledig in praktijk gebracht.

Wanneer wij vragen om b.v. rechtvaardigheid te omschrijven, dan wordt deze bij de mens gebaseerd op twee maten of op twee wetten. Enerzijds het stoffelijk noodzakelijk geachte of voor het "ik" het meest aanvaardbare en anderzijds een geestelijke wet, waaraan wij dan niet durven tornen. Rechtvaardigheid kan het best worden uitgedrukt als:
a. aan niemand eisen stellen, die je niet aan jezelf durft stellen;

- b. van niemand datgene eisen, wat je zelf niet wilt geven;
- c. in geen geval aan de wereld vragen jouw feilen te vergoeden, zonder ooit zelf de feilen van die wereld te vergoeden, zonder ze eerst te hebben erkend.

Met deze regels is alle rechtvaardigheid, alle rechtsverhouding uitgedrukt.

U zult begrijpen, dat in deze tijd deze vereenvoudigingen voor menigeen lastig zijn. De theorie is voor u allen begrijpelijk, dat zie ik. Voor sommigen zelfs een beetje van: Nu ja, moet het nu zo simpel? Maar eenvoud is de kern van de waarheid, waarin wij leven. Hoe brengt u echter deze dingen in praktijk?

En dan komen wij weer terug op de gespletenheid. Want er zijn er onder u die deze stellingen, vooral mijn definities, mijn vereenvoudigingen onmiddellijk aanvaarden en zeggen: Ja, zo is het. Maar hoe handelt u? Daarin ligt nu het gevaar. En daarom zou ik u de raad willen geven, wilt u die gespletenheid vermijden:

- Ten 1e: Ga na, waar u bij anderen datgene veroordeelt, wat u voor uzelf niet zou veroordelen of misschien voor uzelf begeert.
- Ten 2e: Ga na, in hoeverre u van de wereld of van anderen iets eist, wat u in wezen zelf niet wilt geven.
- Ten 3e: Ga na, in hoeverre u misschien de fouten van de wereld of van iemand in die wereld vergoeilijkt of tracht weg te nemen, zonder eerst te erkennen wat die fout nu eigenlijk precies is.

Dan heeft u de mogelijkheid om daarop een juist leven te baseren en kunt u vandaaruit ook de juiste harmonie vinden, die noodzakelijk is.

Dan kom ik aan het derde en laatste deel van dit betoog.

De krachten, die in deze dagen optreden, zijn vaak van een zeer wisselend gehalte. Wij kunnen echter al die krachten omschrijven als goddelijke Kracht of een krachtveld, originierend in het punt nul, waarachter het Begin (het geheim van de schepping) is verborgen, welke door de beweging van de wereld (het heelal) de aarde beroert. Op het ogenblik, dat zo'n kracht de aarde beroert, is deze kracht altijd neutraal. Er bestaat geen kosmische kracht ten goede of ten kwade. Er bestaat slechts een kracht, die alle harmonische elementen zal versterken, ongeacht hoe deze van uit stoffelijk of zelfs geestelijk standpunt gericht zijn. Wij mogen dus nooit aannemen, dat een kosmische kracht onze fouten kan goedmaken. Wij mogen ook niet aannemen, dat een kosmische kracht datgene zal verbeteren, wat wij zelf niet kunnen of willen verbeteren. Nog minder mogen wij aannemen, dat een kosmische kracht ons komt aanwaaien; dus ons zomaar zonder meer ontmoet. De kracht is er.

Wanneer die kracht er is en wij zijn daarmee harmonisch, dan krijgen wij het gevoel van een zekere geladenheid. Soms is dat rusteloosheid. In andere gevallen bent u buitengewoon druk en doet u buitengewoon veel. In nog andere gevallen bent u ineens druk bezig - en dat komt heel veel voor - om de tekorten van alle anderen rond u op te sommen. Sommigen besteden daaraan zoveel tijd, dat ze zelf niet meer tot daden komen.

Gebeurt dit, dan is dat geen teken van een verandering op zichzelf, noch voor u noch voor de wereld. Het betekent dat een kracht aanwezig is, waarmee u harmonisch kunt zijn. Het impliceert verder, dat u om met die kracht te kunnen werken moet terugkeren tot één beeld van uzelf en van uw streven dat geen tegenstellingen kent tussen stof en geest, geen verheffing van het "ik" op grond van niet-reële waarde, geen ontkenning van de waarde van het "ik" op grond van misschien stoffelijk voorkomende feilen.

Probeer met uzelf die eenheid te bereiken, waarover ik sprak. Ook als u daarvoor uw idealen desnoods ten dele moet prijsgeven en terug-

brengen tot iets heel eenvoudigs; ook als u daarvoor in het leven bepaalde dingen moet aanvaarden of tolereren, waaraan u tot nu toe liever niet hebt gedacht. Heeft u die harmonie en blijft voor u de spanning aanwezig of treedt ze, terwijl u zo leeft op, dan weet u: deze kracht is voor mij onmiddellijk bruikbaar. Maar dan moet u nog weten: hoe. En ook hier is de oplossing eigenlijk betrekkelijk eenvoudig.

Hoe ingewikkelder de voorstelling is en hoe groter de belangrĳheid die u daaraan toekent, des te minder u in wezen zult bereiken. Een vergelijkend voorbeeld: Haal eens bewust adem. Probeer dat zo diep en zo regelmatig mogelijk te doen. Als u zo een half uur hebt adem gehaald, dan bent u gewoonweg uitgeput en niet verfrist, zoals eigenlijk door de ademhaling dient te gebeuren. U hebt misschien meer zuurstof opgenomen, maar gelijktijdig hebt u onmetelijk veel kracht verspild. Dat komt, omdat u een natuurlijk proces geheel hebt willen omzetten in een geregeld proces. Indien u zich echter aanwent om regelmatig één of twee keer per dag een kort ogenblik bewust adem te halen, dan verkrijgt u langzaam maar zeker een ademhaling, die beter aan uw eigen levensritme is aangepast. U behoeft er niet bij te denken en u krijgt juist datgene, wat u aan prana, aan lucht nodig hebt.

Laten wij nu eens van dit voorbeeld uitgaan, dan moet de reactie dus eigenlijk normaal zijn. Wanneer wij met zo'n kracht te maken krijgen en wij willen iets presteren wat volgens ons besef boven ons vermogen ligt, dan zullen wij het nooit voor elkaar krijgen. Wij kunnen slechts datgene bereiken, wat wij voor onszelf nog juist mogelijk achten. Door regelmatig te streven naar een uiterste bereiking zullen wij zien, dat wij inderdaad op bepaalde terreinen meer doen dan wij dachten. Want door onze uiterste wil en kracht te richten presteren wij meer dan wij van onszelf hadden verwacht. Zo ontstaat er de zekerheid, die wij nodig hebben.

Het blijkt ook, dat op bepaalde gebieden absoluut geen resultaten tot stand komen. Nu kan het goed zijn toch regelmatig op die gebieden pogingen te wagen, want daardoor ontstaat een zekere scholing, een zekere gerichtheid; maar niet meer dan dit. Wij weten echter aan de hand van de resultaten, die wij behalen (dat kunt u elke keer na één of twee dagen al zien), wat de hoofdtoon is, de hoofdtendens van de kosmische kracht (die golf van het Goddelijke, al dan niet geïnterpreteerd door grotere krachten in de kosmos), die ons bereikt. En daarmee komen we dan tot een eigenaardige wet:

Wanneer een kosmische kracht op aarde geuit is, gedraagt zij zich als een magnetisch veld, waarin - zoals bekend - de mens zich als geleider door dit veld beweegt. Hoe sneller zijn beweging of meer krachtlijnen hij snijdt, des te groter de energie, des te groter de stroom die in hem vloeit. Dit is een eenvoudige elektrische wet, die wij echter onmiddellijk kunnen toepassen.

Het gaat dus om het snel besluiten, het doelbewust handelen. Vooral niet uren lang met iets bezig blijven, maar met inzet van de gehele persoonlijkheid in een zo kort mogelijke tijd iets formuleren, met gedachten uitstralen of stoffelijk volbrengen. Wie dit doet, zal ontdekken dat juist doordat die intensiteit van actie eigenlijk geen tijd laat voor overwegingen het "ik" (harmonisch) als geheel binnen die kracht actief kan zijn.

Wanneer alle anderen een spanning ervaren en u ervaart haar niet, dan betekent dit dat u krachtens uw wezen en bestaan niet voldoende harmonisch bent met de optredende kosmische golf om daarvan gebruik te maken. U kunt dan alleen terugvallen op de goddelijke Kracht, die in u bestaat.

U ziet, ook deze dingen zijn niet zozeer moeilijk om te begrijpen. Ze zijn moeilijk om in praktijk te brengen. Een mens, die zichzelf voor analyse op de bank neerlegt om zelf de verklaring van alle feiten te vinden, zal ongetwijfeld wel iets kunnen bereiken, als hij geluk heeft. Maar de

mens, die eenvoudig zijn fouten en verschillen verwaarloost, zijn denken en leven probeert terug te brengen tot het essentiële en daarbij gebruik maakt van al wat hij rond zich als spanning en kracht ervaart, bereikt onmiddellijk en veel meer.

En dat brengt ons tot de zelfkennis, die zeer belangrijk is voor een ieder, die bewust wil leven en streven.

Het gebrek aan juiste resultaten in onszelf is altijd de aanwijzing voor een onjuiste benadering van het probleem. Wanneer wij alleen resultaten behalen in b.v. de wereld van de gedachten of de wereld van de geest en daarnaast mislukkingen in de stof moeten boeken, dan moeten wij toegeven: hier zijn wij niet juist georiënteerd; wij zijn teveel gespleten. Dit is nimmer een verwijt, dat je tot jezelf richt. Het is het erkennen van een toestand, die voor de mens normaal is. Een toestand echter, die door een vereenvoudiging - zelfs indien het een te grote vereenvoudiging dreigt te worden - kan worden opgeheven. Alleen de mens, die als eenheid leeft en werkt, kan de krachten van deze tijd en van alle tijden leren gebruiken in overeenstemming met zijn wezen.

Het is duidelijk, dat dit deel ter afronding nog iets vraagt omtrent dit harmonisch zijn met een bepaalde kracht. Eenvoudig gezegd, komt het hier op neer:

De krachten, die worden uitgestraald (meestal onderverdeeld in een veelvoud van 9 velden, waarbij 9 hoofdkrachten of velden worden aangenomen), corresponderen grof gezien met de sferen. Elke sfeer wordt uitgedrukt door een vibratie (trilling). Die trillingen op zich bestaan in het menselijk wezen, dat ook geest is. De harmonie, die wij op aarde kunnen ervaren met een kosmische kracht die ons beroert, is dan ook niet alleen van ons geestelijk peil afhankelijk; want de geestelijke beleving heeft op aarde niet een volledige doorslagkracht, zij bereikt niet alles.

Wanneer wij onze geestelijke waarden in het lichaam tot uiting leren brengen, ontstaat er een eenheid, waarbij de kracht geest en stof door-dringt. Pas dan spreken wij van een harmonie, groot genoeg om onmiddellijk kenbare en tastbare resultaten op aarde te behalen.

Ik kan mij begrijpen, dat er mensen zijn die zeggen: Maar ik voel die harmonie nooit. Ik kan ook begrijpen, dat er mensen zijn die zeggen: Ja, maar geestelijke krachten en proeven, waarmee een ander steeds geluk heeft, die slagen bij mij nooit.

Zolang u dit wijt aan de proeven of misschien aan uzelf, aan uw fouten, zult u daarvoor geen oplossing vinden. Dan blijft u inderdaad degene, die buiten staat. Op het ogenblik echter, dat u kunt begrijpen dat u eerst uw denken en leven moet vereenvoudigen, dat u a.h.w. eerst voor uzelf een harmonie moet vinden die aanvaardbaar is, een gesteldheid, waarin geen probleem onoplosbaar is bij wijze van spreken, geen vraagstuk te groot, kunt u dat bereiken. En zelfs dan geldt nog:

De harmonieën, die voor mij bereikbaar zijn, zijn niet volledig identiek aan de harmonieën, die voor anderen bereikbaar zijn. Ik zal dus nimmer een volledige harmonie met elke kracht kunnen bereiken, ongeacht mijn instellen en mijn pogen om dit tot werkelijkheid te maken.

Ik hoop, dat deze inleidende les voor u voldoende punten tot praktische proefneming bevat. Of de materie al dan niet teleurstellend is, interesseert mij minder. Belangrijk is, dat u de dingen hierin, die u zelf aanvoelt als juist en waar, voor uzelf toepast; en wel zo snel mogelijk, zo volledig mogelijk, maar nimmer krampachtig. Dan heeft deze eerste les bijgedragen tot een zuiverder erkenning van het "ik", een juister gebruik van het vermogen van het "ik" en een groter inzicht in de waarden van het "ik" en van deze tijd.

-:-

ACHTERGRONDEN VAN DE NIEUWE WERELDLEER.

Achter de gedachten van de moderne wereldleer verschuilt zich het wezen van een Wereldleraar, die reeds vele malen op aarde is geweest en wiens werken op aarde dan ook ongetwijfeld ten dele voortvloeit uit zijn eigen erkenning van de menselijke noodzaken en onmogelijkheden (?). Uit zijn leer wil ik vandaag trachten de meer praktische punten naar voren te brengen, die zo sterk slaan op de wereldsituatie van vandaag en die ook zo bepalend kunnen zijn voor de misvattingen, die er in deze dagen in de wereld heersen.

Ik citeer:

"Dat wat gij zijt, zijt ge krachtens uzelve.
Zo gij uzelve waardeert naar uiterlijkheden, zo zult ge nimmer uzelve kunnen zijn en zijt gij niets in het oog van de Eeuwige."

Hier stelt de Leraar zich wel zeer sterk tegenover de waardering van uiterlijkheden, die deze wereld op het ogenblik regeert. Het gaat hem niet om aanzien, om prestige, ja zelfs niet om prestatie. Zijn leer, zijn wezenlijke gedachte gaat uit van de mens zelf, van de kracht die in de mens is gelegen en van de wijze waarop hij zich in het leven als mens weet te tonen.

In vele voorbeelden tracht hij de mensen duidelijk te maken, dat de leer van leven en geloof niet een abstracte is. Hij spreekt daarom over vele figuren en gebruikt daarbij uit de aard der zaak de termen van de omgeving, waarin hij zijn lessen geeft. Zo spreekt hij b.v. over Jezus als: Jesu ben Mirjam. Hij geeft daarmee aan, dat hij zich losmaakt van een formele opvatting.

Wanneer hij over Jezus spreekt, dan is wel zeer opvallend dat hij letterlijk zegt:

"Want ziet, wat hij sprak was de waarheid van zijn dagen.
En de waarheid, die hij sprak bestaat nog steeds; maar waar de wereld verandert, veranderen de termen.
Hij, die met een stenen ploeg wil ploegen, zal de mindere zijn van degenen, die ploegt met de nieuwste, de moderne ijzeren ploeg."

Hier maakt hij duidelijk, dat men de termen van de leer moet omzetten. Niet de leer moet men aantasten, maar men moet het beeld dat die leer schept (het verouderde beeld) vervangen door een nieuw. En hij begint dan ook dit meteen te doen.

Er zijn in de volgende uitspraken, die ik achtereenvolgens citeer, wel enkele punten door elkaar gelopen. Wij treffen daar naast vergelijkingen over het Christendom nl. ook vergelijkingen en beschouwingen aan over de Islâm; gezien de plaats waar hij deze leringen geeft, is dat begrijpelijk. Het volgende neem ik weer letterlijk uit zijn beschouwingen, zij het vertaald.

"Wanneer in het verleden het mosterdzaad een vergelijking kon zijn, omdat het uitgroeit tot een boom, zo moeten wij nu spreken over de gedachte, die uitgroeit tot een wereldproduct. Want het is niet het wonder van de groei alleen, maar het wonder van het onschijnbare, dat wordt tot een waarde voor velen.

Wij mogen niet spreken alleen over het geloof van mosterdzaad grootte. Wij moeten spreken over de oorspronkelijkheid

van ons wezen en onze aanvaarding van het leven. Als deze nog zo gering zijn, zo kunnen zij voor onszelf en de wereld onmetelijk veel vruchten brengen; maar dan moet het zaad tot boom worden. Dan moet de idee worden tot de praktische handeling."

"Wanneer de heilige oorlog wordt gepredikt, zo wordt hij niet gepredikt tegen de stad Mekka en haar bewoners, maar tegen de afgoderij die zij plagen. De krijg is een krijg van ideeën, maar zij wordt uitgevochten met de wapens van de stammen der woestijnen.

Zo is de strijd, die wij strijden een strijd van geestelijke erkenning en geestelijke ideeën. Maar wij moeten deze strijd uitdragen naar de werkelijkheid, waarin wij leven. Onze wapens zijn onze daden. Met onze daden kunnen wij de valse goden van hun troon storten, niet met onze gedachten."

"Wanneer ik u zeg, dat er één is, die de zoon van God wordt genoemd, zo glimlacht gij en zegt: 'Hij was een profeet.'

En zo ik u vraag: Waar zijn de profeten van deze dagen? zo zegt gij: 'De Alvermogende en Eeuwige heeft om Zijn redenen de profeten weggenomen van deze wereld.'

Ik zeg u echter: Elk onzer is een kind Gods. En indien hij de kracht Gods door zich uit, zo is hij waarlijk een zoon Gods.

Gij zegt: 'Er zijn geen profeten.'

Maar ik zeg u: Een ieder, die de hoge kracht in zich ontvangt, wordt tot profeet.

Profeten en gezondenen zijn niet zij, die u spreken in holle taal en hoge woorden, doch zij die u leren hoe gij uw geluk vindt reeds op deze wereld."

Een typisch beeld dus van een Wereldleraar, die uit verschillende geloofspunten steeds weer terugkeert tot de hedenhaagse werkelijkheid en de mens daarbij tracht duidelijk te maken, dat het niet alleen gaat om de geestelijke leer, maar om de praktijk.

Hij gebruikt daarbij soms vergelijkingen, die buitengewoon aardig zijn. Er zijn in een bepaalde streek van Pakistan zilversmeden, die buitengewoon trots zijn op hun werk. Tot hen sprekende neemt hij het beeld van hun arbeid. En daaruit vormt zich het volgende patroon:

"Ik zeg u: De gedachte is zonder waarde, zo zij niet haar bevestiging vindt."

Dan zeggen zij:

"Meester, waarom?"

En zijn antwoord is:

"Zo gij een sieraad maakt, hoe vormt gij dit?"

Zij zeggen: "We bewerken het zilver."

En dan zegt de wereldleraar - en ik citeer nu weer letterlijk - het volgende:

"Gij ziet in uzelf het sieraad en werkende ziet gij een deel daarvan waar worden. En telkenmale wanneer gij uw arbeid ziet, herschept gij in uw gedachten. En hoe meer gij herschept, hoe groter de schoonheid van het sieraad dat gij maakt."

Ik geloof, dat ook hier een zeer typische en ook moderne strekking in dit

betoog van de Wereldleraar ligt. Want indien wij alleen willen scheppen, willen verwerklijken wat in ons vaststaat, dan zullen wij over het algemeen mislukken. Maar indien wij een denkbeeld hebben en wij durven beginnen om dit denkbeeld te verwezenlijken zonder - zoals die smeden dat doen - dat eerst in een tekening, in plannen uit te werken, dan zullen wij in dat begin steeds weer de mogelijkheid zien tot verbetering, tot wijziging.

"Scheppen," zo zegt hij letterlijk, "is geestelijk en stoffelijk niet een proces van concept en verwezenlijking, maar van een voortdurend ontvangen van nieuwe waarden en begrippen, waardoor de arbeid zelf een compilatie wordt van vele denkbeelden, uitgaande van een enkel begrip, van een enkele daad."

Er zijn aan onze Wereldleraar natuurlijk ook andere zijden. Hij is vaak mysticus; en sommige van zijn woorden hebben inderdaad die verheven vaagheid of die dichtelijke schoonheid, die menig gelovige zo dierbaar is. Maar altijd weer komt hij daarnaast terug tot de werkelijkheid van deze dagen. En die werkelijkheid is er niet één, die de idealist zo gemakkelijk kan aanvaarden. Zo zegt hij:

"Begeert gij de vrede?"

Als ze antwoorden: "Ja, Meester," dan komt hij - ik citeer weer - met de volgende toespraak:

"Gij begeert de vrede. Zult ge uw vrede dan verdedigen? Zo ja, zo breekt gij de vrede. Zo neen, zo zal men u vernietigen. Wat zult ge dan doen om die vrede tot werkelijkheid te maken?"

En dan zegt er één: "Strijden."

Hij antwoordt letterlijk:

"Zo gij strijdt, vernietigt gij de vrede, die in uzelf bestaat. Gij brengt de anderen geen vrede. Zo sterft de vrede door uw wil haar te verdedigen."

Dan zegt er één: "Sterven."

En dan zegt de Meester:

"Indien ge sterft, blust gij de vrede uit, die in uw wezen woont - althans voor deze wereld."

Dan staan ze allemaal perplex en zeggen: "Heer, hoe moeten wij dan handelen?"

En dan is het antwoord geloof ik ook weer zeer toepasselijk voor de hele tijd. Hij zegt:

"Behoud de vrede in uzelve en tracht de vrede te vinden met hen die u bedreigen door hen te volgen, niet door hen te ontgaan. Want hij, die meewerkt met degeen die hem bedreigt, is onoverwinnelijk."

Een concept, waarvan menig strateeg misschien zou rillen. Een concept, dat vele mensen zullen verwerpen, omdat zij menen dat de tegenstander onaanvaardbaar is. En toch is dat eigenlijk de enige methode, die werkelijke vrede geeft. Want hoe kun je iemand bestrijden, die je ijverig helpt im zichzelf te bestrijden? Hoe kun je iemand doden, die - wanneer je wens kenbaar wordt - al op het punt staat zichzelf te doden? Hij ontnemt je elke mogelijkheid om iets te doen, doordat hij het zelf doet. Hierdoor is hij onoverwinnelijk en zal zijn idee het idee van elke tegenstander overwoekeren.

Het is misschien opvallend, dat dit concept bijna onmiddellijk werd gevolgd - nl. de volgende middag - door een betoog, waarbij het ging om een godsdienst. Er was in die dagen tussen Moslim en Hindoe een tamelijk felle godsdienststrijd aan de gang.

Zij vroegen: "Heer, moeten wij dan Hindoe worden met de Hindoe's?"

En de Meester antwoordt letterlijk:

"Of gij nu bidt tot uw God voor hunne beelden of in de beeldloosheid van uw eigen kerken, gelooft gij dat uw God u minder zal horen of antwoorden? Indien gij komt tot de waarheid, meent ge dat de waarheid u zal vragen, welk gewaad gij draagt? Er is slechts één waarheid. En deze waarheid kunt ge slechts in uzelf vinden en erkennen. Is het dan belangrijk, wie zegt uiterlijk die waarheid te bezitten?"

Een veroordeling, zoals u merkt, van alle dogmatismen. Maar juist voor de dogmaticus het meest gevaarlijke dat er bestaat: nl. de aanvaarding van elke uiterlijke norm om binnen de mogelijkheden van die norm het innerlijk wezen en de innerlijke waarheid voortdurend te beleven; uw vormen en mijn waarheid a.h.w.

Het zal u duidelijk zijn, dat sommigen dat onaanvaardbaar vinden. En wij horen daar dan ook termen als: ketterij, afgoderij en ontkenning van de Profeet. En dan antwoordt de Leraar:

"Indien gij zoekt uw bevrijding te vinden in één die was, zo zeg ik u dat gij niets bereikt. Zoekt gij uw bevrijding te vinden in één die komt, zo zeg ik u dat uw wachten nutteloos is. Doch zoekt gij vrij te zijn temidden van al wat er bestaat, zo zeg ik u dat de vrijheid de uwe is."

En om a.h.w. de maat van ellende voor sommigen vol te maken vervolgt hij:

"Want wie van u, die het licht van de zon kan kennen, stelt zich tevreden met het licht van een olielamp? Wie van u, die de vrijheid der natuur kan kennen, metselt zich in in een kluis? Het zijn slechts de dwazen, die zichzelf van al beroven. Het zijn de wijzen, die al kennen en die zoeken naar de levende Kracht in alle dingen. Ik zeg u, indien één zich stelt tussen u en uw God, zo is hij schuldig, want hij ontnemt u het licht van uw God. Maar indien gij hem niet erkennen wilt en slechts uw God erkent, hoe zal hij het contact tussen u en uw God kunnen belemmeren?"

Een versie van persoonlijke verantwoordelijkheid en persoonlijke vrijheid en aansprakelijkheid.

De werkwijze van de Wereldleraar is overigens opvallend en wordt heel vaak mede bepaald door het feit, dat hij een technische opleiding heeft gehad. Hij is inderdaad een mens van uw tijd geweest. Hij kon een auto besturen. En indien het nodig was, geloof ik ook wel dat hij een klein vliegtuig zou kunnen besturen. Hij was niet bang voor de techniek. Maar zijn denken komt a.h.w. tot uiting in de eis, dat wat wij scheppen, ons nl. zal dienen; en dat wij slechts datgene zullen dienen, waardoor wij geschapen zijn.

Ik besluit deze reeks citaten daarom met een kleine beschouwing, verkort weergegeven in dit geval, die door de Wereldleraar werd gewijd aan o.m. de moderne olie-industrie; iets, wat ik overigens eruit zal laten, omdat dat op het ogenblik niet zo belangrijk is.

"Gij zegt dat ge machtig zijt, omdat ge doordringt tot in de ingewanden der aarde; omdat op uw bevel de vloeistof stroomt over duizenden mijlen. Maar ik zeg u: Zij ketenen u. Want de machine, die de vloeistof haalt, brengt u die vreemd zijt in dit land onder een verzengende zon, die gij niet kunt verdragen.

Zij bindt u in een eenzaamheid, die gij niet kunt aanvaarden. Zij brengt u in een wereld, waarin gij eigenlijk een vreemde zijt.

Gij doet de vloeistof stromen, maar gij betaalt ervoor met de vrijheid van hen, die tot slaven zijn geworden van de eenzame pomphuizen en stations, van de voortdurende controle die noodzakelijk is. En gij zegt daarmee de vrijheid te kopen, want gij verdient geld.

Maar het geld dat gij bezit, vergt zorg. Het vergt uw aandacht, ja zelfs de besteding ervan eist overleg. Uw gedachten zijn geketend door het geld, dat gij verdient. Hoe zijt ge dan meesters en vrijen? Hoe wilt ge uw bereiking stellen als die van een ware mens? Uw machines en uw voertuigen dienen u niet in werkelijkheid, want zij maken u niet tot een mens, die vrijer is en meer is dan een mens, die alleen zichzelf leeft. Zij maken u tot een slaaf. Wanneer gij in uw auto stapt, zo geeft zij u beweging, sneller dan gijzelf kent en in korter tijd. Maar waar toe?

De tijd, waarin gij anders zoudt beleven en denken, gaat nu voorbij met een angstvallig bestuderen van de temperatuur van uw koelwater en de hoeveelheid benzine, waarover ge nog beschikt. Zijt ge dan nog vrij? Gij maakt uzelf tot slaven.

Gij zegt, dat uw wereld een goede is en dat er voor iedereen scholen zijn.

Maar ik vraag u: Wat is de waarde van een school, die een mens slechts leert om letters te dienen, om slaaf te zijn van machines, om zijn vrijheid van leven en denken, de tijd die hem behoort tot ervaren en de mogelijkheid tot besluiten, opdat hij zal beleven, prijs te geven voor de zinloosheid van een bestaan, waaruit niets overblijft?"

Niet voor niets besluit ik hier deze reeks citaten met dit laatste. Want het is een bittere aanklacht; niet tegen de techniek, maar tegen de mens. Hij probeert de mens duidelijk te maken, dat het leven er is voor de mens; en niet de mens voor het leven. Hij tracht de mens duidelijk te maken, dat de hele wereld bestaat voor hem; en niet hij voor de wereld. Hij wil de mens duidelijk maken, dat hij allereerst zichzelf moet zijn en zichzelf moet leven, voordat hij anderen ooit kan dienen, voordat hij werkelijk betekenis kan krijgen in geestelijke of in stoffelijke zin.

Dit lijkt ons van uit het moderne standpunt vaak maar ten dele aanvaardbaar. Het is niet voor niets, dat sommige volgelingen van de Wereldleraar op het ogenblik in bepaalde streken anarchisten of communisten worden genoemd. Ze zijn dit niet. Maar zij erkennen één eerste plicht en één eerste recht:

De eerste plicht is: zelf te leven, te besluiten, te handelen. Zelf te zijn en niets in staat te stellen je tot slaaf te maken. En dat is niet aanvaardbaar voor de moderne tijd.

De tweede plicht is: een dienen van de wereld op hun eigen wijze. Zij bewijzen de wereld niet de diensten die de wereld eist, ze bewijzen de wereld de diensten, die zij als noodzakelijk zien; en dat wil zeggen, dat zij soms een arme helpen, terwijl een rijke zijn rijkdom dreigt te zien vergaan door hun afwezigheid. Zij zullen soms een kostbare machine kapot laten draaien om één mens een ogenblik van pijn te besparen. Dat noemen de mensen dwaasheid. Maar de kern van de wereldleer is niet de aantasting

van het bestaande geloof of van het bestaande systeem, het is de terugkeer tot de werkelijke waarde van het leven in dat geloof en in dat systeem.

Wij, die zelfkennis willen verwerven, die inzicht willen krijgen in de verschillende waarden van het leven, zouden ons dan ook aan de hand van zijn leringen wel eens een paar vragen kunnen stellen.

1. In hoeverre ben ik vrij om mijzelf te zijn?
2. In hoeverre sta ik het mijzelf toe datgene te zeggen, te volbrengen, wat mijn eigen wezen eist en vergt?
3. In hoeverre sta ik het mij toe om de wereld en anderen alleen te dienen, zoals ik het het juiste acht en niet zoals anderen dat van mij eisen?

Indien wij ons die vragen stellen, dan komen wij ook ineens dichter bij het grote probleem, dat juist de nieuwe Wereldleraar voor zovele mensen betekent: Wat is de werkelijkheid? Wat is de waarheid van het leven? Wat is de waarheid van God, van de schepping, van sferen, van kosmos en mensen?

En dan blijkt, dat de Wereldleraar het geheel heeft herleid tot een voor deze tijd haast onvoorstelbaar zelfzuchtig geheel. Hij zegt:

"Ik moet de weg gaan. Daarom bepaal ik mijn schreden en mijn tempo, want alleen ik weet, hoe ik de weg kan gaan en niemand anders.

Wie in de wereld met mij wil gaan, zo is hij welkom.

Wil hij mij niet vergezellen, zo ga ik mijn weg, desondanks, alleen."

En daaruit blijkt dan (ik zal u daarvoor geen citaten geven), dat de Wereldleraar de mensen beschouwt, als iemand die reist van station tot station, of van school tot school. Zodra de mens zich heeft bevrijd van datgene, wat hem op één plaats bindt, moet hij verdergaan; want hij is niet tevreden zonder bestemming. Zodra hij zijn bestemming niet ziet als het verwerven van uiterlijke waarden, maar slechts als het innerlijk leren, zal hij elke plaats graag en vrijelijk verlaten, zodra ze hem niets meer te bieden heeft.

Het leven bestaat uit een serie stations, waarop je iets leert. Maar als dat geleerde dan de werkelijkheid van je persoon wordt, als dat je bezit is, dan heb je iets eeuwig.

De eeuwigheid verwerven uit het tijdelijke, dat is de weg, die hij ons tekent. En wanneer wij daartegenover moeten stellen de door zovelen gepredikte verwerving van het tijdelijke om het eeuwige te dienen, dan zien wij hoe groot het verschil kan zijn tussen de leer van een Wereldleraar en de opvatting, die onder de mensen is gegroeid omtrent dezelfde openbaring in vroeger tijden. Want wij moeten wel beseffen, dat in de uitingen van de goddelijke Waarheid en de goddelijke Liefde in feite niets nieuws ontstaat.

Zoals ik reeds in het begin zeide: Alles moet worden herleid tot uw eigen tijd, tot het kader van de mode, de gebruiken en de mogelijkheden van uw eigen tijd. En dat kunt u alleen zelf doen. Maar dat kunt u nooit doen door de uiterlijkheden te stellen voor de innerlijke waarde.

En misschien is voor deze wereld en vooral voor vele godsdiensten op deze wereld wel het meest schokkende: zijn leer, dat het niet onze taak is om te lijden op deze wereld, maar om zo gelukkig te zijn als we kunnen. En toch heeft hij geloof ik ook daar de waarheid gesproken. Want ligt ons geluk niet in het verwezenlijken van ons innerlijk "ik"? In het werkelijk uiten van wat wij zijn? Ons geluk is de bereiking, waarmee wij één zijn; niet de verwezenlijking van dromen, niet het vervullen van wat de wereld van ons eist of verwacht.

Laten we hier als besluit dan een lering citeren, die niet van de Wereldleraar stamt, maar die behoort tot een beschouwing, gehouden op de laatste bijeenkomst van de Witte Broederschap.

"Zeker is het noodzakelijk, dat de mens de vrijheid terugwint. Want ziet, zijn onvrijheid heeft hem gebracht tot onbeheerstheid. En zijn onbeheerstheid heeft hem gebracht tot de problemen, die hij bijna niet meer meester kan. Vrijheid betekent verantwoordelijkheid. Hoe vrijer men is, hoe groter het waagstuk van het leven, maar ook hoe heerlijker de beloning.

Laat ons daarom - zo sprak deze Broeder - de tijd, waarin wij actief kunnen zijn binnen de heersende golven, gebruiken om de mens te voeren tot het begrip, dat je alleen bereiken kunt, wanneer je ook wagen wilt. Dat je alleen verwezenlijken kunt, wanneer je werken wilt. Dat niets tot stand komt, zonder dat je het a.h.w. gemaakt hebt tot deel van jezelf, jezelf waardig eraan hebt getoond en zo jezelf gevonden hebt."

En de eindconclusie van die bijeenkomst was - ik vat het vrijelijk en met mijn eigen woorden samen - ongeveer als volgt:

De vrees, die de mensen kennen om te gaan buiten datgene, wat maatschappelijk, technisch, politiek of godsdienstig aanvaardbaar wordt genoemd, en de angst die de mensen kennen om in te gaan tegen wat een erkende wetenschappelijke theorie is e.d., is op dit moment haar grootste belemmering tot een onmiddellijke bereiking.

Wij kunnen deze dingen niet wegnemen, zonder de mens in een verwar- ring te storten, waaruit voor velen geen ontkomen meer bestaat. Wat wij slechts kunnen doen is: voortdurend streven naar een vermindering van een zich binden aan ordening, een zich binden aan een stelling en daarvoor in de plaats stellen een steeds groter behoefte om het eigen "ik" tot uiting te brengen.

Het is opvallend dat daar zelfs bij werd gezegd: Al weten wij dat dit voor velen tijdelijk leed brengt, zo is het beter dat velen van de heersenden van hun troon worden gestort, dat veel van het nu erkende onwaar wordt bewezen, dan dat de mens versteend en ten ondergaat door zijn huidige gebondenheid.

U moet wel begrijpen, dat dit laatste zeker niet een kwestie van enkele jaren is. Het behoort tot een bespreking van een richtlijn voor vele jaren. Het is voor een deel zelfs een recapitulatie van werkzaamheden, die reeds lang aan de gang zijn. Maar gezien als aanvulling op datgene, wat ik u vertelde over de Wereldleraar komt hier toch wel tot uiting de noodzaak van vernieuwing, die uitgaat van de mens.

Niets kan iets tot stand brengen behalve de mens zelf in deze dagen. Slechts daar, waar de mens bewust leiding geeft aan datgene, wat er geschiedt, indien de mens bewust zoekt naar zijn persoonlijke uiting, naar zijn eigen wezen, naar de verwerkelijking van dat, wat hij noodzakelijk acht - ook al is dat misschien voor anderen minder aanvaardbaar - kan een toestand ontstaan, waarin de mens langzaam groeit tot de geestelijke ontplooi- ing die noodzakelijk is.

We zullen een volgende maal andere leringen bezien en samenvattin- gen geven van oude systemen. Maar vergeet niet, dat wat ik u vertel over de nieuwe Wereldleraar (over wie wij in deze cursus nog meer zullen horen, naar ik meen) altijd de richtlijn is. Want het oude en het nieuwe zijn één voor hem, die het verstaat.

:--:

A A N P A S S I N G

Eerste Les.

V A N D A A G.

Vandaag is er een kleine opstand uitgebroken in een Afrikaanse staat; er is een groot ongeval geweest in China; er zijn enkele rampen geweest in Amerika; er is door een kleine groep een nieuw besluit genomen tot revolutie in een van de kleine Zuid-Amerikaanse staten. Zo te zien alles als gebruikelijk. Wat we echter over het hoofd zien bij dat gebeuren van vandaag, is een wel wat nog verborgen maar toch steeds duidelijker tot uiting komende tendens, die eigenlijk een omverwerping van vele dingen a.h.w. voorspelt. Het is voor de mens belangrijk om reeds nu te beseffen wat er zich afspeelt. En daarom wil ik in dit onderwerpje allereerst wat aandacht wijden aan deze onderstroom in het hedenhaags gebeuren.

Overal zien wij problemen ontstaan, die op zichzelf niet zo ernstig zijn. Ik wil er een paar noemen: In Nederland kennen wij naast de R.E.M. en het tolgeld-probleem op het ogenblik b.v. verschillende problemen in de verhouding werkgever-werknemer.

In België is op het ogenblik een nieuwe strijd in voorbereiding tussen Walen en Vlamingen.

In Frankrijk is er tussen boerenstand en regering voor de zoveelste maal een ernstig conflict uitgebroken, waarbij de arbeiders binnenkort partij zullen kiezen; en wel voor zich en niet voor de boeren.

In Zwitserland bestaan op het ogenblik wat moeilijkheden - nog niet naar buiten gekomen - over het internationaal monetair verkeer en de rol die Zwitserland daarin speelt.

Over de moeilijkheden in Duitsland, Italië en Griekenland behoef ik u niet eens verder voor te lichten. Waar ter wereld wij ook kijken, overal blijkt de eigenlijke crisis er één te zijn van gezag, van prestige: Het kenteken van vandaag is de prestigestrijd, die niet wordt gevoerd op een reële grondslag, maar die wordt gevoerd van uit een gezagsverhouding, die in wezen misschien niet eens bestaat. Hoe komt dit?

Er is in de afgelopen 20 jaren de neiging geweest om steeds meer macht te delegeren. Dit ging niet alleen van uit een volk t.o.v. zijn regering, maar het ging uit van een bepaalde belangengroep (arbeiders, middenstanders e.d.) t.o.v. hun bonden of verenigingen. Ja, zelfs wat betreft de zuiver sociale verhoudingen is er steeds meer een delegeren van gezag geweest, waardoor op den duur naast de gewone mens een aantal mensen opkwamen, die zich verbeelden dat zij alleen het recht hadden tot oordeel. Nu heeft niemand alleen het recht tot oordelen. En als iemand zich dat recht toch aanmatigt, dan zal hij steeds meer gezag tot zich moeten trekken om het bestaande te kunnen handhaven. Zo ontstond er overal een centralisatie van gezag, van invloed, van verhoudingen.

Tot zover zouden wij kunnen zeggen, is dit een normaal sociaal verschijnsel, dat wij in de tijd regelmatig tegenkomen. Overal zien wij op een gegeven ogenblik een centraliseren van het gezag; kleine groepen, die met grote heftigheid hun wil doorzetten. Soms in een dictatoriaal systeem, maar elders - zoals indertijd b.v. in de Griekse staten - kan dit ook voortkomen uit bepaalde pressie-groepen in het volk binnen een democratie, die meer reëel democratisch is dan enig systeem, dat zich in de huidige tijd zo noemt, ook maar zou kunnen zijn. Het is dus een normaal verschijnsel.

Maar nu valt dit verschijnsel in een zeer moeilijke periode. Wij hebben te maken met een wereld, die qua groei van bevolkingsaantal, qua technische ontwikkeling en ook qua welvaartsverschijnselen in vele delen van de wereld a.h.w. ver vooruit is gelopen op de innerlijke en de morele ontwikkeling van de mens. Dat wil dus zeggen, dat deze gecentraliseerde gezagsuitoefening - daar komt het op neer - plaatsvindt volgens methoden en met gebruik van middelen, die niet kunnen worden beheerst van uit een menselijk en persoonlijk begrip. Er was dus in die afgelopen 20 jaren zeker sprake van een zekere ontmenselijking van sociale verhouding en maatschappelijk verkeer.

Hetzelfde vinden wij terug in de godsdiensten waar zich dus ook de neiging tot opstandigheid en pressiegroep-vorming enerzijds en grotere centralisatie anderzijds kenbaar maakte. Wanneer wij de standpunten zien, welke bestaan binnen een oecumene-beweging zoals deze tot uiting komen in Rome maar ook de pogingen van de Islâm om weer tot een grotere eenheid te komen, dan zullen wij moeten toegeven dat het verschijnsel, dat wij zo even maatschappelijk beschreven, religieus eveneens een rol speelt. En daarbij rijst bovendien nog een andere vraag: Is de eis tot geloven niet even ver achter in de tijd t.o.v. het hedendaags mensdom als de eis tot technische beheersing en de technische middelen vooruit zijn bij het geestelijk peil van de mens van deze tijd? Een moeilijke kwestie, zoals u begrijpt.

In deze periode nu maken wij een overgang door, waarin een bepaalde op het materialisme gerichte tendens van uit de kosmos gaat plaatsmaken voor een tendens, die - ofschoon zich ook wel baserend op meer dierlijke factoren - toch hoofdzakelijk uitgrijpt naar het geestelijke, het mentale, ja, zelfs het mystieke. In de overgangperiode zullen alle kleine invloeden van buitengewoon groot belang worden. Wij weten allen, dat - wanneer wij een evenwicht hebben bereikt dat maar net op het kantje af evenwichtig is - een windstoot dat evenwicht kan verstoren.

En zo is het nu ook hier. Alles, wat er op het ogenblik bestaat, schijnt stabiel. Men meent, dat men alles nog in de hand heeft. Maar de allerkleinste storing kan voldoende zijn om de zaak te doen omslaan. Wanneer je daar als gewoon mens tussen zit, dan kan ik mij voorstellen dat het erg moeilijk is je te oriënteren. Om maar bij Nederland te blijven: Is b.v. de wet installatie Noordzee-plateau juist? En dan moet je zeggen: Ja, juridisch is ze volledig juist. Maar emotioneel kunnen vele mensen haar niet verwerken. Wat moet ik nu doen? Moet ik kiezen voor de wet of moet ik kiezen voor iets wat ik toch ergens als een soort onrecht beschouw? De doorsnee-mens zal dan rustig zijn gevoelens volgen en zeggen: Wij vinden die klandistiene uitzendingen erg aardig, waarom zouden wij het dus eens zijn met de juridische aspecten? Dat is volkomen begrijpelijk.

Maar in die zaak zit iets meer. We staan nl. voor het feit dat de wereld, zeker met haar huidige dichte bevolking, behoefte heeft aan wetten, aan wetmatige indelingen; en dat die indelingen niet alleen maar bestaan voor een bepaald volk of een bepaalde groep, maar dat zij zoveel mogelijk het algemen onderlinge verkeer moeten regelen. Indien wij dus willen kiezen voor orde, dan zouden we moeten zeggen: Ja, Nederland heeft goed gehandeld. Wanneer wij uitgaan van een particuliere onderneming (bijvoorbeeld het werk van de boer, van de middenstanders), dan is het heel

begrijpelijk dat we ons gaan richten tegen een teveel aan overheidsbemoedelingen, vooral wanneer die bovendien nog betekenen dat zo'n groep eigenlijk minder krijgt dan ze meent te kunnen krijgen. En dan krijg je een situatie, zoals in Frankrijk.

Wie heeft er daar nu eigenlijk gelijk? De regering, die de melkprijs laag wil houden of de boer die zegt: "Deze prijs is niet rendabel, ze moet hoger." Gezien van uit het standpunt van de boer, heeft deze volkomen gelijk. En als je een boer bent, ben je geneigd te zeggen: "Ja, dat is in orde." Ben je iemand, die melk verbruikt, dan zeg je: "Elke prijsopdriving in deze tijd is onaanvaardbaar. De regering heeft gelijk."

Maar hoe staat het werkelijk? Je kiest partij bij zo'n vraag. Maar is dat partij-kiezen nu werkelijk gebaseerd op een erkennen van een toestand, van feiten? Ik meen, dat dat bij de doorsnee-mens niet het geval is. Want wat is in Frankrijk de feitelijke verhouding.

Gezien het gevaar, dat daar voor de volksgezondheid ontstond door overmatig gebruik van alcoholica (wijn e.d.), was een goedkope melkprijs zeer belangrijk. Als zodanig is het begrijpelijk, dat de prijs van melk beneden die van andere dranken moet liggen om zo een verbruik daarvan te stimuleren. Dus van uit het standpunt van de ontwikkeling der mensheid is die lage prijs daar en juist daar plaatselijk noodzakelijk.

Nu kunnen wij zeggen: "Dus dan is dat in orde." Maar daaruit vloeit weer een onrecht voort tegenover de boerenstand. De enige oplossing zou zijn om de alcoholica zoveel zwaarder te belasten, dat hierdoor de goedkopere verkoop van de gezondere melk mogelijk zou zijn; iets wat men waarschijnlijk niet zal aandurven.

Ik geef u deze voorbeelden, die naar ik meen toch wel van zeer recente datum zijn, om u duidelijk te maken dat je eigenlijk geen kouze kunt doen zonder meer. Alles, wat er in deze dagen bestaat, is niet zoals het zich laat aanzien. Het is altijd weer net een tikje anders.

En dan kunnen wij protesteren tegen dingen, die onaangenaam zijn, maar geestelijk gezien zullen wij daardoor vaak schade lijden. Want, of we dat toegeven of niet, we begaan een zeker onrecht; en ergens beseffen we dat wel. We beseffen, dat er heel veel onrechtvaardigheden bestaan. We weten niet, hoe wij ze in orde kunnen maken en dus rijzen er allerhand vragen en problemen, politiek en religieus, die voor de menselijke mentaliteit gevaarlijk zijn.

Ik wil hier alleen maar wijzen op de neiging, die er op het ogenblik in Engeland bestaat om een verkiezing a.h.w. door te zetten of af te dwingen door gebruik te maken van stakingen en stakingsleuzen. Dit is absoluut ongezond. Dit heeft niets meer te maken met de werkelijkheid van de mens, die zo goed mogelijk wil leven.

Ik zou kunnen wijzen op de manier, waarop men elders omgaat met wat dan heet: het kiezerscorps, het nationale belang e.d.

Blijven we daarbij, dan is het eenvoudig genoeg om deze tijd te ontleden. Ze is onevenwichtig. We kunnen op grote verstoringen rekenen. Een kwestie als b.v. de R.E.M. of het weggeld kan politiek een heel wat grotere invloed hebben dan men op het ogenblik in regeringskringen in Nederland vermoedt. Het probleem van de melkprijs kan voor De Gaulle ten slotte een veel grotere slag betekenen dan hij op dit moment beseft. En zo zouden wij ook kunnen zeggen, dat die kwestie over de verhandeling van valuta in Zwitserland een herziening van wetten, maar ook van de verhouding met andere landen tot stand kan brengen, die voor de doorsnee-Zwitserse burger nu niet zo erg aanvaardbaar is. Ik kan zo voortgaan. Maar daarmee zijn wij er niet.

Wat is de kern van het gebeuren van vandaag?

In de eerste plaats: de mens staat geestelijk onder spanning. Deze spanning wordt bepaald door afwisselende golven uit de kosmos.

In de tweede plaats: de mens heeft het overzicht verloren over zijn eigen

leven. Door een teveel uitzien naar de wereld als geheel is hij niet meer in staat zijn persoonlijke ontwikkeling, mogelijkheden en de juiste relaties in zijn eigen milieu te beoordelen.

In de derde plaats: de mens van heden vraagt een bewijs. Zodra het komt op het niet-bewezen terrein van het geloof, zo eist hij een bewijs ofwel een voor hemzelf zo aanvaardbare praktijk, dat hij voor de gunstige resultaten bereid is de logica terzijde te stellen.

Dat is misschien allemaal een beetje algemeen. Wanneer ik uw eigen milieu bekijk, dan hebt u te maken met de Orde der Verdraagzamen. Er zijn er onder u die geneigd zijn te stellen, dat op dit terrein alleen de O.D.V. van betekenis is. Dat is misschien een wat vleibende en voor ons prettige overschatting van ons werk. Maar we zijn slechts één kleine, misschien niet eens zo belangrijke factor in een totaal werk over de gehele wereld. Zodra de mens dat gaat begrijpen, komt hij vanzelf tot een inzicht, waarbij onze woorden, onze leringen invloed hebben, maar waarbij hij zelfstandig zoekt naar een evenwicht, een aanpassing, niet alleen bij de stellingen van de Orde maar bij de geestelijke teneur van de gehele wereld. En dat gebeurt niet altijd.

Datzelfde zien wij op het ogenblik b.v. in het Christendom, waar vele mensen steeds meer gaan praten over de mogelijkheid van de terugkomst van Jezus. En er zijn richtingen, die verkondigen dat binnen niet al te lange tijd Jezus tot ons zal komen, gezeten op de wolken om te oordelen over de mensen. Dat is een heel mooie stelling. Maar is die juist? Hier zoekt de mens naar een oplossing voor zijn eigen onvermogen. Want hij weet innerlijk heel goed, dat een wederkomst van de Christus niet op deze wijze zal plaatsvinden; dat die wederkomst eerder zal plaatsvinden in de mens zelf en in het menselijk besef; dat de uiterlijke vertoning van zelfrechtvaardiging die men daarvan verwacht niet past bij de mensheid, niet past bij het begrip van goddelijke Liefde, niet past bij de weg die Jezus wilde zijn.

Wij moeten heel voorzichtig zijn, want we zijn zo heel snel geneigd om geestelijk nu maar uit te grijpen naar datgene, wat voor ons prettig en aanvaardbaar is. De werkelijkheid is ook vandaag anders.

Er is het leven. We behoeven daarbij niet uit te gaan van een God. Er is een God. Goed. Voor mij. Of Hij voor u bestaat of niet, is niet belangrijk. Wij hebben Het Leven. Dat leven stelt zekere eisen. Die eisen zijn niet gebaseerd op het genoegen dat we zullen hebben, op het plezier dat we maken, maar ze zijn in de eerste plaats gebaseerd op een beantwoorden voor onszelf aan datgene, wat we stellen te zijn: op aarde dus mens. In de tweede plaats op een gelukkig leven binnen het kader van dit menszijn.

Dat zijn heel belangrijke dingen. Zodra wij die overboord gaan gooien, verliezen wij eigenlijk alles. Dan verliezen we in onze stellingen en onze theorieën de mogelijkheid om praktisch te leven en praktisch te werken.

Nu is er natuurlijk altijd weer die ingrijpende macht (op aarde b.v. de Witte Broederschap o.m.), die deze mensheid dan toch wel in het goede spoor zal houden. En nu zien wij weer die oude neiging tot het delegeren van macht. Wij kunnen het niet doen, maar de Witte Broederschap zal de wereld voor ons bevrijden. En onze voormannen zullen zorgen dat wij voldoende loon krijgen. En onze regering zal ervoor zorgen dat wij met steeds minder werken steeds meer krijgen.

Dat is dwaasheid. Zo min als een regering u rijk kan maken (arm maken zou misschien nog gaan, maar rijk maken niet), zo min als een godsdienst u zonder meer het innerlijk contact met God kan verschaffen alleen door uw deelgenootschap, zo min kan de Witte Broederschap de aarde een verbetering van menselijk zijn en leven verschaffen zonder de mens.

Dat is eigenlijk het wonderlijke van dit alles. Wij staan niet alleen tegenover een sociale omwenteling (ofschoon die heel wat dichterbij is dan menigeen denkt en in de komende paar jaren heel wat mensen, die den-

ken nu nog zeker te paard te zitten, een smak zullen maken die hen hun leven lang zal heugen, als ze het leven althans behouden), maar we hebben te maken met de noodzaak tot een aanpassing in zeer korte tijd aan een persoonlijk bestaan plus aan een kosmische kracht met een andere geaardheid.

Nu weet ik wel, die kosmische kracht moet u dan maar geloven; en als u het niet gelooft, dan kunt u kijken naar de feiten in de wereld en zult u moeten toegeven dat er inderdaad tendensen zijn, waaraan u zich zult moeten aanpassen. Hierdoor komen wij dus allereerst te staan voor de persoonlijke vragen en de persoonlijke eisen van vandaag. Die persoonlijke vragen en eisen zijn eenvoudig te formuleren; alleen voor de meesten wat moeilijk in praktijk om te zetten.

Wij moeten in de eerste plaats terug naar een zekere onafhankelijkheid. Zowel mens als geest kan zich niet lange tijd in de geborgenheid van de massa blijven bewegen, zonder het essentiële van zijn mens-zijn of van zijn geestelijk bewustzijn te verliezen. Juist door ons los te maken uit de massa en gelijktijdig ons aan te passen aan de omstandigheden, die ons dwingen (want die zijn er ook), kunnen wij komen tot een persoonlijke en duidelijke beleving van ons eigen bestaan en daarmee van ons bewustzijn.

In de tweede plaats: Wij hebben de neiging om op middelen te vertrouwen. Wanneer men te vermoeid is, dan zegt men niet: "Ik ga trainen, opdat ik minder vermoeid zal zijn." Men zegt ook niet: "Ik ga rusten." Men zegt: "Ik neem een pil; en de vermoeidheid is voorlopig voorbij." Datzelfde mag gelden voor andere problemen als daar zijn: vermagering, ophouden met roken, noemt u maar op. Alles moet met een pil. Het moet automatisch, gemakkelijk gaan.

En zo eisen we ook een wereldvrede. Maar we maken die zelf niet, die willen we maken door middel van een atoombom of iets ergers. We zullen terug moeten naar het begrip dat niets, niet de beste machine, niet het mooiste preparaat, een vervanging kan vormen voor menselijke wilskracht en menselijk bewustzijn.

Een persoonlijke scholing van elke mens is noodzakelijk; en de mogelijkheden van scholing worden bepaald door het milieu, waarin hij leeft. Hij zal zich moeten aanpassen aan dit milieu en desondanks zichzelf moeten trainen zowel in het bevorderen van wilskracht en zelfbeheersing als van een juist begrip voor persoonlijke aansprakelijkheden.

Dan krijgen we nu misschien wel het meest opvallende punt van deze huidige tendens, van deze huidige periode.

We hebben de neiging om alles door te trekken tot in het extrême. De menselijke gevoelens en emoties vragen over het algemeen fellere prikkels dan in het verleden. Wanneer wij willen kijken naar b.v. eenvoudige lectuur van weekbladen e.d., dan ontdekken wij dat de humor of de mededeling op de titelpagina van het verleden heeft moeten plaatsmaken voor de ofwel schokkende gebeurtenis, dan wel voor de seksuele attractie.

Het is duidelijk dat we terug moeten keren naar een grotere gevoeligheid. Een mens moet zijn tastzin ook t.o.v. zijn emotie beter ontwikkelen. Hij moet meer de kleine nuances meer leren waarderen. Hij moet terug naar een niet door allerhand automatische impulsen bepaalde persoonlijke instelling. En daarmee heb ik naar ik meen al een paar zeer belangrijke punten van vandaag genoemd. Maar ik ben er toch nog niet, want vandaag brengt ons meer.

Indien wij ons de moeite getroosten om na te gaan, hoe de werkelijke verhoudingen vandaag aan de dag liggen, dan ontmoeten wij twee uitgesproken richtingen, die met elkaar weinig of niets gemeen schijnen te hebben. We zien enerzijds een steeds groeiende stortvloed van woorden, anderzijds - en daarvan schijnbaar geheel losstaande - een steeds groeiende stortvloed van feiten. Feiten en woorden zijn niet meer met elkaar in overeenstemming. Het gaat tegenwoordig niet meer om de waarheid van hetgeen men

zegt, maar enerzijds om het logische verband in hetgeen wordt gesteld en anderzijds om het gebruikmaken van de omstandigheden, welke los van die woorden staan.

Ik kan u ook daarvan voorbeelden genoeg geven, maar ik geloof dat wij ons hier kunnen beperken tot het overzien van de vele conferenties (ronde tafel, vierkante tafel, topconferentie, Kamer-conferentie, commissie-conferentie e.d.), die in deze dagen in een stortvloed de nationale en internationale wereld overstroomden. Datgene, wat hierin wordt gesteld, wordt besproken en overeengekomen, is over het algemeen beschouwd binnen het kader der stellingen waarvan men uitgaat, logisch juist en goed. Indien wij het echter vergelijken met de bestaande feiten, dan ontdekken wij steeds groeiende discrepanties tussen het gesprokene en daardoor het door de mens nagestreefde en wat is.

Ook voor onszelf zullen wij die neiging hebben. Wij zullen aan de ene kant het met elkaar eens zijn dat we tot het uiterste moeten gaan om een geestelijke bewustwording en een redding van de mensheid te bevorderen, aan de andere kant zijn wij toch wel geneigd om daar heel strakke lijnen te trekken, waarbinnen wijzelf dan eventueel daaraan zouden meewerken. Enerzijds de erkenning van een absolute noodzaak en anderzijds de aanvaarding van alleen beperkte middelen. Dat is natuurlijk niet logisch en het is niet juist. Maar dat is de situatie van de wereld van vandaag. Woorden vergaan op een gegeven ogenblik. Feiten dragen hun eigen gevolgen in zich en zijn dus van een werkelijke en blijvende invloed.

Ik meen dan ook dat de mens van vandaag, indien hij zich wil aanpassen bij al datgene, wat er op het ogenblik gaande is, zal moeten terugkeren naar het feit. Niet: wat stelt men, maar wat is er. Niet: wat wens ik, maar wat is mogelijk. Niet: wat lijkt mij theoretisch juist, maar wat is nu op dit moment feitelijk verwerkelijkbaar. Ook dit element speelt een grote rol in de geestelijke ontwikkelingen. Ik meen dan ook daarmee dit meer mundane deel van mijn betoog wel te kunnen besluiten.

Nu zal het u duidelijk zijn, dat vandaag ook de geest omvat. Ja, zelfs God, al zal niet iedereen God op dezelfde wijze erkennen. Wanneer ik dus nog een korte aanvulling geef op het voorgaande op meer abstracte basis, dan moet u mij dat maar vergeven.

De goddelijke Kracht in zichzelf is altijd gelijk. Zou zij wisselen, dan zou ze niet absoluut goddelijk zijn in de zin, waarin het woordt op dit ogenblik wordt gebruikt. Indien er dus variaties van goddelijke Kracht optreden, zo kan dit alleen worden verklaard door het afwisselend beleven van de altijd aanwezig zijnde aspecten van het Goddelijke. De beleving zal nimmer worden bepaald door het Goddelijke; zij wordt bepaald door het bewustzijn, dat het Goddelijke ondergaat.

Op grond hiervan mogen wij dus stellen, dat wat er vandaag aan de dag aan geestelijke werkingen en waarden op aarde kenbaar wordt evenals wat er in en rond de mens zich als invloeden, als golven van kracht openbaart, wordt bepaald door het bewustzijnspeil van de mensheid als zodanig. Het houdt verder in, dat het beperken van dit alles door de mensheid alleen goed is, zolang men aan de norm van die mensheid beantwoordt. De mens, die onder of boven de norm van deze doorsnee-mensheid staat, zal meer of minder van die goddelijke waarden ervaren; en dus zal de intensiteit van de geestelijke werkingen altijd worden bepaald door het bewustzijn, terwijl de uitgebreidheid van het bewustzijn het aantal van die verschijnselen bepaalt. Een misschien wat abstracte redenering, maar wij moeten daar toch wel van uitgaan. Want wanneer wij ontdekken, dat één en dezelfde kracht binnen één en dezelfde omgeving voor de één betekent een groeiende helderziendheid, een sterkere beleving van geestelijke wereld en waarden en voor de ander alleen maar een afstomping t.o.v. het geestelijke, dan moeten we het bewustzijn wel in het geding brengen.

Het bewustzijn van de mens op geestelijk terrein is volgens mij in deze dagen wel heel sterk gebonden aan wat men zuiver stoffelijke bere-
deneringen en mogelijkheden zou moeten noemen. Zolang u probeert een
geestelijke waarde te definiëren aan de hand van stoffelijk kenbare, we-
tenschappelijk constateerbare feiten of mogelijkheden, zult u altijd aan
de norm gebonden zijn.

De norm van de mensheid in geestelijk opzicht is haar materiële
kennis en haar toepassing daarvan t.o.v. het geestelijke. Wil men boven
die norm uitgaan, dan zal men dus niet meer zijn kennis vergroten (want
het uitdrukbare is immers al de norm geworden), maar men zal moeten
zoeken boven het uitdrukbare. Om de kosmische tendensen van heden sterk
te ondergaan zullen we vaak meer hebben aan een vorm van concentratie,
meditatie, contemplatie enz. om tot een beleving of een erkenning te
komen dan aan b.v. een zuiver filosofisch betoog, dat op feiten is
gebouwd.

Er is dus vandaag - geestelijk gezien - een strijd aan de gang tus-
sen absolute redelijkheid en het redelijke, aangevuld met het bovenrede-
lijke. Het bovenredelijke moet in de komende tijd wel de beslissing bren-
gen. De kracht, die langzaam maar zeker haar invloed sterker en sterker
doet gelden op aarde, is er één die het bovenredelijke wil betrekken in
het verwerken van het redelijke. En dus zal de intuïtieve werking en de
intuïtieve tendens bij de bewuste groter worden dan voorheen. Voor de on-
bewuste betekent ditzelfde echter, dat zijn instincten een veel grotere
rol gaan spelen dan in het verleden. Deze blijft op het materiële terrein,
hij blijft binnen het uitdrukbare. En de mens, die het instinct gebruikt
-zonder daarbij eerst de geestelijke achtergrond, de noodzaak, de gericht-
heid te beseffen - zal over het algemeen onder de norm dalen en zal de
geestelijke invloed en mogelijkheid in sterk verminderde mate ondergaan.

Dan volgt hieruit weer de zeer belangrijke stelling, dat in deze
wereld het weten moet worden aangevuld door het innerlijk besef en dat de
zo ontstane wijsheid alleen de mogelijkheid geeft tot een juist besturen
van de mens en zijn mogelijkheden op aarde.

Wijsheid is een vorm van begrip, die niet alleen kan worden uitge-
drukt in woorden. Het is een aanvoelen van innerlijke waarden, die niet
verklaarbaar is en waarbij de gekende mogelijkheden of eventuele feiten
langs redelijke weg kunnen worden benaderd. Het is dit punt, dat vandaag
meer en meer op de voorgrond gaat treden. Je kunt niet meer alleen op
grond van een argument of alleen op grond van een feit reageren en zeker
zijn dat je goede gevolgen krijgt. Je hebt die vreemde intuïtie, die inner-
lijke waarde nodig.

De kosmische krachten, die wij ons het best kunnen voorstellen als
de verschillende vormen van zenuwkracht, vitaliteit o.d., bereiken de
aarde en stimuleren de mens. Maar hij kan die stimulans alleen op de juis-
te manier gebruiken, indien hij daarbij ook weer dat bovenredelijke element
inschakelt. Hetgeen mij voert tot de volgende eenvoudige regels voor hen,
die zich willen aanpassen aan de mogelijkheden van deze tijd.

1. Ga uit van uw intuïtie. Kom daardoor tot een punt van uitgang,
dat verder redelijk moet worden gezien.
2. Ga nimmer uit van een vaste stelling, doch laat elke dag die
stelling gelden, welke op dat ogenblik hanteerbaar en juist is.
3. Probeer nimmer uw geloof of uw innerlijk beleven voor uzelf vol-
ledig te omschrijven. Tracht slechts een uitdrukking daarvoor te
vinden, die voldoende concreet is.
4. Besef, dat in een spel tussen licht en duister, tussen goed en
kwaad, zoals de mens het ziet, uw eigen "ik" geen enkele defini-
tieve gerichtheid bezit krachtens kosmische waarden. U zult voort-
durend zelf moeten kiezen. U zult voortdurend zelf een weg moeten
zoeken.

En daaraan voeg ik ter waarschuwing toe:

Verwacht niet, dat de kameraadschappelijkheid en de algemeenheid, die wij toch kennen als één van de kentekenen van Aquarius' activiteit in de komende tijd, zo buitengewoon sterk naar voren zullen treden. Dat duurt nog wel even. Aquarius legt dit inderdaad als een mogelijkheid voor ons neer, maar wij zullen een zuiver persoonlijke harmonie moeten zoeken en een persoonlijke benadering van het geheel, waarbij algemene maatstaven, ja, zelfs een algemene samenwerking geen rol kunnen spelen. Alle harmonie moet voor de komende jaren in de eerste plaats worden gezocht op het persoonlijk vlak, in de innerlijke beleving en benadering van de wereld en niet in het haast organisatorisch vinden van die harmonie met anderen.

Met deze punten, vrienden, heb ik mijn eerste betoog beëindigd.

-:-

DE TIJDSSPIRAAL.

De theorie, dat de menselijke historie kan worden vergeleken met een spiraal, waarbij steeds dezelfde momenten zich op een andere niveau herhalen, is oud. En op zichzelf zijn er heel wat punten aan te halen, welke die theorie aanvaardbaar maken. Ik zou echter het geheel graag van uit een wat ander standpunt bezien.

Wanneer wij een spiraal tekenen, ergens zo maar op een blad papier, dan loopt zij van buitenaf naar een middelpunt, waar zij ophoudt te bestaan. Als wij die windingen bezien, kunnen wij zeggen: De buitenste winding is veel groter dan de binnenste. Zeggen we nu eens van uit menselijk standpunt gezien, dat b.v. een centimeter op die spiraal gelijk staat aan 100 jaar, dan kunnen wij zeggen dat de ontwikkeling van een eerste rondgang X eeuwen bedraagt, terwijl de tweede rondgang X eeuwen - Y bedraagt; ofwel om het in heel eenvoudige woorden te zeggen: De herhaling der feiten geschiedt steeds sneller. De ontwikkelingen geschieden steeds sneller; en zo zal dus aan het einde van de spiraal in één jaar zich hetzelfde kunnen afspelen als in het verleden b.v. in 20 eeuwen. Dit is niet alleen belangrijk om de ontwikkeling en het tempo van leven na te gaan. Het is ook wel degelijk belangrijk om na te gaan wat er zich eigenlijk op die manier afspeelt. En dan kom ik tot de conclusie, dat - naarmate de mens verder verwijderd is van het kernpunt (dus van het eindpunt der menselijke bereiking) - hij ook langzamer zal leven en zelfs langer zal leven.

Nu zullen de theoretici van deze dagen hier onmiddellijk tegenwerpen, dat dat natuurlijk niet waar is. Per slot van rekening, zo zullen zij zeggen, de gemiddelde leeftijd was in het jaar 1900 circa 37 jaar en nu zijn we aan de 70 jaar toe.

Dan zeg ik: Binnen dit kleine stukje tijd hebt u ongetwijfeld gelijk. Maar wanneer ik nu ga kijken naar b.v. een gemeente in Rusland (er zijn ook nog dergelijke gemeenten in b.v. Mexico en zo, waar de mensen nog helemaal leven volgens de oude stijl), dan ontdek ik dat daar leeftijden van 100 en 120 jaar regelmatig voorkomen; en dat daar dus de gemiddelde leeftijd hoger ligt dan in uw zeer gesaneerde en gesocialiseerde maatschappij. Het levenstempo wordt klaarblijkelijk niet alleen bepaald door de maatschappij, waarin men leeft. Die mensen in Mexico leven toch ook in een moderne wereld. Maar hun benadering van die wereld is een andere. En dat zal in Rusland en ook in b.v. Turkije precies zo gelden. Zij staan nog veel eenvoudiger tegenover de wereld. Voor hen is de wereld alleen iets, waarin je gelooft, waarin natuurgeesten zijn, waarin spoken ronddo-

len, waarin het toeval een wonderlijke rol speelt en waarin je zelf niets anders te doen hebt dan je over te leveren aan de elementen op goed vertrouwen. Kijk, dan kun je ook lang leven, want het totaal van de levenskracht van die mens wordt dus gebruikt om te bestaan. De vorm van zijn maatschappij, zoals hij die zelf ziet, is een toevals-product. Hij vormt deze niet, hij heeft er niet bewust deel aan, maar hij maakt er slechts deel van uit.

Zo vinden wij in het verleden allerhand toestanden, die wij met het heden kunnen vergelijken. Wanneer ik b.v. denk aan de ontwikkelingen, zoals die zich op het ogenblik hier in Europa met Rusland en de rest van Europa afspelen (daar staan twee machten tegenover elkaar), dan denk ik onwillekeurig aan de tijd dat het Boven-Egyptische en het Beneden-Egyptische rijk met elkaar in strijd waren. We weten ook hoe dat is afgelopen. Ze zijn ten slotte met elkaar versmolten. Wanneer ik de problemen zie van b.v. het kolonialisme en de problemen, die men kent in Europa met Azië, dan denk ik aan de geschiedenis van de Hellenen, die o.m. met Troye ongeveer dezelfde moeilijkheden hebben gehad. Er is weinig nieuws onder de zon, zeker. Maar de verhoudingen liggen een beetje anders.

Vroeger was b.v. het grote conflict met Troye eigenlijk er niet één van politiek belang. Het ging doodgewoon om de handel, de centjes, de schatten. Troye had zich zelfstandig gemaakt en begon een steeds groter deel van de handel op de toenmalige wereldzee (de Middellandse Zee) te beheersen; en het was duidelijk, dat de oorspronkelijke koloniatoren zich daartegen moesten gaan verzetten. Zij wilden de revenuen hebben van hun kolonie; en de kolonie zelf wilde de revenuen zelf houden. De resultaten kent u: de Troyaanse oorlogen en alle mooie legenden erbij, die wij in de Iliade terugvinden.

Maar waar we ook kijken, we vinden altijd één verschijnsel. Het typische is, dat wij nl. in elke tijd een openbaring vinden. En het is geloof ik zelfs zeer verhelderend om op de tijdsspiraal na te gaan, welke vorm die openbaring heeft gehad.

Gaan wij naar de zeer primitieve mens, dan is de openbaring er één van waanzin, van razernij. Het is een onlogisch moment van de mens, die zichzelf verliest en die de stemmen van goden en geesten weergeeft. Hij is niet eens een profeet; hij profeteert niet. Hij dicteert namens de goden. De sfeer, die hij uitstraalt, is vaak van veel groter belang dan wat hij zegt. Dezen zijn de eersten, die de mensen bepaalde wetten openbaren. En in hun razende dans, hun hoofdschudden, hun zelfverwonding, hun roes, vormen zij voor de mens een houvast, een contact met het Hogere, met het Eeuwige.

Wanneer die mens wat meer gaat groeien en hij een maatschappij gaat vormen, dan wordt ook het karakter van degenen, die zich aan hem openbaren, die het Goddelijke weergeven, een andere. Zij worden vorsten en vorstenzonen, zij worden priesterkoningen, godenzonen, die op aarde regeren en gelijktijdig een goddelijke wil openbaren. Zo krijgt de maatschappelijke structuur dus a.h.w. haar impulsen van het Goddelijke.

Gaan wij nog wat verder, dan blijkt dat de openbaring zich meer tot het volk moet richten. En dan treedt de profeet (degeen, die zich openbaart) niet meer op binnen 't maatschappelijk kader of als deel ervan, maar daarbuiten. Hij krijgt het karakter van een hervormer, een rebel. En ja, dan zijn wij al heel dichtbij de hedendaagse tijd gekomen. Want Boedha was een rebel in zijn tijd. Jezus was een rebel. Mohammed was een rebel; en zo zijn er meer.

Daarna krijgen wij een heel eigenaardig iets. Meer en meer krijgen we te maken met mensen, die zich representanten noemen van het Hogere namens iets anders, iets onzichtbaars. En de oude situatie is dan a.h.w. hersteld. Maar in plaats van dat het de waanzin is waarin de goden spreken, is het nu de rede, het menselijk streven, waarin een Godsgedachte tot

uiting komt. We vinden dat evengoed bij sommige grootmeesters van esoterie en mystiek als bij tot heilig verklaarden, zoals b.v. Franciscus van Assisi. Daaruit blijkt, dat de groei naar een onpersoonlijke God gaat, naar het onpersoonlijk contact. Niet de God, Die Zich onmiddellijk openbaart, Die als een stam-God, als een fetisch a.h.w. deel heeft aan het menselijk leven, maar een God, Die steeds verder daarvanaf komt te staan. Een God, Die een onzichtbare invloed wordt. En kijken wij naar de laatste Wereldmeester, dan zien we dat wat hij doet eigenlijk is: de mens wijzen op die onzichtbare God aan de hand van zijn eigen bereikingen; iets, wat tot op dat ogenblik nog niet voorkomt.

God is altijd iets, wat je moet zien als staande buiten de menselijke rede. En nu komt de laatste Wereldleraar en maakt van God iets, dat a.h.w. opbloeit uit en boven de menselijke rede.

Wanneer de spiraal verdergaat, dan zullen wij te maken moeten krijgen met een Godsopenbaring, die zelfs geen bevoertuiging meer vergt, die niet wordt gebracht door een profeet en die niet op aarde belichaamd behoeft te worden of een stoffelijk gezag moet zijn, maar die zomaar een invloed is. En dan kunnen wij aan de hand daarvan dus een aardige conclusie trekken:

Gezien die verschillende vormen van openbaring wordt aan de mens steeds een andere eis gesteld; en die eis is kennelijk: een groter besef van zijn eigen eeuwigheid en gelijktijdig een meer loskomen van zijn gebondenheid aan stoffelijke verhoudingen en stoffelijk gezag. Ik geloof, dat je deze tendens niet alleen maar vindt in de godsdienst, in de openbaring. De eerste wetenschap was het toevallig gevonden feit. Van het toevallig gevonden feit komen wij - en dat in ongeveer gelijke fasen; we kunnen dat inderdaad in een spiraal tegenover elkaar zetten - tot het onderzoek der dingen, dat op waarneming berust. Denk b.v. aan de Chaldeeën. Denk aan de studies van de Egyptenaren enz. Dat is waarneming. Een waarneming, die nog niet is gebaseerd op een directe erkenning van wetten, maar die voor zichzelf spreekt.

Vandaaruit gaan we langzaam maar zeker - en dan zitten we al rond de tijd van Jezus' geboorte - naar een periode, waarin die wetenschap dus wel een theorie heeft en waarin de stelling belangrijk wordt. Als wij b.v. Aristoteles zien, die voor de wetenschap een lange tijd een beslissende figuur was (een filosoof), dan komen wij te staan tegenover de stelling, die feiten tracht te verklaren. Vandaaruit komen wij tot een verklaren van de wetten uit de feiten. (het omgekeerde). En vandaaruit weer moeten wij natuurlijk nog verder komen. We moeten komen tot het erkennen van de eenheid van wet en feit en vervolgens tot de eeuwigheid van de wet, onafhankelijk van het feit.

Dat is een logische cirkelgang. Waar we ook gaan en hoe we ook kijken (of we dat nu doen in de zin van grote persoonlijkheden, van fasen met bijzonder veel wereldoorlogen of bijzonder grote rampen in de oude of in de nieuwe tijd), we vinden dat de schaal misschien wat verschilt t.o.v. de huidige, zoals het aantal mensen verschilt in de verschillende perioden, maar dat eigenlijk de feiten in hun schijnbare gelijkheid een klimmende tendens vertonen.

De eerste grote oorlogen waren eigenlijk kwesties van roof, dus zuiver bezit. Van zuiver bezit komen we naar gezag, naar aanzien. Aanzien plus bezit bepalen de volgende fase van grote oorlogen.

Daarna krijgen we oorlogen, die in feite zijn gebaseerd op verdediging; dus de op staatsgrens gebaseerde oorlogen. Vandaaruit komen we tot de uitbreiding, de kolonisatie-oorlogen, waarbij het niet alleen gaat om eigen grens maar om het overal uitbreiden van eigen gezag. En vanaf dat punt komen wij tot de oorlogen, die gebiedsfrustratie-oorlogen kunnen worden genoemd, zoals de eerste en de tweede wereldoorlog waren.

Hierbij speelt dus de voorstelling van wat men zou kunnen veroveren een rol en niet meer het feit van de verovering. Het gaat meer om het denk-

beeld. Wanneer wij vandaaruit verdergaan, dan zal de volgende oorlog er één moeten zijn, waarbij het gebied wegvalt, het economisch belang wegvalt en waardoor we dus de oorlog zouden krijgen om de theorie; en van die theorie zouden we moeten komen tot een strijdloosheid, die op een wetserkenning is gebaseerd. Het is altijd dezelfde gang van zaken.

Om de tijd te begrijpen, waarin je leeft, kan het dus wel helpen om een vorige spiraal met gelijke werkingen na te gaan. Maar je moet je toch niet te veel vergissen.

In de eerste plaats zal in het heden het tijdsverloop altijd aanmerkelijk sneller zijn; dus de ontwikkeling zal sneller zijn dan in het verleden.

In de tweede plaats zal de waarde van die ontwikkeling een vooruitgang betekenen t.o.v. de waarde in het verleden.

In de derde plaats zullen de middelen van geloof, van strijd, van wetenschap dus eveneens geëvolueerd zijn; niet alleen naar een grotere bruikbaarheid maar naar een andere grondslag.

En zo kom ik vanzelf op een zeer belangrijk punt in deze voorstelling. De spiraal der historie is a.h.w. een vooruitgang van de mens, waarbij de herhaling van feiten slechts een aanduiding is van het doormaken van dezelfde bewustzijnsfasen op een ander niveau. En dat impliceert weer, dat de fasen door hun grotere snelheid en grotere intensiteit gelijktijdig aanduiden: een dichter liggen bij het centrum, het middelpunt.

Men zou hieruit conclusies kunnen trekken, die op zijn minst genomen eigenaardig zijn in de ogen van vele mensen en gelovigen van deze tijd. Want zowel het goed als het kwaad waren in het verleden meer uitgerekt; zij waren lang. In deze tijd zijn goed en kwaad felle, korte, hevige conflictwaarden. Vroeger waren de dingen vaak bijna kinderlijk. Tegenwoordig zijn ze haast verstard en verouderd, maar juist daardoor in hun conflict zoveel ontzaggelijker en geweldiger.

Iemand, die in deze tijd zegt: Maar de mensheid moet toch wel slecht zijn, want er zijn nog nooit zulke verschrikkelijke dingen gebeurd op deze aarde als nu, vergeet één ding: dat men in een periode van 5 of 10 jaren misschien eeuwen van het allereerste verleden samenperst.

En dan kan men dus ook de conclusie trekken: de weg naar God is niet meer een afwisselen van goed en kwaad of een eenzijdigheid, maar het is een zo snel naast elkaar stellen van grote waarden en van goed en kwaad, dat deze beide op den duur niet meer van elkaar worden onderscheiden; dat ze dus één geheel zijn. Op het ogenblik dat het tempo van leven zo is versneld, dat de waarden niet meer afzonderlijk worden gezien, ontstaat er een moment van maximum energie, van maximum beleving, maar gelijktijdig een minimum aan daad of ontwikkeling: het eindpunt van de spiraal mensheid.

Nu begrijp ik wel dat als ik het over de tijdsspiraal heb, u van mij meer verwacht dan alleen een algemene beschouwing. Ik wil daarom graag ook het leven van de mens zelf nog even bezien, zoals dat zich heeft veranderd en ontwikkeld.

De eerste mens leeft zonder planning. (Dat heerlijke woord, dat op het ogenblik de hele maatschappij verpest.) Hij leeft a.h.w. op het moment. Hij kan zich binnen 5 minuten tweemaal volkomen tegengesteld gedragen of richten en in eerlijke overtuiging blijven handelen. We zien daarbij dat die mens trekt; dus door het noodlot wordt gejaagd en getrokken. Het is de omstandigheid van buitenaf, die een door hemzelf niet eens zo beleefde verandering betekent. Bijvoorbeeld: De stam wordt te veel bedreigd door verscheurende dieren, de stam trekt. Voor ons zou die trek een reuze reis zijn, een beleving, een avontuur. Maar voor de mensen van die tijd niet. Het was alleen een beetje ongemak in het wonen. Je woonde een beetje anders, maar voor de rest: business as usual.

Wanneer je dat later gaat bekijken, wordt het al anders. De reis is dan niet belangrijk. Denk b.v. aan de tocht van Alexander. Een reis, waarbij je de mensen (soldaten, doodgewone vrijwilligers) zomaar meeneemt 15 jaar lang, weg van huis. Dat lijkt tegenwoordig ondenkbaar. Maar voor hen? Och, dat was zo de gang van zaken. Ze aanvaardden dat wel. Ze vormden echter ook een eigen milieu, dat zich wisselend aan het land aanpaste. Als je b.v. een vergelijking maakt tussen het leven van de Griekse soldaten in Babylon (Assyrië) of b.v. in de valleien van de Ganges en de Indus, dan zie je een heel groot verschil. Het is niet, of die mensen anders worden. De mens ziet de reis nog niet als het belangrijke, maar in zijn beleving past hij zich meer aan het milieu aan. Hij blijft meer zichzelf.

Nu weet ik wel, dat ik een grote sprong in de historie neem (in de spiraal), maar de verandering in de mens is dan ook wel een enorme.

Wat zien wij op het ogenblik? De reis zelf wordt meer gezien als een tijdelijke verwijdering van huis. De mens is dus veel meer op een bepaald punt gefixeerd dan vroeger. Zijn reis is voor hem over het algemeen geen aanpassing meer, geen verandering van zijn leven, maar alleen het constateren van het feit, dat anderen anders leven. En dat is een heel groot verschil.

Hierdoor zie je dus, dat een mens wel verandert; maar zijn verandering is er één, die meer en meer op hemzelf is gebaseerd. De mens, die op het ogenblik op reis gaat, vraagt niet naar biefstuk en gebakken aardappeltjes, omdat dat het enige is dat hij lust, zo gek als het klinkt, maar hij grijpt over het algemeen daarnaar terug, omdat dit een deel van hemzelf is. U neemt uzelf mee op reis. U verplaatst uzelf niet in de wereld, maar u verplaatst alleen de wereld t.o.v. uzelf. En daaruit blijkt wel, dat de mens van vandaag veel meer een gefixeerd punt is; voor zichzelf geestelijk, maar ook t.o.v. de wereld. Dat zijn aanpassing a.h.w. veel meer door een egocentrisch beleven wordt bepaald dan vroeger toen men vaak in zijn benadering van de wereld bijna excentrisch was. Tegenwoordig zou je zeggen: excentriek.

Wat dit te betekenen heeft, gaat men pas begrijpen, als men zich realiseert dat de mens in zich een eeuwige waarde heeft. En ofschoon men die eeuwige waarde niet kan uitdrukken in biefstuk, doperwt en gebakken aardappeltjes, kan men haar wel uitdrukken in een persoonlijke beleving van het bestaan. Ik meen, dat - naarmate de tijdsspiraal verdergaat - de fixatie binnen de wereld, ontstaan door het persoonlijk "ik"-zijn dat de wereld beleeft maar niet in de wereld ondergaat, steeds groter wordt. En dat lijkt misschien een beetje ongunstig, maar ik geloof niet dat dat waar is, indien wij tevens begrijpen dat er door de hele spiraal heen bepaalde dingen lopen, welke voor alle mensen gelijk zijn en die vandaag aan de dag eigenlijk nog even belangrijk zijn als vroeger.

Vroeger danste Salomé de dans der sluiers voor Herodus; en tegenwoordig zijn er duizenden, die - al dan niet Salomé hetend - dit doen in de nachtclubs. Vroeger heette dat een koninklijke dans; tegenwoordig heet het strip-tease; maar in wezen is het hetzelfde. De seksualiteit heeft haar waarde (dus de waardering) maatschappelijk gezien vaak aanmerkelijk veranderd in de historie. Maar zij blijkt één van de belangrijke instinctieve drijfveren te zijn in alle tijden.

Wij zien dat de angst voor het onbekende practisch vanaf het begin der mensheid tot heden altijd weer het aanzijn geeft aan haat, aan wreedheid, aan onbegrip; en ook dat blijft hetzelfde.

Er zijn dus een aantal menselijke eigenschappen, die gelijk blijven. Maar ze zijn stoffelijk. Wanneer dit stoffelijk wordt beheerst door een steeds meer gefixeerd innerlijk, dan zullen die eigenschappen een tijdlang wel heel erg in het oog springend zijn. Want pas wanneer het lichamelijke (en daarmee noem ik dus niet alleen maar zuiver het lichaam maar ook het stoffelijk mentale hier lichamenlijk) wordt gedomineerd door de geest, die

bewust wordt van zichzelf - en daarvoor is ergens die fixatie nodig - kunnen wij zeggen, dat de angst verdwijnt en dat de sexualiteit in haar huidige spanning verdwijnt. Ze zal waarschijnlijk wel blijven, maar anders. Ik zou zeggen, milder met minder ferociteit.

Zo bezien zal men de mens dus kunnen beoordelen aan de hand van de fluctuaties, die zijn houding t.o.v. de buitenwereld doormaakt, mits we gelijktijdig rekening houden met stoffelijke eigenschappen, die dus de verschijnselen voor een gedeelte bepalen. En dat voert mij - althans voor heden - tot enkele conclusies, die misschien voor u wel interessant zijn.

Men heeft in deze tijd een verhoogd tempo, waarbij men niet alleen maar geestelijk, maar ook t.o.v. het stoffelijke op elk terrein een tendens tot verhoogde consumptie (laten we het zo maar beleefd uitdrukken). Dit geldt voor angst, voor haat, voor wreedheid, voor sexualiteit, kortom voor al datgene, wat tot het stoffelijke, tot het lichamelijke behoort. Juist door deze verhoogde consumptie (dus de versnelde afwisseling a.h.w.) moet er een ogenblik komen, dat er geen verschilwaarden meer zijn. De dingen zijn versmolten tot één geheel. Dat geheel is dan stoffelijk gezien misschien wel niet mooi, maar het is door de geest gezien een harmonie. Het is voor het eerst een apparaat, waarin alle bedieningsorganen binnen het bereik van de bestuurder liggen, zodat hij niet afwisselend het ene terrein of het andere kan besturen, maar alles tegelijk kan overzien. Daaruit valt af te leiden, dat juist in de schijnbare verwarring en de toename van allerhand bandeloosheid wel degelijk de mogelijkheid steekt tot een onverwacht snelle en grote evolutie op stoffelijk terrein, voortkomend uit een bewustwording op geestelijk terrein. En dat betekent voor de mens zelf in de dagen dat zo iets voorkomt natuurlijk, dat hij zich nimmer geheel kan onttrekken aan die snelle veranderingen van waarden in de stof, aan dit steeds meer gelijktijdig optreden van verschillende impulsen en tendensen.

Ik geloof, dat dat in deze dagen wel belangrijk kan zijn. Want ik kan mij wel voorstellen dat er heel wat mensen in de war zijn, omdat ze hun gevoelens, hun reacties en hun eigen wezen eigenlijk niet eens meer kunnen begrijpen. Ze wisselen te vlug om voor zichzelf daarvan een denkbeeld te hebben. Als men zich echter gaat realiseren, dat het een homogeniseren is van zijn wezen, dan staat men er misschien wel een tikje anders tegenover.

Daarnaast blijkt het van groot belang te zijn, dat men tot een grotere harmonie met zichzelf komt. Men moet dat "ik" niet beoordelen naar de afzonderlijke verschijnselen. Men moet in dat "ik" een zo groot mogelijk bewustzijn van een geestelijk doel of een geestelijke waarde zien; en dat dan maar in het geheel van dat stoffelijke beleven en tot uiting brengen. Op die manier kunt u aan de snelheid van wisselingen ontkomen. Anders wordt u heen en weer gezwabberd tot het lijkt, of u op de één of andere geestelijke cake-walk rondwandelt. Door echter uit te gaan van het gefixeerde innerlijk besef, dat in zich misschien weer een ontwikkeling kent (maar dat gaat ons niet aan), dat qua doel op aarde is gefixeerd en dit doel mee te delen aan alle tegengestelde gebeurtenissen, komen wij tot een harmonie met ons eigen wezen en is dit samentrekken van alles tot één geheel voor ons aanvaardbaar geworden.

Ik meen nl., dat op het ogenblik onder de heersende invloeden, mede als gevolg van de verschillende kosmische golven van de laatste tijd (want er zijn een paar mooie klappen bij geweest), voor heel veel mensen die versnellingen en de wankelmoedigheid eigenlijk zijn toegelopen. Zij willen kiezen tussen het één en het ander; en dat gaat niet. Maar als u nu dit beseft wat ik hier heb uitgelegd, dan gaat u zeggen: Neen, ik moet een synthese vinden. Ik moet iets vinden, waarin al die dingen nog voldoende aanwezig en mogelijk zijn.

Je kunt natuurlijk een keuze doen; en die zal in deze dagen heel vaak betekenen: een absolute onderwerping, een absolute gehoorzaamheid,

een absolute gebondenheid aan een bepaald principe. Maar dat is niet altijd aanvaardbaar, dat kan ik mij best voorstellen. Bovendien, al erkent men de juistheid ervan, men kan voor hetgeen als geestelijk aanvaardbaar, als binnen het bewustzijn passend, wordt erkend geen stoffelijke weg vinden. Daarin zit de moeilijkheid. En dan zeg je dus: Het gaat mij niet om de gebondenheid of om de aanvaarding op zich of wat het ook is, het gaat mij om het erkende doel. En dit ga ik nu in alles (in het goede en in het kwade) in alles wat ik rond mij zie projecteren. Ik wil alles aaneen smeden tot een geheel.

Dat lijkt mij werkelijk voor veel mensen 'n mooie oplossing in deze dagen. Want de uiterlijke waarden schijnen zo snel te wisselen. Indien wij begrijpen, dat het doel niet wisselt, dan kunnen wij met die bewegingen tevreden zijn.

Het is net als met een wiel van een locomotief. Wanneer je naar de zuiger kijkt, zeg je: Die zuiger gaat nu naar voren en dan weer terug. Wat heeft dat voor zin? Maar begrijp je dat het gaat om de krukas, waarmee het wiel aan het draaien wordt gebracht, dan zeg je: Hé, het is niet heen en terug, het is een tegenstelling van beweging, die wordt omgezet in een gelijkmatigheid van richting, van doel. Dat moet ik met mezelf ook doen. En zo zijn er meer van die punten.

Er is een tijd geweest dat op aarde onderworpenheid van het hoogste belang was. En dan wil ik niet alleen uitgaan van de slaven-mentaliteit, die we hebben gekend.

Vroeger was het zo: slaven waren vaak mensen, die niet eens goed vrij konden zijn. Degenen, die vrij konden zijn, bleven voor het gemak toch maar slaaf met zelfstandige mogelijkheden. Maar die mentaliteit van gebondenheid, van onderworpenheid bestaat eigenlijk vandaag nog.

Er zijn heel veel mensen, die eigenlijk niet meer in de bijbel geloven, zoals het zou moeten, maar ze gaan toch regelmatig naar de kerk. Er zijn mensen, die het helemaal niet eens zijn met de regering, met de militaire opdrachtgevers of met wie dan ook, waar zij onderstaan. Maar zij durven of willen de consequenties niet aanvaarden van een zich buiten dat geheel stellen. Die slaven-mentaliteit kan alleen maar goed zijn voor iemand, die geen bewustzijn heeft. Iemand, die wel bewustzijn heeft, zal zeggen: Ik kan die slavernij op zich niet accepteren. Ik aanvaard de gebondenheid alleen in zoverre ze voor mij doelmatig is. En dan krijg je een heel ander verschijnsel.

De slaaf is ongeacht het al of niet harmonisch zijn onderworpen aan zijn meester. De vrijwillige dienaar is aan zijn meester onderworpen, zolang hij diens wijsheid boven zijn eigene erkent, ofwel een gelijkheid van doel en streven met die meester kent.

En dan komt het mooiste punt: Je moet op een gegeven ogenblik ook nog zo ver kunnen komen, dat je in de maatschappij een maximum aan harmonie, aan eenheid van streven en handelen zoekt, zonder dat je daarbij ooit jezelf verloochent. En kijk, dan geloof ik dat je het punt hebt bereikt, dat in deze tijdsspiraal de maximale ontwikkeling betekent. Je kunt op het ogenblik nog niet komen tot de volledige beleving van het geestelijke, waarbij het stoffelijke onbelangrijk is, al zou je het nog zo graag willen. Maar je kunt komen tot een vrijheid van keuze in je beleving, in je dienstbaarheid, waarbij de harmonie met de wereld bepalend is voor de wijze, waarop je uitvoering geeft aan hetgeen geestelijk in jezelf leeft.

Als we nu in deze cursus over aanpassing spreken, dan zou ik zeggen: Dat is het criterium van de juiste aanpassing geworden. Omdat in deze draaiing, deze wenteling van de tijdsspiraal alles zoveel sneller gaat, moeten wij ons buitengewoon gemakkelijk blijven aanpassen aan alles. Moeten wij als het ware zo lenig zijn, dat wij meekronkelen met alles, wat er rond ons kronkelt. Maar.....(punt 1) wij moeten dat doen zonder onszelf, ons geestelijk principe te verloochenen; en (punt 2): zonder ooit

een disharmonie te scheppen met onszelf.

Wees eerst jezelf volgens je beste geestelijk bewustzijn. Transponeer dat in een stoffelijk gedrag, dat zoveel mogelijk aan je wensen en je wensen beantwoordt, maar dat gelijktijdig een maximum aan harmonie met de wereld mogelijk maakt.

Zo ziet u, dat ook het beschouwen van deze historische spiraal, deze tijdsspiraal, ons kan brengen tot een beter begrip van onze eigen tijd. Er zijn daarin heel veel punten, die een afzonderlijke belichting verdienen. Misschien komen wij daar nog wel eens aan toe.

Ik denk b.v. aan de kunstuitingen. Ik denk aan het inspiratief moment, dat loopt van ingeving, profetie tot een beredeneerde ontwikkeling aan de hand van een eenzijdig onderzoek door de intuïtie veroorzaakt. Er zijn duizenden wegen en mogelijkheden om binnen deze spiraal van tijd onszelf terug te vinden, ook in de tijd van nu; en vooral om te begrijpen, dat de wereld van vandaag niet alleen maar een weerspiegeling van het verleden is, maar gelijktijdig een in de tijd gecompriëerde weerspiegeling, die van ons een steeds groter bewustzijn en steeds grotere bereidheid tot aanpassing enerzijds en anderzijds een gefixeerd bewustzijn van het Hogere in onszelf zal vergen.

--

EENHEID DER TEGENDELEN.

Hoe ken ik het wit zonder het zwart?

Hoe weet je dat het licht is, als er geen duister bestaat?

Hoe kan een man als man bestaan, als er geen vrouw naast hem gaat?

En hoe kan een vrouw een vrouw zijn, zo er geen man is en geen kind?

Al heeft zijn eigen kracht, zijn eigen uiterlijk, zijn eigen uiting, zijn eigen waarde. Maar zo we het goed bezien, vullen de waarden slechts elkander aan en is dat, wat wij zien als absolute waarde in het bestaan, slechts de helft van een cirkel, die de eeuwigheid omschrijft.

Waarlijk, een eenheid van tegendelen bestaat te allen tijd voor hem, die wel beseft hoe juist het bestaan van tegendelen leidt tot het erkennen van een totaal, een afgeronde eenheid, waardoor het "ik" zichzelf erkent en zo zichzelf verheft tot hoger zijn en hoger doel.

Een eenheid van de tegendelen. Hoe kun je anders ooit zo iets verstaan?

Er was een weg. Een weg, die je moet gaan. Niet van links naar rechts, maar in een wereld, waarin links en rechts omschrijven wat voor weg je eigenlijk gaat. Hoe kun je spreken over noord en zuid en oost en west, tenzij om aan te geven, hoe de rest van de wereld rond je bestaat?

Het "ik", dat is de eenheid, waarin alle tegendelen samenvloeien tot één besef. En het bewustzijn is het product van al wat rond het "ik" als tegenstelling schijnbaar strijdig voortdurend voortbestaat. Ja, zelfs het gelovig "ik", dat - terwijl het tot de hemel op wil zweven - naast zich de afgrond ziet van hel. En in een vrees voor hel als vluchtend ten hemel gaat. Zo, niet ten hemel gaand, werd het niet door hel tot hemel zijn gedreven.

En was geen hemel in het "ik" als waar besef aanwezig, men zou zelfs in de hel als in een hemel leven. Het is het verschil, dat ons beseffen doet, maar het is de aanvulling van tegenstellingen, waartus-

sen wij bestaan en leven, die ons de waarheid van het eigen "ik" verschafft.

In ons zijn alle waarden neergeschreven en niet slechts één punt. Een enkele richting of alleen maar licht uit tegenstellingen opgebouwd vermogen wij pas werkelijk tot de waarheid te gaan of te streven.

Daarom lijkt mij het antwoord op het gestelde onderwerp eenvoudig. De eenheid van de tegenstellingen, mijne vrienden, is het leven. En wie het leven wel verstaat, beseft hoe schijn van tegenstelling in het einddoel ondergaat tot eenheid van het zijn, waarin het "ik" zichzelf erkent en in het ware zelfbeleven erkent: er is geen tegendeel, maar slechts bewustzijn door de kracht, die alles schept aan mij als een weerkaatsing of een beeld van het oneindige bestaan binnen mijn beperking gegeven.

--:

DEFINITIES.

Eenheid.

Eenheid is datgene, wat men voortdurend nastreeft, zonder het ooit te bereiken, omdat men altijd wenst dat anderen één met u zullen zijn, maar niemand zichzelf één wil zien met anderen.

Drie-eenheid.

De Drie-eenheid is het resultaat van ons onvermogen om God volledig te zien als gelijktijdig geuit en ongeuit, als geest en materie, als kracht en rust.

Goddelijke eenheid

is de terugkeer tot het goddelijk Wezen, dat echter voor de mens alleen aanvaardbaar wordt, indien hij zijn ideeën van eigen belangrijkheid over boord zet. Vandaar dat het voor zovelen zoveel levens pleegt te duren.

De dood.

De dood is voor de mens een blijvend afscheid. Voor de geest een bevrijding en in wezen niets anders dan één stap verder op de weg naar de eindbereiking.

Henri.

:--:--:

Abonnementen: f 17,50 p. 10 nummers
(v. leden f 12,50) (v. buitenland f 1,50 extra)
bij vooruitbetaling op giro no. 468.874
t.n.v. „O.D.V.” te 's-Gravenhage

Secretariaat: de Perponcherstraat 98

Den Haag - Tel. 606650

SLEUTELS

COSMISCHE LERINGEN

mediamiek ontvangen en uitgegeven
door de „Orde der Verdraagzamen”
te 's-Gravenhage

I N H O U D.

NOVEMBER 1964.

Nummer 2.
10e jaargang.

ZELFVERWERKELIJKING

Mens en wereld

De schijngestalte

Goddelijke levenskracht

AANPASSING

De mens en de kosmische krachten

Het doel van het leven

Tijd

De elementen

Overname uit „SLEUTELS” slechts toegestaan na
schriftelijke toestemming van het bestuur der „O.D.V.”

1944

1944

1944

1944

1944

1944

1944

1944

1944

1944

1944

1944

1944

ZELFVERWERKELIJKING

Tweede Les.

MENS EN WERELD.

- I. De mens met zijn innerlijke verdeeldheid en met zijn veelvoud van voertuigen staat te midden van een wereld, die hij niet geheel juist kan waarden of kennen. Het is voor hem altijd weer de grote vraag wat nu waarheid is, wat werkelijkheid is in zijn wereld en wat alleen uit hem voortkomt of eventueel een vervalsende persoonlijke interpretatie van feiten of toestanden is.

De relatie van die mens tot de wereld kan dan ook nooit alleen gebaseerd zijn op de rede, daar de rede te beperkt is om de verschijnselen van het leven in hun geheel te bevatten, te begrijpen en te omschrijven.

Hij kan zich ook niet geheel baseren op zijn gevoelens, aangezien daarin het persoonlijk element vaak zo sterk overheerst, dat hoewel er voor een persoonlijke weg vele indicaties in liggen, toch t.o.v. de werkelijkheid te grote discrepanties optreden om daarop te kunnen vertrouwen.

En dan mogen wij ten laatste nog opmerken, dat die mens ook niet kan vertrouwen op wat hij noemt: zijn geestelijke leiding. Ik weet, dat dat voor velen een schok is, als je dat zo stelt en daarom wil ik dat laatste graag iets duidelijker maken.

Wanneer u te maken hebt met wat men noemt een geestelijke leiding (dus een beïnvloeding van uit een andere wereld), dan zal dit niet gebeuren aan de hand van de werkelijke situatie, zoals die voor u in uw wereld bestaat, maar altijd aan de hand van een erkende wenselijkheid in een andere wereld. Soms zou er zelfs een strijdigheid van belangen kunnen bestaan tussen de inzichten van de Meester en de praktische mogelijkheden op aarde.

Wij hebben die mens dus staan in een wereld, waarmee hij niet voldoende contact heeft. Een wereld, waarin hij ook geen perfecte leiding kan ontvangen. Kortom een mens in moeilijkheden, die de oplossing ervan overal zoekt, maar haar zelden vindt.

Dan gaan we proberen om de relatie, die er tussen mens en wereld bestaat, zodanig te ontleden dat we hieraan weer de mogelijkheid tot een zekere aanpassing en ook de verwerving van een noodzakelijk inzicht kunnen verbinden. En ik zou dit graag weer artikelsgewijs doen.

1. Het is niet mogelijk voor de mens om de feiten en de feitelijke werkelijkheid geheel te beseffen. Zijn relatie tot de wereld is een persoonlijke en kan van dit persoonlijk element nimmer geheel worden ontdaan.

Als gevolg van dit eerste punt moeten wij dan ook stellen:

Alle leven en beleven moet gebaseerd zijn op de eigen persoonlijkheid en kan slechts worden beschouwd als een uitdrukking

daarvan. Elke andere waardering is irreëel.

2. De wereld omvat zeer vele werelden en verschijnselen, die niet vallen onder het voor de mens kenbare. Daar deze onzienlijke krachten en ook de onzichtbare werelden een zeer grote invloed kunnen hebben op het gebeuren in de stoffelijke wereld, zal de mens hierdoor worden beïnvloed. Dan mag aan de hand hiervan worden gesteld:

De relaties van de mens worden voor een groot gedeelte bepaald door voor hem niet redelijk kenbare factoren en slechts waar zijn vermogen tot aanvoelen groot genoeg is om althans te vermoeden welke invloed werkzaam is, zal hij niet in staat zijn juist te handelen.

3. Alle geestelijke waarden in de mens zijn in wezen vreemd aan de wereld, waarin hij leeft. Op het ogenblik, dat de mens dus uitgaat van de feiten van de stoffelijke wereld alleen, kan hij daarom niet beantwoorden aan zijn eigen wereld. Elke poging om tot een interpretatie van de feiten te komen, waarin deze geestelijke waarden mede bevat zouden zijn, impliceert een vervalsing van de stoffelijke feiten en gelijktijdig een compromis, waardoor ook de geestelijke waarden niet voldoende tot hun recht komen.

4. Al datgene, wat wij innerlijk kunnen bereiken en dus ook voor onszelf kunnen beschouwen als volledig werkelijk, bepaalt voor ons de relatie met de buitenwereld. Dan moet worden gesteld:

Het "ik" in zijn persoonlijke relatie tot de buitenwereld bepaalt dat deel van de werkelijkheid, dat met het "ik" overeenstemt. Ten aanzien van dit punt moeten wij eraan toevoegen: Je kunt dus als mens en zelfs als geest alleen datgene in de wereld werkelijk beïnvloeden, wat een voldoende verwantschap bezit met je eigen wezen, niet alleen in stoffelijke maar zeker ook in geestelijke zin.

En nu zetten wij even een streep onder deze reeks artikelen, omdat het prettiger is zo nu en dan eens conclusies te trekken en samen te vatten op een minder systematische wijze.

Het feit, dat wij maar gedeeltelijk een mogelijkheid tot invloed in de wereld hebben, dat wij dus maar een beperkte werkingssfeer in die wereld bezitten, betekent ook dat een groot gedeelte van onze handelingen, van onze daden, ja, zelfs van onze gedachten moet worden beschouwd als inactief, voor de wereld onbelangrijk en niet-reëel en slechts voor het "ik" van betekenis is. Het begin van aanpassing aan de wereld en ook van een juiste erkenning van je "ik" moet dus wel uitgaan van het besef: Wat is in mij belangrijk? Wat is er in mij, dat tot de wereld spreekt? En in hoeverre zal de wereld kunnen beantwoorden aan datgene, wat ik de wereld geef?

Een probleem, zoals u zult begrijpen, waarop het antwoord voor een ieder enigszins anders is en daarom ook wel eens moeilijk geheel te formuleren. Voor mij zie ik het echter zo. U moogt er zelf anders over denken en u moogt proberen daarvoor een eigen formulering te vinden.

Alles, wat ik doe, heeft voor mijzelf betekenis. Ik moet dus uitgaan van het standpunt, dat mijn handelingen, mijn daden en mijn gedachten altijd moeten beantwoorden aan mijn persoonlijkheid en de eigen waarde die ik bezit (volgens mijn denken dan) in de wereld.

Indien ik ontdek, dat een deel van de wereld volgens mij juist en reëel reageert, zo zal ik moeten nagaan, of die reactie incidenteel is dan wel blijvend. Elke slechts incidentele reactie kunnen wij terzijde schuiven als zijnde niet belangrijk voor ons contact met de wereld; het is slechts iets, wat voor ons betekenis heeft. De betekenis voor de wereld kunnen wij niet overzien.

Op het ogenblik, dat een voortdurend contact blijkt, een voortdurende gelijkheid van streven, van instemmingen, een voortdurende wissel-

werking met een deel van de wereld (of dit nu mensen zijn, dieren, planten, materiaal of wat anders) kunnen wij zeggen: Voor ons wezen bestaat hiermede een voldoende harmonie. Binnen dit kader kunnen wij onze persoonlijkheid zoals ze nu is (na een eventuele ontwikkeling of verandering kan dat anders worden) volledig uitdrukken.

Hoe belangrijk het is dat men dit beseft, zal men niet zo gauw inzien. Ten slotte denkt een ieder: Wanneer die wereld mij nu maar antwoordt; is het in orde. Of: Ja, maar wat geeft het nu eigenlijk, of het ene deel van de wereld beter antwoordt dan het andere? Voor onze erkenning van de werkelijkheid is het echter zeer belangrijk. Want slechts waar die harmonie bestaat (en dat mag niet een harmonie zijn, die alleen berust op een idee of op een actie maar die dus als het ware wederkerig is en een wederkerige uitdrukking mogelijk maakt) kunnen we zeggen: Hier is een deel van de werkelijkheid dat ons bijna onvervalst bereikt.

Ik zal hier een voorbeeld geven om dat iets duidelijker te maken.

Er zijn mensen, die schrijven, musiceren, schilderen, beeldhouwen enz. In geen van hun kunstuitingen kunnen ze een volledige eenheid bereiken met het materiaal dat ze gebruiken. Alleen wanneer ze boetseren, blijkt dat klei (en dan meestal nog niet eens elke soort klei; ze hebben dan een bepaalde soort) hen in staat stelt om hun gedachten precies uit te drukken. We kunnen dan zeggen, dat in het laatste geval de overdracht van de gedachten op de klei direct mogelijk is. Er moet dus een zekere affiniteit daarmee bestaan. Al datgene, wat in die klei is uitgedrukt - of het door mijzelf is gebeurd of door anderen - spreekt eveneens sterker tot mij dan muziek, schilderwerk, in steen gehouwen werk enz. Er ontstaat dus voor mij een grotere gevoeligheid. In die gevoeligheid heb ik misschien een soort vakkennis of kunde, waardoor ik kan waarderen wat er in die klei geschiedt, waardoor ik kan begrijpen wat er wordt bedoeld met wat in de klei wordt uitgedrukt en waardoor ik ook in staat ben om a.h.w. tot een communicatie te geraken.

U ziet hier een voorbeeld, waarover mogelijk nog gediscussieerd zou kunnen worden. Maar een voorbeeld dat aangeeft, dat we dus in exceptionele materialen de juiste reactie vinden.

En zo hebben we dat ook in mensen. Er zijn mensen, die je graag mag. Voor wie je alles zou willen doen en toch blijft er altijd ergens een hiaat. Je kunt niet precies begrijpen, waarom die mensen zo reageren. Er is altijd toch nog wel een verschil in streven merkbaar. Dan moet je dus zeggen: Hier is ergens een nog niet te overbruggen iets. Mijn interpretatie van die mens en zijn motieven is dus in feite persoonlijk. Ik zie niet de werkelijke mens, ik zie slechts mijn voorstelling van die mens.

Nu kan er een ogenblik komen, dat een medemens zo precies reageert dat hij uw gedachten, uw motieven onmiddellijk door heeft en dat u bij die ander ook precies hetzelfde kent; dat omvat dan een deel van uw leven of soms het gehele menselijke en soms het gehele geestelijke bestaan. In dat geval zal alles, wat ik in die mens tot uitdrukking breng, werkelijkheid zijn. Het bestaat niet slechts in mij maar ook buiten mij in de wereld. Omgekeerd zal al datgene, wat ik in die mens ontdek, dus ook voor mij een weergave zijn van iets wat werkelijk is. Het bestaat in de wereld en het is voor mij te begrijpen. Dan heeft u dus een houvast gevonden, waardoor u in een verwarde wereld, in een tijd waarin u misschien geen raad weet met uzelf en met uw naaste, toch weer dat ene vindt: het herkennen van uzelf.

Er is een door een wijsgeer gezegd:

"De wereld is een spiegelende bol. Wij staan in het midden en beschouwen ons beeld naar alle zijden."

Dat is waar, zolang die wereld waan is. Waar binnen die bol een punt "werkelijkheid" wordt ontdekt, is de spiegeling onderbroken. Ik kan op dat punt in plaats van mijzelf waarheid zien.

Waarheid is in 9 van de 10 gevallen en misschien wel 99 ten 100 het meest belangrijke, waarover wij kunnen beschikken. Want de essentiële waarheid, de nuchtere waarheid der dingen, maakt het ons mogelijk het beeld, dat wij van onszelf hebben gevormd, te toetsen en te kijken, of dat wel zo mooi is of zo juist of zo machteloos misschien ook als wij het ons hebben voorgesteld. Vandaar dat wij dus toch wel zeer veel nadruk moeten leggen op die erkenning van de werkelijkheid. En dat kunnen wij nooit, als we onze relatie met de wereld niet juist kunnen formuleren en omschrijven.

Bij de contacten, die we met de wereld hebben, zitten nogal wat bedriegelijke factoren. We zullen ook die even artikelgewijs opsommen, althans enkele daarvan.

1. De eerste vorm van bedrog, die voorkomt in de wereld en misschien wel de meest voorkomende, is zelfbedrog. Bij zelfbedrog wordt aan de wereld toegeschreven wat het "ik" daarin wenst te zien. De plaats van dat "ik" in de wereld wordt niet bepaald door de feiten maar door de wensen, die er in het "ik" bestaan; en elke juiste oorzaak-en-gevolgwerking, die niet past in dit schema, wordt vergeten of verworpen, omdat men de werkelijkheid niet wenst te zien.

Zelfbedrog komt in zeer grote mate voor. Er zijn er onder u, die denken dat ze dom zijn of wijs, dat ze arm zijn of rijk. Niet omdat het feitelijk zo is, maar alleen omdat ze het graag willen zijn. Wij kunnen daarvoor allerhand psychologische factoren en drijfveren gaan aanhalen, maar het feit blijft bestaan. Daarom moeten wij aan nemen, dat in de wereld van de mensen zelfbedrog één van de meest belangrijke factoren is. In de contacten tussen de mensen berust de relatie mens tot mens en mens tot wereld in vele gevallen niet op de werkelijkheid, maar op een zelfbedrog, waardoor men een ongewenste werkelijkheid voor zichzelf weet te verdringen.

2. Dit punt is bijna net zo moeilijk, nl. de "ik"-projectie.

Een deel van eigen "ik", eigen verlangen en eigen wensen wordt geprojecteerd in een al dan niet werkelijk bestaand iets in de wereld. Zo zal dit "ik" dus zijn aanvulling zien buiten zichzelf en altijd in overeenstemming met die aanvullingsmogelijkheid reageren. Een eenvoudig voorbeeld hiervan:

Een mens is zich bewust van zijn onvolkomenheden. Hij schept zichzelf een God, een profet of verlosser, die zijn eigen tekortkomingen wegneemt. Hij richt hierop zijn gehele leven en meent daardoor inderdaad een volledigheid van bestaan, van streven en van werken te bereiken.

Wat is echter het werkelijke resultaat van die manier van leven? Dat je nimmer een vaste maatstaf hebt. Als je over God spreekt dan verandert die God naarmate je zelf verandert. Spreek je over een verlosser, dan wordt de verlossingsboodschap niet een feitelijke leer maar een voortdurende aanvulling van jezelf en dus ook een rechtvaardiging van de onvolkomenheden.

Het is gevaarlijk om op die manier te reageren. Want ik zal in dit geval niet mijzelf, zoals bij het zelfbedrog, maar een projectie van mijzelf, die ik niet eens meer kan als deel van het "ik" en die ik daardoor met nog veel meer eerbied en veel minder begrip behandelen dan bij zelfbedrog zonder meer, stellen als maatstaf voor de wereld. Op het ogenblik, dat ik een maatstaf schep, die imaginair is en deze aan de wereld aanleg, ontstaat er niet alleen een vertekening van het beeld van de wereld maar ook van elke verhouding met de wereld en van elke mogelijkheid, die in het "ik" is gelegen.

3. De verheerlijking.

Ook indien wij ons wezen niet projecteren, zijn wij geneigd aan sommige dingen een belangrijkheid toe te kennen, die ze in wezen

niet bezitten. Ik denk hierbij aan de mens, die een dier b.v. boven de mens gaat stellen, omdat hij daarin alle eigenschappen projecteert, die hij in de mens niet vindt. Er is hier dus sprake van een projectie van menselijkheid. Het dier wordt verheerlijkt en men eist daarvoor een betere verzorging, een betere bescherming en meer rechten dan men aan een medemens gemiddeld wil toekennen.

Op dezelfde manier kunnen wij een theorie verheerlijken. Wij kunnen b.v. kunst verheerlijken of een bepaalde vorm daarvan. Wij kunnen komen tot een verheerlijking van een bepaalde vorm van literatuur, van muziek, van uiting. Op het ogenblik, dat die verheerlijking plaatsvindt, betekent dit dat wij alle eigenschappen, die over de wereld verdeeld daarin bestaan, trachten te concentreren op één punt, waarvan wij overigens de onvolkomenheid verder willen erkennen. Het resultaat is niet, dat wij de oplossing van ons leven zien in het verheerlijkte, maar dat wij de eigenschappen, die er in de wereld verder nog bestaan, niet zien, omdat wij ze reeds aan het verheerlijkte hebben toegekend.

Als ik zeg, dat het summum summarum van de muziek Bach is, dan is het heel logisch dat ik niet verder wil nadenken over een meer moderne musicus. En als ik zeg, dat Wagner de enige man is, die in klank de juiste uitdrukking van een idee heeft gevonden, dan zal ik zelfs Beethoven willen verwerpen; of slechts dan willen aanvaarden, indien hij wordt uitgevoerd als Wagner. Begrijp dus goed, dat u ook hier weer een valsē maatstaf hanteert.

Ik zou nog een tiental punten kunnen opnoemen, maar ik wil voorlopig met deze drie volstaan om eerst weer eens buiten de artikelen om commentaar te geven.

Elke factor in ons leven, waaraan wij een meer dan normale aandacht geven en waarin wij trachten alles wat voor ons van belang is a.h.w. te concentreren, voert tot een verwijdering van de werkelijkheid. Wij moeten trachten tegenover alle dingen gelijk te blijven. Misschien klinkt het u dwaas in de oren, als ik hier de bekende spreuk aanhaal: "Bemin uw naaste gelijk uzelf." Een absolute gelijkheid van waardering voor het "ik" en voor alles in de wereld impliceert ook het erkennen van de verhoudingen, die er buiten het "ik" bestaan. Het betekent een reageren op de werkelijkheid van de wereld en niet alleen naar op bepaalde emoties of gedachten.

Wij kunnen dus zeggen, dat de mens in de wereld heel veel mogelijkheden heeft om zichzelf te verwijderen van de feiten van de werkelijkheid. Een terugkeer tot die feiten en een terugkeer tot de werkelijkheid is vaak buitengewoon moeilijk, omdat een prijsgeven van een bepaalde vorm van zelfbedrog, van een bepaalde projectie of van een bepaalde verheerlijking en van nog ettelijke andere punten, voor de mens schijnbaar een ontwaarding inhoudt van zichzelf en de wereld.

Ik geloof, dat ik hiermede dan wel het eerste deel van de les van vandaag kan besluiten. Dit eerste deel kunt u vooral goed beschouwen, indien u de vorige les erbij neemt. De onevenwichtigheid van de mensen, de innerlijke verdeeldheid is ten dele oorzaak voor alle discrepanties tussen "ik" en wereld, die ik op het ogenblik naar voren heb gebracht.

II. Nu we dus hebben gesteld, dat de verhouding tussen mens en wereld niet direct een volkomen reële is, moeten wij proberen die realiteit dichterbij de mens te brengen, zonder hem daarbij gelijktijdig aan te grote en te sterke beproevingen te onderwerpen. Want zou voor een mens de gehele wereld opeens ineensstorten, dan zou het wel erg moeilijk voor hem zijn, denk ik, om zijn eigen rationaliteit te behouden.

Laat ons dus de verhouding mens - wereld nu eens bezien van uit oorzaak-en-gevolg.

Daar, waar een door mij bewust geschapen oorzaak het verwachte gevolg brengt, is mijn waardering van dat deel van de wereld, waarop ik tot uitwerking kom, juist. De juistheid betreft echter alleen de factoren, die in de oorzaak zijn besloten.

Hier heb ik dus alvast één maatstaf. Als de wereld anders reageert dan ik verwacht, heb ik de wereld niet juist beoordeeld of erkend. Zijn de verschillen te groot, dan moet ik even nadenken waar ik kan hebben gefaald. Het is dus niet: de wereld heeft verkeerd gereageerd. Neen, het is: ik heb mijn mogelijkheden of misschien de capaciteit om de juiste invloed uit te oefenen in mijzelf verkeerd beoordeeld.

Indien ik steeds het falen tot mijzelf herleid, kan dit natuurlijk een schuld bewustzijn, een gevoel van onvolkomenheid of zelfs machteloosheid veroorzaken. En daarom zou ik de doorsnee-mensen de raad willen geven: Wanneer u als toets neemt: oorzaak-en-gevolg voor de realiteit van uw verhouding tot de wereld, stel dan daarbij: Er is nimmer sprake van schuld, zolang mijn intentie juist is. Maar intentie op zichzelf is nimmer voldoende. Slechts intentie plus actie plus het verwachte gevolg geeft een rechtlijnige en volkomen reële relatie "ik"-wereld aan. En dan komen wij nog tot een andere conclusie:

In vele gevallen zal ik een oorzaak scheppen, waarvan ik zelf niet alle waarden volledig ken. Het gevolg dat ik bereik is het verwachte. De wijze, waarop het tot stand komt echter, is voor mij niet geheel begrijpelijk.

Dat is ook een belangrijk punt, omdat men hier per slot van rekening staat voor het feit dat de wereld onkenbaar blijft; want ik weet niet wat ik heb ingeschakeld. Nu kunnen we gelukkig daarvoor een noodoplossing vinden.

Op het ogenblik, dat ik gebruik maak van oorzaak-en-gevolgwerkingen, waarbij in de oorzaak voor mij niet gekende of niet omschrijfbare factoren optreden (denk b.v. maar aan geestelijke genezing of iets dergelijks), is het meest juiste om deze oorzaken niet zonder meer te verwaarlozen, maar ze te stellen als een onbekende waarde in het "ik" (nooit in de wereld, altijd in het "ik"). En dan blijkt uit het gevolg plus de door mij geschapen oorzaak wat er nog eventueel ontbreekt. Ik zal weer het voorbeeld genezing nemen.

Ik wil een mens genezen. Ik ken zijn kwaal niet of ten dele. Ik heb de wil tot genezing en ik volvoer een aantal handelingen, die voor mij - symbolisch of reëel - bijdragen tot de genezing. De genezing wordt een feit. Dan kan ik zeggen: Ik heb deze mens genezen. Ik kan ook zeggen: Een andere kracht heeft dat gedaan. Maar voor mij is de werkelijke relatie niet met het ongeziene dat optreedt, maar met mijn eigen wezen. Indien er een ongeziene waarde optreedt, moet die bestaan in mij of in verband met mij. Al wat in verband met mij bestaat, kan in mijzelf worden erkend. Stel dan:

In plaats van het redelijk kenbare zal ik de gevoelswaarde althans voorlopig accepteren als aanvullende factor in de oorzaak. Wil ik een volgende maal eenzelfde resultaat hebben, dan zal ik trachten te werken van uit dezelfde gevoelswaarde plus dezelfde actie. Door dit herhaalde malen te doen - en dat komt in een leven meestal wel voor - kunt u op den duur ook de niet-redelijke factoren in het eigen "ik" beter leren kennen; en door de voortdurende contrôle van het gevolg blijft de relatie met de wereld zo reëel mogelijk.

En dan komen wij vanzelf tot de grootste moeilijkheid van alle althans in relatie tot de wereld, want wij willen vaak de wereld niet zien zoals zij is. En daarom mogen wij de volgende regel zeker wel in acht nemen.

Op het ogenblik, dat ik bang ben een geloof, een stelling, een

theorie aan de praktijk en de praktische toetsing te onderwerpen, moet ik aannemen dat zij niet juist is en dat mij dit innerlijk reeds bekend is. Hierdoor voorkomt u, dat u bepaalde lievelingsstellingen, vormen van zelfbedrog ook vaak, blijft handhaven door eenvoudig te weigeren ze op de proef te stellen.

Als ik zeg: Ik kan genezen uit de naam van God en ik blijf dat herhalen, maar ik doe het nooit, dan kan ik die stelling rustig blijven handhaven. Indien ik haar op de proef stel, dan zal blijken dat ik het niet altijd kan; maar het zal mij ook blijken, dat het op een bepaalde manier wèl kan. Dat vast te stellen betekent weer de relatie tussen mijzelf en de wereld zuiver te stellen.

Mijn innerlijke wereld verschilt natuurlijk heel veel van de wereld buiten mij. Ik kan die innerlijke wereld moeilijk op de proef stellen. Het is in zekere zin een fantastische wereld, die zoveel verschilt van de feiten rond mij, dat er vaak zelfs geen verband met de werkelijkheid is te leggen. We hebben daarover in de vorige les trouwens ook al gesproken.

Indien ik de innerlijke wereld wil handhaven - en dat zal voor de doorsnee-mensen toch noodzakelijk zijn, naar ik meen - dan moet ik mij steeds afvragen wat van die innerlijke wereld volgens mijn eigen bewustzijn waar moet worden gemaakt.

Tracht uit die fantastische wereld in uzelf bepaalde dingen waar te maken door dus uit die wereld de oorzaken te putten voor uw streven en toets dan de resultaten. Waaruit wel blijkt, dat de oorzaak-en-gevolg-verhouding, waarbij het "ik" als oorzaak optreedt, een van de meest belangrijke is om de relatie mens - wereld zuiver te stellen.

De gevolgen, die ik van de wereld onderga, kunnen daartoe dienen, omdat ik niet in staat ben de motivering, die daarvoor in de wereld bestaat en ook eventueel de zelfmisleiding die daarvoor oorzaak is geweest, geheel te erkennen. Voor bewustwording zowel van de waarden in het "ik" als van de wereld rond het "ik" is het voortdurend noodzakelijk dat het "ik" actief is.

Dan voegen wij aan dit onderwerp - ofschoon daar niet geheel onder vallend - nog even snel een paar korte regels toe, die voor de realisatie van de verhouding mens - wereld toch ook wel zeer praktisch en bruikbaar zijn.

1. Hoe meer ik mijzelf meester ben, hoe juister ik de relatie tussen mijn "ik" en de wereld kan leren kennen.
2. Hoe sterker ik mij alleen door de gevoelswereld laat leiden, des te sterker mijn invloed op de wereld mogelijk is, maar des te kleiner mijn mogelijkheid zal zijn tot de reële erkenning zowel van mijn eigen wezen als van de feitelijke inwerkingen, welke ik op die wereld heb.
3. Uitgaande van mijzelf zal ik in de wereld altijd daar initiatief nemend moeten optreden, waar ik voor mijzelf belangrijke feiten, mogelijkheden of toestanden wil toetsen.
Ik kan nimmer betrouwen op anderen, daar zij niet in staat zijn mijn persoonlijke relatie met de wereld voor mij reël uit te drukken.
4. Alle leerstellingen, openbaringen, systemen, esoterische en geheimpleren, die mij ter beschikking staan, zijn slechts dan werkelijk van nut en werkelijk dienstig, indien ik daardoor leer:
 - a. mijzelf te kennen en te beheersen en dit "ik" te toetsen aan de wereld rond mij;
 - b. de niet-reële waarden, die ik aan het "ik" heb toegeschreven geheel te verlaten en de zo ontstane eenzaamheid te aanvaarden: een vorm van dood;
 - c. door de aanvaarding van de werkelijke wereld te komen tot een

beseef van de werkelijke betekenis van mijn "ik" op dit moment plus de mogelijkheden, die dit "ik" dan zal hebben in eeuwigheid.

-:-

DE SCHIJNGESTALTE.

Schijngestalte wil zeggen: een vorm, die niet reëel bestaat; althans niet reëel zo bestaat als zij wordt gezien of verondersteld. Wij mogen dus niet alleen maar denken aan een schijngestalte in de vorm van een persoonlijke projectie, zoals zovele mensen dit doen.

Er zijn in het Al vele mogelijkheden en vele krachten, die wij niet kunnen zien in hun werkelijk bestaan en in hun werkelijke verhouding. En dus kan worden gesteld dat b.v. het Godsbeeld, dat men zich maakt in een bepaalde religie, in feite een schijngestalte is. Een complex geheel, samengesteld uit enkele werkelijk kosmische persoonlijkheden of krachten en een projectie van de hoop en verwachtingen van de mensen plus een aantal beperkingen en formuleringen, die uit de godsdienst zijn voortgekomen.

Het denkbeeld, dat een dergelijke gestalte absoluut irreëel is, lijkt mij te ver te gaan. Het zal u duidelijk zijn, dat wij de idee "schijngestalte" vooral vinden in de psychologie, waarbij Freud maar vooral Jung van groot belang zijn. Jun vooral in zijn meer mystieke periode, terwijl wij daarnaast soortgelijke beelden onder een andere naam vinden in vele oude magische inwijdingspraktijken.

De eenvoudige stelling, die wij in de primitieve benadering van de magie vinden, luidt als volgt:

Indien wij in onszelf tekorten erkennen, dan betekent dat dat deze tekorten slechts practisch (?) maar niet feitelijk bestaan. Wij erkennen nl. slechts datgene als tekort, wat in onszelf als mogelijkheid sluimert. Door voor onszelf een persoonlijkheid aan te nemen en tot werkelijkheid te maken, die al wat wij in onszelf als tekort erkennen als eigenschap in positieve zin bezit, hebben wij een aanvulling verkregen van onze eigen vermogens door het beroep dat wij op deze schijngestalte kunnen doen.

Dit is dus een practische formulering. Maar ergens is zij zeker ook gevaarlijk. Evengoed als het gevaarlijk is een te scherp geformuleerde en gedefiniëerde Godheid te vereren. Even gevaarlijk als het is om bij onderzoek in wetenschap of elders uit te gaan van te vaste axioma's, te zeer onomstotelijk vastgestelde waarheden.

De schijngestalte, zoals wij die voor onszelf opbouwen, is een hulpmiddel. Zij is a.h.w. het fictieve steunpunt dat wij voor ons concretiseren om de wereld uit haar baan te brengen. Zolang wij weten, dat deze schijngestalte inderdaad een deel van onszelf is, is zij bruikbaar. Op het ogenblik, dat wij dit niet meer beseffen, beheerst zij ons. En in dit opzicht lijkt mij het idee van de schijngestalte in deze dagen toch wel degelijk van groot belang te zijn.

Als wij zien hoe de maatschappij zichzelf heeft gevormd, dan ontdekken wij daarin ook vele theorieën, die door de praktijk zeker niet worden bevestigd. Wij zien dat deze theorieën worden gesteld als het criterium voor al hetgeen er in de maatschappij gebeurt. Er is een schijngestalte ontstaan, die - naar men meent - de gehele sociale samenhang, het gehele economische verloop en zelfs de politieke constellatie in de wereld zal bepalen, terwijl in feite de theorie niets anders is dan een mogelijkheid

om eigen optreden te rationaliseren. Het houdt dus in, dat men door de werkelijkheid uit het oog te verliezen wordt beheerst door ideeën, die in de praktijk voortdurend tot falen leiden. Een falen, zoals wij dit hebben gezien in kerken, in staten, zelfs in bepaalde groeperingen en verenigingen, mag dan ook wel worden teruggebracht tot de opbouw van de schijngestalte.

En nu zou ik voor u willen formuleren wat een dergelijke figuur is.

Op het ogenblik, dat er een gedachte in een mens bestaat, zal al datgene, wat met die gedachte harmonisch is (ook indien het qua geaardheid van die mens zeer sterk verschilt), reageren. Elke gedachte is als zodanig een kracht, die meer omvat dan de mens zelf.

Wanneer ik bij voortdurend gedachten uitzend volgens een gefixeerd plan of een gefixeerde voorstelling, dan ontstaat er een aantal inwerkingen, die geestelijke werelden en sferen, zelfs kosmische krachten kunnen omvatten, maar die niet gelimiteerd zijn zoals de mens, die deze gestalte, deze vorm ten slotte tot aanzijn brengt door zijn denken.

Hoe sterker de gedachte van de mens afwijkt van de werkelijkheid, des te sterker hij een aantal krachten samenvoegt in dit voor hem aanvaardbare beeld, welke volgens kosmische geaardheid - en niet alleen menselijke geaardheid - op de mensheid inwerkt. Datgene, wat voor de eenling misschien een bruikbaar hulpmiddel is voor het bereiken van bepaalde magische resultaten, wordt voor de gemeenschap ongewoon gevaarlijk; want de harmonie in de gedachte is niet slechts gelegen in haar formulering. Om u een klein voorbeeld te geven.

Als ik denk aan rassenverschil, dan kan ik daarop een zekere superioriteitsgedachten bouwen. Dit is in het verleden meermalen gebeurd en ook in het heden bestaat dit. Nu stel ik: Als een aantal mensen denken: Een edel-germaan is meer waard dan een jood; een blanke is meer waard dan een neger, dan bouwen zij een kracht op, die niet alleen hierop reageert, maar zij zal ook reageren op gedachten als: Een jood is meer waard dan een edel-germaan; een neger is meer waard dan een blanke; een christen is meer waard dan een heiden, maar ook een niet-christen is meer waard dan een christen. Kortom, de schijngestalte, die zo wordt opgebouwd, bevordert alle extrême richtingen waarin dezelfde emotionele waarde, dezelfde persoonsrationalisatie ligt opgesloten. En hier komen wij dus tot het belangrijke in dit alles.

Ik kan nimmer een schijngestalte opbouwen, welke meer mensen gelijktijdig omvat en gelijktijdig reageert op meer mensen, zonder een reactie te verkrijgen op alle harmonische waarden. Want het is niet slechts één schijngestalte die wij opbouwen, maar het is een grote reeks schijngestalten. En sommige daarvan zijn met elkaar in strijd, terwijl voor de mens tussen deze verschillende vormen van projectie wel degelijk harmonie bestaat. Ik geef u een voorbeeld.

Wanneer ik enerzijds het beeld van het begrip machtshandhaving opbouw en aan de andere kant van het begrip vrede, zo kan ik van uit mijzelf voor deze beide een systeem aanvaarden. Ik kan voor beide gedachten uitzenden. Maar macht en vrede zijn kosmisch gezien strijdige waarden. Vrede is een absentie van macht. Macht is een geweld, een kracht, die alles overheerst en als zodanig een toestand van onvrede.

Nu kan de mens in zijn goedwillendheid theorieën bouwen van b.v. vredeshandhaving door atoommacht. Maar hij beseft niet, dat hij gelijktijdig de vergroting van de behoefte aan atoomgeweld scheidt naast de behoefte aan vrede. En nu is het maar de vraag: welke van deze schijngestalten zal het meest krachtig zijn? We laten nu even alle reacties op kosmische waarden buiten beschouwing.

Op het ogenblik, dat de gedachte aan de macht intenser is dan de behoefte aan vrede en de projectie ervan, zal alle vrede verloren gaan en zal macht overblijven. Ik neem aan, dat beide gestalten in de mensheid

ongeveer even sterk zijn. Op het oogenblik, dat er een kosmische kracht komt, die extremisme bevordert, zal automatisch daardoor het vermogen van de schijn-gestalte "geweld" of "macht" groter worden dan die van "vrede". Want vrede kent geen extremen. Vrede kent slechts zichzelf. Macht daarentegen kent juist vele strijdige punten en belangen en zal alle extremisme tot zich trekken.

Op deze wijze is rond de wereld een groot aantal schijn-gestalten opgebouwd, die voor de mensheid onnoemelijk grote gevaren kunnen inhouden. De Witte Broederschap en met haar verscheidene andere grote kosmische krachten en Meesters hebben getracht de waarde van deze niet-zelfstandig bestaande mogendheden in de geest (vooral in de astrale sfeer) te beknotten. Men kan dit als volgt doen:

Indien ik het begrip "vrede" onaangetast laat en gelijktijdig breng ik in het begrip "macht" een aantal strijdigheden, dan kan als een amoebe die teveel gevoed is de schijn-gestalte "macht" zich delen in twee op zichzelf minder grote delen. Deze beide zijn minder sterk in hun invloed dan de ene ongebroken kracht "vrede".

Op dit systeem berust dus de overheersing van het goede. Het goede kan zich nimmer overmatig voeden. Wanneer het goede teveel is, deelt het zich en verliest het zijn invloed. Daarom zal in vele gevallen het schijnbare kwaad moeten worden bevorderd, omdat het uiteen kan vallen in concurrerende krachten.

En nu een oogenblik terug naar de zuiver persoonlijke schijn-gestalte.

Wanneer u een schijn-gestalte opbouwt en deze vindt ergens een parallel (d.w.z. een schijn-gestalte die wezensgelijk is, ook al omvat zij meer), dan is het zeer waarschijnlijk dat de door u opgebouwde denkbeelden niet zelfstandig blijven, maar zich in dit grotere geheel verliezen. Daarom blijven een aantal wetten en regels in b.v. de magie altijd van kracht. Niet omdat zij kosmische wetten zijn, maar eenvoudig omdat door de jaren heen gestalten en krachtcentra zijn opgebouwd in bepaalde sferen (waaronder de astrale), die al deze denkbeelden en behoeften omvatten. Zij worden daar in leven gehouden.

In deze zin kan men zeggen, dat de schijn-gestalte, die menigeen voor zich bouwt, in feite één van de oude goden wordt, die in naam vergeten zijn, maar die in de gedachtenuitstralingen en verlangens van de mens voortleven.

Voor de eenling volgt hieruit dus: Wanneer een schijn-gestalte wordt opgebouwd, die meer is dan alleen een aanvulling van eigen wezen, zal zij eenworden met een grotere kracht. Daardoor kan de schijn-gestalte niet worden vernietigd. Hoe belangrijk dit kan zijn, mag een voorbeeld u illustreren.

Men bouwt een schijn-gestalte op om daarmee op aarde verschillende dingen tot stand te brengen. Nu is op een gegeven oogenblik deze invloed niet meer gewenst. Men wil zich niet laten drijven door iets, wat uit een andere sfeer komt of daarop een beroep doet. Men wil zich bewust worden van eigen capaciteiten. Is er nu sprake van een persoonlijke schijn-gestalte, dan wordt deze kleiner naarmate het "ik" zich meer van zijn eigen vermogen bewust wordt. Is er sprake van een algemene schijn-gestalte, dan zal - vooral wanneer niet alleen het goede (dus de gelijk-blijvende waarde van het leven) maar ook wel degelijk actieve mogelijkheden daarin zijn gezet - een poging om zich daaraan te onttrekken worden ervaren als in strijd met het wezen van de schijn-gestalte, die zijn kracht aan andere bronnen ontleent. Het resultaat zal zijn een bestrijding van het zelfstandig worden van het "ik".

Met dit punt hoop ik duidelijk gemaakt te hebben, dat bepaalde godsdienstige schijn-gestalten het de gelovigen onmogelijk maken om vrijelijk bewust te worden. Gemaakt als een middel om bewustwording te bereiken zijn ze zozeer zelfstandig geworden, dat ze elke poging de bewustwording om te zetten in een persoonlijke werkelijkheid gelijktijdig bestrijden.

Vele van de problemen op religieus terrein zijn daaraan te wijten en ook veel van de moeilijkheden, die de mens ondervindt, wanneer hij zelf een eigen weg gaande toch altijd weer in zich een behoefte ontdekt aan zijn vroeger geloof; een teruggrijpen niet alleen naar de beelden maar ook naar de praktijken van vroeger. De terugkeer tot het geloof is in vele gevallen het succumbere van het eigen streven voor de grotere macht van een gemeenschappelijke schijngestalte.

We kunnen zo ook verklaren hoe de traagheid ontstaat in b.v. een sociale hervorming. Het is niet alleen maar de traagheid van de mens, die hier een rol speelt, hoe vreemd het klinkt; want deze belangenstrijd tussen mensen zou in korte tijd en betrekkelijk eenvoudig kunnen worden afgedaan. Maar er is meer. Zelfs wanneer de feitelijke omstandigheden niet meer bestaan, blijft de gestalte, gevoed door de gedachte, wel voortbestaan en zij zal overal, waar geen voldoende persoonlijk bewustzijn - zij het nu misschien in sociale zin - aanwezig is, teruggedwingen naar het oude en de oude praktijken.

Je kunt de gehele wereld socialistisch maken, maar daarmee kun je de kapitalistische verlangens van alle socialisten niet onderdrukken. Zij zijn gebonden aan een voorstellings wereld (een schijngestalte), die misschien officieel en wettelijk niet meer bestaat, maar die in de mens wordt aangemoedigd en die zelfs pressie uitoefent om zichzelf te herwinnen.

Ik geloof, dat dit alles kan bijdragen tot het begrip van uw eigen persoonlijkheid en ook tot een begrip van de moeilijkheden, die juist in deze tijd van vernieuwing voor de mensheid op de wereld bestaan.

Je kunt eenvoudig niet zonder meer grote zelfgeschapen of uit de gemeenschap gevormde krachten verlaten. De band tussen schijngestalte en "ik" is altijd een wederkerige. En slechts waar het bewustzijn tevens de krachtbron is van de schijngestalte kan het bewustzijn deze beheersen. In alle andere gevallen zal zij die gestalte moeten bestrijden.

Er is slechts één oplossing voor dit alles: Op het ogenblik, dat een mens (een bewustzijn) door schijngestalten worde beheerst - zelfgeschapen of anderszins - en zich daarvan niet kan bevrijden, kan het "ik" in zich alle begeren, alle angst doen afsterven. Wanneer het "ik" sterft in de zin van verbreking van zijn bewuste relatie tot het Al, wanneer het het toppunt van eenzaamheid kan bereiken en doorstaan, dan is door de verandering van het "ik" elke binding met deze astrale en in sommige gevallen ook in andere sferen bestaande krachtcumulaties verbroken. Het "ik" keert tot zichzelf terug en kan dan weer zijn eigen relatie met het Al stellen. Het is daarom dat in vele leringen wordt gesteld:

Mens, bouw je een schijngestalte op in eenzaamheid, tot zij zo werkelijk is, dat je daarmee kunt spreken; dat je die kunt zien en - zonder die gestalte te gebruiken - zul je haar daarna door je bewustzijn weer vernietigen, tot zij niet meer bestaat en niet meer kan reageren.

Dit is ook het proces van vorming en dood door de wil veroorzaakt. De magiërs, die dit niet weten en het hulpmiddel langzaam maar zeker gaan zien als een zelfstandige werkelijkheid, worden vaak het slachtoffer van de schijngestalte, die zij zelf geschapen hebben.

--

GODDELIJKE LEVENSKRACHT.

Daar, waar het licht sterft
en alle leven wil verbleken,
is de levensadem, Brahman,
grootste kracht, die geopenbaard mag zijn
door leven en door licht
het duister en de dood te geven.
Achter het kenbare verborgen
ligt de adem van het leven.
Daar ligt de werkelijke macht.

Speel met uw goden, uw demonen.
Verhef uw heiligen op tronen,
of zie de onderwereld aan
en wil misschien een hellegang
of langs de louteringsberg ook gaan,
de waarheid wordt u niet gebracht,
indien gij niet in 't "ik" beleeft
Brahmans adem, 's levens kracht.

Wie leeft uit het hoogste,
wie niet wil omschrijven
of beperken de Kracht, die hem drijft,
dat wat aanzijn, doel en inhoud geeft
is een, die door het licht der wijsheid wordt verheven,
omdat de levenskracht niet slechts vermogen maar ook
kennis geeft.

En zo doet zijn het "ik" de levende kracht,
uit het goddelijk leven in het leven gebracht,
tot een altijd weer strevend zichzelf verschenkend,
bewustwordend wezen,
dat uit zich openbaart in menselijke vorm en geestelijke
termen
't geheim der goddelijke levensadem,
in Brahmans ongekende wereld als waarheid steeds bewaard.

:--:~:

A A N P A S S I N G

Tweede Les.

DE MENS EN DE KOSMISCHE KRACHTEN.

De mens leeft in de wereld, omringd door allerhand verschijnselen, waarvan hij de werkelijkheid slechts ten dele kan doorgronden. De vraag in hoeverre de werkelijkheid, die hij beleeft inderdaad reëel is, is lange tijd een onderwerp van beschouwingen en besprekingen geweest en vele filosofen hebben daaromtrent hun eigen standpunt verkondigd. Er zijn er die b.v. stellen:

"Er is alleen het zijnde en het niet-zijnde; daartussen is geen variant of geen tussentrap mogelijk."

Voor ons is het geloof ik niet zo belangrijk om uit te maken, of de verandering, die wij rond ons zien nu een kwestie is van het zijnde of het niet-zijnde of van een illusie. Wij zijn eraan onderworpen en wij worden erdoor beïnvloed. Deze beïnvloedingen worden in vele gevallen toegeschreven aan goden, aan demonen of wat later aan de goddelijke wil; en gaat men nog verder aan kosmische krachten. Om te begrijpen wat er precies plaatsvindt en daar voor onszelf een redelijke aanpassing aan te kunnen vinden, is het wel heel erg belangrijk dat wij die kosmische krachten even verder ontleden.

Uit het tweede onderwerp van de vorige maal, waarin wij de tijds-spiraal hebben behandeld, zal u wel zijn gebleken dat we buiten de tijd een totaal andere verhouding kunnen aantreffen. Wij gaan nu uit van de menselijke realiteit en de kosmische invloed.

Wat is een kosmische invloed? Het is een uitwerking, die voor de mens en dus ook voor zijn wereld buiten het zonnestelsel is georiënteerd en van uit het kosmisch bestaan (de sterrenwereld en de ongeziene werelden) tot zijn eigen wereld doordringt.

Aan een dergelijke kracht kan een zekere persoonlijkheid worden toegeschreven. Indien we de kracht personifiëren, kan hij een Engel worden. Hij kan een Troon, een Heerschappij zijn, een gezondene, een gesel Gods enz. Maar we veranderen het wezen van de kosmische kracht niet door er een naam of een persoonlijkheid aan te verbinden. We moeten uitgaan van het standpunt: elke kosmische kracht is een uitdrukking van wetmatigheid en verhoudingen, zoals deze in de kosmos bestaan. Er is dus geen sprake van een verandering. Er is sprake van het ondergaan van bestaande invloeden, binnen wier werkingsgebied wij ons bevinden.

Als we zo'n kosmische kracht verder bezien, dan blijkt dat deze wet voortdurend gelijk blijft. Het is dus een wetmatigheid, die in zich niet verandert, maar die - onderworpen aan hogere krachten - niet op gelijke wijze haar kracht rond zich kenbaar doet worden, maar dat met een zekere periodiciteit doet. Wij zien van uit ons stand die kosmische kracht dus optreden als een soort baken, zoals men dat aan de kust vindt. Een soort vuurtoren, waarbij bepaalde stralen van sterkere en zwakkere intensiteit

worden afgewisseld door perioden van duisternis. Voor de wereld is het alleen maar jammer, dat ze een groot aantal van deze bakens gelijktijdig ondergaat en dat ze niet zo goed zichtbaar zijn.

Elk kosmische baken of elke kosmische invloed mag verder dan nog worden gedefiniëerd als: een inwerking op het Al, waardoor een toestand van evenwicht wordt gehandhaafd, terwijl gelijktijdig een verandering of een omwenteling of een ontwikkeling mogelijk blijft.

Dan is de conclusie die hieruit volgt, dat de kosmische invloed, die op de mens inwerkt in zekere zin een corrigerende invloed is.

Wij zien de kosmische invloed vaak als originator van de veranderingen of van de verschuiving. Maar we zouden ook kunnen zeggen: Het is de factor, die de verschuiving mogelijk maakt, want een onevenwichtig Al kan niet bestaan. En daaruit volgt, dat de evenwichtigheid wordt gehandhaafd door de kosmische invloeden; en dat hun eigenaardig optreden met golven (flashes eigenlijk) voor ons niets anders betekent dan het ritme, waardoor zij van uit hun eigen wetmatigheid in staat zijn het evenwicht te handhaven.

De mens ondergaat de kosmische invloed; en hij doet dat niet alleen met de materie. Hij doet dit op elk geestelijk niveau met elk geestelijk voertuig. Voor die mens geldt, dat zijn wezen, bestaande uit vele voertuigen op elk vlak, waarvan een bewustzijn in die mens bestaat, onderworpen is aan de wetten, mogelijkheden en krachten van de sfeer, waarin hij bewust is. Verder: dat ook indien een waakbewustzijn of een menselijk bewustzijn niet in staat is de sferen die in het bewustzijn zijn opengebloeid geheel te begrijpen, hij toch over de krachten ervan kan beschikken, maar gelijktijdig zich aan de wetten ervan zal moeten onderwerpen.

En dat brengt de mens in een eigenaardig parket. Want de kosmische invloeden werken niet op elke sfeer en elke wereld gelijktijdig in. Ze doen dat ook niet in dezelfde mate.

We kunnen ons voorstellen dat er een bepaalde sfeer is, waarin een kosmische invloed absoluut geen invloed heeft of geen inwerking vertoont, terwijl andere werelden daardoor zo sterk worden beheerst, dat men zou zeggen: Hier is die kosmische invloed eigenlijk bepalend voor het milieu en voor het gebeuren. Het is moeilijk dit gehele beeld in een zeer korte schets duidelijk vast te leggen. Indien ik dan ook zou falen, hoop ik dat u mij dit zult vergeven.

Op het ogenblik dat de wereld (de menselijke of stoffelijke wereld) sterk onderworpen is aan een kosmische invloed, zal er gelijktijdig voor de mens een sfeer zijn waarin die invloed niet van kracht is en er zal een sfeer zijn waarin de inwerking, die het gevolg is van die invloed, tegengericht is aan die, welke op aarde plaatsvindt. Dit wel heel eenvoudig gezegd, want er zijn natuurlijk nog veel meer mogelijkheden. Het komt echter hierop neer, dat indien wij iets aan mogelijkheden wegnemen in de ene wereld de andere wereld diezelfde mogelijkheden wint; dat wanneer we de vrijheid beperken in de ene wereld de vrijheid in de andere wereld groter wordt. Verder: dat er altijd een rustpunt is in elk "ik", in elk wezen, van waaruit kan worden gezegd: Alles blijft eigenlijk gelijk, alleen de verschijnselen buiten mij veranderen.

De mens heeft dus eigenlijk een zeer eigenaardige situatie, wanneer die kosmische invloeden optreden. Aan de ene kant ondergaat hij in de stof die invloeden onbewust; hij wordt daardoor in zekere mate beheerst of geleid. Aan de andere kant zal hij daardoor geestelijk gelijktijdig een verarming of een verrijking ondergaan. En ten laatste behoudt hij voor zichzelf een bepaald terrein dat onaangetaast is en waarin het "ik" zichzelf blijft.

Zo ontstaat er dus voor de mens een verschuiving van waarden, die niet onmiddellijk wordt gerealiseerd (zeker niet in de materie), maar die zowel voor de mens en zijn evenwichtigheid van belang is als voor zijn aan-

passing aan het totaal van de kosmos en dus ook voor het juist vervullen van de kosmische wetten, zoals ze in hem tot uitdrukking komen. Hier zou ik willen stellen:

Voor de aanpassing van de mens aan de invloeden, die rond hem ontstaan, is het noodzakelijk dat hij beseft dat elk verlies, dat buiten eigen wens en wil om optreedt (dus niet door het "ik" wordt veroorzaakt), altijd wordt gecompenseerd door een eveneens niet verlangd of gewild voordeel of een aanwinst in een ander deel van de persoonlijkheid. Om het eenvoudig te zeggen: Een mens, die blind wordt, zal leren meer op zijn tastzin en gehoor af te gaan. Hij verliest dus wel één capaciteit, maar hij wint een aanmerkelijke verscherping van andere capaciteiten, waardoor hij het verlies vaak voor een groot gedeelte kan compenseren. De grote moeilijkheid van het blind zijn is dan dikwijls een emotionele; de lichamelijke moeilijkheden kunnen over het algemeen redelijk overwonnen worden. Dat geldt echter alleen binnen de menselijke beschaving. Het is een onvolledig en ten dele onjuist voorbeeld. Ik hoop, dat u hier geen spijkers op laag water gaat zoeken.

Stel u nu eens voor, dat u in de stoffelijke wereld bepaalde vrijheden of mogelijkheden verliest. Dan zal gelijktijdig - of u dit wenst of niet, of u ernaar zoekt of niet, of u ernaar streeft of niet - in een deel van uw "ik" (in uw geest) een aantal capaciteiten ontstaan, waarmee u dat stoffelijk verlies tenminste redelijk kunt compenseren en vaak zelfs iets, waardoor u meer en beter uzelf kunt zijn dan met de stoffelijke vrijheid, die u zo dierbaar leek.

Hier zit dus een element in van wisselwerking en gelijktijdig van evenwicht, dat ons doet concluderen dat het menselijk wezen als geheel ergens evenwichtig moet zijn en dat het - eeuwig zijnde - waarschijnlijk wel verschillende verhoudingen in zich kent, maar dat de totaalwaarde wel gelijk zal blijven. Je bent je er echter niet van bewust.

Bewustwording is ons doel en ons streven. We leven in een wereld, waarin kosmische invloeden nogal eens optreden en bovendien in een tijd, waarin die kosmische invloeden achtereenvolgens doch voortdurend werkzaam zijn met een veel grotere invloed dan normaal. Dan mag de mens zeggen:

Op het ogenblik, dat ik in mijn eigen wereld een tekort aan mogelijkheden, aan vrijheid of iets anders ontdek, zal ik in mijzelf moeten zoeken naar de geestelijke waarde, die dat kan compenseren. Leer ik gebruik te maken van de mogelijkheden tot compensatie in de geest, dan zal mij verder opvallen dat een bepaald deel van mijn denken of leven ongeveer gelijk blijft.

Neem datgene in uzelf, wat voor zover u kunt nagaan niet of praktisch niet verandert als werkterrein en ga vandaaruit. Het "ik" dat onveranderd blijft nl., maakt de aanpassing eenvoudiger mogelijk. Want wij kunnen van uit dit standpunt zien wat wij werkelijk verliezen en wat wij werkelijk gewinnen. Zorg ervoor dat al hetgeen enerzijds teloor gaat anderzijds zo snel mogelijk bewust wordt aangevuld en gehanteerd.

Nu ga ik tot de praktijk over en wil ik proberen te ontleden wat er in de komende tijd hier gaat gebeuren.

We hebben nl. te maken met een kosmische invloed, die u is aangekondigd als die van het reinigend vuur of het witte vuur, het witte Licht. Deze invloed op zichzelf heeft geen directe materiële uitwerking. We kunnen dus niet verwachten, dat de wetten of verhoudingen in de materie daardoor onmiddellijk gaan veranderen. Wel blijkt, dat de z.g. mentale wereld (en die omvat voor een gedeelte ook het gevoelsleven van de mens en zijn verstandelijke reacties) bijzonder scherp hiervoor vatbaar zal zijn. Dan is de eerste conclusie, die wij op grond van het voorgaande gaan trekken:

In de komende maanden zullen wij veranderingen in onze ideeën ontdekken, vaak gepaard gaande met grote onzekerheid en met de behoefte om

ze opnieuw te formuleren. Verder: een gevoel van verlatenheid of eenzaamheid. Wanneer dit optreedt, dan moet daarvoor elders een compensatie aanwezig zijn. Die compensatie kunnen wij moeilijk zoeken op het terrein van de levenskracht, omdat de levenskracht ten dele kan worden gedomineerd door het mentale gebied. Wij zouden dus moeten zoeken naar de wereld, waarin eigenlijk meer de ziel leeft. En dan blijkt:

De innerlijke wereld van de mens blijft gelijk, zodat niet zijn vorm van streven maar wel zijn behoefte tot streven gelijk zal blijven. Verder zullen wij ontdekken, dat de onevenwichtigheden, die in het mentale leven zullen optreden, kunnen worden gecompenseerd zowel in de materie zelf als alweer op 'n terrein dat naast de materie ligt; de astrale wereld, als u dat zo wilt noemen, de gebieden van levenslichaam, etherisch dubbel enz. De compensatiemogelijkheid, die zo ontstaat, zal niet verhoeden dat wij ons ergens genomen voelen. En als u in de komende tijd het gevoel hebt, dat u eigenlijk zo'n beetje onrechtvaardig wordt behandeld en opzij geschoven en aan alle kanten wordt misbruikt en bedrogen - dat is heel goed mogelijk - dan zou ik u de volgende raad willen geven:

Vraag u in de eerste plaats af in hoeverre er sprake is van een feitelijk bedrogen worden en van een verkeerd interpreteren uwerzijds. Probeer zoveel mogelijk te erkennen wat uw eigen onjuistheden zijn en u keert terug tot een reëler inzicht in uw eigen mogelijkheden en uw eigen kracht-

In de tweede plaats: Datgene, wat u niet stoffelijk of qua energie onmiddellijk tot uiting kunt brengen, kunt u overdragen naar die wereld, waarin het astrale voertuig grote kracht heeft; dus de astrale wereld. Wij kunnen van uit de wereld van uittreding en door de erkenning van bepaalde, aan de stof verwante krachten veel compenseren.

In de derde plaats: Wanneer onze gevoelswereld ons dus met eenzaamheid, verwarring enz. confronteert, zullen wij vaak zekerheid kunnen vinden door onze stoffelijke handelingen aan te passen aan onze onzekerheden. Hoe onzekerder ik mij gevoel, hoe juister ik moet komen tot een definitie van die onzekerheid en hoe meer ik mijn handelen in de materie en bij uittreding in de astrale sfeer bij voorkeur moet baseren op het teniet doen van die onzekerheid.

Een voorbeeld:

De invloed is reinigend. De mens heeft misschien een betrekkelijk hoog idee omtrent zichzelf. Hem blijkt nu dat dit niet helemaal juist is. Hij kan nu zeggen: De hele wereld is fout; en blijft hij met zijn onevenwichtigheid zitten.

Hij kan echter ook erkennen: Ik heb dus klaarblijkelijk mijzelf en mijn betekenis verkeerd aangeslagen. In dat geval kan hij dus ook tegen zichzelf zeggen: Wanneer dit waar is, kan ik die betekenis toch nog gewinnen door te zorgen dat ik stoffelijk belangrijker wordt voor anderen; door te zorgen dat ik bij mijn uittredingen meer bewust ben, zodat ik meer bewuste resultaten tot stand breng.

Op deze manier kunt u dus wat in de sfeer van het mentale (van de denkbeelden dus) onevenwichtig of onjuist is geworden en wat u moet prijsgeven, vervangen door praktische waarden van de stof en van de astrale werelden.

Ik wil er nog even op wijzen, dat wij in de komende tijd niet slechts met één invloed te maken krijgen, maar met nog een serie van tenminste zes of zeven verschillende invloeden.

U weet allen waarschijnlijk reeds, dat niet iedereen op gelijke wijze door zo'n invloed zal worden gegrepen. Het is nl. de grote vraag: In hoeverre zijn wij harmonisch met een optredende invloed? Men zou dit kunnen vergelijken met vatbaarheid.

Eén mens heeft mazelen. Er komen er tien bij. Vier gaan er weg en die hebben ook mazelen; de anderen mankeren niets. Men zou dan kunnen zeg-

gen: De vatbaarheid voor mazelen was dus bij die patienten groot. Op dezelfde manier kan men dus zeggen:

Wanneer wij in het bijzonder worden getroffen door een bepaalde kosmische invloed, dan betekent dit dat deze op onze straal (dus op de basiswaarde van ons wezen) een zeer grote invloed heeft. Wanneer dit gebeurt, betekent dit dat eveneens alle compenserende mogelijkheden groter zijn. Hoe meer men wordt getroffen door de inwerking van zo'n kosmische straal of zo'n kosmische invloed, des te groter de mogelijkheden zijn om te komen tot een snelle verandering en een meer volledige aanpassing. Ik hoop, dat u ook dat in uw oren wilt knopen.

Naarmate men dus meer wordt getroffen, vindt men meer mogelijkheden. Wie van de mogelijkheden gebruik maakt, zal ontdekken dat de evenwichtigheid, die er in de kosmos en in het Al bestaat, in zijn eigen wezen eveneens te handhaven is; met dit verschil, dat wij van de kosmos niet weten in hoeverre dit proces van voortdurend herstel van evenwicht en invloed voor haar bewustzijn inhoudt, maar dat voor ons deze veranderingen gepaard gaan met een veel juister besef van ons eigen wezen en van onze mogelijkheden en vermogens.

Het is de bewustwording, die in deze wisselwerking tussen mens en kosmische invloed het meest belangrijk is. Wij kunnen de feitelijke waarden wel niet veranderen, maar wij kunnen die waarden zoveel beter gaan beseffen, dat wij er voor onszelf een gepaster gebruik van kunnen maken.

Aanpassing wil niet alleen maar zeggen: aanvaarden of ondergaan. Het wil wel dogelijk ook zeggen: bewust het "ik" richten op de heersende condities en omstandigheden; bewust gebruik maken zelfs van heersende condities en omstandigheden om het "ik" een meer juiste uitingsmogelijkheid of betere resultaten te bezorgen.

Dit is, mijne vrienden, zeer zeker mogelijk binnen het kader van de kosmische invloed. En omdat dit het geval is, kan ik mijn onderwerp wel besluiten met de woorden:

Hoe meer ge in de komende tijd wordt getroffen door de invloeden van buitenaf, des te groter uw mogelijkheden in geest en materie zullen worden om via de vernieuwing te komen tot een juister gebruik van eigen wezen en vermogen en een juister richten van eigen capaciteiten.

-:-

HET DOEL VAN HET LEVEN.

Het is een heel grote vraag, of het leven wel een doel heeft, tenminste zoals de mens zijn doel bekijkt. Want als wij ons realiseren wat kosmisch gezien het leven van de mens is, dan zou men kunnen zeggen: Het is beginnen op hetzelfde punt waar je later na veel moeite uitscheidt. Het is een rondreis, zonder dat er feitelijk een andere bestemming wordt bereikt. Het enige verschil is de ervaring, die je hebt opgedaan.

Er zijn mensen die zeggen: Wanneer wij dan leven en in al die sferen moeten bestaan, heeft het dan zin? Ik geloof niet, dat wij in staat zijn dat te beoordelen voor zover dit de totaliteit van leven, van bestaan betreft. Wij kunnen alleen proberen voor onszelf het doel van het leven enigszins te definiëren; en dan moeten wij uitgaan van eigen bestaan, van eigen bewustzijn en zelfs van eigen mogelijkheden.

Als eerste punt krijgen we dan onmiddellijk de vraag: Heeft het leven voor mij zin?

Dan kan ik daarop alleen maar antwoorden: Niets meer te ervaren, niets meer te kennen, niets te weten, uitgeblust te worden, zonder dat er iets overblijft, is iets wat voor ons ergens onaanvaardbaar is. We zullen er een ogenblik naar verlangen, maar de gedachte, dat er werkelijk niets overblijft, is beangstigend. Zodra wij ons gaan realiseren dat al wat wij hebben gedaan, al wat wij hebben geleden, al wat wij misschien dan toch aan goeds zouden hebben willen bereiken, wordt uitgeblust als een kaars die is uitgebrand, zodat er niets meer overblijft dan een laatste walm en een beetje as, dan hebben wij ergens het gevoel dat het geen zin heeft. En wat wij nodig hebben in dit leven is zin, zinrijkheid.

Leven, dat is voor een mens ademen. Maar het is ook: mensen zien. Het is: betekenis hebben voor anderen. Het is: iets leren. Het is: wat meer worden dan je geweest bent; een vergaren van rijkdom, waardoor je aan je bestaan steeds een andere betekenis kunt geven, zonder daarbij de droevige gedachte te koesteren dat het allemaal nutteloos en voor niets is. En zo zou ik dus de zin van het leven in de eerste plaats wel willen noemen: Het besef van bereiken. Het besef, dat er zin is in het zijn.

Als het zijn niet zinrijk is, is het leven nutteloos. Dan is elke beperking, die de mens zich oplegt (al zijn lijden, al zijn vreugde) iets wat geen betekenis heeft. Dan blijft er alleen nog maar reden over om wat hedonistisch te zeggen: Alle plezier dat ik kan krijgen, zal ik nemen en alle ellendelaat die maar voor een ander. Wat heb ik daarmee van doen. Het mens-zijn zou teniet gaan volgens mij, indien wij geen doel hadden, dat verder zou liggen dan het beperkte bestaan dat je als mens kunt beseffen.

Wat is de zin van het leven dan verder?

Als tweede punt zouden wij natuurlijk kunnen zeggen: bewustwording.

Wanneer je als kind in de wereld komt te staan, dan heb je voortdurend een vraag: Wat is dat? Waarom is dat? Ons bestaan als kind is het zoeken naar een verklaring. Als we wat ouder zijn, dan doen wij alsof wij de antwoorden weten; maar in onszelf blijven we voortzoeken naar een verklaring. De zin van het leven is voor ons kennelijk ook het vinden van de verklaring voor ons bestaan en van alle dingen, die wij zien en meemaken. En dat is bewustwording.

Bewustwording is de erkenning, dat de dingen niet zonder reden en niet zonder verband zijn.

Wat heeft wetenschap voor zin, indien ze met u wordt uitgeblust? En als u het moet overlaten aan anderen, kunt u misschien zeggen: Mijn naam zal verder leven. Maar die naam is binnenkort ook uitgeblust en uw uitvindingen, uw resultaten worden misschien op naam van een ander geschoven. Wat zou de zin ervan zijn? Maar het feit, dat u zelf bereikt, dat u zelf leert beseffen, leert weten, dat is wel heel belangrijk in het leven.

In de derde plaats zouden we dan kunnen spreken over harmonie. Nu klinkt het wat cynisch, als je een mens ervan beticht dat hij als levensdoel harmonie ziet, terwijl hij het grootste gedeelte van zijn leven pleegt bezig te zijn met verwijten aan anderen, strijdigheden met zichzelf en met de wereld en zelfs in zijn streven naar geweldloosheid over het algemeen het geweld op de voorgrond schuift.

Maar harmonie is voor een erkenning. Erkend worden door je medemens. Erkend worden, al is het maar door een dier of door een plant desnoods. Het ontstaan van een relatie tussen jouw leven en een ander leven, dat is wel bijzonder belangrijk. En als je dat niet hebt, dan is het, alsof je niet werkelijk leeft.

De relatie kan misschien heel dwaas liggen. Voor een aankomende gangster is dat misschien de relatie tussen zijn pistool en hemzelf; de

macht over leven en dood. Maar die macht is ergens een relatie met anderen. Voor de wijze is het misschien het begrip waardoor hij zichzelf kan blijven en toch weten hoe een ander is; en zo aan een ieder het antwoord te geven wat hij nodig heeft. Maar het blijft een relatie vinden met anderen; een harmonie, een samenvoegen van je eigen bestaan met het bestaan van anderen of van het andere.

Het zijn natuurlijk geen kosmische antwoorden op de vraag. Zouden we het esoterisch willen doen, dan zouden we moeten zeggen: De zin van het leven is zelferkenning. Maar dat is een tamelijk ambitieus project; en er zijn maar weinig mensen, die in hun leven in staat zijn zichzelf waarlijk te kennen. En zij, die het kunnen doen, vermijden het heel vaak, omdat ze de pijnlijke ontdekkingen het liefst zo langmogelijk terzijde laten. Neen, ik geloof die zelferkenning niet te moeten zien als een reëel levensdoel, als de zin van het leven voor de mens.

Iets anders is het feit, dat wij worden geconfronteerd met de noodzaak om onszelf te leren kennen. Want de zin van het leven is voor ons voor een deel afhankelijk van de manier, waarop wij onze persoonlijke relatie met het Al stellen.

Harmonie is voor ons niet goed mogelijk, zonder een redelijke zelfkennis.

Waarheid dan misschien. Dat zou ook een punt kunnen zijn. De zin van het leven is waarheid. Niet tegenover de buitenwereld maar tegenover jezelf. Te weten wat waar is, wat echt is. Maar als je dat gaat omschrijven, dan kom je weer tot hetzelfde. Het gaat erom dat je een binding kunt krijgen met het leven, waardoor de onveranderlijkheid van het geconstateerde je zekerheid geeft. Zekerheid omtrent jezelf en je eigen betekenis. En van uit een menselijk standpunt komt het altijd weer neer op:

De zin van het leven is: betekenis hebben. De zin van het leven is: die bindingen, die banden bereiken, waardoor je niet alleen staat. En dat is misschien ook van uit een meer kosmische zin wel een aanvaardbaar antwoord.

Wij gaan uit van een bepaald doel: van God of van wat dan ook, van geboorte desnoods. En we zijn niets. Wij hebben geen betekenis. De betekenis wordt ons wel gegeven door onze omgeving, maar wijzelf hebben het niet. Zoals een kind ernaar hunkert volwassen te zijn en dus zijn eigen verantwoordelijkheid te kunnen dragen, zo hunkert ergens een mensziel ernaar om eigen verantwoordelijkheid te dragen; om eigen wezen, eigen bestaan a.h.w. voor zich te mogen opeisen. Kosmisch is dat de bewuste terugkeer tot God. Wij hebben geen strijd met datgene wat wij zijn, maar we hebben wel strijd met de opvattingen die wij daaromtrent hebben. En zo gezien lijkt mij kosmisch en menselijk misschien het meest juiste antwoord: De zin van het leven is

- a. te weten wat je bent;
 - b. de plaats te weten, die je inneemt in het verdere leven en het zijnde;
 - c. de samenhang te erkennen tussen je eigen wezen en dat van anderen.
- En daarmee hebben wij de terugkeer tot God omschreven.

Laten we nu het menselijke en meer praktische een ogenblik terzijde stellen om voor een paar alinea's na te denken over het meer eeuwige.

Wat zien we? De ziel gaat uit van God en ze keert terug tot God. Ze gaat door het totaal der verschijnselen. Ze gaat a.h.w. uit de hemel naar de aarde, vandaar door de hel, keert terug tot de wereld en vandaaruit stijgt ze weer op ten hemel.

Een mooi beeld. Maar wat wil het eigenlijk anders zeggen dan dat je alle mogelijkheden proeft. Het kennen van alle mogelijkheden van het Al is de enige methode, waardoor je jezelf kunt leren kennen. Jezelf ontmoeten in alle dingen is de enige mogelijkheid om jezelf en ook je God

te kennen.

Leven is het oplossen van raadselen. De zin van het leven is de oplossing te vinden voor de raadselen. Niet alleen op een manier, die voor ons op een bepaald ogenblik bevredigend is, maar werkelijk blijvend. En als we dat aannemen, dan mogen we rustig weer een beroep doen op de wijsgeren uit alle tijden, sferen en werelden. Want ze hebben allen op hun eigen manier die zin van het leven geformuleerd. Wat zoudt u zeggen van het volgende?

"De zin van het leven is: door de veelheid gaan tot de eenzaamheid, waarin je jezelf ontmoet en in jezelf het geheel erkent."

Een bekende spreuk. Maar één, die zeker de betekenis van het leven weergeeft.

Een andere misschien wat meer reële filosoof stelde:

"De zin van het leven is: zoveel van jezelf te geven aan de wereld, dat je in de wereld zult voortbestaan."

Hij dacht niet aan een eeuwig leven, maar ook hij wilde deel hebben aan al wat zou zijn en zou komen. Hij wilde zichzelf door zijn gaven, zijn krachten en zijn streven verdelen onder de mensheid om zo met die mensheid voort te bestaan. Een onpersoonlijk voortbestaan misschien. Maar is het niet de zin van het leven om alle dingen in jezelf te kennen en aan alle dingen deel te hebben, zodat je één kunt zijn met God en het totaal van Zijn uiting?

Er zijn er die zeggen:

"De zin van het leven is: het vinden van de juiste verhoudingen en relaties in onszelf, waardoor wij dit "ik" kunnen maken tot iets wat niet sterft."

En dan zou je kunnen zeggen:

"De zin van het leven is: het overwinnen van de dood."

En ook dat is niet zo dwaas, want de uitblissing is voor de mens iets wat hij niet aanvaardt. Als het er werkelijk op aankomt en de theorieën terzijde kunnen worden gelegd, dan wil hij voortbestaan en het kan hem niet schelen hoe. Hij wil eeuwig zijn. Want alleen iets dat eeuwig is kan alle dingen omvatten. Daarom is ook de zin van het leven de overwinning op de dood.

En om dan een laatste citaat aan te halen:

"Het leven is het ontluiken van het "ik", dat zich vervulldigt, opdat het in veelheid levende nimmer teloor moge gaan."

Het is de gedachte van de voorgeslachten, zoals wij dat in China kennen. Niet alleen een eenvoudig voortleven bij de bronnen van de Gele Rivier of in het rijk van de Hemelse Keizer, maar het voortbestaan in het nageslacht: Te weten dat je als ouder voortleeft in alle kinderen, die je achterlaat; te weten dat er een eeuwige schakel bestaat tussen het leven in jezelf.

Een menselijke gedachte, die niets te maken heeft met alle mooie theorieën, met alle gezegden omtrent God en Zijn eeuwigheid, omtrent het terugkeren tot de oervorm, het herwinnen van onze eenheid met de eeuwige Adam. Het terugkeren uit de spiegeling tot de werkelijke golving van de lichtende Kracht. Dat zijn allemaal woorden. En die woorden hebben elk voor zich wel zin en betekenis.

En vraag je een mens of vraag je een geest: Wat is de zin van het leven? dan geloof ik dat je het eenvoudig zo kunt omschrijven:

De zin van het leven is: meer te zijn. Steeds méér te zijn dan je bent. Steeds meer te omvatten dan je nu omvat. Steeds meer te leven dan je nu leeft. Anders gezegd: groei.

En die gedachte aan groei vinden we overal terug. Of het is de gedachte aan de Phoenix, die opwiekt uit het vuur, eeuwig en verjongd; of het de gedachte is aan de ziel, die gelouterd en beproefd en gaande door

de kameren wordt tot een levende Godheid; of het de gedachte is aan de zaligheid van een Koninkrijk der Hemelen, dat men kan binnentreden, het Huis des Vaders, het komt alles op hetzelfde neer: meer te zijn dan je was. Dat is de zin van het leven.

Ik geloof, dat ik daarmee een antwoord heb gegeven op de vraag, die in het gestelde onderwerp lag. We kunnen vele redenen bedenken voor het leven, maar als we eerlijk zijn voor onszelf, dan komt het erop neer dat wij méér willen zijn. Meer dan we nu zijn. Meer in tijd, meer in wezen, meer in kracht, meer in weten misschien. Een ieder van ons kiest een andere weg, maar we willen altijd meer zijn. En daarom lijkt mij stof-felijk gezien de beste formulering:

De zin van het leven is te groeien tot je openbloeit in een werke-lijkheid, die uit het huidig concept van leven niet kan worden omschreven.

-:-

T I J D.

Wanneer we de tijdsspiraal beschouwen, dan vinden wij daarin voor onszelf misschien een verklaring voor vele verschijnselen. Wat wij ons moeilijker kunnen verklaren is de tijd, die gelijktijdig in ons leeft en die buiten ons schijnt te bestaan.

De vraag is: wat is tijd? Het antwoord daarop is schijnbaar een-voudig: Tijd is niets anders dan beweging in ruimte, uitgedrukt in duur.

Maar met deze dure woorden hebben we niet veel gezegd, althans niet veel wat een mens kan begrijpen.

Tijd is - zo zegt een ander het misschien wat abstracter - de aan-eenrijging van ervarings-elementen, waardoor wij ons achtereenvolgens be-wust worden van toestanden en mogelijkheden, die in een werkelijkheid waarschijnlijk gelijktijdig bestaan.

En we horen dan het bekende voorbeeld van een mens, die langs een weg gaat en van een op zich onbekend zijnde streek détail na détail leert kennen.

We horen de tijd ook wel eens anders noemen: de verslinder van al-le dingen; het element verandering a.h.w.

Ik geloof, dat voor ons tijd in de eerste plaats is: verandering. Hoe deze verandering tot stand komt? Ach, de eeuwigheid toont zich steeds met nieuwe facetten. We ervaren die facetten achtereenvolgens en we be-palen onze houding daartegenover steeds opnieuw. Zo leven wij in tijd emo-tioneel en voor ons wezen reëel.

Maar daarnaast, wat ligt daarnaast in tijd?

Tijd is een illusie. Maar het is dan toch wel een illusie, waarmee je rekening moet houden en zonder welke je niet kunt leven; tenzij ik stel - en dat lijkt mij een heel belangrijk punt: tijd is een deel van de illusie, die wij leven noemen.

Het leven, zoals het voor ons bestaat, is geen volledige werkelijkheid. Het is een zo klein deel van de werkelijkheid, dat geen enkele re-ele interpretatie daarvan mogelijk is. En tijd is voor ons slechts de po-ging om dan toch een definitie ervan te geven; iets wat we kunnen beheer-sen. Want naarmate wij meer beseffen van de oneindigheid, zullen wij meer meester zijn over de tijd. Wij zullen meer zowel de duur van ons eigen we-zen in verhouding tot dat van anderen (leeftijd b.v.) alsook de mogelijkheid tot overzicht en begrip binnen een bepaald moment zoals het voor anderen geldt, kunnen bepalen. Wij zijn meesters van de tijd, zodra ons be-wustzijn verdergaat dan dat van de norm. En wij zijn slaven van de tijd zo-

lang dat bewustzijn niet bestaat.

Als wij nu eens gaan kijken naar een inboorling die eenvoudig leeft of wij kijken naar een dier, dan valt ons als eerste waarschijnlijk op, dat ze zo weinig tijdsbesef hebben. Ze gaan hun gang. Soms kunnen ze ontzettend hard of ijverig werken, maar ze nemen ook rustig de tijd om uren te zitten over iets wat voor ons eigenlijk tijdverspilling lijkt.

Een blanke b.v., die de gesprekken van inboorlingen met al hun kunstpauzes, hun retorische elementen, ja, hun hele rite meemaakt, heeft altijd het gevoel dat er zoveel tijd wordt verspild.

Een dier vraagt zich niet af, of het 10 minuten moet loeren op een prooi of 5 uur. Zolang die prooi er is en de begeerte naar die prooi, loert het dier. En daaruit kunnen wij iets leren.

Tijdsbesef ontstaat eerst dan werkelijk, wanneer het "ik"-besef een bepaalde maat heeft bereikt en daarbij gelijktijdig een zeer sterke binding met de omgeving in persoonlijke zin aanvaardt. Dat laatste vergt misschien nog enige verduidelijking.

De binding, die een dier heeft met zijn milieu en die ook de inboorling over het algemeen heeft met het leven, is in de eerste plaats er één van ervaring. Ogenblikkelijke beleving telt zwaar, maar ze wordt ook onmiddellijk overboord gezet. We rouwen niet al te lang. We zien een pijn en we aanvaarden haar. We weten dat ze kan komen, maar we maken er ons geen zorgen over, want het is nog niet zo ver. Het concept "nu" leeft voor het dier en voor de primitieve mens veel sterker dan voor de mens van de beschaving. Hoe beschaafder een mens wordt, des te sterker het element tijd telt. En ik geloof, dat we ook daaruit iets kunnen leren.

Beschaving is in feite het vormen van een steeds sterkere binding met de omgeving; die steeds meer aan vaste normen is gebonden en waarin steeds meer niet uit het "ik" voortkomende maar buiten het "ik" vaak kunstmatig opgebouwde waarden een rol spelen. Hoe groter het belang van de buitenwereld voor het "ik" wordt en hoe meer de buitenwereld bepalend is voor dat wat het "ik" zal doen, denken of gevoelen, des te belangrijker tijd wordt.

Wanneer wij overgaan, valt die buitenwereld voor een deel weg. De beheersing van de wereld door eigen denkbeelden en door eigen afstemming wordt groter. Het resultaat is, dat wij wel een tijdservaren kennen, maar dat dit volkomen persoonlijk is en dat er geen gemeenschappelijke maatstaven kunnen bestaan, zoals die onder mensen toch wel aanwezig zijn.

Mag ik hieraan een paar conclusies verbinden?

Tijd is voor ons een element, dat - ofschoon het misschien buiten ons als een ontwikkeling bestaat, die wij kunnen gadeslaan - voornamelijk voortkomt uit onze eigen mentaliteit. Hoe sterker wij ons mentaal binden aan een vast tijdsbegrip, des te meer worden wij beperkt in onze bereiking en mogelijkheden door datzelfde tijdsbegrip. Zodra wij leren ons eigen bewustzijn als enige maatstaf te gebruiken, blijkt dat we in vaak zeer korte tijd onnoemelijk veel kunnen afdoen. Zodra wij weigeren ons aan een vaste klok te houden, blijkt dat wij meer kunnen doen, meer kunnen bereiken en beter kunnen werken dan nderen.

Wanneer je in de maatschappij iemand ziet, die zich niets aantrekt van de tijd, waarin een bepaald project zou moeten worden afgemaakt, maar wel continu doorwerkt aan het project, dan blijkt hij over het algemeen meer, sneller en beter te presteren dan iemand, die zich aan de tijd wel gebonden acht. De tijd, zoals de mens die beleeft, is een mentale rem.

En nu ik dit heb gezegd, wil ik aan dit alles een paar conclusies verbinden, die naar ik meen voor de mens ook weer praktische betekenis kunnen hebben. Ze zijn:

- 1e. Elke dwang door begrip van tijd leidt tot een vermindering van prestatie, hetzij in kwaliteit, hetzij in kwantiteit.

- 2e. Elk volledig opgaan in een taak betekent winst t.o.v. de omgeving en niet verlies binnen het tijdselement.
- 3e. Geen enkele vaste tijdrekening of voorspelling kan volledig stroken met de persoonlijke waarde; zoals geen enkele waardering van het "ik" (b.v. aan de hand van ouderdom) bepalend kan zijn voor de vermogens daarvan in geestelijk of ander opzicht.
- 4e. De mens, die leert de tijd als ondergeschikt te zien of ten hoogste als een maatstaf, die men gebruikt om zijn ontmoeting met de buitenwereld althans enigszins vast te stellen, zal het meest presteren voor zichzelf en voor de wereld. Hij zal de meeste ruimte voor beleving vinden (dus meer tijd hebben, zoals de mens dat zegt) en hij zal daarnaast eeuwige waarden innerlijk sterker kunnen ervaren, omdat hij niet tracht ook deze de belemmering van een buiten het "ik" staand tijdsbegrip op te leggen.

Ik ben mij ervan bewust, dat dit maar een brokstuk is. Gezien de omstandigheden echter lijkt het mij wenselijk de avond te besluiten.

-:-

DE ELEMENTEN.

Alle kracht kan in ons slechts kenbaar bestaan, zo zij in ons een uiting vindt.

Alle waarheid kan in ons slechts bestaan, voor zover zij door ons wordt beseft.

Al wat wij zijn voor onszelve wordt bepaald door de mate, waarin wij de grote gedachten beseffen.

En hier treedt op het wonder van de innerlijke vermenging van waarden.

Het "ik" wordt geboren. Adam wordt gevormd uit Aarde. Niet uit de aarde van een tuin of van een stuk grond, maar uit het element aarde, uit de materie. En God geeft hem Zijn adem om hem tot leven te brengen.

En ziet, de adem is de Lucht. Niet de atmosfeer, maar het element van het leven-gevende; datgene, wat de Bron des Levens in zich draagt, zoals de atmosfeer de zuurstof.

En deze Adam leeft in een paradijs. En dat paradijs is de bron, de stroom van eeuwig leven. En deze stroom draagt in zich alle tijd. Het is het element van het vloeibare, het Water. Maar niet het water van deze aarde, maar de fluïditeit van gebeuren, waarin alle vormen gezamenlijk uitmaken de stroom, die Eeuwigheid heet.

En dan staan daar de bomen: de Boom van Kennis en de Boom van Leven.

De mens zoekt in zich naar de kern van het bestaan. En zo hij de keuze niet op de juiste wijze doet, zo verliest hij wat hij bezit en hij wordt gelouterd door het Vuur, dat staat tussen hem en het paradijs.

Hoe wonderlijk zijn deze beelden en hoe juist zijn ze niet voor ons, die begrijpen wat de kern is van esoterisch bestaan en toch van werkelijk leven.

Want ziet, in zichzelf draagt de mens de kern van de ware aarde: de goddelijke Materie is het bezielend element van alle vorm. Laat hem dit element vinden in zichzelf, de Kracht Die hem bezielt. En hij zal het in het Vuur, dat is de scheidslijn tussen waarheid en menselijk leven brengen tot versmelting.

En hij zal daar bijvoegen het vluchtig element ook wel de Zwavel genoemd. Het element van de diepte en van de duisternis. En daardoor krijgt het leven pas zijn betekenis.

De goddelijke Materie begint één der uitersten te omvatten. En hij voegt daarbij het Mercurium, de vloeibare lichtendheid van God. En ziet, ook dit vermengt zich; en zo worden de duisternis van de ruimte en het zonlicht van het eeuwig Bestaan vermengd met Zijn materie. En daaruit ontbloeit de Steen der Wijzen, het Levenselixer, waarin ontbloeit de werkelijkheid van het Bestaan.

Wij, die leven zoeken en niet slechts onszelf en ons eigen "ik" te kennen, dringend door de vorm, door de uiterlijkheid, door de vele veranderingen, die het "ik"-bewustzijn doormaakt, moeten we vinden dat deel van de goddelijke Werkelijkheid, dat eeuwig en gelijk is. En dit vermengend met de erkenning van licht en duister, dit louterend in het Vuur dat is de scheiding tussen eeuwigheid en tijd, moeten wij de eeuwigheid in onszelf waar maken.

Want wie de eeuwigheid in zich bezit, hij maakt alles tot waarlijk goud. Het goud van het goddelijke Bewustzijn, het eeuwige en edele, het onveranderlijke. En al wat hij beroert, wordt goud volgens zijn wens. Hij maakt al tot leven, want waar de eeuwigheid is, kan dood niet bestaan.

Eeuwig is de mens in zijn kern, zodra hij leert zichzelf te kennen.

Eeuwig is de mens in wezen en in kracht, zodra hij verliest wat hem bindt aan de tijdelijke verschijnselen en terugkeer tot de werkelijkheid. Maar niet zonder de daad, niet zonder de beschouwing en niet zonder werkzaamheid en beleving zal het hem mogelijk zijn de formule van het "ik" te voltooien. Want ziet, uit de ervaring en de beleving, die beide verschillend zijn, omdat de beleving buiten en de ervaring in ons ligt, kunnen wij worden tot bewust deel van de Kracht, waaruit wij zijn voortgekomen.

:--:~

Abonnementen: f 17,50 p. 10 nummers
(v. leden f 12,50) (v. buitenland f 1,50 extra)
bij vooruitbetaling op giro no. 468.874
t.n.v. „O.D.V.” te 's-Gravenhage

Secretariaat: **de Perponcherstraat 98**

Den Haag - Tel. 60 66 50

SLEUTELS

COSMISCHE LERINGEN

mediamiek ontvangen en uitgegeven
door de „Orde der Verdraagzamen”
te 's-Gravenhage

I N H O U D.

DECEMBER 1964.

Nummer 3.
10e jaargang.

ZELFVERWERKELIJKING

De werking van voertuigen
Fantasiewereld en werkelijkheid
Sferen

AANPASSING

Voorstellingsvermogen
Bewuste uittreding
Beweging

Overname uit „SLEUTELS” slechts toegestaan na
schriftelijke toestemming van het bestuur der „O.D.V.”

1944

1944

1944

1944

1944

1944

1944

1944

ZELFVERWERKELIJKING

Derde Les.

DE WERKING VAN VOERTUIGEN.

De mens, levend in zijn schijnwereld met zijn onvolledig inzicht en zijn eenzijdigheden, realiseert zich vaak al te weinig hoe zijn geestelijke voertuigen elk voor zich actief is, elk voor zich een afzonderlijke betekenis heeft en - niet ten laatste - ook elk voor zich bijzondere effecten en resultaten in zijn leven tot stand brengt. Deze voertuigen, die algemeen worden omschreven als fijn-stoffelijke etc., moeten in de eerste plaats worden gezien als een hoeveelheid kracht. De beste vergelijking is misschien een hoeveelheid warmte of een hoeveelheid electriciteit, die al iets stoffelijker is, maar voor ons als mens ook onzienlijk.

Deze kracht is door het gedachtepatroon gevormd; en dat wil voor de lagere voertuigen zeggen, dat ze ongeveer een lichamelijke vorm aannemen; voor de hogere voertuigen betekent dat over het algemeen dat zij een weerkaatsing vormen van de Straal, waarop iemand leeft, dus dat ze een bepaalde kleur hebben en daarbij ook een zekere hoeveelheid andere kwaliteiten kunnen vertonen, waaronder zijn: vluctuaties, verkleuringen, verloop van het schema, begrenzingen, uitstulpingen en wat dies meer zij.

Elk van deze voertuigen heeft nu ook in het normale dagelijkse leven een functie. En juist voor de mens, die in een wereld leeft, welke niet geheel reëel is, zal de functie van die voertuigen soms van buitengewoon groot belang zijn. Daarom zullen wij heden hieraan een ogenblik aandacht wijden en zou ik willen beginnen met te wijzen op de meest eenvoudige vormen, die men astraal voertuig, levenslichaam, mentaal lichaam e.d. pleegt te noemen.

Deze voertuigen hebben alle dit gemeen, dat zij een weerkaatsing zijn van de voorstelling, die men van zichzelf heeft. Dit impliceert dus dat de vorm, die wordt aangenomen, niet identiek is met de stoffelijke maar eerder een weerkaatsing is van het beeld, dat men van zichzelf in zich draagt. Soms betekent dit een betrekkelijk grote afwijking van de feitelijke werkelijkheid der materie en de vorm van het voertuig.

Deze voertuigen kunnen natuurlijk onderling op hun eigen vlak kracht uitwisselen. Zij kunnen op hun eigen vlak worden aangevallen, zich verdedigen, zelf aanvallen, zij kunnen grote schade lijden en misschien ook grote winsten behalen. Van een dergelijk voertuig kan worden gezegd dat het leeft in een wereld, waarin de gedachten niet alleen van het "ik" maar ook van anderen bepalend zijn.

Alle suggestieve invloeden, die wij van buitenaf ondergaan, zijn mede verwant aan het astraal gebied en lopen in hun beïnvloeding dan ook nog tot en met het mentale gebied. Deze invloed wordt voor werkelijkheid aangenomen. En hier ontstaat nu voor de mens in de stof dit eigenaardige verschijnsel:

Hij heeft van zichzelf een bepaalde voorstelling. Die voorstelling - en niet zijn werkelijk wezen - wordt geconfronteerd met de beelden, die door anderen zijn voortgebracht. De reactie op die beelden zal dus niet geschieden van uit de ogenblikkelijke werkelijkheid, maar van uit de voorstelling. Het gevolg is dat in het "ik" impulsen, gedachten, spontane beïnvloedingen, ja, zelfs inspiraties kunnen ontstaan, die voortvloeien uit een sterk vertekend beeld van het ego en een even sterk vertekend beeld van de kosmos of van de wereld. Het resultaat is, dat wij krachten kunnen ontlenen aan die voertuigen (de drie door mij genoemd) in overeenstemming met het wereldbeeld, waarin zij voor ons bestaan.

Een mens, die zich van het "ik" een voorstelling maakt als zijnde machteloos of onbelangrijk, zal nolens volens deze eigenschappen overdragen aan de vorm van zijn voertuigen in die werelden, welke met de stof verwant zijn. Door dit denkbeeld zal hij altijd ergens in het nadeel zijn tegenover andere krachten of denkbeelden. Nederigheid is goed, indien zij voortkomt uit een bewuste zelferkenning tegenover God. Zodra zij voortkomt uit een beoordeling van het "ik" in vergelijking met anderen, is zij uit den boze. Deze vorm van nederigheid maakt ons ondergeschikt aan de denkbeelden (de geprojecteerde gedachten) van anderen en ontnemt ons dus ook de mogelijkheid om zelf ons wezen door te zetten. Ik geef een klein voorbeeld van de mogelijke resultaten.

U heeft de vorm van nederigheid, waarbij u meent dat u ten opzichte van anderen niets waard bent. U heeft dit gebaseerd op een vergelijking van uw persoonlijkheid (of de voorstelling daarvan) met anderen of op de voorstelling van die anderen. Nu gaat u toch verder door het leven als een gewoon zelfbewust mens. U komt in de buurt van iemand, die een geringere geestelijke inhoud heeft dan u, die veel minder presteert dan u, die veel minder waarheid kan beseffen dan u. U zult nu die ander accepteren als meerwaardig; en wat meer is, u zult diens gedachten en elke beïnvloeding door hem die maar mogelijk is - onverschillig op welk terrein - zo sterk ondergaan, dat u zich in uw leven instinctief niet richt op uw eigen mogelijkheden en noodzaken maar op het beeld, dat door die ander is geprojecteerd.

Dit betekent, dat u indien u wilt genezen een tekort aan genezende kracht en mogelijkheden heeft; of indien u wilt werken en daartoe capabel bent door deze suggestie uw kundigheden niet vertrouwt. Er ontstaat een lusteloosheid. U heeft geen moed om het werk aan te vangen. Het betekent verder, dat de werkelijke mogelijkheden, die u in het leven hebt evenals de occulte kwaliteiten die u bezit dus voor u altijd ver beneden de norm zullen blijven.

Ik hoop dat dit voorbeeld duidelijk maakt, hoe belangrijk het is om juist voor het "ik" een beeld op te bouwen, dat zo dicht mogelijk bij de waarheid ligt. Dit beeld kunnen wij nooit helemaal (ik herinner u aan de voorgaande les) in overeenstemming brengen met de feiten. Wij blijven de feiten interpreteren. Maar wij kunnen die interpretatie toch wel zo stellen, dat er althans een redelijke evenwichtigheid bestaat in het beeld, dat we van onszelf vormen. Daarvoor kunnen wij dan het best de volgende regels in acht nemen:

1. Ontken nimmer uw fouten, maar miniseer ook uw deugden niet. Wees ervan bewust, dat een ieder deugden en fouten heeft. Het is niet belangrijk, dat deze dingen op zich in u bestaan; wel is belangrijk, dat u daarvan een voor u verantwoord gebruik maakt.

2. Elke mens is verbonden met een eeuwige Krachtbron. Theoretisch is daarom de kracht, die hij geestelijk kan uitoefenen, onbeperkt en zou zelfs lichamelijk een zeer grote, zoal niet oneindige kracht kunnen worden ontleend aan deze bron.

Houd rekening met het feit, dat u op een krachtbron buiten of in u alleen in zoverre een beroep kunt doen, als u zelf gelooft in de mogelijkheid ervan.

3. Besef, dat de wereld weliswaar veel wijsheid heeft voortgebracht, maar dat wijsheid pas zin heeft, als ze in uw leven een directe plaats heeft en voert tot een directe leefwijze. Alle wijsheid, die voor u niet praktisch bruikbaar is, is waardeloos. Door dit te stellen onttrekt men zich aan een suggestie van op zichzelf goede en fraaie stellingen, die echter door de aandacht daaraan geschonken het "ik" het onmogelijk zullen maken om zijn eigen meer juiste regels te volgen.
4. Al datgene, wat u denkt te kunnen, ligt binnen uw vermogen. Het falen in de materie moet worden erkend. Het betekent niet, dat de kracht of de mogelijkheid niet bestaat. Door op de meest juiste wijze voortdurend te experimenteren (*f*) en daarbij uzelf niet vast te leggen met één enkele reeks experimenten maar deze desnoods jaarlijks of op korter termijn af te wisselen, zult u voor uzelf een zo juist en zo bewust mogelijk geestelijk leven produceren, met als gevolg een eveneens juiste en bewuste hantering van uw "ik" in de stof.
- f.* (Als experiment zou ik willen noemen b.v. yoga, pogingen om helderhorendheid of helderziendheid te ontwikkelen, magnetiseren. Verder kunt u denken aan andere disciplinen tot zelferkenning, zoals die in bepaalde loges en genootschappen gebruikelijk zijn. U kunt hier zelfs denken aan de zuiver religieuze disciplinen van verschillende godsdiensten.)

Wij hebben daarnaast een aantal voertuigen, die geen directe vorm meer kennen. Ik heb ze aangeduid als kleurhebbend volgens de Straal, waartoe men behoort met vele mogelijke varianten. Deze voertuigen nu zijn voor ons niet meer een directe bron van gedachten. Ze kunnen ons dus niet inspireren; en eventuele ontmoetingen van deze delen van het "ik" met andere delen van een levend wezen op ditzelfde niveau betekenen dan ook geen bewuste beïnvloeding of een beïnvloeding, die kan worden omgezet in een inspiratie of in woorden. Het blijft hier eerder een kwestie van kracht en krachtverhoudingen.

Van deze voertuigen moet worden gesteld, dat - naarmate men meer zelfvertrouwen heeft, meer respect voor zichzelf en een grotere zelfkennis - hun licht a.h.w. stralender is. Dit is belangrijk!

Als nl. het "ik" zichzelf niet erkent, als dit "ik" zichzelf minderwaardig acht of om enigerlei reden zichzelf verwijten maakt, dan zal de lichtende kracht, die in deze voertuigen van het hoogste belang is, afnemen. Wij kunnen dan de volgende vergelijking maken:

Als ik twee schijnwerpers heb, de een met geel en de ander met rood licht, dan zal indien de rode schijnwerper het felst is ook dat deel van de wereld, waarop het gele licht zich doet kennen, een rossige gloed krijgen. Wij krijgen te maken met een verandering van kleur en kleurwaarde. Naarmate het rode licht meer wordt getemperd, zal het gele licht aan heerschappij winnen. Is het gele licht echter constant helder en wel op zijn hoogste niveau, dan zal elke bron van rood licht zover worden onderdrukt, dat het karakter van het geel gehandhaafd blijft.

Indien u een dergelijk voertuig hebt en u straalt dit licht uit, dan kunt u onder invloed komen van andere, soms zeer grote en machtige entiteiten. Indien die entiteiten van Straal (dus van richting, van ontwikkeling) van u verschillen, dan kunnen zij uw leven overheersen; maar dan wordt u daardoor beïnvloed tot een gebruik of een hanteren van krachten op een wijze, die niet in overeenstemming is met de rest van uw wezen, want uw wezen is een geheel.

Wanneer in een bepaald deel een overheersing van een buitenliggende factor optreedt, dan hebben wij dus met iets te maken, dat met enige fantasie kan worden vergeleken met een infectieziekte. Hoe goed en hoe groot die ingrijpende kracht ook is, ze zal altijd een deel van onze eigen

kracht, onze eigen vermogens wegnemen. Zij geeft daarvoor in de plaats wel vele impulsen, maar die zijn voor ons ook weer niet praktisch in te passen in onze bewustwording, in ons eigen leven. Dus mogen wij stellen:

Zelfbewustzijn, vertrouwen in eigen wezen en in de rechtvaardigheid van eigen wezen - voor zover mogelijk - is van het hoogste belang. Alleen op deze wijze kan men bereiken dat de krachten, die met het "ik" harmonisch zijn, dit "ik" bevorderen en de levenskracht (dus indirect ook de mogelijkheden tot bewustwording op lager vlak) vergroten.

Krachten, niet met ons wezen overeenstemmend en die ons beïnvloeden, kunnen ons nimmer verder bewust doen worden. Zij kunnen het ons slechts mogelijk maken een deel van onze energie te verspillen aan situaties, die voor ons niet belangrijk zijn. Wij komen in een waantoestand te verkeren; en deze toestand betekent, dat hetgeen wij nog aan energie bezitten wordt gericht op die bestrevingen en punten, welke in wezen van geen belang zijn.

Dan kunnen wij hieraan nog een paar punten vastknopen. Onthoud:

1. Het "ik" vindt zijn meest juiste en snelste ontwikkeling en bewustwording slechts in overeenstemming met harmonische wezens en krachten. Daar, waar die harmonie niet aanwezig is, mag het "ik" onder geen beding door andere krachten worden gedomineerd.
2. Elke innerlijke harmonie en ook elk vertrouwen in het "ik" bevordert niet alleen de bewustwording maar vergroot ook de vermogens van de gehele persoonlijkheid. Daar juist de kracht van de hogere voertuigen, die wij nu bespreken, in het leven van groot belang is, kunnen wij hieruit concluderen dat handelend volgens boven gegeven artikel men komt tot een versterking van eigen vermogens op elk niveau, inhoudende: alle z.g. occulte gebieden, eigen levenskracht, grotere reserves, sneller reageren en ook vaak een aanmerkelijke versnelling van het denkproces.

Dan hebben wij daarboven een gebied, dat moeilijk te omschrijven is.

Een deel van onze voertuigen bevindt zich in wat wij noemen: de sfeer van wit licht. Deze sfeer van wit licht geeft ons praktisch alles en niets tegelijk. Alles voor zover het betekent: leven en energie. Alles vooral voor zover het betekent: contact met de werkelijkheid. Niets echter voor zover wij in de stof hieraan directe gedachten, denkbeelden, inspiraties e.d. willen ontleenen.

Wij moeten bij deze hogere voertuigen goed onthouden, dat zij voor ons alleen actief, dus werkzaam zijn, indien de lagere voertuigen een voldoende mate van harmonie bezitten. Hoe groter de innerlijke vrede, de innerlijke rust of de harmonie van het "ik" met de omgeving is, des te sterker zal de uitdrukking worden van de hoogste kracht binnen het totaal van ons wezen. De hoogste kracht zal ons altijd bereiken door het hoogste voertuig, dat in ons wezen bewust actief kan zijn. Dat betekent dat deze voertuigen voor velen van minder belang zijn. Zij behoren tot een wereld, die zodanig vormloos is, dat het bewustzijn weigert deze in gedachten om te zetten. Verder, dat dit bewustzijn - en dat is misschien nog veel belangrijker - niet in staat is om zich daarop te richten. Het is hier een kwestie, die zelfs ligt achter de gevoelswaarde. Het is een vorm van zekerheid, die zelfs niet meer met een emotie, met een aanvoelen of een innerlijk weten alleen te verklaren is. Het zijn eenvoudig zekerheden. Van deze laatste factor kunnen wij alleen zeggen:

- a. Naarmate de aanvaarding van het hoogste licht binnen het "ik" groter is, zal de activiteit en de energie van alle lagere voertuigen (inclusief het stoffelijke) eveneens groter zijn.
- b. Naarmate het innerlijk vertrouwen en de innerlijke vrede groter zijn, zal een groter en juistere begrip ontstaan omtrent de wereld waarin men leeft, het Al waaraan men deel heeft en de taak of mogelijkheden die men binnen dit Al bezit.

- c. Wanneer de hogere voertuigen actief zijn, kan het "ik" in geen van zijn lagere voertuigen worden betrokken in een kringloop van hetzij hemel- of hellewerelden, hetzij van waanwerelden of waantoestanden, die niet gelijktijdig een directe bevordering betekenen van het hogere bewustzijn van het "ik" en die wordt onderbroken op het ogenblik dat alle bewustzijnsmogelijkheden daarin zijn uitgeput.

Misschien vindt u dit alles een tikje abstract. Ik kan mij dat voorstellen. Maar als wij begrip willen hebben voor ons eigen wezen, als wij willen begrijpen, hoe wij ons kunnen aanpassen aan de wereld waarin wij leven, als wij willen beseffen wat onze betekenis is in het Al, dan zullen wij deze factoren van het "ik" toch zeker niet verwaarlozen. Wat meer is: wij zullen moeten leren - zelfs al kunnen wij ze grotendeels niet bewust beheersen - met het bestaan van deze voertuigen rekening te houden en met de kracht, die daaruit wordt geput.

Nu wij de voertuigen op zichzelf dus enigszins hebben omschreven en ook de mogelijkheden die eraan verbonden zijn, moeten wij trachten dit geheel te transponeren naar de stoffelijke wereld en daaraan voor de stoffelijke wereld een aantal conclusies te verbinden. Ik wil dan beginnen met een aantal regels te stellen, die ik u nog nader zal verklaren voor zover mij dat noodzakelijk lijkt.

1. Datgene, wat ik op het ogenblik als goed erbaar, is goed, ook als ik later moet beseffen dat een andere benadering volgens het nieuwe standpunt misschien beter zou zijn. Dies heeft het geen enkele zin spijt te hebben over of berouw te koesteren van iets, dat men in het verleden heeft gedaan, mits men in dat verleden naar beste weten en bewustzijn handelde. Vermijd dus berouw.
2. In de materie hebben wij voortdurend behoefte aan kracht. Wij kunnen deze kracht verkrijgen door een beroep te doen op het hogere. We kunnen haar soms op ongedachte wijze uit onszelf putten. Indien wij op het ogenblik, dat wij actief zijn overtuigd zijn van de noodzaak van de daarin gelegen mogelijkheden en vertrouwen hebben in de resultaten, zullen wij - naarmate wij intenser geconcentreerd zijn - over grotere kracht kunnen beschikken. Deze houdt ook in: vergroting van stoffelijk uithoudingsvermogen, vergroting van stoffelijk prestatievermogen, en voor velen een haast ondenkbaar snel en juist overzicht van een werkelijke situatie.
3. Doordat wij onze voertuigen baseren op een harmonie, die wij in onszelf en ook rond ons trachten te vinden of te scheppen, kunnen wij komen tot een steeds verdergaand begrip voor de wereld. Begrip voor de wereld schakelt de persoonlijke reactie steeds meer uit en stelt daarvoor in de plaats de feitelijke beoordeling. Wat overblijft wordt vaak omschreven als barmhartigheid; niet in de zin van medelijden, maar van een delen in aansprakelijkheden en verantwoordelijkheden in alles wat met het "ik" harmonisch is en van het vervullen in dit "ik" van alle functies (ook die van anderen) voor zover die als noodzakelijk worden gezien.
4. Dit punt is misschien wel het belangrijkste. In het stoffelijk denken is er altijd sprake van de factoren: winst, verlies en verplichting. Wil men komen tot een zo groot mogelijk gebruik van zijn geestelijke vermogens en krachten, dan zal men "winst en verlies" niet moeten tellen. Het begrip "verplichting" is voor ons tevens een begrip van harmonie. Zolang dus onze innerlijke harmonie in verband staat met het erkende of met de innerlijk aangegane verplichting, zullen wij door die verplichting te vervullen de juiste resultaten verkrijgen. Men kan geen contracten verbreken, geen overeenkomsten of zelfs

maar menselijke plichten verwaarlozen, zonder zichzelf daardoor te schaden. Daar staat tegenover, dat bij de uitschakeling van het begrip "winst en verlies" (of zo u wilt: begeerte en angst) het "ik" kan komen tot een feilloos juiste beoordeling van de werkelijke betekenis van elk moment van leven. Dit is van het hoogste belang.

En dan wil ik nog opmerken - en dit lijkt mij praktisch toch ook wel erg belangrijk - dat degene, die tracht verplichting te beoordelen in verband met zijn totaal besef, zelden of nooit erin zal slagen aan een verplichting werkelijk tegemoet te komen. Elke verplichting moet daarom worden gezien van uit het moment, waarop men leeft, handelt of denkt. Geen enkele verplichting blijft voortdurend gelijk. Sommige nemen in belangrijkheid toe, andere nemen af. Men kan dit het meest juist beoordelen door zijn ogenblikkelijke toestand en status zo nu en dan voor zichzelf te overwegen. Het zal u blijken, dat het begrip "verplichting" in dit geval zeer sterk parallel loopt met persoonlijke harmonie plus karma, ofwel oorzaak-en-gevolgwerking.

Hier heb ik dan een paar punten gegeven, die voor de praktijk zijn uit te werken. Ik zou dit willen afronden door erop te wijzen, dat ook in het gewone dagelijkse bestaan de mens voortdurend voor een keuze wordt gesteld. Wij menen heel vaak, dat die keuze onrechtvaardig of zwaar is. In wezen is ze dat niet. Want wij zullen - ook al willen wij dat niet toegeven - nimmer reageren volgens de werkelijke waarde van keuze, die wij uiterlijk zien. Wij zullen altijd reageren volgens ons innerlijk gevoel. Ons gevoelsleven regeert hier de rede. Wij moeten dus goed begrijpen, dat de gevoelsharmonie eigenlijk belangrijker is dan de harmonie van denkbeelden.

Wanneer wij in ons gevoel vrede, rust kennen, dan hebben wij daarmee het belangrijkste gedaan dat wij kunnen doen. Wij hebben nl. in alle vormkennende voertuigen een zeker begrip van kracht en zelfs van enige onaantastbaarheid geschapen. Dit zal ons ten goede komen bij elke ontmoeting met andere krachten. Daarnaast hebben wij door dit gevoel van vrede ook een mogelijkheid geschapen om uit die voertuigen, welke in de Straal (dus eigenlijk in de kleur) liggen, energieën en inspiraties te ontvangen, zonder dat deze ons in conflict brengen met onze redelijke beoordeling van wezen, toestand en wereld.

En ten laatste hebben wij het ons hierdoor mogelijk gemaakt een beroep te doen op de allerhoogste kracht in ons.

Het is betreurenswaardig te zien, hoeveel mensen hun bijzondere krachten en krachtreserves alleen dan aanboren, indien zij zich in een toestand van wanhoop bevinden. In deze toestand verwerpen zij de redelijkheid; en door dit verwerpen van de redelijkheid trekken zij inderdaad krachten aan uit hun eigen voertuigen en de werelden, waarmee zij verwant zijn. Maar gelijktijdig geven zij zichzelf prijs aan elke wel harmonische kracht, die zeker in de lagere drie sferen die ik heb genoemd aanwezig is.

Wij moeten leren voortdurend een beroep te doen op onze uiterste vermogens. Wij moeten voortdurend de moed hebben - en daarvoor is enige durf nodig - om van onszelf het uiterste te vergen. Wij moeten daarnaast altijd aan onze gevoelsargumenten - ook al beseffen wij misschien niet precies hoe zij tot stand komen - voldoende belangrijkheid toekennen om ons daardoor in onze beslissingen te laten leiden.

Een mens, wiens gemoedsleven verstoord is door beslissingen, die hij overigens verstandelijk denkt genomen te hebben, zal misschien later die harmonie krachtens zijn argumenten in zichzelf wel herwinnen, maar op het ogenblik, dat die toestand optreedt, is hij met zichzelf in strijd. Hij is kwetsbaar en wordt tot slachtoffer van elke kracht.

Ik heb u nu gesproken over al die voertuigen. Ik heb u gesproken over de harmonie. Voor menigeen zitten daarin nogal wat moeilijke en strijdige punten. Niet dat er sprake is van een feitelijke tegenstrijdigheid in de stellingen, maar voor het "ik" wordt b.v. het verstand vaak als erg belangrijk gewaardeerd. Ik kan mij dat alles voorstellen. Maar indien wij enig inzicht willen krijgen in de wijze, waarop onze persoonlijkheid werkt, dan zullen wij moeten beginnen met te accepteren dat onze voertuigen onder bepaalde omstandigheden een invloed op ons uitoefenen, die wij niet eens wensen. Dat onze actie, die stoffelijk gezien zo mooi en goed lijkt misschien, kan voeren tot precies het tegengestelde van wat wij beogen, omdat zij op enigerlei wijze niet strookt met hetgeen geestelijk belangrijk is.

Het leven als een eenheid is moeilijk. Het is gemakkelijker om als mens uit te gaan van de stoffelijke redeneringen en zelfs van de stoffelijke vertekening van de werkelijkheid, waaraan u nu meestal gehecht bent. De vraag is alleen, of het verstandig is de gemakkelijkste weg te kiezen. Er is geen enkele reden een te moeilijke weg te kiezen. Heel vaak probeert men een berg te beklimmen, terwijl men door enkele schreden zijdelings te doen langs een gemakkelijke serpentieweg boven had kunnen komen. Maar wij mogen van onszelf ook niet verlangen, dat wij alles moeiteloos bereiken. Actie en inspanning zijn noodzakelijk. En wanneer men innerlijk zo tevreden is over de inspanningen die men doet, dan is dat in vele gevallen een teken, dat men zich niet voldoende inspant.

Hier zit waarschijnlijk weer in uw ogen een schijnbare strijdigheid. Tevredenheid komt echter voort uit de stoffelijke redenering. Men is tevreden over zijn inspanning, maar men is niet tevreden over de reactie van de wereld daarop. Die ontevredenheid heeft in wezen een eigen plaats, eigen mogelijkheid en eigen vermogens. Men projecteert dit naar buiten toe en zegt: "Maar ik doe toch mijn plicht. Ik doe toch genoeg." Indien u zo denkt, moet u nog eens denken, want dan is de kans zeer groot dat u een groot deel van de strijdigheden in de wereld, van de onverdiende tegenslagen, van het onbegrip van de medemensen, de disharmonie met anderen, dat men die kan overwinnen door eerst zichzelf meer in te spannen. Eigen activiteit is noodzakelijk. En juist omdat ze zo noodzakelijk is, moeten wij er zeker van zijn dat wij actief zijn.

Nu kan ik mij voorstellen dat een activiteit, die steeds in dezelfde richting gaat, vervelend wordt. Maar er staat nergens dat u altijd hetzelfde moet doen. Een atleet, die zich oefent, zal afwisselend a.h.w. elk deel van zijn body in het bijzonder trainen door steeds de oefeningen die hij doet te wisselen.

Iemand, die geestelijk gebruik wil maken van zijn vermogens, die wil voorkomen door anderen te worden gedomineerd, moet zichzelf niet alleen voortdurend trainen, hij moet zich dus niet alleen inspanning getroosten, maar hij moet ook weten op welke manier dit moet gebeuren.

In dit tweede deel van de les wil ik trachten u een inzicht te geven in de manier, waarop dit het eenvoudigst kan geschieden.

In de eerste plaats zal elke training van de mens er één moeten zijn, waarbij het voorstellingsvermogen mede betrokken is. Het voorstellingsvermogen plus het emotioneel bestel (het onderbewustzijn) is nl. de band, die men heeft met zijn geestelijke voertuigen. En daarom stellen wij:

Het is belangrijk, dat wij steeds trachten op verschillende punten een zo volledig mogelijke voorstelling te bereiken. Wij nemen daarvoor afwisselend: contemplatieve oefeningen, waarin wij voor onszelf een beeld opbouwen en beschouwen; meditatieve oefeningen, waarin wij de ontwikkelingen van een beeld volgen en ten dele richten; en zuiver imaginaire oefeningen, waarin wij voor onszelf een beeld opbouwen en aan dit beeld een willekeurige waarde toekennen. Indien wij dit laatste doen, moeten wij het beeld ook weer afbreken.

Deze oefeningen brengen u er reeds toe om wat vlotter, wat minder stijf a.h.w. te reageren op de invloeden van buitenaf en de inwerkingen van uw voertuigen. De voorstellingswereld wordt opengebrouwen. Maar dit is niet voldoende.

Daar het lichaam een voertuig is, dat ten slotte voor al die geestelijke voertuigen op het ogenblik van het hoogste belang is, is het noodzakelijk dat wij ook dat lichaam oefenen. Voor dat lichaam is belangrijk: levenskracht. Goed. Dan zullen wij ons - binnen de perken blijvend - in de eerste plaats enige ademhalingsoefeningen en wat beweging in de frisse lucht moeten permitteren.

In de tweede plaats zullen wij moeten voorkomen dat dit lichaam door te grote gelijkvormigheid van activiteit (b.v. altijd zitten of altijd bukken) eigenlijk een beetje gepreconditioneerd wordt in een bepaalde richting. We zullen dus moeten nagaan wat wij het meest doen (wat wij van ons lichaam dus het minst gebruiken) en wij zullen moeten proberen om daartegenover een activiteit te stellen, waardoor wij die delen van het lichaam juist wél gebruiken.

Verder hebben wij - lichamenlijk gezien - ook nodig een zekere vitaliteit. Die vitaliteit komt ten dele uit het prana, dus a.h.w. uit de lading lucht, die wij door de ademhalingsoefeningen binnen krijgen. Daarvoor bestaan er concentratieoefeningen. Concentratie op levenskracht kan dus ook, vooral na afloop van enkele lichamenlijke oefeningen, bijzonder belangrijk en goed zijn. Ze kan ons tot een grotere vitaliteit en grotere prestatie brengen.

Dan moeten wij ons wel realiseren, dat aangezien geestelijk een herhalen van steeds hetzelfde niet goed is, dit ook lichamenlijk waar is. Wij moeten trachten te voorkomen dat wij lichamenlijk (of bij gebruik van occulte gaven dus ook bewust met geestelijke waarden) steeds hetzelfde doen.

Wanneer u tien patienten wilt behandelen in geestelijke genezing en u doet dat achterelkaar, dan zult u uzelf schaden en daarbij misschien uw patienten tekort doen. U zult dit dus moeten afwisselen met anderen activiteiten, andere oefeningen.

Als u helderziend waarneemt, dan moet u zich aanwennen op een bepaald ogenblik de waarneming af te breken en gewoon te kijken of misschien zelfs helemaal niet te kijken.

Als u helderhorend bent, dan moet u zich aanwennen om u op bepaalde ogenblikken daarop te concentreren en zo mogelijk daarvan gebruik te maken; maar op andere ogenblikken elke impuls te negeren en dit te beheersen. Door dit te doen bereikt u niet alleen maar een beheersing van gaven, u bereikt een grotere beheersing en daarmee een grotere evenwichtigheid van alle voertuigen.

Dan is het misschien ook belangrijk erop te wijzen, dat het denkvermogen van de mens door sommigen ook zeer eenzijdig wordt gebruikt. Sommigen gaan geheel op in geestelijke wijsheid. Wanneer u dat hebt gedaan, dan zult u het moeten afwisselen met iets anders. Om u een voorbeeld te geven: Studeer een uur Brunton, maar houdt u dan een uur bezig met Simon Carmiggelt, Agatha Christie e.d. Meen niet, dat die laatste tijd verspild is. Ontspanning is even belangrijk als inspanning. Wij kunnen alleen tot maximale prestatie komen, indien wij ook tot maximale ontspanning kunnen komen.

Dan wil ik nog erop wijzen, dat als u zo aan die dingen werkt, u soms een klein beetje in de war raakt. U gaat zich nl. afvragen: Is dit de moeite waard? U gaat sommige dingen overschatten en andere onderschatten. Ik geloof, dat we juist hier gebruik moeten maken van twee voor ons - zeker in het stoffelijk bestaan - even belangrijke waarden. De eerste is regelmaat en de tweede is inspiratie of gevoelsreactie.

Indien wij voor onszelf zeggen: "Wij mediteren elke dag tien minuten" en wij doen dat op dezelfde tijd, dan moeten wij dit volhouden. Maar ons ge-

voelselement mag bepalen, waarover wij mediteren. En niets belet u te mediteren over de Beatles in plaats van over het Witte Licht. U bent daarin niet alleen vrij, maar het is zelfs goed een dergelijke diversiteit te bereiken.

Wanneer u gebruik maakt van uw gaven, dan zult u soms innerlijk voelen dat het noodzakelijk is te reageren. Reageer dan op die noodzaak, maar tracht deze reactie a.h.w. over te brengen binnen het kader van uw normale schema. Wijk hiervan alleen af, indien de stoffelijke omstandigheden dit kennelijk noodzakelijk maken. Op deze manier bereikt u een begrip voor uzelf, dat met woorden niet gemakkelijk te omschrijven is. Want juist door deze afwisseling van regelmaat en diversiteit, door dit voortdurend ergens een beroep doen op de hoogste krachten in uzelf, door het bereiken van de maximale prestatie, die lichamelijk en geestelijk voor u mogelijk is en toch de ontspanning, gaat u de begrenzungen van het eigen "ik" beter leren kennen. En juist als u elk ogenblik dit beeld van het "ik" hernieuwd in u laat ontstaan, wordt het duidelijk waarom het "ik" bepaalde functies heeft en waarom in het leven bepaalde dingen onvermijdelijk zijn.

U leert niet alleen vrede te hebben met dingen die stoffelijk misschien verzet wekken, of vrede te kennen ondanks geestelijke verschillen en strijdigheden, die u eigenlijk toch erg onaangenaam vond, maar u leert vóór alles zien dat uw eigen plaats en functie er niet één is van beslissende kracht, maar van het geven van het juiste element binnen het geheel. Zoals soms een instrument in een orkest een dissonant kan spelen, die op zichzelf dissonant is en door de musicus als zodanig wordt ervaren, maar die toch voor het melodisch beeld van het totale orkest nodig is.

Wij moeten leren begrijpen, dat wij in een groot samenspel actief zijn. Zijn wij ons dit bewust, dan treedt die onaantastbaarheid op, waardoor wij niet van ons eigen wezen en van onze eigen weg vervreemd raken. Ik geloof wel, dat dit één van de meest belangrijke lessen is, die ik u kan geven.

Deze lessen moet u niet slechts bestuderen en niet alleen maar in praktijk brengen. Hier moet u ook oordelen van uit uw rede, van uit uw gevoel; en u moet voor uzelf uitmaken wat u werkelijk wilt, wat daarin voor u belangrijk is. Doe dat niet één keer. Herhaal dat b.v. elke week of elke maand, opdat u steeds weer voor uzelf kunt uitmaken wat op het ogenblik belangrijk is.

Degeen, die dit doet, zal ontdekken dat hij op den duur haast inspiratief de juiste mogelijkheden gebruikt en de juiste kansen grijpt. En het grijpen van wat men noemt "de juiste kansen in het leven" betekent in 9 van de 10 gevallen het juist afronden van een oorzaak-en-gevolgsequentie, waardoor voor het "ik" een groter bewustzijn en een grotere vrijheid kan ontstaan.

-:-

FANTASIEWERELD EN WERKELIJKHEID.

De fantasiewereld van de mens is gebaseerd op de tekorten van de werkelijkheid. Datgene, wat hij zich in zijn verbeelding voorstelt, is altijd de aanvulling van datgene, wat hij beleeft of de vervanging daarvan. Als zodanig is het zeer belangrijk, dat wij deze wereld van schijn, van gedachten of van dagdromen kunnen beschouwen als deel van een realiteit. Het is nl. wel degelijk reëel voor de persoon, die deze dingen beleeft. Hij tracht hiermede voor zich de tekorten van zijn eigen dagelijks bestaan op te heffen. Maar daarnaast zal hij ook vaak voor zichzelf stipuleren wat zijn werkelijke behoeften zijn. Het is - meen ik - belangrijk genoeg om hieraan enige aandacht te besteden.

Ik wil dan allereerst erop wijzen dat niet altijd datgene, wat in de fantasiewereld op de voorgrond wordt gezet, zijn eigen waarde of betekenis vertegenwoordigt. Zo zien wij bepaalde, soms bijna ziekelijke vervreemdingen, waarbij men zich b.v. een ander voorstelt. De man stelt zich voor, dat hij met een filmster is getrouwd; de vrouw dat zij met een filnheld is gehuwd.

Hier zou sprake kunnen zijn van een poging tot sublimatie; maar dat is niet waar. Het gaat hier niet om een ideaalbeeld van een onbekende voruw of man. Het gaat zelfs niet om de tekorten van b.v. de eigen partner. Het gaat hier om het vinden van een wereld, die betekenis heeft, omdat in het eigen leven de gewoonte overheerst. Naarmate de gewoontevorming in het eigen bestaan sterker is, zullen wij meer personen zien optreden in het fantasieleven, die a.h.w. deze eentonigheid moeten vervangen of verbreken.

In de fantasie speelt vaak ook een zekere wraakzucht een rol. Wij kennen deze wraakzucht uit het kinderbestaan, waarin het kind b.v. droomt dat het doodziek wordt, dat het dood gaat door schuld van de ouders om hen daardoor te straffen voor de hardheid, die deze ouders tegenover het kind zouden hebben getoond, volgens de opvattingen van het kind. Maar toch is het wraakmotief vaak veel ingewikkelder.

Wij zien b.v. dat iemand, die eigenlijk een op zich heel behoorlijk leven leidt, droomt van grote rijkdommen. En dan zult u zich afvragen, wat hier de motiverende factor is.

Het is niet alleen de begeerte naar rijkdom, het is de behoefte om een gevoel van minderwaardigheid te compenseren door meerwaardigheid. De rijkdom komt a.h.w. in de plaats van een aangevoeld tekort aan prestatie en aanzien.

Deze fantasiewereld kent b.v. ook de geestelijke bereiking als een tegenstelling tot het dagelijks bestaan. En wij zien hier de mens, die b.v. droomt dat hij magiër is, dat hij dromen kan uitleggen, dat hij mensen kan genezen, dat hij demonen oproept, dat hij door magische handelingen het lot van de wereld in handen heeft. Degenen, die aan dergelijke dromen lijden, realiseren zich vaak niet waarom juist dit element in hun fantasiewereld zo sterk op de voorgrond treedt. En toch is het eenvoudig: zij voelen zich afgesneden van de wereld. Er is een isolement, dat ten dele misschien bestaat uit een gevoel van miskenning, maar aan de andere kant ook uit een zekere persoonlijke schroom, die niet zo gemakkelijk overwonnen wordt. Door nu aan het "ik" magische, occulte krachten toe te menen en met deze krachten a.h.w. de wereld te regeren zegt de dromer tot zichzelf, dat hij wel meer waard is dan een ander en dat hij dus over een macht beschikt, waardoor hij niet tot de ander hoeft te gaan (hetgeen hem moeilijk valt), maar de ander dwingt om tot hem te komen.

Deze analyse kan natuurlijk met vele andere beelden worden aangevuld. Als illustratie is dit echter voldoende om aan te tonen, dat de

droom (dus de illusie, de fantasie) niet alleen maar een eenvoudige droomwereld is. Het is ook niet slechts een compensatie van het heden, maar het is een poging om het "ik" te oriënteren op een wijze, waarop het aan zijn eigen problemen kan ontkomen met een minimum aan verandering en vaak ook een minimum aan moeite.

De interessantste gegevens vinden wij over het algemeen bij de mens, die bepaalde capaciteiten bezit en deze niet kan ontplooiën. Wij hebben b.v. iemand met artistieke begaafdheden. Deze zal die begaafdheden in de praktijk niet gebruiken, maar hij droomt dat een tekening, een schilderij, een melodie of een klein geschrift van hem zal worden ontdekt en aan de wereld gegeven. Dit is niet alleen maar de behoefte zich te uiten, want deze mens probeert ook zichzelf te bevrijden van een soort vergrendeld zijn. En het is juist daarom, dat wij de fantasiewereld moeten beschouwen als zeer reëel. Het is een deur, die wij willen openen tot iets, wat feitelijk in ons bestaat. En de symbolen, teruggebracht tot hun werkelijke betekenis, geven aan waar wij ons kunnen ontwikkelen.

Het is zeer moeilijk hiervoor regels te geven, die onmiddellijk in de praktijk bruikbaar zijn. En ik kan mij ook voorstellen, dat menigeen onder u daarom dit onderwerp toch minder praktisch vindt. Indien wij echter willen weten, wat wij fantaseren, kunnen wij al heel wat verderkomen; want de meeste mensen verloochenen hun dagdromen zelfs voor zichzelf. Indien wij echter aannemen, dat die dromen een reële betekenis hebben, dan komen wij alweer een stap verder, omdat zij voor ons potenties aangeven in hun diepste betekenis. En deze potentie kan worden omgezet in een realiteit. Vandaar dat bepaalde dagdromen en fantasieën op een gegeven ogenblik prognoses lijken, want zij komen uit. Wel niet precies zo als wij ze gedroomd hebben, maar voor ons gevoelsleven, ons denklevens zo bevredigend, dat wij - de werkelijke inhoud van de fantasie vergetend - zeggen dat zij is uitgekomen, dat zij waar is geworden.

Hoe komt dat? Door die fantasiewereld wekken wij in onszelf bepaalde energieën op en aan de andere kant maken wij bepaalde remmingen los.

Iemand, die in gedachten duizendmaal een bepaald gebaar heeft gemaakt of een bepaalde handeling heeft verricht, zal - wanneer de werkelijkheid een gelijksoortige situatie schept - dat gebaar gemakkelijk maken. Hier is de overeenkomst van een zuiver materiële werkelijkheid met een in de fantasie reeds bestaande werkelijkheid onbeseft vaak zo groot, dat de mens - uitgaande van één punt van gelijkvormigheid - vandaaruit komt tot verwerkelijking van zijn dagdromen. Dit is dus zijn eigen energie, die dit doet. Anders gezegd: hij verwerkelijkt alleen een mogelijkheid, die wel degelijk in hem bestaat; hij maakt waar wat in hem reeds lang sluimert. Hij brengt een innerlijke werkelijkheid naar buiten.

De wereld wordt door dergelijke fantasieën en dromen sterker geregeerd dan menigeen zich realiseert. Want als wij denken aan b.v. een Churchill en wij zien deze mens voor het eerst een loopbaan in het Lagerhuis aanvaarden, dan leeft in hem de gedachte dat hij eens de man zal zijn, waarnaar iedereen luistert; die voor iedereen de gezaghebbende persoon is, de stuwende kracht van de staat. En of hij het weet of niet, hij leeft zijn gehele bestaan gericht op de verwezenlijking van die droom. Hij betreft alles daarin: zijn vrienden, zijn bezigheden, ja, zelfs zijn ontspanning, later zijn schilderwerk. Ze geven uiting aan deze behoefte om in zich een synthese te brengen, een centraal punt te worden.

Op een andere manier vinden wij dat in de droom van de jonge artillerie officier Bonaparte, die later Napoleon I wordt. Ook deze droomt. Door zijn droom gestimuleerd en van uit zijn fantasie verdergrijpend maakt hij dingen werkelijk, die zonder deze droom, zonder deze visie nooit zouden worden bereikt.

Hetzelfde kan worden gezegd voor Herr Schickelgruber (Hitler) en voor vele anderen.

Het is curieus te zien hoe belangrijk de fantasiewereld kan zijn bij de vorming van een kind tot volwassene; te zien hoe de droom van een jonge mens, mits regelmatig gedroomd, vormend werkt voor zijn later leven en zijn reactie in vele omstandigheden bepaalt.

En dan moeten wij natuurlijk rekening houden met het feit, dat in die fantasiewereld de beperkingen van het normale bestaan afwezig zijn. Iemand droomt, dat hij bezit verwerft. Voor iemand, die binnen de maatschappij past, betekent dit nemen een sociale actie, het is een verwerken. Voor iemand, wiens moraliteit en sociale gevoelens minder ontwikkeld zijn, kan dit leiden tot een loopbaan als inbreker.

De behoefte te zijn echter, wordt in de droom het best uitgedrukt. De werkelijkheid van eigen wezen wordt - zij het omkleed met velerlei symbolen en schijnbaar niet ter zake doende voorstellingen - uit de fantasie geprojecteerd op de werkelijkheid. Er bestaat een bekend gezegde, dat stelt: "Eerst is de gedachte, uit de gedachte komt de overweging, de overweging voert tot de daad. Zo zal er geen daad zijn zonder gedachte."

Een ~~waarheid~~ waarheid, die wij ten dele kunnen bestrijden, gezien de ingeschapen ~~erfelijke waarden~~ erfelijke waarden van de mens: zijn instinctieve reacties. Maar van uit het standpunt van de fantasiewereld is zij wel bijzonder doeltreffend.

De actie naar buiten toe is vaak een wraak, omdat de wereld niet beantwoordt aan de fantasie. Geweld tegen anderen wordt vaker gebruikt, omdat men zichzelf en zijn eigen fantasiebeeld a.h.w. verloochent dan omdat men die ander werkelijk wil schaden. Een initiatief naar buiten toe komt het sterkst tot uiting, indien er eerst een droom is geweest, een fantasie, die dat verder heeft ontwikkeld. Het is de fantasiewereld, die gestalte geeft aan de werkelijkheid, want zij bepaalt welke wegen wij zullen inslaan.

Elk ogenblik in de tijd geeft ons een keuzemogelijkheid. En er zijn vele mogelijkheden. Wij kiezen daarvan er altijd één. En die ene, zeggen wij dan, wordt bepaald door ons karakter, door het noodlot dat wij ons uit vroegere levens misschien ook op de hals hebben gehaald. Maar in wezen worden wij in onze keuze beïnvloed door onze fantasieën, onze dromen. De schijnwereld, waarmee wij de realiteit schijnen te compenseren, geeft ons gelijktijdig aan hoe wij zullen kiezen. Ge zult van uit een geestelijk standpunt kunnen zeggen: Zeg mij hoe de droomwereld, de fantasiewereld van deze mens is en ik kan u zeggen wat hij zal worden. En dat is veelal waar, zo niet altijd.

Werkelijkheid en fantasie zijn dus niet twee verschillende werelden. Wij zouden kunnen zeggen, dat de fantasiewereld de embryonale gestalte is van morgen, van de komende werkelijkheid.

Gedachten zijn krachten. Een bekende slagzin, die zeer veel wordt gebruikt. Een slagzin, die ongetwijfeld gebaseerd op de gedachtenuitstraling een voldoende validiteit bezit. Maar voeg hier nu bij: de gedachte is de weergave van de fantasiewereld, van de droomwereld en deze vormt de werkelijkheid, dan kunnen wij daaraan nog toevoegen, dat niet alleen anderen door de gedachtenkracht worden beïnvloed, maar dat de mens met de kracht van zijn voorstellingsleven zichzelf vormt en vervormt.

Er is geen wonder onmogelijk. Dat is tot op zekere hoogte waar. Slechts indien het wonder niet meer aanvaardbaar is voor het "ik", zal het niet kunnen geschieden. Maar als in de fantasiewereld het wonder duizendmaal is beleefd, heeft het "ik" daarvoor geestelijk maar ook lichamelijk de voorwaarden geschapen, waardoor het wonder kan worden verwezenlijkt. Wanneer de mens bepaalde dingen verstandelijk onmogelijk acht en hij droomt er voortdurend van dat zij waar zullen worden, dan zal hij altijd op den duur deze dingen verwezenlijken.

Dit klinkt misschien fantastisch, krankzinnig, maar ik wil u een klein voorbeeld ervan geven.

Iemand droomt in zijn fantasie voortdurend dat hij de hoofdprijs in

een loterij trekt. Zozeer, dat hij daarmee voortdurend is vervlochten. Dan zal er elke keer toch een niet uitkomen. Hij trekt dus een niet van een lot en zijn droom gaat niet verder. Laat hij zich daardoor beïnvloeden, dan kunnen wij zeggen dat de actie ophoudt. Maar stel, dat hij verdergaat. Wat ontstaat er dan? Een steeds groter wordende geestelijke affiniteit voor winst of voor wat u kunt noemen: een winnend nummer of een winnende mogelijkheid. Het resultaat is, dat die mens steeds meer wordt getrokken naar deze winst en deze winnende mogelijkheid.

Er zijn mensen, die zo sterk de zekerheid hebben dat het goed zal gaan, dat zij daardoor een prijs krijgen. En dan mogen wij niet aannemen dat het direct de hoofdprijs zal zijn misschien, maar het zal steeds een grotere prijs worden. Er zijn mensen, die hele series van gelukkige nummers trekken. Waarom? Omdat zij in zich de droom zover hebben doorgevoerd, dat hun eigen gevoeligheid voor iets, waarop zij normaal geen invloed en geen weet van hebben, groter wordt. En deze band zal hen in de werkelijkheid stuwen in alle richtingen, waarin de verwezenlijking naderbij komt. Zij doen deze keuze niet bewust.

Het voorbeeld dat ik geef is misschien tamelijk cru, maar er zijn zoveel dromen. Dromen, waarin men een avontuur, een experiment, een beleving, een verandering van taak, een bereiking, een inspiratie najaagt. Is in de droomwereld, zo iets steeds reëel aanwezig, dan oriënteert ook stoffelijk het wezen zich op deze fantasie als een werkelijkheid.

En dan moogt u hieruit misschien toch wel enige wat meer praktische regels trekken.

1. Een fantasiewereld, die in het begin dus niet bewust en beheerst met een bepaald doel is opgebouwd, maar spontaan aanwezig is, is altijd de weergave van een bestaande mogelijkheid. Zij geeft een deel van de toekomstige werkelijkheid weer, niet echter de eigen verbinding daarmee
2. Een intenser worden van een bepaald feit in de fantasiewereld bevordert alle omstandigheden in de materie, die tot de verwezenlijking daarvan bijdragen.
3. Wanneer men in een fantasiewereld zo sterk verbonden is met de werkelijkheid, dat situaties kunnen optreden, waarbij fantasiewereld en werkelijkheid een ogenblik parallel gaan, dan zal het vaak voorkomen dat de fantasiewereld vanaf dat punt wordt omgezet in werkelijkheid.
4. Op het ogenblik, dat een fantasie haar hoogtepunt bereikt, zal zij over het algemeen ophouden. Een fantasiewereld bouwt altijd op tot een top, maar wil dan vaak niet verdergaan. Dit betekent, dat een verwezenlijking van de fantasie altijd gepaard gaat met een bereiking en een onmiddellijk probleem, omdat de verwerkelijking van het bereikte in het "ik" niet is gekend en het "ik" dus op dat moment zonder gerichtheid bestaat.
5. Alle krachten uit onze innerlijke fantasiewereld mogen worden beschouwd als aanduidingen van voor ons en in ons bestaande mogelijkheden. Op het ogenblik, dat wij deze mogelijkheid in de werkelijkheid ontkennen, komen wij met onszelf in strijd en ontstaat er een steeds grotere ontevredenheid met het feitelijke bestaan. Op het ogenblik, dat wij een weg zoeken, waardoor voor ons die overbrugging wel mogelijk is, zullen wij echter grote tevredenheid in het bestaan vinden.
6. Omdat voor de mens werkelijkheid en fantasie in de beleving zo sterk met elkaar verknoopt zijn, kan ook nog worden gezegd dat de fantasiewereld bepaalt wat de waarde van een beleving in de werkelijkheid zal zijn. Het is voor ons daarom belangrijk onze fantasieën, onze dagdromen eens te kennen en te ontleden en zo ons af te vragen wat onze gerichtheid is. En indien wij in staat zijn de werkelijke drijfveren achter de droombeelden te vinden, hebben wij tevens een beeld van onze eigen toekomst.

Eindconclusie: De fantasiewereld is de nog niet verwezenlijkte toekomst, die in de mens leeft. Het verwezenlijken daarvan is voor hem mogelijk, is verstandelijk bereikbaar en wordt slechts belemmerd, indien hij in moraliteit, in religieuze of andere concepten een scheiding maakt tussen droomwereld en werkelijkheid. Pas daarom voor uw werkelijk leven zowel als voor uw fantasiewereld zo mogelijk gelijke maatstaven toe, dan zult u zeker zijn van een zo juist mogelijke beïnvloeding van uw persoonlijkheid en daarmee van een zo snel en zo juist mogelijke realisatie van dat vele wat u aan tekorten en fouten uitdrukte op een wijze, die de oplossing van het probleem in de werkelijkheid volledig zeker stelt.

-:-

D E S F E R E N .

Wanneer ge de aarde verlaat en als een reus staat boven eigen lichaam en terugzoekt naar de onbegrepen werkelijkheid, ziet ge rond u een eeuwigheid. En toch heeft die eeuwigheid een grens, die - zo ge haar overschrijdt als geest of mens - een nieuwe wereld zich wijd openspreidt voor u, zodat ge opnieuw beseft, opnieuw u verheft, opnieuw grenzen kent, grenzen overschrijdt en in een andere wereld zijt.

Sferen zijn elk voor zich als een huis, waarin ge woont. En als ge u er niet thuisvoelt, dan wordt u een weg getoond om het huis te verlaten en een ander te betreden.

Het heden, de toekomst en het verleden zijn samengevlochten in de gangen en krochten van het samenstel van werelden, waarin hemel en hel ook te bereiken zijn met één pas en met hetzelfde gebaar. Waarin de grootste zekerheid en het grootste gevaar vermengd zijn, totdat het moeilijk is die beide te scheiden.

Sferen zijn werelden buiten de tijd, waarin het "ik" toch levend nog in een ervaren oneindigheid voor zich verdeelt en speelt met krachten, die het zelf nog niet beseft.

Wanneer de geest van de mens zich verheft om te gaan door de sferen, dan komt er een kracht, die het "ik" beproeft. Is de proeve volbracht, dan is die wereld veroverd. Gij zijt vrij om te gaan door al wat behoort tot de sferen; al te ondergaan, te leren en meer nog te beseffen en te begrijpen wat behoort tot de wereld, die ge u waardig hebt getoond. Maar kent ge angst en vlucht ge terug, ge wordt niet slechts tot stoffelijk bestaan, tot gebondenheden teruggehoond. Want de angst, die ge niet verwint, die blijft u begeleiden. De sfeer, die ge hebt aangetast en niet overoveren mocht, blijft bij u als een last, totdat ge meester van uzelf ten slotte de sleutel vindt, die past op die sfeer en op die wereld.

Leer daarom - zo ge sferen wilt betreden en in uw leven wilt streven naar oneindigheden en werelden, die niet zijn die van mensen en van menselijk bestaan - zonder angst, vertrouwend op de eeuwigheid van eigen wezen door alle grenzen te gaan.

Begeer dan niet meer uzelf te zijn, in eigen vorm steeds nog te leven en zo te evenaren misschien de oneindigheid of het beeld, dat u als voorbeeld werd gegeven. Verlang alleen te zijn, dat wat ge zijt; en weet, dat zijn u niet door enige kracht buiten de Schepper Zelf ooit kan worden ontnomen.

Dan is uittreding vrijheid. Dan zijn de sferen niet meer dromen maar werkelijkheid, die ge beleeft en ondergaat en die waarde geven, kracht en macht. Dan vindt ge dat de sferen zijn: de aanvulling in eeuwigheid voor het tekort van stof en tijd voortdurend u gegeven.

:--:

A A N P A S S I N G

Derde Les.

VOORSTELLINGSVERMOGEN.

1e deel.

Het voorstellingsvermogen van de mens is niet slechts bepalend voor de wijze, waarop hij de wereld beleeft, maar ook voor de invloed, welke hij op die wereld kan uitoefenen.

Indien wij leven in een wereld, die ons aan alle kanten domineert, dan kunnen wij door dat voorstellingsvermogen toch bepaalde waarden zo veranderen, dat die wereld ons niet geheel beheerst maar haar invloed door ons nog bewust en persoonlijk wordt gebruikt.

Indien wij beïnvloedingen van uit de kosmos ondergaan, dan kunnen wij daaraan natuurlijk ten onder gaan, indien wij ze niet begrijpen. We kunnen die krachten als drijvende factoren gebruiken, als wij ze kennen en daardoor een doel bereiken dat anders misschien niet bereikbaar zou zijn. Maar wij kunnen ook nog iets anders ermee doen.

Wij kunnen ons een voorstelling opbouwen van wat voor ons het belangrijkste is. Die voorstelling zal niet stroken met de werkelijkheid, maar (en ik verwijs u hiervoor ook naar de andere cursus) men zal door dat voorstellingsvermogen iets kunnen verwerklijken. Het kan zo worden gesteld:

Datgene, wat in mij als denkbeeld scherp gevormd en geformuleerd bestaat, zal door mij in de geest en in de materie zoveel mogelijk worden verwezenlijkt. Ik zal met mijn gehele wezen daarop gericht zijn en ik zal elke mogelijkheid tot verwezenlijking ook erkennen.

Hierin ligt voor de moderne wereld en al wat daarin een rol speelt, geloof ik, wel een heel belangrijke factor van bewustzijn en bestaan. Naarmate men zich minder kan voorstellen dat b.v. een atoombom gevaarlijk is, zal men meer geneigd zijn die atoombom te gebruiken. Naarmate men het gevaar als een vage, niet te definiëren kracht voorstelt, zal men de angst ondergaan, maar men zal het wapen niet kunnen bestrijden. Indien men weet, wat precies de gevaren zijn van de atoombom, kan men alle maatregelen nemen die ertoe zullen leiden, dat dit gevaar wordt verminderd en op den duur wordt opgeheven.

Dit is maar een enkel voorbeeld. Maar hoeveel mensen zijn in staat zich een voorstelling te vormen van de werkelijke betekenis van het gebeuren in de wereld rond hen? Wij zien dat er in de politiek, in de economie, in de sociale verhoudingen wel degelijk voorstellingen bestaan, die scherp gedefiniëerd zijn. Maar wat blijkt nu? Deze voorstellingen kunnen niet altijd worden verwezenlijkt. De reden, waarom ze niet kunnen worden verwezenlijkt, is wel dat zij zo sterk verschillen van de feitelijke omstandigheden, dat men eigenlijk misleid door zijn eigen voorstellingsvermogen dingen nastreeft, die onbereikbaar zijn.

Ik denk hier b.v. aan het streven van een deel der roomse clerus om een absoluut religieus gezag te handhaven met ontkenning van het recht van andere christelijke groeperingen op een vrij, althans enigszins waardig bestaan naast deze kerk. Ik kan mij voorstellen, dat een katholiek geestelijke voor zich dit onaanvaardbaar vindt. In zijn voorstelling is zijn kerk de enig ware. Is zij dat echter in wezen? Voor hem, ja. Voor een ander kennelijk niet. Want de invloed van deze kerk op de wereld is zelfs daar, waar zij het openbaar leven nog schijnt te domineren, in feite betrekkelijk gering.

Zolang men uitgaat van een maximale invloed en een maximale verantwoordelijkheid, ook op een terrein, waarop deze in feite niet kunnen bestaan, zal men dus optreden op een manier die steeds meer krachten tegen deze geestelijkheid en haar gezag in het geweer roept. In Portugal en Spanje en in mindere mate ook in Italië kan men deze ontwikkeling a.h.w. op de voet volgen. Men kan zien hoe juist het optreden van deze mensen met de beste bedoelingen en volgens een scherp gevormd beeld grote weerstanden wakker roept. Die weerstanden ontstaan, doordat het voorstellingsvermogen niet in staat is zichzelf te toetsen aan de feiten.

Nu moet u zich eens indenken wat er in de wereld werkelijk bestaat. In de wereld hebben wij te maken met mensen en menselijke verhoudingen. Wij kunnen deze baseren op vrijheid; en dan zullen wij moeten uitgaan van een persoonlijk te verwezenlijken beeld (ons eigen doel in het leven), maar wij mogen anderen niet daarbij betrekken.

Wij kunnen ook uitgaan van een totaalbeeld, dat in de wereld moet worden bereikt, maar dan moeten wij afstand doen van alle vrijheid, ook onze persoonlijke. In beide gevallen is een verwezenlijking mogelijk, zij het niet blijvend. Zodra men echter voor zichzelf vrijheid opeist en die anderen niet wil geven, of anderen een vrijheid schenkt, terwijl men zichzelf een binding oplegt, zal er altijd strijd ontstaan, waardoor het doel zelf onbereikbaar is geworden en waardoor men zelf dus verward raakt in allerlei problemen die men niet begrijpt.

U leeft in deze wereld. U heeft een eigen beeld van die wereld, van uw plaats en taak daarin, van een hiernamaals, misschien van een God, kortom, van vele dingen.

Vraag u allereerst eens af, of die voorstellingen wel scherp genoeg gedefiniëerd zijn. Wij hebben niets aan een vaag beeld "dat wij goed moeten zijn". Wij moeten weten wat goed is en hoe wij goed moeten zijn; niet hoe een ander het moet zijn. Hoe wij het moeten zijn.

U hebt misschien een voldoende voorstelling van wat sociaal interessant zou zijn en u streeft die dingen misschien na. Maar u moet die voorstelling zo scherp uitwerken, dat u niet alleen het vage ideaal beeft maar ook de gevolgen ervan.

U kunt voor uzelf een ideaal hebben van een bepaalde wijze van leven of van werken. Dat is helemaal niet erg. Maar maak u daarvan een voorstelling, die zo nauwkeurig is, dat u daarvan de voor- en nadelen tegen elkaar kunt afwegen. Indien u dat nl. doet, dan weet u ook hoe u er in werkelijkheid voor staat. U bedriegt uzelf niet meer. Zelfbedrog is in de wereld op het ogenblik een zeer belangrijke factor. We hebben daarop een vorige maal - meen ik - ook al gewezen, maar toch lijkt het mij goed daarop nog even terug te komen.

Elke mens, die zich een bepaald eindig doel voorstelt en aanneemt dat het bereikte einddoel blijvend is, maakt al een fout. Toch streeft men naar vele dingen, alsof zij een blijvende bereiking zouden inhouden. Men gaat uit van het standpunt, dat bepaalde wetten alleen kunnen gelden voor bepaalde mensen en voor anderen niet; een voorstelling, die ook in deze tijd bij velen heel sterk leeft. Een wet, die niet voor allen geldt, is geen wet. Een verwezenlijken van een wet of zelfs van een regel voor een deel van het volk, terwijl anderen daarbuiten blijven, betekent tegenstanden oproepen, waardoor die wet zichzelf bestrijdt en in het eindre-

sultaat zal overslaan naar het tegendeel. Het is goed daarop nog een keer te wijzen.

Het is niet alleen een kwestie van eenzijdigheden. Het is niet alleen de eenzijdigheid van de bestreving, maar het is vooral ook het hebben van een onjuist beeld van het Al of van de wereld. Om een dergelijk beeld te kunnen vormen in overeenstemming met de tendensen, de invloeden en krachten van deze tijd zullen wij in deze dagen dus ons wezen, de wereld en ook een eeuwigere waarde (God b.v.) moeten omschrijven.

Ik stel dan:

1. In deze dagen bestaat het gezag van de massa. Aan dit gezag kan niemand zich onttrekken. Zelfs degene, die gezag aan zich trekt, zal dit alleen krachtens de massa kunnen uitoefenen. Dientengevolge kan niet in waarheid worden gestreefd naar enig zuiver persoonlijk gezag en kan men weliswaar eigen denkbeelden stellen boven die van de massa, maar men mag op de verwerking daarvan niet rekenen.
2. Kosmische krachten beïnvloeden in deze dagen de natuur, de wereld zelf en ook de mensheid. Deze kosmische krachten bepalen wel tendensen, maar niet de feiten. De tendensen kennende kunnen wij voor onszelf bepaalde feiten waar maken of vermijden. Wij kunnen dit nimmer voor de massa, gezien het onder 1. gestelde. Dan moet onze bemoeiing in de eerste plaats zijn gericht op onszelf, onze eigen mogelijkheden en ons persoonlijk contact met wereld en mensheid.
3. Elke kosmische kracht vernietigt iets en bouwt iets op. Doordat in haar een bepaalde eenzijdigheid van gebeuren wordt bepaald, moeten wij begrijpen dat zij al datgene, wat niet tot die kracht behoort, in belangrijkheid doet terugtreden. Indien zo'n waarde uit zichzelf niet voldoende inhoud bezit, gaat zij teniet. Elke waarde, die in overeenstemming is met een kosmische kracht, ook al bezit zij van uit zichzelf niet voldoende belangrijkheid, treedt tijdelijk op de voorgrond en zal - gesteund door die kosmische kracht - soms een grote belangrijkheid kunnen verwerven. Elke kosmische kracht betekent dus een omwenteling op een bepaald terrein.
4. De wereld kent in het bewustzijn der mensen zowel als in de verwezenlijking van de wil der mensen een zekere traagheid. Hoe groter de massa, die een bepaalde wil, een bepaald bewustzijn kent, des te groter de vertraging, die zal optreden. Kosmische krachten zullen in betrekkelijk korte werktijd een invloed vestigen, die vele jaren kan voortbestaan. Kosmische invloeden zullen dus wel als zuivere kracht optreden, maar slechts in vermenging met andere krachten in hun gevolgen kenbaar worden.
5. God is voor de wereld een veel gebruikte naam en term, die het meest voorkomt in verband met zelfrechtvaardiging of zelfverheffing. Er is met die God geen beeld verbonden, voldoende zuiver en scherp omschreven om de mens zelf te brengen tot een duidelijk gericht en bewust gedrag.

Aan de hand van de voorgaande punten stel ik nu conclusie I:

Het is gezien de normaal levende (?) waarden op deze wereld plus het begrip God bij de doorsnee-mens niet mogelijk een directe en bewuste reactie of vernieuwing tot stand te brengen, die een groter deel van deze wereld omvat.

Dan krijgen wij weer een aantal kleine stellingen en regels. Deze hebben uiteraard in de eerste plaats te maken met onszelf. We beginnen met:

- a. In het "ik" is het besef van dit "ik", de aandacht voor de wensen van dit "ik" en zelfs de voorstelling, die dit "ik" zich van zichzelf en van de wereld maakt, bepalend voor de verhouding die met mensheid, wereld en God voor dit "ik" bestaat.
- b. Naarmate in het "ik" een duidelijker voorstelling bestaat van een feit, een mogelijkheid, een toestand, zal dit "ik" juister, bewuster en scherper reageren. Hoe vager de voorstelling, hoe onvollediger het in het "ik" bestaande beeld, des te onbewuster de reactie zal zijn.
- c. Alle krachten in de kosmos en in de wereld beïnvloeden het menselijk voorstellingsvermogen; maar de mens heeft daarbij de mogelijkheid al datgene, wat hem niet past, te ontkennen. Door deze ontkenning van vele concreet bestaande invloeden zal in het menselijk voorstellingsvermogen een hiaat voorkomen, die het noodlot of het onverwachte brengt in de plaats van het bewuste streven, omdat men niet beseft dat men zelf dit noodlot heeft veroorzaakt door de eenzijdigheid of beperking van voorstelling.
- d. De wereld als geheel wordt door de mens beschouwd als een plaats. Kosmisch gezien is zij een deel van het zonnestelsel, maar ook een wezen dat onmiddellijk onderdanig is aan de zon. Daarbij is de zon het mannelijke of strijdbare principe; de aarde het vrouwelijke, het ontvangende principe. Daarom kan in de voorstelling van de mens de wereld niet alleen als plaats gehanteerd worden, maar zal in elk beeld, dat enigszins juist moet zijn, ook de reactie van de aarde als persoonlijkheid op de mens en de mensheid mede moeten zijn bevat.

Conclusie II:

Daar de persoonlijke verhouding van de mens tot de wereld en vooral zijn besef van het zelfstandig bestaan van die wereld als entiteit van het hoogste belang is voor zijn juiste reactie, zal hij zich in de eerste plaats moeten richten op een besef van de persoonlijke waarden in de aarde, de kosmische werkingen, welke die aarde treffen en alle andere invloeden, welke rond hem kunnen optreden. Eerst door het besef van het karakter als persoonlijkheid van deze/kan hij zich een juist wereldbeeld vormen en kan zijn voorstellingsvermogen hem bijstaan in het verwerven van een reëel beeld, dat kan worden verwezenlijkt. /wereld

Als ook dit punt duidelijk is, komen we aan een derde serie. In deze serie moeten wij ook de geestelijke waarden niet buiten beschouwing laten. En dan zeggen wij weer:

- a. De mens is - ongeacht zijn stoffelijk denken - een geestelijk wezen, dat zijn leven op aarde met een bepaald voornemen heeft aanvaard. Het doel van het bestaan op aarde wordt vaak niet beseft, maar het betekent wel een gericht worden van alle impulsen en mogelijkheden in die mens. Dientengevolge mag worden verondersteld, dat elke mens in zijn leven zijn geestelijke doelstellingen tot uiting brengt, zelfs indien deze in strijd zijn met zijn verstandelijke doelstellingen of met zijn voorstelling die hij redelijk verwerpt.
- b. In de geest is de mens verbonden met sferen en werelden, waarvan hij stoffelijk weinig of geen begrip heeft. Alle krachten en werkingen, die daarvan uitgaan, komen in zijn persoonlijkheid naar voren. Hij kan daarop een beroep doen en hij kan daarmee werken. Indien hij zich daarvan niet bewust is, zal hij daardoor ook vaak kunnen worden beheerst. Als de mens niet in staat is zich geestelijke bindingen en contacten voor te stellen, die voor hem vaak belangrijker zijn of verder grijpen dan de zuiver verstandelijke argumenten op aarde, dan zal hij altijd beheerst worden door het andere, dat door hem dan ook weer als noodlot, wilkeur of wil Gods wordt omschreven.

- c. Op geestelijk vlak is er een mogelijkheid voor de mens om het wezen van de aarde, van de zon, maar ook van de Heersers van sferen, bepaalde krachten, Stralen, Tronen en Heerschappijen te ontmoeten. In deze ontmoeting zal hij bewuster kunnen worden van zichzelf en zijn mogelijkheden.
- Het overbrengen van dit bewustzijn naar de stoffelijke, de mentale wereld, is moeilijk. Vandaar dat de doorsnee-mens intuïtie, gevoelens, haast niet te verklaren inzichten en reacties de plaats zullen innemen van de ervaring in de geest. Indien zij in de voorstelling, die men in zich opbouwt, niet mede begrepen zijn, zal deze a priori onjuist moeten worden genoemd.
- d. In het geheel van de kosmische werkingen bestaat er voor de geest een begrip van harmonie en disharmonie. Indien de geest harmonisch is met de kracht die optreedt, zal zij - ook als het stoffelijk leven aan dit geestelijk streven tegengericht is - met de grootste en hoogste intensiteit het leven, het bewustzijn en het wezen van de mens beïnvloeden. Indien er absoluut geen harmonie aanwezig is tussen de geest van de mens en de kosmisch optredende invloed, dan zal de beïnvloeding zich bepalen tot uiterlijkheden, die het eigen wezen, het voorstellingsvermogen van dit wezen en diens bereikingen slechts zeer ten dele kunnen beïnvloeden.
- e. Alle voorstellingen, die er in de mens bestaan, zullen dus geestelijke waarden moeten bevatten; althans een aanvoelen van geestelijke kracht moeten inhouden. Zij zullen niet gebouwd kunnen zijn op zuiver redelijke of op zuiver geestelijke waarden, maar zullen een samenstel van deze betekenen. Daar, waar het voorstellingsvermogen een voldoende gedetailleerde stoffelijke voorstelling inhoudt en gelijktijdig een voldoende gevoelsintensiteit voor de geestelijke waarden, is zij gelijk aan werkelijkheid en kan de verwezenlijking daarvan niet uitblijven. Geschiedt deze verwerkelijking niet in dit leven, dan zal men - gezien de eenmaal ontstane bewustzijnswaarden - in een volgend leven deze bereiking moeten doormaken.

Conclusie III:

Het feit, dat de mens verbonden is met de geest, met grote krachten en werelden, die hij in de stof misschien niet eens zou kunnen aanvaarden, beseffen of aanschouwen, brengt met zich mee, dat hij ten dele onbewust blijft van de feitelijke waarde, die er in een voorstelling, binnen hem levend, verborgen is.

Het bewustzijn van de totale voorstelling als zodanig is minder belangrijk, zolang het om betekenissen gaat dan het scherp gedetailleerd zijn daarvan. De details vallen wel binnen het begripsvermogen van de mens en zullen als conditionering van zijn persoon een grote en belangrijke rol spelen. Waar geen geestelijke krachten en waarden een rol spelen, zal de voorstelling van de mens, ondanks alle detaillering waardeloos blijven door haar onvolledigheid.

2e deel.

Nu wij het voorgaande hebben gesteld en daarbij een aantal punten naar voren hebben gebracht, die ongetwijfeld een nadere ontleding en overweging waard zijn, moeten wij ons toch met de voorstelling en het voorstellingsvermogen van de mens nog even verder bemoeien.

Wat voor een mens niet voorstelbaar is, kan nl. wel degelijk gebeuren. Maar waarom is iets dan onvoorstelbaar? We hebben het in het begin eigenlijk al gedefiniëerd.

In de eerste plaats omdat het soms onaanvaardbaar is. Onaanvaardbaar en onvoorstelbaar zijn twee waarden, die voor te veel mensen identiek zijn.

In de tweede plaats kunnen we het ook nog verwerpen, omdat wij doodgewoon niet in staat zijn zelfs een gebeuren te beseffen. Een deel van de mensen is nu eenmaal een gedeelte van hun leven "bewusteloos". Niet in de zin dat de mens buiten menselijk bewustzijn is, maar wat hij ondergaat gaat in zijn werkelijke betekenis eigenlijk helemaal aan hem voorbij en wordt soms pas veel later in zijn werkelijke zin beseft en verwerkt.

Wij kunnen natuurlijk wel zeggen, dat dat erg jammer is. Maar een mens is nu eenmaal zoals hij is. En dan kunnen wij zeggen, dat wij alles doen om onszelf te verbeteren, maar qua bewustzijn en voorstellingsvermogen is dat een langdurig proces. Wij zullen ons dus tevreden moeten stellen met de voorstellingen, die wij nu nodig hebben.

Die voorstellingen moeten in de eerste plaats zijn opgebouwd op een direct nut. U kunt zich nu wel gaan voorstellen, dat u van alles en nog wat bent of hebt, maar als het niet waar is, zal u dat niet helpen. Elke voorstelling, die een mens zich opbouwt, moet zijn gebaseerd op de werkelijkheid, op de feiten; niet op vertekende of op bijzondere wijze gerangschikte feiten, maar doodgewoon op de werkelijkheid van het leven, zoals men dat ondergaat.

In de tweede plaats moet de voorstellingswereld een verrijking van dat leven inhouden. Door die voorstellingswereld voegen wij aan de feiten dus een bijzondere betekenis of een bijzondere kracht toe. Deze zal wel ergens bestaan, maar ze is voor ons nog niet concreet. Indien wij ons de uitwerking van die kracht (de kracht zelf mogen wij dan nog even buiten beschouwing laten) voldoende gedefiniëerd voorstellen, is het mogelijk de voorstellingswereld te toetsen aan de werkelijkheid. Zijn de resultaten niet in overeenstemming met ons beeld, dan moeten wij nagaan, of dit voorstellingsbeeld juist is. Aarzelen wij, dan moeten wij nagaan, of onze waardering van de feiten juist is. Een voorstellingswereld, die voldoende zuiver en eerlijk is en gebaseerd blijft op de feiten, zal haar verwezenlijking in de materie altijd ontmoeten.

Misschien is het goed hier nogmaals te verwijzen naar een verhandeling over fantasie, die in Cursus I werd gehouden. Ik vind het wel belangrijk, dat u in de wereld van vandaag even nagaat wat werkelijk mogelijk is.

Frankrijk te stellen als de eerste natie van Europa is op het ogenblik niet reëel. Men kan het zich wel voorstellen, maar dan moet dat Frankrijk veranderen. Zolang het niet veranderen wil en zonder meer zijn grootheid stelt, zal het de plaats, die het begeert, niet kunnen innemen. Dat is logisch. Op het ogenblik, dat het toch blijft handelen, alsof het die plaats wel inneemt, schaadt het in de eerste plaats zichzelf en zal het in de tweede plaats zichzelf steeds meer isoleren van de rest van de wereld.

Wanneer men te maken heeft met ideeën over legers e.d., dan is het in deze wereld natuurlijk wel mooi te stellen dat een sterk leger op zichzelf de garantie voor de vrede is. Maar ja, als de Russische Beer één keer niest, is er geen Nederlands leger en geen Nederlandse vloot meer. We moeten dus begrijpen wat dat leger moet zijn. Pas indien het in zijn werkelijke functie en belangrijkheid is erkent, kan het functioneel een werkelijke betekenis krijgen. Weigert men de feiten onder ogen te zien (niet alleen in het leger zelf maar ook elders), dan volgt hieruit dat het leger voor een groot gedeelte misschien geheel onbruikbaar is. Dat is toch eenvoudig. En ik zou zeggen: dat is nuchtere waarheid.

Als wij dat weten, dan mogen wij dus nooit volstaan met iets eenvoudig maar te accepteren. Of dat nu is dat de vakbondsleider een schoft is, of dat hij al het goede voor heeft met de arbeider, of dat een bepaald ministerie goed of slecht wordt beheerd of iets anders. Wij mogen juist in die voorstellingswereld ons alleen beelden vormen, die zijn gebaseerd op gekende feiten. De werkelijkheid, zoals wij die ervaren en niet een ver-

gelijking tussen wat wij zouden willen ervaren en wat er in feite is.

Door de realiteit van het leven te gebruiken als basis voor het beeld dat men opbouwt, voorkomt men het gevaar van verwarring, het gevaar dat men eisen gaat stellen, waaraan niemand kan beantwoorden en bovendien dat allergrootste gevaar dat men in zelfoverschatting dingen wil doen of zegt te doen, die men nooit reëel kan volbrengen. Vraagt u het maar aan Tjombe. Die kan u daarvan mooie voorbeelden geven. Terugkeren tot de feiten is een eerste vereiste. De feiten zelf vormen de basis, het fundament, waarop het voorstellingsleven is gebaseerd.

De voorstellingswereld opgebouwd uit de feiten kent een soort extrapoleren van de toekomstige mogelijkheden en wenselijkheden. Door deze wenselijkheden een scherpe vorm te geven - ook al bestaan ze nu nog niet - en door ze in alle details te omschrijven - ook al zijn sommige daarvan misschien vraagwaardig - ontstaat er in het "ik" een gerichtheid, waarmee een werkelijk resultaat kan worden bereikt. Anders is dat onmogelijk.

En laten wij daarbij ook niet vergeten (en dat is misschien niet passend bij het onderwerp zelf, maar toch ook wel interessant), dat wat wij in die voorstellingswereld doen - juist wanneer wij ons op de toekomst richten, op wat wij gaan doen, gaan worden - in feite een prognose is. Een prognose, die voldoende op waarschijnlijkheid is gebaseerd, heeft een grote mogelijkheid te worden vervuld. Maar meer dan een grote mogelijkheid is dit ook niet.

Wij veranderen zelf voortdurend. Wanneer wij die verandering steeds bevatten in onze prognose (dus onze voorstellingswereld van wat gaat worden), dan zullen wij ook altijd wel de toekomst redelijk kennen. Indien wij uitgaan van iets anders dan onszelf, indien wij ons trachten te baseren op dingen, die eigenlijk maar sprookjes zijn, dan zullen wij nooit de werkelijkheid kunnen voorzien. En toch is het voor ons allen erg belangrijk, dat wij wel iets van de toekomst voorzien. Niet alleen de gewone dagelijkse dingen, maar juist die gebeurtenissen, welke voor ons belangrijk zijn: de proeven, waaraan wij zullen worden onderworpen en die veel voor ons kunnen betekenen; de resultaten, die wij zouden kunnen behalen onder omstandigheden.

Deze dingen innerlijk te voorzien is van groot belang. Dat kunt ge alleen, indien ge steeds uitgaande van het heden in de voorstellingswereld berekent wat morgen zal zijn. Hoe juister die berekening, des te zekerder de verwezenlijking.

En dat betekent dat een voorstellingswereld, die is gebaseerd op voldoende feiten, in wezen een continuïteit van beleven en streven betekent, waarbij wijzelf grotendeels meester blijven van ons eigen lot en waarin die waarden, waardoor wij dan nog gebonden worden, harmonische waarden zijn en niet disharmonische krachten, die ons vernietigen.

Het bereiken van harmonie door middel van de voorstellingswereld is zeker in deze dagen belangrijk. Soms is het nodig daarvoor je eigen idealen en denkbeelden wat aan te passen aan de feiten. Maar dat is niet erg. Want juist door een harmonische aanpassing plus de bouw van een zuivere innerlijke structuur, die werkelijkheid kan worden, heeft de mens van heden zijn toekomst zelf in de hand.

--

BEWUSTE UITTREDING.

De doorsnee-mens treedt in zijn leven regelmatig uit. Dat wil zeggen: zijn geest, meestal vergezeld van de lagere voertuigen, verlaat zijn lichaam en bevindt zich ofwel boven dit lichaam in ruste, dan wel elders waar waarnemingen kunnen worden gedaan of waar arbeid kan worden verricht.

Het is een betreuenswaardig feit, dat slechts 1 op de 1000 of meer mensen ook maar enige herinnering aan deze uittreding mee terugbrengt. Als wij bewust willen uittreden, zullen wij in de eerste plaats moeten beginnen ons te realiseren dat die uittreding mogelijk is. Indien het "ik" nl. om enigerlei reden het begrip "uittreden" verwerpt, dan zal elke ervaring tijdens de uittreding opgedaan eenvoudig worden gerangschikt onder dromen; en vooral, indien ze niet strookt met eigen wensen of denken, eenvoudig worden vergeten.

In de tweede plaats zullen wij ons de moeite moeten getroosten om vooral in het begin een doel voor onze uittreding te kiezen. Ik weet, dat dat wat vreemd klinkt, omdat de doorsnee-mens denkt: Uittreden, nu ja, dan ga je ergens naar toe. Je weet niet waar, je kent die werelden niet.

Stelt u zich nu alleen eens voor dat u een waarneming kunt gaan doen in uitgetreden toestand en u neemt daarvoor een bepaalde plaats, een bepaalde persoon of een bepaalde toestand, dan kunt u zich daarvan een voorstelling opbouwen. U bouwt u een beeld van degeen, die u gaat ontmoeten of van het vertrek, het plaatsje, het stadje waar u heen wilt gaan en zegt vervolgens nadrukkelijk tegen uzelf (en dat moet u wel enkele keren herhalen; het is een vorm van zelfsuggestie), dat u dit wilt onthouden. In dat geval zal er altijd nog de vraag blijven: Heb ik nu gefantaseerd, gedroomd of ben ik uitgetreden? Er is echter enige herinnering. En vooral bij een herhaling van een dergelijke proef, zal het herinneringsvermogen dus ook toenemen. Beginnen met het bewust kiezen van een plaats of persoon om naar toe te gaan (om zich dus als doel te stellen) is van belang.

In de derde plaats zullen wij voor een bewuste uittreding ook nog nodig hebben het vertrouwen, dat ons niets kan gebeuren. Wanneer wij uittreding als iets gevaarlijks beschouwen, dan zullen wij ons sneller in gevaar brengen. Want wij kunnen op astraal gebied b.v. dingen ontmoeten, die ons absoluut niet bevallen of waarvoor wij bang zijn. En door de angst trekken wij juist dergelijke ontmoetingen aan. Wij moeten dus wel een soort zekerheid aankweken.

Vele mensen kunnen dit bereiken door b.v. een gebed te reciteren of een bepaalde meditatie te houden. Het gevoel van zekerheid vóór de uittreding is daarom zo belangrijk, dat het ons vrij laat in het doorbreken van de verschillende grenzen: de grens van de astrale wereld, de grens van een Zomerland of van een andere sfeer en vooral ook de begrenzing van ons eigen begrip, dat zo sterk tijd- en plaatsgebonden is. Hebben we ook dit gedaan, dan zijn wij een aardig eind op weg.

Maar wij hebben nog steeds geen resultaten. Want altijd blijft de gedachte bestaan, dat wij misschien maar dromen of fantaseren, dat wij onszelf beïnvloeden. Daarom zullen wij - als die beelden enige malen op de juiste wijze gerezen zijn - ons eens de moeite moeten geven om te kijken of het nu wel klopt. En daarvoor zijn er heel veel eenvoudige methoden.

U weet b.v. dat er een huis in aanbouw is. U bent er een paar dagen niet geweest. Ga 's-avonds in uitgetreden toestand eens kijken hoever het is gevorderd. Loop dan de volgende dag er eens langs en kijk of de idee klopt. Zo eenvoudig is het dus.

Maar we moeten een zekere contrôle hebben. Want eerst als wij het begrip "uittreding" (en dan op eigen wereld en in eigen tijd) een beetje onder de knie hebben en voldoende zelfvertrouwen hebben verworven, wordt het gemakkelijk om ook andere herinneringen te aanvaarden.

Ik hoor altijd de mensen weer zeggen: "Ja, ik treed waarschijnlijk wel uit, maar ik herinner het mij niet." Ik kan dat begrijpen. Maar als u wilt leren lezen, moet u eerst de letters leren, dan de lettergrepen, vervolgens het begrip dat lettergrepen een woord vormen en zelfs dan is er nog enige oefening nodig, voordat u vlot leest. Waarom neemt men nu aan, dat men bewust uittreden zo één, twee, drie doet, instinctief en compleet? Ook hier is het het opbouwen van de juiste instelling, het juiste zelfvertrouwen. Het is het opbouwen van een voldoende suggestie ook (dus een voldoende dwang op eigen wezen a.h.w.) om de eigen geest ook van uit de stof een bepaald doel te stellen. En pas wanneer wij dat hebben gedaan, zal de stof ook bereid zijn te aanvaarden dat de geest iets heeft doorgemaakt, wat stoffelijk misschien niet aanvaardbaar is. Ik wil u een klein voorbeeld geven.

Iemand treedt uit. Hij komt in een Zomerlandsfeer terecht waar vogels, bloemen enz. anders zijn dan normaal; waar de vormen of de gestalten, die hij ziet een ander kleed dragen of misschien helemaal geen kleed; waarin het licht anders is, de kleuren anders zijn. Zo iemand kan die wereld eenvoudig niet aanvaarden; dat is een soort visioen, een droom. En aan te nemen, dat in wat ten slotte toch een hogere sfeer is de dingen er precies zo zouden uitzien, of dat er misschien een bloem kan spreken, dat is onbegrijpelijk, dat verwerpt het verstand; en wat het verstand verwerpt, onthoudt het niet. Dat is het typische hierbij. Pas als u ervan overtuigd bent dat u goed waarneemt, zult u dergelijke visioenen innerlijk voldoende aanvaarden om u er iets van te herinneren. En dan geldt natuurlijk het bekende verhaal, dat u allen wel eens hebt gehoord: schrijf het zo snel mogelijk op, want dergelijke herinneringen zijn vooral in het begin vluchtig. Maar naarmate u het langer doet, u er meer op concentreert, ontstaat er op den duur een zekere vrijheid. En dan gaat u ook bepaalde werelden in de geest of personen in de geest meer ontmoeten.

En nu kom ik pas aan het interessante deel van de bewuste uittreding. Zodra ik een bepaalde sfeer zo vaak heb gezien, dat ik mij de details ervan voldoende kan voorstellen of zodra ik een bepaalde persoon in de geest voldoende malen heb ontmoet om mij die persoon voor te stellen (dus niet alleen een uiterlijk, want dat is nog wel eens veranderlijk in sommige sferen, maar vooral de persoonlijkheid in een uitstraling, in een soort sfeer kan aanvoelen), dan kan ik mij ook daarop gaan richten. En dan blijkt, dat bepaalde geestelijke werelden in uitgetreden toestand dus door de eigen wil kan worden bereikt.

U zult zeggen: Maar hebben we dan geen gidsen, die ons meenemen? Ja, dat kan allemaal wel zo zijn, maar als u met een gids meegaat naar een vergadering, die in het Grieks wordt gehouden en u verstaat die taal niet, dan weet u niet wat er gebeurt. Als u Grieks hebt geleerd en het zelf kunt volgen, weet u pas wat er werkelijk gebeurt.

Zo is het met de sferen ook. Uw geest kan alles, wat zij daar onder geleide doormaakt en ziet, wel verwerken. Maar er is geen enkel middel om dat in de materie over te brengen. Er is geen plaats om die indruk a.h.w. vast te leggen. En daarom moet de stof eerst getraind zijn, zodat die plaats of die ruimte ontstaat en de indrukken ook worden aanvaard.

Bewust uittreden betekent dus ook, dat u a.h.w. dé taal leert van werelden, die niet stoffelijk zijn. Bij beheerst uittreden is het naar ik meen voor een ieder, die niet door een of andere ontwikkeling - hetzij in zijn voorgeslacht, hetzij in zijn eigen vroeger bestaan - de uittreding reeds normaal bewust bezit, zaak om uit te gaan van een stoffelijke beheersing daarvan. Pas als u het stoffelijk beheerst en in het begin -

ik zeg het nogmaals - niet naar de mooiste sferen wilt gaan, maar eerst eens gewoon op aarde een waarneming doet (desnoods kijken of de burens de asbak nu buiten hebben staan of niet en 's-morgens controleren, of het waar is), kunt u langzaam maar zeker uw denken wennen aan dit alles.

Ja, zegt men dan, maar dat betreden van die sferen gaat toch zo maar niet. Dat ben ik met u eens. U kunt nl. alleen die sferen betreden, welke voor uw ogenblikkelijk geestelijk bewustzijn (en niet uw stoffelijk bewustzijn) nog aanvaardbaar blijven; waarin u dus nog beleven kunt. De sferen, die daar boven liggen, kunt u alleen door middel van een gids, een helper betreden, die u daar terzijde staat; die a.h.w. de zaak voor u vertaalt, zodat u het kunt begrijpen.

U behoort echter tot bepaalde sferen. De astrale wereld b.v. ligt zo dicht rond u, dat zij voor u natuurlijker te betreden is dan voor menig geestelijk helper, die u in die wereld tegemoet treedt. Die moet er heel wat meer moeite voor doen. Werelden van Zomerland e.d. zijn over het algemeen zo na verwant aan uw wezen, dat u tenminste de grenzen daarvan uit uzelf wel kunt bereiken. De moeilijkheden zijn dus eigenlijk voor een groot deel van psychologische aard.

Die moeilijkheden komen niet voort uit de geest, die de sferen niet zo maar kan binnengaan, ze komen niet voort uit een gebrek aan bekwaamheid, maar ze komen voornamelijk voort uit de grote moeilijkheid, dat men zich als redelijk denkend mens in de materie moet kunnen oriënteren op een beleven en waarnemen, dat niet-materieel en volgens materiële normen geschiedt. Men moet leren, dat associatie bij die waarnemingen een heel grote rol speelt; vaak groter dan in de materie, omdat u daar de verkeerde associaties nog kunt bemerken, maar die de associaties of de voorstellingen van de uitgetreden persoonlijkheid zo sterk beïnvloeden, dat hij dingen ziet die er niet zijn en omgekeerd dingen die er wel zijn soms niet kan zien. U moet dus leren voor uzelf een zekere scheiding te maken in associaties en primaire feiten.

Omdat u in het begin altijd weer eerst moet vaststellen wat er is (het denken, het voorstellingsvermogen moet het betreden van een bepaalde plaats voorbereiden), heeft u zo de angst dat u zichzelf bedreigt. En die angst voor zelfbedrog brengt ook weer een verwerping met zich mee. Hoe intenser u die dingen wilt doen, des te moeilijker ze gaan worden. Ook dat speelt een rol.

U hebt misschien wel eens geprobeerd om krampachtig snel te schrijven. Uw schrift werd onleesbaar, u werd hierdoor zeer vermoeid en ten slotte was uw prestatie misschien niet zo veel groter dan van iemand, die ontspannen en natuurlijk hetzelfde had neergeschreven. Laten we dit ook goed onthouden, indien het gaat om uittreding.

Als u krampachtig wilt uittreden, dan gaat u met zo'n grote inspanning te werk, dat u het zich haast onmogelijk maakt om zelfs - indien er een uittreding op volgt - daarvan ook maar iets te onthouden of mee te nemen. Uittreden moet dus natuurlijk zijn. Maar voor het stoffelijk denken van de mens is uittreden nu eenmaal iets bovennatuurlijks, iets vreemds, iets occults. Het is duidelijk, dat de grote moeilijkheid schuilt en daarom moeten wij een soort zelfsuggestie uitoefenen, een soort zelfhypnose gebruiken, waardoor die uittreding aanvaardbaar wordt; en dan moet de uittreding zelf worden beschouwd als een natuurlijk proces, niet als een gebeuren, dat met veel nadruk, met vele impulsen en kracht geschiedt. Neen. Het is heel gewoon en zonder verdere inspanning u een beeld opbouwen, u daarin verplaatsen en al het andere vergeten. En als u het beeld, dat u hebt opgebouwd, voldoende in u hebt opgenomen, wendt u dan af en kijk wat er verder is. / hierin

Laten we een heel eenvoudig voorbeeld nemen. De tafel, die daar staat, kent u. Dan gaat u eerst eens rustig kijken, tot die tafel voor u vorm aanneemt. U kijkt alleen maar naar die tafel. Niet direct kijken wat er verder is. Die tafel moet concreet zijn geworden, zoals zij daar staat.

En pas wanneer zij helemaal concreet is, kijkt u eens een keer rond. En dan ook niet met een "nu ga ik het zien", want dan ziet u ook weer niets. Maar precies zo gewoon, alsof u hier binnenkomt, stilstaat en even rondkijkt of er hier of daar wat is. Op deze wijze kunt u veel bereiken.

Dan handelt u ergens weer in strijd met het begeerte-element dat de mens dwingt: ik moet bewust uittreden, het moet iets bovennatuurlijks zijn, en ik wil dat bereiken. Neen. Op het ogenblik dat ik dat ga doen, loop ik mijn doel alweer voorbij.

Uittreding is voor mij natuurlijk; dat moet ik beseffen. Die uittreding onthouden is belangrijk. Ik ben dus van plan het te onthouden. Gebeurt het niet, dan is dat geen ramp. Een volgende keer beter. Hoe meer u dat gewoon kunt doen, des te meer u dat ook kunt inpassen in uw normaal denken en in uw normale leven. Hoe meer u het tot iets bijzonders, iets krampachtigs maakt, des te minder kans er is dat uw hersenen de impulsen, die ervan overschieten, willen aanvaarden.

Dan is er nog iets: De mens is in vele opzichten een soort perfectionist; d.w.z. hij wil het onderste uit de kan hebben. Hij wil uittreden en onmiddellijk het bijzondere ervan ondergaan. Hij wil grote geesten zien en spreken. Hij wil nieuwe ontdekkingen doen, openbaringen ontvangen.

Kijk, als je daar nu mee begint, krijg je ze niet. Want je kunt nu eenmaal geen hogere geest dwingen tot je te spreken. Je moet zo rijp worden, dat je de ontmoeting met zo'n hogere of grotere geest als een natuurlijk gebeuren ondergaat; zoals je hier misschien op het Piet Heinfeld tegen minister Toxopeus zou kunnen oplopen. Dat is toch normaal mogelijk.

Wij moeten dit niet zelf forceren, want dat kunnen wij niet. Dat moet op natuurlijke wijze ontstaan en daarom moeten wij wel nederig blijven. Voorlopig is het voor ons zaak eerst eens te kijken wat voor een titel een boek heeft dat in een boekenkast staat en dat eens men terug te brengen. Of eens te kijken, of zij nu de deur open of dicht hebben gehad op dat en dat uur. Pas als je die gewone dingen onder de knie hebt, die dingen waarvoor de meesten de schouders ophalen en zeggen: "Nu ja, het is toch maar fantasie"; of: "Het klopt toch niet"; of: "Wat heb ik eraan", kun je verdergaan.

Ik heb al gezegd: Het is het leren van een systeem. Zoals je het alfabet moet leren en dan uit het alfabet de constructie van het woord om te kunnen lezen; en dan nog ervaring moet hebben om het gelezene ook te begrijpen en te interpreteren.

Ik geloof, dat ik daarom deze korte verhandeling misschien het best kan afsluiten door precies als de A.B.C.-schutters te vertellen wat de fasen achtereenvolgens moeten zijn.

1. Overtuig u eerst dat uittreding mogelijk is.
2. Bind uittredingen niet aan tijd. Bind ze alleen aan de voorwaarde, dat u het zich wilt herinneren.
3. Als u eenmaal uzelf hebt geleerd te zeggen: "Ik wil mij herinneren, ik wil onthouden," leer dan om u een plaats voor te stellen. Begin maar met een plaats. Kies in het begin die plaats altijd in het heden.

Begin niet met persoonlijke contacten. Daarin kunnen te grote misleidingen ontstaan. Kies een plaats en neem die waar. Als u daarvan enige herinneringen terug brengt, controleer. Als na herhaalde controle blijkt, dat tenminste 4 van de 5 waarnemingen juist zijn, probeer dan u een persoon voor te stellen. Spreek niet met die persoon, maar bekijk die persoon. Kijk wat hij doet. Wees waar-nemer.

Als u dit allemaal hebt geleerd, dan heeft u alleen maar het A.B.C. gehad. En dan komen pas de lettergrepen.

Probeer niet alleen u iets voor te stellen, maar probeer - uitgaande van een voorstelling - een bepaalde actie te volbrengen. Verplaats u in uitgetreden toestand en neem tijdens de verplaatsing waar. Probeer niet dingen te beroeren, want dat lukt u toch niet. Daarvoor hebt u de kracht niet. Probeer ook niet mensen te beroeren; in 9 van de 10 gevallen kunt u ze hoogstens van uw aanwezigheid bewust maken, meer niet. Alleen als er nu toevallig geestelijk geschoolden onder zijn, is er misschien een soort telepathisch contact mogelijk.

Ga dan eens uit van het denkbeeld: vandaag ga ik nergens heen op deze wereld. Ik wil de indrukken behouden van al wat mij bereikt. Hierdoor krijgt u dus de mogelijkheid om bepaalde geestelijke contacten te onthouden. Soms resulteert dat onmiddellijk in een uittrekking, soms is er een tijdje niets. Houd vol.

Indien u die contacten hebt, stel dan: Ik heb dit contact gehad. Een volgende maal wil ik met dit contact meegaan en ik wil onthouden. Lukt dat en is dat een paar keren gelukt, stel u dan in op die persoon of op die sfeer en probeer die waar te nemen. Ga niet verder dan dit. Blijkt, dat u een bepaalde sfeer of een bepaalde persoon in een andere wereld kunt bereiken (dus u die kunt voorstellen en daarvan een herinnering behouden), dan wordt het pas tijd om weer op aarde proeven te nemen.

En dan gaan wij nu kijken. Wij kijken in kasten, waarin wij normaal niet kunnen zien. Kortom, we proberen gebruik te maken van de capaciteiten, die een geest heeft. Een geest kan ook zien wat er in een altijd gesloten gangkast staat. Probeer weer de proef op de som te nemen. Tracht u nu niet meer te bewegen als een mens (in het begin gaat u dus een gang door, een trap op, door een deur enz.) maar leer nu om u van de ene plaats naar de andere te bewegen door u een voorstelling op te bouwen hoe u b.v. op bezoek gaat. We zullen maar zeggen bij een familie hier in Den Haag en daarna regelrecht naar een familie, die b.v. in Rijswijk, Voorburg of Wassenaar woont.

Blijkt ook dit mogelijk, dan wordt het tijd om woorden te gaan lezen. Voor het eerst zullen wij ons nu niet meer alleen de taak stellen om een sfeer of een plaats te bereiken, maar wij gaan ons de taak stellen om b.v. een geest of een mens te bereiken en deze een vraag te stellen, die we van te voren overdenken. Die vraag wordt gesteld en we houden ons voor dat we ons het antwoord goed moeten inprenten.

Dan blijkt dat de eerste paar keren niet te gaan. Volhouden tot het wel lukt. In het begin niet toetsen, maar eerst zover komen, dat u regelmatig antwoord krijgt. Neem dan antwoorden, die wel gecontroleerd kunnen worden. Kies deze desnoods in tijd. Zo iets van: wat gaat er morgen om zo en zo laat daar en daar gebeuren? Dat kunt u doen, mits het antwoord kort kan zijn, anders onthoudt u het niet.

U kunt het ook doen door te vragen: Kunt u aan een geest op een bepaalde séance een bepaald woord laten zeggen?

Blijken deze proeven te slagen dan is het pas mogelijk te zeggen: De gesprekken, die ik heb met mensen in de geest en mensen in de stof, kloppen. Deze zijn zuiver, deze zijn juist.

Dan wil ik u nog waarschuwen voor één verschijnsel.

Wanneer mensen nl. onder elkaar contact proberen op te nemen in uitgetreden toestand, moeten ze zich wel goed bewust zijn van het feit, dat wat wordt gezegd altijd een beetje wordt vervormd. Probeer dan drie- of viermaal dezelfde vraag en het antwoord op een andere manier te formuleren. En als u dit onthoudt, kies de essentie van de drie of vier antwoorden, reageer daarop en kijk dan eens wat het uithaalt.

Indien u een wachtwoord wilt afspreken - een proef, die nogal eens wordt gedaan - kies een éénlettergrepig woord dat weinig kans op vergissing laat. Als u zeker wilt zijn, dan zal u blijken dat juist die wacht-

woorden ook vaak vervormd doorkomen. Leer die vervormingen maar eens kennen.

Heeft u dit alles gedaan, dan bent u zover dat u dus door eigen wil kunt uittreden, dat u tijdens die uittreding bepaalde dingen kunt doen of zeggen en daarvan een herinnering behouden en dat u dus ook enige bewijzen hebt gehad voor de resultaten en de eventuele vervormingen, die geregeld optreden. Eerst dan lijkt het mij raadzaam eens af te wachten, of iemand u wil helpen uit te treden naar een andere wereld, die u nog niet kent. U moogt dan zelf geen doel stellen of een voorstelling scheppen, maar wel moet u de gebruikelijke opdracht (de zelf-suggestie) blijven geven: als ik uittreed, moet ik de herinnering daaraan terugbrengen. En als u in het begin daarvan dan de symbolen terugbrengt, is dat niet erg. Probeer er maar eens enige betekenis aan te hechten. Het is niet zo belangrijk. Op den duur vindt u het volledige besef.

En dan nog één laatste wenk, die misschien voor sommigen ook wel goed zal zijn: Vaak zal de mens - vooral in het begin - bepaalde uittredingen a.h.w. verhullen achter droombelevingen, die niet in overeenstemming zijn met de feiten, maar a.h.w. een stoffelijke herinnering of associatie betekenen, waarin de betekenis van de uittreding zo goed mogelijk wordt weergegeven.

Is dat het geval, begrijp wel: in het begin is de vorm van de beleving minder belangrijk en alleen de essentiële inhoud, de essentiële boodschap voor u interessant.

-:-

B E W E G I N G .

Beweging is een verandering van evenwicht. Een verplaatsing. Maar kan alle beweging de wezenlijkheid der dingen teniet doen?

De aarde beweegt zich in duizelingwekkende vaart; en wie met haar beweegt, meent dat ze voor hem stilstaat.

De mens zelf is opgebouwd uit razendsnel bewegende kleine moleculen, atomen. Kleinste delen trekken hun banen in zijn wezen als de sterren in een nevel; en voor hem bewegen ze niet. Hij zegt: Ik ben een wezen van vaste substantie.

Beweging is inderdaad een actie, een verschijnsel. Een verschijnsel, dat zijn belangrijkheid verkrijgt door het punt, vanwaaruit men haar waarneemt.

Het leven is beweging. Maar omdat men de beweging niet begrijpt, spreekt men van een begin en een einde van het leven.

Uw standpunt is verkeerd. Neemt u een ander standpunt in, dan zegt u: Het is een beweging in verschillende fasen. Een slingerlijn, die zich nu eens beweegt onder het geestelijk niveau in de materie, dan weer daarboven. Een meander misschien, die in hoekige structuur en in zich besloten een heden van bewustzijn schept.

Beweging is voor ons ten slotte ontwikkeling. Maar ontwikkeling is geen feitelijke beweging. Ze is een realisatie van het zijnde.

Alle beweging in zich is zinloos. Maar zij is een realisatie van het zijnde. In een eeuwigheid kan er geen beweging zijn, anders zou de

eeuwigheid eindelijk moeten zijn door de beweging, die kan eindigen. En toch omvat zij al wat in beweging uitdrukbaar is. Het is goed ons dit te realiseren.

Beweging is verschijnsel. Emotie is verschijnsel. Leven is verschijnsel. Uitingen van iets, wat er achter verborgen is.

Beweging is energie. Het verschijnsel is energie plus een vorm; want iets wat zich beweegt heeft energie van beweging.

Leven is het zijnde plus de energie, waarmee het zich voortbeweegt. Zo is het denkbaar dat een schepsel, uitgaande van God en gelijkblijvend aan zichzelf door de beweging meer wordt dan zichzelf en toch zichzelf gelijk blijft.

Ja, beweging is de uitdrukking van de onmogelijkheid het werkelijke te beseffen en gelijktijdig voor ons het punt, vanwaaruit wij ons kunnen realiseren hoe in de betrekkelijkheid van alle dingen wij onze verhouding tot haast alle dingen zelf bepalen.

En zo mijn wezen in harmonie is met de energie van beweging van een kogel, zo zal ze mij niet treffen en doorboren, maar zich oplossen in mijn omgeving en met mij harmonisch zijn.

Als een demon mij nadert en mijn wezen kent het bewustzijn, de beweging van leven in overeenstemming met zijn wezen, hij zal ofwel wegvluchten, dan wel door mij worden geabsorbeerd en gemaakt tot deel van mijzelf.

Onze macht is de kracht van leven, de beweging van de geest door de tijd, de beweging van het bewustzijn door alle sferen. En als wij beseffen, dat wij hierdoor een beheersbare factor in onszelf bezitten, zo kunnen wij zelf bepalen wat onze wereld is en wat onze God is. Want zo wij de kracht van leven in onszelf een ogenblik weten stil te zetten, zo is God en Zijn eeuwigheid onze enige werkelijkheid.

En zo wij onze beweging, ons leven en ons bewustzijn beheersen volgens onze wensen, zo zullen wij steeds leven in de wereld, die het antwoord is op ons wezen. Slechts indien wij niet weten, hoe onze kracht van zijn en leven te gebruiken, zal die kracht ons domineren.

Beweging op zichzelf heeft geen zin. Maar wat zij tot resultaat, tot uiting heeft, dat wat zij kenbaar maakt, is voor ons zinvol. Zo is ons leven niet zinvol, maar dat wat het voor ons kenbaar maakt: de zin van alle dingen.

: - + - :

Abonnementen: f 17,50 p. 10 nummers
(v. leden f 12,50) (v. buitenland f 1,50 extra)
bij vooruitbetaling op giro no. 468.874
t.n.v. „O.D.V.” te 's-Gravenhage

Secretariaat: de Perponcherstraat 98

Den Haag - Tel. 606650

SLEUTELS

COSMISCHE LERINGEN

mediamiëk ontvangen en uitgegeven
door de „Orde der Verdraagzamen”
te 's-Gravenhage

I N H O U D.

JANUARI 1965.

Nummer 4.
10e jaargang.

ZELFVERWERKELIJKING

Hiërarchische verhoudingen

De verschillende delen van het "ik"

Overwonnen angst

De grote vraag

AANPASSING

Aanpassing aan de werkelijkheid

Geestelijke aanpassing in deze tijd

Overname uit „SLEUTELS” slechts toegestaan na
schriftelijke toestemming van het bestuur der „O.D.V.”

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

ZELFVERWERKELIJKING

Vierde Les.

HIERARCHISCHE VERHOUDINGEN.

De opbouw van de kosmos, zoals wij die zien vanaf de aarde, is schijnbaar wat warrig. Zodra wij echter hogerop komen in de werelden, waarin alléén kleur en zelfs zuiver licht regeren, ontdekken wij dat er wel degelijk een bepaalde samenhang en een bepaalde opbouw bestaat. Men noemt deze opbouw meestal de z.g. hemel-hiërarchie. Om haar begrijpelijk te maken wil ik hier uitgaan van de meest eenvoudige stelregels en menselijke definities.

U moet echter wel onthouden, dat als ik zeg: "De twaalf Poorten zijn ongeveer gelijk aan de sterrenbeelden van de Dierenriem", dat dit niet is bedoeld als een invloed maar eerder als een vergelijking van een heersende tendens, een bepaalde werking, die er in elke sfeer en overal bestaat en die niet door een verplaatsing van sterren aan de hemel kan worden beïnvloed.

Allereerst hebben we dan in de z.g. Kosmische of hemel-hiërarchie te maken met wat men wel noemt: het zijnde Niet. Dit is het goddelijk Raadsel, waarvan wij weinig weten en dat naar ik meen eerst werkelijk kan worden begrepen, wanneer men is ingegaan tot het rijk van de grote Werkelijkheid.

Daaromheen vinden wij de z.g. golven van licht, die alle nog liggen boven het verblindend Witte Licht. Het is een uitdrukking, die niet kan worden beschouwd als een weergave van licht maar eenvoudig als een weergave van een trilling, die innerlijk voor ons een gevoel van licht wekt. Deze nu draagt in zich de perfecte vorm van alle mogelijkheden; dus niet alleen van datgene, wat wij kennen of wat is verwezenlijkt, maar van al het zijnde. Het wordt begrensd door een soort sfeer, die men in sommige termen wel eens de Jonkvrouwe noemt, in de oude filosofie op dit gebied ook wel de Isis-sfeer genaamd, terwijl de kern Re werd genoemd (een esoterische vergelijking met maan en zon). Hier zien wij dan het volgende ontstaan:

Al datgene, wat als essentieel en als mogelijkheid in de goddelijke Trilling aanwezig is, wordt naar buiten geopenbaard. Het ontstaat daar in wat men noemt een spiegelsfeer of een spiegelwereld en krijgt daar vormen als: de perfecte mens, de perfecte boom, enz. Dit zijn dus de oervormen, waar alle ontwikkelingen van afstammen. Omdat deze ontwikkelingen geen eigen wezen hebben, maar slechts een weergave zijn van datgene, wat in het Goddelijke bestaat, is het noodzakelijk dat het Goddelijke zijn kracht en werking ook in de spiegelsfeer tot uiting brengt. (Ik gebruik spiegel-sfeer hier zeker niet in de theosofische of spiritistische zin. Indien u een vergelijking wilt maken met stoffelijke stellingen, dan zou ik zeggen: in alchemistisch-kabbalistische zin.)

Deze spiegelsfeer nu kent een aantal entiteiten, die wij gemeenlijk de twaalf Poorten noemen. Deze twaalf Poorten bevinden zich dus als uitgangen in een groot rad, waarbinnen alle mogelijkheden bestaan. Elk van hen heeft een eigen karakteristiek. Men zou kunnen zeggen: Zij filteren uit het totaal der mogelijkheden een bepaald deel en zenden dit in de spiegelwereld, waarin de oervormen ontstaan. Zo bezielt de goddelijke Kracht a.h.w. gedefiniëerd en gericht op een wijze, die in de goddelijke Werkelijkheid zelf niet aanwezig is, alle oervormen en alle afschaduwingen daarvan.

De oervorm valt nl. uiteen. In deze wereld van perfectie (deze halve hemel) leeft de oervorm. Maar die oervorm wordt in al haar mogelijkheden wederom geprojecteerd; en dit is wat wij noemen: de sferenwereld, de wereld van de werkelijkheid (de menselijke werkelijkheid, wel te verstaan). Wij vinden hier al datgene, wat in het vorige hoofdstuk is beschreven als behorend tot de voertuigen. Wij vinden hierin alle krachten, die van uit het Goddelijke als vorm zijn geopenbaard.

Gaan wij nu kijken hoe deze bezieling geschiedt, dan blijkt dat elk van de 12 Poorten wordt geleid door een drietal entiteiten, die er a.h.w. wel deel van zijn, maar die elk voor zich weer een afzonderlijk karakter weergeven. Deze drie gezamenlijk brengen op wat wij het verblindend Licht noemen. Zij geven het aanschijn van de goddelijke Werkelijkheid zo weer, dat men door die Werkelijkheid te aanvaarden kan komen tot de Poort; en door die Poort dus kan komen tot de goddelijke Werkelijkheid.

Zij worden terzijde gestaan door wat men wel noemt de 7 Heren van Licht. (Er zijn er natuurlijk meer. Wij kennen ook Heren van Wijsheid, van Kracht, enz.) Deze groepering van de Heren van Licht betekent, dat er voor elk wezen, dat tot een bepaalde vorm en een bepaalde Poort behoort, een aantal verschillende ontwikkelingsmogelijkheden bestaan. Op deze wijze wordt dus de diversiteit van ontwikkeling bevorderd en zal gelijktijdig de veelvuldigheid, die er in de goddelijke Gedachte verborgen ligt, ook worden geopenbaard in een wereld, waarin elk wezen als een afzonderlijk ego, een afzonderlijke persoonlijkheid bestaat.

Nemen wij één van deze kleuren, dan ontdekken wij dat de Heer van een bepaald Licht wordt gediend door wat men zou kunnen noemen: een aantal boden. Hij heeft een zeker legioen van geesteskrachten rond zich, die gevormd zijn uit de kracht, uittredend door dezelfde Poort als de Heer van Licht. Op deze wijze brengt hij dus zijn waarden a.h.w. naar beneden toe over. Op die manier wordt in de hemelsferen, zoals wij die kennen (dus de sferen, waarin de persoonlijkheid deel uitmaakt van een kosmische harmonie) steeds weer tot uiting gebracht wat er leeft in de goddelijke Werkelijkheid.

De bedoeling hiervan is - naar wij aannemen - het weergeven van een totaliteit, die er in de kosmische werkelijkheid bestaat, binnen de meer beperkte werkelijkheid van een bepaalde Poort, een bepaalde Triade, een bepaalde Heer van Licht.

Wij hebben hier dus een hiërarchie, die beïnvloedend werkt op alles wat is geschapen. Niet alleen voor de mens en voor denkende of redelijke wezens, maar voor alles: voor sterren en planeten, zo goed als voor microben.

Deze hiërarchische verhoudingen worden ingewikkeld, als wij ons realiseren, dat er bij elke Poort Heren van Licht optreden. Wij zeggen 7. Dat is voor de mensheid waar, want de mensheid behoort tot een bepaalde Poort in de goddelijke Werkelijkheid. Maar voor andere wezens kan diezelfde hiërarchische verhouding, diezelfde leiding bestaan, ofschoon de bron van uit ons standpunt gezien een andere is. Ook deze kan worden herleid tot het Goddelijk Wezen. Op deze manier brengen wij dus een zeker verband in al datgene, waarmee wij worden geconfronteerd.

Maar dan zijn we er nog niet. Want naarmate de wezens lager komen (dus dichterbij de stoffelijke wereld of zelfs de duistere werelden), ver-

liezen zij hun selectie-vermogen. Een grote kracht bepaalt zich precies tot haar eigen taak. Een lagere kracht kan de karakteristieken van meer kleuren van licht b.v. in zich dragen en daartussen wisselen. Wij houden daarmee geen rekening, want dan wordt het te ingewikkeld. Maar wij stellen:

Onder de Heren van Licht en hun boden staan de z.g. engelen en de vol-bewuste geesten, die actief zijn volgens de kracht, die door de Heer van Licht wordt gedirigeerd, volgens de inhoud die het Goddelijke uitstraalt via de Poort, waartoe zij behoren.

Dezen houden zich alleen aan hun eigen richting. Zij blijven perfect georiënteerd, wat er ook gebeurt. Zij zijn onaantastbaar voor alle lagere verwickelingen, omdat zij deze eenvoudig als niet-behoorend tot hun wezen terzijde zetten of als behorend tot hun wezen in zich en door zich tot oplossing kunnen brengen.

Onder deze engelen en vol-bewuste geesten staan de half-bewuste geesten en geestelijke krachten van een lagere orde. Dezen zijn meestal gebonden aan of gewijd aan een bepaalde Straal, maar zullen hun activiteiten soms laten beïnvloeden door een andere kracht. Zij overzien niet meer de directe relatie tot het Goddelijke en zijn geneigd om - vergelijkend gesproken - niet alleen in verticale richting maar ook in horizontale richting waar te nemen, te onderzoeken en voor zichzelf tot een handelwijze te besluiten. Hierdoor kunnen geesten van een lagere klasse tegenstrijdigheden vertonen, die wij in de hogere klassen niet vinden.

Daar weer onder vinden wij de mens en de sferen, waarin de geest van de mens doolt en werkt. Ook hier bestaat er een zeker keuze-element en zal iemand de mogelijkheid hebben om van de ene Straal naar de andere over te gaan. Maar als u eenmaal behoort tot een bepaalde Straal of Heer van Licht en u heeft deze één of meer levens gevolgd, dan is het bijna zeker dat u in geen enkele andere vorm van bewustwording, hoe goed die ook moge zijn, dezelfde vrede en dezelfde vreugde kunt vinden.

Zo wordt u dus door gevoelens van behagen en onbehagen (of zo u wilt: erkenning van licht en duister) georiënteerd op de hiërarchie, waartoe u behoort. U kunt daaraan moeilijk ontkomen. Zelfs indien een geest naar het duister gaat, zal hij in de beelden die hij ervaart, in de krachten die van uit hem werkzaam zijn, ja, zelfs in zijn gevoeligheid, in zijn contact met andere misschien meer lichtende of duistere geesten worden bepaald door de Heerser waartoe hij behoort. Zo is het dus lang niet zeker, dat iedereen met dezelfde engel of met dezelfde duivel contact kan hebben. Dit wordt bepaald door zijn eigen gaardheid en door de wijze, waarop hij zelf een deel van het Goddelijke heeft weergegeven gedurende een langere tijd.

Wanneer wij op deze manier een hiërarchie opbouwen, dan moeten wij goed onthouden, dat ook een planeet als b.v. de aarde onderdanig is aan één bepaalde hiërarchie van Licht. Het is deze hiërarchie, die de levensmogelijkheden, de levenscycli op die aarde, de vorm van die aarde, haar bewustzijn, ja, zelfs haar afstand en haar gang rond de zon bepaalt. Niet alle planeten van één zon behoeven tot dezelfde golf van Licht of Heer van Licht te behoren. In de meeste gevallen zijn zij echter toch wel samen te brengen in een gelijk gebied van kleur en vaak blijken zij deze zelfde kleur te delen met de zon, waaromheen zij pulseren.

Zou nu de aarde op hetzelfde moment in een kleur staan, die voor de aarde juist is (laat ons aannemen dat het blauw is) en zou de mensheid gelijktijdig een golf van blauw licht ondergaan, dan zien wij het volgende:

Omdat de aarde reageert en de mensheid reageert, verscherpt zich de gevoeligheid van allen, die behoren tot zo'n bepaalde Heer van Licht, tot bijna in het oneindige.

Directe contacten zijn mogelijk en zelfs de betrekkelijk onbewuste mens wordt geconfronteerd met de boden van zijn Heerser, ofschoon hij deze

natuurlijk zal interpreteren aan de hand van zijn eigen denkwijze, zijn geloof, zijn omgeving. Op deze wijze ontstaan steeds weer voor de aarde en de mensheid zeer belangrijke leringen en impulsen. Zij worden vastgelegd, zij worden soms vergeten of vervalst. Maar zij zijn in wezen een weergave van de bewustwordingsgang van deze mensen en van deze aarde gezamenlijk; en als zodanig een opgang bijna tot aan de poort van de goddelijke Werkelijkheid zelf. Wij vinden dit terug in leerstellingen van grote Meesters die godsdiensten stichtten, maar vaak ook bij anderen.

Nu kunnen golven van licht ook gelijktijdig de wereld treffen. En dan zien wij, dat de aarde t.o.v. bepaalde Heren van Licht neutraal is. Ik wil als voorbeeld geven:

De aarde is b.v. georiënteerd op blauw. De kracht, die haar be-roert, is geel. Zelf reageert zij op dat geel niet. Maar zij verwerkt de kracht van het geel in zoverre, dat al degenen op aarde, die tot het gele Licht behoren, daar een bewustwording doormaken, die echter niet zo hoog gaat als in het geval dat aarde en mens gelijktijdig op dezelfde kleur georiënteerd zouden zijn. Andere kleuren zijn wat men noemt vijandig. Dat wil niet zeggen, dat de aarde of de Heren van Licht in kwestie vijandig tegenover elkaar zijn, maar het betekent alleen, dat de inhoud van b.v. het dof-rode Licht een zo totaal andere is als van het violette Licht, dat een mens of een wereld deze niet gelijktijdig kan omvatten. De omstandigheden, die van uit de kosmos ontstaan zijn strijdig met de geaardheid van de aarde en van een groot gedeelte van de mensen. Er ontstaat dan een wantoestand, waarbij de aarde kosmisch onredelijk reageert en slechts een klein gedeelte der mensen (degenen, die tot die bepaalde kleur behoren) in die chaos, maar dan ook alleen in die chaos, hun element vinden en daarin sterk en groot worden.

Dit kan een verklaring zijn voor het optreden van vele negatieve figuren in de wereldgeschiedenis. Zij waren mensen, die tot een bepaalde kleur behoorden, welke niet die van de wereld was. Hun optreden op de wereld kon dus alleen voortkomen uit een strijd tussen de wereld en de invloed, die zij vertegenwoordigden. Op die manier kunnen er dus heel ongunstige verschijnselen ontstaan.

Er zijn kleuren van Licht of stralen van Licht, die verdergaan dan de 7 Heren. Het is een invloed, die eigenlijk direct behoort tot de Triade van de Poort. En deze drie grote krachten gezamenlijk openbaren zich dan als wat men noemt: het Witte Licht.

Het Witte Licht bevordert alle dingen gelijkelijk. Het brengt dus niet een bepaalde hiërarchie aan de heerschappij, zoals elke kleur op zichzelf pleegt te doen, maar het brengt alle krachten gelijktijdig en even sterk tot uiting. In een dergelijke periode geldt:

Degeen, die zich bewust is van het feit dat het Witte Licht bestaat en mede van de kleur waartoe hij behoort, kan alle werkingen van zijn eigen kleur en kracht in die periode sterk ondergaan en zal dus tijdens een heerschappij van het Witte Licht dezelfde bewustwordingsmogelijkheden kunnen vinden als op een ogenblik, dat de aarde overeenstemmend met haar eigen kleur door één van de Heren van Licht direct wordt bereikt. Omdat deze perioden korter zijn (want het Witte Licht treedt voor de aarde gezien over het algemeen in betrekkelijk korte perioden op) en de wisseling van kleuren op zichzelf nooit een zo definitieve invloed heeft als het optreden van het Witte Licht zelf, mag men verder stellen, dat voor de aarde en de mensheid het Witte Licht dus betekent: de mogelijkheid om bepaalde juiste beelden of impulsen te ontvangen, maar dat men daaraan over het algemeen geen voldoende verwezenlijking zal kunnen geven.

Nu is een kosmische hiërarchie, zoals ik reeds zeide een stelling. Zij is niet een volledig feit, want wij hebben krachten die in zichzelf één wezen en ondeelbaar zijn, maar op vele wijzen kunnen worden gepersonifieerd; dus voorgesteld als afzonderlijke persoonlijkheden.

Ook ten aanzien van de kleuren zouden wij hetzelfde kunnen zeggen. Wat wij stellen is niet alleen maar het bestaan van een Heer van blauw, wit, rood, groen of geel Licht. Neen, wij stellen het bestaan van een kracht, die met ons overeenstemt. En daarom kunt u het ook nog anders bezien. U kunt nl. ook zeggen: Ik heb een bijzondere geaardheid, waardoor ik uit het totaal van de goddelijke schepping alleen bepaalde goddelijke impulsen kan reflecteren. Datgene, wat ik absorbeer, is mijn levenskracht. Datgene, wat ik reflecteer, is mijn uiting, mijn proces van bewustwording, van zelfrealisatie.

Het feit, dat er een oneindig aantal mogelijkheden bestaat, betekent nog niet dat die mogelijkheden zoveel van elkaar zullen verschillen. Wij nemen daarom aan dat bepaalde groepen mensen, bepaalde krachten, bepaalde volkeren een ongeveer gelijke bewustwording hebben en daarmee een aspect bepalen in het Goddelijke, dat hen direct beïnvloedt.

U ziet, er zijn heel wat manieren mogelijk om dit alles te stellen en te verklaren. Maar wij moeten het ook proberen om te zetten in een meer praktisch, een meer voor het eigen "ik" passend beeld.

Wanneer u zich afvraagt: Wat is mijn kleur? dan komt u meestal niet ver. Want door te zeggen: Ik ben een bepaalde kleur, legt u zich een bepaalde voorstelling op. U zoudt beter kunnen zeggen: Welke kleur van licht is voor mij het meest juist werkzaam, als ik mij haar voorstel. U moet niet zeggen: Ik behoor tot een bewustwordingsgang, die andere dingen uitsluit. Dat kunt u als mens meestal toch niet; en ook als geest is het vaak heel moeilijk dit te doen. Maar u kunt wel weer stellen: Er bestaat in mij een bepaalde voorkeur of een bepaalde gevoeligheid. Deze gevoeligheid of deze voorkeur bepaalt datgene, waarmee ik harmonisch kan zijn. Ik moet zoeken naar een harmonie met al datgene, waarmee harmonie te bereiken is. Op het ogenblik, dat ik dit op de juiste wijze doe, ontstaan er geen verschillen en geen verwijderingen. Het contact, dat ik bereik, zal stoffelijk misschien niet eens tot uiting komen, maar het betekent een verrijking van mijn wezen. En in deze rijkdom vind ik dus een hoger bewustzijn terug. Ik kom dichterbij God. Ik begrijp meer van de wereld.

Dit is voor de mens uitermate belangrijk, omdat hij - als hij zijn "ik", zoals dat kosmisch is, wil waar maken - over het algemeen uitgaat van stoffelijk esoterische stellingen; en deze zijn dogmatisch. Maar een dogma is niet mogelijk, omdat wij geen vaste regels kennen. Wij kennen alleen gebieden, waardoor de reactie wordt bepaald; en dat is iets geheel anders.

Stelling: Het "ik" moet zich realiseren wat eigen geneigdheid, eigen behoefte en eigen mogelijkheid tot harmonie inhouden. Door dit te bepalen en zich hierop te richten voegt het "ik" zich in binnen de hiërarchische verhoudingen, zoals is beschreven en zal het de onmiddellijke krachten van zijn eigen Heerser sterker en zuiverder ondergaan.

Naarmate men op deze wijze meer harmonisch wordt, wordt de mogelijkheid tot harmonie eveneens groter. Het "ik" is geen reservoir dat gevuld, gevuld blijft. Het is een reservoir, dat zich uitbreidt naarmate de mogelijkheid tot vulling aanwezig is. Misschien dat dit laatste enige toelichting vereist.

Ik heb u reeds gesproken over de volmaakte vorm, die in een soort spiegelwereld aanwezig is. Deze volmaakte vorm, de perfecte Adam, enz. enz., is niet slechts één vorm. Het is niet iets, waartoe wij behoren, al kunnen wij het voorstellen, alsof wij er deel van zijn. Het is tevens het beeld van datgene, wat wij kunnen worden. Wij groeien via onze eigen weg en - de goddelijke Werkelijkheid ten slotte betredend - via de Poort, die ons bezielt in de goddelijke Werkelijkheid als de perfectie, de gereali-seerde volmaaktheid, die in vele varianten en mogelijkheden in het Goddelijke aanwezig is. Wij maken dus waar wat er in de goddelijke Wereld bestaat. U zult dus inzien, dat dit streven naar perfectie niet een menselijke volmaaktheid is, maar eenvoudig een vergroting van eigen wezen, eigen besef

en eigen harmonie, totdat men in staat is om a.h.w. in zijn ego een congruentie te vertonen met de gelijksoortige mogelijkheid, die binnen de goddelijke Licht-impuls bestaat.

Een 2e punt, dat voor deze aanpassing al evenzeer belangrijk is en voor een zelfverwerkelijking zeker nog belangrijker, kan als volgt worden gesteld:

Het ego, omvattende vele voertuigen, zal in deze voertuigen sterker georiënteerd zijn op de bepaalde kleur of op de Heerser waartoe het behoort, zodat de hoogste geestelijke voertuigen, die ontwikkeld zijn, altijd het dichtst liggen bij de z.g. ware of werkelijke weg van het "ik". Hiëruit volgt dat de hogere impulsen in de mens altijd de voornaamste zijn. Wie zichzelf wil verwezenlijken op de meest juiste manier en aan zijn "ik" gestalte wil geven, zelfs in de materie, dient dus na te gaan wat zijn hoogste werkelijkheid is. Al het lagere moet daarmee in overeenstemming worden gebracht. Belangrijk hiervoor is niet de reactie van de wereld, doch slechts de erkenning, die er in het "ik" bestaat.

Het 3e belangrijke punt voor deze aanpassing is het volgende:

Ofschoon wij spreken van engelen, goden en demonen, moeten wij wel beseffen dat er geen reële engelen en geen reële demonen bestaan. Er bestaan wezens, die voor ons aanvaardbaar georiënteerd zijn en wezens, die dat niet zijn. Naarmate hun plaats in de hiërarchie hoger is, zullen zij voor ons een grotere engel of een demonischer demon zijn. Het heeft dus geen zin een demon te bestrijden. Wel echter heeft het zin om al datgene, wat men als duivels, als demonisch erkent, af te weren. Door te voorkomen dat er in het "ik" een strijdigheid van ontwikkeling ontstaat, voorkomt men gelijktijdig een vertraging van de bewustwording, een verwar- ring in de zelfverwerkelijking en vooral ook een mislukking in de Godser- kenning, die voor het "ik" belangrijk is.

Ik geloof, dat u met deze drie punten een behoorlijk interessante en goede aanwijzing hebt gekregen voor uw zelfverwerkelijking, uw zelfuit- drukking in deze dagen. Maar laat ons niet aarzelen om ook de tijd van nu, van het heden, voor een kort ogenblik in deze beschouwing te betrekken.

De z.g. jaren van overgang, van vorming of van vernieuwing zijn ja- ren, waarin alle kleuren afwisselend de aarde beroeren in een betrokke- lijk hoog tempo. Dat wil dus zeggen, dat in het komende jaar voor ieder van u omstandigheden zullen heersen, waarin het "ik" zich thuis voelt en waardoor het zich perfecter kan uiten. Maar voordat zij in de stof mis- schien concreet zijn gerealiseerd, treedt er alweer een nieuwe tendens op, waarmee men misschien niet harmonisch is. Het is voor ons dus uitermate belangrijk te beseffen, dat wij in een tijd als de huidige impulsen krijgen, die wij moeten toetsen aan ons eigen wezen, zo goed als wij dit beseffen. De voornoemde regels en aanduidingen kunnen u daarbij van dienst zijn. Datgene, wat tot dit "ik" behoort, kan niet altijd worden volvoerd. Zodra men erkent, dat de omstandigheden in de wereld of de invloeden die het "ik" beroeren strijdig zijn, blijft men a.h.w. stilstaan en maakt men pas op de plaats; en eerst wanneer de gunstige tendens wederom aanbreekt, gaat men verder.

Dit is voor stoffelijke handelingen misschien van belang. Nog belang- rijker echter is het voor geestelijke ontwikkelingen. Want op een gegeven ogenblik ontdek je een werkelijke waarheid, een goddelijke waarheid mis- schien. Zou je die waarheid willen ontwikkelen volgens de tendensen die voortdurend wissenlen, dan zou je je beeld van God voortdurend moeten veranderen. Dit betekent, dat je jezelf steeds minder reëel maakt. Het houdt in, dat er steeds meer problemen en vragen ontstaan. Het is be- ter een beeld, dat met het "ik" harmonisch is te behouden en te verster- ken en het verder te ontwikkelen op elk ogenblik als dit in verband met de tendens buiten en in u mogelijk is; en zo dus een eenmalige ontwikke-

ling binnen dit "ik" te doen plaatsvinden. Elke poging om alle wisselingen van tendensen te blijven volgen en in alle even actief, even bewust, ja, even verlangend naar lering te blijven, moet op verwarring en vaak op mislukking uitlopen.

Deze waarschuwing zal u in de komende 2 à 3 jaren zeker te sta-
de komen. Want maar al te veel doolt de mens. Hij zoekt in alle dingen
zijn band met het Goddelijke te vinden. Maar voor hem is dit alleen uit
te drukken binnen de Straal, waartoe hij behoort, binnen de kracht waar-
van hij deel is. Dit is zijn weg tot God; en pas als hij die kleuren heeft
verwezenlijkt, als hij dus is doorgedrongen tot de Heer van het Witte, het
Groene, het Rode, het Blauwe enz. Licht, dan kan hij - indien hij niet in
staat is het z.g. verblindend Licht van de Triade te aanvaarden - terug-
gaan en via een andere kleur wederom een poging wagen.
Maar een weg, die je eenmaal gaat, kun je niet zonder meer verlaten.
Je kunt ook niet zeggen: Er zijn voldoende dwarswegen, waardoor ik ineens
kan wisselen van b.v. blauw op rood of terug. Ook indien deze theoretisch
bestaan, hebben ze praktisch te weinig betekenis, omdat er in de mens nu
eenmaal een zekere remanente waarde bestaat, gebaseerd op herinneringen,
op karmische werkingen (oorzaak-en-gevolg), waardoor hij dit nieuwe niet
kan aanvaarden, terwijl hij gelijktijdig het oude nog moet verwerken.

De hiërarchische verhoudingen in de kosmos zijn uit de aard der zaak
wat moeilijker uit te drukken en te begrijpen dan uit een betrekkelijk een-
voudig betoog als het voorgaande zou kunnen blijken. Maar er zijn toch wel
bepaalde waarden te vinden, die voor ons van het grootste belang zijn;
en deze kunnen op verschillende manieren uit verscheidene stellingen om-
trent de hiërarchie worden afgeleid. Ze blijken echter voor mens en geest
gelijk waar te zijn.

Op het ogenblik, dat ik in mij, uitgaande van een voldoende zelf-
erkenning, kom tot een synthese van dit "ik" met de levende waarde van
alle andere kleuren en dus niet met hun uiting maar met hun innerlijke
waarde een band kan vinden, heb ik de Steen der Wijzen gevonden.

De Steen der Wijzen is het in perfecte harmonie samengaan binnen
het "ik" van alle geestelijke kleuren en elementen plus het eigen "ik",
uitgedrukt misschien in meer stoffelijke of geestelijke vorm als verschijn-
sel of macht.

Het vinden van die synthese lijkt op het eerste gezicht erg moeilijk.
Maar ik mag hier misschien een vergelijking gebruiken, die het geheel wat
verduidelijkt.

Als wij zien hoe een totale defensiemacht eruit ziet, dan vinden wij daar-
in b.v. vliegtuigen, schepen, tanks, kanonnen, voetvolk, verbindingsafde-
lingen enz. Elk daarvan heeft eigen belangen, heeft een eigen taak.

Elk daarvan heeft a.h.w. de neiging om anderen te bestrijden en ten koste
van die anderen iets te veroveren.

Zo zouden wij het in deze hiërarchische verhoudingen kunnen voorstellen.
Omdat er vele, in wezen gelijkwaardige krachten naast elkaar staan, met
elk een andere mogelijkheid tot verwezenlijking van iets uit het Goddelijke,
zijn ook deze krachten geneigd elkaar te bestrijden. Zo zal b.v. het blau-
we Licht proberen om zich ten koste van het rode of groene Licht b.v. te
verrijken. Men zal er dan toe komen om de ander als onbelangrijk, als opper-
vlakkelig, als niet deugend e.d. te beschrijven. Maar in feite ligt de zaak
anders.

Wanneer het nl. komt tot een realisatie van het mens-zijn, dan is het
net als met het realiseren van de defensiemogelijkheid van een land.

Dan kunt u niet meer rekenen met afzonderlijke eenheden of krachten, ook als u daar oorspronkelijk toe behoort. U moet komen tot een coördinatie van al die krachten, waarbij u dus zelf uw eigen rol blijft vervullen, maar dit nu doet in overeenstemming met al die anderen. En dan ontstaat er een geheel, dat in zich een flexibiliteit heeft, een aantal mogelijkheden, die nooit zouden kunnen bestaan bij elk der onderdelen.

Wat heeft b.v. een verbindingsafdeling aan een mogelijkheid tot het scheppen van verbindingen, als er geen veelsoortige objecten zijn, waartussen verbinding moet worden gemaakt.

Wat kan een marine doen om een land te verdedigen, als ze hoofdzakelijk over zeeschepen beschikt. En omgekeerd: wat kan een landmacht doen om de zee te verdedigen? Wat kan een luchtmacht doen om een bezetting van een bepaald stuk land te voorkomen? Dat is heel weinig. Maar in samenwerking kunnen ze ontzettend veel doen.

Voor ons is het dus ook nog belangrijk, dat wij deze hiërarchieën niet alleen maar zien als concurrerende waarden. We moeten eerst in ons eigen onderdeel, in ons eigen deel van leven en zijn een voldoende perfectie bereiken. Wij moeten a.h.w. een rang hebben, voordat wij met anderen kunnen gaan coördineren. Maar als wij die rang eenmaal bereiken, dan mogen wij niet verdergaan met slechts te zoeken naar ons eigen licht. Wij moeten ons afvragen in hoeverre dit licht dienstig kan zijn aan alle andere kleuren, aan alle andere waarden. Op deze wijze krijgt u dus a.h.w. de totale kracht van de eeuwigheid. En zelfs indien het "ik" toch georiënteerd blijft op zijn eigen Heer van Licht, zal die samenwerking de beschikking geven over de potentie van alle Heren van Licht tezamen. En dat is in wezen de potentie van de Triade bij de Poort; en deze representeert weer het goddelijk Aspect, dat wij de Poort of de entiteit van de Poort noemen en als zodanig de goddelijke Werkelijkheid met zijn oneindigheid en kracht. Wij kunnen alle dingen verwezenlijken en mogelijk maken, wanneer wij in onszelf die synthese vinden.

Misschien een moeilijk punt voor u. Laat mij daarom in het kort even de fasen aanduiden.

1. Na je grondopleiding (het mens-zijn) moet je trachten een mens te worden, die zijn eigen mogelijkheden en gaven volgens eigen innerlijk erkennen voortdurend juist gebruikt. Begrippen als zondig en niet-zondig, netjes en niet-netjes, moreel en niet-moreel e.d. spelen daarbij geen rol. Belangrijk is, dat het "ik" in overeenstemming met zijn hoogste erkenning handelt.
2. Hierdoor word je lid van - wat we kunnen noemen - een legerafdeling of misschien een bepaald deel van de vloot. Je leert nu dus je eigen actie bewust voeren. Je verwerkelijkt datgene, wat je in beperkte zin bent.
3. Zodra je beseft wat je bent - en daarvoor is dus een hoge mate van zelfkennis en ook zelfontplooiing nodig - komt het ogenblik dat je moet gaan samenwerken met anderen. Die samenwerking betekent niet je eigen weg en wezen verloochenen, maar deze nu zo bewust mogelijk dienstbaar te maken aan elke andere groepering, onverschillig welke. Het klinkt misschien wat dwaas. Maar een mens, die God werkelijk heeft erkend, zal er zelfs geen bezwaar tegen hebben om een satanist te helpen. Want die ziet hij niet als een vijand, maar als iemand, die anders is georiënteerd. En zover het in zijn vermogen ligt, zal hij hem dus de krachten geven, die hij voor de volvoering van zijn voornemens en taak en eigen weg nodig heeft; zolang het maar werkelijk zijn eigen weg is.
4. Vanuit dit opbouwen van de synthese ontstaat de vergroting van kracht. Deze vergroting van kracht wordt niet gebruikt om in alle kleuren te werken, maar om het bewustzijn in het eigen "ik" van de eigen Heer van Licht groter te maken. Op deze wijze bereikt

men de macht, die wij Heer van Licht noemen en is men dus a.h.w. langs de hiërarchische ladder gestegen tot dicht bij de oneindigheid.

Dit is het proces van bewustwording en van inwijding. De praktische consequenties, die ook hieraan kunnen zijn verbonden, zijn vele. Ik wil er enkele van noemen als besluit van deze les.

- a. Niets is kwaad behalve datgene, wat ik als niet-passend bij mijn wezen erken. Dit is kwaad voor mij, niet voor anderen.
- b. Terwijl ik mijn eigen wezen tracht te erkennen en te uiten, mag ik geen ander wezen in zijn eigen ontwikkeling en uiting belemmeren. Ik moet slechts mijzelf leren handhaven. Ik doe dit het best door neutraal te zijn t.a.v. alles, wat niet mijzelf onmiddellijk beroert.
- c. Omdat er geen gemeenschappelijke maatstaf kan bestaan, gezien de verschillen van wat er op aarde leeft, moet ik mijn eigen maatstaf hanteren, ongeacht de meer algemeen geldende regels of krachten.
- d. Ik zal eerst mijzelf moeten ontwikkelen, voordat ik een belangrijk deel kan hebben in de ontwikkeling van de wereld of van de geest als geheel. Mijn eigen lot, mijn wezen, mijn ervaringen in sferen en wereld worden bepaald door de Heer, waartoe ik behoór. Deze kan ik niet blijvend verlaten.
- e. Door - zelfs indien ik mijzelf niet volledig erken en mijzelf niet volledig ontwikkel - een zo groot mogelijke harmonie en gelijktijdig beheersing te zoeken (beheersing van mijzelf, harmonie met het zijnde), zal ik voor mijzelf een synthese van krachten waarschijnlijk maken, mijn eigen levenskracht en geestelijke vermogens vergroten en zo de verwerkelijking van mijn werkelijk "ik" evenals het vervullen van de taak, die aan dit bestaan is verbonden, voor mijzelf vergemakkelijken.

-:-

DE VERSCHILLENDE DELEN VAN HET "IK".

Wanneer wij het ego bezien, zoals het in de mens bestaat, kan het worden gesplitst in: bewustzijn, onderbewustzijn, animale impulsen, erfelijke eigenschappen e.d. Maar wij kunnen het ook nog op een andere manier doen. Wanneer wij nl. stellen, dat het ego van de mens bestaat uit het totaal van de voertuigen en werelden, waartoe hij behoort krachtens zijn wezen, dan zien wij het volgende:

In de mens is in de eerste plaats het niet-gevormde. Dit is voor hem het onbestemde, dat als een gevoel een groot gedeelte van zijn reacties bepaalt.

Daarnaast kennen wij de verschillende vorm- en kleurwerelden, die gezamenlijk zijn droomleven, zijn illusies en zijn idealen bepalen.

Daaronder kennen wij zijn astrale- en levenswereld, waarin bepaalde meer concrete beelden, maar vooral zijn angsten tot uiting komen. Het is hierin dat hij zijn angstdromen vindt. Het is hierin dat hij ook zijn angsten en begeerten uitleeft in een meer stoffelijke vorm.

Dan zien wij verder in het ego nog bestaan: het stoffelijk "ik".

Over het algemeen een wezen, dat nogal vertraagd is in zijn reacties en dat

ins. zijn uitingen maar zeer onvolledig aan de daarachter verborgen persoonlijkheid beantwoordt. Je zou dus kunnen zeggen: Het materiële wezen van de mens is a.h.w. de voorgevel, waarachter het huis van zijn werkelijk "ik" schuil gaat.

Om nu allereerst de wereld van angsten en begeerten af te handelen, zullen wij de astrale wereld bezien.

Al wat de mens denkt, krijgt vorm in de astrale wereld, hetzij tijdelijk of bij een voortdurend herhalen van dezelfde gedachte meer blijvend. Deze figuren, voor zover zij door hem of mede door hem worden geschapen, zijn met die mens verbonden. Datgene, wat je in de astrale wereld schept, kun je nooit van je afstoten. Je kunt het wel vernietigen door daarin tegengestelde waarden te geven, maar je kunt het niet helemaal van je afzetten, zodat het buiten je blijft voortbestaan. En dat betekent dat alles, wat je vooral in de eerste tijd van je leven (wanneer je zeer intens leeft, denkt en droomt) aan voorstellingen voor jezelf creëert, blijft voortbestaan.

In zover er in de astrale wereld synoniemen worden geschapen voor reëel bestaande krachten (ik denk hier b.v. aan aardgeesten, luchtgeesten e.d.), zal via de astrale vorm een contact met die werkelijke entiteiten mogelijk zijn. In zoverre er bepaalde angsten of voorbehouden worden geschapen, zullen ook deze vorm en gestalte krijgen en in vele gevallen een contact verschaffen met werkelijk bestaande krachten of figuren; in vele gevallen duistere geesten.

Zo kan men dus zeggen, dat het eigenlijke voorportaal van de geestelijke mens wordt gevormd door symbolen, waarmee hij contact opneemt; en wel met elke wereld, die hij zich kan voorstellen.

Een geestelijke wereld is moeilijk of niet voorstelbaar. Wanneer wij dus een stap verdergaan, dan ontdekken wij dat de geestelijke wereld, waarin de vorm nog bestaat, over het algemeen eerder een geïdealiseerde droom is. De mens bouwt hierin niet een werkelijk evenbeeld van zijn geestelijke beleving op (hij kan dit nl. niet verwerken), maar hij produceert zoveel mogelijk daarvoor gelijklopende beelden en tendensen. Het zijn de gevoelswaarden, die hier in feite de bindende factoren zijn. Het gaat er niet om op welke wijze ik een ideaal wil uitdrukken. Het gaat er om wat ik ermee wil bereiken. Dat, wat ik wil bereiken, wat dus mijn emotionele inhoud is, bepaalt de verbinding met b.v. Zomerland en bepaalde andere sferen.

De hogere waarden, die zo vaag en onbestemd zijn, zijn moeilijker te vatten. Zij zijn de vele vertrekken, waarin je wel eens binnenkomt, maar die je niet vaak genoeg ziet om ze te onthouden. Hierin verandert soms wel eens iets, maar zelfs dat valt je zelden op. De onbestemdheid, de vaagheid van je hoop, je verwachting en gevoelens worden weliswaar meestal in de hal (dus via het astrale) weer geconcretiseerd, maar zij blijft in feite het wonder. Het is datgene, wat ligt buiten je eigen bevattings- en voorstellingsvermogen.

Hoop, een behoefte waaraan je geen vorm kunt geven, denkbeelden die nooit concreet worden, stammen heel vaak van hogere voertuigen af.

Indien er geen middel zou zijn om tussen deze delen van het "ik" een band te leggen, dan zou de mens dus bestaan uit een grotendeels onredelijke hoeveelheid impulsen en werkingen, waaraan hij met zijn uiterlijk leven geen zin kan geven. Maar er bestaat wel een verbinding; en deze brengt alles tezamen in de astrale sfeer (de astrale wereld en levenssfeer), want deze beide liggen binnen het bereik van zijn voorstellingsvermogen.

Wij mogen het ons daarom als volgt voorstellen:

Een hoge, onbestemde impuls kan zijn: de verwachting van iets goeds of iets lichtends. Dit wordt omgezet in het astrale beeld. En daar kan het zijn: de ontmoeting met een geliefde mens, een lot uit de loterij mischien, de verwachting van morgen mooi weer of iets anders. Het krijgt een beeld. Het beeld in de astrale wereld is niet noodzakelijk gereleerd met de werkelijke inhoud van de meer onbestemde emoties; zij is slechts

een uitbeelding ervan. Zij geeft dus een voorbeeld van de vele mogelijkheden, die er elders bestaan.

Krijgen wij te maken met Zomerland en Zomerlandwerkingen, dan hebben wij alweer te maken met de stoffelijke wereld. Die stoffelijke wereld kent een eigen censuur. En die censuur wordt vreemd genoeg ook toegepast op het astraal terrein; en wel doordat men daar negatieve waarden schept voor al datgene wat men niet wil erkennen. Zo wordt altijd een deel van een Zomerland-beleven ofwel uitgeblust (het wordt niet erkend) dan wel het wordt in astrale vorm gegoten en bestaat dan haast altijd uit licht en duister.

Het vreemde hiervan is, dat de doorsnee-mens het lichte het eerst erkent; en als hij de verdere samenhang gaat begrijpen, die er in b.v. Zomerland in feite bestaat en daar heel normaal en natuurlijk is, hij dan het idee krijgt dat hij van licht naar duister gaat. Hij komt b.v. uit een lichten- de wereld in een verlaten ruïnestad of iets dergelijks.

Als je niet weet hoe de samenhang van het "ik" is, dan wordt het wel heel moeilijk om die dingen te begrijpen. Maar ga je je realiseren dat alles wat je als voorstelling en als droom beleeft, al datgene wat je uit de astrale wereld benadert, deel is van je eigen voorstellingsvermogen, dat je nooit door een astrale kracht kan worden aangetast, tenzij in jouw voorstellingsvermogen iets leeft, wat nog op redelijke wijze ermee congruent is, dan begint vanzelf het begrip voor het innerlijk groter te worden. Dan ga je zeggen: Wat ik heb gezien, is niet een aantal tegenstellingen of een ontwikkeling, het is een geheel.

Ik wil u een paar voorbeelden geven om dit beeld, dat ik u ontwerp, te verhelderen.

Laten we aannemen dat u droomt, dat u op een grote weg zit.

U rijdt in een auto van A. naar B. U begint met mooi weer en u eindigt met hagel, sneeuw en regen; dus een echt Hollands klimaat. Dan kunt u zeggen: Dit betekent, dat ik een reis ga ondernemen. Maar dat is meestal niet waar. Wat tussen A. en B. ligt is een landschap. Het is een aantal ervaringen. Breng deze samen tot één geheel en zeg: Ik heb een vlak landschap gezien onder zonneshijn en regen. Mijn weg zal in de komende tijd dus - dit zegt mij mijn wezen - egaal zijn. Er zijn niet veel veranderingen. Of: Ik heb een kronkelende weg gereden met allerhand beekjes, bergen en dalen. Zo ben ik van A. naar B. gegaan en onderweg is er misschien ook regen, zonneshijn of onweer geweest. Ook ben ik daarbij misschien door duistere grotten of door een tunnel gereden. Zeg dan tegen uzelf: Dat is ook mijn beeld van de toekomst. Er zijn heel veel verwarringen, er zijn allerhand verschillende ontwikkelingen. Ik bevind mij te midden van een steeds veranderende wereld; en mijn aanpassingsvermogen zal daarop dus berekend moeten zijn.

U ziet, het zijn heel eenvoudige voorbeelden, die ik geef. Ik zou ze kunnen uitbreiden tot in het oneindige. Ik zou hier b.v. kunnen spreken over de veel voorkomende droom, waarin je vliegt of in een voertuig zit. Over het algemeen geeft dat aan: niet dat je beweegt, maar het geeft aan: een verschil tussen je uiterlijke en je innerlijke wereld. Vandaar het voertuig, het idee van beweging. En zo kun je voortgaan.

Elk deel, dat uit het niet-besepte deel van het ego komt, is en blijft deel daarvan. Het is een persoonlijke interpretatie, het is een persoonlijke erkenning, maar zij kan verstandelijk niet voldoende worden omschreven.

En nu wij zover zijn, is het misschien gemakkelijker om ook een blik te gaan werpen in die onbekende kamers, die je maar een ogenblik betreedt.

Elke wereld en elke sfeer kent haar eigen wetten; d.w.z. dat elk afzonderlijk voertuig dat in u bestaat ook eigen wetten heeft. En die wetten zijn lang niet altijd synoniem of parallel met de wetten van een andere wereld. Je kunt b.v. in een kamer binnenkomen en de schouw staat links; in de volgende kamer staat de schouw rechts. In beide gevallen is de warm-

bron dus aan een andere kant. Nu zoudt u kunnen zeggen: Dus is de ene kamer niet goed of de andere kamer is niet goed. Onder bepaalde condities bestaat er een bepaalde samenhang. Elk voertuig heeft zo zijn eigen samenhang en kent op die manier ook zijn eigen waarderingen voor de wereld.

Nu zult u begrijpen dat iemand, die in een wereld leeft, waarin b.v. altijd vochtigheid en tropische hitte heerst, zich moeilijk kan voorstellen wat je moet doen in een woestijn-wereld of misschien op een ijsvlakte. Hij zal zich afvragen: Wat moet ik doen? Hij moet zich omstellen op die andere waarde.

Wij bezitten zoveel verschillende voertuigen en dus zijn er zoveel verschillende milieu's en wetten, dat voor alles, wat er in het leven voorkomt, in de mens reeds de wet aanwezig is; maar ook de juiste verhouding, de juiste begaafdheid. En nu is het alleen maar de vraag: Willen wij en kunnen wij die kamer betreden? Willen en kunnen wij dat deel van ons ego naar voren laten treden, dat op dit moment belangrijk is?

U begrijpt, dat we dan weer te maken krijgen met de hal, met de astrale wereld, met de moeilijkheden van het verstandelijk denken. Toch is het mogelijk om al die delen van het ego (het werkelijke "ik") afzonderlijk tot uiting te laten komen. Daarvoor moeten wij echter de vaste volgorde in ons wezen uitschakelen.

En nu wordt ons huis een beetje wonderlijk. Wij hebben dus laat ons zeggen 20 kamers, waarvan er één uitkomt in de hal. Wij moeten het nu zo weten te maken, dat die kamers onderling verwisseld kunnen worden. In een werkelijk huis gaat dat haast niet. Je zou het misschien een draaiend huis kunnen maken, in de vorm van een draaimolen, waarbij de segmenten elk voor zich zo kunnen worden gedraaid, dat ze uitkomen in de hal.

Geestelijk kunnen wij dat echter gemakkelijker doen. Op het ogenblik, dat ik in een bepaalde omstandigheid verkeer, ken ik een zekere vrees, een zekere begeerte of behoefte. Die twee zijn toegankelijk. Zij behoren tot het astrale gebied. Ik kan ze a.h.w. beleven en ze mij voorstellen; en daardoor kan ik ook contacten opnemen met andere wezens. Dat heb ik zo even verteld.

Indien ik die beide besef als één geheel en niet als tegenstellingen, heb ik gelijktijdig toegang tot de wereld, waarin die waarde het belangrijkste is. Dan komt dus dat deel van het ego naar voren, dat past in de situatie en het verandert a.h.w. tijdelijk je persoonlijkheid en zelfs je perceptievermogen.

Een mens, die normalerwijze bijziende is, kan onder deze omstandigheden in zeer korte tijd en misschien ook maar vóór zeer korte tijd verziende worden. Een mens, die nooit iets paranormals heeft bemerkt, kan op een gegeven ogenblik a.h.w. bevangen worden en dan een contact met geesten ondergaan of hij kan helderziend worden in tijd en in ruimte; want die capaciteiten behoren tot een wereld, waartoe één van zijn voertuigen behoort.

De moeilijkheid voor ons is dus eigenlijk niet om de gehele persoonlijkheid precies te kennen en te omschrijven. Er kan in ons leven immers niets gebeuren, dat niet ergens in ons zijn juiste beeld, zijn juiste wetten, zijn juiste regels heeft en ook zijn juiste kracht en capaciteit. De grote moeilijkheid is om uit de eenheid, die dat ego volgens ons vormt, elke factor afzonderlijk naar voren te laten treden.

De delen van dat ego kunnen elk voor zich regerend optreden t.a.v. de voor het bewustzijn voornaamste uitingen van dat ego. Voor iemand, die ooit in een duistere wereld terecht moge komen, is het misschien ook wel goed om zich dat te herinneren. Wanneer hij zich nl. openstelt voor dat deel van zijn wezen, dat tot een lichtwereld behoort, waarin het duister niet erkend is - en die zijn er - is hij op dat ogenblik licht. Door zijn licht verdrijft hij het duister en kan hij teruggetrokken in elke wereld, zon-

der door het duister gevangen te worden gehouden. U behoeft alleen, maar zelf te activeren wat er in zit.

Hoe dit te doen? Ja, een moeilijke kwestie, zou ik zeggen. Maar ook hier is misschien een zeer algemene gebruiksaanwijzing mogelijk, waarbij ieder voor zich dus wel moet bedenken, dat die aanwijzingen moeten worden aangepast aan uw eigen wezen, eigen voorstellingsvermogen, eigen dromen en idealen. Kortom, aan dat wat u bent aan de buitenkant. Want men kan nooit de werelden zo algemeen groeperen, dat ze bij iedere voorgevel passen; dus dat ze bij iedereen passen. Onthoud dus de volgende eenvoudige regels.

Op het ogenblik, dat er een situatie ontstaat, welke u redelijk niet of niet juist meent te kunnen oplossen, moet u zich de negatieve en positieve aspecten daarvan realiseren. Probeer deze zo goed mogelijk te zien. Het is een tijdelijke opbouw van een astraal synoniem. Tracht dan de beide gestalten, de beide vormen terug te brengen tot één geheel. Probeer het goede dat u begeert en het kwade dat u vreest samen te voegen, totdat ze enigszins passen bij de werkelijkheid, ook als u daarbij gebruik moet maken van allerhand ideeën of voorstellingen, die absoluut niet realistisch zijn.

Heeft u dit bereikt, ontspan u dan volledig. Het eigenaardige is, dat plotseling uw reactievermogen gaat veranderen, dat uw denken verandert en dat u niet alleen maar een beetje inspiratie heeft, maar dat u soms dingen al gedaan hebt, zonder te weten hoe, voordat u zich had gerealiseerd dat ze moesten worden gedaan. Het is een deel van uw persoonlijkheid, dat dan overneemt.

U zult daarbij opmerken, dat het misschien gemakkelijker is u te concentreren op het Witte Licht of te roepen tot God. Voor iemand die God kent (dus iemand, die naar willekeur de wereld van het Witte Licht kan betreden) is dat wel waar. Maar wie kan dat? Het is precies hetzelfde als iemand zou zeggen: Mijn belastingaanslag is niet in orde, ik ga er maar eens over praten met de Minister van Financiën. Dat zijn dingen, die kunt u nu wel denken, maar om ze te doen vraagt heel wat meer invloed dan u bezit. Daarom moet u altijd teruggrijpen naar het meest eenvoudige: uw eigen persoonlijkheid, uw eigen wezen, uw angst en verwachtingen. En dan moet u één ding onthouden:

Om die verschillende delen van het "ik" actief te maken is het noodzakelijk, dat u niet probeert een redelijke controle op uzelf uit te oefenen, voordat de situatie is veranderd. Dat is misschien lastig. Maar aan de andere kant: hoe vaak handelt u op aarde niet instinctief? Als er een vliegje op uw oog afkomt, dan heeft u uw oog al gesloten, voordat u zich heeft gerealiseerd dat er een vliegje of een stofje was. Waarom zoudt u bang zijn om geestelijk hetzelfde te doen?

Wij moeten heel eenvoudig de situatie constateren en automatisch de mogelijkheden, de impulsen van ons wezen laten overnemen. Wij moeten die niet ontleden. Bij de ontleding splitsen wij de zaak weer en zitten we weer in onze voorhal met hier het licht en daar het duister, met hier de begeerte en daar de angst. En deze dingen kunnen ons niet helpen. Neen, wij moeten werkelijk wel teruggaan naar het niet-controleren, het niet-redelijk nadenken. Het is een soort onvoorwaardelijke gehoorzaamheid aan een deel van je persoonlijkheid, dat je zelf niet goed kent. Maar naarmate je meer werkt met zo'n deel van je persoonlijkheid, zul je het beter leren kennen. En dan heb je nog een eigenaardig iets.

Een groot aantal delen van het "ik" blijven voor de mens onbekend, omdat hij ze niet kan aanvaarden, zonder ze gelijktijdig aan zijn beoordeling, zijn kritiek volgens een zekere maatstaf te onderwerpen. Zolang je die maatstaf hebt, kun je die delen van het "ik" niet hanteren. En zo doolt menigeen rond in een voorhal, vol met allerhand schrikgestalten en lichtende figuren, zonder zichzelf te beseffen. Je moet absoluut in staat zijn om de kritiek, de redelijkheid zo nu en dan

terzijde te stellen. En dan moet je dat niet alleen doen vanwege je angst of je begeerte, maar je moet langzaam maar zeker leren in jezelf die vele persoonlijkheden - want zo noemt men het dan - te erkennen, die beschikken over kennis, over vaardigheid of andere capaciteiten, die je normaal niet bezit.

U hebt heel wat meer mogelijkheden dan u denkt. Dat geldt voor elk van u. Maar kunt ge uw stoffelijk wereldje voor een ogenblik uitschakelen? De meeste mensen kunnen dat niet. En daardoor blijven zij staan voor het grote raadsel van hun ego. Degenen, die het wel kunnen, ach, die komen zo nu en dan met hun redelijke wereld wel eens in de knoop. Want ze moeten verklaren, waarom ze iets hebben gedaan. Het is niet voldoende dat je juist hebt gehandeld, maar je moet ook weten waarom, zo zegt men. Ik vraag mij af, of dat wel redelijk is. Zou je niet veel eerder kunnen en mogen zeggen: Het bereiken van het juiste standpunt, de juiste handeling, de juiste daad, de juiste impuls is belangrijker dan het erkennen waar zij vandaan komt of hoe ze ontstaat of waarom zij op deze wijze tot uiting komt.

Misschien interesseert dit alles u minder. Maar indien ge uw "ik" wilt ontleden, dan hebben wij daarin wat ik zou willen noemen: het "ik" in het Witte Licht.

Het Witte Licht kent geen tegenstellingen. Het Witte Licht kent alleen kracht. Die kracht is hard. Zij is zonder gevoeligheid, zonder sentiment. Wanneer u met uw sentimenten wilt proberen die kracht te gebruiken, dan moeten daar wel ongelukken van komen. Het is precies hetzelfde of je een last van 10 ton op een tafeltje wilt stapelen dat ten hoogste 100 kg. kan houden. Dat gaat niet. Daar komen ongelukken van. Maar als je bereid bent om de hardheid, de klaarheid, de helderheid, deze macht zonder meer te accepteren, zonder te vragen: Wat zullen de gevolgen zijn? zeggende: Ik weet dat die kracht goed is, dan zul je die kracht uitstralen. Je zult die kracht tot uiting brengen in de wereld; en dan gebeuren er misschien dingen, die je ongelukkig vindt van uit een stoffelijk standpunt, maar ze zijn noodzakelijk. Ze brengen evenwicht, ze brengen juiste, scherpe verhoudingen. Want de wet van het Witte Licht zegt immers: Alles moet rein zijn en keren tot zichzelf.

En als je komt in een wereld van een bepaalde lichtkleur, kun je zeggen: Ik heb een voertuig, dat behoort tot het helderblauw of tot het donkerblauw of tot het rood. En dan kun je zeggen: Maar dat helderblauw eist eigenlijk vele intuïtieve sprongen. Ik kan misschien later leren te verklaren, waarom ik die samenhang zo heb gezien; maar zo is ze. Probeer je dan te zeggen: Die samenhang moet dus in overeenstemming met mijn kennis bestaan, dan bereik je niets. Want de wet van het helderblauwe licht is: Het totaal der samenhangen binnen Het Goddelijke is uitgedrukt in de samenhang der tegendelen. En daarvan kun je alles maken.

Menselijk kun je dat niet verder verklaren. Maar het is de balans van de kosmos. Het is de wet van evenwicht en van gelijkblijvende velden. Het is de wet van leven en dood, want ook deze houden elkaar in evenwicht.

En als je komt in de wereld van wat donkerder blauw, dan moet je wel begrijpen dat je daar helemaal niet kunt grijpen naar een geloofskracht. Die heb je er niet. Maar in dat donkerblauw geldt: de erkenning der waarde op zichzelf definiëert het wezen ervan. Zoals vroeger de magiërs zeiden: "Een naam geeft macht." Zo is eigenlijk: de erkenning op zichzelf definiëert het wezen. Niet alleen de buitenkant, maar ook de binnenkant. Als je naar een olifant kijkt, dan zie je niet alleen de buitenkant van de olifant, maar je ziet hoe het beest denkt, hoe lang die leeft, kortom, wat hij is. Een soort vier-dimensionaal schouwen zoudt u het misschien kunnen noemen.

Als ik op die manier iets waarneem, dan moet ik niet gaan verklaren, waarom ik die eigenschappen toeken. Ik moet handelen volgens de erkende eigenschappen; en de gevolgen maken het mij dan misschien later wel

zo eens mogelijk om een stoffelijk beeld op te bouwen, dat een beetje dichterbij de waarheid ligt.

En zo ligt dat dus voor elke Straal een beetje anders. Ik heb nu blauw genomen, omdat dat zo even is behandeld. Maar u moet goed begrijpen, dat de impuls uit zo'n deel van een persoonlijkheid het belangrijkste is. Niet de verklaring of de uitleg. Niet de realisatie zelfs, maar de daaruit voortkomende kracht, actie of erkenning.

Zo heb je dus in dat ego de verschillende gestalten, waarmee je bent verbonden. Mijn voorganger zou hier misschien spreken over "de banden van het Licht" of iets dergelijks. En een vroom mens denkt misschien aan een engelbewaarder, een beschermgeest, een geleider of een contrôle. Al die dingen bestaan. Maar de band met zo'n persoonlijkheid is weer niet gebaseerd op stoffelijke erkenningen. Zij ligt op een bepaald vlak. Slechts één van die voertuigen, één van die delen van uw wezen bepaalt die band. Al het andere valt erbuiten.

Wilt u dus met een contrôle, een beschermengel of wat dan ook in contact treden, dan moet u niet uitgaan van uw stoffelijke erkenning, behoefte of begeerte. U moet weer terugkeren tot de impuls. Denk aan de beschermengel zonder meer! Druk verder zo weinig mogelijk uit. En als het nu werkelijk nodig is, druk dan uit wat je vreest of wat je begeert en breng dat tot eenheid. Probeer die eenheid in jezelf omhoog te stuwen en je bent er. Dan is er het contact; en dat contact vindt dan weer een uitdrukking, die schijnbaar rationeel is. De beschermengel, de Meester, de geleidegeest of wat dan ook spreekt tot je. Het zijn geen werkelijke woorden en wat er wordt gezegd, klopt niet. Dat is je eigen realisatie van de zaak. Maar de kracht, de essentie, die erachter zit, die is juist.

Als je het zo beziet, kun je het contact met geesten via je eigen wezen dus ook veel gemakkelijker maken. Maar ja, je weet hoe het gaat. Als je toevallig op de parterre blijft staan en je moet iemand spreken, die op de vierde verdieping is, dan versta je hem moeilijk. Maar als je even met de lift naar de vierde verdieping gaat en daar met hem spreekt, dan kun je wat belangrijk is (een herinnering en niet het feitelijke betoog) wel weer mee terugnemen naar de parterre. Op die manier moet je leren werken, leven en denken met jezelf.

En omdat u misschien zult denken, dat ik in dit betoog te weinig heb gezegd over die verschillende delen van het "ik", wil ik nog even definiëren:

Het totaal van de geestelijke voertuigen worden onderscheiden in: de kleurloze, de vormloze en de vormkennende.

Alle kleurloze werelden zijn voor de mens niet te begrijpen. Zij bevatten zeer grote krachten en zeer vele mogelijkheden. Zij geven hem toegang tot een soort heelal, waarin tijd en ruimte a.h.w. facultatief zijn. Je kiest ze zelf en ook de verhoudingen, die daarin een rol spelen. Deze krachten, werkingen en mogelijkheden zijn voor een groot gedeelte over te dragen aan de stof.

De werelden van kleur zijn alle gebaseerd op erkenningen van harmonie en disharmonie. Hier spelen gevoelselementen een zeer grote rol. Zij reageren dan ook sterk op emotionele instellingen en belevingen. Als zodanig kan worden gesteld:

De werelden van kleur geven geen gerichte instructies, maar zij geven beperkte en scherp gerichte krachten, die voor één enkel doel, maar dan ook volledig, bruikbaar zijn en waarmee grote resultaten kunnen worden bereikt, mits het doel voldoende duidelijk is gesteld en ont-daan is van begeerten en angsten als tegenstelling.

De vormwerelden behoren tot de werelden, waarin een zeker bewustzijn bestaat. Zij kunnen worden gebruikt als bron voor weten of voor erkenning. Verder zijn ze voor de mens één van de gemakkelijkste reeksen van werelden om tot contact met anderen te komen. Hiervan kan geen onmiddellijke kracht of inwerking in het eigen leven worden verwacht, wel

een aantal boodschappen of herinneringen, die soms redelijk betrouwbaar zijn, maar die - aangezien zij in de stoffelijke vorm altijd een eigen interpretatie inhouden - moeten worden getoetst aan de eigen werkelijkheid; hetgeen met de beide andere niet het geval is.

Slechts indien men eigen voertuig of krachten uit deze vormkennende geestelijke werelden wil laten ingrijpen, zal men zijn eigen wezen moeten uitschakelen en daartoe in zich bestaande angsten en verwachtingen terzijde moeten stellen of tot eenheid brengen.

Dat deel van het "ik", dat behoort tot de werelden van levenskracht en tot de astrale wereld, kan worden gesteld te zijn: een wereld, waarin de gedachte vormend optreedt en waar de gedachtenvormen en gedachtenbeelden van de mens als zodanig beslissend zijn voor de werkingen, die hij daaruit verkrijgt en de contacten, die hij daarin kan vinden. Deze werelden zijn dus te benaderen via de gedachte. En de juist gevormde gedachte geeft voor degeen, die de gedachte schept, een onmiddellijke mogelijkheid om beperkt krachten te putten uit de astrale wereld en om eigen krachten of eigen onvermogen aan te vullen, in zoverre deze wel binnen het "ik" bestaan, maar niet stoffelijk worden beseft of geaccepteerd.

En ten laatste om via de daar geschapen vormen, voorstellingen en gestalten contact te krijgen met andere vormkennende werelden van licht of duister en met de persoonlijkheden daarvan een uitwisseling van gedachten of zelfs van krachten tot stand te brengen.

En dan blijft er nog over het menselijk voertuig met de daarin geschapen verdeling van denken in bewust en niet-bewust, waarbij wij dus over boven- en onderbewustzijn kunnen spreken. Van deze kan worden gezegd: Zij beïnvloeden de tendens, waarin het bewuste denken de feiten en ook de herinneringen interpreteert; en als zodanig de directe toepassing, die de mens geeft aan kennis, aan voorstellingen, voorbehoud, geloof e.d., dat stoffelijk redelijk in hem is bevat.

-:-

OVERWONNEN ANGST.

Wanneer ik vrees en durf beseffen wat ik vrees, zo zal ik zien dat mijn vrezen, beseft, zijn waarde gaat verliezen. Want zodra ik weet waarvoor ik vrees, kan ik ook beseffen, welke krachten er in mij en in het Al schuilen, die aan de angst tegengericht zijn.

De angst voor vuur kan groot zijn. Maar als ik weet, dat het water nabij is om het vuur te blussen, zo zal ik het minder vrezen.

Als ik vrees te sterven en ik weet, dat het eeuwige leven mij wacht, zo zal de dood misschien niet aangenaam zijn, maar ik zal hem niet meer vrezen. Ik zal mijn angst overwinnen.

Wanneer ik in het leven zoek en ik kan in dat leven niet vinden, zo vrees ik nooit te vinden, totdat ik beseft, dat ik als eeuwig wezen eenmaal alle dingen vinden zal, die er te vinden zijn; en dan vrees ik mijn onvolkomenheden niet meer.

Soms vreest men te zondigen, omdat men - ingaande tegen het geleerde, het beseft of het innerlijk gepredikte - meent zichzelf te verliezen. Maar wie beseft, dat je niet zondigen kunt, zonder dat de zonde reeds een deel van jezelf is en dat zonder dit geen zondigen mogelijk is, die vreest de zonde niet. En waar hij de zonde niet meer vreest, wordt het hem gemakkelijker om deugdzaam te zijn.

Een overwonnen angst is niets anders dan een realisatie van de werkelijkheid van je bestaan.

Een mens is misschien wel een woestenijs. Een woestenijs, waar doorheen je trekt in de hoop zo nu en dan een oase te vinden, een enkele bron. Hij is als een oneindige vlakte, waarin je voortdurend delft in de hoop éénmaal goud te vinden. Want dat is het leven.

Maar als je nu vreest dat je te gronde zult gaan, als je vreest dat je geen oase zult vinden, als je vreest dat er geen bron is en je beseft dat je deze dingen zelf bent, dan is je angst overwonnen.

En daarom wordt de angst overwonnen door jezelf te kennen; niet alleen in uiterlijkheden, maar ook in jezelf. Door te begrijpen, dat het niet nodig is te beantwoorden aan een wereld of aan iets anders, omdat je moet beantwoorden aan de Kracht, die je heeft geschapen, aan het wezen dat je zelf bent.

Wie ondanks dit gedreven worden door instincten vreest, moet beseffen dat zijn angst niet iets is om te vrezen. Want er is geen vrees zo groot als de angst om bang te zijn. En degeen, die bang is en vreest bang te zijn, dwingt zichzelf tot een dubbele angst. Maar wie zichzelf toestaat te vrezen, vindt gemakkelijker het evenwicht.

Vrees de angst niet en ge zult haar overwinnen.

Vrees niet het einde der dingen en ge zult de eeuwigheid ontdekken.

Vrees niet, omdat elke vrees wordt opgeheven door de kracht van het Goddelijke, die in ons leeft; door de wetten van de eeuwigheid, die voortdurend evenwicht scheppen.

Dan kunt ge zeggen: Ik heb de angst overwonnen. En ik heb daarmee licht en duister in mijzelf verenigd. En zo erken ik voor het eerst de eeuwigheid, waarvan ik deel ben.

Want het is niet in de uiting, maar in het wezen der dingen, dat Gods waarde voor ons is geopenbaard.

Het is niet in de veelheid der dingen, maar in het besef van de onmetelijke eenheid van alles, dat het begrip eeuwigheid ons duidelijk wordt.

De oplossing van alle problemen is nimmer gelegen in het zoeken van de krachten buiten onszelf, of het zoeken van machten of het vluchten voor het gevreesde. Wij moeten de moed hebben onszelf in het Niet te ontmoeten. Want wie staande in het Niet zichzelf in het oog heeft geschouwd en heeft erkend, deze is zonder vrezen.

Hij heeft alle angst overwonnen. Voor hem is de dood ten einde. Voor hem is zelfs de eeuwigheid slechts een mensendroom geworden, waarvoor een bestaan in de plaats komt, dat geen woord kan omschrijven, maar dat alle dingen omvattende ze in evenwicht toont en ze zo maakt tot een waar erkennen, een waar beleven en een vreugde, die - getemperd door het leed - haar volle intensiteit kan bereiken.

DE GROTE VRAAG.

De grote vraag voor mij is allereerst:
Zal ik gelukkig leven?
Kan ik met werken en met streven
bereiken, wat ik zoek?
Zal ooit mijn naam, mijn wezen,
eens prijken in het boek
van de Oneindigheid?
Met deze vraag heb ik mijzelf misleid.
Want hoe kan ik mijzelve wezen,
wanneer ik niet de grote Kracht erken,
waaruit ik leef, waarin ik ben,
waardóór ik steeds besta?

Zo wordt de grote vraag:
Wie is mijn God?
Staat Hij mij na?

En als ik denk aan die vraag
en een antwoord wil geven,
dan begin ik al naar God toe te leven,
Hem plotseling erkennende als een macht,
een kracht, die ook in mij bestaat.

De vraag wordt zinloos nu,
omdat het "ik" God - ongekend en onbegrepen -
in zich toch ondergaat.

Dan wordt de grote vraag:
Kan ik dit volle leven,
dat, wat in mij gegeven wordt,
aan alle anderen geven?
En schiet ik in mijn zinnen
tot de Kracht, die mij bepaalt,
voortdurend niet tekort?

Zo wordt mijn grootste vraag:
Wie ben ik en wat is mijn wezen?
Behoef ik niet voor een tekort,
een falen steeds te vrezen?
Is 't "ik" niet iets, dat ik erken
en dat steeds weer in het erkennen
mij juist, meer harmonisch wordt?

Zo is de vraag voor alle mens.
en alle geest en alle kracht
gegeven:
Wie ben ik?
Wat is mijn doel?
Wat maak ik van mijn leven?

:--:

A A N P A S S I N G

Vierde Les.

AANPASSING IN DE WERKELIJKHEID.

Iemand werd eens gevraagd: Wat is eigenlijk aanpassing? En zijn antwoord was: "Huilen met de wolven in het bos." Maar wat doe je nu, als je alleen maar kunt blaten? En daarmee is eigenlijk het hele probleem gesteld.

Je aanpassen betekent niet alleen geestelijk en lichamelijk en mentaal een zekere flexibiliteit bezitten, waardoor je alle omstandigheden kunt verwerken. Het betekent ook je eigen persoonlijkheid, je eigen wezen behouden en toch voortdurend passen binnen de gemeenschap, waarin je leeft, het betekent niet alleen een kosmische golf ondergaan, maar het betekent ook bij elke kosmische golf jezelf blijven en toch het "ik" zodanig weten te richten, dat je die golf kunt aanvaarden, dat je ermee kunt werken en dat je er iets mee kunt bereiken.

Bij alles, wat wij kunnen zeggen over geestelijke voertuigen en lichamelijke mogelijkheden staan we ergens voor het probleem, dat het je aanpassen niet zo gemakkelijk is als het wel lijkt. Want je bent nu eenmaal jezelf; en al zou je het masker kunnen opzetten van de invloed, die op dat ogenblik regeert of van de kracht die op dat ogenblik domineert, je blijft jezelf. En hier beginnen wij dan met het eerste punt, dat belangrijk is.

Ik ben mijzelve. Ik kan de uitingen van mijn wezen wijzigen, ik kan de samenhang van mijn wezen harmonischer maken, maar ik kan de inhoud van mijn wezen niet veranderen. Dat moet u goed onthouden! Want als u het "ik" wel kunt wijzigen, dan verandert de zaak helemaal.

Indien u het "ik" zoudt kunnen veranderen, dan zoudt u een wolf met de wolven kunnen zijn of een schaap met de schapen. Maar u bent nu eenmaal een wolf, een schaap, een koe, een ezel of iets anders. Noemt u ze maar op. U bent - om het in andere termen te zeggen - een Vis, een Leeuw, een Waterman, een Schutter, een Weegschaal, een Tweeling of misschien een Ram. En daaraan kunt u niets veranderen. Zoals op aarde uw karakter en uw wezen grotendeels worden bepaald en beperkt door erfelijkheid, invloeden van geboorte en ook bepaalde geestelijke elementen, zo worden in de geest door uw vorige ervaringen en door uw vorig bestaan bepaald wat uw mogelijkheden zijn.

Een boom, die zich zou willen aanpassen aan de wind door tot wind te worden, zou nimmer meer boom zijn. Hij zou zichzelf verliezen. Een boom, die sterk is, kan blijven staan, ondanks de wind en zichzelf blijven. Een boom, die zwak is, zou kunnen buigen met de wind en zo zichzelf behouden.

Op deze manier moeten wij dus het begrip aanpassing aan de werkelijkheid van nu bezien.

Om het eenvoudig te maken heb ik dit onderwerp ingedeeld in een aantal punten en wil ik proberen bij elk punt een voldoende commentaar en zelfs een beperkte gebruiksaanwijzing te geven.

Hoe pas ik mij aan datgene aan, wat strijdig is met mijn wezen?

Een vraag die heel moeilijk lijkt, maar die eigenlijk eenvoudig kan worden beantwoord, namelijk:

Ik kan al wat strijdig is met mijn wezen aanvaarden door te erkennen, dat het evenveel recht van bestaan heeft als ikzelf, doch door mij af te sluiten voor alle werkingen daarvan, voor zover het mij mogelijk is. En door alle werkingen ervan, die mij desondanks zouden bereiken te zien als iets, wat kan worden ingepast in mijn eigen wijze van leven, denken en geestelijk werken.

Een oplossing, waartegen menigeen weer bezwaar zal maken. Want zo zal men zeggen: Hoe kan ik, als ik b.v. licht ben, het duister accepteren?

Dat is heel eenvoudig: Als ik licht ben, dan moet ik zien dat het duister de begrenzing is van mijn licht, maar gelijktijdig datgene wat aan het licht zijn glans geeft. Indien iets van dat duister mij persoonlijk beroert, dan kan ik dat gebruiken om andere aspecten van mijn wezen een bijzondere glans te verlenen. Ik behoef niet in tegenstelling tot dat wat er is aan het werk te tijgen. Ik moet alleen mijzelf blijven en juist daar, waar al wat rond mij is mij niet te zeer beroert, waar het duister mij niet wil overweldigen, mijzelf a.h.w. bijzonder duidelijk en scherp uiten. Want er bestaat nog een andere regel in dit verband:

Het sterkste licht zal altijd domineren. Ik kan dus nooit met mijn gehele wezen en met al wat erbij hoort verwachten een eeuwigheid of een menselijkheid te krijgen, waarin alle invloeden kunnen worden terzijde geworpen. Ik kan niet verwachten, dat ik meester zal zijn over alles. Maar ik heb in mijzelf eigenschappen, die voor het andere nog niet te benaderen zijn. Als ik die dus sterk maak, heb ik hier mijn punt van uitgang. Hierin kan ik mijzelf blijven.

Het is eigenlijk een strategisch probleem, waarbij het alleen gaat om de vraag: Kan ik de sterkste punten in mijn persoonlijkheid, in mijn wezen vinden? Kan ik deze zozeer tot uiting doen komen binnen het kader van de wereld, waarin ik leef en van de invloeden die mij benaderen, dat ik hierdoor invloed heb op de wereld?

Dit punt lijkt mij daarmee voldoende afgehandeld. Maar onmiddellijk rijst zoals altijd weer de vraag:

Wanneer ik een deel van mijn wezen dus niet ontplooi, schaad ik dan mijzelve niet?

Een begrijpelijke vraag, omdat iedereen leert dat hij naar een zekere volmaaktheid moet streven, omdat harmonie en evenwichtigheid noodzakelijk zijn in het leven. Een vraag waarvan je kunt zeggen: Nu ja, ze hebben eigenlijk wel gelijk. Maar toch kunt u het ook anders bezien. En dan herinner ik u aan een stelling, die u in vele lezingen hebt gehoord.

Ik ben eeuwig. Als ik eeuwig ben, zal ik in elk punt dat ik in mijzelf ontwikkel een eeuwige waarde kunnen bezitten, zolang het maar werkelijk deel is van mijzelf. Alle punten, die ik nu niet ontwikkel, zal ik later kunnen ontwikkelen. Wat ik nu heb bereikt, behoef ik later niet meer te bereiken. Het is dus niet zo belangrijk, dat mijn groei 100 % evenwichtig is, al moet ik zoveel mogelijk naar evenwichtigheid streven. Maar het is wel belangrijk, dat ik tenminste iets bereik.

U zoudt in deze moderne tijd kunnen zeggen: Het is heel erg moeilijk voor iemand, die dol is op het proza van Couperus, zich te kunnen verdiepen in b.v. het werk van Wolkers. Het is begrijpelijk, het is aanvaardbaar. Maar kan de gedachte van Couperus worden uitgedrukt in de taal van Wolkers? Kan het probleem van Wolkers worden uitgedrukt in de taal van

Couperus? Als ik daarop een antwoord weet, heb ik een benadering gevonden, waardoor het verschil in uitdrukking en in uiterlijkheid mij weinig doet. Ik heb een methode gevonden om zelfs voor mij de verdiensten van Wolkers nog voldoende te beseffen, zonder daarbij Couperus terzijde te stellen. En dan mag men zeggen, dat mijn taalgebruik zal lijden onder mijn belangstelling voor Wolkers. En men mag zeggen, dat mijn helderheid van formulering zal lijden onder de te perfectionistische, te versierde stijl van Couperus. Dat is allemaal waar. Maar ik kan mij aanpassen, zonder daarom Couperus te verwerpen.

Als ik dit zeg in een literair beeld, dan zal iemand die wat leest mij waarschijnlijk begrijpen. Maar als ik dit nu moet zeggen in een meer kosmische zin, dan schijnen vele mensen dat niet te kunnen begrijpen.

Uw begrippen van moraliteit, die in het heden worden geschokt, kunnen nooit op zichzelf behouden blijven. Ze worden voor u in uw ontwikkeling een last en niet een punt van vooruitgang, van verdere bewustwording. Wanneer u met de waarden, die u kent, tracht van uit uw eigen moraliteit te begrijpen welke achtergronden de nieuwe moraliteit - of zoals men zo vaak zegt: de immoraliteit van deze dagen - daarmee gelijk heeft, dan begrijpt u de drijfveren. En dan worden wij heus niet meer immoreel of we maken de ander niet meer moreel volgens onze inzichten, maar we begrijpen elkaar. De wereld leeft en ze sterft niet.

Deze vraag is van bijzonder groot belang en ik geloof ook, dat het antwoord erg belangrijk is, omdat wij zo dadelijk worden geconfronteerd met een wereld, die van uit het standpunt van de meeste mensen op zijn kop staat.

Maar laten wij eerst de derde vraag formuleren.

Indien ik mijzelf aanpas, zal ik daardoor dan niet het gevaar lopen mijzelf te verliezen?

Het antwoord is hier tweeledig.

- a. Zolang u al datgene, wat buiten u bestaat belangrijker acht dan dat wat in u leeft, inderdaad. Maar dan zoudt u ook bij het behoud van uw oude maatstaven niets bereiken. Degeen, die wordt geleefd door de krachten van buiten, leeft niet werkelijk. Alleen degeen, die door zijn innerlijke kracht wordt gedreven, die van uit zijn innerlijke kracht en bewustwording werkt, bereikt.
- b. Hoe kan het mij schaden mij aan te passen aan andere waarden en werkingen in de wereld, als ik mijzelf daarbij niet verlies? Want elke ervaring, die ik opdoe, is een verrijking van mijn wezen. Elke kracht, die ik verwerf, al datgene wat ik zie en zelfs al datgene wat ik leer verwerpen, is een verrijking van mijn bewustzijn. Neen, aanpassing kan niet schadelijk zijn. Aanpassing is alleen schadelijk, indien zij een zelfnegatie betekent in de verkeerde zin van het woord: een ontkennen van het recht om te leven volgens je eigen inzicht en je eigen oordeel.

En nu wij deze 3 vragen hebben gesteld en beantwoord, wordt het tijd om het heden een ogenblik nader te bezien.

De waarderingen in de wereld zijn ontzettend sterk veranderd. Wanneer wij denken aan het begrip "bezit", zoals dit werd beschouwd in 1900, in 1950 en in 1965, dan hebben wij 3 keer hetzelfde woord en 3 keer een andere interpretatie. De verschillen lijken misschien wat subtiel op het eerste gezicht, maar bij nadere beschouwing zijn zij enorm groot. Als wij kijken naar geloof, dan blijkt ook dit een totaal andere waarde te hebben. In 1900 was geloof onderwerping. In 1950 was geloof aanvaarding, althans in uiterlijkheden. In 1965 begint geloof te worden - want het is een ontwikkeling die nog veel verder gaat - een onderzoek van de geloofsstelling om je eigen standpunt daartegenover te stellen.

U ziet, de woorden blijven gelijk, maar alles evolueert, alles verandert.

In een wereld, waarin praktisch elke waarde, die op het ogenblik wordt erkend, wankel staat, waarin zowel de oude wijsheid als de modernste wetenschappelijke onderzoekingen voortdurend het gevaar kennen te vallen of ontkend te worden en met reden, kunnen wij ons niet meer baseren op iets dat was. We moeten ons dus aanpassen aan veranderingen, die wij eigenlijk niet helemaal aankunnen.

Dit jaar brengt in zijn veranderingen niet zozeer de spectaculaire aspecten van een totale vernieuwing. Het is een sluipende verandering. Ik stel mij voor, dat de Babylonische spraakverwarring op dezelfde manier is ontstaan. De mensen gebruikten nog steeds dezelfde woorden, maar ze begrepen ze anders; en dat maakte het hun onmogelijk elkaar te verstaan.

Wil je de wereld, waarin je leeft in deze dagen blijven verstaan, dan zul je je niet alleen moeten aanpassen, maar je zult ook steeds de nieuwe interpretatie moeten leren van alle begrippen, die in jezelf zijn; en dat is moeilijk.

Daarom moet ik mijn raad, want die wil ik hieraan toch zeker verbinden, heel zorgvuldig formuleren. Want ook in u, zoals u hier aanwezig bent, leeft reeds een zeker verschil van erkenning, van interpretatie. En dus wil ik beginnen met dit te stellen:

Al kun je jezelf dan niet veranderen, je kunt steeds anderen begrijpen. Hoe minder je vreest voor datgene, wat je in jezelf ontkent of negatief acht, des te meer kun je begrijpen wat anderen drijft, wat er in hen bestaat en des te meer kun je het goede zien, dat anders in die anderen verborgen blijft.

Wanneer de wereld, waarop je vertrouwd hebt, instort, wanneer oude idealen waardeloos worden, dan betekent dit niet dat de achtergrond van het ideaal waardeloos is geworden, dan betekent het niet dat die wereld zelf verdwenen is. Maar als b.v. het woord, dat eens socialisme heette, zijn betekenis heeft veranderd en nog eens veranderd, totdat het in feite een soort mengsel is geworden van conservatisme en dictatuur-begrippen, dan moet je dat kunnen aanvaarden. Want degenen, die zich nu misschien conservatief noemen, kennen diezelfde behoefte en diezelfde strijdvaardigheid, die er eens in het socialisme lagen. Wil je ze nu zien als een verraad aan het socialisme of iemand, die communistisch kiest, een verrader van de westerse wereld noemt, dan zul je ze niet begrijpen. Je zult tegenstanders vinden; maar je zult ook jezelf steeds meer isoleren.

Voorbeeld: Het is bijna zeker dat in Zuid-Amerika in het komende jaar een aantal communistische revoluties (de meeste niet geslaagd, een enkele wel geslaagd) zullen plaats vinden. Nu kunnen wij natuurlijk zeggen, dat het de schuld is van Rusland of van China - van de communisten. Maar dat is niet eerlijk, want zo groot is hun invloed niet. Wij kunnen zeggen dat het de mensen zijn, die verdwaasd zijn. Ook dat is niet waar. We moeten begrijpen, dat er ergens een stilstand is gekomen in een sociale ontwikkeling, die niet meer aanvaardbaar is; dat bepaalde landen zich niet meer kunnen isoleren van de behoefte van de massa om ook eens een beetje beter te leven. Begrijpen wij dit, dan zullen wij ook inzien dat dit communisme geen echt communisme is. En daarom zullen wij ermee kunnen spreken. Wij zullen begrijpen, dat Marxisme en Leninisme alleen maar termen zijn voor een bepaalde sociale ontwikkeling, die zich in Nederland b.v. op een totaal andere wijze afspeelt, maar hier net zo goed bestaat.

Als je spreekt over de ontwikkelingen in Rusland, dan is het aardig te zeggen dat dat strijdig is met het westen. Maar waar is dat niet. Want datgene, wat het westen heeft gedaan in het verleden, doet Rusland nu. In Amerika hebben ze ook de Indianen langzaam maar zeker uitgeroeid of teruggedrongen in reservaten, hun alles ontnomen wat hun toekwam, evenals de communisten dat doen, wanneer ze er een nieuwe staat bij winnen. Dan gaan ze ook de bezitters te lijf, die voor hen de Indianen zijn,

de oorspronkelijke eigenaars, de bewoners van het continent. Maar als je die mensen niet zou begrijpen, als je geen begrip zou kunnen hebben voor de achtergrond van deze - in naam althans - communistische revoluties en je zou geen begrip hebben voor de processen, zoals die zich afspelen in China en in Rusland, hoe zul je dan nog redelijk kunnen reageren in de wereld? Hoe zul je de spanningen kunnen verwerken, die er in de wereld ongetwijfeld zullen optreden?

De aanpassing, die je nodig hebt, is zeker niet gebaseerd op een verloochenen van jezelf. Je kunt jezelf - althans in de zin van je werkelijk ego - niet verloochenen, al kun je soms bepaalde behoeften of wensen voor een ogenblik verloochenen en terzijde stellen.

Kijk, die aanpassing in de werkelijkheid van vandaag vergt het leren zien van de achtergronden. Wij mogen ons niet laten bedriegen door de woorden. We moeten zelfs niet kijken naar de daden, want ook die zijn vaak misleidend, omdat wij ze maar eenzijdig beseffen. We moeten kijken naar de mentaliteit, die erachter schuilt. En pas uit die mentaliteit kunnen wij verder komen.

Hoe moet je je dan invoegen in een groepering, waarin die mentaliteit, die je zelf hebt, niet past? Ik denk, dat dat voor heel veel mensen een moeilijk probleem zal zijn.

We kennen op het ogenblik die problemen al enige tijd en voor de meesten op meer persoonlijk terrein. We zien hoe men daar geen juiste contacten meer schijnt te kunnen krijgen met zijn medemensen, hoe bepaalde illusies misschien te gronde zijn gegaan. Men weet niet meer precies hoe men het nu eigenlijk moet doen.

Kijk, dan is dat natuurlijk treurig. Maar in de relatie met de enkeling is er het innerlijk conflict, dat ofwel het "ik" tot een absoluut terugtrekken uit de wereld dwingt, dan wel brengt tot een andere aanvaarding. De aanpassing, die komt dan wel.

Maar wat moet je doen, als de gehele wereld anders wordt? En die gehele wereld gaat anders worden. In die wereld gaat het onverwachte, zeker ook het harde, het wrede, het onmenselijke een rol spelen. O, weest u a.u.b. niet bang. Ik verkondig hier niet een periode van hardheid, slavernij e.d. Ik wijs er alleen op dat er steeds meer een element komt, waarin het menselijk element eigenlijk geen rol speelt. Dat kan een probleem zijn van huisvesting, van belastinginning of van wegebouw. Er zijn zoveel van die problemen. En als u op het ogenblik kijkt, dan ziet u dat het ambtelijke daarin al de overhand krijgt op het menselijke: "Eerst moeten wij onze normen handhaven. Als we tijd overhouden, zullen wij trachten nog menselijk te zijn."

En dat bestaat niet alleen bij bepaalde instanties. Dat gaat regeringen, statenbonden, grote economische lichamen beïnvloeden.

En ja, wat moet je dan doen? Dan moet je daarvoor begrip hebben. En dan kun je je niet verdedigen met een beroep op menselijkheid. Dan kun je je alleen naar verdedigen met voorschriften en met de formules, die worden gebruikt om al wat er in de wereld gebeurt te rechtvaardigen. Begrijp je dat niet en blijf je hameren op het standpunt van menselijkheid, dan bereik je niets. Je kunt de menselijkheid die in je is zo richten, dat zij in staat is de menselijke waarde te zien van b.v. organisatorische elementen. Dat zij de waarde gaat beseffen, die ligt achter formalisme. En de waarde daarvan kennende, kunnen wij het formalisme dan in menselijke zin gebruiken en kunnen wij het ambtelijke uit zijn doodsheid van letterknechterij maken tot een levend menselijk reageren. En dat kunnen wij zelf doen.

De wereld eist een dialoog. Het is niet zo, dat de wereld tot ons spreekt en dat wij niets kunnen terugzeggen. En het is ook niet zo, dat als wij spreken de wereld moet luisteren. In deze dagen is er een dialoog nodig. Indien u de wereld wilt benaderen, moet u eerst haar taal leren verstaan en u dan de moeite getroosten om haar in haar eigen taal te antwoorden.

U behoeft de inhoud van uw wezen daarom niet te verloochenen, maar de formulering van die inhoud moet in overeenstemming zijn met de wereld buiten u.

Om in deze wereld het begrip "aanpassing" niet alleen in stoffelijke maar ook in geestelijke zin juister te formuleren, zullen wij ons houden aan de volgende punten:

1. Ik ben mijzelf. Ik dien mijzelf te blijven. Ik kan slechts mijzelf in waarheid uiten.
2. Elke uiting tegenover de wereld moet geschieden in overeenstemming met het begrip van die wereld.
3. Slechts door de wereld te begrijpen kan men het recht verwerven in die wereld zichzelf te zijn.
4. Alle kracht die ik geestelijk bezit is waardeloos, tenzij ze wordt gebruikt in overeenstemming met de krachten, die op de wereld regeren. (Op dit laatste kom ik nog terug.)
5. Elke geestelijke waarde, elk geestelijk voertuig, elke geestelijke kracht, die in mij bestaat, moet door mijzelf worden gericht en kan nimmer door anderen voor mij worden gericht. Het is daarom niet mogelijk enige verantwoordelijkheid af te schuiven voor mijn betekenis in de wereld, mijn relaties met de wereld of zelfs voor datgene, wat de wereld mij aandoet of voor mij betekent.

In deze regels ligt eigenlijk het hele begrip "aanpassing" omschreven in algemene zin, maar ook voor deze dagen. Want wanneer op deze wereld een kracht van gerechtigheid regeert, dan zal een beroep op liefde nimmer baten. Ik kan mijn liefdekracht alleen gebruiken, indien zij tot uiting komt in de taal der gerechtigheid.

Als ik wil stijgen tot de hoogste geestelijke wereld en ik vind het Witte Licht, dan zal dat Witte Licht niet verstaan en begrepen kunnen worden in de kaleidoscopische wereld met haar vele kleuren. Ik zal dit Licht zorgvuldig moeten richten en zo nodig moeten splitsen tot de juiste kleur voor het kaleidoscopisch aspect, waarin ik mij nu bevind, is gevonden. Het behoeft niet een gelijke kleur te zijn, maar zij moet harmonisch zijn. Ze zou misverstanden doen ontstaan, explosies tot stand kunnen brengen.

Als ik van uit mijn geestelijke waarheid een besef kan doen doordringen in b.v. een stoffelijke wereld, dan mag ik wel zeggen, dat dit waar is. Maar de macht rond mij (dus b.v. de staat) heeft haar eigen opvattingen, haar eigen inzichten; en ook als deze niet waar zijn, als ze een soort maskerade zijn, zo blijft de zekerheid bestaan dat ik in zekere mate conform deze uiterlijke waarde zal moeten handelen. Ik handel dus het best, indien ik mijn krachten niet stel tegenover maar in de kracht die heerst. Een voorbeeld om dit te verduidelijken.

Wie van u heeft wel eens zwemmende een neer, een stroming of een getij getroffen, waardoor hij werd meegesleurd en de kracht niet meer had om de weg, die hij had bepaald, terug af te leggen. Degenen onder u, die dat eens hebben meegemaakt, weten dat je er nooit in zult slagen tegen de stroom in te gaan. Maar je kunt wel de stroom zijdelings doorkruisen door je plaats, meegaande met de stroming, steeds te veranderen. Je komt er ten slotte buiten en je kunt teruggaan, als het nodig is. Je kunt je soms ook door de stroom laten dragen naar een punt, dat zo dicht bij het doel ligt dat je je had gesteld, dat de verschillen eigenlijk onbelangrijk worden.

Op diezelfde manier moeten wij ons aanpassen aan de machten en krachten, die regeren.

Het is allemaal wel heel aardig om te zeggen: Wij hebben maar één waarheid en wij moeten tegen alles ingaan, wat met die waarde strijdig is. Maar weten we dan wel, of dat andere in wezen strijdig is of niet?

Wij weten het niet. Moeten wij dan alleen op ons eigen inzicht afgaan?
Nee. Aanpassing betekent niet jezelf verloochenen. Maar het betekent
wel degelijk: zorgen dat je niet lijnrecht ingaat tegen alles wat bui-
ten je bestaat.

Indien u dit hebt kunnen volgen en hebt kunnen begrijpen, wil ik
wijzen op een van de meest curieuze tendensen, die wij in het komende
jaar krijgen.

Misschien bent u in deze dagen hier en daar al getroffen door de
onnodige ruwheid van sommige mensen. Het is alsof ze met niemand reke-
ning houden. Het is alsof ze er plezier in hebben om anderen te bruske-
ren. Deze tendens zet zich bijna het gehele jaar door. En ofschoon het
in de eerste periode van dit jaar misschien niet zo ernstig is, komt er
een tijd van enkele maanden, waarin juist die neiging om hard te zijn,
om tegen de mensen in te gaan, om onredelijk te zijn overal sterk ver-
breid is.

Wanneer we die onredelijkheid toetsen aan redelijkheid, gaat ze
teloor. Maar wij gaan teloor met onze redelijkheid, als de onredelijkheid
sterker is. Indien wij de onredelijkheid met onredelijkheid kunnen beant-
woorden (en wel met een onredelijkheid, die ons eigen wezen niet geheel
verloochent, maar die gelijktijdig toch ook in staat is om het norm-bestaan
van b.v. burgerlijk fatsoen enz. opzij te zetten), dan zullen wij worden
verstaan en de onredelijkheid wordt de vorm, waarachter zich een redelijk
contact verbergt.

Die onredelijkheid zullen wij op elk terrein zien. En dan behoeven
wij heus niet te denken aan vriend Soekarno, die zo graag de U.N.O. wil
uitlopen. Want per slot van rekening, dat is er maar één. We weten ech-
ter, dat er in de U.N.O. op het ogenblik een schaakmat is. De U.N.O. kan
eigenlijk niets werkelijk doen; en als ze werkelijk iets doet, dan scheidt
ze conflicten, die groter zijn dan de kleine conflicten, die ze tracht
op te lossen. Om een voorbeeld te geven:

Het ingrijpen van de U.N.O. in de Congo is aanleiding geweest tot
zoveel steun buiten de U.N.O. om aan andere partijen, dat hierdoor het
conflict groter werd.

Het ingrijpen van de U.N.O. op Cyprus, ofschoon ogenblikkelijk schijn-
baar goed, heeft er in wezen toe geleid, dat het conflict Griekenland-
Turkije, dat veel belangrijker is, op het ogenblik een zeer grote omvang
heeft aangenomen. Het feit, dat het ingrijpen op Cyprus zelf daar niet
de oorzaak van de onrust heeft kunnen wegnemen, betekent verder dat men
het vuur wel tijdelijk van zijn vlammen heeft ontdaan, maar het niet heeft
gedoofd.

Het zijn dergelijke conflicten, die zo'n grote instantie kunnen bre-
ken. En indien wij nu ten koste van alles de U.N.O. willen handhaven,
zullen wij moeten zeggen: De U.N.O. moet daadloos worden. Pas wanneer de
U.N.O. alleen een forum blijft, waarin men met elkaar kan spreken en el-
kaar kan beschuldigen, kan ze blijven voortbestaan. Zodra deze zelfde
U.N.O. actief wordt in een bepaalde richting, is haar bestaan onder die
omstandigheden praktisch onmogelijk.

En daaruit blijkt weer de keuze, die wij in ons persoonlijk leven zul-
len krijgen. Er zullen ogenblikken zijn, dat wij de relaties die we hebben,
datgene wat bestaat, zullen kunnen handhaven, indien wij volkomen neutraal
zijn. Maar door die neutraliteit zullen wij het doel van ons eigen leven
eigenlijk teniet doen.

Wat moeten wij dan doen? Ik geloof, dat het beter is in dit geval
de schijnbare eenheid te verbreken dan voort te gaan in deze schijn van
eenheid zonder enige bereiking. We mogen dan een samenwerking laten be-
staan, maar wij kunnen die nooit meer zien als een volledige binding met
een handvest a.h.w.

Je aan te passen aan die tendens zal dus nogal eens moeilijkheden
opleveren. Want het betekent, dat de verhouding tussen mensen, die tot

op heden a.h.w. aan een zeker reglement onderworpen waren (een misschien niet uitgesproken, maar een stilzwijgend aanvaarde afspraak) dat die moet wegvallen. Dat wij die banden niet meer kunnen accepteren. Het zal kunnen voorkomen, dat wij in zakelijk en ander opzicht bepaalde vaste groeperingen en tendensen plotseling opzij moeten leggen. Dat we moeten zeggen: We kunnen er niet mee verdergaan, alleen omdat we zo - met het goede tenminste - nog kunnen meewerken.

En geestelijk is het precies hetzelfde. We kunnen daadloos worden gemaakt, doordat we a.h.w. aan de letter willen houden. We moeten terugvallen op de geest der dingen. We moeten de uiterlijke gebondenheden en de zekerheden steeds meer opzij kunnen zetten om daarvoor in de plaats te zetten de intensiteit van ons persoonlijk leven en streven, dat niet probeert anderen aan te tasten of te vernietigen; dat de terminologie en de intenties van de ander volledig kan erkennen, maar zichzelf daarin alleen in zoverre begeeft en bindt als dit volgens het "ik" volledig aanvaardbaar is en zonder daaraan verder verplichtingen vast te knopen.

Ik weet niet, of u begrijpt waar dit naar toe gaat? Maar 1965 is een jaar van vernieuwing. En vernieuwing betekent - u kunt het overal rond u zien - ook vernieling. Waar gebouwd wordt, werd gebroken. En waar nu gebroken wordt, zal zo dadelijk worden gebouwd. Het is niet een proces van plotselinge omslag, maar van een voortdurende, vaak trage verandering. In die verandering vallen steeds weer beslissingen, waartegen we ons moeten verweren; tenminste wanneer wij ons willen houden aan onze eigen begrippen. Maar doen wij dit, dan gaan wij tegen de vernieuwing in; en dat is een kosmische tendens. We kunnen het niet volhouden.

Aan de andere kant kunnen we wel heel enthousiast gaan meewerken met alles wat er maar op vernieuwing lijkt. Maar als we dat doen, dan hebben we kans dat wij het huis afbreken, waarin wij moeten wonen om ruimte te maken voor het sportterrein, waarop wij hopen dat onze kleinkinderen zullen kunnen spelen. En daar hebben wij ook niets aan.

In dit jaar moeten wij dus ook geestelijk heel erg voorzichtig zijn met afbreken. Maar wij moeten wel begrijpen dat er dingen zijn, die nu eenmaal niet kunnen op dit ogenblik. Die - al leven ze nog zo intens in ons werkelijk ego - eenvoudig niet tot uiting kunnen worden gebracht, of niet op de door ons begeerde wijze deel kunnen uitmaken van ons leven en bestaan. Begrijpen we dit, dan kunnen wij ons aanpassen. Dan kunnen wij een weg vinden, waardoor wij toch leven volgens onze eigen waarde en in contact met de wereld.

Het is misschien niet erg verstandig om hier weer te beginnen met allerhand prognoses. Ten slotte is er een redelijke hoeveelheid prognoses gegeven en ik geloof, dat wij het daarbij kunnen laten.

De betekenis van die prognoses is echter wel belangrijk. Wat wij hebben gezegd over rampen in het verleden, dat zult u zich allemaal nog herinneren: dat ze in zekere zin een betekenis hebben, dat ze voortkomen uit zwakten die op geestelijk terrein bestaan en die zich ontladen op de zwakke punten in de aarde enz. enz.

Maar rampen kunnen in deze dagen een veel grotere betekenis krijgen. Soms kan een ramp iets tot stand brengen wat anders nooit zou zijn gebeurd. Laat mij een voorbeeld geven, waarvan u aan het einde van 1965 ongetwijfeld de bevestiging zult krijgen.

Er is in deze stad een gebouw afgebrand, K. en W. Dat was voor deze stad erg belangrijk. Maar die belangrijkheid was lang zo groot niet meer als men zou willen stellen. Het feit dat het er was, maakte echter het scheppen van nieuwe en misschien betere mogelijkheden binnen het geheel onmogelijk, omdat men zei: "Maar er is nog altijd een Gebouw van K. en W." Pas als een nood is geschapen, ontstaat de kans op een meer spontane oplossing. Zolang er nog iets achterblijft, waarvan we denken: het kan er nog mee door, komen we niet tot vernieuwing.

De ramp - en dan bedoel ik zeker niet de brand in K. en W. Dat was geen ramp; dat was een opruiming van oude rommel - heeft dus een zekere functie. Zij is niet slechts de weerwraak van de aarde - al zitting er bepaalde rechtvaardigheidsnormen aan verbonden, zeker ook in het komende jaar - maar het is ook het afbreken van iets, dat anders zou blijven bestaan. Het is het dwingen tot verandering, het scheppen van een mogelijkheid tot verandering waar die niet tot stand zou komen zonder het geweld. En in deze zin moeten wij het geweld van deze dagen begrijpen.

Wij zullen zeker - als wij geestelijk gericht zijn - het geweld afkeuren, allemaal. Maar wij kunnen niet ontkennen, dat het geweld een functie heeft.

Wanneer het geweld in de straten zo sterk toeneemt, dat een ieder zich moet gaan verdedigen, dan komt men misschien tot de oplossing: bewapen iedereen. En daarmee neemt het geweld wel tijdelijk toe, maar gelijktijdig zal het onredelijke geweld steeds meer afnemen.

Wanneer het geweld in de wereld van een sluipend met elkaar worstelen onder het spreken van zoete woorden gaat veranderen in het elkaar bedreigen met wapens (en dat zal in dit jaar ongetwijfeld meermalen het geval zijn), dan is dat niet alleen maar een kwestie van een negatief aspect van oorlogsdreiging. Neen, dan is het: het eindelijk zuiver stellen van verhoudingen en daardoor het terzijde werpen van heel veel rompslomp, die schadelijk was voor de aanpassing van de staten aan de behoeften van deze tijd en voor de aanpassing van diplomatie en politiek aan de feiten van deze dagen.

Als een groot gebied wordt overstroomd, meermalen achter elkaar (dit jaar zijn er heel wat gebieden, die daarvoor in aanmerking komen), dan zal dat niet alleen maar zijn: een bestraffen van b.v. een verkeerde mentaliteit, maar het is gelijktijdig het wegvagen van veel ouds. Het is het vernieuwen, het bouwen van een nieuwe situatie, van nieuwe mogelijkheden. Het is het scheppen van een mogelijkheid, die morgen van belang zal zijn en die niet morgen een rem zal zijn op elke verdere bereiking. We moeten leren dat ook zo te zien, zowel in eigen leven en eigen geestelijk bestaan als in de wereld en in al wat daarmee samenhangt. Alleen dan kunnen wij ons op de juiste manier aanpassen.

Te zeggen: "Het is onaangenaam wat er gebeurt, maar het zal wel zinnig hebben," is wel aardig, maar het is een doekje voor het bloeden. Per slot van rekening, als je een geliefde mens moet verliezen, dan kun je wel zeggen: Het was Gods wil, maar het verlies blijft bestaan. En dat "Gods wil" is dan iets dat je blijft volhouden, omdat je alle andere mogelijkheden maar liever uitschakelt. Maar als je nu iemand verliest en je kunt begrijpen, dat de verandering, die daardoor ontstaat (niet het verlies zelf maar de verandering) zin heeft, als je begrijpt dat de verandering in je leven met al haar onaangenaamheden - en dat zal juist in dit jaar en de komende jaren voor velen zeer sterk zijn - betekent een nieuwe mogelijkheid, een nieuwe ontwikkeling, het ontstaan van een nieuwe vrijheid, het breken van allerhand vooroordelen, waarachter je verschanst zat, de noodzaak om allerhand lieve gewoonten opzij te gooien, dan kun je er vrede mee hebben.

De wereld zal heel wat offers moeten brengen in de komende jaren. En wanneer wij die offers alleen maar bekijken als kosten, dan kunnen wij zeggen: God en de geest weten, maar wij komen er niet verder mee. Maar als wij ons afvragen: Wat wordt daardoor voor een vernieuwing afgedwongen? Wat is de verandering, die hieruit voortkomt? - en dat zullen wij in vele gevallen toch wel kunnen aanvoelen - dan kunnen wij zeggen: Hier wordt iets groots verricht.

Aanpassing wil zeggen: ontwikkelingen zien en erkennen en daardoor in staat zijn er deel aan te hebben.

Het komende jaar betekent een steeds snellere, fellerere, hardere en wredere afhandeling van lopende zaken. Het betekent de verstorning van alle gewoonten en de aantasting van opvattingen en gebruiken. Het is de rebellie tegen al wat is gevestigd. Om ons hierbij te kunnen aanpassen zullen wij ons moeten realiseren:

1. De wijze, waarop wij leven en denken, is niet volledig juist. Zij belemmert ons zelfs in de uiting van onze eigen persoonlijkheid.
2. Ik kan - als ik mij in deze rebellie spiegel - ideeën, idealen en mogelijkheden zien, die ook voor mij belangrijk zijn. Laat mij deze verwerkelijken.
3. Wetende dat alles zin heeft, zal ik naar de zin van alle dingen zoeken, ook in mijn eigen geestelijk werken en streven.
4. Uit de versnelling van oorzaak-en-gevolg, uit de harde oplossing, die voor vele onjuiste situaties wordt gevonden, zal ik leren ook voor mijzelf, desnoods met hardheid, de situaties te herzien, die niet passend en juist zijn. Ik zal leren in de plaats van mijn dromerijen en werkelijkheid te stellen.

Waarschuwing:

- Wie in dit jaar begint met illusies en dromen en weigert deze aan de feiten te toetsen, zal vaak hierdoor het gehele jaar worden misleid en aan het einde van de jaren 1966 - '67 met zeer grote verliezen, zowel emotioneel, geestelijk als zuiver materiëel moeten ontdekken, dat hij heeft geleefd in een wereld van dwaasheid. In een kartonnen wereld van decors, waarachter de werkelijkheid schuil ging.
5. Hardheid is daar, waar met zachtheid niets te bereiken valt, de beste weg. Beperk u zoveel mogelijk in de hardheid, maar tracht nimmer gevoeligheden en zachtheden in de plaats te stellen van hardheid, waar gij erkent dat een gezagsuitdrukking, een gezagsverhouding of voor uzelf de aanvaarding van andere toestanden noodzakelijk is.
 6. Woorden beginnen meer en meer hun zin te verliezen. Ze hebben te veel betekenissen en bijbetekenissen gekregen. Leer u steeds meer metterdaad uit te drukken en maak uw woorden eerder tot één aange-naam spel dan tot een poging om de belangrijkheid van de wereld te omschrijven.
Waar daden niet mogelijk zijn, beperk u in het aantal van uw woorden.
 7. Weet, dat elke ontwikkeling in het komende jaar de neiging heeft zich voort te zetten tot in het extrême. Daar, waar gij het extrême vreest, moet gij u ook van alle begin onthouden. Daar, waar het extrême voor u aanvaardbaar is, zult ge dit jaar met het begin ook het einde hebben bereikt. Want begin en einde zijn onverbrekkelijk met elkaar verbonden en ten hoogste in tijd van elkaar gescheiden. Richt uw handelen daarop!
 8. Alles is zakelijk en economisch onzeker. Deze onzekerheid zal haar invloed hebben op uw dagelijks bestaan en vaak ook op uw geestelijke behoefte en geestelijke gedachten.
Richt u niet op de onzekerheid. Zoek steeds wat zekerheid te vinden voor uzelf. Het is beter veel te verliezen van wat ge schijnbaar bereikt of bezit en zekerheid over te houden dan het vele, dat ge meent te bezitten, in onzekerheid te zien vergaan.
 9. Bedenk, dat uw benadering van de medemens belangrijk is voor uw geestelijk heil en uw stoffelijke vermogens.
Bedenk, dat de benadering van de medemens tot u voor u onbelangrijk is, tenzij daarin mogelijkheden tot harmonie en uitbreiding van bewustzijn zijn gelegen.
Oriënteer u op uw eigen benadering van mensheid en geest, niet op de benadering van mensheid en geest tot u.

Dat zijn een aantal punten. Het zal moeilijk zijn ze allemaal met-
een in praktijk te brengen. Onthoud dit: Wie elke dag een duizendste
gram goud weet te verzamelen, bezit aan het einde van de tijd goud in
overvloed.

Begin niet alle dingen ineens door te voeren, maar voer elke dag
iets meer daarvan door. Zelfs in deze dagen zal er voor de persoonlijke
ontwikkeling een zekere geleidelijkheid noodzakelijk zijn.

Zelfkennis is noodzakelijk. Maar een directe aanvaarding van wat
ge zelf, werkelijk zijt, zal u moeilijk vallen. Probeer elke dag iets meer
te beseffen van wat ge zijt.

Zelfbeheersing is moeilijk. Begin daarom elke dag een kleinigheid
te beheersen, totdat ge ook uw gehele wezen meester zijt.

Het vinden van harmonie is moeilijk, zeker in dagen als deze.
Een absolute harmonie vinden zou voor menigeen betekenen: zichzelf ver-
liezen. Begin daarom in het kleine harmonie te vinden, steeds weer en
steeds waar ge kunt. Daardoor zal de grotere harmonie, die zo belang-
rijk en noodzakelijk is, bereikbaar zijn.

Begin in alle dingen langzaam en overlegd. Laat u in de jachtig-
heid van deze dagen en de plotselinge verwarringen niet dwingen tot
overhaaste reacties of besluiten. Maar als ge tot een besluit zijt ge-
komen, als ge u een beeld hebt gevormd en het voornemen hebt gemaakt,
volbreng dit zonder enige aarzeling volledig en geheel in overeenstem-
ming met uw eigen begrip van licht en goed.

-:-

GEESTELIJKE AANPASSING IN DEZE TIJD.

Deze dagen zijn voor de mensheid dagen van onzekerheid. En deze on-
zekerheid komt innerlijk sterker tot uiting dan naar buiten toe kenbaar
wordt. Deze onzekerheid zal grotendeels mentaal zijn, maar brengt toch
een weerslag met zich mee t.o.v. het geestelijk bestaan van de mens.

Degeen, die innerlijk onzeker is, zal ook als hem een flits van
licht of een inspiratie bereikt, menen: Dit kan gevaarlijk zijn; ik moet
voorzichtig blijven. En zo worden dus - juist uit de onzekerheid, die er
in de wereld bestaat - een groot aantal geestelijke waarden verworpen,
die in de mens aanwezig zijn en die van uit deze mens een zeer grote en
goede invloed op het gebeuren zouden kunnen hebben.

Indien wij dit willen voorkomen, zo mogen wij zeggen, dat het beter
is geen innerlijke onzekerheid te kennen. Maar wie zal zich daarvan kun-
nen ontdoen? En zo wordt het conflict er niet een van mentale beheer-
sing alleen, van een terzijde stellen van elke twijfel of onzekerheid,
maar het wordt eerder het probleem van een ondanks twijfel en onzekerheid
continueren van de geestelijke invloeden, die in de stof de mens van uit
zijn hoger "ik" bereiken.

Ten aanzien hiervan zijn een aantal punten te stellen:

Indien ik van uit mijzelf opga, met een terzijde stellen van alle
stoffelijke waarden, zo zal ik mijzelf innerlijk erkennen in waarheid; en
de krachten der waarheid zullen mij het beeld vormen dat ik met mij neem,
wanneer ik terugkeer tot de stof.

Juist degeen, die in staat is alle stoffelijke onzekerheden en grote
emoties terzijde te stellen, zal in staat zijn uit zichzelf een zekerheid
met zich te brengen, die in de stof alle verwarringen van meer wereldse
aard kan overbruggen of zelfs geheel kan overschaduwen.

- Wat is nu de zuivere weg, die wij kunnen gaan, indien wij de zekerheid van de geest willen behouden en ons gelijktijdig moeten aanpassen aan een wereld, waarin de onzekerheid regeert?

Eens werd door een godheid tot een krijgsheld gesproken:

"Ziet, hier staat voor u een leger. Zij strijden en sterven waar dit nodig is. Omdat ge erkent, dat het juist is, is het ware verdienste."

Zo zou ik willen zeggen: In uzelf erkennen wat de geestelijke waarde is en deze waarde als een zekerheid stellen boven al het andere, is het winnen van de slag, is het vinden van de verdienste in alle dingen van het leven, zelfs in de verwarring of de schijnbare verwording, waarin de mensheid zo vaak gebukt gaat onder problemen.

Wie hiermede beginnen wil, zal allereerst een scheiding moeten maken tussen de geest en de stof. Want anders wil hij het totaal van zijn stoffelijke moeilijkheden projecteren in de geest en zal daarmee zichzelf de mogelijkheid ontnemen de klare en heldere kracht der taal, die zijn hogere voertuigen toch bezielt, in zich te ontvangen.

Zo ont doe u van al datgene, wat niet behoort tot uw wereld en leef uw wereld. Of ont doe u van al datgene, wat tot uw wereld behoort en leef uw innerlijke wereld. Maar ont doe u niet van beide gelijktijdig. De eenheid van stof en geest, die noodzakelijk is, wordt als vanzelf geboren, indien men leert de innerlijke kracht en waarde te projecteren in de werkelijkheid der materie.

Nu is het voor ons altijd weer een proef, wanneer wij met geestelijk licht moeten afdalen tot een materiële toestand, waarin wij onszelf niet geheel kunnen plaatsen. Maar wie zich wil beproeven, neemt - zoals de oude magiërs - zwaard en dolk en daalt af tot het middelpunt der aarde om zich daar te confronteren met de Draak, het beeld van het totaal demonische. En deze erkennende kan hij stijgen uit het centrum der wereld tot de lichtende witte Draak. De Draak, die is de eeuwigheid en die het Al beheerst.

Voor ons zal in deze dagen het conflict in de geest worden: het vermogen om de demon te aanschouwen en uit de demon het begrip voor God in ons te wekken. Het is moeilijk deze vlucht in het Hogere te vinden, omdat wij vrez en af te dalen in de diepte.

Wie in deze dagen zich geestelijk wil aanpassen aan al datgene, wat rond hem leeft en werkt, zal geestelijk de moed moeten hebben te gaan tot in de diepte. Hij zal het meest duistere, het meest verworpene en demonische moeten durven aanschouwen zeggende: "Dit erken ik, maar deel ervan ben ik niet." En zo het duister aanschouwend, ziet hij ook het beeld van het lichte. Want wie de demon van duister erkent, kent de daemon van licht. Beiden zijn elkaar gelijk; alleen hun kleur en werking zijn verschillend.

Aanpassing betekent: in het duister het licht zien; betekent: de onzekerheid verlaten, omdat wij de zekerheid van het duister accepteren, wetend dat hierin de zekerheid van het licht geborgen is.

Opgaan tot hogere voertuigen is voor menigeen een moeilijke taak. Hoevelen zijn er, die bewust kunnen uittreden? Het zijn er weinigen. Maar in ons is altijd de verbinding - ook met 't hoogste voertuig dat is ontwikkeld - een feit. Laat ons dan dit feit aanvaarden, ook indien het zich niet onmiddellijk kan manifesteren. Laat ons erkennen, dat het Hogere en Eeuwige in ons een voortdurende band heeft met het heden. Dat het inwerkt met zijn kracht op het heden en dat wij, schouwende in deze werkelijkheid van het "ik" en uitgaande van een breukdeel van de werkelijkheid, kunnen komen tot een besef, waarin het totaal van de wereld zich openbaart in waarheid.

Zolang wij trachten te selecteren - of het een selectie is van het voertuig in de geest, vanwaaruit wij willen werken of een selectie van de aspecten in een wereld, die wij willen aanvaarden en onderzoeken - beper-

ken wij ons vaak nodeloos in onze erkenning van waarheid. En juist in een tijd als deze is de waarheid het meest noodzakelijke. Maar die waarheid kan alleen kenbaar worden van uit het eigen "ik" en de eigen geest. Zij kan de harmonie met de oneindigheid erkennen, zij kan de eeuwigheid omvamen, maar zij blijft gebonden aan zichzelf.

Begin dan in uzelf. Tracht in uzelf te vinden het vertrouwen in die onbekende innerlijke kracht, die uw ego is.

Laat uw gedachten niet doelloos stijgen.

Laat uw gebeden niet als verstoorde vogels rondfladderen, ergens boven de bomen, die het menselijk zijn omgrenzen. Zoals gij uw "ik" moet zien als een gerichte waarheid die niet kan worden geformuleerd, maar die beloofd tot waarheid voert - ook in de stof - zo moet ge uw bede, uw uitgezonden gedachten, niet zien als iets, wat geperst in een nauwkeurige formulering zonder meer belangrijk is. Het is beter dat de bede geen woorden kent maar gericht is, dan dat zij - zuiver omschreven - ten ondergaat aan haar ongerichtheid.

Omschrijving en gerichtheid zijn andere waarden in de geest. En wie dit in deze jaren niet beseft, zal staan voor de grote verwarringen, die ook het innerlijk kunnen omvamen. Want hij definiëert zijn gerichtheid niet, maar hij omschrijft zichzelf en zijn doel.

Wie spreekt over een tocht over verre bergen, bereikt geen top. Wie spreekt over de geest en haar niet in zich beleeft, kan geen waarde uit de geest in zijn werkelijkheid zien.

Elk voertuig op zich heeft zijn waarde. Elke sfeer en wereld bezit haar kracht. Maar gij weet niet wat de waarheid is, voordat de kracht van de geest in u is doorgedrongen; want de verwarringen van de materie en de rede zijn te groot. Daarom kunt ge niet selecteren uit de krachten die in u wonen, voordat ge eerst hebt getracht, het totaal van uw wereld terzijde stellend, uw eigen "ik" te beleven en de kracht daarin. Het beeld, dat daaruit ontstaat, is het beeld dat uw gerichtheid kan bepalen. Maar vergis u niet! Want het beeld, dat in u is, zou de werkelijkheid soms voor uw ogen kunnen wegvagen.

Het beeld, dat in u leeft, is eeuwig. Het is tijdloos en vormloos. Het zweeft als een wolk aan de hemel, waarvan ge de snelheid en de omvang niet kunt bepalen. En uw stoffelijke werkelijkheid is klein. Uw stoffelijke werkelijkheid is een andere.

De kracht van de geest en het beeld van de geest zijn de gerichtheid van het "ik". Zij bepalen de wijze, waarop het "ik" zal streven. Zij geven het "ik" de krachten, waardoor het in zijn bestrevingen de mogelijkheid tot bereiking vindt, ook al is die bereiking dan niet altijd er een die menselijk zo mooi of aanvaardbaar klinkt. En dan neemt ge de stoffelijke werkelijkheid en ge injecteert a.h.w. daarin uw geestelijke gerichtheid en formuleert desnoods die gerichtheid.

Wie zo handelt, zal - omdat hij uitgaat van de eeuwige harmonie, die voor het "ik" noodzakelijk en belangrijk is en omdat hij uitgaat van de waarden en krachten, waarmee hij harmonisch is - op aarde het harmonische erkennen. Hij zal uit het totaal van het gebeuren en het zijn die elementen selecteren, waarin hij op dit moment kan leven, waarin hij bereikt en leert.

Aanpassing van de geestelijke waarden is niet alleen het scheppen van iets, wat geestelijk voornamelijk is op de wereld. Het is het erkennen van de harmonie, die er met de wereld bestaat. Het is uit het totaal van de eeuwigheid de kracht erkennen, die met dit breukdeel der eeuwigheid in overeenstemming is.

Onbeperkt zijn de bronnen, die in de mens leven. Onbeperkt is de kracht, waarover hij beschikt, wanneer hij bewust is. Maar hoe beperkt is hij, indien hij zijn beeld van zelf-zijn en zelf-werken doet begrenzen door stoffelijke maatstaven, stellingen en normen. Deze dingen zijn uiterlijk. Zij zijn slechts het voertuig van de werkelijke intentie, het werkelijke

leven; en daarin beweegt zich het bewustzijn voort en vergaart uit de rijke en diverse werelden voor zich het noodzakelijke voedsel, zodat het groeit en sterk zal zijn.

Aanpassen aan deze tijd betekent voor de geest in de eerste plaats de moed terug te gaan tot het eigen ego. Terugkeren tot jezelf. En in de tweede plaats de moed om - ook zonder dat er een redelijke verklaring of een redelijke goedkeuring is te hechten aan dit innerlijk - het in jezelf te ontvangen; niet het omzettend in een brute werkelijkheid zonder meer, maar het ziende als een richtlijn van dit geheel, als de wijze waarop harmonie mogelijk is. De wijze, waarop gij in die wereld kunt en moogt bereiken. Zo scheidt ge de aanpassing.

Maar een tijd met vele en verwarde krachten vergt ook een aanpassing van de geestelijke kracht. En het is hier vaak niet voldoende om alleen te berusten in datgene, wat het innerlijke erkennen zonder meer openbaart. Wij moeten voor onszelf trachten de harmonie uit te beelden, die nu belangrijk is.

Wanneer ik een gebroken voorwerp zie, zo kan ik door de concentratie van mijn gedachten en de kracht van mijn gedachten anderen dwingen de stukken samen te zien komen tot het geheel er weer is. Maar de brokstukken blijven.

Wie de geestelijke kracht verkeerd gebruikt, maakt daarvan een illusie. Maar hij kan die kracht ook gebruiken om anderen niet te doen zien dat het een geheel is geworden, maar dat het een geheel kan zijn. En dan zal die ander herstellen of herscheppen en is inderdaad de belangrijke waarde opnieuw geboren. Uw geestelijke kracht gebruiken, betekent eerst afstemmen op dat wat harmonisch is.

Wanneer ik een kruik zie, die in brokken ligt en ik wil haar herstellen - al is maar in de ogen der mensen - dan moet ik in harmonie zijn met het beeld van geheel-zijn, van een-zijn. Ik moet die harmonie uitdrukken in de vorm van een pot; en dan pas worden de scherven in de ogen van de anderen één geheel. Niet eerder.

Wanneer ik in mijzelf een gerichtheid heb erkend en ik zie een behoefte die bestaat, een harmonische mogelijkheid voor mij in de wereld, dan mag ik dus niet zoeken naar het algemene beeld, maar ik moet de toestand zien, ik moet haar in mijzelf zien volgens de wet, volgens de norm van een hogere geestelijke wereld. Ik moet a.h.w. uit de brokstukken en de verwarring weer de gerichte eenheid scheppen, die dit beeld omvat. En zo dit beeld omvattende moet ik niet trachten anderen dit als werkelijkheid te doen beleven. Want het is nog niet werkelijk, behalve misschien de werkelijkheid in mijzelf. Maar ik moet in de ander de zekerheid leggen, dat deze herbouw mogelijk is, dat dit beeld waar kan zijn. Ik moet die ander innerlijk de kracht geven om te zeggen: Ik kan dit waar maken.

Een suggestie van gedachten misschien. Een droom en toch een werkelijkheid. Want indien ge in deze dagen de mensen de juiste gerichtheid en de juiste beelden kunt geven, zelfs van het beperkte, dan kunnen zij volvoeren.

In deze dagen wacht men op leiding. Ongetelde miljoenen mensen roepen in stilte, hun stemmen verheffend tot ongekende hemelen en werelden: "Meester, Heer, God, geef mij leiding! Zeg mij wat ik moet doen en ik zal volbrengen."

Maar de Meester zwijgt. De hemel geeft geen antwoord. En God is als een stille schemering, die elke echo van klank in Zich absorbeert.

Leiding heeft men nodig. Leiding uit de geest. Maar een leiding uit de geest kan niet worden gegeven volgens de normen, die vandaag aan de dag voor de wereld gelden. Daarom moeten wij voor onszelf de leiding vinden in de geest. Wij moeten de kracht in onszelf actief maken, die leiding betekent; en het leidend element maken tot een invloed, die ge-

richt en scherp van ons uitgaat en anderen helpt om te werken en te bouwen, om hun bereidheid om te zetten in een actie die voor-henzelf bewustwording en kracht impliceert. Want zij, die wachten in deze dagen, zij zijn verstild en verstomd in de geest zowel als in de stof. De traagheid van hun dagen is gelijk aan de dompige geruisloosheid van een geestelijke wereld, een steriel bestaan zonder echo, waarin men ofwel zichzelf aanbidt in de vorm van een God, dan wel zich afvraagt, of er dan niets meer is dan duister. Dit zijn de mensen van deze tijd. En slechts wie in zich die barrière doorbreekt door het "ik" te vinden, kan die kracht gericht overdragen aan anderen.

Er zijn vele voertuigen in de mens. En elk van die voertuigen draagt in zich een eigenschap, een wereld, een wet. Maar wij behoeven niet het voertuig te kiezen, dat wij zullen benaderen, zo wij het al kennen. Want de wet, die wij kiezen, is gelijk aan een wereld, aan een voertuig. De mogelijkheid en de nood, die wij kiezen, bestaan in een bepaalde wereld, in een bepaald geestelijk voertuig.

Er is geen noodzaak tot nauwkeurige kennis van alle voertuigen, hoezeer deze ook begerenswaardig is voor het bewustzijn. De noodzaak is slechts: het kennen van de noodzaak, de behoefte, die hier bestaat in de wereld, waarin ge leeft. Die te kennen en dan te zeggen: In mij is de oplossing; gericht zijn door de kracht van uw eeuwig "ik" en zeggen: Ergens in dat "ik" is de bron, is het vermogen, dat betekent de kracht bezitten en uiten.

In een wereld, die geestelijke krachten steeds minder schijnt te willen en te kunnen beseffen, waarin zelfs zij, die pretenderen leiding te geven, in feite angstvallig pas op de plaats maken, is leiding belangrijk. Wilt ge u aanpassen aan die wereld, dan kunt ge geestelijk verstillen of bijna sterven, nodeloos en nutteloos maken het leven van heden en misschien vele ervaringen, of in uzelf gaan en worden tot leider, tot degenen die gerichtheid en richting geeft, die is de stimulans van al het andere. Deze keuze is de belangrijkste in de tijd, die komt.

Aanpassing aan dit heden kan geestelijk slechts geschieden door u te maken tot stuwend element, door u te maken tot een bron van rust, maar gelijktijdig een bron waarvan de kracht uitgaat, die de wereld activeert.

Geestelijk kunt ge in uzelf krachten vinden. Maar toen de zeer wijze Oe tsjwan toe (?) was ingegaan tot de hoogste wereld en zelfs had gezien hoe de uitgeworpenen als staartsterren dwaalden door de buitenste duisternis, keerde hij terug op aarde. En zijn leerlingen zeiden hem: "Meester, hoe is dit wat ge beleefde?"

En hij zeide hun: "Het is zo: Ga en bewerk uw tuin en begiet de planten goed, want er komt droogte. Ga en schrijf dat gedicht neer, opdat het bewaard blijve voor latere tijden. En gij, trek uit en bedel bij elkaar, want wij hebben voedsel en bezit nodig voor de dagen die komen. En gij, keer terug tot uw taak, opdat de keizer u niet verwijte dat ge hebt gefaald."

Maar zij gingen niet en zij zeiden tot hem: "Hoe was het, Meester?"

En hij antwoordde hun: "Zo was het: Dat was geschiedt, is wat geschieden moet. Dat wat krachteloos is, verdwijnt. Dat wat kracht is, leeft."

En onder elkander zeiden de leerlingen: "Is dit oneindigheid?"

En toch is dat het antwoord: Zo is het. Zo, dat de krachten niet omschreven zijn. Zo, dat de woorden sterven en slechts de juiste gerichtheid, de kracht en de handeling overblijven van oneindigheden, die ge als een kostbaar geschenk misschien in woorden zoudt willen behouden. Dit zult ge ook moeten beseffen. Want veel zal onverklaarbaar zijn en zal geen uitdrukking in woord gedogen, wanneer ge in dit jaar in uzelf stijgt en terugkeert. Maar de kracht zal er zijn. Ge zult weten, wat moet geschieden. Ge zult uw gerichtheid in de wereld en de Kosmos erkennen. En al wat ge zijt aan voertuig, aan ziel, zal zich openbaren binnen de beperktheid van de stof, de vluchtigheid van een gebeuren, dat nu belangrijk schijnt.

Vernieuw uzelve niet in uiterlijkheden. Want al draagt de bedelaar een nieuw gewaad, hij blijft zichzelf. Vernieuw uzelf en word tot keizer in uzelve. Zo zal zelfs het gewaad van een bedelaar uw glans en glorie niet kunnen bedekken.

Dit is de waarheid van deze dagen. Pas u daaraan aan. Word innerlijk sterk en wijs. Pas alle uiterlijke dingen toe, wanneer er innerlijk een doel en een gerichtheid voor is. En maak dan niet dit alles tot een woord of een leer of misschien een zelfvoldoening, maar maak het tot een bron van een kracht, die ge put. En slinger die kracht weg - ook zonder woorden desnoods - naar de wereld, opdat zij lere leven. Want de vernieuwing van deze dagen is de verwijdering van het uiterlijke. En het innerlijk, dat in juistheid herlevend uit de ondergang van het onnodig opbouwt: de eeuwige waarheid, die in de komende tijd de mensheid verheft, de geest bevrijdt en de ziel doet lachen van vreugde over haar spel met tijdelijke waarden.

Dit is mijn onderwerp van heden. En zo gij mij toestaat, wil ik daaraan een kort slotwoord verbinden, dat zeer misschien voor u iets van het licht van deze tijd mag weergeven.

O verzengende zon, gij die mij verteert met uw stralen, hoe kan ik u weerstaan. Ik dorst, door gloed geslagen, moet ik ondergaan en nog kan niet mijn ziel langs uw stralen reizen tot in uw gloed.

Maar ziet, nu ik neergevallen ben, is 't of mijn zijn uw zijn ontmoet; en kerend tot mijzelf - ik zie mijzelf herboren en anders - ga ik voort. En ziet, de dorst in mij gesmoord, de gloed geworden tot de koelte van het nieuwe leven, ben ik o zon, deel van uw licht.

Zo strevend, gericht op werkelijkheid en toch op d'eeuwigheid, waaruit gij kwellend mij tot in uw ware zijn hebt geleid.

Dit is het verhaal van een verleden. Dit is het heden, dat spreekt, versluierd nog in oude taal:

Het staal, dat in de gouden zon geborgen is, verwondt ons, doet ons aarzelen. Maar juist als wij die kracht niet langer meer weerstaan, vinden wij door stalen kracht de gouden werkelijkheid en zo - bevrijd van waan - het leven als een werkelijk deel van zijnde eeuwigheid.

Ik wens u rust en zegen op uw schreden, maar bovenal dat gij, ondergaand in het heden, herboren moogt worden met het licht van morgen.

:--:

Abonnementen: f 17,50 p. 10 nummers
(v. leden f 12,50) (v. buitenland f 1,50 extra)
bij vooruitbetaling op giro no. 468.874
t.n.v. „O.D.V.” te 's-Gravenhage

Secretariaat: **de Perponcherstraat 98**
Den Haag - Tel. 60 66 50

SLEUTELS

COSMISCHE LERINGEN
mediamiek ontvangen en uitgegeven
door de „Orde der Verdraagzamen”
te 's-Gravenhage

I N H O U D.

FEBRUARI 1965.

ZELFVERWERKELIJKING

Hiërarchische werkingen op aarde

Oorzaken van mislukkingen

Waardering

AANPASSING

Gevarenfactoren

De sluier van Mozes

Nummer 5.
10e jaargang.

Overname uit „SLEUTELS” slechts toegestaan na
schriftelijke toestemming van het bestuur der „O.D.V.”

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or title.

Faint, illegible text on the right side of the page.

Section 1

Section 2

Section 3

Section 4

Section 5

Section 6

Section 7

Section 8

Section 9

Section 10

ZELFVERWERKELIJKING

Vijfde Les.

HIERARCHISCHE WERKINGEN OP AARDE.

Wanneer wij eenmaal het besef hebben, dat de goddelijke werkelijkheid zich via vele tussenwerelden ten slotte tot in de meer concrete, materiële wereld, die wij kennen, spiegelt, dan moeten wij daaruit ook afleiden dat er een directe verhouding moet bestaan tussen het leven in de stof en de rond de stof gelegen sferen en deze goddelijke werkelijkheid, deze hiërarchie, die daaruit voortkomt. Wanneer wij op aarde een inzicht willen krijgen in datgene, wat een hiërarchie voor ons betekent, dan kunnen wij zeker ook stellen:

1. Een wereld zal niet voortdurend het totaal van alle hiërarchische entiteiten zien als een invloed op haar eigen wezen.
2. De opeenvolging van deze hiërarchische verhoudingen op aarde zal gepaard gaan met een ontwikkeling van vorm, van mentaliteit en contact met geestelijke werelden voor die aarde.
3. De persoonlijkheid van de regerende tak van de hiërarchie bepaalt de ontwikkelingen, die er op aarde plaatsvinden, voor zover deze niet vallen binnen het bereik van de vrije wil van de mensen.
4. Daar de geaardheid van de regerende kracht alle onder hem werkende en levende krachten mede bepaalt, kan aan de hand van de regerende vorst van een bepaalde periode ook worden gesteld op welke wijze alle uitwerkingen op aarde zullen plaatsvinden, alle veranderingen zullen geschieden en wat de wezenlijke inhoud zal zijn van het menselijk leven - dit ook t.o.v. de geestelijke bewustwording - voor die periode.

Het eerste dat voor ons dus van belang is, is de vaststelling van de nu heersende vorst, de nu heersende kracht. Wij kunnen dat heel moeilijk doen aan de hand van de bestaande opbouw van deze grote hiërarchie en daarom grijpen wij al heel vlug terug naar de bepaling van die invloeden aan de hand van b.v. de tekens van de Dierenriem. Want als wij zeggen dat Aquarius de Heerser is van de huidige periode, dan zeggen wij daarmee niet slechts dat dit teken invloed heeft, maar we zeggen tevens: Wij bevinden ons in een deel van het Al of van de tijd, waarin een hiërarchie aan het be- wind is gekomen, die in haar geheel bepaalde capaciteiten en kwaliteiten bezit. Kunnen wij definiëren welke deze zijn, dan weten wij ook wat de algemeen vormende invloeden zijn, die op aarde zullen gelden.

Ik heb reeds gezegd: Aquarius. En waarom zouden wij ver weg gaan, als wij dichtbij kunnen vinden wat wij nodig hebben. Laat ons proberen om dit nu eens niet astrologisch, maar zuiver volgens de weerkaatsing van de goddelijke Kracht via de verschillende trappen te berekenen.

Dan kom ik in de eerste plaats tot een Heerser, die in zich het element atmosfeer regeert: een luchtteken. Maar een luchtteken kan astrologisch een bepaalde inhoud hebben. In deze zin betekent het: vorming en heerschappij van het vluchtige. Vluchtig is van uit een menselijk standpunt niet alleen de atmosfeer en misschien ook voor een deel de vloeistoffen, maar is vooral zijn eigen geest en verder alle verhoudingen, die uit de mentale en astrale invloeden voortkomen. Dan moeten wij dus zeggen: De hervormende werking, die wij van deze nieuwe Heerser en zijn volgelingen en helpers moeten verwachten, zal zich in de eerste plaats afspelen op het gebied van de menselijke verhoudingen; in de tweede plaats in de eventuele verandering van atmosfeer; in de derde plaats in de verandering van de relatie astrale wereld - mensenwereld; in de vierde plaats in de weg of in de mogelijkheid tot geestelijke bewustwording, die er voor de mens bestaat.

Als ik dat heb gezegd, dan heb ik het betrekkelijk algemeen gesteld.

Nu weet u misschien ook wel, dat elke Poort in zich een Triade bergt: een soort drie-eenheid. Men zou dus ook nog kunnen stipuleren, dat de oorspronkelijke kracht van Aquarius een gevende is. Maar men kan zowel ten goede als ten kwade geven.

Er zijn twee entiteiten. De één geeft wat we zouden kunnen noemen naar het duister toe: stoffelijke en concrete vorming, techniek misschien. De ander geeft geestelijke vorming. Er zijn dus twee verschillende krachten gelijktijdig aan het werk, die elk één kant van de geaardheid van de Poort, die nu regeert, weergeeft. En dan is het heel eenvoudig het verder te zien, want we weten dat elk van die z.g. persoonlijkheden van de Triade onder zich weer een aantal persoonlijkheden heeft. Stelt u het zich maar voor als een Levensboom. En dan kunnen wij zeggen: Dat is een bepaalde weg.

Maar als we dat bezien van uit het standpunt: tegenstellingen tussen stof en geest, dan is het eigenlijk niet de kwestie van twee wegen, die naar boven gaan. Het is één weg, die naar beneden gaat en één weg, die naar boven gaat. Er is dus sprake van een kringloop. En dat is voor de praktijk wel zeer belangrijk. Want wij kunnen daaruit leren, dat onder de nu regerende Heerser de invloeden in de eerste plaats naar de materie toegaan, dat het de actie en de omwerking in de materie is met noodzakelijkerwijze vaak een chaotisch aspect (Malkuth dus in de Levensboom) en dat men vandaar weer opgaat tot de geestelijke uitdrukking van dat geheel. En dat betekent voor ons tevens, dat bepaalde geestelijke elementen in feite strijdig zijn met de ontwikkeling, die wij doormaken, wanneer we op aarde zijn. Want die krachten werken allebei naar beneden. Voor ons echter, gaande uit de materie, komt er een ogenblik dat wij tegen die geestelijke kracht moeten opwerken. En dan hebben wij hier meteen het idee van de inwijding.

De inwijding van zo'n periode is een bewustwording; maar elke inwijding gaat gepaard met beproevingen. In een tijd, dat het heersende teken (dus de Poort die regeert) in wezen materialistisch is, zullen wij zien dat degeen, die de materie door is, de geest a.h.w. meekrijgt. Zijn beproevingen zijn van materiële aard. Maar nu het een teken is dat a.h.w. omgekeerd is gericht, wordt het voor ons een kwestie dat wij - naarmate wij in de materie vorderen - meer geestelijke proeven zullen moeten afleggen, voordat wij verder kunnen gaan. En daaruit kunt u dus weer een conclusie trekken:

Wanneer ik dus materiëel alles bereik, dan is dat in deze periode eigenlijk wel gewoon. Ik ga samenhangen overzien, begrip krijgen voor inwerkingen; dat alles is normaal. Maar als ik dat materiële eenmaal heb uitgedrukt (en dat moet ik doen. Ik wordt daartoe aangezet door een hele massa entiteiten, die allen dienaren zijn van de Persoon der Triade), dan moet ik tegen de materie in komen tot een geestelijke bewustwording.

En hiermede hebben wij dan het eerste gedeelte van zo'n tijd gekarakteriseerd.

Als u wilt zien wat de hiërarchische inwerking van uit deze Triade betekent, moet u beginnen te zeggen: Er zal een steeds verdergaande concretisering moeten plaatsvinden van veel, wat tot nu toe nog alleen maar een stelling, een ideaal of een idee was.

De eerste inwerking is wel het verwezenlijken van dromen; niet alleen van de prettige dromen, maar evengoed van de angstdromen. Dat, wat er leeft in de mens moet kennelijk eerst worden geuit. En als dat is gebeurd, dan moeten wij ons er in zoverre van kunnen losmaken, dat wij geestelijk verder kunnen gaan. Anders gezegd: Geestelijke wetenschappen (esoterie) worden veel belangrijker dan men normalerwijze zou mogen verwachten. Voorheen leek het een kwestie van alleen maar één mens te zijn. Nu echter wordt het zo, dat iemand, die in deze materiële vorming bewust b.v. een volk moet regeren, in wezen filosoof en esotericus moet zijn. Hij moet op geestelijk terrein verdergaan dan de stoffelijke uitdrukking. Wat meer is, hij moet niet slechts nieuwe denkbeelden vinden, want die zijn ook nog niet zo belangrijk, maar hij moet in staat zijn de geestelijke consequenties te trekken van datgene, wat tot stand is gekomen en de geestelijke inhoud ervan te zien. Voer heel veel mensen zal dat een omwenteling betekenen op aarde.

Wanneer men op het ogenblik ziet hoe het gaat, dan blijken militaire macht, politieke macht en financiële macht de drie factoren te zijn, waarmee men een volk regeert. Het gaat om het geld, om de soldaten en dan nog eens een keer om de beloften, die men hun kan voorhouden. Het eindresultaat is dus heel begrijpelijk: wat nu bestaat, kan niet langer voortgaan. En dan zal het noodlot onder zo'n Heerser in grote lijnen dus worden: een vereenvoudiging van de denkbeelden, die voortkomen uit de stoffelijk bestaande omstandigheden, met een interpretatie ervan in geestelijke of desnoods psychische of psychologische zin en met een wegvallen van de meer materialistische en wereldlijke argumenten. Dat op zichzelf heeft al een grote invloed.

Maar u moet niet denken, dat als we nu spreken over de twee personen van de Triade, dat we dan klaar zijn. Want elk van hen heeft ook weer zijn eigen onderdanen. Wij spreken dan van de Heren van de Stralen. Dat impliceert dus niet alleen maar wat wij noemen: de kosmische kleur of het kosmische licht, maar dat impliceert

- a. een aantal gelijktijdig werkzame of mogelijk gelijktijdig werkzame invloeden en
- b. een beperking van het aantal typen, dat in zo'n periode op aarde kan incarneren.

De type-vorming is overigens wat ruimer dan men zou denken. Men komt aan de hand van die geestelijke waarden tot een classificatie van 144 typen. Er zijn dus 144 verschillende combinaties mogelijk, die dus voortvloeien uit die Stralen en hun onderlinge samenwerking binnen die hiërarchie. Elk van die Stralen heeft dan weer zijn eigen dienaren. En hier worden wij eigenlijk het meest geconfronteerd met voor de mens onaanvaardbare aspecten.

Als ik een bepaalde kleur neem en ik wil God aanspreken in die kleur, dan kan ik b.v. hier spreken van El, daar van Jod He Vau He (Jehova), en ginds van Adonai. En zo heb ik voor elk een aparte Godsnaam.

Als we daaronder komen, hebben we de Aartsengelen, bij wijze van spreken. Maar die Aartsengelen heten niet overal precies hetzelfde. Je zou haast kunnen zeggen, dat ze in elk van de 7 fasen ieder ook weer een andere naam dragen, die aangeeft dat hun persoonlijkheid anders is. Het wordt dan wel heel erg ingewikkeld, als we erover moeten gaan praten, of dat nu één persoonlijkheid is die op 7 manieren inwerkt, of dat het 7 persoonlijkheden zijn, die dus weer worden geregeerd door boven hen staande krachten. Dan moeten er boven de goden, die wij hebben genoemd, nog weer

eens 7 Stralen zijn. Maar daarmee behoeven we ons niet bezig te houden. Het is theoretisch interessant, maar praktisch onbelangrijk.

Het belangrijke is, dat wij ons voor elk van de 7 Stralen nog weer eens een apart pantheon kunnen voorstellen. Dit pantheon omvat goden, halfgoden, wat wij engelen kunnen noemen, dienende geesten, maar ook de daarmee samengaande demonen. Zo boven, zo beneden. Wat er voor ons naar boven toe, dus naar het licht toe bestaat, dat wordt ook naar het duister toe weergegeven. En als u nu denkt aan de kringloop, welke ik u heb omschreven, dan komt u vanzelf tot de conclusie, dat materie duister is en de andere persoonlijkheid van de Triade (de geest) dus licht.

Dan heeft elk voor zich nog eens in elke factor afzonderlijke dienaren. Al die dienaren zijn echter onderworpen - en dat is het belangrijke punt, dat u moet onthouden - aan de eigenschappen, die voortkomen uit de kroon van de Triade. En dat betekent voor ons weer, dat als je op aarde leeft en je hebt te maken met goed en met kwaad, met duistere en met lichte krachten, dat ze allemaal een zekere bevooroordeelheid hebben; ze gaan nl. een bepaalde richting uit. De demonische kant zal dus proberen om elke geestelijke waarde terug te brengen tot het materiële. De lichte kant zal trachten om al het bestaand materiële te zien als de basis van een geestelijke waarde. En dan behoeft u alleen maar uw eigen tijd te ontlede en u bent weer up to date.

Wat betekent dit nu in de periode van Aquarius? Wel, alle duistere krachten zullen ons ertoe brengen om een geestelijke verklaring te gebruiken voor iets in de materie, dat meestal niet gelijkwaardig is aan het geestelijke begrip ervan. Zodra wij een beroep gaan doen op geestelijke kracht om stoffelijk iets aanvaardbaar te maken, hebben we ergens te maken met iets, wat we duister zouden kunnen noemen. Omgekeerd, als wij te doen hebben met iets, dat in de materie bestaat en wij kunnen de gebondenheid aan de materie overwinnen, dan hebben wij te maken met licht. Niet de materie of de geest op zich bepaalt goed of kwaad; het is de wijze, waarop beide met elkaar verband houden. Voor de wereld betekent dat b.v. dat een ideologie, gebaseerd op filosofische argumenten die in de materie moet worden gerealiseerd, altijd demonisch is. Dat is voor de huidige mensheid een chaotisch principe. Wanneer men echter uit het bestaande een nieuwe geestelijke waarde put en er dus een nieuwe motivering in brengt of er een nieuwe achtergrond aan geeft, dan is het juist weer goed.

Wanneer wij in de wereld veranderingen zien, kunnen wij zeggen: Er zijn geestelijke krachten, die de aarde vulkanische uitbarstingen, aardbevingen en stormen brengen. Dat zijn altijd krachten uit het duister. Wij kunnen ook zeggen: Die krachten bestaan nu eenmaal. Ze zijn op aarde en wij kunnen ze gebruiken om er een geestelijke waarde uit te puren. De werking is dan licht.

Uit het voorgaande blijkt dus wel, dat er in feite geen scheiding kan worden gemaakt tussen goed en kwaad; maar ook dat de vorm van de progressie bepalend is voor haar betekenis t.o.v. ons eigen wezen.

Wanneer iets uit de geest tot stoffelijke uitdrukking komt, is het voor de mens slecht. En dat is te begrijpen, want vooral onder Aquarius houdt dat in: een sterk revolutionair optreden, waarbij men innerlijk, mentaal en geestelijk dezelfde blijkt, maar gelijktijdig - en dat is wel heel gemeen - anderen gaat dwingen om te beantwoorden aan het eigen beeld van wat geestelijk of anderszins wenselijk is. Het is dus dwang. En die dwang is onvermijdelijk. Ofschoon de kracht, die wij Aquarius noemen, in feite een enorme vrijheid geeft, ja een kracht is die tot vrijheid voert, mogen wij niet vergeten dat zij in dit aspect tot dwang leidt. En dat is heel interessant.

Voor uzelf kunt u er nog bijvoegen: Het duister is iets, dat met de menselijke begeerte-wereld sterk verbonden is. Zolang de menselijke begeerte kan worden geconcretiseerd, zonder dat er verder geestelijke achtergronden bij zijn, is het een demonische werking. Wij kunnen invloeden krijgen van

beneden af en worden daarbij gediend door de daarbij behorende geesten. Zij bespoedigen a.h.w. hetgeen wij willen bereiken. Zij maken het ons gemakkelijk de dingen in de werkelijkheid tot uitdrukking te brengen. Indien wij daarentegen van uit de materie tot de nieuwe geestelijke waarden moeten gaan, dan worden wij daarbij ook gesteund; maar dan door de krachten van het licht. Die steun bestaat niet op stoffelijk maar op geestelijk terrein.

Conclusie: In deze vorm betekent zo'n hiërarchie dus een soort strijd, waarbij de geestelijke elementen minder behulpzaam schijnen te zijn dan de stoffelijke. Die behulpzaamheid is echter ook weer een schijnwaarde.

Wat kunnen wij nog meer afleiden uit zo'n verzameling van namen en van geesten. Wel, het is met de geesten eigenlijk ongeveer als met een menselijk organisme gesteld. De kleuren kunt u vergelijken met de functies van bepaalde organen. U kunt zeggen: de één is de lever, de ander de gal. De volgende is de nier of de hypophyse, enz. Elk heeft een bepaalde functie. Elk deel van de hiërarchie, elke kleur of Straal impliceert dus het inbrengen van bepaalde invloeden in het geheel, waardoor het evenwicht van het totale organisme (in casu de mensheid) wordt bepaald en daarmee ook de handelingsmogelijkheid, de stemming en al wat erbij behoort.

We zijn in dit opzicht zeker niet vrij. De buitenwereld, die ons in de stof altijd zo dwingt en beïnvloedt, die ons confronteert met allerhand onaanvaardbare dingen, is in wezen de werking van die verschillende Stralen t.o.v. elkaar. Is het evenwicht juist, dan zal de mensheid gezond, gelukkig, maar ook geestelijk bewust zijn. Is het evenwicht onjuist, dan valt de nadruk te veel links of te veel rechts; te veel op een droom of op een stoffelijke werkelijkheid, te veel op het geestelijk element of op een bepaalde dogmatische aanvaarding. En dan is de zaak verkocht. Dan loopt alles vast en heeft datgene, wat we als lijden ondergaan, geen zin.

Zoudt u nu stellen, dat deze onevenwichtigheid a priori bestaat, dan zou het leven ontzettend onrechtvaardig zijn. Gelukkig is dat niet zo. Ik heb reeds gezegd: Elk van die Stralen heeft een groot aantal dienende krachten. Die krachten vertegenwoordigen ook weer bepaalde functies. De hypophyse b.v. heeft een groot aantal afscheidingen. Voor elke afscheiding, die een bepaalde functie van het lichaam stimuleert, bestaat er wederom een aparte Heerser (dat is b.v. ten opzichte van de zon een planeet). Gebonden aan de oorspronkelijke kracht brengt hij de werking daarvan in één bepaald deel van de schepping tot uiting.

Er kan b.v. (dit is dus theorie om het duidelijk te maken) een entiteit zijn, die overal goedwillendheid moet brengen, maar haar alleen in de materie uitdrukt, in ertsen b.v. In die periode zullen er door de mens veel rijke ertsen worden ontdekt. Er kan een geest zijn voor de planten; en de oogst wordt goed. Er ontstaan dan gunstige mutaties, betere soorten, bij wijze van spreken. En voor de dieren kan precies hetzelfde gelden. Desnoods voor elke diersoort zelfs. Want het aantal van dergelijke entiteiten is niet te bepalen of te beperken. Op deze manier wordt dus in alles een bepaalde functie door afzonderlijke entiteiten bevorderd.

Wij hebben in de eerste plaats natuurlijk te maken met die entiteiten, welke de mens beïnvloeden. Maar de mens staat in een stoffelijk bestaan. Hij moet dus trachten de gelijkwaardige functies in andere dingen te erkennen. Men kan het weer het gemakkelijkst in een paar kleine regels uitdrukken.

1. Al datgene, wat ik op dit moment in mij als bepalende invloed besef, moet ik trachten te erkennen niet slechts in de mensheid, maar ook in al datgene, wat ik rond mij zie, of ik het beschouw als levend of als dood. Daardoor alleen zal ik op een juiste en harmonische wijze kunnen samenwerken met alle materie en alle materiaal mij gegeven.
2. Indien ik in mijzelf een actie, functie of drijfkracht ontdek en ervan overtuigd bent dat dit ook wel, langs die grote omweg, uit het

Goddelijke kan voortkomen, dan moet ik niet alleen zoeken naar een harmonie met de wereld buiten mij, maar ik moet gelijktijdig trachten datgene, wat in mij is ook buiten mij te uiten. Enerzijds moet ik de mogelijkheden erkennen, anderzijds moet ik de mogelijkheden gebruiken.

3. De mens heeft in tegenstelling tot practisch alle dieren en zeker tot al datgene, wat plantenleven is of eenvoudige elementaire materie, in grote mate een eigen wil. Deze eigen wil impliceert het vermogen tot selecteren en om bepaalde invloeden, die er voor het "ik" bestaan, te aanvaarden of te verwerpen. Door de gerichtheid van eigen wil plus de daaruit voortkomende actie van het "ik" wordt de werkelijke verhouding van dit "ik" tot de omwereld gedefiniëerd. Het beleven van de mens vloeit voort uit het erkennen of het niet-erkennen van de regerende harmonische krachten in zijn omgeving.
4. Alles, wat van uit deze geestelijke wereld wordt beïnvloed, kan slechts onze uiterlijke begrenzing bepalen en de voor ons toegankelijke innerlijke wegen definiëren. Er mag echter nooit worden aangenomen dat enigerlei kracht, voortkomende uit de omschreven hiërarchieën, het lot van het "ik" in zijn geheel bestiert.

Als wij dat zo hebben gezegd, dan zijn we weer wat dichter bij de realiteit gekomen. En nu gooi ik even alle hiërarchische verhoudingen overboord. Zij zijn nodig, indien u een zeker inzicht in uzelf wilt hebben, want zelf bent u een soort micro-kosmos. In uzelf bestaan diezelfde waarden en verhoudingen ook. Het kan echter verwarrend zijn. Laten we daarom de zaak nu eens zonder allerhand namen en aanduidingen van samenhangen verder omschrijven. Ik ga daarbij maar weer uit van de werkingen en omstandigheden van Aquarius.

Hoe sterker Aquarius regeert, des te belangrijker de juiste verstandhouding met mijn naaste voor mij zal worden. Hoe meer ik innerlijk afwacht, tot de juiste verstandhouding van buitenaf wordt bereikt, des te minder ik zal bereiken. Hoe meer ik afga op vage gedachten en theorieën, des te minder de kans wordt dat er iets concreets naar voren komt. Hoe meer ik a.h.w. organisatorisch en mechanisch denk en zo alles schets en ontwikkel, hoe beter het mij zal gaan.

Ik zal door mijn karakter op aarde vaak bepaald of beperkt worden. De ene mens kan het hele leven in zijn samenhang ontleden; een ander zal daar eerder met emoties op reageren. Maar degenen, die alles kan ontleden, staat in het voordeel. Aangezien dus overzicht, inzicht en ontleding onder de nu steeds sterker wordende heerschappij van Aquarius de voornaamste punten zijn, zullen wij daar, waar de emotie voor ons de drijfveer is, veel intenser en vollediger daarmee moeten werken, willen wij een gelijk resultaat bereiken. Het houdt dus in, dat een wisseling van Heerser voor u als mens kan betekenen, dat de successen, die u behaalde ineens op een andere manier moeten worden behaald; of dat u datgene, wat eens zonder moeite kwam, nu alleen met heel grote inspanning kunt bereiken. En dat zijn dingen, waarover u met uw wil dus geen heerschappij hebt. Dat zijn krachten, die van buitenaf optreden.

Omdat u nu in uw persoonlijkheid ook weer die gespletenheid of tweeledigheid hebt, welke in elk mens bestaat en omdat al die dingen erbij horen (uw manier van denken, uw herinneringsvermogen, het onderbewustzijn, het bovenbewustzijn, de instinctieve reacties), zult u zelf als een gedefiniëerd heelal kunnen reageren t.o.v. de wereld.

Een heelal is in zichzelf besloten. Het is dus eigen ontoegankelijk voor andere krachten. En daaruit volgt dat de mens, die in zichzelf een evenwichtige eenheid is, de hele hiërarchische verhouding opzij kan schuiven. Zolang hij zelf volkomen evenwichtig is, heeft hij directe toegang tot

de goddelijke waarheid. Hij put uit de Kracht, uit de Bron en hij krijgt het niet via een geestelijke stadswaterleiding thuis bezorgd. Hij moet natuurlijk wel zelf putten, maar daarvoor is hij niet gebonden aan beschikbare hoeveelheden of aan intensiteit van kracht. Evenwichtigheid is dus voor de mens wel zeer belangrijk.

Toch is dat evenwicht niet het enige. Want een perfect evenwicht bewaren, doe je op aarde zelden, zeker niet innerlijk. Tracht dus steeds voor uzelf de innerlijke onevenwichtigheden zo snel mogelijk te compenseren. En probeer a.u.b. niet de dingen alleen in de materie of alleen in de geest te zien. Als u te zeer geestelijk bent, keer dan eens even terug naar de stoffelijke praktijk. Bent u stoffelijk te zeer praktisch bezig, probeer het dan eens wat geestelijker te zien. Tracht innerlijk dus voortdurend te compenseren voor uw onevenwichtigheid. Hoe groter die compensatie is, des te minder u aantastbaar zal zijn voor de krachten van buiten.

Theoretisch heeft natuurlijk iemand, die de Aquarius tendens (een geestelijke tendens in dit geval en niet het geboorteteken) in zich draagt, grote voordelen boven een ander, want hij is wat meer ingesteld op die wijze van reageren. Hij zal sneller harmonisch zijn. Maar dat is slechts schijn. De onbewuste, die krachtens vorig geestelijk bestaan en ontwikkelingen verwantschap heeft met de heersende hiërarchie, is bevoordeeld boven alle andere onbewusten. Hij is echter nog steeds in het nadeel t.a.v. elke bewuste. Daarmede wordt ook gezegd dat stoffelijk bewustzijn en geestelijk bewustzijn dus de normen gaan uitmaken van het al of niet slagen op aarde.

Die gehele hiërarchie hebben wij nodig om een klein beetje een idee te krijgen van dat onmetelijke, ingewikkelde heelal met al zijn sferen en werkingen, waarin wij leven. Wij hebben het echter in hoofdzaak nodig om te begrijpen, waarom en hoe wij onszelf onafhankelijk moeten maken. En aan die onafhankelijkheid wil ik dan het laatste deel van mijn betoog wijden.

Onafhankelijkheid van deze regerende, stuwende en soms voor de mens zelfs verleidende krachten wordt bereikt, als de mens leert niet alleen af te gaan op omstandigheden of neigingen. Wie niet alleen op omstandigheden of neigingen afgaat, maar in zichzelf voortdurend beslist over de juistheid of onjuistheid ervan voor het "ik", heeft al die krachten en invloeden afgewezen. Hij maakt er gebruik van, zoals iemand in een rivier van de stroming gebruik kan maken om gemakkelijker vooruit te komen; maar hij is voor zijn koers niet gebonden aan de stroming.

Dan moet u verder rekening ermee houden dat de waarderingen, die op aarde bestaan en zelfs de verschijnselen, die op aarde binnen zo'n hiërarchie voorkomen, niet bepalend zijn voor de feiten. Zij zijn het valse front, waarachter de werkelijkheid zich verbergt. En daarom geldt dus voor de mens:

- a. Laat u in hemelsnaam nooit bedriegen door af te gaan op nu geldende gedachten en op nu heersende interpretaties.
- b. Grijp niet terug naar het verleden of probeer niet erg modern te zijn. Probeer uzelf te zijn.
- c. Hanteer uw eigen maatstaf, uw eigen waarde; maar dan ook zonder zelfbedrog, zonder valse moraliteit en ook zonder verwerping van normen. Wees uzelf, zoals u bent. Dat draagt ertoe bij dat u onafhankelijk bent. Dit maakt u vrij van te sterke invloeden.

Wat in mij tot stand wordt gebracht door een wijziging van mijn innerlijke constellatie of bewustzijn en niet in de wereld buiten mij bestaat, is volkomen irreëel. Hoe werkelijk het ook moge zijn op een ander niveau, voor de mens en ook voor de geest, die uit die mens voortkomt in de verschillende sferen, is dit eenvoudig illusie, is het waan.

Tracht altijd te leven binnen de feitelijke werkeingen en mogelijkheden van uw tijd. Pas u dus aan, hierbij gebaseerd voortdurend op uw eigen

wezen en weten, aan de ontwikkelingen van heden. Verwerp ze niet, maar gebruik ze.

Misschien zou het ook goed zijn hier even te wijzen op dat, wat wij noemen de hulp van de geest of geestelijke bijstand, zoals het ook wel eens wordt genoemd. Of deze nu geldt voor genezing of voor andere dingen, zij kan en mag alleen worden gebruikt in overeenstemming met de heersende krachten. U moet maar zo denken: Wanneer u in een zwembad zit, kunt u moeilijk de tennisleraar roepen, of hij moet toevallig aanwezig zijn. Maar de badmeester is er altijd.

Werk niet met bepaalde geestelijke krachten, maar werk - uitgaande van uw eigen instelling - met de nu aanwezige machten en krachten. Dat is de juiste methode. Daardoor heeft u voortdurend resultaat en bent u niet afhankelijk van toevallig ontstaande harmonieën, die u - gezien uw beperking van bewustzijn als mens - nooit zelf kunt bepalen.

Ik hoop, dat ik daarmee een redelijke vervanging heb kunnen samenstellen voor de lezing, die oorspronkelijk hier zou worden gehouden en die een verdere ontwikkeling van het hiërarchisch begrip met zich zou hebben gebracht.

-:-

OORZAKEN VAN MISLUKKINGEN.

"Hij, die het goede wil, bereikt zo vaak het kwade."

"Hij, die streeft naar de hemel, plaveit zo vaak zijn weg naar de hel."

Dat zijn van die algemene gezegden, die er op wijzen dat de mens zich nogal eens vergist, dat hij nogal eens fouten maakt. Wat is eigenlijk de oorzaak daarvan? Alles tezamen genomen, kun je daarover natuurlijk wel een paar jaar praten, maar toch zijn er enkele algemene oorzaken voor die mislukkingen te geven. Laten we bij het begin beginnen.

Veel mensen mislukken in hun geestelijk en stoffelijk streven, omdat zij aan zichzelf eisen stellen, die geheel boven hun vermogen liggen en waarvan de consequenties buiten hun begripsvermogen bestaan. Hoe hoger u grijpt, hoe gemakkelijker u mislukt. Hoe verder u zoudt willen doordringen in de eeuwigheid, hoe groter de kans is dat u zich in het tijdelijke begraaft.

Dit is voor de doorsnee-mens geloof ik wel aanvaardbaar. Alleen, men kan zich niet voorstellen, dat dit binnen het eigen "ik" precies hetzelfde zou zijn als in de wereld.

Indien u in de wereld met één gulden een zaak van 10 mille wilt financieren, dan zegt een ieder natuurlijk: Als dat lukt, dan is het een toeval. Maar als u met een heel klein beetje wil en een heel klein beetje inzicht uzelf zoudt willen verheffen tot in de hoogste sferen, dan vindt een ieder het vreemd dat u met al uw goede bedoelingen mislukt.

Een tweede oorzaak van mislukking is gelegen in het feit, dat men verschillende dingen tegelijk wil doen. U kunt niet blijven staan en gelijktijdig op een rijdende tram springen. U kunt niet geestelijk iets bereiken en gelijktijdig uw materiële zaken zonder meer regelen.

Een mens, die verschillende dingen tegelijk wil doen, schept in zichzelf een verdeeldheid. Door die verdeeldheid kan hij zijn volle persoonlijk-

heid niet inzetten, kan hij geen gebruik maken van zijn werkelijke capaciteiten en zal hij bovendien nooit een werkelijk gemeend beroep kunnen doen hetzij op zijn geestelijke waarden, hetzij op zijn stoffelijke mogelijkheden. Mislukking is praktisch niet te voorkomen.

Een derde oorzaak ligt in het feit, dat men over het algemeen zijn belangstelling voor de wereld identiek stelt met zijn belang in de wereld.

U neemt aan dat mensen, waarvoor u interesse hebt tot u behoren; en dat is helemaal niet altijd waar. Men neemt aan dat de dingen, die men zelf mooi vindt a priori mooi zijn. Het zal u duidelijk zijn, dat dat op een vergissing moet berusten. Want anders zouden mensen, die meer van Marie houden, die voortdurend met haar huzaar pleegt te vrijen op een niet al te melodieuze wijze, geen onlust gevoelens opwekken bij mensen, die van Bach houden.

Indien u uw maatstaven aan de wereld oplegt, dan begint u in de eerste plaats al met een valse veronderstelling te poneren: nl. dat wat in u bestaat voor de hele wereld juist zou zijn. In de tweede plaats handelt u met een misachting van de werkelijke drijfveren, die in anderen bestaan. En alweer moet daaruit mislukking voortkomen.

Geestelijk geldt precies hetzelfde. Indien u bij een ander een geestelijke verwantschap veronderstelt, die niet feitelijk bestaat, dan handelt u dus geestelijk en in uw geestelijk werk door een beroep te doen op die ander op een wijze, waaraan hij niet kan beantwoorden. Mislukking is dan onvermijdelijk. Zo kunt u zeer vele eenvoudige oorzaken aangeven. Maar ik geloof, dat u er verstandiger aan doet te vragen: Hoe kan ik die mislukkingen voorkomen?

De oorzaak van de mislukking is over het algemeen de verkeerde gerichtheid, de verkeerde instelling of de innerlijke verdeeldheid. Dan moeten wij daaruit dus concluderen, dat wij om mislukkingen te voorkomen van deze waarden moeten afstappen.

Innerlijke verdeeldheid is onaanvaardbaar. Ik mag het hele Al kennen, maar indien er één punt is dat ik wil bereiken, dan moet ik niet op de rest letten. Alleen zolang die rest in directe verhouding tot of in relatie met hetgeen ik wil bereiken bestaat, mag ik er rekening mee houden; en anders niet.

Als ik innerlijk verdeeld ben, dan wil dat zeggen dat ik geen keuze heb kunnen doen. Laat mij dan eerst eens leren om innerlijk een keuze te maken. Als ik werkelijk weet wat ik wil, desnoods ten koste van alles, dan kan ik het bereiken. Maar indien ik op twee gedachten hink, val ik voortdurend. De kern van de zaak is dus in uzelf gelegen.

Er zijn heel veel mensen, die denken dat hun mislukkingen uit de wereld voortkomen. Dat is altijd onjuist. Men kan weliswaar vaak onvermijdelijke gebeurtenissen als een mislukking aanvoelen, maar zelfs dan is het feit, dat men die mislukking als zodanig voelt, een bewijs van een niet juist ingesteld zijn.

Er is mij gevraagd: Zegt u het nu eens kort en duidelijk. Wel, dat is heel eenvoudig:

Er bestaat maar één maatstaf. Zodra u wilt leven met twee maatstaven, kunt u dat niet.

Er bestaat maar één belang. Zodra u meer belangen gelijktijdig wilt dienen, gaat het niet.

Er bestaat maar één waarheid, voor u. Zodra u andere waarheden mede wilt gaan beschouwen, zult u mislukken, doordat u handelt door de innerlijke verdeeldheid.

Nu kunnen wij daarbij natuurlijk de hiërarchieën gaan betrekken. Wij kunnen spreken over de grote Geesten, over Broederschappen en wat dies meer zij. Maar wat zijn deze voor ons? Ze zijn in feite geen deel van ons

wezen. Ze zijn milieu, omgeving. Als ik binnen die omgeving niet eerst mijzelf ben, zal ik altijd moeten mislukken. En dan zal er misschien voor die Geest of voor die Broederschap sprake zijn van iets, dat volledig is geslaagd, maar voor mij deugt het niet. Ik moet eerst voor mijzelf leren slagen.

Dan krijgen we de kwestie van: Ik wil het goede wel, maar ik doe het verkeerde. Dat is de meest voorkomende mislukking op aarde, daarop heb ik in het begin reeds gewezen.

Men wil vriendschap sluiten en maakt zich zo nijdig, dat de ander die vriendschap niet onmiddellijk beantwoordt, dat men hem met een lichte hersenschudding tranporteert naar het dichtstbij zijnde hospitaal. Dat komt veel voor. Meer dan u denkt. Wat is de fout?

Waarom zouden wij mogen of kunnen verwachten, dat de wereld op ons reageert volgens ons wezen, onze voorstelling, onze eisen? Niets in de wereld zal aan onze eisen beantwoorden. Zelfs God niet. Wij moeten leren aan onszelf eisen te stellen en de wereld haar gang te laten gaan.

Ook zullen wij heel vaak fouten maken en dwaasheden uithalen, doordat wij ergens verknoot zitten in begrippen van goed en kwaad. De begrippen zondig-zijn, immoreel-, a-sociaal-zijn, enz. zijn geloof ik wel de grootste oorzaken van mislukking.

Wanneer wij de werkelijke gang van zaken zien, weten wij dat de mens eens een volkomen lichtende vonk is geweest, meer niet. Hij is nu afgedaald tot in de materie en daar heeft hij een zeer grove en beperkte vorm. Wij zouden dus volgens de gangbare stelling moeten zeggen, dat de mens is gevallen. Maar is dat waar? Om waarlijk bewust mens te zijn, moet hij deze weg gaan. En pas als hij die weg is gegaan, kan hij weer opstijgen.

Veel mensen beseffen het goede van iets, wat ergens achter hen ligt. En voortdurend proberen ze terug te krabbelen naar dat wat is geweest. Maar het goede is nooit dat, wat achter ons ligt. Wat achter ons ligt is de basis, waarop wij bouwen. Wat vóór ons ligt en wat wij op onze manier moeten oplossen en afhandelen, dat is de vooruitgang; ook indien die vooruitgang misschien een afdaling in het duister schijnt te betekenen in plaats van een opgaan in het licht. Want wij kunnen eerst door het duister tot het licht komen. Willen wij dat niet accepteren, nu ja, dan lukt het evenmin als een auto herstellen, zonder je handen vuil te maken. Als je dat wilt doen, lukt het ook nooit. Je moet rekening houden met de feiten.

Ik geloof, dat de mens een wezen is dat met de feiten heel weinig rekening houdt, innerlijk zowel als naar buiten toe. Dat ligt zo'n beetje in zijn aard. Hij probeert zich een wereld te denken, zoals je in de geest kunt doen, maar wordt dan geconfronteerd met de feiten van zijn eigen wereld. Hij kan zijn voorstelling niet met rust laten en dientengevolge mislukt hij. Die mislukking is misschien niet zo erg als hij haar wel ziet en niet zo belangrijk, maar voor hem betekent dat een neerslachtigheid, een gevoel van verloren gaan, van zondig-zijn en weet ik wat al meer. Dat moeten wij wel heel goed begrijpen en voorkomen.

Het best zou het voor een mens eigenlijk zijn, dat hij volledig vrij zou zijn om alles te doen en te laten, wat hij zelf zou willen. U zult zeggen: Dan zou er een grote chaos op de wereld zijn. Zeker, dat ben ik met u eens. Maar de vergissing die u maakt is wel de stelling, dat de orde op de wereld bepalend is voor de vooruitgang op die wereld. En dat is niet zo. En daarom zal veel van hetgeen u ziet als ordening en juistheid tot mislukking gedoemd zijn; want daarin bestaat niet de vrijheid van de mens.

Wanneer de mens vrij is, dan is er nog altijd de vraag: Kan de mens in die vrijheid voortdurend één doel nastreven? Heeft hij dat bereikt, dan mag hij aan een volgend doel beginnen. Laat mij een vergelijking maken: Je kunt natuurlijk 6 talen gelijktijdig bestuderen. Maar het is vaak eenvoudiger om één taal goed te leren en dan verder te gaan met de volgende taal.

Als je alle talen tegelijk leert, zijn er altijd een paar bij, die je nooit goed leert. En daar misluk je.

Laat de mens dus leren de dingen achtereenvolgens af te handelen en niet te veel tegelijk te doen. Hij is per slot van rekening geen duizendpoot. Op die manier kan hij veel mislukkingen voorkomen, dat garandeer ik u.

En dan ten laatste: Ik geloof, dat de mens onvolledig de scheiding beseft tussen zijn bestaan in de wereld, zijn innerlijk bestaan en zijn persoonlijk bestaan. Men ziet dat als een eenheid. Waar is dat natuurlijk niet. Want als u eerlijk bent, dan zult u toegeven dat wat u voor de buitenwereld bent heel iets anders is dan wat u innerlijk bent. En u zult ook moeten toegeven, dat uw persoonlijk leven van geen van de twee andere vertoningen van het "ik" precies de weergave is. Het zijn drie afzonderlijke zaken. En als een mens zou kunnen beseffen, dat er dus tussen zijn uiterlijke vorm van bestaan, zijn persoonlijk leven en bestaan (ook stoffelijk) en zijn innerlijk leven en bestaan grote verschillen zijn, dan zou hij ook gemakkelijker begrijpen dat de zaak van het van binnenuit werken eigenlijk betekent: de innerlijk bereikte besluiten, de innerlijk bereikte bewustzijnsvormen en toestanden overdragen naar de andere persoonlijkheden, zonder ze daarbij te binden aan geestelijke waarden of aan wereldwaarden, maar ze rustig laten bestaan, zoals ze zijn.

Ik geloof, dat ik daarmee de meeste oorzaken tot mislukken wel heb genoemd. Natuurlijk, een kort betoog als dit blijft uiteraard onvolledig en vaag. Maar als u eerlijk bent, zult u moeten toegeven dat u te vaak refereert aan de uiterlijkheden. Dat u zich misschien te vaak onderdanig toont aan bepaalde geestelijke krachten. Of dat u te zeer hangt aan een persoonlijke voorstelling, die nu eenmaal in uw eigen leven past. En dat u daarom deze wilt laten domineren over al het andere. En dat is de mislukking.

Als u van iemand verwacht, dat hij zich op kantoor en thuis precies hetzelfde gedraagt, dan zegt u: Nou, dat komt maar zelden voor. Wanneer men zegt, dat iemand in het publiek en als hij alleen is, zich gelijk zal gedragen, dan zegt men ook: Dat komt weinig voor. Maar als men van iemand vraagt, dat innerlijk in zijn persoonlijk bestaan en in zijn bestaan t.o.v. de wereld hetzelfde is, dan zegt een ieder: Dat is ideaal. Laten wij nooit het onmogelijke nastreven.

Laten wij ook nooit proberen de duur te bepalen. De toekomst - dat moet u ook goed onthouden! - die vormen we nu wel, maar we kunnen die nooit kennen. We moeten haar beleefd hebben. We kunnen flarden en fragmenten ervan overzien, die waarschijnlijk zijn, maar er zijn altijd andere mogelijkheden. Het verleden kennen wij wel. En wij zijn geneigd ons op dat verleden te baseren. Maar waarom eigenlijk?

Wie van u, dames, zal vandaag een nieuwe jurk maken en daarbij uitgaan van de modeplaten, die Moeder eens mooi vond? Niemand. Maar hoevelen van u willen hun leven, hun houding, de morele en geestelijke waarden vandaag bepalen volgens het patroon, dat Moeder eens mooi vond? Moet er dan geen mislukking uit voortkomen? Ook dat is dus - meen ik - van belang. En om het geheel af te ronden:

We hebben allemaal wel verbinding met bepaalde krachten en hiërarchieën. We behoren tot een bepaalde Straal. Ongetwijfeld. Maar dat zegt alleen maar dat wij dus geconditioneerd zijn.

We hebben een bepaald doel in het leven. We hebben een bepaalde gave, we hebben bepaalde capaciteiten. Laten we dan niet dwaas zijn en ons niet gedragen als de clown, die ongelukkig is, omdat hij geen Romeo of Kin Lear kan spelen. En laten we ons niet gedragen als de bekende tragische acteur, die het voortdurend betreurt dat hij geen clown is. Laten we leren met onszelf, zoals wij zijn, tevreden te zijn wat de eigenschappen betreft; en onze ontevredenheid alleen te beperken tot het gebruik van de kwaliteit, de eigenschap of de mogelijkheid, die wij bezitten,

Droom niet, dat je anders kunt zijn dan vandaag. Maar droom ervan dat je wat je bent volledig juist en goed kunt zijn.

Droom er niet van de wereld van vandaag te veranderen, totdat ze beantwoordt aan een illusie, maar probeer in die wereld van vandaag het beste tot stand te brengen dat je met de middelen van vandaag kunt bereiken.

Dit is geloof ik het belangrijkste recept, dat ik u kan geven om mislukkingen te voorkomen. Het niet in overeenstemming daarmee handelen is de oorzaak niet alleen van mislukkingen, maar van veel vergissingen en veel zelfbedrog en onnodig leed in de gehele wereld.

-:-

W A A R D E R I N G .

Ik waardeer datgene, wat ik erkennen kan of meen te kennen. Wat ik niet ken, niet beseft of niet juist begrijp, dat zal ik niet waarderen. Ik zal mij zelfs de moeite niet geven om te leren de achtergrond te zien van dat, wat ik in wezen niet aanvoel of begrijp. Zo is waardering eigenlijk het uiten van je eigen wezen. Het passen van het "ik" in het geheel van lering en van kracht, dat uit de geest of door het leven of door instanties wordt gebracht tot deel van eigen denken, eigen zijn.

Je verwerpt meestal wat bij dat zijn niet past. Je wilt jezelf blijven. En wat je toestaat om jezelf te zijn of zelfs beweert, dat het goed is om te zijn zoals je bent, dat is iets wat je zeer waardeert, wat je bovenal vereert en grootste waarheid wel wilt heten. Maar is het een leer, een kracht of een gebeuren, dat niet past bij dat "ik", dan noem je het onbegrijpelijk, onwaardeerbaar slecht en wil je het misschien zelfs graag vergeten.

Jezelf te zijn, dat is een kunst. Maar in de wereld slechts van en om jezelf willen weten, betekent van een appel eten, zo giftig als eens Eva Adam bood.

Wie slechts zichzelf zoekt in leer en in zijn, in daden en verder niets, of zich verlaat op Gods genade, die komt niet tot het juiste eind, die komt niet tot een juist beseft en leert niet om zich uit zichzelf tot beter "ik"-zijn te verheffen. Hij ondergaat en hij verwerpt en sterft aan wat verworpen werd ook telkenmale weer. Dan slaat dit mislukken hem terneer en vraagt hij zich: Is er dan nog in heel de kosmos recht?

Zo wilt ge een waardering vinden, die juist is, merk dan dit:

Juist dat, wat u niet onmiddellijk pakt en past, is vaak hetgeen voor u is van grootste waarde. Dat, wat u lijkt te zijn een al te zware last, is soms het beste bereiken van bewustzijn op de aarde.

Het einde is niet: gelijk te hebben in al wat je denkt en jezelf te blijven zo je bent, maar het "ik" te ontworstelen aan te nauwe banden, totdat je deel van licht en licht bent geworden en al beseft en al verstaat en al gelijk waardeert en niets terzijde laat.

En om het nu nog eens heel kort en duidelijk te zeggen:

Wanneer je iets in het geheel niet kunt waarderen, betekent dat in 99 van de 100 gevallen dat er wel dingen in zitten, die belangrijk voor je zijn, maar dat je òf te lui bent om ze eruit te halen òf bang bent dat je er iets uit zult halen, wat niet past bij dat wat je nu zo mooi en gemakkelijk vindt.

:--:

A A N P A S S I N G

Vijfde Les.

GEVARENFACTOREN.

Wanneer men de gevaren van deze tijd hoort bespreken, dan klinkt dat vaak erg pessimistisch. De hele wereld is overstromd met allerhand onevenwichtigheden op politiek, religieus, ethisch, moreel, sociaal en ander terrein. Als wij echter die onevenwichtigheden op zichzelf bezien, dan staat het nog helemaal niet vast dat deze werkelijk gevaar opleveren. En zelfs als ze gevaarlijk kunnen zijn, is het nog altijd de vraag onder welke condities of omstandigheden dat gevaar reëel wordt. Aangezien het in de bedoeling ligt u een klein beetje een idee te geven van de tijd waarin u leeft, lijkt het mij daarom goed eens na te gaan wat eigenlijk het gevaar is, waar de gevarenfactor in kan schuilen. En dan zullen wij beginnen met één punt voorop te stellen:

Elke onevenwichtige situatie draagt mogelijke gevaren in zich. Maar die gevaren worden eerst reëel, indien het bestaande evenwicht, hoe onevenwichtig en wankel dat verder ook moge zijn, wordt verstoord. Dientengevolge zal elke situatie, die een mogelijkheid tot gevaar in zich bergt, alleen dan reëel tot gevaar worden, indien iets extra's eraan wordt toegevoegd.

Eén van de grootste gevaren, die wij op aarde kennen, is de onredelijke reactie van de mens. Dat klinkt degenen misschien wat vreemd, die hebben gehoord dat je op je intuïtie moet afgaan en dat je moet werken met inspiratie. Toch moeten wij stellen, dat juist de onredelijkheid van de mens gevaarlijk is. Niet zozeer omdat hij in zijn reacties of in zijn erkenningen wel eens een minder redelijk pad volgt, maar omdat deze onredelijkheid het hem vaak onmogelijk maakt zichzelf voldoende te overzien en te bedwingen; dus zichzelf in de hand te houden. Ik wil u een eenvoudig voorbeeld geven, dat kan toelichten hoe een potentiëel gevaar tot realiteit kan worden.

Een huiskamer. De vrouw heeft een moeilijke dag gehad; veel werk, veel storingen. Zij is net klaar met de bereiding van de maaltijd. De man komt thuis. Hij heeft op kantoor een moeilijke en zware dag gehad. Ook hij is geladen vanwege onredelijke kritiek van zijn chef etc. De toestand is gevaarlijk.

Nu behoeft dat gevaar helemaal niet tot uiting te komen. De vrouw kan blij zijn dat haar man er eindelijk is; en de man kan blij zijn dat hij eindelijk van dat kantoor af is. Zij komen dus met de beste voornemens bij elkaar. Totdat de man ontdekt, dat de aardappels iets te zout zijn. Zijn reactie is nu: dat dit "te zout zijn" een voortzetting is van de onaangenaamheden van de dag. Hij heeft dus geen bezwaar tegen de zoute aardappels, maar in de opmerking, die hij daarover maakt, klinkt het bezwaar tegen zijn chef, zijn collega's, zijn werkkring en de onrechtvaardigheid door.

De vrouw, die ook moe is, neemt het niet. Want zij heeft haar best gedaan. Zo eindigt een avond, die met een gezellig gezamenlijk t.v.-kijken, een spelletje of een ander vermaak had kunnen eindigen, in een slaande ruzie, waarbij de burens de politie oproepen om de vechtenden te scheiden.

Stel u ditzelfde nu eens voor in een meer algemeen beeld.

Wij scheppen ergens een angst. Die angst op zichzelf mag gerechtvaardigd zijn. Zolang de angst aan één kant bestaat, gebeurt er niets, want iedereen is voorzichtig. Maar nu schep ik een tweede angst, die te-gengericht is. Ook die angst bergt wel een gevaar in zich, maar ze veroorzaakt geen directe actie. Integendeel, ze brengt voorbehoud en voorzichtigheid. Ik stel beide angsten tegenover elkaar; en de eerste onregelmatigheid (en dat is dan een soort toevalsfactor), die optreedt, veroorzaakt een uitbarsting. Zij kan voeren tot een oorlog. Zij kan voeren tot grote rampen. Zij kan voeren tot rassenonlusten en al wat dies meer zij. Dan blijkt dus hieruit, dat de gevarenfactor in wezen een toeval is, een kleine onachtzaamheid, een oorzaak, die helemaal niet zo groot en belangrijk is.

Het gaat in het leven niet om de belangrijke dingen. Het gaat om de kleinigheden. En om dat te begrijpen moet u zich realiseren dat een trein, zwaar geladen, 40 wagons, met een snelheid van 80 km per uur en een daverend motorisch vermogen, kan ontsporen door één klein steentje, als het maar toevallig verkeerd ligt. Dwaas? Zeker. Maar toch is het zo.

Wat zijn dan de toevalligheden? En hier komen we nu juist op de werkelijke gevarenfactor. Het zijn niet de gevaren, maar het is de gevarenfactor; datgene, wat het gevaar activeert, wat de kans op ongelukken groter maakt. Laten we maar weer beginnen bij het begin.

Uw wagen heeft wat gladde banden. Dat kan gevaarlijk zijn. De weg is glad. Het is al gevaarlijker geworden, maar er behoeft nog niets te gebeuren. Nu stellen we: anderen zijn onredelijk haastig. En bijna zeker gebeurt er een ongeluk. De reacties kunnen dan niet beheerst worden.

Het toeval? Maar het toeval wordt bepaald door dingen, waaraan je als mens niet denkt.

Er is in Duitsland een weg, waar op één bepaald gedeelte practisch 3 à 4 grotere of kleinere ongelukken per dag plaatsvinden, het hele jaar door. Op den duur heeft men de weg verlegd; en nu is het beter geworden. Het was een bekende kilometersteen. Er gebeurde daar altijd wat.

Nu gelooft niemand in aardstralen, dat is kolder. Toch was daar een zeer kleine afwijking in het normale stralingsveld van de aarde. En die kleine afwijking was voldoende om een op zichzelf niet ongevaarlijk traject zo gevaarlijk te maken, dat de beheersing teloor ging. En daar heeft u dus het hele eieren eten.

Laten we weer een voorbeeld nemen. We krijgen aan het einde van februari en vooral in de eerste helft van maart een aantal grote gevarenpunten. Nu kunt u zeggen: Die punten betekenen, dat er kosmische invloeden of tendensen zijn van uit het zonnestelsel (misschien uit de zon zelf en haar werking), waardoor er een gevaar ontstaat. Maar dat is een mogelijkheid. Op het ogenblik, dat er bij de mens een onevenwichtigheid bestaat - onverschillig welke - zal die ene factor voldoende zijn om de zaak te laten kantelen. Het ongeluk gebeurt door de onbeheerstheid of de onredelijkheid ergens in de mensheid; en aan de andere kant door het optreden van een tendens of factor.

Als wij dat zo bezien, kunnen we zeggen: Nu, er zijn nog aardig wat rampen te wachten in deze tijd. Maar worden die rampen werkelijkheid? Niemand kan het met zekerheid zeggen. Natuurlijk, er staat een scheepsramp te wachten. Maar als de stuurman niet aan die onlustgevoelens toegeeft of als de marconist een klein tikje meer aandacht heeft voor de voeding van de electronische apparatuur, dan gebeurt er niets. Maar indien ze beiden falen, dan gebeurt er onvermijdelijk een ongeluk. Kijk, dit is dus eigenlijk het belangrijke punt.

Je hoort de mensen altijd zeggen: Er wordt voor dit jaar zoveel gezegd over allerhand gevaren, dat zal me wel wat worden. Neen, helemaal niet. Voor uzelf al niet, indien u rustig blijft. Natuurlijk, u kunt in de autobus zitten, waarvan de chauffeur onachtzaam is en een ongeluk krijgt. Maar als u snel genoeg reageert, dan kunt u nog veilig de bus uitkomen en een ander helpen. Als u onjuist reageert en opstaat om de man te waarschuwen, dan vliegt u waarschijnlijk door de ruiten heen en wordt de rest in het ziekenhuis afgehandeld.

U moet evenwichtig zijn. Naarmate u zelf evenwichtiger bent, is de werkelijke gevarenfactor voor u kleiner. Naarmate er in de wereld meer een balans kan worden bereikt, een betrekkelijk hecht evenwicht, zullen alle invloeden en tendensen minder schade brengen.

Als men die tendensen wil ontleden (ik kan mij voorstellen, dat men dat zou willen doen), dan moeten we zeggen: We zijn aan het einde van de winter. De meeste mensen zijn wat slapper dan normaal. We moeten dus niet rekenen op snelle reactie, althans hier in het noorden niet. Dan verder: Qua klimaat zal het koud en vochtig zijn. Dat betekent ook weer een zekere onachtzaamheid, een zekere haastigheid. Als daarbij nu een tendens van onzekerheid optreedt (in kleuren zou men het kunnen uitdrukken als een betrekkelijk korte maar fel ingrijpende glans rood), dan zal hierdoor elke bestaande onachtzaamheid worden tot het mogelijke gevolg ervan. Het gevolg is nu alleen mogelijk. Als de invloed optreedt, wordt het concreet. Het is een overbrengen van uit de potentie naar de werkelijkheid.

Als je die factoren dan verder bekijkt, dan zeg je: Kijk, in die tijd zullen de mensen geschokt zijn, doordat er het een en ander is gebeurd. En komen we dan zo omstreeks 15 maart, dan zijn de mensen geneigd om alles te geloven. Ze zijn dus niet meer in staat redelijk te reageren; hun verklaren van de feiten of hun aanvoelen van de feiten wordt een onbeheerst emotionele. Indien er dan een verwarrende tendens optreedt, kan er ofwel chaos ontstaan, dan wel - wat waarschijnlijker is - de enkeling, die zijn eigen zienswijze op dat ogenblik blijft poneren, overvleugelt de gehele emotionele mensheid en wij krijgen te maken met massa-suggesties, zoals er maar zelden voorkomen. Suggestie, die door elk medium kunnen worden overgebracht.

Indien zo'n suggestie er weer één van gevaar zou zijn, dan is de kans heel groot, dat men om zich tegen dit denkbeeldige gevaar te verweren een concreet gevaar scheidt; dat men uit angst, dat de vijand met een atoombom gaat gooien, zelf met een atoombom gooit, waardoor een atoomoorlog onvermijdelijk wordt. Maar zover zal dat wel niet gaan. De hele kwestie is en blijft hier - en dat moogt u nooit vergeten - dat de gevarenfactor wordt bepaald door het gebrek aan beheersing plus de optredende invloed. Zij is het product van deze beide.

De kwestie van gevaar wordt soms ook heel verkeerd gezien. Er zijn mensen in Amerika, in Engeland en zelfs in Nederland, die het grote gevaar zien in wat zij noemen: het verval der zeden. Dat nu is een denkbeeldig gevaar. Het bestaat niet eens. Deze mensen gaan uit van een bepaalde vaste norm en kunnen niet begrijpen, dat die norm zich wijzigt met de tijd. Het is onbegrip; geen begrip voor de wijziging in de toestand der mensheid, de wijze van bestaan van de mensheid.

Als er nu zo'n groep ontstaat, dan is dat op zichzelf niet erg. Die mensen zijn een beetje onevenwichtig. Maar goed, dat moet je hun gunnen. Maar als er nu een dergelijke suggestie optreedt, (dus een suggestieve invloed als het rood, waarover ik sprak), dan zouden ze wel een tegen alle vermeend onrecht kunnen ingrijpen. En als ze dat doen, gooien ze de hele maatschappij in de war, omdat de maatschappij is gebaseerd op datgene, wat volgens hun mening niet juist is.

Een vergelijking: Er bestaan verkeersreglementen. Op het ogenblik, dat in een stad de politiemacht de verkeersreglementen strikt en stipt toepast,

is het verkeer in die stad practisch onmogelijk geworden. Ditzelfde geldt voor elke grote weg. Slechts doordat de norm bestaat en daarop zo nodig een beroep kan worden gedaan, indien het te bar wordt, kan het verkeer een bepaalde ordelijkheid bewaren. De regels zijn er dus niet om strikt te worden uitgevoerd, ze zijn er alleen om a.h.w. een skelet te vormen en een zeker begrenzing te scheppen, waarbinnen de mogelijkheden kunnen worden uitgebuit.

Als er nu zo'n zedelijkheidsapostel optreedt, wat gebeurt er dan? Vroeger heeft Johannes Hus zo'n periode gehad. In Italië Girolamo Savonarola. Die mannen kregen het in hun hoofd om de zaken nu eens even precies op orde te gaan stellen. En wat gebeurde er? Er werden belangrijke wetenschappelijke werken verbrand. Onderzoekingen, die voor de mensheid van het hoogste belang waren voor nieuwe ontdekkingen en voor een nieuw begrip van leven, werden vernietigd; en zelfs mensen werden vernietigd. De handel, die zo belangrijk was, werd tot stilstand gebracht. Wat moet je dan nog? Dan blijft er niets over.

Het blijkt dus, dat een enkeling soms enorm grote gevaren kan scheppen. En wat meer is, dat naarmate in een bepaalde periode de suggestibiliteit van de massa groter wordt het gevaar groter is, dat een onevenwichtige enkeling die massa domineert.

Hieruit kunt u dus weer afleiden, dat gevaren zoals dit jaar ze brengt ongetwijfeld moeten leiden tot een dictatoriaal dirigisme van kleine, maar luidkeels roepende groepen of zelfs van enkele personen. Dat kan niet anders. Het gevaar voor de mensheid ligt niet in de optredende dictatortjes (want dat zijn ze eigenlijk), maar het is gelegen in de poging tot zelfrechtvaardiging, waarbij de illusie als reëel wordt gesteld.

U weet allemaal, als wij op de 100 mensen er één zien verongelukken, dan kunnen wij spreken van de gevarenfactor 1 op 100. Maar als nu die ene verongelukt en 80 denken dat ze worden getroffen, dan worden zij, hoewel op een ander terrein (mentaal), eveneens zonder mogelijkheden tot ingrijpen gesteld, een activiteit. En dan wordt de gevarenfactor dus.....rekent u dat maar na. De gevarenfactor wordt dus niet alleen bepaald door de feiten maar ook door de mentaliteit.

De doorsnee-mens is ten eerste niet geneigd ongelijk te bekennen. Ten tweede is hij niet geneigd consequent te zijn ten koste van zichzelf. En ten derde is de doorsnee-mens niet geneigd het beeld, dat hij van zichzelf heeft, ook maar enigszins voor zichzelf te ontwaarden of in de ogen van anderen.

Hoe groter de z.g. welvaart, de macht, de z.g. zelfstandigheid van de mens wordt, hoe groter de illusies die hij gaat koesteren, des te belangrijker voor hem het handhaven van een ingenomen stelling, de zelfrechtvaardiging en de zelfverheerlijking is.

En dat betekent, vrienden, dat in deze dagen het gevaar heel vaak schuilt in de illusies van b.v. de welvaart. Dat is heel eigenaardig. Niet dus, zoals u misschien denkt, gevaren die voortkomen uit de aarde alleen of die door de kosmos worden opgelegd, maar het irreële bestaan van een groot gedeelte van de mensheid maakt die mensheid vatbaar voor die kosmische invloeden. En dan kan voor elk werkelijk ongeval, voor elke werkelijke ontwikkeling aan de hand van kosmische krachten veroorzaakt, een tien- tot honderdvoudig aantal van diezelfde ontwikkelingen ontstaan (vaak grote hoeveelheden mensen betreffende), die alleen berusten op illusie; dus gewoon het deel-zijn van een vergissing.

Ik hoop in dit eerste deel van mijn betoogje te hebben duidelijk gemaakt, dat het gevaar eigenlijk heel ergens anders ligt dan men het over het algemeen zoekt.

Zover gekomen zijnde lijkt het mij voor u ook wel interessant de heersende invloeden en tendensen eens na te gaan. En dan beginnen we te stellen:

We krijgen achtereenvolgens invloeden, die kunnen worden genoemd: blauw, fel-rood, goud, ook enkele invloeden van wit licht, daar naast - en voor velen erg gevaarlijk - het mystieke purper en enkele tussenkleuren van groen tot zeer donkergroen of grijsgroen. Allemaal lichttendensen, die elkaar afwisselen met betrekkelijk grote snelheid. Er zijn maar weinig van die invloeden, die meer dan 28 dagen duren.

Elk van die invloeden betekent dus het gevaar voor een afwijking in een bepaalde richting. Het is dus niet zo, dat het optreden van b.v. violet of paars licht inhoudt dat de mensheid automatisch die kant uitgaat. Het betekent wel dat elke beweging, elke ontwikkeling, die er in de mensheid bestaat, in die richting wordt afgebogen. Zoals je misschien een papiertje met de heersende wind een eind ziet meegaan; of zoals je in een zware storm haast tegen je eigen zin in van de linkerkant van de weg naar de rechterkant verhuist en dan moeizaam weer terug moet ploeteren. De tendensen zelf zijn niet het gevaar. Het gevaar is alleen maar gelegen in de bijkomstigheden.

Als wij nu spreken over een koninklijk, mystiek purper, dan denkt u allen onmiddellijk aan inwijding, aan bereiking. Maar mystiek is een verzonkenheid. Een verzonkenheid, waarin je deelgenoot kunt zijn van een reëel kosmisch heelal. Maar het kan ook een verzonkenheid zijn in je eigen illusie, je eigen waan. Dat wil dus ook zeggen, dat de mystiek de controle, die de mens normaal op de werkelijkheid heeft, vervaagt. En dan kan hij net zo goed grote dwaasheden begaan als innerlijk grote dingen bereiken. Voor zichzelf wil hij dat blijven rechtvaardigen; dus veroorzaakt hij in de gehele wereld zo mogelijk dezelfde toestand.

Wanneer wij een flits van blauw licht krijgen, dan moet er technisch, constructief, organisatorisch worden gedacht. Dat constructieve denken kan op zichzelf heel mooi zijn. Maar wanneer je nu ontdekt dat een constructie fout is en je wilt het niet toegeven, dan begin je aan een zo vergaande constructieve arbeid om de zaak toch nog in orde te krijgen, dat je het nooit kunt klaar spelen. Het gevolg is, dat de oude fouten worden versterkt door de nieuwe ontwikkelingen en dat de belangrijkheid van het object in je eigen ogen en misschien ook qua kosten aanmerkelijk is toegenomen, maar dat je niet de tijd krijgt om tot een voleinding te komen. Dat zijn de dagen, dat je wegen bouwt, die halverwege ophouden en nergens heen leiden. Op zichzelf kan dat alleen bespottelijk zijn. Maar op het ogenblik, dat wij anderen die weg op sturen met de verzekering: Hier kun je 100 km. per uur rijden, is de kans heel groot dat er aan het einde een wanhopige reeks botsingen ontstaat.

Zo kunt u dus zien, dat er in dit jaar een groot gevaar bestaat voor allerhand te ver ingrijpende veranderingen van structuur en constructie, die gebaseerd zijn op het bestaande; die niet zijn een totale hervorming, maar een poging om door uitbouwen van het bestaan de fouten ervan te verwijderen. En het resultaat kan zijn: schromelijke verwarring in economisch en in politiek opzicht, maar ook wel degelijk grote sociale verwarringen en misschien zelfs dreiging, breuk, ondergang van op zichzelf respectabele internationale lichamen.

Wanneer we te maken krijgen met rood, dan hebben we niet alleen maar te doen met een invloed, die een ogenblik van intensiteit geeft. Rood is niet voor niets het licht dat wij wijden aan Mars en Eros gelijktijdig. Rood is een kleur die vitaliteit geeft, maar gelijktijdig enige begoocheling, een te grote eenzijdigheid. Rood geeft agressiviteit, maar gelijktijdig een beperking van remmingen. Je wordt vrijer, inderdaad. Maar ke wordt ook veel verder voortgestuwd.

Als zo'n rode golf optreedt en wij zien dat er b.v. een kleine politieke strijd in de Kamer aan de gang is, dan zal men - wat men anders en vooral in Nederland steeds pleegt te doen - niet terugschrikken voor een conflict, waarbij de gehele regering valt. Dan zal men niet terugschrikken voor maatregelen, die een heel land of een heel volk opstandig maken. Dan schrikt men niet terug voor maatregelen, die zo willekeu-

rig zijn, als je ze goed bekijkt, dat de hele buitenwereld er tegen in opstand komt. En ja, dan moet je de brokstukken opruimen. Je kunt dan zeggen: Ik heb het verkeerd gedaan. Maar dat zullen de meesten niet willen doen. De chaos, die door de vergroting van activiteit ontstaat, blijft voortbestaan. En dat wil zeggen, dat het gevaar niet alleen ligt in de reactie of in zo'n invloed, maar ook nog in het gevolg daarvan.

Hoe meer de mensheid probeert haar eigen aanzien te handhaven, hoe minder zij geneigd is haar eigen fouten toe te geven, des te sterker en vollediger de uitwerking zal zijn en des te minder ze wordt beheerst. En alweer, wij komen steeds tot hetzelfde terug: de mensheid moet zich beheersen.

Bij die onevenwichtigheden treffen wij echter nog iets anders aan. Groen is de kleur van een bepaalde natuurlijke vitaliteit, denkt u maar eens aan chlorophyl (bladgroen), maar ook de kleur van geloof; d.w.z. van een innerlijke erkenning of aanvaarding, maar dat bij een kleine verandering van kleur al direct wordt: zelfbedrog, bijgeloof; dus een verschuiving van waarden. Vooral als het naar de donkere tinten toegaat, kan het iets worden van een alles opofferen voor niets, dus van een fanatisme dat zinloos is.

Stelt u zich nu eens voor dat ook die tendensen komen, dan kan ik mij voorstellen - om enkele eenvoudige voorbeelden te geven - dat iemand zo boos wordt, dat de posttarieven verhoogd zijn, dat hij een bom legt in het postkantoor, waardoor alle postverzending stilligt en de tarieven later waarschijnlijk nog hoger worden.

Ik kan mij voorstellen, dat iemand in zo'n toestand zijn illusie van de grootheid van eigen land zo sterk kan doorvoeren, dat hij daaraan niet alleen dit land zelf maar ook alle andere opoffert.

Ik kan mij voorstellen, dat iemand onder invloed van diepgroen tot donkergroen zo zeer verblind is voor de feitelijke, de reële noodzaken van het bestaan, dat hij liever een soort faillissement aanvaardt voor zichzelf en de gehele staat die hij regeert, dan dat hij ook maar één stap terug doet op het terrein van b.v. de valuta of van iets anders.

Dat zijn de gevaren van deze tijd. Altijd weer: de mens. En als elk mens voor zichzelf zou durven denken en handelen, dan zou de gevarenfactor dus zeer klein zijn. Hoe meer de mensen een beroep doen op anderen, op de overheid, op hun rechten, op de verplichtingen die anderen tegenover hen hebben, des te groter het gevaar wordt.

Als ik u een voorbeeld geef, dan lacht u er misschien om. Maar stel u voor, dat de uitkijk op een schip meldt: ijsberg. Waarop deze een ondergeschikte roept en de mededeling laat overbrengen aan de brug. Op de brug vraagt de stuurman aan de wachthebbende officier, of hij melding wil maken aan de kapitein dat er een ijsberg in zicht is. De kapitein vervolgens slaat zijn voorschriftenboeken na en ziet wat er staat t.a.v. ijsbergen. Hij zendt iemand uit om allereerst de uitkijk nogmaals op het hart te drukken vooral goed uit te kijken. Daarna geeft hij aan de officier opdracht om de machinekamer opdracht te geven zich voor te bereiden op een eventueel plotseling terugslaan, aangezien er ijsbergen in zicht zijn. Wat denkt u dat er gebeurd zal zijn, wanneer dit allemaal klaar is? Dan is het schip vergaan. Juist.

Toch zien wij onder de groene invloed vaak reacties, die daarop lijken. Wij zien in de gehele mensheid steeds weer die neiging om zich te beroepen op een ander. Geen directe beslissing. Neen, wij moeten rekening houden met de regels. En hoe staat het in het Wetboek? En wat zegt degeen ervan, die het gezag heeft over mij? En die zou graag willen weten, hoe de minister erover denkt. En de minister wil misschien nog graag weten wat de Raad van Europa ervan denkt. Tegen de tijd, dat men tot een beslissing komt, is het probleem voorbij.....maar meestal op een rampzalige manier.

Dat er in deze dagen steeds weer wordt gepredikt dat de mens zelfstandig moet handelen, dat hij moet denken, dat hij vastbesloten en vlug

moet reageren, is dus niet zonder reden.

De geest in haar geheel stelt zich ten doel die gevaren op aarde zo klein mogelijk te houden. Zij mag niet onmiddellijk ingrijpen. Zij kan dat slechts doen, indien er een zeker contact met de mensheid is of een bewustzijn bij de mensheid bestaat. Anders gezegd: zij mag de mensheid helpen om het schijnbaar onmogelijke mogelijk te maken. Maar als de mens dat niet wenst, dan mag de geest het niet op eigen houtje doen. De enige manier om wat te bereiken is wel: de mens ertoe brengen zelfstandig, persoonlijk, onmiddellijk en zonder zich verder af te vragen wat het kost of kosten moet te reageren, zoals het op dat moment juist is. Dus, als je ziet dat er een aanrijding komt, spring uit de bus en vraag je niet af wat er zal gebeuren, als je misschien je rok verliest of je broek scheurt.

Een ontleding van de huidige situatie op aarde en in de gemiddelde mens geeft aan, dat de geestelijke instabiliteit van de doorsnee-mens in de laatste 4 jaar met ruim 40 % gemiddeld is toegenomen. Verder onderzoek aan onze kant heeft uitgewezen, dat de neiging tot monomanie (dus tot uiterste eenzijdigheid en zelfzuchtigheid zonder enig begrip voor de gevolgen ervan) is toegenomen met bijna 60 %. Hieruit volgt, dat op het ogenblik de mensheid minder stabiel is dan zij was aan het einde van de tweede wereldoorlog. Dit betekent, dat de mensheid minder in staat is zichzelf en haar handelingen te bepalen of te bedwingen dan het geval was in en na die tweede wereldoorlog of zelfs nog in 1950. Het resultaat moet zijn: een regressie op allerhand terrein. Een regressie, die niet aanvaardbaar is en die daarom wordt verdrongen achter leuzen, illusies en die misschien wordt opgevangen door het scheppen van niet-reëel geld.

Deze methode kan echter niet onbeperkt worden volgehouden. Een ieder, bedacht op zichzelf en zijn eigen denken, ziet af van een aanvaarden der feiten. Maar zodra men weigert de feiten te aanvaarden, is er reeds een noodtoestand ontstaan. Door die weigering zal elke optredende invloed grote onaangename, ja haast niet te dragen gevolgen met zich slepen.

De grote vraag is dus: Welk deel van de mensheid zal winnen. Wij hebben daarvoor genoeg voorbeelden gezien in het verleden. En wij kunnen dus wel zeggen, dat soms een enkeling het geheel kan redden. En als ik mij niet vergis, hebben zelfs de ganzen eens het Capitool gered. Dat is ook nu niet uitgesloten.

De kern waar het om draait, is dat wij terug moeten keren tot de werkelijkheid. En die werkelijkheid zal er ongeveer als volgt uitzien:

1. De heden ten dage openlijk gehanteerde morele normen en waarden zijn in praktisch geheel de wereld verouderd. Zij passen niet meer bij het werkelijke leven en bestaan van de mensheid en vormen zo een toenemende invloed van geestelijke instabiliteit. Schuld- en angstcomplexen worden hierdoor bevorderd. Men moet terugkeren tot een aanvaarding van de feiten, zoals ze behoren te zijn in deze tijd. Eerst dan kan van een gezond-worden der mensheid worden gesproken.
2. In een wereld, waarin de hoofdsteden der continenten op een gelijke tijdsafstand van elkaar zijn komen te liggen als vroeger de steden van de verschillende provincies van één rijk, kunnen de verschillende staten niet meer gescheiden bestaan. Eenwording van staten en zelfs van continenten is geen kwestie meer van onderhandelen over de meest gunstige positie, het is een bittere noodzaak. Omdat alleen door een aanvaarding van die eenheid - ongeacht de consequenties die dit zal hebben voor sociale en commerciële ontwikkelingen - de zelfvernietigingsdrang, die uit dit door elkaar beëngd worden voortvloeit, kan worden voorkomen.

3. De geestelijke waarden en normen, die in deze tijd worden gehanteerd, zijn enerzijds te materialistisch en daarom te zeer gebaseerd op wat stoffelijk en redelijk aanvaardbaar en aanwijsbaar is, anderzijds te zeer gehecht aan tradities, die in de mens weinig of geen werkelijke weerklank meer kunnen vinden. Hierdoor ontbeert de mens elke reële verbinding met de concrete geestelijke werelden en geestelijke waarden, die dan toch bestaan, ook al zijn ze stoffelijk niet volledig aantoonbaar. Hieruit volgt, dat het geestelijk leven van de mensen een hervorming zal moeten ondergaan, waarbij de vorm van zijn geloof moet worden aangepast aan zijn materiële kennis, maar gelijktijdig aan zijn innerlijke erkenning en behoefte aan contact met geestelijke waarden.

4. Dan wil ik opmerken, dat de wetenschap van deze dagen zo ver is gekomen dat zij wordt gedreven door haar eigen producten. De wetenschapsmens beslist niet meer over hetgeen hij wil onderzoeken; de ontdekkingen van anderen bepalen wat er voor hem aan onderzoek mogelijk zal zijn. Deze mogelijkheid wordt door hem dan vaak gezien als een verplichting.

Indien de wetenschap niet zeer snel leert terug te keren tot de meer filosofische waarden van voorheen en daarbij haar morele en menselijke verplichtingen en taken gaat stellen boven de verdere ontsluiting van kosmische geheimen, zal zij de mensheid de middelen in handen geven, waardoor zij onvermijdelijk zichzelf moet vernietigen.

Dit is een vaststelling van punten. Het is mooi om dit zo algemeen te zeggen. En iedereen zal zich afvragen: Wat heb ik daaraan? Heel eenvoudig:

Uw invloed is beperkt. Als mens leeft u binnen een betrekkelijk kleine kring. Maar binnen die kring kunt u proberen te denken, te handelen en te werken volgens de regels, die genoemd zijn. U kunt voor uzelf weigeren enigerlei grens als bepalend te zien voor onverschillig wat. U kunt weigeren enig nationaal of zelfs commercieel belang te laten gelden, indien het gaat om de eenheid van mensen. U kunt weigeren de gepredikte vormen van moraliteit uiterlijk of innerlijk nog verder te erkennen. En u kunt daarvoor in de plaats stellen een concrete aanvaarding van het leven, zoals het is en een zoeken naar de waarde, die voor deze tijd daarin is gelegen.

U kunt door uw leven, uw denken en uw invloed op uw naaste al zeer veel bereiken. Als wij hier spreken voor 20 aanwezigen en deze 20 aanwezigen in drie maanden 100 mensen beïnvloeden, dan zullen die 100 mensen in wederom enkele maanden 500 mensen beïnvloeden, enz. enz. Als van uit voldoende aantallen kleine centra de hervorming van onderaf begint eenvoudig door te weigeren officieel gehanteerde waarden te erkennen en de officieel gehanteerde argumenten niet zonder meer te accepteren, dan is er veel bereikt. Want de groepen en de mensen, die onafhankelijk zijn geworden van de onevenwichtigheden, die algemeen bestaan en daarbij van de gevaren, die algemeen aanwezig zijn, zullen niet alleen voor zichzelf een grotere eenheid scheppen, maar zij scheppen een tegenwicht. Door hun aanwezigheid wordt de onevenwichtigheid van het totaal kleiner. En dit is belangrijk genoeg om daarop eens in het bijzonder de nadruk te leggen.

De noodzaak om te leven in de wereld, zoals zij is, bestaat. Niemand van u kan zich daaraan onttrekken. Niemand van ons kan daarop enige feitelijke invloed uitoefenen. Maar er is geen noodzaak te leven volgens de illusies, de waanvoorstellingen, die deze wereld teisteren en die het beeld van de werkelijkheid voortdurend vertekenen. Die noodzaak bestaat voor u niet en voor ons niet. Door nu terug te keren tot

Alle waarden van de werkelijke schepping, de werkelijke God, de werkelijke engelen en duivelen, waren wederom verborgen achter de woorden. Wie leest "In den beginne" in de oorspronkelijke zetting, die leest heel iets anders. Die leest "In de uiting der oneindigheid"; en dat is heel iets anders. Het betekent iets heel anders. En zo gaat het verder. Elk woord, elke naam krijgt een grotere inhoud, een andere achtergrond.

Achter het mythische verhaal van Adam en Eva gaat schuil een omschrijving van een ontwikkeling, die de aarde zelf verre overtreft en die heel andere volkeren, krachten en zelfs andere sterren in het geding brengt. De beschrijving wordt daardoor veel realistischer. Zij wordt meer de beschrijving van de groei van het bewustzijn in het heelal; en niet alleen maar van de beperkte schepping van de mens op één wereld.

Maar ja, de mensen konden en wilden dat niet begrijpen. Zij wensten geen God, Die hun de waarheid toonde. Zij wensten een God, Die sterk zou zijn en hen zou beschermen. Die Jericho's muren zou laten ineensinken door Zijn geweld. Die wonderen zou doen. Zij wensten geen waarheid.

En daarom kwamen de granieten tafelen, waarop de leek de waarheid niet kan lezen. Daarom ontstond er een systeem, waardoor binnen de bijbel, ofschoon niet in alle Boeken van de bijbel, dat moeten wij er wel bij zeggen, de werkelijke kennis, de overlevering, de kosmische en esoterische waarheid verborgen kon worden.

Degeen, die staat voor het mozaïsch geloof, staat voor de sluier van Mozes. Hij staat voor de ononthulde wereld.

Degeen, die het systeem leert, beziet de sluier van Mozes.

Degeen, die de geaardheid der dingen erkent, zodat hij het systeem kan vergeten, is doorgedrongen achter de sluier van Mozes. Hij heeft datgene herwonnen, wat teloor ging, toen de mens zocht naar een God, Die hem dienstig zou zijn in plaats van te zoeken naar een waarheid, die hem meer dan mens zou maken, maar die hem aan de andere kant alleen voor zijn beslissingen zou plaatsnemen.

En dat is het verhaal van de sluier van Mozes.

:--:

de reële feiten, ontdaan van illusies, kunnen de gevaren van deze tijd worden verminderd en zal de gevarenfactor wegsmelten.

Als er in de toekomst tijden zullen zijn, waarin massa-suggestie een zeer grote en sterke invloed uitoefent, dan zal degeen, die zichzelf voortdurend dwingt om kritisch en zichzelf te blijven en zijn eigen systeem van denken te blijven volgen, een tegenwicht kunnen vormen voor vele honderden, die door de algemene aanvaarding van de illusie niet naar de feiten worden teruggedrongen.

De gevarenfactor van deze tijd is de aanvaarding van de uiterlijkheden zonder meer.

Met deze conclusie wil ik dit betoog besluiten. Ik mag daar voor Sleutels nog bij vermelden, dat ik hedenavond als invaller heb gesproken, omdat een aantal zeer belangrijke ontwikkelingen de normale voortzetting van de cursussen en avonden aanmerkelijk hebben bemoeilijkt.

-:-

DE SLUIER VAN MOZES.

Mozes ging op naar de berg in eenzaamheid. Hij ontmoette daar zijn God. De tafelen, die hij toen kreeg, waren een volledige openbaring. Terugkerende zag hij hoe zijn volk danste onder gezag, misschien wel orgieën, rond het gouden Kalf. Mozes was daardoor zozeer bewogen, dat hij de tafelen (dat zouden marmeren of albasten tafelen geweest zijn) neer wierp; en ze braken. Daarop ging Mozes wederom in de eenzaamheid. En toen hij terugkeerde, had hij de Wet geschreven op de twee tafelen van bazalt.

In dit verhaal ligt eigenlijk het begin der geschiedenis van de sluier van Mozes opgesloten.

De eerste openbaring, die bestemd was voor een gelovig volk, kende geen versluiering, geen geheimen. Zij was de openbaring van de relatie mens - God. En had het volk die marmeren tafelen ooit ontvangen, dan zou men daarin niet alleen geboden hebben gelezen, maar men zou daarin tevens de weg hebben gelezen, die men moest afleggen om zelf, als Mozes, op Sinaï te staan tegenover het aangezicht Gods. Maar ja, Mozes werd driftig en niet ten onrechte; vandaar dat we nu zitten met de huidige Tien Geboden.

Nu bestaat er een overlevering: Toen Adam uit het paradijs werd verdreven, werd hem door één der engelen (en wel door de bode Gabriël) een gave geschonken. Gabriël gaf hem het systeem om het wezen der dingen te herkennen achter hun namen. En dat is de Kabbala; de manier om te lezen achter de uiterlijkheid.

Men zegt nu, dat Mozes in de geboden eveneens via de kabbalistische waarde een formulering had gelegd, zodat wat uiterlijk een eenvoudig gebod was in feite een omschrijving was van God en de relatie tot God. De Tien Geboden zouden dan niet alleen geweest zijn: de drie geboden van het Goddelijke en de zeven geboden van de menselijke wereld, maar zij zouden gezamenlijk hebben gevormd: een tiental hoofdtrappen der bewustwording. Zij zouden de inwijding hebben beschreven.

Toen Mozes met het volk verder trok, liet hij de geschiedenis van de schepping neerschrijven. Wij kennen dit als een vijftal boeken, die in de tijd van het trekken van het volk in de woestijn onder Mozes' heerschappij door de Leviëten geschreven zijn. En dezen nu waren - zo zegt men - door Mozes geïnstrueerd in deze geheime taal.

Abonnementen: f 17,50 p. 10 nummers
(v. leden f 12,50) (v. buitenland f 1,50 extra)
bij vooruitbetaling op giro no. 468.874
t.n.v. „O.D.V.” te 's-Gravenhage

Secretariaat: **de Perponcherstraat 98**

Den Haag - Tel. 60 66 50

SLEUTELS

COSMISCHE LERINGEN

mediamiek ontvangen en uitgegeven
door de „Orde der Verdraagzamen”
te 's-Gravenhage

I N H O U D.

MAART 1965.

Nummer 6,
10e jaargang.

ZELFVERWERKELIJKING

Doodsmystiek

Revolutie

Vastenavond

AANPASSING

Geestelijke evolutie

Reële verdraagzaamheid

Waarheid

Overname uit „SLEUTELS” slechts toegestaan na
schriftelijke toestemming van het bestuur der „O.D.V.”

1944

1944

1944

1944

1944

1944

1944

1944

1944

1944

1944

ZELFVERWERKELIJKING

Zesde Les.

DOODSMYSTIEK.

In alle oude richtingen van geloof en denken vinden wij de dood als een eigenaardig onbegrijpelijk gebeuren, dat waarschijnlijk uitblussing maar mogelijk een groter en beter bestaan voortbrengt. Waar u ook gaat over de wereld, u zult overal de graven van de oude vorsten en edelen aantreffen, vaak met hun gezindten, hun lievelingsdieren en hun schatten. En zelfs indien deze graven zijn beroofd, zo zien wij daarin nog een weerspiegeling van de oude pronk en praal; een beeld van de eigenaardige mystiek van de dood, zoals deze bijna overal, waar een beschaving heeft bestaan, bestond.

Het is ons niet mogelijk al deze denkbeelden elk afzonderlijk na te gaan. Gelukkig zijn er in elke mystiek en in elk geloof bepaalde tendensen te vinden, waar juist dit doodsbegrip voor ons toch nader wordt geformuleerd.

Er bestaan op de wereld een stuk of 15 Dodenboeken, die elk voor zich - zij het dat ze niet alle bekend zijn - een beeld geven van de gedachtengang, vooral de magische gedachtengang der oude volkeren, die zich het bestaan na de dood allereerst als een beproeving voorstellen. Het hoe en waarom wil ik trachten in meer algemene zin uiteen te zetten, daarbij mede verband leggende met de moderne tijd en zeker ook met de eigenschappen van de moderne mens.

De beheersing, die voor de mens in een meer ingewikkelde maatschappij bijna normaal is, is jong. Wij vinden haar pas in de tijd van het grote Griekenland en het oude Rome. In rijken als het Babylonische, het Assirische, het Egyptische, blijkt vooral bij de massa het thalamisch denken te overheersen. Zij denken met hun instinct, met hun gevoelens, met hun lichaam; niet met hun hersenen. En deze tegenstelling tussen het thalamisch reageren van de doorsnee-mens en de beheersing, die gepaard gaat met inzicht en kennis, is ongetwijfeld het begin van alle doods-mystiek. Want degenen, die niet door zijn angst wordt beheerst, zal het juiste antwoord geven aan de Wachters voor de Poort, de draken of slangen die hij op zijn weg ontmoet. Hij zal ook de beheersing bezitten om voort te gaan, zelfs indien zijn weg wordt versperd door de krachten van de 4 elementen.

De denkwijze, die er achter ligt, is natuurlijk georiënteerd in een wereld, die het centrum is van het Al. Onder die wereld ligt de onderwereld en ergens boven de hemelkoepel torent de wereld van de goden: de geheimzinnige machten, de hallen van eeuwige herinnering en de velden vol vruchtbaarheid. Zowel onder- als bovenwereld zijn de rijken van de doden.

De mens zelf bevindt zich tussen deze beide; en wetend, dat hij door eigen gedrag alleen geen eeuwigheid en geen eeuwig bewustzijn kan vinden, zoekt hij de kennis die hem een overwinning mogelijk maakt. Een overwinning van alle beletselen, die er bestaan tussen de mens in de materie en het geestelijk vrij voortbestaan.

Toch blijkt uit vele der oude filosofieën, dat deze mens het leven in het hiernamaals niet zo primitief heeft gezien als uit de voorgaande woorden wel zou blijken. Neen, hij ziet zichzelf als gescheiden van de eeuwigheid door zijn instincten. En het is juist hierdoor, dat hij de neiging heeft zichzelf te delen in verschillende stukken. Hij spreekt over zichzelf als "de mens". Maar hij gelooft dat er in hem - nestelend als een soort etherische vogel - een ziel is, en dat zich daaronder als een vreemd wezen (een tweeling in een doorschijnende gedaante) een soort reserve-lichaam bevindt, dat eveneens - wanneer het stof-lichaam wegvalt - zal voortbestaan.

Dit beschouwen van de mens als een triade wordt begrijpelijk, als wij de volgende stellingen, die ik betrekkelijk willekeurig citeer, een ogenblik onder de loupe nemen.

"Eerst als ik datgene, wat ik ben (dus de stoffelijke mens) overwin, zal ik kunnen leven in dat wat ik zijn zal (zeg: astraal lichaam of etherisch dubbel).

En eerst wanneer dat, wat ik zijn zal, mij dient naar mijn wil, zal de gevleugelde uit mij oprijzen."

(Dat is overigens niet Egyptisch, het is Indisch.) Hieruit blijkt dus al dat men een relatie stelt tussen beheersing en bereiking.

Wat verder gaan enkele denkers in het Himalaya-gebied en in Nepal, die stellen:

"Niet ben ik gedeeld in mijzelve, dan door mijzelve. Daar, waar ik mijzelve in vele delen ontleed, vrees ik mijzelve. Zo ik echter mijzelve ken en niet vrees, zal ik mijzelve niet delen; en dat, wat ik waarlijk ben, zal bestaan zonder grenzen."

Ik leg u deze citaten voor - ik zeg u: ze zijn willekeurig gekozen - omdat hieruit blijkt dat de verdeeldheid, die ook in deze dagen nog zo vaak wordt bevorderd (de denkwijze van: het lichaam als gescheiden van de geest, van de ziel), niet de enig juiste is. En de verklaring, die wij in het tweede citaat vinden dat het een angst is, die ons hiertoe brengt, is niet slechts waarschijnlijk, maar naar ik meen zelfs psychologisch volkomen verantwoord.

Waarom vreest de mens dan zichzelf? Ook hier weten de ouden, die zich met het geheim van de dood bezighouden, een oplossing te bieden.

"Het is moeilijk jezelf te aanvaarden," zo roept er een uit, "want dat wat je bent, is niet wat je droomt te zijn. Dat wat je droomt te zijn, kun je niet zijn en daarom verwerp je wat je bent." En weer een ander, een Chinese leraar voegt daaraan toe:

"Eerst wanneer ik de juiste waarden en verhouding van mijn plaats (op aarde, zouden wij erbij voegen) heb erkend en leef volgens de normen en eisen daarvan, zal ik mijzelve niet vrezen en als meester van mijzelve de eeuwige werelden betreden."

Uit deze citaten volgt dus, dat men volgens die instelling zegt: Je bestaan op aarde houdt een bepaalde ordening in. En het is deze ordening, die wij moeten aanvaarden. En als wij die hebben aanvaard, dan is er geen werkelijke dood meer. Want dat, dat wij als een vast deel van het wereldbestaan beschouwen, gaat niet te gronde met ons leven. En ons bewustzijn, dat daarin georiënteerd is, kan eveneens vrijelijk voortbestaan.

Maar zodra wij komen tot een angst voor onszelf en daarbij onszelf dus projecteren niet als deel van de wereld maar als tegenstelling tot de wereld, zullen wij daaraan ten ondergaan. En hierin ligt voor mij ook een lering, die men in deze dagen wel eens pleegt te vergeten.

Zolang ik strijd tegen de wereld waarin ik verkeer, is al mijn kracht en al mijn denken op die wereld geconcentreerd. Alles, wat buiten die wereld ligt, is mij vreemd. Ik heb er niet reëel deel aan. En wanneer mijn lichaam te gronde gaat, dan sterf ik werkelijk, omdat in mijn begripsvermogen slechts de voortzetting mogelijk is van mijn streven tegen al wat er bestaat: de zelfhandhaving, deze zelfrechtvaardiging, die de rechten van de verdere wereld ontkent.

Hier is de denkwijze van de oude onderwereld niet zo dwaas. Want wanneer je zo leeft, dan keer je terug tot jezelf; maar tot een eigen beslotenheid, want er is geen samenhang. Er is geen werkelijk bestaan meer. Je bent alleen. Alles, wat in je leven van belang was, was een wisselwerking tussen jou en een bestaande wereld; maar aan die wereld heb je geen deel. Die wereld leeft niet in je voort. Het enige, dat in je voortbestaat, is het ego, het "ik", dat geïsoleerd, ingekapseld, zich niet kan verweren. Een ware onderwereld. En wat meer is: de mystici van de dood trachten ook deze fase van geïsoleerd bestaan verder te ontleden.

Er is een Thibetaans geschrift (niet het Dodenboek), waarin wordt omschreven wat zo'n ziel vindt. En ofschoon de termen voor ons misschien wat te plastisch en te eenvoudig zijn, zou ik toch een deel ervan hier willen citeren.

"En ziet, zij gaat uit (van haar lichaam) dat verscheurd is. Haar wezen beseft zij. En zij gaat en zoekt en treedt binnen in een woning.

En ziet, rond haar zijn onzichtbare schutters; en duizenden pijlen doorboren haar keer op keer, tot zij beseft dat het beter is niet te zijn dan zo te bestaan. Maar wegvlochtende zoekt zij opnieuw zichzelf. En zich niet bevrijdend van haar lasten en gedachten vlucht zij in nieuwe woningen.

En ziet, het is een grot vol kolkende rook en verstikkend zoekt zij een uitweg en vindt er gene, tot zij een deel van haar lasten achterlaat en verdergaat.

Maar een nieuwe woning, een nieuwe grot betreedt zij. En hierin is er een licht, dat flitsend en fel is als de zon, verdorrend en verzegend haar, tot zij uitroept: 'Wee mij, mijn gebeente is het enige dat blijft.'

Dan laat zij een deel van haar last achter; en eerst dan kan zij verdergaan.

En zij treedt binnen in een grot, waarin het geruis is van duizenden wateren. Zij treedt binnen in een grot, waar de stromen haar verscheuren; en zij móét verdergaan. Maar zij kan niet verdergaan door de stroom, tenzij zij haar lasten achterlaat."

En zo gaat het boek verder en beschrijft - ik heb er een klein deel uit geciteerd - 72 hellewerelden.

De ziel wordt voorgesteld als gaande door dat isolement. Want in geen van die werelden is sprake - althans in dit geschrift - van demonen, van persoonlijkheden. Steeds is daarin de eenzaamheid de omstandigheid van kwelling zonder contact. En ik meen, dat die oude mystici dat goed hebben begrepen. Want het is het gebrek aan contact, dat de kwelling mogelijk maakt.

Wanneer u tracht inzicht te verwerven in uzelf en u denkt alleen aan uzelf als een tegenstelling tot de wereld, dan zult u steeds op uzelf aangewezen blijven. Wat in het stoffelijk bestaan rond u beweegt, is niet een werkelijk leven. De anderen blijven schimmen, standaardfiguren, die een

spel spelen. En wanneer de voorstelling ten einde is, wanneer de dood komt, dan zakken zij ineens als marionetten, wanneer de speler weggaat. Maar dit kan de ziel, de geest, niet verwerken.

Er is echter een andere weg. Hiervoor moet ik veel verder terug-grijpen en wil ik iets citeren uit het z.g. Gouden Boek van Atlantis.

"Wanneer ik geef van mijzelf, erkennende de wet, en de wet erkennende ben door mijn gaven in anderen, zo leef ik niet ene maal maar vele malen. En hoe vaker ik mijzelf geef en van mij-zelve geef, hoe meer ik zal leven. Dit is de onsterfelijkheid."

Hiervan zult u verwante theorieën vinden in de moderne tijd. De gedachte b.v., dat de mens alleen voortbestaat door het nageslacht dat hij heeft voortgebracht. Toch werd het niet zo bedoeld. Anderen zullen hier haast onwillekeurig terugzoeken naar al die ritën, waarbij het sexuele contact een grote rol speelde. Ook dat was zeker niet bedoeld. De gedachtengang was hier:

Dood, dat is isolement. Zolang er tussen mij en anderen, tussen mij en iets wat leeft, een wisselwerking kan bestaan, leef ik. Wanneer ik van mijzelf iets geef, al is het maar een gedachte of een daad, die in een ander blijft voortbestaan, dan heb ik daarin een contactpunt met de wereld. Ik kan dus voortdurend leven juist door wat ik voor anderen be- teken. En daar die anderen datgene, wat in mij was, weer zullen uitdragen en daardoor iets in hun leven zullen wijzigen, ben ik onsterfelijk geworden.

Het is misschien een theorie, die wat eigenaardig klinkt in de oren van de meesten. Maar als wij naar de heel moderne leringen gaan, zoals die van de nieuwe Wereldleraar, dan treffen we ook daarin een vorm aan van mystiek, die in al haar nuchterheid toch doodsmystiek kan worden genoemd.

"Ik ben eeuwig," zegt de Wereldleraar, "omdat ik ben in u en in mijzelf."

En daar heeft u weer diezelfde verklaring, nu in een andere terminologie, maar weer het begrip van: Ik ben eeuwig, omdat ik leef in het andere. Het is dan ook geen wonder, dat deze stellingen door alle tijd heen de fi- losofen hebben beziggehouden en dat zij op hun wijze hebben getracht leven en onsterfelijkheid uit te beelden.

Opvallende voorbeelden van een typische doodsmystiek vinden wij dan ook zowel bij bepaalde Griekse denkers en redenaars als ook in de meer mo- derne tijd, de late middeleeuwen. Zelfs in de tijd van de Karolingers zijn er denkers van die soort. En ook in de meer moderne dagen vinden wij soms bij denkers van het exacte materialisme, verkapt en verborgen, iets van die doodsmystiek terug.

Als ik zeg, dat ik door de betekenis die ik voor mijn volk heb voort- leef, dan klinkt dat anders en is het misschien anders bedoeld dan de At- lantiërs b.v. dat stelden of de nieuwe Wereldleraar. Maar deze uitspraak van Marconi (?) is zelfs in het dialectisch materialisme toch ook de be- lofte van een voortbestaan, al wordt dit niet meer als zo persoonlijk ge- zien. Ik meen hiermee het eerste punt dat voor mij belangrijk is in dit be- toeg voldoende te hebben onderstreept.

Eeuwigheid is niet zonder meer bestaan, maar bestaan in een bewust contact met datgene, wat buiten mij bestaat.

De oude leerstellingen geven ons dan de leer van het magische con- tact, waarbij bepaalde paswoorden gelden. De meesten van u zijn op de hoog- te van het Egyptisch Dodenboek, waarin wij voortdurend de magische rite, de spreuk, het kenwoord, het wachtwoord, het geheime gebaar zien optre- den. Deze dingen zijn schijnbaar erg ritueel, totdat wij beseffen dat ook in Egypte, zoals voor Egypte b.v. ook in vroeg-China, in bepaalde delen

van India, {het vroeger Indo-China}, soortgelijke denkwijzen zijn ontwikkeld; en deze denkwijzen blijven gebaseerd op de betekenis van het woord.

Het woord is tegenwoordig alleen maar de uitdrukking van een gedachte of de bemanteling ervan. Maar in het verleden had het woord een volkomen eigen waarde. U zoudt kunnen zeggen: Het woord is de oervorm van het wezen. Het uitspreken van het woord betekent niet alleen maar de toverspreuk. Het is de bevestiging, dat men in zich een eenheid bezit met andere waarden.

Natuurlijk, de nieuwe Wereldleraar en zijn volgelingen drukken dat een beetje anders uit. Ik citeer hier een van zijn leerlingen, die zegt:

"Zoals de Meester ons leert, zijn wij in staat een eenheid te bereiken met de mensheid en de Godheid, terwijl wij in de wereld bestaan. Want waar de eenling kan worden tegengehouden, zal men de mensheid laten gaan. En daar, waar aan de mensheid grenzen en perken zijn gesteld, zal God verdorgaan zonder aarzelen.

Zo God in ons woont en zo de mensheid in ons woont, gaan wij zonder grenzen."

Een gedachtengang, die - zoals u wel zult beseffen - dit oude brengt in een wat modernere formulering, maar voor de rest niet daarvan verschilt. In plaats van het magische woord de eenheid. Maar vandaag aan de dag zijn er nog velen, die zeggen dat het woord de aard, de geest, de essentie van het ding bevat. Het woord is een gedachte. En indien u mij kunt volgen in dit betoog, dan zult u voor uzelf reeds de conclusie hebben getrokken dat al datgene, wat wij kunnen spreken en in onszelf volledig beseffen, onze sleutel is, onze weg a.h.w. over de dood, over alle beperking en begrenzing heen.

Het is dan ook begrijpelijk, dat wat later - ik denk dat dit is geweest ongeveer 3 à 400 jaar voor Christus' geboorte - een Indisch priester zegt:

"Het is noodzakelijk te beschouwen.

Zie een bloem. Drink haar essentie, tot gij u één voelt met haar wezen. En waar een bloem bloeit in de wereld of elders, daar bloeit gij."

Zie de edelsteen. Neem zijn fonkelend wezen en leven in u op. En waar ooit het licht wordt weerkaatst door een edelsteen, daar schouwt gij uit over de werelden."

Een typisch beeld. Maar een beeld, dat ons weer de relatie doet zien, die er bestaat. En hier blijkt, dat het begrip dat in ons is de feitelijke sleutel wordt.

Welk Dodenboek u ook zoekt, er is altijd weer sprake van een zekere strijd. Is dat in het Egyptisch Dodenboek een magische strijd, in het vroeg-Assirisch Dodenboek is het een reëel gevecht. In oudere werken is er sprake van een strijd en een debat, of van een magische bezwering, waarbij toch wapengeweld optreedt. Het is alleen maar een uitdrukking. Want het is de geaardheid, de kracht van ons wezen dat wij uitdrukkelijk niet stellen tegenover de macht van de dood of van de vorst van het dodenrijk, maar stellen tegenover al datgene, wat onze erkenning daarvan beperkt en belemmert. Waarmee ik - naar ik hoop - een tweede punt voldoende heb onderstreept, nl. het feit dat er in deze doodsmystiek weliswaar geen scheiding wordt gemaakt tussen ziel, geest en stof, zoals men dat zo vaak doet en zeker niet in de betere fasen ervan, maar dat er wel een verschil wordt gemaakt tussen het eenvoudig kennen en het in zich erkennen. Ik wil daarom dit tweede punt afronden met een klein citaat:

"Al, wat rond mij bestaat, moet ik overwinnen door mijzelve tot het uiterste te beproeven en zo door te dringen in het wezen ervan. Want waar ik het wezen der dingen erken, is in mij een eeuwige waarde ontbloeid."

Maar wij zijn er nog niet. Want zoals ik zeide: doodsmystiek is een zodanig overheersend begrip, dat wij in elke inwijding het idee vinden van: sterven om te leven.

Wij zien de dood niet alleen als een belemmering van het leven, maar wij zien haar vooral ook als de grens, die rond onze begripswereld staat. Of dit algemeen wordt erkend of niet, ach, daarover zouden wij kunnen strijden, want er zijn voldoende citaten uit de oude denkers zowel als uit de nieuwere naar voren te schuiven, waarin de dood toch nog wel een beetje anders wordt gezien. Maar wij moeten niet vergeten, dat die denkers zich over het algemeen baseren op een dogma of slechts een dogma willen bestrijden. De werkelijke denker echter gaat begrijpen, dat dood in wezen niet is ondergang of plotselinge overgang naar een ander rijk, maar dat het begrip dood staat voor de beperking van ons eigen wezen. En juist dit derde punt zou ik op de moderne wereld willen betrekken.

Als wij zien, dat er een verandering gaande is op politiek, godsdienstig, sociaal of economisch terrein, dan zijn wij geneigd om daaraan een "halt" toe te roepen. Men probeert steeds weer - en soms zelfs ten koste van alles - een eeuwige status quo te handhaven, niet beseffend dat dit een stilstand is.

Als je een rijk hebt dat niet meer een eenheid vormt, die voor zichzelf kan bestaan, dan moet dat rijk zich versmelten met een groter rijk, opdat het weer wel in zichzelf kan bestaan. Voorkomt men dit, dan verliest het kleinere rijk al zijn belangrijkheid. Men kan niet de prerogatieven van deze staat ten koste van alles handhaven. Integendeel, men moet meestal juist deze dingen prijsgeven om te kunnen leven.

Als u dit beseft, dan zult u ook begrijpen dat de gehele wereld, alle leven, alle bewustwording en alle ontplooiing van eigen persoonlijkheid zijn gebaseerd op de verandering; niet op de status quo of op de vaste norm, de vaste regel, de vaste wet. Het is misschien niet prettig om dat zo te zeggen. De mens heeft graag zekerheid. Maar het is de verandering (en dus voor de doorsnee-mens een vorm van onzekerheid), die bewustwording en vooruitgang brengt. Alle stilstand voert tot isolement. Alle isolement betekent sterven. Perfect isolement betekent dood.

Wie in deze tijd leeft en tracht het oude ten koste van alles te handhaven, moet dit vóór alles beseffen. Het oude kan veel goed hebben en veel belangrijks bevatten, maar het begrenst het "ik". En indien wij het "ik" blijven begrenzen, dan is het niet mogelijk dat het ego zich ontwikkelt. Wanneer wij krampachtig weigeren mogelijkheden te zien, ze te overdenken of ons mogelijkheden te realiseren, die wel bestaan maar die niet passen binnen de regels van ons eigen leven, dan zullen wij daarmee niet alleen ons gedrag beperken, maar wij zullen daarmee ook wel degelijk ons besef en het bewuste gebruik van ons eigen wezen beperken.

En nu ik dit in de vorm, die voor de moderne tijd past, heb gesteld, wordt het tijd terug te keren tot de oude geheime boeken, waarin dat begrip "dood en sterven" wordt gehanteerd op een wonderlijke wijze.

Er is nl. een wijsgeer (ongeveer 50 jaar v. Chr. in Rome en een van de "honden der goden" de Cani), die stelt:

"Telkenmale als ik een grens die mij werd gesteld doorbreek, zonder dit te doen uit begeren of lust, ontwaakt er meer in mij.

Naarmate ik verder leer zien, zie ik ook verder buiten mijn lichaam.

Naarmate mijn weten minder gebonden is aan de leringen van de tempels (wij zouden zeggen: aan de orthodoxie), zal mijn geest duidelijker en verder zien."

Daarmee brengt hij tot uitdrukking wat wij in een inwijdingsleer ongeveer als volgt vinden weergegeven:

"Zij, die de dood aanvaardden en daardoor alle grenzen doorbreken, zullen ontwaken met de begaafdheid van de ingewijde.

En ziet, zij zullen reizen in de geest en zo zij wensen in de stof door tijd en wereld. Zij zullen de koningen van het verleden zien en de gestalten noemen en eren van de toekomst, vóór zij worden geboren. Zij zullen doordringen in het wezen der geheimen, die in de natuur zijn verankerd. Want waar de grens is gebroken, daar gaat de geest vrijelijk uit. En deze geest zonder grenzen leeft voortdurend."

Een typische denkwijze misschien weer. En deze wordt nog eigenaardiger, als wij beseffen wat er verder bij die inwijding behoort. Er staat letterlijk:

"En zo de grenzen gebroken zijn en gij als overwinnaar te voorschijn treedt, zo zal u gegeven worden....(en dan er een naam. In feite betekent het "door uw inwijder") het woord van macht, het woord der zekerheid en het woord der eeuwigheden."

En een woord, dat hebben wij zo even gezien, is een begrip.

Omgezet in moderne taal wordt hier de doodsmystiek eigenlijk doorgevoerd in een zin, die wij vaag kunnen terugvinden in b.v. de hemelvoorstellingen van de Christenen. Is het immers niet een wereld, waarin alles mogelijk is? Waarin men voortdurend zeker en dus gelukkig is? Is het niet een wereld, waarin geen grenzen meer bestaan? De ingewijde krijgt dit aan de hand van woorden; en woorden zijn begrippen.

U kunt hieruit de conclusie trekken: Naarmate de wereld van het begrip wijdser en groter wordt, zal de vrijheid van het wezen, van de tijd en van de ruimte toenemen; zal de zekerheid van bestaan in dat wezen zich vergroten en zal de vrede, die in dat wezen heerst, volstrekt zijn.

Sta mij toe, dat ik dit deel nog even in relatie breng met de vernieuwing in uw dagen.

Indien gij in deze tijd voortdurend begrippen ziet wijzigen, ja, haast ontstellende veranderingen kunt gadeslaan, die zich niet in eeuwen maar in maanden, in jaren voltrekken, dan lijkt het of uw wereld aan de ondergang toe is. Maar is juist deze grote verandering niet een verbreken van de begrensdheid van het conforme denken? Indien gij juist die ontwikkelingen kunt aanvaarden zonder meer, zonder angst, zonder zorg, maar met een erkennen, desnoods een erin opgaan, zult ge dan niet ook de vrijheid van geest verwerven die nodig is? Nodig niet alleen voor een bewustwording of een innerlijke bereiking, maar ook voor de ontplooiing van uw eigen persoonlijkheid, voor al datgene wat ge aan gaven, geestelijk en stoffelijk bezit?

Hier mag ik misschien teruggrijpen naar één der legenden, die aan Salomo wordt toegeschreven. Zij heeft een drietal betekenissen: nl. de openlijke of verhalende, de verborgen of esoterische en de vergrendelde of magische betekenis.

Er was een vorst, die grote rijkdom bezat. Hij had deze gesloten in een kist van cederhout. Omdat men zijn rijkdom eens had gezien, wilde men hem graag helpen en hem al datgene geven, wat hij begeerde. Want men zei: "Ziet, hij kan al deze dingen betalen en blijft dan nog de rijkste, de sterkste, de meest wijze onder ons."

Ook zijn zoon hield de schat besloten en diens zoon nadien. Toen echter sprak men: "Deze bezit niets, want anders zou hij ons zijn schat hebben getoond." en zo verlieten de huurlingen zijn leger. Er was geen voedsel meer voor de paarden, zijn wagens vervielen, hij werd door zijn vijanden overwonnen en dezen roofden de schat.

Ik geloof, dat u uit dit verhaal iets kunt afleiden. Als wij een gave bezitten, dan moet die gave tot uiting komen. Hoe kostbaarder wij die gave

achten en hoe meer wij haar dus besloten houden in onszelf, des te minder ze waard wordt. Een schat of een gave heeft op zichzelf geen betekenis. Zij verkrijgt deze alleen door hetgeen wij ermede of erdoor kunnen bereiken. Hier is dus ook weer een sterven van grenzen nodig.

Er zijn in deze dagen vele mensen, die een zekere helderhorendheid, helderziendheid, een gevoeligheid, een genezende gave of iets anders bezitten. Zij durven deze dingen echter niet gebruiken. Zij ontvangen inspiraties, die voor hun leven misschien van groot belang zijn, maar ze durven er niet op reageren. Zij geloven innerlijk misschien wel, dat er in hen iets bijzonders bestaat, maar zij durven die niet aan de wereld openbaren. Ze zijn bang dat dit kostbare, dat in hen leeft, hun zal worden ontnomen. Zij zijn bang te sterven. Maar als zij die angst niet hadden, dan zou het waardeloos achterblijven, zoals bij de dood het lichaam, het voertuig kan achterblijven. Maar al dat andere dat werkelijk betekenis heeft, zal hun leven groter, sterker en vrijer maken. Als de mens van deze dagen dat kon beseffen, hoe anders zou hij reageren. Hoeveel vrijer zou zijn reactie zijn op de innerlijke wetenschap, ja, zelfs op de vage gevoelens, die hij nu onderdrukt, omdat hij ze niet durft beseffen.

De mystiek van de dood is eigenlijk niet de mystiek van de dood als ondergang van de eenling. Deze gehele doodsmystiek is niets anders dan de omschrijving van de beperktheid van het stoffelijk leven. De dood is niet de bevrijding zonder meer, maar ze is de mogelijkheid om zichzelf te worden met al datgene wat men bezit, met al datgene wat men kan. Het is een terugkeer tot een hoger en vrijer bestaan en tot een zuiverder kennis. En het is vóór alles een afstand doen van de vaste regels; zelfs van de regels, die de schijn-redelijkheid van de mensen zo onontbeerlijk en noodzakelijk schijnen te maken.

Tot slot van dit betoog zou ik willen verwijzen naar wederom enkele oude geschriften, waarvan ik er twee trek uit de Noorse mystiek en één wederom uit de Indische mystiek.

"Wie zijn eigen angst overwint, overwint zijn tegenstander."

"Wie in eerlijkheid en zonder bedekt blazoën binnentreedt in het huis van zijn vijand, zal de bescherming vinden van het gastrecht. Doch wie zich verhuult, zal die bescherming niet genieten."

"Door de eerlijkheid en de volledigheid van het wezen te erkennen en te sterven in de stof om dit wezen te zijn, bereikt men de werkelijkheid van het leven.

Wij zijn geborgen in de grote Kracht die ons voortbrengt, indien wij eerlijk zijn, indien wij al aanvaarden wat voert tot het vrij erkennen daarvan. Maar gebonden zijn wij en verslagen in onze overwinningen, zo wij ons verzetten om onszelf te blijven."

Deze regels geven de slotthese aan van dit onderwerp, dat ik u als invaller breng.

Sterven is meer jezelf worden. Het heeft niets te maken met de lichamelijke dood alleen. Het is een doen wegvallen van de grenzen rond het "ik". Slechts wie die grenzen weet te doorbreken, wie antwoord weet te geven op de scheppende kracht rond hem, leeft.

Alle inwijding, alle bewustwording, kan worden herleid tot dit principe. In een tijd, waarin de wereld ondanks zichzelf voortdurend wetten en regels wijzigt en breekt, in een tijd waarin de schijn van chaos velen onontkoombaar schijnt te bedreigen, kunnen wij zeggen dat de dood en de hergeboorte, ja, de mystiek van de dood van het verleden de verklaring vormt voor de toekomst. Dat de overwinning, die daarin is gelegen voor een ieder

bereikbaar is (geest of mens), die in deze dagen de vernieuwing in zich draagt en aanvaardt, zoals hij haar erkent, zonder voorbehoud en zonder een verwerpen om steeds rijker te worden in zijn deelgenootschap met al het zijnde.

--:-

R E V O L U T I E.

Door de loop der tijden blijkt de revolutie steeds weer uit te breken op dat punt, waarop de oude orde een vaste en voor zich bevredigende orde schijnt te hebben geschapen. Wij kunnen daarvan voorbeelden aanhalen: b.v. in Rome, waar telkenmale, wanneer de Senaat meent werkelijk gezag te hebben verkregen, één van de legerafdelingen in het buitenland in opstand komt, naar Rome marcheert en daar een nieuwe caesar binnen-draagt door de triomfpoort.

Wij zien hetzelfde in de grote Franse revolutie, waar de feodale regering zich zover heeft ontwikkeld, dat een ieder meent zeker te zijn van zijn rechten en van zijn eigen positie. En juist dan breekt het onweer los.

Wij kunnen dit zien in de kerken. Op het ogenblik, dat de kerk van Rome het meest overtuigd is van haar eigen zekerheid en onfeilbaarheid, nagelt Luther zijn artikelen aan de kerkdeur.

Ik geloof, dat deze voorbeelden uit het verleden ons kunnen helpen het begrip revolutie te definiëren en ook om een eventuele revolutie van deze dagen beter te begrijpen.

Revolutie blijkt dus te bestaan uit het verzet tegen de bestaande orde, dat groeit naarmate die orde meer gevestigd en ik zou haast zeggen meer autonoom-dogmatisch is.

Wij kunnen dan verder stellen: Elke revolutie komt voort uit een definitieve scheiding tussen standen, rangen plus mogelijkheden.

In een wereld, waarin een ieder alle mogelijkheden voor zichzelf reëel vindt, is een revolutie niet waarschijnlijk. Integendeel, hier vernieuwt zich voortdurend de bovenlaag van de maatschappij en zal een ieder aan die bovenlaag willen en waarschijnlijk ook kunnen deelhebben. Alle revolutionair streven wordt daar vanzelf onderdrukt; want daar zijn de daadkrachtigen, die een betere kans zien om zelf door te dringen tot die bovenlaag dan door het omverwerpen van die bovenlaag. Maar daar, waar die bovenlaag voor zichzelf een gesloten geheel gaat vormen, daar treedt de revolutie op.

We zouden de revolutie ook nog anders kunnen formuleren: Een revolutie is niet zozeer een omwenteling van de bestaande sociale orde, maar een wijziging van denken, die door een gefixeerde sociale orde werd opgedrongen en die op den duur wordt omgezet in de daad.

Ook dit is juist, als u zo goed wilt zijn de oude voorbeelden na te gaan. U kunt dat er zelf aflezen. Wat ons dan brengt tot de revolutie in deze dagen; de omwenteling, zoals ik dat hier zo even hoorde uitdrukken, van bestaande waarden.

Wat zijn op het ogenblik de punten van fixatie?

In de eerste plaats: handel is de dragende kracht van de economie en de bepalende factor voor de sociale ordening.

In de tweede plaats: wetenschap is belangrijker dan denken.

In de derde plaats: een ieder heeft rechten zonder ze te verdienen, maar een ieder moet betalen om die rechten voor anderen te handhaven.

Dat zijn de typische beginselen, waarop de maatschappij van vandaag is gebaseerd.

Werkgelegenheid voor iedereen. Dat is een heel mooie leuze. Maar indien het "werkgelegenheid voor iedereen" betekent dat men niet meer behoeft te streven in zijn arbeid om van arbeid en arbeidsgelegenheid verzekerd te zijn, zal de kwaliteit van die arbeid achteruitgaan.

Als wij stellen, dat de handel het enig zaligmakende is, zal alles - onverschillig of dit geloof, sociale orde, vermaak, eigen gedrag is - worden herleid tot handelstermen; en zal men dus niet meer denken aan eventuele vreugden, bereikingen of waarnemingen, maar alleen aan de geldelijke resultaten, die onder de naam winst of rendement in de handel zo'n grote rol plegen te spelen.

Waar wij wetenschap stellen boven het denken (ofschoon de wetenschaps, mens hier natuurlijk zal stellen dat wetenschap en denken identiek zijn), ontstaat er een keurslijf van waarheden, waarbinnen men zijn gedachten mag ontwikkelen, maar waarbuiten men onaanvaardbaar wordt. En ook dit laatste impliceert weer, dat een groot deel van de massa het refereert anderen te laten denken. Want er is immers geen persoonlijke, geen originele oplossing mogelijk. Terwijl anderen zich in hun persoonlijk bestaan beknot gevoelen, juist door deze wijze van reageren van de wetenschap.

Wij moeten begrijpen, dat dit dus ingrijpt in de psyche van de mens en zijn psychologisch reageren op de wereld bepaalt. En van hier uitgaande komen we tot een aantal heel eigenaardige conclusies, althans volgens het moderne standpunt.

Naarmate de maatschappij een grotere zekerheid biedt, zal zij de drang tot vernietiging van die maatschappij ten eigen voordele bij anderen bevorderen. Anders gezegd: Door een steeds grotere zekerheid te scheppen bevordert men alle elementen, welke die zekerheid zullen vernietigen. En daar heeft u: revolutie.

Als ik zeg dat een godsdienst in deze dagen alleen nog kan meetellen, indien zij beantwoordt aan het door de wetenschap erkende, dan maak ik daarmee de gedachte aan openbaring en mystiek onderdanig aan redelijke processen; d.w.z. aan processen, die tegengericht zijn aan de grondwaarden van de religie. Het is duidelijk, dat ook hier juist de werkelijke mystieke, de werkelijk gelovige mens zich gaat verzetten en zegt: Ik wil een eigen weg hebben, hoe onredelijk deze ook moge zijn, die mij buiten alle perken de innerlijke belevingswaarde geeft, die voor mij noodzakelijk is.

Bij de wetenschap zien wij hetzelfde. Datgene, wat buiten de normaal gekende wetenschappelijke normen en regels valt, wordt ofwel als bijzonder staatsgeheim behoed tegen elke kennisname door anderen, dan wel wat meer voorkomt het wordt geridiculiseerd en verworpen.

Er zijn echter mensen, die in technisch en ander opzicht denkbeelden hebben en uitvindingen doen, welke in strijd zijn met de normen van de moderne wetenschap. Tot nu toe zijn ze onderdrukt. Maar er komt een ogenblik, dat ook zij in verzet komen. Dit betekent, dat in de moderne wereld een deel der mensheid (en m.i. het beste deel) zich steeds verder afscheidt van de massa. En dit is weer te vergelijken met de situatie in historische tijden.

Wanneer wij zien, dat de Senaat in Rome een absoluut gezag heeft, dan ontdekken wij dat daardoor de werkelijke rechten en verdiensten van een groepering (soms zijn dit de gladiatoren of de pretorianen, in andere gevallen zijn dit bepaalde legeroversten) worden aangetast. Door die aantasting ontstaat er een propaganda. Het alca jacta est. (de teerling is geworpen) is niet een spreuk, die alleen maar mooi is om een optreden naar Rome te rechtvaardigen. Het is kentekenend voor de innerlijke toestand van zo'n veldheer, die op Rome aanrukt. Want hij weet eigenlijk niet wat hij zal doen. Kan hij tot een overeenkomst komen met de Senaat? Kan hij de toestand verder handhaven? Maar dan blijkt dat de Senaat dat niet wil. En nu moet hij kiezen: terugkeren, zich onderwerpen - desnoods voor een rijke beloning - of

voortgaan. En omdat hij in zijn persoonlijkheid is aangetast, gaat hij voort. De teerling is geworpen; dat wil zeggen: ik heb geprobeerd om het met zekerheid te doen, maar dat gaat niet meer. Ik moet het onzekere kiezen, omdat ik alleen zo mijzelf kan blijven.

Ook in de Franse revolutie zien wij een dergelijk verschijnsel. Wie zijn de feitelijke veroorzakers van die revolutie? Dat zijn de Encyclopaedisten. Dat zijn de mensen, die de kennis gaan formuleren en zich daarbij absoluut niet meer storen aan de heersende traditie. En door hun formulering, hun vastleggen van maatschappelijke en wetenschappelijke normen attenderen zij de mens erop, dat hij zichzelf niet kan zijn onder dit systeem.

De Encyclopaedisten zijn betrekkelijk klein in aantal. Maar als wij zien wat zij tot stand brengen, dan moeten wij met verbazing constateren, dat zij 3/4 van een volk in beweging brengen.

Luther. Luther is een opstandig priester. Een beetje gekrenkt in zijn trots. Maar de punten die hij gebruikt zijn op zichzelf aanvaardbaar al zijn ze niet eens 100 % juist. Zij maken de mensen echter bewust van het misbruik dat van hen wordt gemaakt. En het is dit idee "ik word misbruikt, ik word bedrogen" dat de godsdienstige revolutie doet ontstaan en later een complete legermacht van revolutionairen op de been brengt. Daar, waar alle boerenbenden van voorheen in Duitsland en zelfs in Nederland hebben gefaald, slaagt Luther, omdat hij aan de gemeenschap een nieuw denkbeeld geeft.

Laat ons dus in deze tijd niet in de eerste plaats letten op de uiterlijke normen en machtsverhoudingen, want deze zijn voor de revolutie niet bepalend. Bepalend zijn de denkbeelden, die in de massa kunnen ontstaan. Enkele mensen, enkele kleine, schijnbaar onbelangrijke gegevens zijn voldoende om bij de mensen een wantrouwen, een ontevredenheid te wekken, die op den duur zich zal moeten uiten in een verzet; vaak in een onredelijk en wreed verzet. Want een revolutie - dat moeten wij goed begrijpen - is geen redelijk proces. Wij kunnen de aanleiding tot de revolutie redelijk nagaan, maar wanneer het ogenblik losbarst, is er sprake van een onbeheersbare massa. Die massa néemt en vraagt haar offers op een onredelijke wijze. Het uitroeien van kloosters, zoals dat gebeurde door de lutheraanse vorsten in Duitsland, het platbranden van hele steden als b.v. Brandenburg door de keizerlijken (de katholieken) waren geen redelijke daden. Het waren geen daden, die strategisch verantwoord waren. Het was een onbeheerste wraakzucht, een zucht tot plunderen.

Hetzelfde zien wij bij het optreden der Franse revolutie. Ook hier is geen sprake van een beheerst veranderen van het gezag. Er is in feite sprake van een chaos, waarin het volk zichzelf uitleeft en de terreur, het schrikbewind, schept, waarhet zelf ten onder dreigt te gaan.

En zelfs in het oude Rome is er steeds weer, als er een nieuwe caesar komt, als de legioenen marcheren, sprake van een terreur. Soms is die terreur gering, zoals bij Marcus Antonius. Soms brengt zij de meest krankzinnige dingen met zich mee, als in de tijd van Caligula. Maar ze is er altijd: een onredelijkheid, een chaos.

In de moderne tijd moet men dat zeker niet vergeten. De wereld heeft tot nu toe geleefd naar wat zij noemde: strikt christelijke beginselen. Langzaam maar zeker ontwaken de volkeren der aarde tot het besef, dat van werkelijke christelijkheid geen sprake is geweest. Dat van een godsdienstig stempel op politieke of op krijg geen sprake is.

Meer en meer realiseert men zich dat het een kwestie is van machtsverhoudingen en dat zelfs recht en rechtvaardigheid geen vragen zijn van Gods wil of van eerlijkheid, maar van macht. Zeker, men wil het nog wel eens vergeten en roept dan om wraak, omdat de Duitsers verloren hebben. En men vergeet, dat de helden van het westen oorlogsmisdadigers zouden zijn geweest, indien de zaak omgekeerd was geweest. Zeker, de illusie werkt nog; maar zij werkt niet volledig meer. Men wordt meer en meer wakker en

men vraagt zich af wat de zin is van dit alles. Men heeft het politieke spel al lange tijd gezien als een methode om op een goede en democratische wijze zijn wil door te zetten, maar men wordt langzaam maar zeker wakker voor het feit, dat hierdoor belangengroepen aan het woord komen, die de eenling gebruiken en hem niet vertegenwoordigen.

Het resultaat is duidelijk. De onrust, die deze kennis met zich meebrengt, zal op een gegeven ogenblik een verandering afdwingen. En die verandering kan niet gelegen zijn binnen het kader van wetmatigheid, van gezapigheid, want het oude verdedigt zich.

Vergeet niet, dat het optreden van de edelen tegen de Jacobijnen in de Franse revolutie de komst van de werkelijke revolutie en vooral het ontstaan van de grote terreur onmetelijk sterk heeft bevorderd. Vergeet niet, dat de pogingen tot sluipmoord en het uitspelen van legermachten tegen elkaar in vele gevallen aansprakelijk is geweest voor een moord op een groot gedeelte van de Senaat in Rome. En dat zelfs de vervolging van degenen, die luthers werden of het Evangelie kozen, meer de oorzaak is geweest van het felle verzet (denkt u aan Nederland en zijn reformatie) dan alle andere dingen bij elkaar. En daarmee zijn wij gekomen naar ik meen aan het kernstuk van dit onderwerp.

Een revolutie zal altijd tot stand komen, doordat de redelijke protesten, die uit de massa worden geboren, door de heersende groepen of klassen met geweld worden beantwoord. Dit geweld kan bestaan in wetgeving; zoals b.v. in de Franse revolutie de wetgeving aansprakelijk is geweest voor het ontstaan van een hongersdood in Parijs. Het kan ontstaan (zoals b.v. in Nederland) door het verbieden van een als noodzakelijk gevoelde vrijheid. In dit geval in hoofdzaak tot het lezen en verbreiden van de bijbel. Het kan zijn - zoals in deze dagen waarin u leeft - door het verbieden van het zichzelf uitleven, dat de doorsnee-mens meer en meer als noodzakelijk gaat ervaren.

Nu zult u zeggen: Dat zichzelf uitleven is toch niet belangrijk. Geestelijk gezien bestaat die belangrijkheid zeker niet. Maar stoffelijk gezien wel. Stoffelijk is elke beperking van eigen bezit, eigen beschikingsrecht, eigen vrijheid iets dat als onrecht wordt ervaren. De opeenstapeling van dit onrecht brengt de mens ertoe zich voorlopig volgens de wetten te verzetten tegen deze aantasting van wat hij als zijn eigen recht, zijn eigen bestaan beschouwt. En dit brengt de regerende groepen weer ertoe om feller toe te slaan en zelfs onder omstandigheden wetten te wijzigen om daardoor in staat te zijn eigen voornemen door te voeren. En dat leidt tot het geweld.

Voor de geest zit er iets belangrijks achter. Want er is niet alleen sprake van een materiële omwenteling. De revolutie, waarover wij spreken is er altijd (behalve misschien een enkele keer in Rome) één geweest, waarin een mentale en een gevoelsmatige ommekeer plaatsvond.

De waardering voor het "ik" in de Franse revolutie verandert totaal, vooral bij de lagere standen. De placering van het "ik" tegenover God verandert totaal in het tijdperk van Luther. In het huidige tijdperk zal de revolutie naar ik meen - bewust of onbewust - elementen bevatten, die zich verzetten tegen de z.g. redelijkheid en - laten we dat goed vastleggen - vooral tegen de beperkingen, die aan het "ik" worden toegekend.

Dit laatste klinkt misschien ongelooflijk. Maar door de normalisering van de maatschappij wordt de individuele ontwikkeling van laat ons zeggen 60 % van de individuen binnen die maatschappij beknot. En het is deze beknotting, die geestelijk voor ons fataal lijkt, welke belangrijk is. Een verzet tegen dit beknot worden. Een zoeken naar een persoonlijke ontplooiing, waarbij de redelijkheid terzijde kan worden gezet, waarbij de fantasiewereld weer levend kan worden, waarbij de innerlijke bekwaamheden kunnen worden geuit en worden omgezet in stoffelijke resultaten, zonder dat men een vergunning of een verklaring nodig heeft, dat is voor de mens belangrijk. En voor de geest betekent dit het wegvallen van grenzen.

In het eerste onderwerp hebben wij gesproken over het wegvallen van grenzen. En we hebben dat gedaan binnen het kader van de doodsmystiek. Laat ons dan zeggen, dat de revolutie de mystiek van het leven is, maar dat deze precies hetzelfde inhoudt, omdat werkelijk leven een sterven moet inhouden, een continu sterven van het oude. En dat impliceert, dat het onredelijke belangrijker is voor de mens dan het redelijke. Hoe vreemd het ook moge klinken. Dat betekent, dat voor de mens de fantasie, de droomwereld, waardoor hij wordt gestimuleerd tot een streven, een verder uitreiken dan mogelijk lijkt, belangrijker is dan alle zekerheid die hij op aarde kan vinden.

De omwenteling, die er op het ogenblik op aarde plaatsvindt, is eerst in haar beginstadium. In enkele jaren zal ze de voornaamste fase volbrengen en komen we tot een tijdperk van naar schatting 3 à 4 jaar van chaos op geestelijk en ander terrein; zoals elke revolutie chaos brengt. En in die chaos zal zeer zeker de terreur van de massa spreken. Maar de massa grijpt toch altijd terug naar het gekende. Zij bezit dus niet de vernieuwende elementen, die noodzakelijk zijn.

Het is helemaal niet zo zonderling, dat een Franse revolutie nodig is om achtergrond te geven aan een Voltaire; maar gelijktijdig om a.h.w. een voetstuk te zijn voor een Bonaparte. Het is helemaal niet zo vreemd dat de vernietiging van de kloosters in Duitsland de eerste steen legt voor de cathechismus van Heideberg. Dat lijkt een tegenstelling, maar uit die chaos komt een behoefte voort tot ordening; maar een imaginaire ordening. Geen reële gebondenheid, maar een mogelijkheid voor de mens om zich in te leven in een voor hem geldende orde. Iets, waaraan hij zich volledig kan wijden, waarin hij zich volledig kan ontplooiën, waarin hij zijn persoonlijk, zijn eigen zekerheid en waardigheid kan vinden.

Wanneer die revolutie komt, dan kunt u ervan verzekerd zijn dat het eerste verzet en de grootste chaos al die dingen zullen betreffen, waarop de grootste nadruk is gelegd.

Ik kan ook hier het historisch voorbeeld citeren. Want onder de edelen van Frankrijk waren er velen, die vóór de revolutie zeker goed waren. Ik mag eraan herinneren dat Robespierre b.v. uit een adellijk geslacht stamde, waarvan velen van de goeden onder de edelen werden vermoord; en vele van de onschuldigen werden vermoord. Ja, op den duur schreeuwde men om offers, ongeacht of ze schuldig waren of niet. Waarom? Omdat het een ressentiment was tegen de heersende klasse. Vandaar dat op den duur het verzet ook werd gericht niet - zoals u zou denken - tegen de revolutionairen of de mensen van het schrikbewind (dat komt pas aan het einde) maar in de eerste plaats tegen het gezag. Waarschijnlijk zult u de moord op een Danton niet zien in dit verband. U zult de bekende rationalisatie gebruiken. Maar in wezen was dit een aanslag op het gezag. En wie de historie van die dagen nagaat, zal zien dat al datgene, wat vroeger was vastgelegd als waardigheid, dat juist dat werd aangetast.

In deze tijd is het precies hetzelfde. Wanneer wij zien hoe b.v. gedachten aan de heiligheid van leven, de z.g. morele wetten, de verplichte zondagsviering in vele gebieden die christelijk heten, het verplicht vieren van ramadan in andere landen, het zich houden aan de spijsvoorschriften van een godsdienst in nog andere landen het eerste verzet uitlokken, zo kunnen wij er ook van verzekerd zijn dat degenen, die dat tot uitdrukking brengen, de werkelijke slachtoffers zullen worden.

Nu kunnen wij ons een revolutie niet meer voorstellen als een zo bloedig schrikbewind als in het verleden. Dat is begrijpelijk. Want de mens van vandaag staat er een beetje anders tegenover. En toch gaande ik u, dat in vele steden de terreur op de straten zeer groot zal worden en bloedig, voordat de zaak een keer neemt. Het is eenmaal niet te vermijden. Het is een verzet tegen het gezag. En wij zouden die stof-

felijke en bloedige fase van deze omwenteling graag terzijde zetten, maar wij kunnen dat niet. Want alleen op die manier, alleen met deze strijdlust en zelfs met deze onredelijke haat tegen het gevestigde is het mogelijk om het oude zodanig te schokken, dat het zich vernieuwt.

Na het keizerrijk heeft Frankrijk koningen gekend. En na Caligula zijn er andere caesaren geweest. Na Luther zijn er andere hervormers gekomen, maar de invloed van zo'n moment duurt lang voort. O, de wereld zal wel weer een wereld worden en een algemene statenbond kennen en wat dies meer zij. Maar nimmer zal deze meer zo vast en gevestigd zijn. Ze zal dan de langzame, de in de geest liggende evolutie mogelijk maken.

En wat is het doel van elke revolutie? In Frankrijk heeft men het mooi uitgedrukt: Liberté, fraternité: vrijheid, broederschap. (Ik sla er één over, omdat we die in andere revoluties niet zo gemakkelijk terugvinden.)

De vrijheid, die de mens zoekt, is de vrijheid om zichzelf te zijn. En hij interpreteert dat meestal als de vrijheid om elke stoffelijke wet te negeren. Maar hij beseft al heel snel, dat wat hij in wezen zoekt de vrijheid is om zichzelf te zijn, om voor zichzelf te streven.

De broederschap, die de mens zoekt, is nu niet direct de vriendschappelijke emotie van broeders. Maar hij zoekt het behoren tot de gemeenschap, tot het grotere geheel. En deze leuze zult ge in de huidige revolutie steeds sterker horen. en ge zult daarin andere termen terugvinden, als ook de leuze: verdraagzaamheid. Op het ogenblik nog vaak spottend gebruikt of misbruikt, omdat men deze dingen toch werkelijk begeert. En daarnaast is de speciale leuze van deze wereldrevolutie: oprechtheid.

Voor de geest is er niets belangrijker dan zelfkennis. Want de geest, die op aarde zichzelf leert kennen in menselijke gedaante, zet haar bestaan bewust en onmiddellijk voort. Maar hoe kunt ge uzelf kennen, wanneer ge leeft in een wereld waar oneerlijkheid een maatstaf is? Vrijheid, het niet-gebonden zijn aan beelden of voorstellingen, de spontane en onmiddellijke aanvaarding van het direct bestaande, is het meest belangrijke dat de geest vindt na de overgang, zelfs gaande van sfeer tot sfeer om zich te integreren met elke nieuwe wereld, die zij betreedt. Maar hoe kunt gij die vrijheid vinden, indien ge in uw voorstellingswereld wordt beknot; indien ge voelt te leven tussen tienduizend geheimen en een enkele leugen? Daar tegen zal de revolutie beginnen. Maar geestelijk zal zij vrijheid gaan betekenen.

En broederschap? Broederschap is een leuze geworden van de massa, waarachter het massa-egoïsme onder de naam broederschap en gemeenschapszin zich verbergt. Maar dit is geen werkelijke gemeenschapszin. Dit is een kwestie van zekerheid en voordeel zoeken ten koste van anderen, niet een volkomen wederzijds begrip. Maar als je in een chaos staat en je hebt niemand anders om je aan vast te klampen, dan zul je in de naaste iets zoeken. Niet meer zekerheid voor jezelf, maar een nog verbonden zijn met anderen. En als je dat gaat zoeken, handel je van uit een geestelijk standpunt juist; en dat is belangrijk. Want wie deze communicatie zoekt met het leven en met de levenden, zal in de sferen openstaan voor elke kracht, die hem niet vijandig tegemoet treedt. Hij zal daarbij zichzelf blijven, die andere kracht erkennen en zich daarin willen verzinken. En dat betekent, dat de gemeenschap in de geest sterker wordt. Dat zij, die overgaan, in die gemeenschap kunnen worden opgenomen, waardoor zij minder inspanning vergen van de geest en gelijktijdig meer kunnen bereiken en meer kracht voor de gemeenschap van alle levenden zullen betekenen. Dit is de zin van de revolutie van vandaag.

Een revolutie is nimmer een zinloze omwenteling of een verzet tegen onrecht alleen. Het is een complexe structuur, waarin duizend-en-één onbesepte kleinigheden zich samenballen tot een niet meer tegen te houden

lawine. Een revolutie is zeker niet een doelbewust streven. Het is een emotioneel zich uitleven, vaak ten koste van alles en iedereen en zelfs ten koste van zichzelf. Maar het is ook een bevrijding.

En zo wij materiëel gezien vele revoltes en revoluties kunnen betreuren, zo kunnen wij van uit een geestelijk standpunt zeggen, dat indien met de revolutie de juiste mentaliteit gepaard gaat, zelfs de chaos waartoe zij kan leiden bewustwording brengt en als zodanig een verbetering van de mogelijkheden van het hele menselijke ras.

Want Frankrijk mag groot geweest zijn in de tijd van de Lodewijken en zelfs in de tijd van Napoleon, maar Frankrijk werd eerst welvarend toen zelfs het keizerrijk was vergaan.

Rome mag misschien over de gehele wereld machtig zijn geweest in de tijd van de caesaren, maar eerst toen Rome verviel, werden de voornaamste erfdelen van Rome (ik denk hier aan bepaalde filosofieën, aan Romeins recht) over de gehele wereld werkelijk verbreid.

En eerst toen de revolutie tegen de kerk van Rome een definitieve splitsing tot stand had gebracht en opnieuw een status quo werd geschapen, werd de wisselwerking tussen het katholicisme en de andere vormen van Christendom langzaam maar zeker een bron van een esoterisch Christendom, dat vóór die tijd slechts zeer beperkt kon bestaan, maar dat zich nu steeds verder kon verbreiden.

Ik meen, mijne vrienden, hiermede duidelijk gemaakt te hebben, dat de revolutie zeer belangrijk kan zijn. Dat het niet een begrip is, waarnaar wij mogen verlangen, omdat het een chaos brengt en veel onbeheerst leven en onrechtvaardig leed. Maar dat wij haar niet mogen verwerpen, als ze er is, omdat uit de chaos die de revolutie voortbrengt een vernieuwing spruit, die vaak pas veel later haar voleinding vindt in een nieuw bewustzijn en nieuwe mogelijkheden voor de mensheid als geheel.

In uw eigen leven zult u de revolutie ook ondergaan. Want indien de revolutionaire invloeden op de massa inwerken, zo zult u in uzelf die dingen veel eerder vinden: uw verzet tegen de algemene moraal, de algemene wetten, de situatie waarin u moet leven, de rechtsverhoudingen en de staatkundige verhoudingen, de sociale verhoudingen waaraan u nog deel hebt. En dit verzet in u is het begin en de stuwende kracht van de gehele revolutie. Maar tevens kan zij reeds voordien voor u betekenen - als u niet slechts een ressentiment hebt tegen anderen, maar uw eigen weg zoekt - dat u de hervorming voor uzelf waar kunt maken. Dan kan reeds nu voor u zijn het begin van een nieuwe vorming, een nieuwe bewustwording en een nieuwe vrijheid in de geest en eindelijk misschien ook in de stof.

Daarom wil ik dit onderwerp eindigen met de uitspraak, dat revolutie hoezeer zij ook verwarring zaait een begerenswaard goed is, omdat zij alle verstarring voorkomt, een verdere ontwikkeling en leven mogelijk maakt en voor de geest in vernietiging en structurele vernieuwing nieuwe incarnatie-mogelijkheden en bewustzijnsmogelijkheden in de stof zal schep-
pen.

VASTENAVOND.

Wanneer de kille Vasten nadert, waarin versterving de mens het lijden weer doet ondergaan, dat eens - zo zegt men - moest bestaan in Jezus' tijd, of zo men zeggen kan in het oude Rome de sterke wet weer heersen moest, zo zoekt die mens verbetering, woest haast, in Saturnalieën, achter maskers zichzelf te zijn.

Want jezelf te wezen, te leven in de dwaasheid, die je zelf bent, is de wens die in elke mens bestaat. Hij ondergaat het carnaval als vreugde, als ontspanning, maar ook als hartstocht, waarin hij zichzelf vergetende, niet meer wetende wie hij is en veilig voor de spiedende blik van anderen, zijn masker aflegt en een ogenblik, ook zonder waardigheid en naam, zichzelf durft te zijn.

Het is de angst voor de ontbering die komt. En het is de angst voor dat, wat hij is geweest tezaamgebundeld tot een feest van maskers, van verkleiding, van spel en hartstocht, drank en spijs en dans.

Hoe vreemd, dat mensen dit feest vieren juist, voordat zij weer beginnen te denken aan het lijden, dat Jezus aan het kruis moest doorstaan. En hoe vreemd, dat die feesten door anderen werden beleefd, lang voordat Jezus op aarde was, ja, voordat een profeet - sprekend over verre toekomst - het woord Messiah in de mond had genomen.

Wonderlijk, dat de mens steeds weer wil losbreken uit het heden. Of het is bij de dreunende gong of bij de vreemde klok, die klinkt van de offertempel bij de Azteken. Of het is in het dringend feest aan de landingsplaats en rond de tempel in Egypte's tijd. Of het is in het zichzelf vergeten en in een roes opgaan, dat in het verborgene van Zuid-Amerika maar ook in India de mensen soms tot een massa herleid, die zichzelf is door zichzelf niet te zijn. Dat moet u begrijpen.

De mens is te klein om zichzelf te zijn in deze dagen. Maar de last van het masker, die hij zichzelf te dragen geeft, is zo zwaar dat hij al te graag een ogenblik een Vastenavondfeest beleeft, waarin hij - zonder masker zijnde - zichzelf durft zijn; en achter masker en in wijn de pijn verdrinkt van een dagelijks bestaan.

Klattergoud en waan zijn het masker, dat de mens nodig heeft, voordat hij zichzelf durft zijn in werkelijkheid.

Ik hoop, dat dit een voldoende filosofie is over het onderwerp en ik geloof dat de geestelijke waarde van mijn beschouwing het eenvoudigst als volgt te formuleren valt:

Gij zijt uzelf niet. Zoals gij uzelf ziet, draagt ge het masker van uw eigen waan en uw respectabiliteit.

Het is goed een masker soms te dragen, opdat het "ik" zich tot zichzelf weer herleidt en in zich weet: zo zou ik zijn door alle tijd, dorst ik het slechts te wagen.

Want dat, wat ge nu niet durft zijn, is uw geest; dat is uw geestelijke werkelijkheid, dat is uw eeuwigheid, waarnaar ge streeft. Al het andere is de waan, waarin de stofmens leeft, die vreest zelfs voor de waarheid van eigen denken en eigen persoonlijk bestaan.

Beschouwt u dit a.u.b. niet als al te pessimistisch. Want laten we eerlijk zijn: u bedriegt uzelf, u bemaskert uzelf. Maar iedereen doet het en daarom voelt u zich altijd met uw respectabiliteit in zo'n goed gezelschap.

:--:--:

A A N P A S S I N G

Zesde Les.

GEESTELIJKE EVOLUTIE.

In deze dagen wordt in vele kringen de naam van de Witte Broederschap bij voortduring gebruikt. Deze wat geheimzinnige groepering met leden in de geest en leden in de stof is de achtergrond van de geestelijke heerschappij over deze wereld. Zij is gelijktijdig uitvoerend orgaan en plannenmakend systeem. Zij is erkenning van geestelijke waarden en bevordering van bewustwording op alle vlakken. Voor degenen, die met dit broederschaps-idee vertrouwd zijn, zal dat wel zonder meer aanvaardbaar zijn. Zij zullen zich echter niet realiseren, dat zoals de mensheid en de aarde evolueren - in zekere zin althans - ook de geestelijke broederschap moest evolueren.

Als wij teruggaan tot de tijd, waarin de Witte Broederschap voor het eerst op aarde in verschijning treedt (voordien heeft het geestelijk deel daarvan wel bestaan, maar het was niet actief), dan moeten wij teruggaan tot ongeveer de glorie-periode: de midden-periode van het Atlantis rijk.

In Atlantis ontwikkelde zich nl. een sterk geestelijk contact tussen de z.g. witte priesters en de geest. Naarmate zij zich meer isoleerden van de mensheid in haar eenzijdige bestrevingen en denkwijzen, werden zij meer en meer instrumenteel voor het beïnvloeden van die mensheid.

In de eerste fase is de Witte Broederschap gemakkelijk te omschrijven: een samenwerking van de geest met een aantal mensen in de stof, waardoor raad kan worden gegeven en aanwijzingen kunnen worden verstrekt. Verder niets. Geen leger van ingewijden of bewusten op aarde, die elk voor zich trachten de taak, die de Broederschap voor zich heeft gezien, ten uitvoer te brengen. Geen grote bijeenkomsten, die wij later zien onder de naam Wesak-feesten. Alleen maar een samenwerking. En pas wanneer Atlantis dreigt te vergaan, wanneer reeds de helft van dit rijk is weggevaagd, ontstaat er een nieuwe factor.

De Broederschap - zo mogen wij haar wel noemen in die tijd - zoekt steeds meer leden, steeds meer ingewijden aan te trekken. De adepten hebben toegang tot de kennis, de stellingen, de geloofswaarden van dat Atlantis. Het is noodzakelijk dat deze waarden voor het bewustzijn van de mensheid blijven bewaard. En zo ontstaat de eerste actie, waarbij wij de Witte Broederschap in de eerste plaats de functie van archivarus zien vervullen.

De kunstschaten, die uit Atlantis worden weggevoerd, zijn niet zo veel. De meeste daarvan gaan in de richting van Zuid-Amerika. De boeken, de leringen, de kennis, de instrumenten van de Atlantische magie worden ook grotendeels weggevoerd. Zij trekken via Afrika naar India en verder naar China en Thibet. Hier is een verbreiding ontstaan, die niet

meer alleen door enkele openbaringen instand kan worden gehouden.

In het begin zien wij een poging om een soort wereldregiem in te stellen. Adepten van deze Broederschap treden op als priester-koningen. Zij stichten rijken, die pas veel later werkelijk gestalte krijgen. Zij trachten b.v. de mensen landbouw te leren en een zekere vorm van staathuishoudkunde bij te brengen. Zij brengen de mensen ook ideeën bij omtrent sociale ordening, waarin dus een ieder op zijn plaats een zo snel mogelijke bewustwording kan doormaken. Restanten daarvan vinden wij overal terug.

Het resultaat van het optreden van deze adepten is echter niet - zoals men had verwacht - een rationele aanvaarding door de meer primitieve mensen, die als trekkende stammen of als kleine land bebouwende groepen over de gehele wereld bestaan. Zij zien in deze mensen goden. Zij zijn onsterfelijken; en slechts door een beroep te doen op dit god-zijn zijn al die mooie theorieën tot uitvoering te brengen.

Het geven van orakels, het trainen van priesterschappen of vaak ook in het begin van sjamanen-groepen, die de oude kennis van Atlantis voor telepathisch contact e.d. gebruiken, is evenmin voldoende. Het blijkt nl. dat juist die priester-groepen er al heel gauw op gesteld zijn hun eigen macht boven alles te bevorderen en gelijktijdig een uitzonderingspositie voor zichzelf te bedingen in een langzaam groeiende maatschappij.

De Broederschap trekt zich terug. Zij gaat optreden als openbarende factor. Degenen, die ingewijd zijn in de stof - het zijn er nog steeds niet velen - vormen rond zich groepen van mensen, die waarlijke ingewijden kunnen worden. Het zijn de eerst inwijdingsscholen. Wegen tot inwijding in de materie worden op velerlei gebieden geopend, maar worden ook al snel, zoals b.v. gebeurde met de school in het Zevengebergte, geperverteerd. Deze werd nl. zuiver een centrum van zwarte magie.

Ook elders kunnen wij soortgelijke ontwikkelingen zien. De geest stelt zich nu ten doel om met een zo groot mogelijke kracht en een zo groot mogelijk gezag in te grijpen. De gebeurtenissen in die tijd maken het gemakkelijk in te grijpen. De volkeren zijn betrekkelijk klein. Om de gehele beweging van een volk van b.v. een miljoen zielen te bepalen is het vaak voldoende één of twee raadslieden en één vorst te beïnvloeden. Zo kan er een schaakspel worden gespeeld, waardoor de belangrijkste waarden, die nog steeds uit Atlantis zijn overgebleven, worden verbreed en die praktisch overal kan plaatsvinden. In de meeste gevallen worden - vermoedelijk omdat dit het best ligt voor de mensen aan wie men het leren wil - deze gehele leerstellingen, de gehele esoterie gekoppeld aan de maan. Deze maandienst met haar aspecten zullen wij vele eeuwen, ja, duizenden jaren, aantreffen over praktisch geheel de wereld.

Ondertussen wordt er gewerkt aan een uitbreiding van bewustzijn. En op een gegeven ogenblik blijkt de wereld voor een soort één-godendom vatbaar te zijn. De Witte Broederschap is hierbij zeker niet zo abrupt als volgens de overlevering bepaalde goddelijke krachten zouden zijn geweest. Zij gaat niet uit van het standpunt: wij moeten nu ineens alleen één God eren, maar zij verkondigt overal de oer-God. De God, Die achter alle dingen schuilt. Zij leert het begrip van de Godheid met vele facetten, die vele verschijningsvormen kent, maar toch in zich bestaat. Hieruit ontstaan dan de volksgoden, zoals u op het ogenblik nog de God der Israëlieten kent, Jahwe of Jehova.

Deze fase van ontwikkeling vergt echter meer. Zij vergt een voortdurende reeks stimulansen, opdat alle godsdienstige verstarring wordt voorkomen; opdat culturen niet zozeer in zichzelf besloten zullen raken, dat zij geen enkel punt van contact met de buitenwereld behouden. En hierdoor zou de bewustwording van de mensheid en vooral zijn eenwording aanmerkelijk worden beperkt.

Uit de scholen der ingewijden zien wij nu - en met opdrachten - velen rondtrekken om overal schijnwonderen en werkelijke wonderen te doen, om leerstellingen te verkondigen en vooral om eerbied af te dwingen voor de

ene God en begrip voor de vreemdeling. Dat laatste lukt nu niet zo bijster, maar toch weten wij dat er een groot aantal van hen als profeten en verkondigers over vele rijken invloed hebben gehad. Denkt u b.v. maar eens - om een bijbels voorbeeld te nemen - aan Jona. Jona, die een ander volk bezoekt, waar hij eigenlijk niets te maken heeft. Iets ongehoords. De profeet van een bepaalde God, die wordt uitgezonden om afgodendienaren te waarschuwen. En wij vinden die voorbeelden steeds meer. Omgekeerd zien wij dat groten, die niet tot het Joodse volk behoren, invloed uitoefenen op de ontwikkeling en de geschiedenis daarvan. Ik denk hier b.v. aan het optreden van Melchizedek.

Later worden de z.g. verlichten op aarde geboren. Men begrijpt dat het noodzakelijk is om op aarde bewuste zielen te plaatsen met een kennis, die zelfs de ingewijde niet zo gemakkelijk geheel bereikt. Er volgt een groot aantal Boeddha's en grote Meesters.

Maar als eenmaal de wereld zover is gekomen, dat zij rijp is voor een één-godendom (het begin van de christelijke era), dan zal de Broederschap zich wat moeten terugtrekken. Het is niet meer mogelijk haar inwijdingen te laten verlopen, zoals in het verleden. Zij weet, dat dit strijd zou uitlokken. En strijd moet in dit begin-stadium vóór alles worden voorkomen. Vandaar dat enkele godsdiensten en ritens, die werkelijk op de magische inwijding zijn gebaseerd (zoals b.v. de dienst van Mitras en van enkele andere, ja zelfs de Isis-mysterieën, die ook in Italië rond die tijd hebben bestaan) langzaam verdwijnen. Hun invloed wordt steeds minder groot. En daarbij is het wonderlijke, dat zehun hulp aanbieden aan de hen schijnbaar bedreigende christelijke gemeenschappen. Zij dragen een deel van hun waarden over.

Zo kan de ontwikkeling van het Christendom plaatsvinden. De gedachte van naastenliefde, het geloof aan een gelijkheid is voldoende. De Witte Broederschap treedt wat terug.

In Azië gaat zij verder met haar werkzaamheden en werkt ze b.v. van uit het Hindoe-systeem om tot een doorbreken van het daar al te sterk gegroeide kasten-systeem te komen.

In China, waar het bijgeloof hier en daar hand over hand is toenomen, bevordert zij steeds meer de filosofie en brengt zij ook enkele verlichte filosofen voort.

In Amerika, in Zuid-Amerika hoofdzakelijk, reguleert zij de trek van bepaalde volkeren, opdat zij in staat zullen zijn om in dit gebied althans een basis voor bewustwording te leggen.

In het hoge noorden wordt eveneens een trek mogelijk gemaakt en zien wij mensen wegtrekken uit Europa naar het noorden van Amerika, waar zij zich met de Indianen vermengen en de noordelijke stammen vormen, die in hun geloof eveneens aanmerkelijk afwijken van wat wij verder in het zuiden vinden en wier besef van de Manitou's (de goddelijke waarden, gepersonifieerd in dit geval) aanmerkelijk beter en groter is dan wij b.v. vinden bij de Indianen in het zuiden rond Texas en Nevada. Hier is dus een ontwikkeling, die betrekkelijk geleidelijk gaat.

Rond 800 n. Chr. blijkt echter, dat het Christendom toch niet meer verder kan. De daarin ontstane en voor de Witte Broederschap belangrijke esoterische groepen en genootschappen worden vervolgd. Er ontstaan steeds meer schisma's en scheuringen. De belangenstrijd en de machtsstrijd nemen meer en meer de plaats in van de innerlijke beleving.

In deze tijd wordt een aantal inwijdingswegen geopend en worden de oude mysteriescholen opnieuw gesticht. In vele gevallen worden de kleine kernen wat uitgebreid en zien wij in de periode tussen 800 en 1400 een activiteit, die hoofdzakelijk is gericht op het scheppen van een wat verborgen, een soort ondergronds net van bewusten.

Deze bewusten kunnen door middel van een bepaalde symboliek met elkaar in contact treden. Zij worden geïnspireerd en beschikken soms over geestelijke machtsmiddelen van behoorlijke grootte. Helaas echter lijden

ook deze mensen aan de behoefte volgelingen te maken. En zij vinden volgelingen bij al diegenen, die in het normale bestaan zich niet prettig voelen en die binnen de beperkingen van het kerkelijke het verlies van contact met hun natuurgoden smartelijk ondergaan. Zij brengen de natuurvereerders, de magie van het westen op de voorgrond. Maar deze aanbid-den niet alleen hun kerkelijke God. Hun Godsbegrip is een ander en zij moeten worden vervolgd. Het resultaat is dat de praktijk, zoals die gedurende een periode van ongeveer 300 jaar heeft bestaan, teniet wordt gedaan en dat al wat er overblijft een theoretische kennis is, vaak zelfs nog vermomd als kerkelijke activiteit.

In het westen blijft het hierbij. In het oosten is men ondertussen in staat geweest een totaal nieuwe impuls te scheppen en a.h.w. de kroon te zetten op de bewustwording, zoals die in het Hindoeïsme wordt aangeduid.

U zult beseffen, dat wat ik tot nu toe omschrijf eigenlijk een actie is, gericht op bewustwording, maar met de gewone, de gebruikelijke stoffelijke middelen. Het is een geestelijk werk, waarbij b.v. in de politiek en in de economie haast niet wordt ingegrepen. Slechts enkele malen zal men door beheersing van natuurkrachten een spectaculair feit tot stand brengen, maar dat is betrekkelijk zeldzaam.

Rond 1500 echter verandert de zaak. U moet niet vergeten dat in Azië in deze periode een aantal grote rijken zijn opgekomen en ten onder zijn gegaan. Er is verder sprake van de zich uitbreidende Islâm, die echter ook alweer haar grootste doorslagkracht heeft verloren en die in het zuiden van Azië en in het noorden van Afrika de kalifaten langzaam ziet ondergaan.

Nu is de tijd gekomen om een andere weg in te slaan. Na een bijeenkomst, waaraan bijzonder veel mensen in de stof persoonlijk deelnemen, wordt besloten verder een inspiratieve weg te gaan. Dit inspirerende werk heeft eigenaardige resultaten. Wij zien - en wel rond het jaar 1500, dus begin 16e eeuw - de kunst op vele plaatsen opeens een verandering en een vernieuwing ondergaan. Dit blijft niet beperkt tot Europa, zoals u misschien denkt, zij is ook terug te vinden in b.v. andere lak-technieken in China, het gebruik van andere snij- en beeldhouw-technieken in b.v. India en zelfs in Indonesië. Verder blijkt de inspiratie te zijn gericht op uitvindingen.

In korte tijd worden er een onnoemelijk aantal uitvindingen gedaan. Ik mag hier erop wijzen, dat een aantal van die uitvindingen geen toepassing vinden. Zij worden veel later nog eens uitgevonden en nog eens, tot de tijd rijp ervoor is.

Daarnaast wordt de mens een geestelijke kennis gegeven, die hem in staat stelt zijn stoffelijke kennis te integreren met occulte en geestelijke waarheden. De ingewijden van die dagen zijn niet meer de geheimzinnige zendelingen, de vreemden die soms opduiken. Ze zijn vaak personen, die in de society zeer gezien zijn en hebben vaak als filosoof, als wetenschapsman of als regeerder een grote roep.

In die periode vormt men de mogelijkheid voor een nieuwe maatschappij. Maar alweer, het is niet door te voeren. Ongeacht het ontstaan van loges overal, het heropleven van oude inwijdingsgeheimen, ja zelfs het een tijdlang geven van directe en stoffelijke inwijdingen in het zuidelijk deel van Italië, kan men de massa niet regeren.

Zo besluit men - en dat is rond het jaar 1650 - om deze ontwikkeling stop te zetten. Men wil niet meer uitgaan van het inspireren van de eenling, men gaat - en dat is na lange tijd voor het eerst eigenlijk in de geschiedenis van de Broederschap - de massa's manipuleren. Degenen onder u, die historisch enigszins belezen zijn, weten dat tussen 1650 en 1850, dus globaal 200 jaar, een zeer groot aantal belangrijke omwentelingen heeft plaatsgevonden. Een zeer groot aantal revoluties eigenlijk, maatschappelijk, politiek zowel als kerkelijk ook mede hun be-

slag krijgt. En u weet ook, dat er hierbij voor het eerst misschien ook niet op verliezen wordt gelet. Het gaat niet meer om de vraag: Kunnen wij elke mens een gelukkige bewustwording bezorgen? Het gaat om: Kunnen wij een klimaat scheppen, waarin die bewustwording nog mogelijk is?

Als we het jaar 1850 hebben gehad, dan realiseert men zich opeens dat het tijd wordt om nog wat te doen. Want de veranderingen, die u nu langzaam maar zeker tot waarheid ziet worden, kondigen zich reeds aan.

Er wordt een aantal Meesters afzonderlijk beschikbaar gesteld voor een aantal materiële inwijdingen. Een deel daarvan heeft zeer goede resultaten, maar blijft grotendeels geheim. Enkele anderen treden mede in de openbaarheid en brengen daarbij een wonderlijk spel van ernst, van zelfbegoocheling en van verwaandheid naar buiten toe. Dat is te betreuren. Maar alles bij elkaar kan worden gezegd, dat tot bijna 1900 toe een 70-tal verschillende inwijdingen plaatsvinden. Inwijdingen, die later kunnen worden omgezet in een leersysteem of een filosofie. Deze 70 systemen overigens zijn merendeels geheim. Er zijn maar een 5-tal systemen van inwijding uit die periode, welke direct resulteren in een naar buiten optredende groepering.

Dan wordt de weg gesloten. De Raad heeft besloten om - nu eenmaal de stoffelijke inwijding is weggefallen - een versnelde bewustwording, maar vooral ook een versnelde verandering van de maatschappij mogelijk te maken. De aanloop-periode hiervan ligt reeds ongeveer in 1890. Maar pas rond 1905 beginnen eigenlijk de eerste moeilijkheden. Vanaf dat ogenblik zult u weer uitvinding na uitvinding, ontwikkeling na ontwikkeling zien; maar ook toegespitste geschillen. En voor het eerst het wankelen van de macht der kerken en van de God-gewilde heersers: de keizers en de koningen. Tot op dat ogenblik zijn deze laatsten gevallen door een revolutie; en dat heeft men gezien als een ramp. Nu is het eerder een wonder dat ze hun plaats nog zo lang weten te behouden. En als dan toch blijkt, dat een werkelijke omwenteling, waarbij alle mensen meer kans tot gelijkheid moeten krijgen in eerste instantie niet gelukt, dan zien wij - kennelijk uitgelokt - de wereldoorlog.

In die wereldoorlog wordt een balans moeizaam bevorderd, mede door de Witte Broederschap. Haar inspiratief ingrijpen is te zien in vele resultaten. Zelfs in het optreden van de bekende maarschalk Foch kunnen wij enkele plotselinge indeeën zien, die bij zijn verdere persoonlijkheid eigenlijk niet geheel schijnen te passen. Wij zien datzelfde in de U.S.A. gebeuren; kortom, er wordt gewerkt aan alle kanten. Niet om geestelijk inzicht te geven, maar om de beperkingen van inzicht en leven te doorbreken.

Ik vraag mij weleens af, of men in de Broederschap beseft heeft, waartoe dit zou voeren? Misschien heeft men gedacht dat het levenstempo langzaam zou worden verhoogd en dat men daardoor de bewustwordingstempelen eveneens aanmerkelijk zou kunnen opschroeven. Maar hoe het ook zij, in 1924 vindt er wederom een grote algemene Raad plaats, zoals deze ook in het afgelopen jaar plaats had. Bij deze algemene Raad wordt besloten de mensheid te schiften. Men gaat nu uitdrukkelijk verschil maken tussen degenen, die een zekere rijpheid bezitten en zij, die dit niet bezitten. Resultaat: een crisis. Maar dan ook een crisis, die vele eigenaardige aspecten met zich brengt. Misschien dat men nu reeds enigszins de perspectieven van die tijd kan zien. Misschien dat het aan historici van later is voorbehouden. Zeker is, dat juist deze crisisperiode een totale omwenteling in de menselijke verhoudingen gaat vormen. En dat is de bedoeling.

Rond 1935 is de zaak uitgekristalliseerd. Er is een aantal nieuwe denkbeelden en menselijke verhoudingen geschapen, doch zij kunnen niet worden doorgezet. Men laat een aantal groeperingen tegen elkaar in het strijdperk treden. Het resultaat is: de tweede wereldoorlog. Een wereldoorlog, die m.i. niet zo verschrikkelijk is bedoeld als ze is geworden,

maar die zeker noodzakelijk was als geschil.

In deze tijd wordt de mens losgeslagen. Al, wat in de maatschappij nog vast was tussen de beide wereldoorlogen, gaat teloor. De binding met de religie, met de staat zelf, ja zelfs de denkbeelden van persoonlijke vrijheid ondergaan aanmerkelijke wijzigingen. En het is opvallend, dat wij gedurende de gehele oorlog en de eerste 5 à 6 jaren daarna van deze grote Broederschap een zeer handig manipuleren zien, waarmee zij de ontwikkeling stimuleert van denkwijzen, die van het normale afwijken. Geen abnormaliteiten, zeker niet. Maar toch een denken dat a-normaal is voor de moraliteitsopvattingen van die dagen. Een gemeenschapszin ook, die op het ogenblik alweer teloor dreigt te gaan, maar welke in die dagen de mensen toch een beetje prettiger tegenover elkaar deed staan.

Ik sla natuurlijk een groot aantal aspecten over om te voorkomen dat deze lezing eindeloos zou zijn.

Wij weten verder, dat een aantal invloeden op aarde aan het afnemen zijn. Die jaren 1961 - 1963 betekenen een intense voorbereiding. Vandaaruit zal de reeks kosmische invloeden steeds sterker en steeds wisselender optreden met hoogtepunten in het jaar 1965.

Vanaf 1952 worden er voorbereidingen getroffen. Geestelijk doet men dat door het aantal inwijdingen dat mogelijk is op te voeren; al zijn deze inwijdingen geestelijke en vinden zij dus niet - zoals vroeger - in de materie plaats. Op sommige plaatsen in b.v. Azië worden grote aantallen ingewijden van vele naties samengebracht. Zij worden geschoold en trekken vervolgens uit. Zij trekken de gehele wereld over. De schatten, die tot het stoffelijk eigendom van de Witte Broederschap behoren, worden verdeeld, getransporteerd en op nieuwe plaatsen verzameld. Men is klaar voor het grootste en misschien moeilijkste spel, dat de Witte Broederschap ooit heeft gespeeld.

Een spel. Misschien is dat geen juiste naam. Het is een strijd op leven en dood, want rond de aarde is het demonische sterk geworden. De krachten, die uit de tweede wereldoorlog zijn losgebroken en die reeds tevoren aanwezig waren, hebben op de zielen van de mensen grote vat gekregen. In de geest wordt er een leger saamgebracht. Het is lang geleden, dat er zulke heirscharen van geesten de strijd hebben aangebonden om vooral de astrale sfeer rond de wereld te reinigen van alle uitvaagsel. Men blijft vechten.

Rond 1961 is men er praktisch in geslaagd om alle duistere krachten te bannen. Maar men heeft het denken van de mensen nog niet kunnen veranderen. Nog steeds wordt die mensheid door bezitszucht, door machtslust, door egoïsme gedreven. Nog steeds zijn de uiterlijke vormen belangrijker dan de innerlijke waarheid. En nu maakt men zich klaar om de mensheid zo te manipuleren dat zij aan deze in haar bestaande waarden niet ten onder zal gaan.

In 1963 wordt een wereldoorlog voorkomen. Dit is niet algemeen bekend, maar het vindt desalniettemin plaats.

In 1964 is het wat rustiger. Maar wederom wankelt de wereld verschillende malen op de rand van een algemene strijd. Het wordt voorkomen. Mensen worden uitgeschakeld. Er wordt sterker dan ooit ingegrepen via inspiratie, via geestelijke werkingen en na lange tijd ook weer door het hanteren van natuurkrachten.

Het net van ingewijden over de wereld is steeds groter geworden. Daardoor heeft men de mogelijkheid om verschillende volkeren en groepen als een geheel te beïnvloeden. Men heeft de mogelijkheid om infiltrerend binnen de verschillende godsdiensten daarin ideeën naar voren te doen treden, waardoor zij één meer direct en ook een meer materiëel belangrijk deel van het menselijk bestaan kunnen worden.

Zo is dan de situatie wanneer de laatste grote crisis gaat beginnen. De Witte Broederschap komt weer in grote Raad bijeen. Er heeft weder-

om bijzondere uitstortingen van kracht en uitwisselingen tussen sferen en werelden plaats. Zij heeft een grote Raad, die niet zoals anders na enkele dagen uiteen kan gaan, maar die weken voor beraadslagingen bijeen blijft. Stof en geest worden a.h.w. samengesmeed tot één hechte band. Want men weet, dat dit het kritieke punt wordt. Men zou de mens geestelijk willen beïnvloeden. Dat heeft men overigen ook vanaf rond 1900 van uit de geest gedaan door vele commentaren, boodschappen en gezondenen. Men heeft dit gedaan, zoals reeds is gezegd, door inspiratie en ingrijpen. Maar nu is er geen tijd meer om alles langzaam op te bouwen. Het is, alsof men een huis heeft gebouwd, waarop het dak nog niet gezet is; en nu dreigt de storm. Alles moet worden beschermd. Veel van de maatregelen, die er worden genomen, komen de onbevooroordeelde beschouwer enigszins als lapmiddelen voor.

Er is in het optreden van de Witte Broederschap ook een element van grotere onzekerheid te bespeuren. Niet dat men radeloos is of niet weet wat men zal moeten doen, maar men beseft steeds meer dat de mensheid, gedurende lange tijd zo zorgvuldig opgekweekt tot een zeker mate van zelfstandigheid, over geestelijke krachten beschikt, die niet zo gemakkelijk door een broederschap of genootschap zijn te beheersen.

Men bereidt zich voor. Uit de wereld worden wat belangrijke personen op verschillende plaatsen weggenomen. Men bereidt omwentelingen voor. Men probeert in tegenstelling tot voorheen niet een zekere vredigheid te veroorzaken of desnoods een directe strijd te forceren. Men gaat er van uit, dat men zijn eigen belachelijkheid, zijn eigen onmogelijkheid moet bewijzen. Vanaf 1962 wordt door de groten dezer aarde een stortvloed van onbegrijpelijke fouten over de wat verbaasde massa uitgestort. Maar de meesten realiseren het zich niet.

Men gaat verder. Wanneer er oorlogsgevaar dreigt, dan wordt gelijktijdig een machtsgreep voorbereid; en zo kan die oorlog worden voorkomen. Wanneer een ogenblik later de gewelddadigheid naar buiten toe te verschijnt op te lopen, probeert men wederom in te grijpen. Men remt een algemeen agressie af. Men brengt in de mensen een onrust. Bij een toenemend materialisme, een toenemende verwarring, die zelfs in haar perfectie van regelingen vaak anarchistisch aandoet, zien wij langzaam maar zeker het patroon ontstaan dat deze dagen beheerst: het scheppen van een uitlaat voor de te grote spanningen in de mens. Het veranderen van diens inzichten en mentaliteit op korte termijn. Daarvoor is geweld noodzakelijk. Dat kan niet worden ontbeerd. Maar het moet beperkt zijn. Het is het te genvuur, waardoor men een overslaande brand, die alle bossen kan vernietigen, wil voorkomen. De resultaten kunt u in uw dagbladen vinden.

Dat is dan in enkele fasen geschetst de bewustwordingsgang van de mensheid in verband met de Witte Broederschap. Het is voor u, die zich toch ook wilt scholen in een aanpassing aan deze tijd, misschien ook belangrijk te beseffen hoe de stand van zaken op dit ogenblik is, het ogenblik dat ik spreek.

De geschillen in Azië zijn aanmerkelijk toegenomen. Zij zijn zeker niet vrij van oorlogsgevaar. Indien dit gebeurt, zal dat binnen ongeveer 4 à 5 maanden moeten blijken. Echter zijn er in deze geschillen elementen van wereld-opinie, van onderlinge strijd en vooral gebrek aan samenhang gemengd, waardoor het mogelijk is een al te grote zelfverzekerd optreden van één der belligerenten te voorkomen.

Men heeft de psychologische achtergronden geschapen voor een vrede; ook wanneer die vrede alleen kan worden gevonden door de schijn van strijd verder voort te zetten. Gelijktijdig heeft men in Afrika, dat gevaarlijk was juist door zijn onbedrevenheid in werkelijk regeren, in werkelijke staatkunde, de verwarringen eveneens opgevoerd. Een verdeel-en-heers politiek zou men misschien mogen zeggen. Maar daardoor is het mogelijk, dat een zeer belligerente groep - voorlopig althans - niet in staat is werkelijk invloed op het wereldtoneel uit te oefenen.

Het is echter nog niet voldoende. Men moet bepaalde centra op aarde gedurende enige tijd kunnen normaliseren of desnoods uitschakelen. Enkele besmettelijke ziekten worden in omloop gebracht. Zij zullen - mits op de juiste wijze toegepast en van te voren enigszins gerationaliseerd, zodat men niet vol verwondering zich afvraagt of het een vijand is die dit tot stand brengt - kunnen dienen om beslissingen uit te stellen of onmogelijk te maken.

De netten van ingewijden en bewusten hebben hun activiteiten ondertussen ook voortgezet. Zij vormen overal kleine onafhankelijke pressiegroepen. En veelal weten degenen, die door hen worden gedreven, niet eens wat er eigenlijk aan de hand is. Zij ondernemen een zeer sterk geladen poging om al die regels, al die vaste waarden en normen, waarin het gevaar voor deze tijd schuilt, te breken. Zij doen dit op de meest belachelijke manier misschien van uit een menselijk standpunt, maar zij slagen erin. Zij weten inderdaad zeer vele ergerlijke ontwikkelingen te voorkomen.

Daarnaast wordt het dit jaar nodig een groter isolement te scheppen voor dat ene centrum dat men zich heeft gekozen als punt van samenkomen en van geestelijke werkzaamheden. Men heeft dit gedaan door enkele natuurrampen en waarschijnlijk binnen enkele dagen zal men zelfs door aardbevingen etc. die afzondering nog vergroten. Men weet precies wat men doet.

Het vormen van een 6-tal subcentra, waardoor geestelijk zeer sterk kan worden ingewerkt, een zeer grote suggestie kan worden gegeven en inspiraties kunnen worden verstrekt op het gunstige moment, heeft eveneens bijgedragen tot de vergroting van de directe invloed van de Witte Broederschap.

De gewone mens weet er weinig van. Wanneer hij vraagt: Hoe kan ik meewerken? Dan moet het antwoord helaas in deze dagen wel luiden: Ach, probeert u maar zo gewoon, zo optimistisch mogelijk te zijn. Probeer het in uw eigen omgeving zo prettig en zo goed mogelijk te maken. Dat is alles wat u kunt doen. Want als je een gespecialiseerde actie wilt ondernemen, dan heb je daarvoor specialisten nodig. Je kunt niet een zeer ingewikkelde militaire manoeuvre uithalen met recruten, die ternauwernood weten wat een geweer is. Je kunt met degenen, die op dit moment niet volledig zijn ingeschakeld, weinig doen zolang een zeer speciale taak en zeer speciaal werk noodzakelijk is.

De opbouw in deze dagen is voor u natuurlijk zeer belangrijk, want daarin ligt de mogelijkheid een wereldoorlog rond de maand september - oktober te voorkomen. En juist het stellen van al deze maatregelen geeft een redelijk grote zekerheid, dat de Witte Broederschap ook deze maal zal slagen.

Belangrijker van uit de geest gezien is echter het voortzetten van het evolutieproces van de geest. Het voortzetten van een vrijere en grotere bewustwording door allen, die in de stof zijn. En dit kan alleen worden bereikt, indien via de spanningen van deze dagen een ommekeer in maatschappelijke verhoudingen, rechtsverhoudingen, morele opvattingen e.d. tot stand wordt gebracht. Zoals de wereld nu bestaat, is zij te beperkend voor degeen, die vrijheid wenst. En daarom moet verder worden gewerkt naar die vrijheid toe.

Het is misschien voorbarig hieraan nog enkele conclusies omtrent de toekomstige fasen te verbinden. Wanneer ik dat toch doe, is dit hoofdzakelijk, omdat dit een juiste afronding lijkt van al hetgeen ik u heb verteld.

Wanneer in een top van spanningen een aantal concessies moet worden gedaan, dan zal hieronder het aanzien van degenen, die de concessies doen, aanmerkelijk moeten lijden. Er zal dus een verschuiving van gezag plaatsvinden over de wereld. Bij die verschuiving zullen ook directe belangen een grote rol spelen. Men heeft dit voorzien. Al datgene, wat te zeer egoïstisch of tijdgebonden is, kan men juist in deze periode een be-

trekkelijk snelle ondergang-verzekeren. Gelijktijdig kan men er zorg voor dragen, dat er toch geen te grote haatgedachten uit voortkomen. Men kan er voor zorgen, dat i.p.v. een in zich keren zonder verder uitzicht de mensheid een intenser beleven en erkennen gaat vinden.

De tijd, die daarvoor is uitgetrokken, is niet zo lang. Een 5-tal jaren en deze eerste fase is voltooid. De mensheid ziet haar wetten, haar regels en zekerheden op allerhand terrein, zelfs op het wetenschappelijke, zozeer geschokt, dat zij beseft een totaal nieuwe weg te moeten inslaan. En daarmee is de mogelijkheid geschapen om met de juiste inspiraties en de juiste suggesties ongetwijfeld deze eeuw te voltooien in een opbouw. Een opbouw, die voorlopig nog zeer moeilijk zal zijn. Waarbij de massa's en helaas vooral de grote massa van minder bewusten en minder ontwikkelden op aarde een grote rol spelen.

Naarmate wij echter het gemiddeld bewustzijn van de mens kunnen doen stijgen door het aantal bewusten (en nu niet ingewijden) op aarde te vergroten, zo zegt de Broederschap, zullen wij ook in staat worden gesteld om opnieuw stoffelijke inwijdingswegen te openen en opnieuw vol-ingewijden met hun zending over de gehele wereld te zenden. Het zal mogelijk zijn om alle nieuwe principes, die in deze dagen zijn ontdekt (al zijn de meeste top-secret) openbaar te maken en een algemeen gebruik van die nieuwe principes te bevorderen. Men zal in staat zijn om de mensen op aarde - ongeacht de storingen en de onrust die daar nog is - langzaam maar zeker tot een hechte eenheid aancén te smeden. En daarmee de geest van de mensheid klaar te maken voor een contact met vele andere werelden.

Ik bedoel hier vooral de werelden van de geest, ofschoon over een redelijk groot aantal jaren volgens mij ook wel openlijk stoffelijke contacten met andere volkeren buiten deze aarde kunnen worden verwacht.

De bewustwording heeft de mens dan zover gebracht dat hij zonder angst, zonder een zich terugtrekken in zichzelf, zonder een vergoddelijken, kan leven in direct contact met de werelden van de geest. En wanneer dat is bereikt, zal volgens mij de taak van de Broederschap opnieuw gaan veranderen. Dan zal, zoals in het verleden meermalen is gebeurd, haar structuur zich gaan wijzigen. Het is niet aan mij te zeggen hoe. Ik kan slechts stellen:

Deze Broederschap, die door velen als een hypothese wordt beschouwd zonder enige werkelijke achtergrond, deze bond van geest en materie, is instrumenteel geweest voor menige betrekkelijk snelle verandering in het bewustzijn der mensheid. Wij weten verder, dat deze groep heeft geleerd gebruik te maken van tendensen en krachten van kosmos en aarde op een haast verbluffend zekere manier. En dat het haar hierdoor mogelijk is geweest resultaten tot stand te brengen, die niet onmiddellijk aan haar kunnen worden toegeschreven, maar die toch steeds kentekenend zijn voor haar optreden: nl. bijna overal gelijktijdige ontwikkelingen en ontdekkingen, overal gelijktijdig veranderingen.

Het versnelde tempo van gebeuren in dergelijke perioden zal steeds weer het kenteken zijn van de Witte Broederschap. Zij heeft zeker voor de mensheid op aarde een vergroting van bewustzijn mogelijk gemaakt en zal in de toekomst het doordringen in het z.g. occulte, in de verborgen waarheden van het verleden mogelijk maken. Zij zal haar inwijdingen hieraan zelfs aanpassen en daardoor steeds meer aan de daarvoor klaar zijnde mens de kans bieden bewust in en met de werelden van de geest te leven, zonder de aarde daarom voorgoed te verlaten.

-:-

REELE VERDRAAGZAAMHEID.

Het begrip verdraagzaamheid wordt nogal eens misbruikt. Soms gebruikt men het voor lijdzaamheid, soms om een gevoel van meerwaardigheid aan te duiden: men is te verstandig om te reageren, men verdraagt het maar. Of men moet alles verdragen, omdat het nu eenmaal zo geschreven staat. Het zal u duidelijk zijn, dat geen van beide opvattingen reëel is en zeker in deze tijd niet op haar plaats.

Indien wij het begrip verdraagzaamheid zo realistisch mogelijk willen definiëren, zullen wij heel wat abstracties en algemeen nogal eens gebruikte dooddoeners terzijde moeten stellen. Ik voor mij zou dat als volgt willen doen.

Verdraagzaamheid is het vermogen om het andere naast jezelf te verdragen, zolang het geen volledige aantasting van je eigen wezen betekent.

Dat is misschien erg kort, maar het geeft weer wat ik bedoel.

In deze tijd wordt er vaak enorm veel gestreden b.v. over de vraag of het communisme nu wel of niet bon-ton kan zijn. Ik zou zeggen: Wij hebben niet te maken met het communisme. Het is een systeem, dat kan bestaan naast elk ander systeem. Onze verdraagzaamheid mag nooit worden bepaald door de vraag, of het communisme aanvaardbaar is. Het moet worden bepaald door de vraag, of de communist en zijn gedragingen aanvaardbaar zijn. En op deze wereld zien wij heel vaak, dat die verdraagzaamheid niet bestaat daar, waar zij eigenlijk hoogst noodzakelijk is. Om u een voorbeeld te geven:

Als u tot een kerk behoort en u wenst dat een ieder tot die kerk behoort, is dat uw goed recht. Indien u daarom echter niet wilt aanvaarden, dat iemand met een ander geloof of desnoods zonder geloof naast u bestaat en toch als uw gelijke moet worden beschouwd, dan bent u onverdraagzaam.

Het grootste deel van de geschillen, die er op het ogenblik op aarde bestaat, komen voort uit een soortgelijke onverdraagzaamheid. Als wij eerlijk moeten zijn, dan zullen we toegeven dat het verschil tussen b.v. Noord-Korea en Zuid-Korea een verschil van dictatuur is. Verder niet. De wijze, waarop men in beide gebieden leeft, is ongeveer gelijk. De manier, waarop het volk wordt geregeerd in beide gebieden, is ongeveer gelijk. Alleen, in het ene gebied gaat men uit - naar men zegt - van het communisme en elders van vrijheid of democratie of Amerikanisme. Die motivering van het gedrag is voor ons niet belangrijk. Het gedrag op zich wel.

Als wij b.v. Vietnam nemen, dan rijst bij mij de vraag, of hier verdraagzaamheid niet op haar plaats zou zijn. In Noord-Vietnam heerst - of we dat willen toegeven of niet - meer orde dan in Zuid-Vietnam. De werkelijke kracht (de slagkracht) van b.v. een Viet-Kong staat tegenover de slagkracht van het Zuid-Vietnamese leger wel zeer gunstig. Dat zijn de feiten.

Als wij zien wat er in Zuid-Vietnam gebeurt, dan moeten wij zeggen: Deze mensen vechten onder elkaar voor de macht en ze gebruiken daarvoor een leuze. De leuze: Wij zijn voor het westen. Maar is dat juist? Neen. Mogen wij voor de doorsnee-burger in die streken een beter en geordend bestuur afwijzen alleen omdat het een andere denkwijze heeft? De verdraagzaamheid zegt: Neen. De wereld van vandaag roept luidkeels: Ja.

En dat, mijne vrienden, is het reële probleem van de verdraagzaamheid. Het vergt niet dat men zich laat overweldigen, maar het vergt wel een respect en een begrip voor de tegenstander. Het vraagt niet een bestaan geheel zonder strijd, maar het eist wel dat die strijd alleen op

feitelijke waarden en normen mag zijn gebaseerd; en dat die feitelijke waarden en normen direct moeten samenhangen met eigen feitelijk bestaan, leven en werken. Geen lijdzaamheid.

Wanneer er iemand komt, die u dwingt anders te zijn, te denken en te leven dan u wilt, dan hebt u het volste recht u daartegen te verzetten. Wanneer een verzet zonder geweld met geweld wordt beantwoord, dan bent u zelfs binnen de verdraagzaamheid gerechtigd om geweld tegenover geweld te stellen. In de naastenliefde bent u dat niet. Dan moet u dulden, opdat niet meer haat ontstaat. Maar in de verdraagzaamheid moogt u zich verzetten. Maar het feit dat u verdraagzaam bent, maakt u niet tot de meerdere van een ander. U bent misschien verstandiger, maar omdat u verstandiger bent, hebt u grotere verplichtingen; niet grotere rechten. En ook dat is een misvatting, die op het ogenblik algemeen aanwezig schijnt te zijn.

Men verzet zich b.v. tegen laat ons zeggen een wat positieve instelling in Europa, zoals wij die vinden in Frankrijk (De Gaulle). Nu behoeven wij het met zijn motieven en zijn redeneringen zeker niet eens te zijn. Maar wij mogen niet zeggen, dat de man het recht niet heeft zo te denken. Vooral wanneer hij met deze denkwijze kennelijk een groot deel van het Franse volk vertegenwoordigt.

Als Nederland nu zegt: "Ja, maar wat hij doet is onjuist," dan zeg ik: Hier moet De Gaulle verdraagzaam zijn. Hij moet accepteren dat Nederland anders denkt. Als Nederland echter zegt: "Daarom moeten wij die De Gaulle maar zien als iemand, die minder waard is dan wij met onze verdraagzaamheid en trouw," dan zeg ik: Nederland, je overschat jezelf. Je bent veel minder waard dan die De Gaulle, als je verdraagzaamheid en trouw alleen maar een zelfrechtvaardiging zijn en niet voortkomen uit een even sterk innerlijk begrip, dat je handelwijze juist is.

U merkt het, ik trek het nogal in het reële vlak. En wij kunnen die realiteit nog veel verder doorvoeren. Laat mij proberen recente voorbeelden te vinden.

Ik meen gehoord te hebben, dat de vakbonden in Nederland een ieder - ook die niet bij de bond is aangesloten - zouden willen dwingen om voor de diensten van de vakbonden te betalen; of althans iemand zou dat willen. Ik ben niet geheel op de hoogte. Nu zou ik zeggen: Dat de vakbond bestaat en dat zij voor zich een recht van bestaan kan hebben, dat moeten wij erkennen. Dat is verdraagzaamheid. Dat zij volgens haar beste weten optreedt, ook al vinden wij dat optreden misschien niet helemaal redelijk, dat moeten wij erkennen en aanvaarden. We behoeven hen niet hun gang te laten gaan. Dat is geen kwestie meer van verdraagzaamheid, dat zou onderwerping zijn. Indien er naast die vakbond anderen bestaan, die zich daarin niet thuis kunnen voelen of die menen dat ze het beter op hun eigen manier kunnen doen, dan hebben we echter geen recht hen te dwingen zich aan de normen van die vakbond te houden. Ik zou het zo willen stellen:

Indien een vakbond een c.a.o. afsluit en iemand is geen lid van de vakbond, dan moet die man het recht hebben buiten de bedingen van de c.a.o. op eigen voorwaarden elders een werkverbintenis te sluiten. Dat zou verdraagzaam zijn. En dan kunt u zeggen: Dan zou het werk van de vakbond ongedaan worden gemaakt. Als dat het geval is, dan is die vakbond te zwak. U zoudt kunnen zeggen: Dan gaat onze marktbeheersing naar de maan. Dat is mogelijk. Maar indien uw marktbeheersing voortvloeit uit een reëel besef en een reële noodzaak, dan zal ze ondanks dat instand kunnen worden gehouden. En dat is nu eigenlijk de werkelijkheid in de verdraagzaamheid: je moet naast elkaar kunnen leven. Er zal niemand van de vakbond vragen, dat deze gaat inspringen voor een niet-vakbondsman die in nood komt. Dat heeft die niet-vakbondsman zelf ook niet gewild. Hij moet nu ook zijn eigen boontjes doppen, dat is logisch. Omgekeerd moet de niet-vakbondsman het kunnen accepteren, dat een wel-vakbondsman door die vakbond wordt bijgestaan en geholpen op punten, waar hijzelf door zijn niet

daartoe behoren werkeloos is of machteloos staat. Het is het erkennen van de ander.

Dat die erkenning over het algemeen nogal misloopt, daarvan heeft u voorbeelden te over. Ik denk b.v. aan de kwestie geboortebeperving, die in Engeland (waar wij ook in verschillende groepen werken) nog heel wat opzien heeft gebaard. Enkele ondeugende priesters hebben de moed gehad over die dingen te spreken en zelfs als een noodzaak; terwijl de hogere geestelijkheid had gezegd dat dat niet mocht. (Niet alleen het spreken, maar ook dat andere niet.) Dan begint er bij mij iets te roeren, als men zegt dat die kerk verdraagzaam is. Zij is niet verdraagzaam. Zij kan eenvoudig niet hebben, dat iemand de moed heeft iets anders te zeggen dan zij dicteert. En daardoor bewijst ze haar kleinheid. Want aan verdraagzaamheid zit een andere kant.

Juist daar, waar wij niet verdraagzaam zijn, zijn wij het zwakst. Dat klinkt misschien gek. Maar het is waar. Ik wil dat voorbeeld eens uitbreiden.

Wanneer de kerk zelf een morele, een redelijke of reëel verantwoorde oplossing zou hebben voor het probleem van wel of geen geboortebeperving, dan zou ze alleen maar behoeven te zeggen: Wij hebben een betere weg. Klaar. Zij heeft het niet en dus handelt zij onverdraagzaam tegen degenen, die proberen zo'n weg te vinden.

Als u hier in Nederland leeft en een ieder roept "Oranje boven" en iemand zegt: "Ach, laat die koningin barsten", dan kunt u zeggen: "Dat is majesteitschennis." Maar als een majesteit kan worden geschonden door dergelijke woorden of desnoods ergere, dan rijst bij mij de vraag, of die majesteit dan zo werkelijk is als men het wil doen voorkomen. Als men zegt: "Dit is echt goud en daarom mag je het niet met zuur beproeven," dan rijst er bij mij een wantrouwen. Toch is de hele wereld vol van dergelijke ideeën.

"Wij hebben een groot geheim wapen." "Welk wapen, excellentie?" "Ja, dat mag ik u om 's landsveiligheid niet zeggen." Had dan niets gezegd. Maar nu men het ene zegt en het andere niet, trekt men zijn eigen woorden in twijfel.

Nu kan ik wel zeggen: Het is erg verdraagzaam om dat dan maar voor waar te accepteren, maar dat is nu juist geen verdraagzaamheid. Dat is gewoon stomheid. Indien iemand iets zegt, moet hij ook verder spreken, of hij moet helemaal zwijgen. Ik weet wel dat dat soms erg moeilijk kan zijn, maar dan moet hij desnoods zijn woorden terugnemen. Dan moet hij desnoods zeggen: Wij hebben niets. Dan wil ik het ook accepteren. Maar niet half. Het is deze halfheid, mijne vrienden, die de verdraagzaamheid maakt tot een wapen. Niet het wapen van onderling begrip, van juiste verhouding, van de reële erkenning van het andere met al zijn rechten van bestaan, van zijn, van het zichzelf zoeken op eigen wijze, maar het maakt tot een doekje voor het bloeden.

Opvallend is ook dat degenen, die het minst verdraagzaam zijn deze dagen van anderen het grootst mogelijke begrip en in wezen de grootst mogelijke verdraagzaamheid vergen. Dit vinden wij op politiek vlak en wij vinden het ook elders.

Verdraagzaamheid kan echter alleen gebaseerd zijn - en dat moeten wij goed begrijpen - op eerlijkheid. Dat wat niet echt is, wat niet volledig is, behoeven wij niet te verdragen. Datgene wat echt is, zullen wij moeten verdragen, omdat het echt is, ook al past het niet bij ons denken, ons wezen, ons leven.

En daarmee hebben wij het probleem grotendeels omschreven, geloof ik. Wanneer ik er dan toch nog het een en ander aan toevoeg, dan is dit vooral wel, omdat ik meen dat dit tot een juister inzicht in de wereld en misschien ook tot een juister aanpassing aan de wereld kan bijdragen.

Het kleurlingenprobleem is een toppunt van onverdraagzaamheid, zoals u bekend zal zijn. Maar - en er is een heel groot "maar" bij - van een

wederkerige onverdraagzaamheid. Want hij die zichzelf tot martelaar maakt, is even onverdraagzaam als hij die martelaren maakt. Er is wederkerig een gebrek aan begrip. Er is wederkerig een gebrek aan erkenning. De Ver. Staten weigeren de negers te erkennen; en dat zij in vele gevallen onder betere condities leven dan de blanken, die erg arm zijn, en die bestaan er ook.

In de Ver. Staten eisen de negers dat de blanken nu en onmiddellijk een gelijkheid doorvoeren, waarvoor zijzelf kennelijk nog niet klaar zijn, want zij kunnen nog niet precies omschrijven wat zij willen. Er zijn enkelen die dat voor hen doen; de menigte volgt betrekkelijk kritiekloos.

Indien de blanke kan verdragen dat de neger zijn gelijkwaardigheid bewijst en de neger kan verdragen dat men van hem het bewijs van zijn gelijkwaardigheid verlangt, dan geloof ik dat het probleem al opgelost is. Maar het zijn juist degenen bij beide partijen, die zich verzetten. De blanke, die vreest zijn macht, welke niet berust op zijn bekwaamheid en op de feiten maar op een toestand die onrechtvaardig is, te verliezen, is de negerhater. De neger, die niet de feitelijke bekwaamheden bezit om zich de leefwijze, de mogelijkheden van een blanke en ergens ook de beschaving van een blanke eigen te maken, schreewt het hardst om zijn rechten.

Als u dit wilt overzetten op onverschillig welk probleem in de wereld, zult u moeten constateren dat de hardste schreeuwers altijd degenen zijn, die het minst recht van spreken hebben.

In uw Kabinet is fel opgetreden tegen de ministers door een bepaalde partij bij monde van haar voorman. Maar deze partij heeft zover mij bekend in vele gevallen de waarheid teruggehouden van het volk en zelfs van de Kamer in de tijd, dat zij het gezag had. Zij schreewt ongetwijfeld zo luid, omdat zij beseft welke machinaties mogelijk zijn. Zij is niet verdraagzaam, helemaal niet. Zij is alleen maar bang, dat anderen haar zullen doen, zoals zij anderen heeft gedaan.

Als de zaken er zo voor staan - laten wij alle verdere voorbeelden maar achterwege laten - dan is het misschien goed om hier ten aanzien van de reële verdraagzaamheid te concluderen:

Het zijn de vele zwakheden van de mensen, die zij voor elkander en anderen niet willen erkennen, die hen voeren tot een steeds grotere onverdraagzaamheid en in vele gevallen zelfvernietiging doet prefereren boven de erkenning van de gelijkheid met anderen.

Het is duidelijk, dat iemand, die in deze wereld verdraagzaam wil zijn, nimmer lijdzaam alles over zich heen mag laten gaan. Wanneer men hem aanvalt met een argument, dan mag hij zijn eigen argument wel degelijk daartegenover stellen. Wanneer men hem aanvalt metterdaad, dan mag hij zich verdedigen.

Het enige wat men niet mag doen is: stellen, dat de ander a priori fout is, omdat hij het "ik" aantast.

Het enige wat men niet mag stellen is: dat men zelf altijd goed is, of dat men de betere is. Het naast elkaar erkennen van vele mogelijke standpunten en van vele wegen om een probleem op te lossen is noodzakelijk wil men tot verdraagzaamheid komen.

Als u dit in uw eigen kring, in uw eigen leven voortdurend in praktijk brengt, niet slechts theoretiserend of alleen met woorden werkend, maar ook metterdaad die gelijkheid en die mogelijke gelijkheid erkennende, dan heeft u met de verdraagzaamheid in de praktijk iets bereikt. Want waar u de gelijkwaardigheid van anderen erkent, zullen zij eerder de gelijkwaardigheid in u willen aanvaarden.

De vraag is: Wie heeft de moed dit het eerst te doen. Zeker niet de grote groeperingen, de grote instanties. Die kunnen en durven dat niet. Laat dan de eenvoudige mens daarmee beginnen en zonder lijdzaamheid, in de erkenning van de gelijkwaardigheid en eventuele gelijke mogelijkheden

in anderen zijn weg te gaan. Dan zal de wereld ongetwijfeld beter worden.

-:-

W A A R H E I D.

Ik ken de waarheid, zei de dwaas en dacht zichzelf het Al.
En zag niet werelden en wezens zonder tal gelijk aan zichzelf
en even waar en evenzeer in zich beperkt.

Wie met een begrip als waarheid werkt, moet weten dat de waarheid voor een mens nimmer volledig en vast kan bestaan. Men kan zoeken naar waarheid en meer waar zichzelf tonen aan zichzelf. Maar een waarheid bezitten blijft waan.

Waar zijn betekent nimmer bewust handelen of spreken tegen wat in je leeft. En waar je zoekt of werkt of streeft, eerlijk te blijven en in eerlijkheid dat Al beleven. Dan kun je in het zijn - hetzij nemend hetzij gevend - vinden al wat werkelijkheid betekent voor jezelf.

Waarheid is God. En alleen in God is de waarheid objectief. De waarheid, die u zozeer mint, is niet de waarheid die leeft in uw God. Het is geen waarheid in werkelijkheid. Het is een waan, waarmee ge uzelf van twijfels en minderwaardigheidscomplexen bevrijdt.

De waarheid in God, die zullen wij kennen, wanneer de weg des levens is voltooid. En tot die tijd moeten wij het gemis aan een absolute waarheid verdragen. Wij moeten weten dat zelfs - zo wij waarheid zoeken en willen zijn in waarheid - dit altijd vragen met zich brengt, die nog geen antwoord dulden. Maar waar wij de waarheid gebruiken als middel voor ons subjectieve doel, waar wij die waarheid aanpassen aan ons gevoel en ons denken en ons werken, zonder te vragen, of wij daarbij eerlijk zijn, daar ketent de waarheid ons steeds weer aan het "ik" en aan beperkingen in het "ik" geboren. En nimmer worden we daarvan vrij, voordat we leren dat geen waarheid volledig bestaat, maar dat waarheid voor het "ik" is gelegen in al wat het erkent en ondergaat door alle tijd.

De waarheid is de som van alle zijn.

De waarheid is de eeuwigheid.

:--:

Abonnementen: f 17,50 p. 10 nummers
(v. leden f 12,50) (v. buitenland f 1,50 extra)
bij vooruitbetaling op giro no. 463.874
t.n.v. „O.D.V.” te 's-Gravenhage

Secretariaat: **de Perponcherstraat 98**

Den Haag - Tel. 60 66 50

SLEUTELS

COSMISCHE LERINGEN
mediamiek ontvangen en uitgegeven
door de „Orde der Verdraagzamen”
te 's-Gravenhage

I N H O U D.

APRIL 1965.

Nummer 7.
10e jaargang.

ZELFVERWERKELIJKING

Oneindig leven

Het beperkte leven

De notenkraker

Leegte

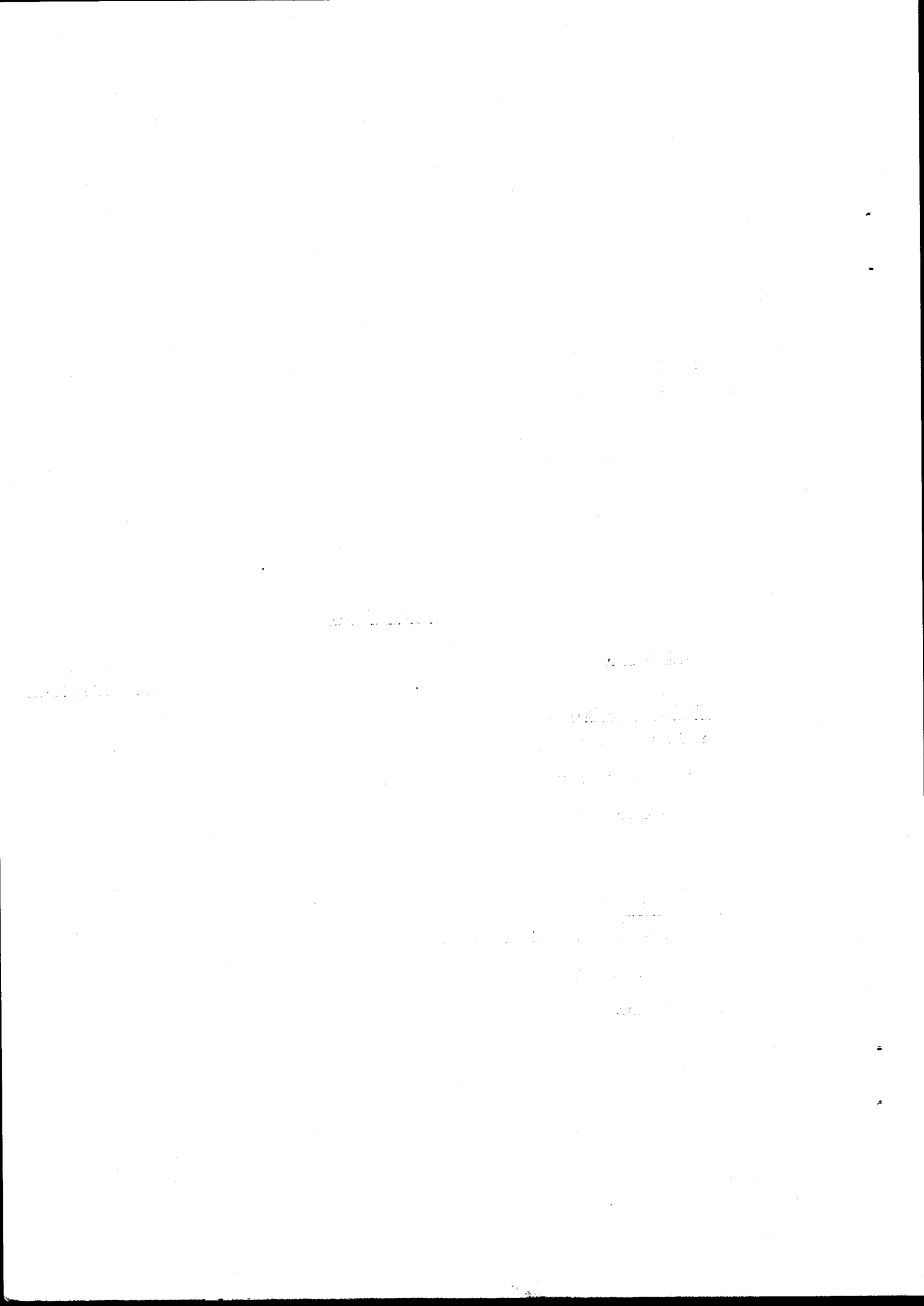
AANPASSING

Bewustzijnsprogressie in de tijd

Het wezen de mens

Het absolute

Overname uit „SLEUTELS” slechts toegestaan na
schriftelijke toestemming van het bestuur der „O.D.V.”

ZELFVERWERKELIJKING

Zevende Les.

ONEINDIG LEVEN.

Er is eens gezegd: "Bij de geboorte begint het sterven." En daarmee werd uitgedrukt dat het leven eigenlijk voortdurend een vermindering van leven betekent; een teruggaan naar de dood. Elders kunnen wij in een wat meer mystieke beschouwing lezen, dat op aarde een ieder een bepaalde mate van levenskracht wordt gegeven en dat hij deze alleen kan verbruiken. Is dat afgelopen, dan volgt de dood.

Het is voor de mens dus kennelijk een kwestie van de tegenstelling tussen leven en dood. Maar als je nu jezelf wilt leren kennen en wilt begrijpen wie en wat je eigenlijk bent, dan moet je toch allereerst maar eens beginnen met de dood een klein beetje anders te definiëren; niet als een einde, als een soort bekroning van een levenslang slijtageproces. En daarom zou ik u deze avond het een en ander willen zeggen over eeuwig leven, zoals het in u bestaat en proberen duidelijk te maken waarom het is, zoals het is.

Allereerst, eeuwigheid is tijdloosheid. Eeuwigheid kan dus nimmer in tijd worden gemeten of uitgedrukt. Als eeuwigheid zichzelf uit, wordt zij tijd.

Deze misschien wat raadselachtige uitspraak kunt u beter begrijpen, als u - ik meen dat dit in de moderne filmtechniek nogal eens wordt gedaan - een schilderstuk van een grote meester beschouwt. Zolang u het geheel ziet, is het werk in rust. Het is een totale uitdrukking; het is er en het blijft er. Maar als u nu details uit het geheel gaat lichten, dan zult u van détail tot détail verglijden.

Bij de beschouwing van kunst ziet u precies hetzelfde. Als u een beeld ziet en u gaat het als geheel zien, dan is het een beeld zonder meer. Maar als u bij een détail begint, b.v. bij de hand van de David in Rome, dan glijdt de blik a.h.w. langs de spieren, het ziet de tors, het ziet de ontwikkeling van het gezicht, de uitdrukking, kortom de details. En die details bouwen het bewuste beeld op van het geheel, alleen maar krachtens die beweging. Het geheel kan niet volledig worden beseft en gerealiseerd, zonder dat de details zijn gezien.

Dit zou ik nu willen toepassen op eeuwigheid. Eeuwigheid is voor ons een toestand, een zijn. Om te weten wat die eeuwigheid eigenlijk is, om haar te zien, moeten wij in tijd (dus in beweging) de details van die eeuwigheid achtereenvolgens beschouwen.

Wij hebben - zo wordt ons overal geleerd en in de praktijk blijkt dat ook wel - een eeuwig leven. En wij zijn gewend om dat eeuwig leven te interpreteren in de vorm van een tijdelijk bestaan, maar dan zonder einde. Ons eeuwig leven - zo zeggen wij - is een streven, een bedoeling. Dat kan niet. Ons eeuwig leven is een voleinding, anders zou het niet

eeuwig zijn.

Ze zeggen ons: Eeuwig leven is een voortdurend bewegen. Dat kan niet. Eeuwigheid is tijdloos. Het is een verstarring, een absolute gelijktijdigheid van alle zijn en van alle dingen. Als wij dus moeten weten wat die eeuwigheid betekent, dan moeten wij naar de tijd en dan moeten wij leven.

Wanneer je op aarde wordt geboren, dan kan het zijn dat je één détail van die grote oneindigheid wilt bezien en wilt bestuderen. Daarbij ben je dan niet helemaal vrij. De eeuwigheid is gefixeerd.

Nu kunnen wij natuurlijk delen overslaan. Wij kunnen onze aandacht richten op de schaduw- of de lichtzijde, zoals b.v. bij dat beeld. Wij kunnen eens kijken naar de reflexen van het licht en naar de schaduwwerkingen. We kunnen ook kijken naar de materiaalbehandeling. We kunnen zelfs kijken naar de balans, zoals de beeldhouwer die heeft vastgelegd in zijn sculptuur. Maar beginnen wij bij de hand, dan volgt automatisch de arm; daar kunnen wij niet om heen.

Wanneer wij worden geboren en wij beginnen een bepaald détail van ons kosmisch geheel waarvan wij deel zijn en waarin wij eeuwig en gefixeerd bestaan te bezien, dan ontwikkelt zich voor ons de noodzaak om achtereenvolgens ook de details daarvan te realiseren. Willen wij dat niet meer, dan kunnen wij ons alleen maar terugtrekken in wat wij "de dood" noemen; en dus ook nog buiten alle geestelijke werelden om terugkeren tot onze oertoestand: de rust. Maar dan is er geen verder bewustzijn. Ons eeuwig leven is dus eigenlijk het motief van ons tijdelijk leven. Daarnaast is het voor ons ook de structuur van het tijdelijk leven. We zijn niet volledig vrij. Die onvrijheid ontstaat uit datgene, wat wij blijvend zijn.

En daarmee hebben wij geloof ik een belangrijk punt gesteld. Want vanuit een menselijk standpunt en redenerend in de tijd kunnen wij zeggen: Men heeft een vrije wil. Die vrije wil is beperkt. U kent al die argumenten wel. Maar men heeft toch een vrijheid van keuze.

Nu gaan wij dit in verband brengen met de eeuwigheid. En dan zeggen we: De eeuwigheid bepaalt wat mogelijk is. Verder bepaalt de eeuwigheid dat wij - beginnend bij een bepaald punt van het totaal - achtereenvolgens een reeks details zullen moeten zien. En daarmee is dus ook vastgelegd dat het leven zin heeft, in de eerste plaats; in de tweede plaats, dat het leven in zijn mogelijkheden vaak zeer beperkt is; en in de derde plaats, dat naarmate het leven een bepaalde richting inslaat het volgen van die richting tot aan het einde onvermijdelijk wordt.

Indien men zichzelf wilt verwezenlijken en niet alleen maar volgens een kosmisch idee of een leerstelling, maar werkelijk volgens de eeuwigheid die men is, dan zal men dus allereerst hiervoor wel begrip moeten tonen. Men kan niet zeggen: Ik heb alleen maar te kiezen. Neen; Ik heb te kiezen in een voortdurende samenhang. Daarbij gaat het niet om aangenaam of onaangenaam - van uit mijn huidig standpunt - om nuttig of nutteloos, het gaat alleen om de samenhangendheid. En daaruit kunnen wij voor de bewustwording van de gewone mens op aarde wel één zeer belangrijke conclusie trekken:

Daar, waar een samenhang blijft bestaan tussen de verschillende fasen van het menselijk leven, is sprake van een continue bewustwording, waarbij een totaal van een eeuwig bestaande waarde in het "ik" wordt erkend.

Dan komen wij aan punt 2.

Wanneer ik spreek van eeuwigdurend leven of van een eeuwigdurend bestaan, dan kan ik dus de fase "dood" niet erkennen. Dood moet een illusie zijn. Maar als je mens bent, dan weet je dat de dood heel erg reëel is. Het is een strijdigheid, waarvoor je een oplossing moet vinden, voordat je die eeuwigheid in jezelf kunt realiseren.

Wat is dus die dood? Wij hebben gesproken over de doodsmystiek.

We hebben geprobeerd duidelijk te maken hoe dat allemaal samenhangt. Hoe de hergeboorte, de behoefte van de mens tot hergeboorte zelfs deel uitmaakt van zijn doodsmystiek, zijn religie en al wat erbij behoort. Maar als wij het nu zo uitdrukken: De dood is een ophouden in de tijd of in een bepaald deel van de tijd. Dan kan ook nog worden gezegd: Sterven is het terugtrekken van je belangstelling uit een bepaald levensgebied.

Dat klinkt wel krankzinnig van uit een menselijk standpunt, maar een mens ziet in zijn stoffelijk bestaan het doel. Dat is alles wat hij kent, waarmee hij werkt. Voor de denker, die de achtergrond is van het "ik", is het alleen een concentratie op een bepaald punt.

Vergelijk: men leest geconcentreerd een boek. Er komt een gast binnen, men sluit het boek en kan later verdergaan. Er gaat dus niets verloren, hoogstens wat concentratie.

Voor de mens op aarde is de dood een uitblussing. Voor het werkelijke wezen in de eeuwigheid is het alleen maar een realisatie van iets wat is, die op elk willekeurig punt kan worden onderbroken en worden hervat. Er is dus geen sprake van dood, maar slechts van een hiaat in concentratie en misschien ook in bewustzijn.

Daar komen bij de geestelijke werelden, de geestelijke sferen. Want u weet allen, wanneer u hier op aarde klaar bent, dan gaat u verder naar laten we zeggen het Zomerland en van Zomerland misschien ook weer naar andere werelden.

Wat voor rol spelen die? Wel, we weten dat deze dingen, die na de "menselijke dood" liggen, op zichzelf ook weer een vorm van dood kennen. Er komt nl. een ogenblik, dat het bewustzijn zover is uitgebreid, dat het niet meer kan worden bevat binnen een bepaalde sfeer en dus automatisch ophoudt daar als direct kenbare waarde te bestaan en zich manifesteert in een andere, z.g. hogere sfeer.

Als je leest en je leest niet alleen maar een romannetje (b.v. boeken over James Bond en dergelijke) maar een studiewerk of een werk dat geestelijk grote inhoud heeft (b.v. iets van Paul Brunton), dan komt er een ogenblik, dat je zegt: Nu moet ik me dat eerst gaan realiseren. Ik heb het gelezen en nu wil ik erover nadenken.

Bij dat nadenken bestaat niet meer dezelfde regelmaat van het lezen, van het neergeschrevene. De elementen staan lossers tegenover elkaar. Ze kunnen door het "ik" worden gebruikt voor een persoonlijke constructie. Noem dat nu eens Zomerland.

In Zomerland bestaan de vormen en de situaties, die op aarde mogelijk zijn, eigenlijk nog voort. Ze worden echter bepaald door de gedachte. Het is geen vaste structuur meer, maar een structuur, die door de denker zelf wordt bepaald. Daardoor is een nieuwe waardering, een realisatie, een persoonlijke erkenning van levenswaarde gemakkelijker mogelijk, ook al duurt het even voordat je ertoe komt. En als je ook dat hebt gedaan, dan moet je conclusies gaan trekken.

De vast gevormde denkbeelden van de schrijver vallen dan weg. De denker bouwt zich een theorie op, die helemaal geen vormgemeenschap meer kent. Zij wordt op den duur zijn persoonlijk aanvoelen; iets van zijn innerlijke wereld. Hij kan dat nog wel enigszins weergeven, maar hij kan het toch niet meer helemaal uit de structuurbeelden van het boek opbouwen. Noem dat nu eens de wereld, die wij de wereld van kleur of klank noemen.

Als je ook dat hebt gehad, dan komt dus ergens de synthese. Het ogenblik, dat je zegt: Nu voel ik wat de schrijver bedoelt: een wereld, waarin geen kleuren meer zijn, waarin geen vormen bestaan. De wereld van het licht.

Dan zou ik dus de analogie van het lezen zover kunnen doorvoeren, dat ik zeg: Komen op aarde is: enkele details lezen uit het totaal van de eeuwigheid, van het voortdurende bestaan, waaruit wij stammen.

Het leven in de sferen is het erkennen en soms herlezen (ons ingrijpen op aarde, zoals wij dat proberen) van datzelfde deel om ten slotte te komen tot een persoonlijke synthese, een persoonlijke erkenning, waarbij een deel - bestaande uit vele details - wordt omgezet in een persoonlijke ervaring.

Dan wordt het dus duidelijker, dat we de sferen niet moeten zien als een eindfase of als iets buitengewoons. Wij moeten het zien als een terugkeren tot een andere werkelijkheid. Het is dus mogelijk, dat iemand wakker schrikt. Laten we zeggen: u bent in een zeer ingewikkelde lectuur verdiept en plotseling komt er iemand die zegt: "Moet je een kopje thee?" Op dat ogenblik is uw concentratie verdwenen. U kunt zich de details niet meer herinneren. U moet opnieuw beginnen. En daar hebben we dan de uitblissing, die wij dan meestal associëren met de duistere sferen, maar die ook zou kunnen worden omschreven met een terugkeer tot de totale werkelijkheid, waarbij niet eerst een innerlijke synthese van de erkende details heeft plaatsgehad.

Nu zitten we op het ogenblik dicht bij het Paasfeest. Binnenkort krijgen we te maken met de opstanding en al wat erbij behoort. Indien we dat alleen maar gaan zien van uit het menselijk idee van leven en dood, dan heeft het weinig zin. Maar indien wij die opstanding zien als een uitklinken en een nog even herlezen a.h.w. van een boek, desnoods door de Schepper Zelf, dan krijgt het alles een geheel nieuwe zin. Er is geen sprake van een vernieuwing in dit leven. Er is sprake van een hernieuwde kennisname van details, die in de schepping eeuwig bestaan.

Dat brengt ons weer tot een conclusie, die ik als volgt zou willen formuleren:

Elke erkenning van details vormt voor ons de mogelijkheid tot de bewuste beleving en de juiste waardering van de eeuwigheid, waarvan wij deel zijn. Wanneer wij dit niet onmiddellijk geheel bereiken, omdat geen persoonlijke conclusie is getrokken, dan kunnen wij een tijdlang in de sferen vertoeven of zelfs op aarde terugkeren, tot wij de bepaalde details (die passage uit het boek der schepping a.h.w.) voor onszelf hebben verwerkt.

Dit is allemaal mooi. Maar het vraagt een toepassing. Een toepassing op je eigen bestaan en op alles wat erin voorkomt. En dan moeten wij goed begrijpen, dat de schepping alles omvat.

Onze eeuwigheid omvat ergens ook dit alles. Het is een stilstaande wereld, een uitgekristalliseerd bestaan - of het een eeuwige gedachte is of wat anders, doet niet ter zake. Wanneer wij op aarde leven, dan uiten wij een deel daarvan. Hoe wij dat doen, hoe wij dat beleven, is in wezen niet zo belangrijk. Belangrijk is wel, dat wij een continuïteit hebben. Wanneer wij van de hak op de tak springen met onze waardering, met ons streven en ons denken, dan zullen wij altijd tekort schieten. Dan zullen wij nooit datgene vervullen, wat wij willen bereiken met ons werkelijk "ik": nl. het erkennen van een deel van de schepping en de werking van de Schepper.

Als u dus nu in het gewone leven zit, kunt u zeggen: Ik zit hier als mens en voor mij zijn er nogal wat moeilijkheden. Dat is voor mij nogal moeilijk op te vatten. Ik heb mijn eigen ideeën. En dan is het wel eens moeilijk om mij met anderen daarover te verstaan.

Dan zeg ik: Dat is niet belangrijk. Het belangrijke voor u is, dat er een logisch verband is. Dat alles beantwoordt aan een vaste opbouw. Dat er dus niet alleen maar de theorie is maar ook de praktijk. Dat uw hele leven a.h.w. één geheel is. Zodra u dit verwezenlijkt - ongeacht uw punt van uitgang, ongeacht de wijze waarop u door de wereld van de mensen wordt gewaardeerd of wordt verworpen - zult u een bewustwording doormaken, die van uit het eeuwige leven beschouwd van groot belang is.

Het kan soms een troost zijn. Aan de andere kant ontnemt het ons de idee dat onze kleine offers zoveel goed doen. Die offertjes doen niemand goed. Ze doen hoogstens onszelf goed. Ze maken het ons mogelijk te komen

tot een realisatie, waarbij dat offer (als onze beleving dus) een deel van de schepping, een détail van de totale schepping openbaart, waarvoor we anders blind zouden zijn. Het is jammer, dat wij daarmee ergens dus iets verliezen: het idee van de gemeenschap en de mensheid. Aan de andere kant maakt het totaal van ons leven zinvol.

Bovendien hebben we nog iets anders hierin te lezen en dat is voor heel veel mensen erg gemakkelijk bruikbaar. Dat is nl. dit: Indien u iets in een bepaalde geest begint, dan zult u dat in die geest voortzetten.

Voorbeeld: U doet een paar goede werken uit gewoon medelijden of desnoods uit verveling. Nu kunt u later uw instelling t.a.v. die werken wijzigen, maar u moogt niet verwachten dat de kwaliteit van die werken zich daarmee wijzigt. Het eenmaal begonnen werk heeft een logische ontwikkeling. Het is een détail in de schepping dat u volgt. Misschien dat u door uw veranderde instelling andere personen ontmoet en persoonlijk andere waarderungen vindt hier en daar, dat is mogelijk, maar de oorzaak-en-gevolgketen is een strikte. Eenmaal gericht op b.v. het verdrijven van verveling of van onzekerheid, kunt u emotioneel alles nog gaan doormaken. U kunt God vinden of de duivel; maar al datgene, waar/u het beleeft, is niets anders dan een middel om verveling te verdrijven; dus in zich een betrekkelijk zinloze actie. /mee

Dat is nu weer niet erg prettig. Want: als wij ons nu toch verbeteren en we willen ons beter instellen, dan staan wij toch dichterbij God, enz. Ja, dat is wel waar, persoonlijk. Maar wij zijn geneigd om die oorzaak-en-gevolgwerking te bekijken uit het standpunt van: onze intentie wijzigt zich, dus wijzigt zich het logisch verloop. Neen, dat is niet waar. Oorzaak-en-gevolg zijn onveranderlijk. Wanneer wij A zeggen in een bepaalde richting, dan komt B in diezelfde richting er achteraan en desnoods tot Z toe. Willen wij nu onze eigen instelling van het ogenblik projecteren en wat ons daaruit overkomt beoordelen, dan is de wereld altijd onrechtvaardig. Of we krijgen veel meer dan we verdienen, of - zoals het meestal is - we komen daar zwaar aan tekort, volgens ons eigen idee. Maar zo is nu eenmaal die tendens. Of ik mijzelf verander of niet, die tendens blijft gelijk.

Erken ik dit, dan ik dus stellen: Mijn persoonlijke instelling is mijn persoonlijke bevrediging. Het is misschien mijn persoonlijke krachtbron. Het is mijn mogelijkheid om voor mijzelf meer of minder van de samenhang te beseffen. Ik kan a.h.w. mijn intentie gebruiken als een soort zoeklicht om het détail van een schilderstuk zo intens te belichten, dat het tegen de omgeving afsteekt en vervolgens de lichtkring uitbreiden, zodat ik steeds meer ga zien. Het punt blijft echter gelijk. Het blijven dezelfde lijnen. Er komt misschien wat bij, maar het blijft gelijk.

Als u inzicht wilt hebben in uw eigen leven en in al datgene, wat u daarin overkomt (de resultaten, de tegenslagen en moeilijkheden die u heeft - en dat zijn er meestal nogal wat), dan moet u dus stellen: Datgene, wat in het begin van mijn leven door mijn eigen bewuste acties werd gekozen (het veronderstelt dus, dat u eenmaal binnen een bepaald deel van de kosmos tot leven gekomen in een beperkte of stoffelijke zin dus zelf een keuze doet), zal tot het einde van mijn leven bepalen wat voor mij belangrijk en onbelangrijk is, wat mogelijk en wat onmogelijk is. Alle bewustwording en innerlijke ontwikkelingen zullen zich groeperen rond een reële reeks feiten.

Nu komen we dan tot zeer interessante conclusies. Conclusies, die wij heus voor onszelf eens moeten nagaan. En die luiden als volgt:

1. Ongeacht mijn geestelijke instelling en daardoor de ogenblikkelijke kracht, invloed en bewustwording, die ik kan genieten aan de hand van het gebeuren, zal ik - in mijn leven eenmaal een ontwikkeling vastgesteld hebbende - alle feiten zich in diezelfde richting zien ontwikkelen langs een logische weg tot een consequent geheel.

2. Ik kan mijn persoonlijke waarden projecteren op dit reëel gebeuren en zo de betekenis voor mijzelf wijzigen. Ik kan echter de oorzaak-en-gevolg-sequentie niet wijzigen in die zin, dat zij een totaal ander deel van kosmos of schepping voor mij kenbaar maakt.
3. Daarom zal een ieder, die in de stof of in de sferen leeft, moeten beseffen dat zijn gehele leven is gebaseerd op een klein en nauw omschreven deel van de kosmos en dat dit deel niet noodzakelijkerwijze hetzelfde behoeft te zijn van de in dezelfde menselijke tijd levende entiteiten. Wij kunnen geheel verschillende delen van de eeuwigheid leren kennen, zonder te beseffen dat deze verschillen bestaan.
4. Voor ons is er altijd één uitweg. Daar, waar wij geen mogelijkheden meer vinden, kunnen wij ons beroepen op de eeuwigheid met dien verstande, dat wij daardoor het gebeuren, het levensproces zoals wij dit kennen, voor onszelf beëindigen.
5. Indien wij weten dat een vaste richtlijn alle gebeuren in ons leven beheerst, kunnen wij - ongeacht onze zich wijzigende begrippen of instellingen - ons op een logische sequentie van feiten blijven baseren. De toekomst is dan niet in details maar wel degelijk in grote lijnen te voorzien en kenbaar. Door deze kenbaarheid zal ongeacht onze bewustzijnswaarde ^{en} emotionele waarde de mogelijkheid blijven bestaan het stoffelijk leven te beheersen van uit een stoffelijk geheel en gelijktijdig ons bewust te blijven van een eeuwigheids-waarde, die binnen dit geheel tot uiting komt.

Indien u tot een inzicht in uzelf wilt komen, indien u zich wilt verwezenlijken in de wereld, dan moogt u hieraan niet voorbij gaan.

Wij zijn eeuwig leven, of we willen of niet. Alle mens, alle geest, is niets anders dan een projectie van de eeuwigheid. Alle tijd is niets anders dan een achtereenvolgende realisatie van punten, die in de eeuwigheid vaststaan. Datgene, wat u voor uzelf geestelijk nastreeft, moet daarom in redelijke overeenstemming blijven met dat wat u stoffelijke bent. Men kan trachten datgene, wat men is en de gebeurtenissen, die men in eigen leven kent, te veredelen tot hun hoogste waarde, maar men kan niet trachten ze van geaardheid te doen veranderen. Er is in de mens tot op zekere hoogte een transmutatie van krachten mogelijk. Maar dat betekent nog niet, dat deze transmutatie er ook één van wereldwaarde is.

Ga uit van dat wat u bent.

Verwacht niet, dat de wereld van vandaag op morgen zal veranderen, omdat u zelf meent te zijn veranderd.

Meen niet, dat u voor anderen een blijvende verandering kunt betekenen.

Denk ook niet, dat u met anderen hun wereld geheel kunt delen.

Besef, dat u altijd uw eigen deel van de eeuwigheid beleeft en dat u daarbij aan anderen waarden toekent, die geheel niet met hun wezen in overeenstemming zijn, noch met hun deel van de eeuwigheid dat zij verwezenlijken. De binding is de oorzaak-en-gevolgwerking, die juist in de tijd één van de grote goddelijke wetten schijnt te zijn; en deze is rechtlijnig.

HET BEPERKTE LEVEN.

Ook wanneer wij ons bezighouden met de eeuwigheid en met alle grote krachten, die daaruit voortkomen, zo zullen we toch in de materie over het algemeen met de beperkingen van het beperkte stoffelijke leven rekening moeten houden. Het is niet altijd gemakkelijk de eeuwige waarden zonder meer te begrijpen. We kunnen ze soms gebruiken als een soort richtsnoer. We kunnen er een zekere voldoening uit putten, we kunnen er kracht uit putten misschien, maar verder gaat het niet. En daarom zou ik als tegenstelling tot het vorige onderwerp heel graag aandacht willen wijden juist aan het beperkte stoffelijke leven en hetgeen daarin gebeurt.

Als je op aarde komt, dan kom je in een wereld, die je op de een of andere manier of om de een of andere reden hebt uitgekozen. De beweegredenen kunnen velerlei zijn. De wereld, waarin je komt, kan zelfs in dezelfde tijdsperiode aanmerkelijk verschillen. Wat je hebt gekozen is niet altijd in overeenstemming met je gaardheid, vaak zelfs in tegenstelling. Je zoekt niet datgene te vinden, wat bij je past. Neen, je zoekt het contrast te vinden, want dit contrast, dat door mijn voorganger ongetwijfeld zou worden verklaard als een poging om buiten het bewust gekende een nieuw deel van de eeuwigheid te realiseren, is noodzakelijk, omdat je alleen zo werkelijk leeft.

In de beperkingen van het stoffelijk leven zijn er een paar hoofdfacetten, die wij allemaal kennen. Er zijn de kwesties van begeerte en angst als hoofdmotieven; en daarachter - wat ethischer klinkend - eigenliefde en naastenliefde. Deze omschrijvingen zijn uitermate beperkt en ze zijn daarom voor elke interpretatie vatbaar. Indien wij echter willen interpreteren van uit de werkelijkheid van ons bestaan, dan kunnen wij als volgt resumeren:

Als je wordt geboren, zal door de keuze van geboorte de eerste tijd van je leven en daarmee de vorming van het stoffelijk bewustzijn bepaald zijn. Het gekozen houdt dus niet slechts in een bepaalde stand of een bepaalde lichamelijke begaafdheid, maar wel degelijk ook een opvoeding en daarmee een punt van uitgang in de wereld.

In dit punt van uitgang hebben wij meer vrijheid dan u misschien zoudt denken. Want wij kunnen altijd kiezen tegen datgene, wat wij hebben geleerd. Er zijn heel wat mensen, die dat doen. In de praktijk kan men zeggen dat de keuze van een jong mens over het algemeen - als we het gehele leven zien als een cirkel van 360 graden - 30 tot 40 graden verschilt in gerichtheid van dat van zijn ouders. Er is dus een voortdurende cirkelgang. Want na zoveel generaties zijn we weer op het punt van uitgang terecht gekomen. Die afwijking betekent dus een vorm van evolutie. En dit evolueren van de wereld, waarin wij leven, is van het grootste belang voor ons eigen vermogen.

Leven in een evoluerende wereld betekent, dat je zelf voortdurend moet evolueren om in die wereld qua bewustzijn dezelfde rol te kunnen blijven spelen.

Nu kan men wel zeggen: Het bewustzijn doet er ten slotte niet zoveel toe, want de eeuwigheid is en blijft hetzelfde. Maar voor ons ligt de zaak anders. En ik geloof, dat juist hier de kwestie van bewustwording, van scholing, van training, een heel grote rol speelt.

Het geheel van het bestaan zal ons, zeker in het beperkte leven, nooit aantrekken. We zullen erover theoretiseren, maar het staat te ver van ons af. Waarmee wij te maken hebben, is ons persoonlijk bestaanje, ons eigen leven en vooral ook de motieven, die wij daarin kennen. Zolang wij over onszelf tevreden kunnen zijn, zijn we het over het algemeen over de wereld ook wel. Op het ogenblik, dat wij over onszelf in wezen niet tevreden zijn, zullen wij al onze fouten aan de wereld wijten met een zo-

danige nadrukkelijkheid, dat er van de wereld niets meer overblijft. In het beperkte leven kun je dus zeggen:

- a. Hoe meer ik de wereld verwijt, hoe meer ik met mijzelf ontevreden ben.
- b. Hoe minder ik de wereld te verwijten heb, hoe meer ik beantwoord aan mijn wezen, voor mijn eigen begrip.
- c. Om steeds tevreden te kunnen blijven met mijn wereld, zal ik voortdurend zelf moeten evolueren zowel in innerlijke als in uiterlijke waarde.

En daarmee hebben wij dus iets belangrijks vastgesteld: een mens, die in zijn bewustzijn blijft stilstaan - geestelijk zowel als stoffelijk - raakt achter. Hij kan niet meer tevreden zijn met zichzelf; hij is dus ontevreden met zijn wereld. Ontevreden zijn met je wereld is een heel onaangename toestand. Want wij zijn geneigd in de stoffelijke wereld alles te zien als strijdig met onszelf en daarom te wijzigen in overeenstemming met onszelf.

Het is niet voor niets dat wij in menig dictionair het woord "idealisme" vertaald zien met: droomwereld. Omdat je de wereld niet baas kunt, droom je een wereld die bij jou past. Maar als je jezelf baas kunt, dan is de wereld tot op zekere hoogte ideëel geworden; want dan heeft alles in die wereld zijn zin, zijn betekenis en zijn nut.

Als je onbewust bent, is het nut van de dingen in de wereld niet te begrijpen. Naarmate je bewuster wordt, zal het erkende nut in de wereld groter worden. Hoe vollediger de bewustwording, des te nuttiger de wereld voor je wordt. En hoe nuttiger de wereld voor jou is, des te intenser en vollediger de ervaringen zijn die je zelf opdoet en hoe juister je erkenning is van jezelf in die wereld. En om te refereren aan het vorige onderwerp: hoe vollediger je waarschijnlijk de details zult leren kennen van de eeuwigheid, die je grotere "ik" onderzocht.

Er blijkt verder nog iets anders aan de gang te zijn. We hebben - zoals werd gesteld - een rechte oorzaak-en-gevolgwerking. Dat is allemaal mooi en waar, maar oorzaken en gevolgen worden nooit concreet ervaren. Ze worden altijd relatief ervaren. Het kan dus zijn, dat iemand een ongeluk krijgt en dat ongeluk als niet serieus ervaart. Dat ongeluk staat vast: oorzaak-en-gevolg. Dat hij zal genezen staat ook vast: oorzaak-en-gevolg. Maar de genezing geschiedt snel, is vollediger en de periode van genezing betekent een nieuwe stimulans in plaats van een periode van lijden. Dat is de mogelijkheid, die wij hebben.

In het beperkte leven zijn we dus zeker niet gebonden aan een Jugger-naut, het noodlot dat over ons wegwentelt. We zijn in het leven gericht op de gebeurtenissen, maar we beheersen de wijze, waarop die gebeurtenissen zich persoonlijk aan ons voordoen. En daar krijgen wij nu een heel eigenaardige factor, die wij soms geloof noemen of magie of vertrouwen, maar die in wezen is een persoonlijk door het bewustzijn overschrijden van de grenzen, die door oorzaak-en-gevolg gesteld schijnen te zijn.

Er zijn daarvan heel wat voorbeelden bekend: Jezus wandelde over de wateren. Maar we kunnen net zo goed zeggen: Er is een vuurdanser, die zonder enige voorbereiding door het vuur heenloopt, zonder dat er iets aan hem verschroeit. Maar toch gebruikt hij geen trucje. We kunnen ook zeggen: Er is iemand, die zich door een gifslang laat bijten, zonder enige voorbereiding en die er geen schade van ondervindt. Die dingen komen voor, nietwaar?

Nu kunnen wij zeggen: In oorzaak-en-gevolg ligt dus het feit dat de afstand over het water moet worden afgelegd. Er staat niet: te voet of anderszins. We kunnen zeggen: Het vuur zal er zijn en de mens zal er zijn; en beiden zullen elkaar ontmoeten: oorzaak-en-gevolg. Dat de mens door het vuur zal gaan ook nog. Maar de manier, waarop hij erdoor gaat en waarop hij dit vuur ervaart, is niet vastgelegd, want hier speelt een qua oorzaak-

en-gevolg beschouwd irreëel element een rol. De man, die zich door de gifslang liet bijten, zou waarschijnlijk toch gebeten zijn, Maar hij liet zich bijten in een toestand van extase, waardoor het gif niet werd opgenomen, maar onmiddellijk weer door het lichaam werd uitgestoten met als gevolg geen vergiftiging, geen lijden.

Ik geloof, dat wij daarop eens even de aandacht moeten vestigen, want anders gaat men al heel gauw zeggen: Wat heeft het voor nut om bewust te worden. Wat heeft het voor nut te worstelen om geestelijke rijpheid, enz.

Door een bewustzijn te bereiken, door een geloofswerking in jezelf actief te maken, door kort en goed oorzaak-en-gevolg secundair te maken aan datgene, wat in jezelf leeft als waarheid, zul je oorzaak-en-gevolg niet ontgaan, maar je zult het voor jezelf totaal wijzigen en daarmee ergens je eigen belangrijkheid.

Er was eens iemand, die heeft gezegd: "Een goed geloof is als een besmettelijke ziekte." U zult misschien denken, dat hij een pessimist was. Helemaal niet. Hij bedoelde daarmee: Indien er één is, die staande boven oorzaak-en-gevolg door het vuur kan gaan, dan kan hij krachtens dit geloof anderen bezielen en ook zij zullen door het vuur kunnen gaan.

Als dat nu alleen maar een rituele kwestie is, dan is het van geen belang. Maar als diezelfde toestand nu eens optreedt, wanneer je wordt geconfronteerd met b.v. een bosbrand, dan zul je misschien mensen kunnen redden; je zult jezelf uit de brand kunnen redden, zonder dat er werkelijke schade is. Het gebeuren verandert niet, maar het wijzigt zich voor jou zeer sterk in betekenis.

In de eeuwigheid zullen die details van weinig of geen belang zijn, naar ik aanneem. Voor onszelf en vaak ook voor onze wereld zijn ze echter van heel groot belang. Daarom wil ik erop wijzen, dat in het beperkte leven de innerlijke waarde van zo groot belang wordt, omdat zij niet de feiten van de eeuwigheid kan wijzigen of zelfs maar de lotsverbondenheden, de oorzaak-en-gevolgwerkingen van de tijd, maar omdat zij voor de mensen de dingen kunnen wijzigen.

Ze kunnen een aardbeving niet ongedaan maken, maar ze kunnen de gevolgen van een aardbeving maken tot een schok van de vloer of tot een aantal spleten, die een hele stad opslokt. Ze kunnen de uitvinding van de atoomkracht zeker niet beperken of voorkomen; en ook niet de uitvinding, misschien het gebruik van de atoombom. Maar wat ze wel kunnen, is vandaaruit de gevaren verminderen en de dienstbaarheid verhogen of omgekeerd. Wij kunnen de persoonlijke relatie binnen het beperkte leven (dus de lichamelijke relatie met het onvermijdelijke gebeuren) zeer sterk beïnvloeden en wijzigen.

En daarmee komen wij vanzelf aan het volgende punt.

Wat je werkelijk gelooft, wordt waar, zegt men. Het is waar in zoverre, dat werkelijk geloven een geloof zonder twijfel inhoudt. En een geloof zonder twijfel bestaat zelden of nooit. Aangezien een geloof zonder enige twijfel voor de doorsnee-mens niet bereikbaar is, zullen oorzaak-en-gevolg en lotswerkingen dus altijd zijn leven blijven bepalen. Maar naarmate hij in zichzelf ruimer, bewuster, reiner, meer geestelijk verbonden zal zijn, zal hij daardoor minder worden beïnvloed.

Een binding van 100 ten 100 aan het noodlot betekent een door het leven geleefd worden. Een gesleurd worden door allerhand situaties, waarvan je niets begrijpt. Een gebondenheid van 50 ten 100, die voor de meeste mensen toch wel bereikbaar is, betekent het vermogen om in dit noodlot soms gunstige dingen te vinden in plaats van alleen maar ellende; om ergens een klein beetje zelf ook meester te zijn in plaats van alleen maar de slaaf te zijn. En wanneer je het hoogst bereikbare percentage op aarde nu eens stelt op 90 ten 100, dan betekent dit dat de belangrijkheid van het noodlot en van oorzaak-en-gevolg wordt teruggebracht tot 10 % van je leven, meer niet.

Ik geloof, dat wij daarmee al iets heel belangrijks hebben verteld. Het gaat er ten slotte niet om of oorzaak-en-gevolg nu werkingen zijn, die blijven voortbestaan of niet. Het gaat erom wat ze voor ons betekenen. Die 10 % zijn voor ons misschien wel nodig, omdat je zonder dat eigenlijk op aarde zou leven in dezelfde situatie als in de sferen; en je zou er niet veel wijzer van worden. Maar die 10 % is net voldoende. Door die 10 % heb je een wereld, waarmee je voortdurend rekening moet houden. Er is dus een voortdurende erkenning van een werkelijkheid buiten jezelf; en aan de andere kant heb je voortdurend de kracht in jezelf om die mogelijkheid te zien als een eeuwig iets en niet alleen maar als een noodlot, een fatum.

Ik kan mij voorstellen, dat u zich nu gaat afvragen: Wat heeft dit onderwerp nu eigenlijk te zeggen, want het lijkt in strijd te zijn met wat de eerste spreker heeft verteld.

Dit is zeker niet het geval. Je kunt echter alle dingen in het leven van twee kanten benaderen. Zodra je iets van uit de eeuwigheid benadert, is het betrekkelijk star. Dan is de belangrijkheid van de mens daarin nil, tenzij als element van de eeuwigheid. Ga je daarentegen van de mens uit, dan is eeuwigheid ver weg en de belangrijkheid van die eeuwigheid nog beperkt, maar dan is de mens, zoals hij zichzelf ziet en kent van het hoogste belang.

Omdat we in het eerste deel voor het begrip van het leven hebben moeten trachten de eeuwigheid te zien, moeten wij in dit tweede deel van de avond onszelf bekijken. En dan moeten we dat leven dus ook proberen in een paar regels samen te vatten.

Ik stel:

1. Ongeacht de feiten van de wereld, zal het bewustzijn van de mens voortdurend bepalen wat zij voor hem betekenen, wat de uitwerking daarvan voor hem is en op welke wijze hij daarin voor zich en anderen eigenlijk kan ingrijpen. Dit ingrijpen betekent geen wijziging van de feiten maar van de ervaring van de feiten.
2. Naarmate een groter geestelijk bewustzijn wordt verkregen, zal een grotere onafhankelijkheid ontstaan van de zuiver stoffelijke tendens en de oorzaak-en-gevolgwerkingen. Geestelijk bewustzijn is als zodanig voor de mens het middel om zijn wereld meer en meer deel te maken van een groter geheel.
3. De ervaringen van de mens worden gemakkelijker saamgevat en gerecapituleerd, zelfs reeds tijdens het stoffelijk bestaan, naarmate hij in geestelijk of desnoods in mystieke zin de samenhang daarvan doorgrondt.
Het kennen van de samenhangen in geestelijke zin betekent niet slechts de beperkte beheersing van de stoffelijke noodzaken, maar ook het erkennen van het Goddelijke in het totaal.
4. Al datgene, wat wijzelf in de materie ten goede bepalen en interpreteren, wordt voor ons niet slechts als beleving goed, maar zal tevens voor ons betekenen de eliminatie van duister of lijden in ons eigen bestaan.
5. In het persoonlijk bestaan van de mens is het geestelijk streven niet belangrijk, omdat het leven zich daardoor wijzigt, maar omdat de levenservaring een directer verband met het kosmische kenbaar maakt.

Deze regels zijn natuurlijk niet zonder meer te begrijpen.

De kosmische zin van het leven is niet alleen de zinrijkheid van het bestaan, maar het is ook het begrip van verbondenheid, van samenhangen en van patronen. Als u een groot orkest hoort spelen en u hoort elke partij afzonderlijk strijken of blazen, dan is het niet erg mooi. Maar als u alle partijen tezamen hoort, dan krijgen ze vaak een wonderlijk schoon klankbeeld.

Als wij de totaliteit van het leven zien - ook al is het een zuiver persoonlijke kwestie - dan erkennen wij God daarin. De muziek der sferen is misschien ergens een soort legende; iets wat zich nooit in een geluid of een klank zonder meer zou kunnen uiten, maar in ons is ze een werkelijkheid. Zij is ons begrip van de samenhang van het geheel.

Nu moet u goed begrijpen dat u naarmate u stoffelijker wordt, meer beperkt bent. Maar naarmate u zich meer bewust wordt van die samenhangen, u gelijktijdig geestelijk vrijer wordt. De grootste stoffelijke binding aan het lot kan samenvallen met de grootste geestelijke vrijheid t.o.v. het lot. Die geestelijke vrijheid geeft ons de mogelijkheid van interpretatie; en die interpretatie kan ik dan met een paar citaten belichten:

"Wanneer ik de samenhangen beseft, die de goden hebben gelegd in de wereld, ben ik als een god. Want hen begrijpende kan ik met hen werkzaam zijn.

"Wie begrijpt waarom geschapen is en hoe, is schepper."

En dat is iets, wat in het eerste deel van de avond volledig buiten beschouwing is gebleven.

Het is niet noodzakelijk, dat je alleen maar bestaat in de stoffelijke wereld. Je kunt gelijktijdig ook reeds in een geestelijke wereld bestaan. Je kunt al lezende gelijktijdig het gelezene resumeren en er conclusies uit trekken. Ja, wat meer is, je kunt het boek kennen. Je kunt dus gelijktijdig eeuwig zijn en de eeuwigheid beseffen. Je kunt omtrent details van de eeuwigheid beelden verwerven. Je kunt actief en creërend van uit de eeuwigheid beleven en toch ook stoffelijk bestaan.

Het beperkte leven is een onvolledigheid van bestaan. Maar volgens mij - en dat zal misschien door sommigen worden bestreden - is het eeuwige bestaan (dus het potentiële bestaan in het totaal) eveneens onvolledig. Ik geloof, dat van uit ons begrip, ons standpunt, leven ook beleving inhoudt. Maar die beleving is in de eeuwigheid niet waar. Er is daar alleen een erkenning.

Ik stel dus: Wanneer wij stoffelijk bestaan en - desnoods lotsverbonden - gelijktijdig ook het hoogste (de eeuwigheid) beseffen, dan leven wij volledig. En in het volledige leven geloof ik dat wij de beste uiting van God zijn, die er maar denkbaar is.

Nu moet u niet denken, dat ik dit zonder reden zeg. Indien u voorbeelden wilt hebben, ze zijn er te over. Denkt u alleen maar eens aan Jezus. Jezus, die ongetwijfeld een punt heeft bereikt, waarop de hoogste waarden in hem even bewust aanwezig waren als de gewoon stoffelijke. Toch is het deze zelfde Jezus van wie wordt gezegd, dat hij bidt: "Heer, laat deze kelk aan mij voorbij gaan." Er is de erkenning van de onafwendbaarheid van het lot. Er is het menselijke verzet tegen het lot. Er is gelijktijdig op hoger niveau de bewuste wil om het lot te vervullen. Er is nog hoger een begrip van de kosmische samenhang en werking, waardoor dit lot noodzakelijk is; en daarboven gelijktijdig de eeuwigheid: het Goddelijke.

Als u zo'n voorbeeld bekijkt, dan wordt het misschien duidelijk, wat al die geestelijke Meesters en Leraren, Verlossers enz. te maken hebben op aarde. Zij zijn degenen, die de schakels hebben gevonden. Zij zijn de volledig levenden. Wij zijn - of we nu in de sfeer bestaan of op aarde - in het beperkte leven ook de beperkt bestaanden. En dit is wel de belangrijkste conclusie, die u kunt trekken.

Al is het leven in zijn mogelijkheden beperkt, daarom is het beleven niet beperkt. Al zijn wij gebonden aan bepaalde regels, wetten en waarden en al kunnen wij ons niet ontworstelen aan een bepaalde noodlotsorde, zo betekent dit nog niet dat wij moeten blijven stilstaan bij die eenvoudige feiten alleen. En het feit dat wij dit kunnen betekent ook, dat wij werkzaam kunnen zijn bij het veranderen van de verschijnselen, niet van het lot.

Ik stel: Het is onmogelijk langs geestelijke kracht een ziekte uit te

roeien. Het is wel mogelijk de verschijnselen en ten slotte het beeld van de ziekte in een bepaalde persoon te doen verdwijnen.

Ik stel: Het is niet mogelijk het lot te veranderen door te zien in de tijd. Het is echter wel mogelijk door te zien in de tijd voor enkelen de verschijnselen of de betekenis van de verschijnselen te veranderen. Er zijn mogelijkheden te over.

Onze geestelijke bewustwording, ons contact met sferen is niet alleen maar een zinloze erkenning boven het lot uit. Zij is een bewuste actie, een bewuste wilswerking. En dit punt mogen wij toch wel met nadruk vermelden. Het doet niets af of toe aan de eeuwigheid, dat geef ik graag toe. Maar het doet veel af of toe aan ons bestaan, ons leven, ons gevoel van nuttig zijn, van tevredenheid. Naarmate wij meer voelen deel te zijn van het geheel en actief uiting kunnen geven aan de kracht van het geheel, zullen wij ook vanzelf gelukkiger zijn in het geheel. Wij zullen de schoonheid van het geheel zien en de onaangename dingen, waar een ander zolang bij verpoost, alleen maar zien als de contrasten t.a.v. de contouren van licht, die de schepping vormen.

Wij hebben in het beperkte leven noodzaken en mogelijkheden, die in het eeuwige leven misschien niet bestaan. Maar wij mogen zeker die beperkingen niet verwerpen en ook die mogelijkheden niet terzijde schuiven, omdat ze ergens in de eeuwigheid niet deugen. Wij zijn wezens, die nog tijdelijk zijn. En of dit nu een breukdeel van het werkelijk "ik" is, dat elders leeft, of dat wij de totaliteit zijn, dat maakt ook geen verschil uit. Want om mens te zijn of om bewuste geest te zijn moeten wij uit datgene, wat nu tot onze beschikking staat, wat nu wordt erkend en beleefd het beste, het meest reële, het meest bewuste dat bereikbaar is, distilleren.

Dat is de andere kant van de medaille. En wanneer u dit eens bestudeert en overweegt, zou ik u daar nog een paar punten bij willen geven. Die punten zijn ergens misschien een beetje onverteerbaar voor sommige mensen; dat kan ik mij tenminste voorstellen. Maar toch, ze zijn belangrijk genoeg om er tenmiste eens over na te denken.

1. Ik kan niets veranderen in stoffelijke of zelfs kosmische betekenis als feit. Ik kan de geestelijke waarde van alle dingen veranderen door mijzelf.
2. Ik ben gebonden aan wat ik ben. Maar dit betekent nog niet, dat ik tevreden behoef te zijn met de beperkte delen van dit "ik", die ik nu erken. Ik moet mij van mijzelf zo volledig mogelijk bewust zijn.
3. Ongeacht de feitelijke toestand in de eeuwigheid, ben ik in de tijd altijd zelf aansprakelijk tegenover mijzelf en naar ik meen zelf tegenover de Schepper en de schepping voor datgene, wat ik van mijzelf volgens eigen bewustzijn maak.
Om te beantwoorden aan de eeuwige waarden, die in mij leven moet ik niet zoeken naar het resultaat om het gewin, maar moet ik streven naar het resultaat, omdat dit deel is van mijn wezen en ik zonder dit mijzelve niet kan zijn.
4. Er kan voor mij geen verlossing of vervanging van waarden en verplichtingen bestaan in de concrete wereld. Er kan voor mij slechts een begrip bestaan, dat mij die vervanging mogelijk maakt. Dit moet ik mijzelf verwerven en dit is van mijzelf afhankelijk.
5. Indien ik in overeenstemming met mijn persoonlijk besef en erkennen zo juist en zo goed mogelijk mijzelve ben, zal ik de eeuwige krachten en waarden, waaruit ik als vorm of projectie dan misschien stam, vollediger waar maken en uitbeelden. De betekenis daarvan in de eeuwigheid zal ik nu niet beseffen, maar ik zal wel beseffen dat ik vollediger leef en meer volledig en bewust mijzelf ben.

Daarom is inwijding belangrijk. Daarom is innerlijke bereiking, esoterie belangrijk. Daarom is bewustwording voor ons een noodzaak en niet slechts een te verwaarlozen détail.

Uit het voorgaande moge blijken, dat - al kun je de werkingen van oorzaak-en-gevolg of het noodlot niet wijzigen in hun zuiver materiële waarde en verhouding t.o.v. het geheel, zo wordt daaruit tevens duidelijk, dat je de betekenis en waarde voor jezelf kunt, ja, zelfs moet wijzigen om te beantwoorden aan de bestemming van je eigen wezen.

-:-

DE NOTENKRAKER.

Er was eens een notenkraaker; heerlijk gesneden met meesterhand tot de kop van een tandeloze boer, die - mits op de juiste wijze gehanteerd - elke noot kon ontdoen van haar harde schil, zodat het eetbare bereikbaar werd.

Maar al beschouwden de mensen de notenkraaker als één geheel, bij de notenkraaker zelf was dat niet zo. De onderkaak, die naar boven gaande tegen de grotere kop de druk uitoefende, sprak op een gegeven ogenblik tot de kop:

"Je mag dan zo mooi gesneden zijn als je wilt en je mag groter zijn dan ik, maar belangrijker dan ik kun je niet zijn. Jij, met al je vormen, jij bent maar gemakkelijk af. Jij hebt een stevigheid, die ik niet bezit en toch ben ik net zo belangrijk als jij."

Toen antwoordde de bovenkant:

"Ik wil niets meer met je te maken hebben. Jij, een stuk hout met een kinnetje eraan en twee versleten tandjes erop gesneden, jij wilt jezelf vermeten je met mij te vergelijken? Ik wil je niet kennen." En aangezien het een sprookje is, gingen de twee delen uit elkaar.

De onderkaak werd al heel gauw alleen nog maar gebruikt om eens in een pot te roeren; want dat was het enige, waarvoor zij goed was. En de bovenkaak, omdat zij wat meer massa had, werd gebruikt om er zo nu en dan een spijkertje mee in te slaan of iets anders mee aan te kloppen. Iets, wat aan geen van beide beviel. En toen ze elkaar dan ook na verloop van tijd weer ontmoetten, zeiden ze zo tegen elkaar:

"Hebben we eigenlijk de zaak niet verkeerd bekeken? Jij, kop, je bent natuurlijk belangrijker. In jou ligt het meesterwerk van de snijder, maar het nut van dat meesterwerk dat ligt ook in de onderkaak. Laten we er niet meer over vechten wie het belangrijkste is of wie het mooist is gesneden. Laten we ons eens afvragen hoe wij weer in de juiste verhouding tot elkaar kunnen komen te staan."

U begrijpt wel, dat dat met moeilijkheden gepaard ging. Want met de onderkaak was wel eens o.m. in een verfpot geroerd en misschien had men er ook wel eens een paar kooltjes mee opgeraapt. Direct mooi was zij niet meer. En de kop zelf had heel wat butsen gekregen. Maar - omdat het een sprookje is - konden ze samen op een goede nacht ontsnappen naar de houtsnijder, die eens de kop had gemaakt. En die sprak als volgt:

"Ik zal jullie allebei restaureren, totdat je weer bent als nieuw. Maar één ding moet je wel onthouden: het belangrijkste van de notenkra-ker is niet de bovenhelft of de onderhelft. Dat is dat kleine pinnetje, dat jullie samenhoudt."

Als wij nu zo denken over de notenkra-ker, dan mogen wij zo ook den-ken over de werkelijkheden van het leven.

Onze eeuwigheid en onze tijdelijkheid zijn beide misschien erg belang-rijk. De eeuwigheid is wat groter en wat mooier dan de tijdelijkheid. Maar pas wanneer deze worden samengesmolten door die ene belangrijke pin - al lijkt die nog zo klein - die wij bewustzijn noemen, dan krijgen ze hun betekenis.

Laten we daarom in onszelf het bewustzijn gebruiken om de tijdelijk-heid van ons concrete en reële bestaan in de materie samen te voegen met ons bewustzijn van het eeuwige en volmaakte bestaan dat elders ons deel is en zo de actie volvoeren, waarvoor wij zijn geschapen: die ene wonder-lijk harde noot te kraken: het erkennen wat de kern van de schepping is en het bewust beleven van de Schepper daarvan.

-:-

LEEGTE.

Als alle dingen sterven, eerst de sterren doven, het duister zelf verdwijnt in duister en het licht terugkeert tot zijn geboorte, dan is er niets; een leegte, waarin het "ik" teloor schijnt te gaan. En toch blijft in de leegte het "ik" bestaan.

Een leegte is een ruimte. En zal er altijd ruimte zijn of stort zij ineens tezamen, er is niets meer dan een Naam, die in het begin werd gesproken.

Zelfs als er geen leegte en geen ruimte is, wanneer er een einde komt aan alle waarheid, alle verschijnsel, alle waan, zo is toch het "ik" erkend. 't Erkennen blijft bestaan.

Als in het "ik" de leegte gaapt, zo moet men moedig verdergaan, omdat achter de grenzen van het zijnde men eerst zijn wezen leert ver-staan en het "ik" bereiken in de ware zin. Dan is men einde en begin:

De leegte en de kracht die leegte vult: de schepping; en het on-geduld dat schepping waar ziet worden en rust....en de schepping wordt geblust.

Waarlijk, leegte is het symbool van vele dingen. Want sterft in mensen alle waan, hoe leeg lijkt hun de werkelijkheid. Een leegte wordt het bestaan. En toch wordt daarin eerst geboren na de aanvaarding en een lange strijd een waarheid, die zichzelf nooit verliest en nooit ver-loren gaat.

De leegte geeft weer de ware zin, waarin het "ik" verstaat de wer-kelijkheid, waaruit het zelve voortbestaat.

:--:

A A N P A S S I N G

Zevende Les.

BEWUSTZIJNSPROGRESSIE IN DE TIJD.

De opvattingen, die de mens pleegt te hebben over de evolutie en daarbij ook over de geestelijke evolutie, zijn helaas nogal eens in strijd met de feiten. Als wij hoogstaande beschavingen, als b.v. die van Griekenland, vergelijken met wat later ontstaat in Rome en we vergelijken de grootsheid van Rome met b.v. het rijk van Karel de Grote, dan blijkt ons dat er in feite geen sprake is van een evolutie, maar dat er kennelijk ook regressies optreden. Wanneer wij de geschiedenis doorwandelen, dan treffen wij deze op- en teruggaande beweging van de menselijke cultuur, van de menselijkheid op zichzelf en van de beschaving steeds weer aan. En omdat het altijd aardig is om de tendensen te kunnen bepalen, waarin men zelf leeft, zou ik vandaag daaraan aandacht willen besteden.

Wij beginnen dan maar heel eenvoudig met enkele grondstellingen, waarover u dan maar eens moet nadenken.

1. Elke bewustwording kan binnen een menselijk milieu slechts gaan tot een bepaald punt; daarna kan zij zichzelf wel uitbreiden op meer horizontaal vlak (dus meer omvattend), maar zij kan niet meer stijgen en tot nieuwe concepten komen.
2. Op het ogenblik, dat een feitelijke bewustwording tot stilstand komt, zien wij in de menselijke samenleving een verschuiving van het aspect "kennis" naar het aspect "macht".
3. Altijd weer wanneer het menselijk bewustzijn op macht - ongeacht in welke vorm - wordt gericht, zal de kennis als dienstbaar worden beschouwd; en hierdoor zal de macht de ondergang van de bestaande kennis in de hand werken.

Dat zijn drie eenvoudige punten. Misschien kunnen wij ze het best illustreren met een wat modern voorbeeld.

Er is een tijd geweest, dat uitvindingen op zich het meest belangrijke waren dat men zich kon denken. Dat was zo b.v. omstreeks 1900 toen uitvindingen van machinerieën, van nieuwe processen en van vervoersmiddelen in wezen het karakter van de beschaving wijzigden. De mens werd door nieuwe concepten omtrent het Al, ja, zelfs ontdekkingen als het begrip "evolutie", het ontstaan van de eerste visie op relatieve waarden geprikkeld om boven zichzelf uit te stijgen. In die tijd waren alle geschillen in de wereld geschillen die open waren. Er was wel oorlog, maar de oorlogvoerenden respecteerden elkaar. Zij zochten elkaar desnoods op en van spionage was in heel wat mindere mate sprake dan in deze dagen. Indien het ging om spionage, dan ging het om belangrijke dingen. Zo was het dus.

In deze tijd worden de meest onbelangrijke dingen al snel tot staatsgeheim verklaard. Naarmate de geheimhouding toeneemt, neemt het wederzijds respect af. Er is niet zozeer de behoefte aan het nieuwe denkbeeld, als

wel aan de methode om het bestaande zo te isoleren, dat men daarover alleen de beschikking heeft. De kennis wordt niet gezien als middel om eigen wereld te ontwikkelen, maar in de eerste plaats als middel om eigen macht veilig te stellen. Daartegen is natuurlijk wel het een en ander in te brengen, dat weet ik wel. Maar op zichzelf is het niet onjuist.

Als ik spreek over 1900, dan spreek ik over nieuwe processen en ontwikkelingen, die hoofdzakelijk commerciëel van belang zijn. En zelfs in de oorlog van 1914 - '18 waar wij toch te maken krijgen met onderzoek, oorlogsindustrie e.d., blijkt het aantal uitvindingen, dat specifiek voor de oorlog en nergens anders voor bestemd is, klein te zijn.

Als wij daarentegen gaan kijken naar de jaren 1936-'37, dan zien wij dat uitvindingen steeds meer worden gericht op macht en machtsbehoud. In de tweede wereldoorlog is het menselijk vernuft, dat voor destructieve doeleinden wordt gebruikt, dus veel groter dan tevoren. Daarna blijkt er dus niet een opleving te zijn van het richten van het intellect op humanitaire doeleinden, maar blijft de neiging tot geheimhouding, waarbij zelfs voor iedereen zeer bruikbare uitvindingen in feite worden stilgehouden, omdat ze misschien een zeker machtspotentiëel bij een oorlogvoering zouden kunnen inhouden.

Dat is natuurlijk allemaal heel mooi. Maar wat betekent dit eigenlijk? Het betekent, dat er een ogenblik komt, waarop het menselijk bewustzijn op aarde een maximum aan mogelijkheden heeft gevonden. Er is nog steeds dezelfde mogelijkheid tot strijd, tot expressie, tot vernieuwing, maar de mens kan dit niet meer verwerken. Het is net, of hij op dit terrein doof of blind wordt. Vanaf dat ogenblik is de neiging van zijn gehele beschaving dus destructief. Hij bouwt in wezen niet meer op, hij probeert te bevestigen. Door het bevestigen van bestaande waarden en het voorkomen van niet gewenste ontwikkelingen, zoals men dat noemt, verkrijgt hij dus ook een beperking van datgene, wat geestelijk toelaatbaar is; dus het denken dat toelaatbaar is. Een aardig voorbeeld hiervan kunnen wij ook vinden in de kerken.

In de tijd, dat het Christendom pas begint, gaat het om de beleving van het Christendom en is de vorm ervan een bijkomstigheid. In de tijd van de apostelen is het onderlinge verschil van rite - zo er al van een rite mag worden gesproken - in vele gemeenschappen zeer groot. Dit is niet belangrijk. De erkenning van Christus is het enig belangrijke.

Als we dan gaan kijken naar b.v. 1400-1500, dan blijkt dat het meest belangrijke de rite is, de erkenning van het gezag en dat de beleving van het geloof een quantité négligeable is geworden.; het gaat daar niet meer om. Er komt een reformatie, geboren uit diezelfde machtslust; maar het is een beweging. De reformatie drijft terug naar het beleven in een vaak overdreven vorm, waardoor men kunstwerken vernietigt, die heus niet schadelijk waren voor het Christendom.

Wanneer die beleving eenmaal een zekere top heeft bereikt, dan schakelt men over van de vrije bijbelbeleving, die de reformatie ten slotte toch wil brengen, naar de theologische leer, naar de vorm, de formule. En vanaf dat ogenblik begint ook de reformatie te proberen haar eigen orthodoxie ten koste van alles te bewaren.

Als u dit nu eens moet uitdrukken zuiver in de termen der bewustwording, dan kunt u dus stellen:

Wanneer een bepaalde ontwikkeling op het punt komt, waar zij zichzelf tracht te handhaven, dan begint zij zichzelf te vernietigen door het eenvoudige feit dat het menselijk bewustzijn en de menselijke wil niet meer in staat zijn daaraan werkelijk deel te hebben. Bij het ontbreken van deze punten zal elke mens, die nog voldoende levensvatbaar is, zoeken naar het nieuwe buiten de heersende situaties en de heersende waarden om. Het resultaat is een revolutie of een opstandigheid. Soms een verplaatsen van de macht van de ene staat naar de andere of van de ene kerk naar de andere,

maar altijd weer een totaal nieuwe ontwikkeling, waarbij dus onnoemelijk veel verbeteringen worden bereikt en de mens weer dichterbij komt te staan bij het geestelijk beleven.

Dit nu is niet alleen maar een kwestie van een bepaalde frequentie van gebeuren. Neen, wij kunnen in de gehele menselijke historie - of wij nu willen teruggaan naar de allervroegste vormen van leven, die mens genoemd mogen worden in de lang vergeten rijken van de oudheid of naar vandaag - zien dat die ontwikkeling steeds weer gaat van de ene pool naar de andere. Er is een haast onvermijdelijke wisselwerking: het geestelijk élan, het geestelijk beleven uitgedrukt in de materie; dan materiële versterking, breken van het élan: revolutie. Een revolutie, die tot een langzame ontwikkeling komt en ten slotte wordt tot een macht. Als macht een nieuwe beleving erkent en schept en verdergaat. Zouden wij moeten aannemen dat het daarbij bleef, dan zouden we zeggen: De mensheid draait in een kringetje rond.

Indien men echter de belevingen van de mens nagaat (b.v. de innerlijke beleving, de esoterische inwijdingen enz.), dan komt men tot de conclusie dat er geen sprake is van een directe herhaling. Er wordt steeds in de periode van belèven een waarde geschapen, die later wordt geïntegreerd met de meer materiële en behoudzuchtige beschaving. Zij gaat dus wel degelijk een stap omhoog. En daaruit komt de vernieuwing, die niet terugrijpt naar het verleden - ook al denkt ze dit soms te doen - maar die in feite zoekt naar een nieuwe weg, een nieuwe mogelijkheid, die een trap hoger ligt. Vandaar dat wij wel eens spreken van de Spiraal der Bewustwording binnen het kader der historie.

Zoals u nu vandaag aan de dag leeft, zit u in het punt dat wij versterking kunnen noemen. Er is dus een zeer grote horizontale uitbreiding van de kennis. Maar de kennis is geen beleving. Zij heeft geen verticale, geen God-gerichte waarde. Het resultaat is dus, dat er revolutie ontstaat. En daarom zeggen wij: Dit is de tijd der vernieuwing. Wat daaruit voortkomt, kan niet 100 % rationeel zijn. Het wil uitgrijpen boven het bereikte peil van redelijke kennis. Het baseert zich b.v. niet op de wetenschappelijke bewijzen, maar op de in het "ik" beleefde waarden, hoe krankzinnig die misschien ook van uit een wetenschappelijk standpunt mogen lijken en hoe vreemd ook de praktijken, waartoe zij mogen voeren. Dit is een proces, dat op een gegeven ogenblik het aanzijn geeft aan een nieuw en nu weer verstandelijk te vatten hoger peil van bestaan.

Het is voor iemand in uw dagen dus wel hoop gevend, dat de schijnbare ondergang van belangstelling en strijdvaardigheid in de mens in feite alleen maar een rust-fase is, die onvermijdelijk wordt gevolgd door een verandering en een nieuwe activering. En misschien is het nog meer hoop gevend, indien wij eens nagaan wat dat in het verleden eigenlijk heeft betekend.

Er zijn er maar weinigen onder u, die zich realiseren dat de godin van het verstand, die in praaloptochten tijdens de Franse Revolutie werd gevierd, niets anders was dan een uitbeelding van een begrip, dat scheen te zijn ondergegaan met de dood van het werkelijke Griekse rijk en de werkelijke Griekse beschaving; nl. het instituut van de vrije denkers.

De gedachte van een vrij denken betekende het verwerven van een orde. En als wij de rede willen aanbidden, dan is dat niet een bewijs dat wij haar zo hoog achten. Het is alleen een bewijs dat wij voor onszelf de redelijkheid van ons bestaan hoger achten dan alle bestaande bewijs. En wanneer we nu teruggaan - of u zich nu wilt bezighouden met de oude filosofen als Zeno, Plautius e.d. - dan komen wij tot de ontdekking dat in het oude Griekenland de beleving van een waarheid eigenlijk veel hoger stond dan die waarheid op zichzelf.

De Griekse filosofen waren heus geen dwazen. Zij waren geen mensen, die maar wat fantaseerden; en hun beschouwing van het Alen van de wereld was er één, die gedurende lange tijd als basis van de wetenschap kon dienen.

Het is zelfs nog in de 19e eeuw voorgekomen, dat men zich beriep op de filosofen van Griekenland.

Deze filosofen gingen echter niet uit van datgene, wat aantoonbaar was of wat paste in hun maatschappij. Zij gingen uit van datgene, wat zij in zichzelf als waarheid konden ervaren. Daardoor presenteerden zij aan hun leerlingen voorstellingen en beelden, die aanmerkelijk verschilden van het doorsnee-beeld van het leven. In die dagen zijn ze daarvoor vaak vervolgd en onderdrukt. Er zijn er geweest, die zo van uit de stoa werden weggehaald en op transport gesteld. Men wilde hen wel niet doden, maar dan moesten ze maar in ballingschap; en daarvoor was niet eens een schervengericht nodig. Deze denkers leefden dus weer op in de Franse revolutie, maar op een andere manier. Er is echter een parallel.

Uit het godengeloof van de eenvoudige Griek komt de dichterlijke opvatting van de Olympus. De opvatting van een godenwereld, die met al haar hybride verschijnselen de mensenwereld a.h.w. op een hoger vlak uitbeeldt. Maar gelijktijdig komt achter die godenwereld de beleving; en die is er niet één van een machtige Zeus b.v. Juno en Zeus zijn aardige figuren, maar ze hebben er niets te maken. Er is de daemon: het licht in mij. Er is de verlichtheid, die de continuïteit van het leven openbaart in tegenstelling tot de dood. Er is een begrip van een niet-persoonlijke continuïteit in tegenstelling tot het wel zeer persoonlijk prediken van een voortbestaan voor enkelingen, dat elders het gebruik is.

De levende wereld van Griekenland herleeft. In het begin - net als in Griekenland - met degenen, die de bekende waarden aantasten en die daarmee werken. Denk aan de encyclopedisten. Denk aan de mensen die afbreken, of ze nu Voltaire heetten of misschien in een wat latere fase Anatole France. Zij zien het ridicule van het bestaan in. Ze zijn scherp in hun spot, zoals de oude filosofen. En ze zijn nog veel scherper in hun omschrijving van hetgeen er voor hen belangrijk is.

Het is een school. Men kan niet zeggen: de Griekse School loopt van dat jaar tot dat jaar. In vele gevallen lopen verscheidene richtingen parallel. In Frankrijk zien wij datzelfde. Maar één ding is zeker: wanneer die School zich heeft uitgewerkt, dan is er een nieuw begrip ontstaan. En wat nog opvallender is: de mensheid blijkt daarvoor open te staan.

Als wij b.v. eens nagaan hoe groot de invloed van de Griekse filosofen is geweest op de toch op zich zeer behoudzuchtige rijken als b.v. Egypte. Hoe zelfs de invloed van het Griekse denken is geweest op de Brahmanen, de Hindoe's. Zo sterk zelfs dat wij in de kalifaten (dus honderden jaren later) de Griekse stellingen en denkbeelden vinden als basis van een overigens op de Islâm gebaseerde wereld, dan kunnen we hen niet verachten of terzijde stellen, want zij hebben iets positiefs gegeven. En dat positieve openbaart zich zeker ook in maatschappelijke revoluties. Maar het openbaart zich vooral in een nieuw wereldbeeld.

De huidige wereld dankt haar wereldbeeld niet, zoals zij misschien meent, aan de denkers van de 19e eeuw. De filosofieën, zelfs de staatkundige en economische zo goed als de wetenschappelijke, kunnen wij terugvinden in de jaren 1400 tot 1600. Dan wordt er een nieuwe benadering van de natuur gevonden. En als men die principes nu toepast op atomen i.p.v. op eenvoudige moleculen, als men i.p.v. de chemie der elementen te zien nu de chemie der kleinste delen gebruikt, dan is het verschil niet zo groot. Een andere trap misschien, ja, maar in wezen gelijk.

In die tijd is het denken ontstaan, dat wij nu b.v. terugvinden als leidend bij het marxisme, het communisme, maar b.v. ook bij het z.g. kapitalistisch denken. De gemeenschapsgedachte van de besloten gemeenschappen met hun rituele achtergronden, die wij in de middeleeuwen vinden, vinden nu in bepaalde vakverenigingen en vakbonden soms nog een aardige weerkaatsing. Alleen zijn het nu geen bonden meer van vakgenoten, maar van mensen die een geestelijk vak beoefenen. Vroeger waren het degenen, die een stoffelijk vak hadden.

Er is in die tussentijd een progressie geweest. De beheersing van de materie werd groter en aangezien in de periode rond 1600 de mens geestelijk een vernieuwing onderging, kunnen wij ook nog zeggen: De vernieuwing, die de wereld nu ondergaat (in de eerste plaats dus een materiële) betekent het doorbreken van een geestelijke verstarring, waar de 16e eeuw juist een doorbreken van een materiële verstarring inhield.

We zitten nu dus aan de andere kant van de spiraal. Maar wat is geweest, keert terug. Nooit in gelijke vorm, maar wel met gelijke tendens. Die tendens is voor de periode van 1400-1600 geweest: van een vorm van verdeeld of gespreid bestuur naar gecentraliseerd bestuur; van gespreide, van persoonlijke beleving naar communale belevingen; van open geestelijke kennis naar verborgen geestelijke kennis. En dan moeten wij nu dus rekening houden met een omkering daarvan.

Wanneer eens de centralisatie in de vorige periode een rol speelde, zo moet de décentralisatie in deze tijd ook een rol spelen. Wanneer het massa-beleven steeds belangrijker werd, dan moeten wij aannemen dat nu het massa-beleven gaat verbrokkelen.

De uitkomst kunnen wij misschien ook nog wel berekenen. Want elke keer als de mensheid die geestelijke tijd achter de rug had, is ze een tijdlang uitermate star geweest. Ik denk hier b.v. aan de strijd, die bepaalde remonstrantse leraren in Nederland hebben gevoerd tegen collegae, die niet zo netjes waren in hun keuze van argument. Ik denk aan de stijf-christelijke beschaving. Maar deze vorm gaf dus rust. En als wij Nederland bezien met al zijn sociale strijd en verdere ontwikkelingen vanaf ca. 1820 tot ca. 1910-1920, dan kunnen wij zeggen: In die periode is rust en geleidelijkheid belangrijk geweest.

In diezelfde periode werd echter ook de grootheid van Nederland voorbereid. Nederlanders vergeten altijd hun werkelijke grootheid ommetwille van de meer spectaculaire grootheid van een verleden, dat zij niet kunnen imiteren. Aan het einde van de 19e eeuw en het begin van de 20e eeuw heeft Nederland b.v. een zeer groot aantal belangrijke denkers op wetenschappelijk en ander terrein voortgebracht. Indien u alleen de straatnamenlijst maar eens nagaat, dan zult u met verbazing ontdekken dat er heel wat Nederlanders zijn geweest, die op allerhand ontdekkingen (o.a. de temperatuursinvloeden op elementen) invloed hebben gehad. Ja, zelfs filosofen van groot belang zijn er geweest. Op deze manier gaan we nu dus de tijd van de revolutie, van de verwarring tegemoet.

Het jaar 1600 dat een soort summum summarum van kunst en van wetenschappen is geweest, werd gevolgd door een periode, waarin men redeloos, radeloos en reddeloos was. (Het is nl. typisch van de Nederlandse geschiedenisboekjes: ze registreren voortdurend de tijd dat hun volk reddeloos en radeloos was. En om dat een beetje een evenwicht te geven spreken ze over de grootse overwinningen, die een vlooicnsprongetje waren vergeleken bij de reuzenschreden van de rest van de wereld.)

Wij zien dan dat het een tijd van zeer grote verwarring was. In die tijd was er ook wonignood. Er waren overstromingen. Men wist met het land geen raad. Er waren allerhand ontwikkelingen. Men zou tegenwoordig zeggen: industriële ontwikkelingen; dus een ommekeer in bepaalde vakkringen, die van het hoogste belang zijn.

Kijk, dat krijgen wij weer. En als we dat alleen uiterlijk bekijken, dan worden we er een beetje misselijk en ziek van.

De verwarringen moeten dus voeren tot een vergroting van het persoonlijk element in het persoonlijk denken. De bewustwording evolueert kennelijk dus wel, de mens niet. En hier kom ik op een punt, dat heel vaak verwarrend werkt.

Men denkt, dat wanneer het bewustzijn van de gemiddelde mens op aarde stijgt - hetzij geestelijk of in stoffelijke kennis en beheersing - dan moet dus het peil der mensheid evolueren. Maar dat is niet waar. Want tegenover alles, wat wij in deze bewustzijnsevolutie zien, staat een andere

evolutie of misschien revolutie, waarbij de negatieve waarden eveneens sterker worden. Kijkt u eens naar deze tijd: de welvaart is groter naar gelijktijdig de onderlinge onverschilligheid; stoffelijk voordeel - geestelijk nadeel. Daarvan kan ik u een aantal voorbeelden geven. Er is dus sprake van een verschuiving van evenwicht voor diegenen, die in menselijke vorm op aarde komen. Gelijktijdig is er dus een andere mogelijkheid tot bereiking en bewustwording.

En dit voert mij tot de tweede reeks punten, die misschien het voorgaande voor u nog wat duidelijker maken.

1. Het gemiddeld bewustzijn van hen, die op aarde vertoeven, zal te allen tijde ongeveer gelijk zijn; gezien van uit een geestelijk standpunt.
2. In perioden van een top - hetzij van stoffelijke of van geestelijke bewustwording - zullen de tegenstellingen tussen de geestelijk hoogst ontwikkelde en de geestelijk laagst ontwikkelde typen op aarde het sterkst zijn.
3. Uit de verschillen tussen de hoogste en de laagste geestelijke vorm op aarde levend vloeit de feitelijke bewustwording en vorming voort.

Met deze 3 punten hebben wij dan de spiraal van de geestelijke bewustwording ook wat beter kunnen definiëren.

De bewustwordingsmogelijkheden zijn het sterkst op die punten, welke van uit een zuiver menselijk standpunt bezien vaak dieptepunten of punten van verandering zijn. De rustpauzen, die daartussen liggen, zijn niet qua bewustwording interessant maar alleen qua herwinning van evenwichten op aarde. Hoe evenwichtiger de mens en de mensheid zijn, des te geringer de bewustwording. Hoe sterker de ontplooiing is van het bewustzijn, des te onevenwichtiger de wereld zich als geheel zal tonen.

Die conclusies moeten eens goed worden overdacht. Want het is nu wel aardig daarover te spreken, maar eerst wanneer men zich realiseert dat voor de mens niet in het gemiddelde peil de mogelijkheid tot bewustwording en stijgen ligt (want hij is gebonden aan een gemiddeld mentaal peil, waarin hij zich kan openbaren), maar juist in de verschillen die er op zijn wereld bestaan, waardoor hij wordt gedwongen tot en komen kan tot een duidelijker definitie van zichzelf. En dan pas zal men de wereld, zoals ze is kunnen waarderen.

Het is heel aardig te spreken over de grote tijd, waarin wij leven. Maar iedereen weet dat die grote tijd dan toch hoofdzakelijk er één is van grote problemen. Dat is in het verleden geweest en dat is nu nog zo. Het kan heel prettig klinken, als men u vertelt, dat nimmer tevoren de mensheid in zo'n groot aantal (het gemiddelde mensdom) een zo grote welvaart heeft bereikt, maar in feite is het kolder. Er zijn tijden geweest dat bekwame slaven het beter hadden dan vaklieden in deze tijd. De verhouding was een andere, inderdaad. Maar die verhouding was, gezien hun tijd, niet zo belangrijk.

Wij moeten ons niet laten verblinden door de schijn van "deze tijd is beter of slechter". Wij moeten ons baseren op het punt van uitgang; en dat is het bewustzijn dat men bezit. Dat bewustzijn wordt bepaald door de gemiddelde voorstelling van de wereld, die men heeft; door de gemiddelde kennis omtrent de wetten en werkingen in die wereld, die men kan bezitten; en op de mogelijkheid om door innerlijk aanvoelen een juiste gradatie van belangrijkheid aan te brengen in de punten, die men kent. Zonder deze gradatie is elke bereiking weer waardeloos.

Dan is de eindconclusie voor deze lezing misschien wel de meest eenvoudige van alles:

Zodra wij in staat zijn om in onszelf een juiste rangorde te vinden voor de belangrijkheid der gekende verschijnselen en ons op deze volgorde baserend ons bewustzijn kunnen doen uitgaan naar het ongekende, waardoor wij ons ergens toch steeds weer gedreven voelen, zullen wij het maximum aan

bewustwording bereiken, dat op dit punt van de bewustwordingsspiraal bereikbaar is. Er is geen enkele uitdrukking aan te geven in stoffelijke zin. Er is geen graadmeter aan de hand van vergelijkbare esoterische ervaringen. Er is slechts te zeggen: Hoe juister en groter voor het "ik" de rubricering van belangrijkheid is en hoe bewuster deze wordt beleefd, des te groter de bewustwording.

De mens, die op deze manier stijgt naar wat ik zou willen noemen de upper-ten van de mensheid van vandaag, is degenen die de volgende cyclus mogelijk maakt. Wanneer de spiraal een volgende keer grotere mogelijkheden tot bewustwording, tot beleving geeft en gelijktijdig een mensheid toont, die is ontgroeid aan haar kinderlijkheid, dan is dit te danken aan hen, die in deze dagen een rubricering tot stand brachten. Want het is altijd de top die vandaag leeft, die de norm van morgen bepaalt.

-:-

HET WEZEN DE MENS.

Datgene, wat wij onder "mens" verstaan, is een van de eigenaardigste samenstellingen, die kenbaar zijn in het gehele Al. Een wezen, dat enerzijds behebt is met dierlijke tendensen, maar deze ontkennende anderzijds vaak aspireert naar geestelijke grootheid. Een wezen, dat geestelijke grootheid bezit en deze vaak vergeet of niet erkent. Het is daarom misschien goed in verband met de bewustwording van de mensheid en het verloop van deze dagen de mens zelf een ogenblik nader te beschouwen.

De mens zal in zich een beeld dragen van de wereld, dat hij ten koste van alles verdedigt, ook tegen de werkelijkheid. De mens draagt in zich wat hij noemt: zijn idealen, zijn dromen. Maar in vele gevallen zijn die niets anders dan een uitvloeisel van zijn persoonlijkheid; een projectie van zijn wensen op de omstandigheden, die hij kent. Door de wijze, waarop hij zijn gedachten uitstraalt, beschikt de mens over een vermogen, dat - gerekend t.o.v. soortgelijke vertebraten - zeer groot is en waarmee hij op zijn omgeving een buitengewoon grote invloed kan uitoefenen. Zonder het te beseffen zal hij niet slechts zijn gedachten in beperkte mate maar ook zijn gevoelens overdragen op al wat hij beroert. Zo wordt de innerlijke gesteldheid van de mens en vooral zijn emotionele inhoud steeds weer overgedragen aan de wereld; waarop hij woont en zullen de reacties van deze wereld voor een groot gedeelte worden bepaald door de wijze, waarop de mensheid denkt en reageert.

De bewuste mens, die dit alles beseft, zal daarom trachten zijn innerlijke gesteldheid op een juiste wijze te doen uitklinken in de wereld. Hij zal trachten tussen zijn denken en zijn daden een overeenstemming tot stand te brengen. Deze overeenstemming houdt geen rekening met goed of kwaad, met menselijke idealen of menselijke vooroordelen, zij gaat uit van het eigen "ik" en zegt:

Zolang ik de waarheid ken, zal mijn emotie waar zijn en zal zij een juiste reactie betekenen op mijn omgeving en van uit deze omgeving ook de juiste gevolgen tot stand brengen.

De meeste mensen echter kunnen niet zo ver komen. Zij zullen trachten de werkelijkheid te veranderen. Zij trachten in zichzelf bepaalde delen te onderdrukken. De zo ontstane spanningen en emoties liggen op een vlak, dat uiterlijk niet meer kenbaar is. De angst voor eigen minderwaardigheid wordt soms uitgedrukt in een gevoel van zekerheid tegenover de

buitenwereld. Maar de onzekerheid wordt weergegeven in alles rond u. En wanneer zo iemand voortdurend kopjes breekt, dan is dat niet omdat de kopjes slecht zijn of omdat die mens onhandig is. Maar dan is dat doorgewoond, omdat er in hem een onzekerheid is, die op deze manier een uitweg zoekt. Maar kopjes zijn betrekkelijk klein, de wereld is groot.

De gehele mensheid van deze dagen is onzeker; en van uit haar onzekerheid heeft zij een steeds sterkere en destructieve werking gehad op zowel de wereld zelf als op dat deel van het Al, dat zij op het ogenblik tracht te bereiken en te zien: in casu de zon en de planeten. Die wisselwerking is zo groot en zo sterk geworden, dat hierdoor mede het aspect wordt bepaald dat in de vernieuwing van deze dagen tot uiting komt.

Wanneer de aarde beeft, dan is het niet alleen de aarde, die bepaalde fouten heeft en scheuren vertoont. Het is de mensheid, die de fouten in de aarde activeert. Wanneer de stormen op een ongewone wijze door de hemelruimten gaan, dan is het niet alleen de natuur, die afwijkt van haar gekende normen. Dan is het de mensheid, die door haar eigen uitstraling die afwijking heeft veroorzaakt. En dit beseffen betekent: inzicht eisen in jezelf. Trachten het wezen mens te definiëren op een wijze, die met de werkelijkheid overeenstemt. En dan begin ik:

De mens verlangt de eeuwigheid. Maar in vele gevallen projecteert hij onbewust deze eeuwigheid in zijn nageslacht. Hij komt hierdoor tot een heilig stellen van het nageslacht; en het verkrijgen ervan is in strijd met de werkelijke belangen van zijn wezen en zelfs van zijn zelfbehoud. De onzekerheden, die zo ontstaan, projecteert hij niet op zijn nageslacht of op eigen persoonlijkheid, maar op de mensheid als totaal. De ressentimenten, die hij op deze wijze uitstraalt, zelfs als hij ze niet weet uit te drukken in woorden of in daden, zijn oorzakelijk voor de voortdurende oorlogen, die de mensheid treffen en schaden.

De mens zal over het algemeen de hoop hebben meer te zijn dan een ander, maar gelijktijdig vreest hij overal de mindere te zijn. Door zijn angst voor deze minderwaardigheid zal hij in zijn experimenten, zijn wetenschap en zijn geestelijke waarderingen steeds weer het gevoel van minderwaardigheid produceren. Hij bereikt daarmee, dat de gemiddelde norm altijd ver beneden het gemiddeld geestelijk peil komt te liggen. Hij zou graag naar beneden toe willen reageren, daar immers voelt hij zich zeker. Het gevolg is, dat hij zijn medemensen voortdurend lager aanslaat dan zij in wezen staan. Hij bereikt daarmee, dat door het gezamenlijk aanvaarden van de minderwaardigheid van anderen niet alleen zijn leerstof, zijn geestelijk en ander denken, maar vooral ook zijn wetgeving en zijn economische en sociale ordeningen liggen beneden datgene, wat op grond van het werkelijk menselijk bestaan bereikbaar zou zijn.

Hier toont de mens ons aan hoezeer men kan falen, als men een schijn tracht te handhaven tegenover de buitenwereld en dit voor zichzelf eigenlijk toch niet kan doen.

Er zijn bepaalde dingen in de mens, die onnoemelijk sterk en groot zijn. Ik denk hier b.v. aan verscheidene van zijn geestelijke voertuigen, aan zijn vermogen om - zij het misschien niet helemaal verstandelijk - de hoogste kracht te ervaren en te aanvaarden. Indien de mens dit echter doet, moet hij ook rust scheppen; en deze rust betekent een confrontatie met zijn werkelijk "ik". Hij mijdt rust, omdat hij de confrontatie met zichzelf wil vermijden en daardoor gaat hij voorbij aan de werkelijk belangrijke geestelijke belevingen, aan de werkelijke ontplooiing van de totale, de geïntegreerde persoonlijkheid, die mede het geestelijke omvat.

Ook dit zal zonder enige twijfel een uitwerking moeten hebben in de mensheid. Als wij denken aan de grote leraren van de mensheid - of ze nu Krishna heten of Christus, Mohammed of Boeddha worden genoemd - dan zien wij steeds weer een mens, die deze minderwaardigheidsgevoelens opzij heeft gezet. Wij zien steeds weer een mens, die in de plaats van een uiterlijke

meerwaardigheid zoekt naar een geestelijke verbondenheid; en deze bereikt hebbende volgens zijn eigen niveau, zijn eigen omgeving en zijn eigen leven, komt tot daden, tot stellingen en vooral ook tot leringen, die de waarheid dichterbij brengen.

Waarom dan zijn deze Meesters en Leraren van de mensheid zo weinig in aantal? Is het omdat een God dit niet toestaat? Ach, dat is een uitvlucht, zoals er vele zijn. Een poging om de verantwoordelijkheid voor een niet volledig bewust geestelijk leven van je af te schuiven. Dat er zo weinig Meesters en Leraren op deze wereld kunnen bestaan, is te wijten aan de mensheid, die steeds weer alles liever heeft dan de ontmoeting met eigen wezen, zoals het is.

Het is moeilijk voor de mens zichzelf te zien als een dier ternauwernood nog enkele millioenen jaren geleden aan het dierlijk jagend bestaan in de wateren ontkomen. Het is voor de mens moeilijk te beseffen hoe al datgene, wat op het ogenblik in bos en veld prooi zoekt nog met hem verwant is. Het is voor de mens moeilijk in te zien dat hij met al zijn sociale grandeur niet veel verder is gekomen dan een mier, de termieten of de bijen. Hij wil iets uitzonderlijks, iets bijzonders zijn. Niet alleen onder de schepselen van deze wereld, dat zou hij nog waar kunnen maken, maar in het gehele Al. En juist daardoor scheidt hij ook een isolement tegenover dit heelal.

Er zijn krachten, die van uit de sterren zouden kunnen reiken tot de mens. Er is een bewustzijn, dat overal leeft. Dat bewustzijn zou ook de mens willen toespreken, willen beroeren. Maar de mens kan dit niet aanvaarden, want zodra hij het hogere inzicht bewust accepteert, meent hij zichzelf en zijn waardigheid te moeten prijsgeven. Dit is reeds de oorzaak van zeer veel onheil. Dit is de oorzaak van de zich steeds herhalende ondergang van de menselijke beschavingen. Men wil niet weten wie en wat men is.

Een tweede factor in het wezen mens en al even belangrijk is wel de geneigdheid het leven te willen zien als het meest belangrijke op aarde. En toch is dit leven alleen maar een fase in een eindeloze keten van bestaansmogelijkheden. Het is niet iets uitzonderlijks. Het is niet meer dan één ademtucht in een dag vol ademhalingen. Maar hij wenst dit leven als iets bijzonders te zien. Hij wil de verhoudingen van dit leven gestabiliseerd zien voor alle eeuwigheid. Hij wil de pogingen van dit ene leven beoordeeld zien ten goede of ten kwade en daaraan een eeuwigheid ontleenen. Kort en goed, hij heeft geen begrip voor de verhoudingen.

Hij beschouwt zijn eigen paar jaren van ervaring belangrijker dan de ongetelde millioenen jaren dat andere entiteiten misschien hebben bestaan. En hij brengt alles weer terug tot diezelfde relatie van belangrijkheid: mijn tijd, mijn leven, mijn bestaan.

Maar door de belangrijkheid, die hij aan dat bestaan toemeet, kan hij de belangrijkheid van het totaal bestaande nimmer zien. Hij interpreteert zelfs God in de termen van zijn eigen leven en bestaan. Hij kan niet buiten deze beperktheid; en door die beperktheid maakt hij het zichzelf onmogelijk de werkelijke en concrete eeuwige waarden, die in de mensheid zoals in alle schepping aanwezig zijn, voldoende te ervaren.

Het gevolg is, dat hij zich in zijn streven steeds weer richt op het beperkte en in vele gevallen op het destructieve. Want een opbouwende Godheid aanvaarden, een prijsgeven van de gedachte dat wat je nu doet van belang is en dat wat morgen is niet telt, dat is voor hem moeilijk. En toch zijn er vele mensen, die de kernspreuk citeren: "De eeuwigheid is het eeuwigdurend nu."

Het nu bestaat altijd. Maar juist het woord "nu" wordt het meest misbruikt. Het is kentekenend voor de mens, dat hij "eeuwig" niet erkent en gelijktijdig gebruikt als een rationalisatie voor zijn eigen behoefte tot tijdsloosheid.

Tijd is een illusie. Het is niet voortgekomen uit de wil van een

Schepper of uit de rotatie van planeten of uit de pulseringen van een zon. De tijd is voortgekomen uit het bewustzijn van de mens. De mens, die niet kan volstaan met de vlucht der gebeurtenissen over zich heen te laten gaan en gelijktijdig daarin zichzelf te zijn steeds concreter, steeds echter, steeds meer waar en eeuwig.

Eeuwigheid kun je niet vinden in de tijd. En toch verlangt de mens naar eeuwigheid. Daardoor komt hij ertoe zijn tijd steeds meer te misbruiken, steeds meer de tijd na te jagen in plaats van de werkelijke waarden van het bestaan. En juist door deze gehaastheid komt hij tot een oppervlakkigheid van denken en voelen, een oppervlakkigheid van begrip en in vele gevallen een gebrek aan wijsheid en inzicht, die aansprakelijk kunnen zijn voor de invloed, die hij heeft op zijn omgeving.

Kijk naar de razende, kokende wereldsteden van deze dagen, vol van ongeduld, vol van een eeuwige jacht op de seconde, die waardeloos is, indien ze werkelijk wordt bespaard en ge zult weten wat ik bedoel. Het is niet het winnen van tijd dat belangrijk is. Zomin als het belangrijk is om een grote afstand af te leggen. Het is datgene, wat de tijd in u is. Het is datgene, wat die afstand die ge aflegt, u vertelt en leert en u doet bereiken.

De verwarring van waarden is aansprakelijk voor de vele verwarrende facetten der vernieuwing van deze tijd. Over het algemeen spreken wij over deze vernieuwing als van een grootse omwenteling. Maar kan zij dit in wezen wel zijn? Zij kan geen omwenteling zijn t.o.v. God, want God is onveranderlijk. Zij kan geen werkelijke omwenteling vormen in het bestaan van de mens per se, want op zich is hij een eeuwig wezen en kan de verandering van enkele jaren of desnoods een verandering, die zich over enkele eeuwen uitstrekt weinig of niets voor hem betekenen. De vernieuwing is misschien alleen maar de mogelijkheid tot een nieuwe realisatie: een verandering van de gevoelswereld, waarin de mens leeft. Zodra we dit punt gaan begrijpen, zeggen we:

De mens is zo belangrijk als de gevoelswereld, die hij van uit zichzelf produceert. Naarmate die gevoelswereld concreter, echter en eerlijker is, zal zij misschien in de ogen van de hedendaagse mens ook harder, wreder.... misschien zelfs zondiger zijn; maar zij brengt dan ook de mogelijkheid om het innerlijke leven en het uiterlijke leven als één geheel te beleven; om een concrete werking ervan te maken, die niet wordt beperkt tot een bepaalde persoon, een bepaalde tijd of tot een bepaalde omgeving, maar die permanent kan doorgaan overal en te allen tijde.

Ik zei reeds: De mens is een eigenaardig wezen. De eigenaardigheid van dit wezen ligt wel in het feit, dat het - eeuwig zijnde, zijnde een vorm van reine energie, bezielende een materiële structuur die betrekkelijk weinig verwantschap heeft met het werkelijke wezen - prefereert zich in zijn gevoelswereld zowel als in zijn denkwereld te zien als een stofwezen.

Indien wij de geest verwaarlozen die in de mens leeft, indien wij de geestelijke verbondenheid die er met alle dingen bestaat verwaarlozen om daarvoor in de plaats te stellen het isolement dat de materie kan brengen, dan moet er wel een milieu ontstaan, dat niet kan beantwoorden aan de feitelijke bestaanswaarden van de mens. En dan verbaast men zich erover dat de aarde beeft. Dan verbaast men zich erover dat stormen losbreken. Dan verbaast men er zich over dat bergen plotseling sidderen en vallen. Dan verbaast men erover dat in de steden de meest eigenaardige dingen plotseling gebeuren. Dan verbaast men zich over de vreemde gevoelloosheid van mensen, die tienduizenden willen opofferen aan hun eigen begeerte naar macht. Maar zijn deze dingen niet vanzelfsprekend? Vloeien zij niet voort uit de wijze, waarop de mens leeft? Dan kan hij uitroepen: "Maar ik kan niet anders." En dan is mijn antwoord: Gij kunt anders. Als mens kunt ge terugkeren tot de werkelijke waarden van het bestaan. Maar dan moet ge het dramatiseren van uzelf, van uw omstandigheden en van de wereld terzijde stellen. Dan moet ge de dingen nemen, zoals ze zijn en ze niet omhangen met een mooi kleed.

De mens geeft in de beschaafde wereld misschien wel het beste voorbeeld van deze eigenaardigheid. Hij schaamt zich voor zijn naaktheid. En toch is die naaktheid de werkelijke mens. Al het andere is versiering en in vele gevallen bedrog. Hij weet dat. Toch hangt hij aan dit bedrog en wordt naaktheid in vele gevallen een taboe.

Zo gaat het met de geestelijke waarden. Hij weet wel dat die geestelijke waarheid bestaat. Hij weet dat het leven in feite niet sentimenteel is, maar ergens hard en sterk. Maar hij wil het omgeven met gevoelswaarden. Hij wil het omgeven met onoprechtheden. Hij wil het omgeven met dramatisering, waardoor hij aan zijn persoonlijkheid een belangrijkheid meent te verlenen of waardoor hij de wereld mooier en zonniger denkt te maken dan ze is.

Maar kun je een mens mooier maken door hem te kleden? Neen. Je kunt hem slechts een schoner beeld van zichzelf geven.

Kun je de natuur mooier maken door te spreken over de liefde van de Schepper en te vergeten dat de wetten der natuur hard, wreed en onverbiddelijk zijn?

Indien de mens dit beseft, indien hij wil terugkeren tot de waarheid, tot de feiten van het leven, dan zal hij ook leren zichzelf op de juiste manier te waarderen. Niet in illusies maar in feiten. En als hij zichzelf in feiten kent, dan staat hij onnoemelijk dicht bij zijn God. Want dan wordt de tijd minder belangrijk, dan wordt het gebeuren ook minder belangrijk. Dan wordt het beleven het belangrijke. Dan wordt in dit beleven het eeuwige beleven, het tijdloze moment, dat in de tijd zelfs voor de mens soms te vinden het meest belangrijke.

Zo denkend en zo levend kan de mens dan een milieu vormen voor een wereld, die op de gedachten van de mensheid niet reageert met lusteloosheid of opstandigheid, met de verscheurende angst voor een aardbeving of voor de grollende donder van een uitbarstende vulkaan, maar met een harmonisch, ja, een symbiotisch leven met de mensheid.

De mens strijdt tegen de wereld, omdat hij de wereld niet juist kent. De wereld strijdt niet tegen de mens. Maar de mens strijdt tegen de wereld, omdat hij zichzelf en zijn eigen behoefte heeft gedramatiseerd tot zijn peil was bereikt en de aarde daaraan niet kon tegemoet komen.

Als de mens bewustwording wil zoeken, zal hij eerst moeten terugkeren tot de waarheid. De waarheid van zijn eigen verhouding tot de aarde, tot de mensheid, tot de tijd en tot zijn God. Eerst dan en niet eerder zullen wij mogen zeggen: De mens is een waarachtig en eeuwig wezen. Maar tot die tijd kunnen wij slechts zeggen: De mens is één van de zonderligste wezens, die er in de kosmos bestaat. Een wezen opgebouwd uit de hoogste krachten van de geest en toch gebonden en geketend in de zonderligste beperkingen van een materiëel bestaan, dat zelfs de waarheid ontkent.

HET ABSOLUTE.

Datgene, wat al omvat, wat alle dingen is, wat is dat anders dan het denken dat zich volbewust is van zichzelf?

Er bestaat voor ons niets, wat absoluut kan zijn buiten de absolute erkenning van ons eigen wezen. Al het andere is een illusie.

Waar ik de sluiers van de waan doorbreek
en sprekend werkelijkheid mijzelve weet te zijn,
daar is het absolute zelfs God,
de kracht met al verweven mijn.

En in mijn wezen waar bevat en waar bevangen,
daar stilt zich zelfs het sterkst verlangen
en keert de eeuwigheid mij weer,

omdat ik zelve zijnd mijzelve kennend leer:

Slechts ik ben voor mijzelve van alle zijn het eind.

En ben ik meer dan ik beseft omtrent mijn eigen wezen,
het absolute zal omvatten

- 'k behoef voor verliezen niet te vrezen -
mijzelf en wat ik ben.

Maar dan in 't juiste zijn, de juiste band, de juiste
sfeer en meer:

In juiste actie tussen acties in het Al

- van de grootste actie van het Al: de schepping -
waar verweven.

Het absolute is het erkennen, dat geven is te ontvangen. Dat ontvangen is het geven. Dat sterven is te leven en leven is te sterven. Dat is de werkelijkheid.

Het absolute is de eenheid, die onszelf wordt aangetoond en in het Al ons steeds uit alle dingen weer volledig wordt gegeven.

Het absolute is de waarde, die onze eigen volledigheid uitdrukt.

Het absolute is dus: altijd wat ik ben, kan zijn, geweest ben of zal zijn, tezamen in één bewustzijn. En zodra ik dat heb bereikt, dan valt al het andere als een functie van dit zelf samen met dit zelf en blijft er dus niets anders meer over. Zo geredeneer zou men kunnen zeggen:

Voor ons is God een functie van ons bestaan, die eens alle bestaan zal samenbundelen tot een totaliteit, zonder daarom voor ons het behoren tot het eigen "ik" ooit te verliezen.

:--:~:

Abonnementen: f 17,50 p. 10 nummers
(v. leden f 12,50) (v. buitenland f 1,50 extra)
bij vooruitbetaling op giro no. 468.874
t.n.v. „O.D.V.” te 's-Gravenhage

Secretariaat: **de Perponcherstraat 98**
Den Haag - Tel. 60 66 50

SLEUTELS

COSMISCHE LERINGEN

mediamiek ontvangen en uitgegeven
door de „Orde der Verdraagzamen”
te 's-Gravenhage

I N H O U D.

MEI 1965.

Nummer 8.

10e jaargang.

ZELFVERWERKELIJKING

De zin van de dood

De verborgen kracht in de mens

Bevrijding

AANPASSING

Golven van mentaliteitsverandering

Televisie en bewustwording

Drempels

Overname uit „SLEUTELS” slechts toegestaan na
schriftelijke toestemming van het bestuur der „O.D.V.”

1947

1. The first part of the report deals with the general situation in the country. It is a very interesting and detailed account of the political and economic conditions. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the country.

2. The second part of the report deals with the specific situation in the region. It is a very detailed account of the political and economic conditions. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the region.

3. The third part of the report deals with the specific situation in the district. It is a very detailed account of the political and economic conditions. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the district.

4. The fourth part of the report deals with the specific situation in the village. It is a very detailed account of the political and economic conditions. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the village.

5. The fifth part of the report deals with the specific situation in the hamlet. It is a very detailed account of the political and economic conditions. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the hamlet.

6. The sixth part of the report deals with the specific situation in the settlement. It is a very detailed account of the political and economic conditions. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the settlement.

7. The seventh part of the report deals with the specific situation in the town. It is a very detailed account of the political and economic conditions. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the town.

8. The eighth part of the report deals with the specific situation in the city. It is a very detailed account of the political and economic conditions. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the city.

9. The ninth part of the report deals with the specific situation in the country. It is a very detailed account of the political and economic conditions. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the country.

10. The tenth part of the report deals with the specific situation in the world. It is a very detailed account of the political and economic conditions. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the world.

ZELFVERWERKELIJKING

Achtste Les.

DE ZIN VAN DE DOOD.

Eén van de punten, die in het menselijk leven altijd weer weerzin en onbegrip wekken, is in de eerste plaats wel het feit dat men in het leven niets of zeer weinig beseft omtrent zijn eeuwige werkelijkheid; en in de tweede plaats, dat een leven voor de wereld, waarin men leeft zo totaal en vaak zo abrupt kan worden beëindigd. De dood, het sterven, een voor de mens nu eenmaal bestaande noodzaak, wordt door hem weliswaar vaak aanvaard, maar de zin ervan wordt nooit begrepen.

Het is met het denken over de dood en met de houding tegenover de dood ongeveer als met de houding tegenover de waarheid. De waarheid, die overal aanwezig is, zoals b.v. de zwaartekracht, maar waaraan nooit iemand denkt. Aan de zin van de dood op zichzelf denkt men zelden. Op deze avond wil ik daarom juist op het probleem van de zinrijkheid van de dood ingaan en trachten u duidelijk te maken dat in het bewustwordingsproces, waarvan het mens-zijn deel uitmaakt, de dood een genade, een noodzaak, ja, een voor de voltooiing van de eindbestemming onvermijdelijk iets is.

Laat ons allereerst beginnen met ons het menselijk leven te realiseren.

U wordt geboren. Door die geboorte komt u terecht in een voertuig. Dat voertuig heeft bepaalde eigenschappen. U bent ten dele reeds gericht. U leeft in een wereld, die haar eigen problemen, haar opvattingen, haar geloof, haar denkwijzen heeft. Uw bewustzijn wordt daardoor beperkt. U wordt ouder en u krijgt langzaam maar zeker een eigen wil en een eigen verantwoordelijkheid, ook in de eigen wereld.

Alles, wat u doet brengt gevolgen met zich mee. Elk gevolg op zichzelf beperkt a.h.w. de keuze uit het totaal aan mogelijkheden. Hoe langer u leeft, des te beperkter uw mogelijkheden zijn en ook des te sterker het verleden op u gaat drukken. Ik meen, dat dit al duidelijk maakt, dat een oneindig leven in de materie zeker niet begerenswaard is. Want een leven, dat maar steeds doorgaat, betekent in feite dat u steeds meer vastgroeit in een vorm, die niet geheel de uwe is; dat u een leven leeft dat door de omstandigheden en door uw keuze uit het verleden wordt beheerst, maar niet door uzelf.

Het impliceert verder, dat er op den duur geen mogelijkheid meer bestaat om het "ik" waarlijk te vernieuwen. Want oorzaak-en-gevolg is een harde, rechtvaardige wet van het Goddelijke, die op het menselijk leven voortdurend invloed heeft. Er is geen mogelijkheid om oorzaak-en-gevolg uit te schakelen. U kunt zeker de werkingen ervan soms ombuigen, maar u kunt nimmer een bepaalde werking beëindigen. U kunt ook niet zeggen:

Nu houd ik even op met leven. Ik laat even al die acties, die reacties, welke in de materie liggen achter mij, opdat ik eerst voor mijzelf kan beseffen wat de juiste houding is, wat ik moet doen, wat ik ben. Het leven gaat door; het kent geen enkele pauze.

De dood maakt een einde aan het leven. Een einde dat volledig is. Want er is geen mogelijkheid meer de oorzaak-en-gevolg-ketenen, die in de materie zijn ontstaan en waarvan u wel deel bent maar die eigenlijk in uw wezen toch niet helemaal verankerd zijn te volgen. Er zijn verplichtingen, die misschien niet feitelijk op u rusten, maar die u in uw menselijk leven ziet als deel van uzelf. En daarom zult u nooit kunnen ontkomen dan door die dood.

Er zijn geestelijke processen, waarbij men zo vergroeid is met een bepaalde theorie of met een bepaalde mening, dat men eenvoudig niet meer in staat is om enig ander argument, ja, zelfs enig ander bewijs te aanvaarden. Men zou in het leven niet meer van mening kunnen veranderen, zonder daaraan zelf ten onder te gaan. De dood echter maakt daar een einde aan.

Hierin ligt al de eerste betekenis van de dood. Een bewustwordingsproces kan nimmer eenzijdig zijn. Men kan niet een deel van zijn wezen ontwikkelen en de rest buiten beschouwing laten, zonder een zinloze persoonlijkheid te worden. Iemand, die b.v. alleen maar wil heeft en geen verstand, is een ramp voor de mensheid en voor zichzelf. Iemand, die alleen verstand heeft en geen wil, is al even gevaarlijk.

Kijk, dat gelijkmatig ontwikkelen is noodzakelijk. Je moet steeds meer beseffen, waar eigenlijk het leven ligt. Want die kleine delen, die je daarvan in de materie of in een bepaalde sfeer beleeft, zijn ten slotte maar zo onvolledig, dat je nooit je hele wezen, je hele persoonlijkheid of zelfs maar een erkenning van de werkelijke God kunt bereiken, tenzij je die beperking opzij zet. De dood doet dit.

Uit onszelf zijn we niet geneigd de dingen af te sluiten. Je hebt altijd een idee: als er iemand sterft, dan blijven er heel veel losse draden hangen. Daar zijn de banden in de materie, de verplichtingen. Daar zijn de werken, die men nog had kunnen verrichten. Daar is misschien ook het tekort dat voor anderen ontstaat door het afwezig zijn van hun persoonlijkheid. Kortom, je zou voor jezelf die dood niet gauw kiezen. En als je haar kiest, dan is het omdat je de taken niet wilt volbrengen, die vóór je liggen. Als de dood komt, dan stelt hij de mensen ineens voor een abrupt einde. Er is geen mogelijkheid meer om de verantwoordelijkheid nog verder te dragen. Er is geen mogelijkheid meer om een nieuw werk te beginnen of om een oude taak af te maken. Het is als een mes, dat ineens een deel van uw bestaan afkapt; een deel van het bestaan, dat is opgebouwd uit denkbeelden en illusies, die lang niet altijd een werkelijk bestanddeel van uw wezen of van uw bewustwording vormen.

Men moet de dood dus dankbaar zijn. Men moet God dankbaar zijn dat Hij de dood heeft toegelaten. Want door die dood kunt u zich bezinnen. Dan pas is het mogelijk de balans van uw leven werkelijk op te maken. Dan pas is het werkelijk mogelijk te zien wie en wat u bent; en wat meer is, u kunt niet verdergaan, voordat u dat hebt erkend. Ik geloof, dat de dood dus wel zeer belangrijk is, alleen al van uit het standpunt der bewustwording.

Er ligt echter nog een ander aspect in. Indien men steeds in één wereld zou leven (b.v. in de materie), ook al zou men het hele Al door zwerven, dan zou men God alleen stoffelijk erkennen. Want zelfs de meest abstracte begrippen op deze wereld zijn gevormd uit stoffelijke voorstellingen en redeneringen. Men spreekt b.v. over theologie. Maar is dat eigenlijk niet de logica van de theios, van God? Menselijk.

Maar God en het leven zijn meer. Een vorige maal hebben wij geprobeerd u duidelijk te maken wat dat eeuwige leven allemaal inhoudt. Door dus een voortdurende afwisseling van werelden te stellen, waarbij je van

de aarde naar een Zomerland overgaat of desnoods naar een duistere wereld en vandaar weer verder je weg zoekt naar nieuwe werelden of terug naar de aarde, word je aan steeds wisselende omstandigheden en condities onderworpen. Je ervaringen, maar ook je besef van noodzaak en van onbelangrijkheid, wisselen dus voortdurend. Het is niet alleen het bewustzijn, maar ook de vaardigheid, die hier een rol speelt.

Wanneer wij de Brahmanen zien, dan horen wij hoe ze zich trots "de tweemaal geborenen" noemen. Ze zeggen: "Juist omdat wij tweemaal geboren zijn, kunnen wij op aarde de wijsheid die er is beter begrijpen. Wij zijn in staat om grotere machten te erkennen en te hanteren dan zij, die slechts eenmaal geboren zijn."

O, ik weet het, het is 'n stoffelijk beeld en misschien ook wel een stoffelijke overdrijving. Maar iets zit er in.

Elke keer, als je naar een andere wereld overgaat, neem je de ervaringen, die voor jou persoonlijk waren, die deel waren van je wezen mee naar die andere wereld. Elke wereld is een verrijking van de ervaring. Dé ervaring betekent ook dat je je daardoor ook juister kunt oriënteren, desnoods zonder precies te weten waarom, temidden van de omstandigheden waarin je leeft.

Het maken van de juiste keuze en daardoor het bevestigen van jezelf is van groot belang. Want door steeds meer jezelf te bevestigen in de wereld, waarin je leeft, krijg je steeds meer vertrouwen in jezelf; en zelfvertrouwen is een noodzaak. Zolang je voelt dat je aantastbaar bent, wordt gedreven door demonische krachten, het gevoel hebt dat je kunt worden beheerst en bestuurd door anderen, ben je niet in staat jezelf te leven.

Een mens, die geen begrip van zichzelf heeft en geen vertrouwen in zichzelf, is als een spiegel, waarin de grillen en invallen van de wereld voortdurend worden weerkaatst. Zo iemand heeft geen nut; voor zichzelf niet en voor de wereld niet. Hij is niet positief, hij is zelfs niet passief. Hij is negatief, want hij absorbeert al wat hem vreemd is, zonder in staat te zijn er iets goeds van te maken. De dood, de verandering van wereld, maakt daaraan voortdurend een einde.

Je kunt dus zeggen, dat door het feit dat de dood bestaat in de plaats van een bewust verdergaan desnoods naar een andere wereld, de mens in staat wordt gesteld om zijn bewustzijn, maar ook zijn kunnen te vergroten.

God is de scheppende Kracht. De mens is een verkleinde replica van deze Kracht. Gods wezen, voor zover wij het erkennen, is in eerste functie scheppen. De mens, die bewust de menselijkheid van zijn wezen uit, schept. Leren scheppen i.p.v. de scheppingen van anderen herhalen is op zichzelf een grote taak. Als je de vaardigheid hebt en als je daarbij de mogelijkheid tot nieuw beginnen hebt, zul je veel meer kunnen bereiken.

En nu wil ik overgaan naar een ander punt.

Men heeft zelden een volledig besef van zijn vorige bestaanswaarde. Misschien herinnert men zich enkele beelden uit een vorige incarnatie. Enkele beelden uit een geestelijke wereld. Maar veel verder gaat dat niet. Er zijn heel veel mensen, die op aarde stellen: "Ja, maar daardoor wordt de zin van mijn leven kleiner."

Neen, dat is niet zo. Want dan zou de voortzetting van het verleden nog steeds gebeuren.

Wanneer u op aarde wordt geboren, dan slaat er tijdelijk iets in. Zeg: het geheugen of de herinnering, waarin ge uw werkelijk wezen kent. U begint werkelijk met een schone lei. En als u sterft, dan blijft u iets bij van dat bestaan op aarde, want u krijgt uw geheugen, de herinnering terug. Maar heel veel van wat op aarde uitermate belangrijk heeft geleken, wordt eenvoudig vergeten. U bent ook daar in staat om grotendeels met een schone lei te beginnen. Hoe prettig is dat eigenlijk niet. Te weten, dat men met alles wat was heeft afgerekend, voorlopig. Te weten,

dat alle schulden en alle verdiensten van het verleden terugvallen tot een vaardigheid, tot een besef, een gerichtheid, maar niet tot iets, waarop men zich beroept of waarop men rekent, of waaronder men gebukt gaat. De vrijheid om elke keer opnieuw te beginnen is een van de grootste waarden, die de dood kan geven. De zin van de dood is dus ook de bevrijding, de vrijheid.

U zult zeggen: Maar er zijn zoveel mensen, die verkeerd sterven, die in de bloei van hun leven teloor gaan. Er zijn zoveel mensen, die voor de wereld zoveel hadden kunnen betekenen. Van uit het standpunt van de wereld is dat te begrijpen en te rechtvaardigen. Maar laat ons nu de zaak anders stellen.

Als je op een gegeven ogenblik voor jezelf een richting hebt gevonden en de wereld kan die richting niet accepteren en er is geen enkele weg om die gerichtheid in jezelf, die waarheid in jezelf tot uiting te brengen, dan is de dood de logische eindfase. Want dat, wat in je leeft, kun je nu niet meer uiten. Het zou vervallen, het zou teniet gaan. Je moet dus ophouden. Ophouden met leven, opdat de waarden, die er in liggen, niet teloor gaan.

Als u met een distillatie-proces begint, dan is het heel normaal te zeggen: Wij mogen niet voortdurend voortgaan met distilleren, want op een gegeven ogenblik is er een product dat compleet is. En gaan we dat verder distilleren, dan wordt het minderwaardig.

Zo is het met het leven. Het leven bereikt ergens een hoogtepunt. Dat hoogtepunt kan net zo goed liggen in een zelfbevestiging voor een vuurpeleton, in het sterven om een ander te redden, in een kruisweg, als in een eenvoudig onverklaarbaar overlijden. De zinnelijkheid van het bestaan ligt niet in het verschijnsel, dat men op aarde leven noemt. Het ligt in de verrijking van de energie, die de bron, de kern van het werkelijke leven is. En zo zal juist die voortijdige dood (vaak voorafgegaan door lijden, hetzij ziekte of wat anders) in wezen de juiste bekroning zijn.

Ik weet, dat het voor een mens moeilijk is dit alles te aanvaarden. Maar toch vraag ik u: Denk er eens over na. Want de dood is een gunst, niet een last. De dood is niet een vijand, die je moet overwinnen, maar het is een kracht, die je helpt jezelf steeds te hervinden.

Ik heb u reeds gezegd, dat je dus vaardigheid kunt gewinnen en dat je oorzaak-en-gevolgwerking kunt onderbreken, waardoor je de rust krijgt om te overzien wie en wat je bent, wie en wat zich in en rond je als belangrijk heeft getoond.

Er is nog een volgend punt.

Een onderzoeker zal nimmer door de studie van één object alleen tot een juist en objectief oordeel kunnen komen. Hij zal moeten vergelijken. Nu weet u, dat die vergelijking meestal bestaat uit een aantal onafhankelijke proeven, die later worden gecoördineerd. Wanneer u op deze wereld leeft, dan is dat een experiment. U schept een waarde, die moet worden vergeleken met een andere waarde, hetzij van een stoffelijk of van een geestelijk leven. Beide uitingen met hun tegenstellingen, met hun complexen, met hun eigenaardigheden maken het eerst mogelijk een conclusie te trekken.

Indien de dood er niet zou zijn, dan zou er geen wijsheid kunnen worden verworven. De wijsheid ligt voor de mens zelfs reeds in het besef van zijn eindigheid; en geestelijk gezien in het erkennen van de verschillende mogelijkheden van eigen wezen in de onafhankelijke fasen van bestaan, die dit wezen doormaakt.

De dood vormt wijsheid, vormt begrip, vormt weten. Nu hebben wij al drie factoren, die de dood schenkt. Niet slechts het afsluiten van oorzaak-en-gevolgreeksen, die anders oneindig zouden zijn, maar ook het verkrijgen van vaardigheid, van inzicht, van wijsheid. Zo gezien is de dood dus niet alleen belangrijk en nuttig, ze is onmisbaar. En hoe ver die on-

misbaarheid gaat, kunt u pas begrijpen, indien u zich de eeuwigheid voor een ogenblik voor ogen probeert te stellen.

Er is geen sprake van een mens, die door de tijd gaat; dat is de waarneming, de beleving. Er is sprake van een lijn, die de hele oneindigheid doorkruist en in zichzelf oneindig is: de oude cirkel, symbool van de oneindigheid, symbool van het grote, van de scheppende Kracht. Die cirkel kan alleen worden beleefd als geheel (dus in haar betekenis worden beseft), indien elk segment van die cirkel afzonderlijk is geconstrueerd. Een juiste cirkel verkrijgt men alleen, indien elk punt op de lijn op precies gelijke afstand van het middelpunt staat. Een leven kan alleen juist georiënteerd zijn, indien de oriëntatie op God en de erkenning van God in elke richting dezelfde zijn geworden. De dood doet dus eigenlijk niets anders dan zeggen: Op dit punt is de relatie voorlopig juist. Een volgend punt is noodzakelijk.

De vele malen dat men sterft (want ook het overgaan naar een andere sfeer, al is het proces wat anders dan de dood die u kent, is ten slotte een vorm van sterven, want een oude wereld verdwijnt en er komt iets anders voor in de plaats) geven overzicht. De dood, teken van eendigheid voor elke mens, is in wezen de eigenschap van het bestaan, waardoor de oneindigheid overzichtelijk wordt.

Dat laatste zeggen we zo en misschien loopt u aan de betekenis daarvan voorbij. Maar als ik zeg dat een oneindigheid overzienbaar wordt, dan betekent dit dat gij oneindig moet worden. En hierin ligt dus een meer esoterisch probleem: Zijn wij oneindig? Já, omdat wij kunnen sterven, zijn wij oneindig.

Als wij de oude mythen nagaan en wij gaan daar eens over nadenken, dan zien wij dat Adam en Eva het eeuwige leven hadden. Zij wandelden met God in het paradijs. Het was allemaal best, het was allemaal mooi. Maar ze begrepen God kennelijk niet. Zij hadden geen begrip voor Zijn raadsbesluiten en Zijn wil. Zij leefden op hun manier en ze vonden God een heel aardige man, als Hij eens een keertje kwam buurten. Maar op het ogenblik, dat de dood zijn intrede deed in de wereld en het paradijs werd afgegrensd, dat er lijden was en pijn, beseften zij hun God beter dan in de tijd, dat zij met Hem wandelden. Afgescheiden zijn van het geheel - al is dat ook maar symbolisch of denkbeeldig - is eigenlijk noodzakelijk om het geheel te zien en te kunnen beseffen.

Je bent in God, want God is in alle dingen. God is in jou, jij bent in God. Maar alles tezamen genomen, erken je niet de God in jezelf of de God, Die rond je is als één en dezelfde. Maar je erkent slechts de verschillen tussen het verschijnsel, dat die God aanneemt in jou en de verschijnselen buiten jou, die niet "ik" zijn. Als je God als geheel zou ervaren, zou de buitenwereld geen zin hebben. En dat impliceert, dat geen uitbreiding van Gods begrip, geen uitbreiding van eeuwigheid mogelijk zou zijn. Het is niet alleen wortelen in de aarde en gaan langs de takken tot de top van de boom is bereikt. De top, die de hemelen beroert. Het is gelijktijdig de wortel zijn en de top. Gelijktijdig de hemel kennen en de aarde; en beseffen dat niet jij de kracht bent, die twee tegengestelde waarden verbindt, maar beseffen dat je juist door die verbinding deel bent van een oneindigheid, van een proces dat ad infinitum doorgaat. En dan weten, dat je niet de actie, de energie bent, waarin het proces zich afspeelt, maar dat je het proces zelf bent. De vorm, waarin de energie zich giet.

Dat is voor sommigen misschien weer een beetje abstract. Maar met enige overdenking zult u er toch wel uitkomen.

De dood is de tegenstelling, waardoor wij op den duur in staat zijn te beseffen, dat wij niet het verschijnsel zijn, maar de energie die in elk verschijnsel aanwezig kan zijn.

Het is de dood, die het niet alleen mogelijk maakt om het Koninkrijk der Hemelen op een andere wijze te beleven en te betreden, maar die het

ook mogelijk maakt dat het op aarde bestaat en in de hemel.

Azraël, de bittere engel, is geen wrede, geen ziellose zeiszwaaijer. Azraël is het goddelijk begrip, dat het ons mogelijk maakt de tegenstellingen in onszelf te overbruggen. Wij sterven eigenlijk niet buiten onszelf. Wij sterven in ons, omdat wij voortdurend van het ene deel van ons wezen naar het andere deel wisselen.

En nu wij dit hebben gesteld, is het misschien goed hieraan enkele conclusies te verbinden. En dan wil ik stellen:

- 1e. De dood is een verandering van besef van leven.
- 2e. Slechts een voortdurende verandering van dit besef maakt een erkenning van het werkelijk leven en het werkelijk "ik" mogelijk.
- 3e. Op het ogenblik, dat een fase is voltooid, zal deze dood, deze wijziging van besef, automatisch optreden; en wel op een wijze, die in overeenstemming is met het bereikte besef.
- 4e. Elke poging om te sterven, voordat een dergelijke fase is bereikt (door eigen hand b.v.), impliceert dus dat een wisselen naar een ander besef nog niet mogelijk is. Er zal dan eerst een verdergaand bewustzijn van de stoffelijke waarden moeten worden bereikt, voordat men verder kan gaan.
- 5e. Alle wisseling van wereld, sfeer of leven is niets anders dan een belichting van dezelfde waarden van uit een andere gezichtshoek. Door steeds een nieuwe gezichtshoek in te nemen, zal de werkelijke waarde dus volledig worden gekend.
- 6e. De dood moet dus worden gezien als een overbrenging of transformatie van de energie, die ons werkelijk wezen is naar een ander niveau. Niets van hetgeen door de dood achterblijft gaat teloor. Het keert slechts terug tot zijn eigen belangrijkheid en wezen. Het werkelijk belangrijke blijft in het bewustzijn, dat ook na de dood verdergaat.

En dan aan de hand van het voorgaande nog enkele commentaren, die ik voor het gemak ook puntsgewijs wil indelen, maar die u dus niet moet zien als vaststellingen, maar eerder als punten van overweging.

Waar de dood zinvol is, moeten wij dus aannemen, dat de erkenning van de zin van de dood een van de belangrijkste dingen is, die in het leven kan worden bereikt.

Als wij van uit het leven tot een nieuw leven gaan, dan zal elke fixatie van het eigen "ik" alléén op dit leven ten gevolge hebben dat de overgang voor ons een pijnlijke en moeilijke wordt.

Als wij de wereld waarin wij leven willen verloochenen, zullen wij niet in staat zijn om het juiste te bereiken. Methusalem werd oud, maar dat betekent niet dat hij wijs was. Want ware hij in geestelijke zin een wijze geweest, waarlijk, hij zou eerder zijn heengegaan dan hij deed. Laat de mens ook dit beseffen.

De zin van het leven kan nooit worden uitgedrukt in stoffelijke bereiking alleen. Stoffelijke beleving en stoffelijke bereiking kunnen hoogtepunten zijn. Ze kunnen zelfs van het hoogste belang zijn. Maar - en dat moeten wij met nadruk vaststellen - ze zijn dit alleen, indien daardoor een nieuw licht op onze persoonlijkheid, op ons werkelijk leven wordt geworpen. Daarom moeten wij er vrede mee hebben, dat vele aspecten uit ons leven verdwijnen of daarin op eens een andere plaats gaan innemen.

Wie blijft terughaken naar datgene wat was, zal eigenlijk gelijktijdig ergens sterven - want het heden heeft geen zin voor hem - en hij zal zijn dood a.h.w. uitstellen. Hij komt nl. niet tot de rijpheid, die voor het sterven nodig is. En zo hij die rijpheid al bereikt - voorwaardelijk misschien - zo zal de onmogelijkheid om in het lichaam meer te leren eerder van beslissing zijn dan de volledige bereiking binnen dit lichaam, die de dood als een zoete vriend doet komen.

Het is gemakkelijk te spreken over sterven en dood, als je bent gestorven in de ogen der mensen, zoals wij. Het is misschien voor een mens moeilijker dit alles te begrijpen, te aanvaarden en te verwerken. Maar als je werkelijk inzicht wilt hebben in je eigen persoonlijkheid, als je jezelf verder wilt ontwikkelen, dan geloof ik dat het goed is om juist dit begrip "dood" in jezelf te herzien. Niet als een uitweg naar een andere glorieuze wereld, maar als een mogelijkheid om te ontsnappen aan de zorgen en problemen, die je nog moet oplossen en afwerken. Want een ontsnapping is hij nooit. Maar als je de dood, wanneer hij komt, eens kunt zien als een bevorderd worden, dan is er niet meer de vraag: Wat moet ik nog doen? Maar dan is er: Ik heb gedaan wat voor mij nodig was.

Dan een laatste punt.

Wanneer wij leven - ook in de materie - dan zullen wij een deel van onszelf vaak projecteren in anderen: echtgenoten, kinderen, vrienden. Er zijn zoveel mogelijkheden. En daar komt nog een heel typisch verschijnsel naar voren: zolang datgene, waarin ik een deel van mijn leven projecteer, bestaat, heb ik daardoor en alleen voor het geprojecteerde deel nog status en bewustzijn in de wereld. Een verbintenis met de materie, zoals wij die kennen, vloeit dus voort uit dat deel van ons wezen, dat in die materie nog voortleeft. Het nieuwe besef wordt hierdoor niet belemmerd, maar al datgene wat de materie betekent, wordt in het nieuwe geheel ingevoegd.

Degeen, die dus - al zou het theoretisch misschien slechts mogelijk zijn - alle mensen op aarde liefheeft gelijk zichzelf, leeft gelijktijdig op aarde in allen en in de gehele wereld van de geest. Hij kan gelijktijdig de geestelijke normen erkennen en toch putten uit het materiële. Het bewustwordingsproces wordt daardoor onnoemelijk versneld. Het overzicht van de eeuwigheid wordt daardoor veel juister en veel beter bereikt. Maar of wij nu snel - zoals omschreven - dit tot stand brengen of langzaam, er zal eenmaal voor ons voor de laatste maal een verduistering van een wereld zijn, waarin wij menen te leven. Dan komt het ogenblik, dat wij alle werelden tezamen zien en nooit meer kunnen sterven. Dood, overgang, verandering van sfeer houden daar op, waar de totaliteit van leven en sferen, liggende binnen het "ik" en geuit zijnde binnen het "ik" worden beseft, binnen het "ik" worden beheerst en het "ik" in zich scheppend werkzaam kan zijn in al die werelden en sferen.

-:-

DE VERBORGEN KRACHT IN DE MENS.

De mens gebruikt over het algemeen maar een zeer klein deel van zijn werkelijke krachten en zal - hetzij door luiheid of door gebrekkige omstandigheden - zelfs zijn lichamelijke krachten en weerstandsvermogen zelden geheel uitbuiten.

Indien men inzicht wil krijgen in zijn eigen persoonlijkheid, dan zal men zich allereerst moeten afvragen wat de punten zijn, waarop men het meest lui is. Het is nl. typisch dat iemand, die een bepaald talent of een bepaalde gave heeft en zich toch aan de norm aanpast, juist op dat terrein het meest lui is. Kijkt u maar eens naar kinderen, die goed kunnen leren in de klas. Ze zijn over het algemeen luier dan de anderen, want ze krijgen toch wel goede resultaten.

Bent u op een bepaald gebied lui, dan kunt u zeggen: Ik heb hier mo-

gelijkheden, ook al verwaarloos ik die misschien.

Dit geldt in veel sterkere mate voor de geestelijke capaciteiten dan voor de stoffelijke. Want door stoffelijke luiheid kunt u een stoffelijke mogelijkheid werkelijk kwijtraken. De geestelijke kwaliteiten echter verkommeren niet. Ze blijven onderontwikkeld gebied. Misschien hebben ze door die luiheid wat steun nodig, maar ze zijn altijd en soms zelfs zeer krachtig aanwezig.

Het resultaat van zo'n ontdekking is in de eerste plaats, dat u zich afvraagt: Hoe moet ik nu daaraan beginnen? De oplossing is, zoals de meeste belangrijke oplossingen, eenvoudig.

Wanneer u ontdekt, dat u zeer traag bent in het gebruik van bepaalde capaciteiten, dat u zich daarvoor weinig of geen moeite behoeft te getroosten, zou ik u de raad willen geven uzelf juist op dat terrein steeds zwaardere opgaven te stellen. Door dit te doen nl. ontwikkelt u allereerst de direct aanwezige mogelijkheden. Maar die mogelijkheden zijn altijd uitgedrukt op het verstandelijk vlak. U kunt daarmee misschien nog werken als genezende kracht of zo, maar verder dan dat gaat u niet. Op het ogenblik, dat u dit nu volledig ontwikkelt, krijgt u er een vreemde soort gevoeligheid bij.

Iemand, die heel veel tennist, krijgt op een gegeven ogenblik een feeling, voordat de ander heeft geslagen, waar de bal zal worden geplaatst. En als hij goed is en veel traint, dan slaat hij ook zelden wat dat betreft, mis.

Iemand, die een begaafdheid of een talent voortdurend gebruikt, krijgt op den duur een gevoeligheid, die verdergaat dan het redelijke. Dit komt doordat dan in die mens de geest en bepaalde in het onderbewustzijn liggende elementen voortdurend sterker worden ingeschakeld. Er vindt op dit terrein een integratie plaats van de totale persoonlijkheid.

Nu zult u zeggen: Maar wij willen die integratie van de gehele persoonlijkheid niet bereiken. We vinden het helemaal niet belangrijk om dat op een bepaald punt te doen; en bovendien, wat dat punt met zich meebrengt, vinden wij lang niet altijd prettig. Ik kan dat begrijpen.

Iemand, die een eerste vlaag van b.v. helderziendheid ontwikkelt, zal zich vaak eerder doodschrikken en ergeren dan dat hij zich verheugt over datgene, wat hij nu eens extra kan waarnemen en ervaren. Maar daar moet je dan maar doorheen bijten. Het is een zure appel, dat weet ik.

Degeen, die als begaafdheden zich gaan openbaren, daarop bewust een beroep doet en daar steeds bewuster gebruik van maakt, zal op één terrein integreren. Maar hij heeft op dit punt een volledig contact met zijn werkelijk "ik" (zijn super-ego) en kan via dit werkterrein, via dit ene punt, ook andere intenties en noodzaken aan die totale persoonlijkheid mededelen.

Men zou het kunnen vergelijken met een betrekkelijk klein gat in een dijk. Het water sijpelt. Het gaat betrekkelijk langzaam, het is modderig. Maar er staat druk achter. Naarmate die druk groter wordt, wordt het gat in de dijk groter en op den duur is de waterspiegel achter de dijk net zo hoog als daar vóór.

Op die manier moet u het nu zien, als wij spreken over de verborgen kracht in de persoonlijkheid. Want de kracht, die u oorspronkelijk gebruikt, is meestal slechts op één terrein aanwezig. Maar op dit terrein kunt u dus ook andere delen van uw persoonlijk, uw bewust bestaan in de stof gaan projecteren. Er wordt dus van uit dit punt een voortdurende verbreding van contact bereikt.

De logische vraag is natuurlijk weer: Hoe.

Wanneer u b.v. helderziend bent of bliken van helderziendheid of precognitie vertoont, dan is het goed om - wanneer u met totaal andere problemen zit die er eigenlijk niets mee te maken hebben - te trachten deze om te zetten in de termen van precognitie.

Als u alleen maar kunt genezen - en zelfs dat lukt vaak niet altijd - dan zult u toch op een bepaald terrein weten, dat u een zekere sensiti-

viteit hebt. U werkt dan op een bepaalde manier. U hebt een wijze, waarop u dat allemaal tot uiting brengt. Stel nu, dat u wilt weten, of het morgen regent of niet bij de voetbalwedstrijd. U zou zeggen: Dat heeft met genezen niets te maken. Toch wel. Want dat genezen berust op een zekere gevoeligheid plus kracht-doorgave. Probeer nu eens een denkbeeldige weersgesteldheid te behandelen als een patient. Krankzinnig natuurlijk, maar het resultaat is dat u t.a.v. de weersgesteldheid morgen op een bepaald uur onderbewust dezelfde gevoeligheid ontwikkelt, die u t.a.v. de patient hebt. En zoals u onbewust misschien de juiste instelling tegenover de patient vindt, de juiste passes vindt, de juiste beelden plukt uit een toekomst b.v., zo plukt u nu dus de juiste relatie met de toestand van morgen uit het werkelijk "ik". Het resultaat is verbluffend. U zult, hoewel u eigenlijk niet weet waarom, een regenjas meenemen of zeggen: Laten we de paraplu maar thuislaten. En u heeft gelijk in tegenstelling tot dat, wat er normaal gebeurt.

Met dit voorbeeld zal u reeds een klein beetje duidelijk zijn geworden, hoe men dus eigenlijk alles steeds weer kan herleiden tot dat punt, waarop men gevoelig is.

Die kunst van het herleiden vergt oefening. Ik weet het. Maar oefening baart kunst. En op den duur kan elk aspect van het stoffelijk leven dus worden geprojecteerd in dat geestelijk "ik". En dat geestelijk "ik" kan direct invloed gaan uitoefenen op het totaal van het stoffelijk leven. En daar komen nu die vreemde verborgen krachten pas goed aan het woord.

De geest van de mens is een vorm van zuivere energie, die door zijn speciale structuur en gesteldheid aan de kosmische kracht voortdurend een aanvulling van eigen energie en van energie-tekorten kan onttrekken. Het resultaat is, dat er aan de gebruikte energieën geen beperking behoeft te worden gesteld.

Op aarde is dat alles beperkt, maar de geest neemt die beperkingen weg tot het ogenblik, waarop het eigen bewustzijn of de structuur van de weigert dit te accepteren. Het eigen bewustzijn is echter wel het voor-

naamste. / wereld
Het resultaat is, dat onbeperkt kracht kan worden geput in elke vorm, die behoort tot de eigen sensitiviteit; en dat deze vorm van sensitiviteit zodanig kan worden gehanteerd, dat ze het gehele terrein van het bewuste leven gaat beslaan.

Ik ben nogal een liefhebber van definities. Daarom zou ik zeggen:

De verborgen kracht in de mens is zijn geestelijk kapitaal, dat hij over het algemeen in een oude sok bewaart en niet op rente zet.

De verborgen kracht in de mens wordt actief op het ogenblik, dat hij - bewust en voortdurend - een beroep doet op zijn eigen talenten en deze niets slechts beperkt tot hun eerste en ogenschijnlijk meest juiste gebruik, maar overal waar de mogelijkheid tot gebruik bestaat deze talenten toepast.

Bewustzijn t.a.v. die kracht kunnen wij als volgt definiëren:

De wil om de kracht te gebruiken is altijd bewust. Het bestaan van de kracht is vaak een emotie; een aanvoelen of een voorstelling.

Het gebruik van de kracht is het omzetten van de emotie of de voorstelling in een voor het bewustzijn hanteerbare waarde.

U ziet, nu komen wij al een heel eind verder. Maar misschien dat wij de luiheid nog even moeten definiëren om het gehele beeld af te ronden.

Luiheid is een vorm van inactiviteit, die kan ontstaan zowel door een deficiëntie (lichamelijk of geestelijk) als door het aanwezig zijn van een te groot potentiëel, dat daarom normalerwijze onvolledig wordt gebruikt. De eerste vorm geeft over het algemeen alleen zuiver lichamelijke luiheid; de tweede vorm blijkt hoofdzakelijk begrips- en denkluigheid met zich te brengen.

Richt u altijd op denkbaarheid en probeer elke luiheid of onwilligheid tot nadenken of absorberen, overwegen en hanteren te volgen, want daarin ligt - nogmaals - uw grootste mogelijkheid.

Nu zult u wel begrijpen, dat er heel veel mensen zijn, die maar al te graag over verborgen krachten beschikken. Maar die verborgen krachten - en dat is nu het typische - zoeken zij zelden of nooit in de richting, waarin zij die werkelijk bezitten. Zij zoeken het altijd in de richting, die voor hen op dit moment volgens hun beperkt begrip het meest begeerlijk lijkt en die hen in staat stelt om de luiheid, waaronder ze lijden te continueren. Vandaar dat je ook moet zeggen:

Wie zijn verborgen krachten wil activeren, mag nimmer uitgaan van de wenselijkheid, zoals hij die op dat moment ziet. Hij mag alleen uitgaan van het punt, waarop hij - bewust of onbewust - bemerkte, dat alles te gemakkelijk gaat en dat hij het te gemakkelijk neemt.

Zowel lichamelijke als geestelijke inspanningen blijken hiermede steeds gemoeid te zijn. U kunt niet de totale verborgen krachten van het "ik" alleen geestelijk uiten; er komt altijd lichamelijke actie, redelijke actie bij te pas. U kunt ook niet een geestelijke werking omzetten in een zuiver lichamelijke, zonder de tussenfase van het bewustzijn daarbij te gebruiken.

Een volgend punt is de vraag, of deze geheimzinnige krachten misschien wat te maken hebben met de leeftijd. Ik meen die vraag ontkennend te mogen beantwoorden. Ofschoon het bekend is, dat in een bepaalde periode (in de puberteit) en vaak op latere leeftijd (na het ophouden van de geslachtswerking, de vruchtbaarheid) die krachten weer plegen op te treden en dat ze in de tussenliggende tijd minder worden beseft, houdt nog niet in, dat in één van de genoemde perioden de verborgen kracht groter is. Het wil slechts zeggen, dat bewust of onbewust deze kracht eerder wordt gehanteerd als deel van het leven.

Misschien is dit een typisch voorbeeld: Het onbewust gebruik van de verborgen kracht in de mens blijkt afhankelijk te zijn van zijn vrees voor de dood. Naarmate hij de dood meer vreest, doet hij een sterker beroep op zijn verborgen krachten op elk terrein - ook het geestelijk terrein - en zal hij deze gebruiken bij gebrek aan bewuste gerichtheid. Zijn resultaten zijn echter over het algemeen slecht.

Het bewuste gebruik van de verborgen krachten vloeit voort uit de realisatie van eigen mogelijkheid plus het bewust toepassen van die mogelijkheid op het leven. Wanneer hier angst optreedt, zal zij over het algemeen het gebruik van de kracht en de daarmee te bereiken resultaten verminderen. Is er sprake van een volledig zelfvertrouwen en een erkennen van eigen innerlijke mogelijkheid en waarde, dan zijn de resultaten altijd bevredigend.

Is deze kracht miraculeus? Moeten wij haar zien als een bijzondere gave, als een goddelijke genade of iets dergelijks?

De verborgen kracht van de mens maakt van af het ogenblik, dat zijn ziel tot stand kwam, deel uit van zijn wezen. Zij is niet een bijzondere gave, een bijzondere gesteldheid, zij is eenvoudig deel van zijn persoonlijkheid en zijn bestaan en zal dus altijd en te allen tijde aanwezig en - zodra zij bewust wordt beseft - ook beschikbaar zijn. Alle methoden, die worden gebruikt om het besef van deze kracht te bereiken - ongeacht op welke basis zij berusten - zijn dus slechts een terugbrengen van het bestaande naar eigen bewustzijn en wereld.

Er zou over de verborgen krachten, die in u allen even goed schuilen als in de bijzonder begaafden, waarschijnlijk nog heel wat meer te zeggen zijn, maar uit de aard der zaak is de tijd, waarover ik de beschikking heb beperkt. Vandaar dat ik wil proberen een aantal eenvoudige zegswijzen te creëren, die als een handleiding kunnen dienen bij uw onderzoek in deze richting.

1. Alles is mij onmogelijk, indien ik het slechts op zichzelf en op eigen merite beschouw.

Alles wordt mij mogelijk, als ik mijzelf en mijn gaven volledig wil aanpassen aan, richten op en gebruiken tot het bereiken van het gewenste.

2. Niet de wijze, waarop een ander werkt, presteert of bereikt, is voor mij van belang. Slechts de kern van mijn eigen wezen en persoonlijkheid zullen die mogelijkheid voor mij scheppen. Daarom dien ik uit te gaan van mijn persoonlijkheid, mijn eigen wijze van leven, denken en reageren.

3. Vroomheid, zelfs een geloof aan God is niet noodzakelijk voor het gebruik van de verborgen krachten. Wel kunnen deze dingen een gemakkelijk aanvaarden van deze krachten en de mogelijkheid, daarin gelegen, bevorderen.

Ik zou willen stellen:

Wie in zichzelf vertrouwt, maar zichzelf niet bedriegt omtrent eigen capaciteiten, heeft onbegrensde mogelijkheden, zelfs in de materie.

Daarnaast wil ik opmerken:

Niets van hetgeen men bereikt uit geest en stof gezamenlijk kan bij uitzondering in een van deze waarden worden uitgedrukt.

Altijd is er een normaliserende invloed, waarop het evenwicht tussen de geestelijke en de stoffelijke wereld wordt gebaseerd en gehandhaafd.

4. Alles, wat ik uitzend tot de geest, zal in de materie tot uiting komen in een verveelvoudigde kracht. Ik zal mij daarvan echter slechts bewust zijn voor zover ik mij de kracht realiseer en vertrouw op mijn vermogen om deze te richten.

5. Alle richten van kracht is een kwestie van het beseffen van het probleem en de concentratie op de oplossing. Het is niet noodzakelijk een complete en reële oplossing te geven. Het is voldoende een voorstelling te hebben van een mogelijke oplossing, daar de kracht zelve zich aanpast aan de realiteit en niet werkt volgens het geschapen denkbeeld.

6. Elke vorm van meditatie, concentratie en wat dies meer zij is bruikbaar om de kracht te wekken. Zij hebben geen zin, indien de kracht niet wordt gebruikt.

7. Alle acties in het leven kunnen worden gemaakt tot het symbool van die kracht en - nits als zodanig en bij voortdoring gebruikt - zullen zij de kracht onmiddellijk uiten. Dit is de zin van menige rite.

8. Wie over verborgen krachten spreekt, schept rond zich eisen in de wereld, waaraan hij niet kan beantwoorden. Daardoor zal hij zijn verborgen krachten niet meer kunnen gebruiken, daar hij in zichzelf geen voldoende vertrouwen bezit om ze bewust te richten.

Daarmee heb ik dan een aantal punten gegeven, die bij overweging een aardig inzicht kunnen geven in al datgene, wat in u verborgen ligt.

Elk van u zal een eigen weg moeten vinden om die kracht te activeren, dat is waar. Maar de weg daartoe heb ik u gewezen.

Zelferkenning is niet alleen maar de erkenning van je eigen moeilijkheden, problemen en mogelijkheden. Het is ook gelijktijdig zelfverwezenlijking door in en via jezelf uitdrukking te geven aan het totaal van de vermogens en krachten, die in je berusten.

De geestelijke bewustwording wordt zo vaak gediend door het materiëel werken met geestelijke krachten. De stoffelijke ontplooiing en bewustwording wordt vaak gediend door dit werken met geestelijke krachten, omdat geestelijke waarden mede naar de stof worden overgedragen.

B E V R I J D I N G.

Een bevrijding is de erkenning van een vrijheid, die je voordien nooit hebt gewaardeerd. Het is eigenaardig, dat de mens zich zelden bevrijd gevoelt, als hij vrij is. Hij voelt zich slechts bevrijd, als hij onvrij is. Hoe groter zijn onvrijheid, hoe sterker hij een bevrijding ervaart, zelfs wanneer hij geen volledige vrijheid vindt.

Als wij zoeken naar een geestelijke bevrijding, dan moeten wij ons eigenlijk eerst realiseren wat onze geestelijke gebondenheid is. Dan is elk besef van vrijheid een gevoel van bevrijd zijn. En bevrijd zijn is een gevoel van verlichting, opluchting, vreugde.

Indien Nederland nooit bezet zou zijn geweest, zou men nooit weten hoe goed het ten slotte in deze gammele democratie nog gaat.

Indien een geest nimmer in het duister was gevangen, zou zij de vreugde van een vrijelijk in het licht gaan nooit beseffen, ongeacht de bindingen en gebondenheden, die ook daarmee samengaan.

De bevrijding zou een mens moeten leren zijn plichten beter te beseffen. Maar dat is helaas niet altijd het geval. Geestelijk gezien zou ik daarom willen stellen:

Niet de onbeteugelde vrijheid maar het vinden van die punten, waarop je vrij bent, is de vreugde van het bestaan.

Niet de absolute zelfbestemming enbeschikking maar het besef, dat je niet meer zo beperkt bent in je mogelijkheden als vroeger, is de grootste vreugde die er bestaat. Dan is het ook niet noodzakelijk te streven naar het absolute, hetzij in vrijheid of in iets anders. Het is slechts noodzakelijk te streven naar een begrip van onze gebondenheid en de mogelijkheden om iets vrijer te worden door ons verzet tegen de banden, die al te zwaar op ons rusten.

Zoek uw bevrijding niet in een verwerpen van de lasten die op u rusten, maar in het gebruik van de vrijheid die u is gelaten.

Gebruik die vrijheid om voor uzelf en anderen een steeds grotere vrijheid tot stand te brengen; en ge zult uzelf bevrijden door te leven in een vrijere wereld.

Dit geldt voor de geest en voor de stof. Want het noodlot bindt ons allen en schijnbaar met eenzelfde dictatuur als er ooit in enig land ter wereld ook maar te vinden is geweest. Maar door ons te verzetten, niet tegen de banden van dit lot en de regels daarvan, maar tegen de onredelijke punten, tegen die onredelijke situaties die daaruit plegen te rijzen en daarbij ons eigen besef en begrip voortdurend te gebruiken, zullen wij op den duur een bevrijding van alle lot bereiken, een bewuste erkenning van onszelf en onze mogelijkheden en een leven, waarin onze dienstbaarheid aan anderen en onze beheersing van onszelf gelijkelijk zijn: de vreugde van ons bestaan.

:--:~:

A A N P A S S I N G

Achtste Les.

GOLVEN VAN MENTALITEITSVERANDERING.

In de historie van de mensheid is het misschien erg moeilijk na te gaan waar wel en waar niet de mentaliteit van de gemiddelde wereldburger op zeer korte termijn aanmerkelijk veranderde. Maar als wij de meer moderne geschiedenis nagaan, kunnen wij toch zien dat de denkwijze, ja, de leefwijze van de mens pleegt te veranderen in de betrekkelijk korte tijd van ongeveer 20 tot 25 jaar, waarbij zijn religieus en zijn moreel besef, zijn stoffelijke toestand en ook vaak zijn geestelijk heil een totaal andere richting krijgen. Eenmaal bereikt, zal een dergelijke mentaliteit weer ongeveer 3 à 4 geslachten lang regeren, daarna krijgen we weer een soortgelijke ommekeer.

Een vorige maal hebben wij het al eens gehad over de kwestie van de mechanisatie en de veranderingen, die daardoor rond het jaar 1900 tot stand zijn gebracht. Ik geloof niet, dat die golven op zichzelf voor ons erg belangrijk zijn, of het zou moeten zijn, omdat wij inzicht willen krijgen in de waarde van de historie. Maar als verschijnsel op zich en daarmee als een verklaring voor hetgeen er in de wereld gebeurt en wat zich ook in de mens afspeelt, acht ik ze toch wel interessant.

Elke maal wanneer er een dergelijke vernieuwing plaats vindt (een vernieuwing van mentaliteit wel te verstaan), blijkt zich een zeer sterke splitsing onder de mensen voor te doen. Wij krijgen extremisme in de richting van het nieuwe; en aan de andere kant zien wij een bijna even grote groep van extremisten, die het oude willen herstellen. In de gevallen, zoals b.v. in de barok-periode, dat de mens te zeer gaat teruggrijpen naar het verleden, krijgen wij ook een verzet; en dan blijken de behoudzuchtigen vaak moderner te zijn dan de progressieven.

De historie en daarmee het menselijk lot worden hierdoor heel sterk beïnvloed. Want op het ogenblik, dat bepaalde waarden bon ton worden, zal men deze overal propageren als de enige. We zien dan een eenzijdige verschuiving, die zich vooral pleegt voor te doen in de bestuursinstellingen van de verschillende landen. De benadering van de problemen wordt een totaal andere. Om een voorbeeld te geven:

In de jaren 1900 - 1920 kende Nederland als staat nog steeds een kas-financiering, waarbij langlopende projecten als leningsfinanciering werden beschouwd en een leningsafschrijving plaats vond over de tijd, die nodig was om dergelijke projecten ongeveer rendabel te maken.

In de moderne tijd zien wij zelfs daar, waar het anders mogelijk zou zijn, een bewuste deficit-financiering optreden, waarbij men dus bewust kiest voor het uitgeven van niet in kas zijnde, nog niet ontvangen gelden. Het eigenaardige is daarbij, dat men dus in veel mindere mate credieten opvraagt in de vorm van werkelijke renteleningen en dat men vooral met

termijngelden pleegt te werken.

U zult zeggen: Dat is niet belangrijk. Maar als wij dat bij regeringen zien, dan kunnen wij ook zeggen: Tussen 1900 en 1920 waren practisch alle aankopen zoveel mogelijk à contant. Niemand wilde iets schuldig zijn of schuldig blijven, indien het anders mogelijk was. Op het oogenblik is het voor de doorsnee-mens eerder bon ton om op afbetaling te kopen of op andere wijze rekeningen te laten oplopen. Als men denkt aan de verschillende verenigingen van toeristenorganisaties, clubs, dinnerclubs enz., die dus speciaal op deze credietverlening zijn gebaseerd, dan moet men toch wel even met het hoofd schudden. Indien dit slechts een financiële kwestie is, dan behoeft men zich daarover natuurlijk geen zorg te maken. Maar wat blijkt?

De neiging om voorschot te nemen is op elk terrein toegenomen. Er is slechts één gebied, waarop het ongeveer gelijk is gebleven, alleen wordt het wat openlijker toegegeven. Maar op elk ander terrein is men steeds meer geneigd om a.h.w. vooruit betaling te vorderen voor zijn taken; en waar men zelf betalingen moet verrichten crediet te vragen.

Dit geldt ook voor de morele kant van de zaak. De moraliteit van deze dagen loopt vooruit op mogelijke toekomstige ontwikkelingen en rechtvaardigt daardoor een gedrag, dat voor kort nog immoreel werd genoemd. Hier blijkt dus wel uit, dat zo'n omwenteling de economie, maar noodzakelijkerwijze ook de politiek en de sociale structuur verandert. En nu leven wij in een tijd, waarin die vernieuwing plaats vindt en waarin we dus een aantal eigenaardigheden zien optreden, die volgens mij zowel geestelijk als stoffelijk een verklaring kunnen geven voor de typische eigenschappen van de mens in deze dagen.

In de eerste plaats krijgen we dan te maken met een overbesteding op elk terrein. Om u een voorbeeld te geven:

Een besteding, zoals die tegenwoordig voor de krijgsmacht plaats vindt, is in feite in strijd met de Hollandse aard en het Hollandse karakter. Dat geldt ook voor de U.S.A. Dat geldt voor practisch elk ander land. Men koopt in vele gevallen materiaal, dat op de keper beschouwd niet veel anders is dan strategisch speelgoed. Waarom? Omdat men het aanzien baseert op wat men heeft; niet op de kwaliteit, maar op de kwantiteit.

Als wij de gewone mens zien, dan blijkt hij eveneens meer op de uiterlijkheden te letten dan op de werkelijke waarde. Voorbeeld:

Er zijn mensen, die een auto hebben. Dat voertuig wordt door hen weinig of niet gebruikt. Laat ons zeggen, dat hun maximum ligt op 100 km. per week. Dat wil zeggen, dat zij hoge kosten hebben en dat zij hetzelfde comfortabeler tegen een geringer prijs op een andere wijze zouden kunnen verwerven. Maar daaraan denken ze niet, want je moet een auto hebben.

Er zijn mensen, die op dezelfde manier een geestelijke expressie zoeken. Vroeger was vroomheid in de eerste plaats een zaak van jezelf. Iets, dat binnen de eigen gemeenschap misschien nog wel wat extrovert kon worden beleefd, maar dat verder toch binnenskamers hoorde.

Tegenwoordig is vroomheid vaak oppervlakkig, maar wordt zij met grote ferociteit aan de buitenwereld getoond en opgedrongen. Excessen zijn juist in deze tijd bijzonder groot, omdat men te oppervlakkig is om de werkelijke waarde van een godsdienst of lering innerlijk te beseffen.

Dan kunt u daaruit de conclusie trekken, dat stoffelijk gezien de mens op het oogenblik eisen stelt aan het leven en waarschijnlijk ook aan zichzelf, die zijn mogelijkheden en middelen verre te boven gaan. Hij zal daarom steeds meer naar een kunstmatig en minder menswaardig leven moeten grijpen om deze tendens te kunnen voortzetten.

Geestelijk gezien kunt u stellen, dat de neiging om de resultaten vóór alles naar buiten toe kenbaar te maken zal leiden tot een zelfmisleiding, waardoor de werkelijke krachten die men in zichzelf draagt wor-

den overschat of terzijde gesteld en de innerlijke betekenis van de waarden plaats maakt voor de belangrijkheid van bereikte graden, bereikte inzichten of gewonnen zielen. Dat daarmee dus een periode aanbreekt, waarin de gedachte van verantwoordelijkheid, van aansprakelijkheid, van verplichting sterk moet verschillen van de voorgaande tijd, is duidelijk.

Maar er is nog een tweede punt.

Na een periode van in verhouding grote democratie zien wij overal de neiging tot absolutisme. Dat toont zich niet alleen in staten, in regeringen, wij vinden het evenzeer in het bedrijfsleven, waar bepaalde personen of groepen proberen een absolute macht te verwerven. Wij zien het ook in het gedrag van de mensen onderling, die t.o.v. elkaar als heersers trachten op te treden. Ook dit is een vorm van extrovert gedrag. Het is een uiten van eigen belangrijkheid en het strookt dus met het voorgaande.

Daartegenover zien wij dan altijd een groep mensen, die uit verzet alle gezag verwerpen. Mensen, die het bestrijden van de conventie zo conventioneel hebben gemaakt, dat hun niet-conventioneel en niet-moreel gedrag volgens de buitenwereld onder henzelfen reeds weer een aan strenge regels gebonden conventie is geworden. Ook deze mensen met hun verzet tegen alle gezag zijn talrijker dan u zoudt denken.

De strijd tussen deze twee groepen geeft ons weer te denken. Want, niemand is in staat de volledige verantwoordelijkheid te dragen voor zijn naaste. Indien hij dit toch doet of pretendeert te doen, zal hij zichzelf overschatten, zichzelf misleiden en op den duur zelf aan zijn waan ten onder gaan. Indien men alle gezag en conventie verwerpt, bestrijdt men niet de maatschappij met haar fouten, maar bestrijdt men in feite de uiterlijkheden van die maatschappij. Men kan dit alleen doen door een andere uiterlijkheid en veruiterlijking daar tegenover te stellen.

Het is duidelijk, dat ook dit invloed moet hebben op het gedrag en op de geestelijke waarden buiten alle maatschappelijkheid om. Een mens is vrij om te leven zoals hij wil. Ik geloof niet dat er iemand is, die hem dit recht mag en kan ontzeggen. Maar geen enkele mens heeft het recht te vergen, dat dit gedrag zonder consequenties zal zijn. Niemand mag verwachten dat zijn gedrag, zijn leven zonder kritiek van anderen zal verlopen. Omdat men dit laatste en vooral dit verwerpen van kritiek in zichzelf maakt tot een kernpunt van eigen leven, zal men de wereld maar ook de geestelijke waarden verwerpen.

In het Christendom zien wij groepen ontstaan, die niets meer weten van God, van Christus. Die alleen nog weten omtrent hun eigen gelijk, hun eigen verhevenheid, ongeacht waarop ze die baseren. Iets, dat volkomen fout is. Deze strijd is geestelijk en stoffelijk nadelig.

Een derde punt dat ik nog onder uw aandacht wil brengen in dit verband is wel de verarming van de menselijke geest.

Nu behoeft u niet bang te zijn, dat ik hier ga spreken over radio, televisie, populaire muziek of moderne kunst. Want deze dingen zijn op zich niet een verarming van het leven. De verarming is gelegen in het verwerpen van eigen uitdrukking; een teniet doen van de voorwaarde, die in leven en kunst toch eigenlijk de grootste is: begrip. Hierdoor ontstaan richtingen, die het absurde verheerlijken als het enig juiste. Zij doen dit misschien in de kunst en dan kan men er eens om lachen, ofschoon menig criticaster, die alles veroordeelt, juist het onbegrepen pleegt te verheerlijken.

Wij zien het ook in het zakenleven, in de politiek, waar praktijken, die op zichzelf absurd zijn, tijdelijk resultaten afwerpen, maar gelijktijdig worden verheerlijkt als het enig juiste systeem. Op het ogenblik, dat wij de werkelijkheid prijsgeven en daarvoor een schijnwereld te verheerlijken, moeten wij toch vastlopen. Dat is duidelijk.

Als u het voorgaande nu neemt in al zijn onvolledigheid en u beziet de werkingen in de wereld van vandaag, dan zult u ontdekken dat juist deze mentaliteit en de mentaliteitsverandering bepalend zijn voor het ge-

drag van vele grote staten.

De kwestie Vietnam b.v. kan hier worden gezien als een ten koste van alles handhaven van eigen aanzien, dat men in wezen niet bezit. Wij kunnen de wijze, waarop b.v. Nederland probeert internationaal mee te spelen in vele gevallen zien als een loze pretentie, daar men niet over de zeggenschap en zeggingskracht beschikt, die men - gezien de offers die men wil brengen - schijnbaar althans wil bezitten. Die zelf-misleiding zal dus conflicten scheppen. En die conflicten worden groter naarmate irreële en immateriële waarden voorop worden gesteld. Dit is een golf van verandering.

De mentaliteit van de mens heeft in korte tijd een bijzonder scherper verandering ondergaan. En dat betekent, dat het oude niet meer kan terugkeren, maar ook dat het nieuwe alleen kan bestaan, indien het een op realiteit gebaseerd compromis tussen de bestaande richtingen met zich brengt. En dit kan geen compromis zijn, dat wordt gesloten. Niemand kan zeggen: Ik zal dan de absurdisten of de concretisten wel aanvaarden. Men moet daarnaar toe groeien.

Die veranderingen hebben vaak heel eigenaardige nevenverschijnselen. Zo zien wij b.v. dat juist het verval van de imperiale macht van Rome gepaard is gegaan met de groei van de religieuze macht van Rome. Zo kunnen wij zien dat de ondergang van de Germaanse staten als zelfstandige stammen gevoerd heeft tot het ontstaan van een totaal nieuwe cultuur, waarbij juist die Germaanse invloeden bijzonder sterk zijn. Het eigenaardige is b.v. dat nog op dit ogenblik de cultuur-beïnvloeding van uit het noordelijk of Germaanse deel van Europa aanmerkelijk groter is dan uit het zuidelijk deel. We kunnen wel zeggen: Dat is niet zo. Maar het noorden bepaalt praktisch alles, behalve de kunst. De kunst is steeds van uit het zuiden gekomen. Hieruit kunnen we dus wel afleiden dat de verhoudingen in de wereld moeten gaan veranderen en dat die verandering zich in korte tijd zal moeten afspelen.

Nu heb ik u reeds gezegd: Een dergelijke omslag in de mentaliteit van de mensheid vergt over het algemeen rond 20 jaren. Indien wij aannemen, dat deze omslag van mentaliteit eerst werkelijk is begonnen rond het jaar 1950, dan betekent dit dat rond het jaar 1970 een synthese, een totaal nieuwe mentaliteit zich moet hebben gevormd. Men zou hier aan het voorstellen kunnen gaan. Men zou kunnen zeggen: Op grond hiervan is het duidelijk waarom van af het jaar 1970 een nieuwe periode van b.v. opbouw wordt verwacht. We zouden ook kunnen zeggen: Het is duidelijk dat hierdoor de invloed op de materiële toestand in de gehele wereld in 1970 van een andere zijde zal komen dan de nu nog gehandhaafde. En in alle gevallen zal dat ongeveer juist zijn.

Op zich is dat echter niet zo belangrijk. Want wie ook de sterkste is op aarde, wie er het gezag uitoefent, wat de godsdienst is en wat de publieke moraal ook zegt, de mens blijft een mens. Hij zal met de nieuwe normen en de nieuwe maatstaven net zoveel kunnen bereiken als met de oude, of net zo weinig. Het is in de overgangstijd dat hij stilstaat. Het is in de overgangstijd dat hij door de vele conflicten niet in staat is de werkelijkheid helemaal te beseffen. Daarna krijgt hij weer de kans om te bouwen.

Een golf van mentaliteitsverandering is dus direct bepalend voor het lot van de gehele wereld en niet slechts voor een deel daarvan in de volgende periode. Wij kunnen wel in bepaalde delen van de wereld een ander tijdstip zien, waarop zich die nieuwe mentaliteit gaat openbaren. Maar ook die verschillen zijn niet zo buitengewoon groot. Om u een voorbeeld te geven.

In de tijd, dat de Hofmeiers en later Keizer Karel Europa een nieuwe gestalte geven, is gelijktijdig het kalifaat op zijn hoogtepunt; vinden wij gelijktijdig in India Akbar de Grote, die eveneens een keizer is van buitengewoon groot belang. Wij zien bij Karel de zendingsdrift van het Christendom. Wij zien in het kalifaat in diezelfde periode de zendingsdrift van de Islâm zich ontwikkelen. En wij zien typisch genoeg bij Akbar vooral de fi-

losofie zich ontwikkelen. In alle drie de gevallen kunnen wij zeggen: Het resultaat is - ongeacht de geheel verschillende omgeving en omstandigheden - ongeveer gelijk. Ik geloof, dat wij dat ook voor de komende tijd zullen mogen zeggen.

- Ik wil kort nog even releveren wat de conclusies zijn, die ik hieruit dus moet trekken.

In de eerste plaats: rond het jaar 1970 zal dus de omslag in mentaliteit, die op het ogenblik gaande is een vastere vorm hebben aangenomen. Dit betekent, dat bestaande conflicten aanmerkelijk zullen afnemen; dat onderling begrip en ook de mogelijkheid tot samenwerking aanmerkelijk toeneemt. Het houdt ook in, dat de zucht naar prestige, die in deze dagen zeer sterk is, terugloopt en daarvoor in de plaats komt een drang tot bereiken, gebaseerd op reële waarden.

In de tweede plaats houdt het in, dat alle nu lopende conflicten vóór die periode hun werkelijke oplossing reeds hebben gevonden, ook al zal de praktische doorvoering van die oplossingen misschien nog 10 à 20 jaren nadien vergen.

Een zekere belofte zit hierin. Toch mogen wij niet denken aan een duizendjarig rijk, aan iets wat nu voorgoed bereikt is. Daarvoor blijken die mentaliteitsveranderingen te vaak en te stormachtig voor te komen.

Ik wil proberen u een inzicht te geven in de kernwaarden, waarop ze zich baseren en in de periodiciteit, waarmee ze ongeveer voorkomen.

De eerste golf: Religieuze vernieuwingen.

De periodiciteit voor religieuze vernieuwingen is ongeveer 320 tot 330 jaren. Elke mentaliteitsverandering betekent - hetzij binnen bestaande religieuze groepen of binnen nieuwe religieuze groepen - verandering van inzicht; en als gevolg een tijdelijke splitsing of misschien zelfs reformatie, welke voert tot vastgelegde en weer ongeveer gedurende 300 jaar gehanteerde maatstaven voor de toekomst. Dergelijke golven zijn esoterisch en geestelijk gezien van minder bewustzijn dan men denkt, aangezien het hier hoofdzakelijk gaat om vorm en niet om inhoud.

Een tweede golf is een verandering van rechtsbesef.

Deze periodiciteit ligt aanmerkelijk sneller. Zij komt gemiddeld voor ongeveer per 189 à 192 jaren. Een dergelijke golf heeft ook een kortere aanlooptijd. Zij zal over het algemeen om tot ontwikkeling te komen 16 à 17 jaren nodig hebben. Minder dus dan 20 jaren.

Hier zien wij een zeer belangrijk iets: de visie op het persoonlijk leven kan zich in een betrekkelijk korte periode geheel wijzigen. Degenen, die zich daarbij niet aanpassen, worden geïsoleerd. Rebellie en zelfs gewelddadigheid vloeien vaak uit deze revoluties voort. In alle gevallen kan worden gezegd, dat in deze cyclus de verliezer onmiddellijk wordt aangegrepen, bestraft en verslagen door zijn zegevierende tegenstanders.

De derde golf is de z.g. sociale omwenteling.

Deze sociale omwentelingen vinden eveneens plaats met een tussenruimte van ongeveer 160 tot 170 jaren. De aanlooptijd is aanmerkelijk langer. De ontwikkelingstijd van de mentaliteitsverandering vergt rond 30 tot 34 jaar. Het resultaat is over het algemeen niet een werkelijke sociale vernieuwing, maar een verwisselen van plaats tussen de belangengroepen in de maatschappij. Het resultaat is hier dus vaak het ontstaan van geheel nieuwe cultuurnormen, het ontstaan van totaal nieuwe gedrags- en leefregels en als gevolg daarvan een verandering in productieprocessen.

Er is nog een golf, die wij naar ik meen onder de materiële kunnen rangschikken. Dat is nl. de verandering van feitenabsorptie. Dat klinkt misschien wat vreemd, maar de mens baseert zijn leven en zijn reacties op de omwereld, op de absorptie van feiten, gegevens en beoordelingen uit de wereld rond hem. De wijze, waarop hij deze verwerkt en in zich opneemt, wijzigt zich voortdurend. Ongeveer eens per 5- à 600 jaren zien wij een dergelijke verandering optreden. Doordat de mens zijn benadering van de buitenwereld in ongeveer 25 jaren sterk wijzigt, krijgt het leven, zelfs

als de vormen nog een tijdlang worden gehandhaafd, voor hem een nieuwe betekenis. Hij zal zijn doel in het leven anders kiezen als gevolg van een dergelijke omwenteling.

Naast deze periodiciteiten, die ten dele soms samenvallen, zoals uit het verschil en de duur wel blijkt, ten dele ook voortdurend gescheiden blijven, zien wij dan geestelijke tendensen met een vaak langere looptermijn, waarvoor vreemd genoeg geen vaste tijd is aan te geven, die binnen de mensheid een dergelijke ommekeer teweeg brengen.

Wij kennen allereerst de ommekeer van de esoterische benadering. Dit valt wel degelijk onder mentaliteit. Want de wijze, waarop men zich tegenover zijn God en zichzelf stelt, is bepalend voor de esoterische weg, die men kiest. Wanneer men die weg heeft gekozen, zal men daarop zijn innerlijke bereiking baseren en ook de krachten, die men aan de Eeuwige ontleent; dus de krachten van de Eeuwige, die men openbaar ziet worden in zijn eigen wereld.

De periode, waarmee dit optreedt, is ongeveer 1100 jaar. Dat wil dus zeggen dat als wij van Christus uitgaan wij tot het jaar 2200 moeten gaan, voordat wij een soortgelijke intense omwenteling mogen verwachten; en dat wij daar vóór een zeer intense omwenteling van dit denken hebben gevonden rond het jaar 1100. Als u de historie nagaat, dan zult u zien dat dit aardig klopt.

De omslagtijd echter is moeilijk te bepalen. Als het beeld eenmaal actief is (als dus het nieuwe beeld van esoterische waarde bestaat), pleegt 1/3 van de mensheid dit betrekkelijk snel te accepteren; en wel binnen de tijd van 10 à 12 jaren. De overige 2/3 echter komen er achteraan in een periode, die tot 140 jaar kan duren. Wij hebben hier dus altijd te maken met een zekere voorhoede en met een aantal volgers.

Esoterisch gezien is een omwenteling van deze aard natuurlijk bijzonder belangrijk, omdat zij nieuwe wegen tot het terrein van de geest, tot het begrip van God en zelfs voor de levensrechtvaardiging van de mens openlegt. Daarnaast echter vinden wij - en deze zou ik toch ook als geestelijk willen beschouwen - de golven van krachtsbesef.

Er is altijd een tijd, dat de mens in zich een goddelijke Kracht vermoedt, beseft en gebruikt. De wijze, waarop hij dit doet, zelfs de redenen waarom zijn van weinig belang. Wanneer de mens wordt gedreven door zichzelf, is hij door zijn eigen belangen beperkt in zijn eenzijdigheid. Op het ogenblik, dat hij zich door geestelijke waarden bezielde acht, maar door geestelijke kracht gedreven acht, kent hij geen voorbehoud, ook niet waar het hemzelve betreft. Wij hebben dan te maken met perioden, waarin de mensen naar buiten toe erg fanatiek zijn, waarin zij door de strafheid, waarmee zij dit levensbesef tot uiting brengen, gelijktijdig echter ook grote krachten in zich verzamelen en op de wereld openbaren. Gemiddeld komt dit eens per 720 jaar voor. Een dergelijke periode van kracht zal als aanlooptijd ongeveer 40 jaar hebben en als uitlooptijd (dus na het verkregen besef) een periode van wonderen of eigenaardige gebeurtenissen en bereikingen van ongeveer 140 jaren.

Hier wordt de mens dus geactiveerd. Zijn besef van een goddelijke Kracht maakt het hem mogelijk het onmogelijke te doen. Hij doet dit niet alleen door mirakelen, maar ook door een totaal nieuwe visie op het leven, op de wereld en zelfs op de mogelijkheden, die er technisch of anderszins in die wereld bestaan. Het is een vernieuwing van zijn zien van de wereld. Het is gelijktijdig een vergroting van zijn levensdoel en voor zichzelf een intensifiëring van de inhoud van het leven.

Ook deze periodiciteit kan dus van buitengewoon sterke invloed en groot belang zijn voor het lot van de mensheid. Enerzijds is daar het fanatisme, dat geen halt houdt waar de mogelijkheden schijnen op te houden; aan de andere kant is daar het bewust gebruiken van krachten, van geestelijke vermogens, van redenerievermogen, waardoor men het onmogelijke mogelijk maakt.

Gezien het grote aantal door mij genoemde tendensen, zal het u duidelijk zijn dat zo nu en dan een groter aantal van deze golven samenvallen. Er kan onder omstandigheden een vijf-, zes- of zevental van deze invloeden in een korte periode optreden. Wanneer dit gebeurt, is er sprake van een voortdurende omwenteling. Het is een gistingproces, waardoor de gehele wereld komt tot een totaal nieuwe visie, die niet slechts één terrein beslaat, maar alle terreinen. En ik meen, dat de huidige periode één van die zeldzame tijden is.

Het is 21000 jaren en nog wat geleden, dat een dergelijke grote reeks golven van kosmische kracht, maar gelijktijdig ook cycli van mentaliteitsveranderingen optraden binnen honderd jaren. In het verleden hebben wij gezien - al zal uw historie dat misschien niet beseffen - dat de gehele maatschappelijke vorm en verhoudingen, maar ook het geestelijk leven veranderden. In de oudheid was dit een keren van de kleine staatsvorm naar de grotere staatsvorm, van een praktisch fetichistisch plaatselijk godsgeloof naar een godendienst, die grotere goden en pantheons meer algemeen voor grote gebieden omvatte.

Verder betekende het dat de overleveringen van vader op zoon, die in de oudheid van buitengewoon groot belang waren, gedeeltelijk werden vervangen door inwijdingsscholen en inwijdingssleringen, die - al dan niet onder bescherming van een bepaalde god of godin - deze filosofische waarden voor anderen toegankelijk maakten. Het is hierdoor dat de cycli van het gebruik van geestelijke kracht ook daarna (van ongeveer 300 v.C. tot 400 n.C., dat zijn twee cycli) van zo'n buitengewoon groot belang waren voor de menselijke filosofie, het menselijk denken.

In die oudheid wijzigde zich het levenspatroon van de mens: de sociale verhouding, zijn verhouding tot de godheid, zijn gebruikmaken van de omstandigheden in de wereld en van de middelen, welke er in die wereld bestonden. Het veranderde verder ook zijn gezagsverhoudingen. Het is in die tijd voor het eerst, dat wij b.v. vorsten met schatplichtigheid zien optreden.

In deze nieuwe tijd kun je natuurlijk niet verwachten, dat het oude zich precies zo herhaalt. Maar je kunt toch wel zeggen, dat - zoals die oude tijd eenheden tot stand bracht uit vele kleine groepen - ook de moderne tijd dit zal moeten doen. Men kan daaruit de conclusie trekken, dat de godsdienstige waarden van voorheen een even grote wijziging zullen moeten ondergaan als de sjamanengebruiken van vroeger, die werden overgedragen in de priester groepen, welke zich baseerden op magische kennis en magische macht.

Wij zouden ten laatste moeten wijzen op het feit, dat er een totaal nieuwe vorm van welvaart ontstond. 21000 jaar geleden, vanaf heden gerekend n.l., zien wij voor het eerst bepaalde geldmiddelen tot stand komen. Wie zien in die periode eveneens voor het eerst het gebruik van naamzegels; en deze naamzegels zijn eveneens credietmiddelen; het eerste wisselverkeer. Het is uit die periode van vernieuwing, dat de u bekende grote handelssteden van het verleden zullen opbloeien. Het is eveneens uit de omwentelingen van dit verleden, dat b.v. de veroveringstochten in het huidige Perzië zullen plaats vinden. Dat de strijd tussen Babyloniërs en Perzen plaats vindt.

Wanneer dit alles mogelijk is, dan moet dus deze periode, deze tijd voeren tot vernieuwingen, die nu nog niet voorstelbaar zijn. En gezien de totale reeks van op elkaar volgende en ten dele elkaar overlappende veranderingen van mentaliteit, die wij eveneens hebben gezien in de laatste 70 à 80 jaar, mogen wij verder de conclusie wel trekken dat de beslissende verandering zal zijn bereikt rond 1987. Dan zal de nieuwe mentaliteit haar werkelijke vorm hebben gekregen.

Als u nu in de wereld rond kijkt, dan valt het heel erg moeilijk te begrijpen waarom de mensen zijn, zoals ze zijn. Waarom ze denken, zoals ze denken. Het is heel moeilijk te begrijpen, waarom bepaalde feiten waar zijn,

terwijl ze toch strijden tegen je ideaal. Het is buitengewoon moeilijk te beseffen, dat bepaalde dingen, die je als een recht meent te mogen eisen in feite een onrecht betekenen. Want de wisseling van waarden is zo snel, de nadruk op de mentaliteit van de mens verandert zo snel van het ene punt naar het andere, dat het haast onmogelijk is de samenhang te erkennen. Maar als de achtergronden weet en dus beseft hoe naast de voortdurende voortgang van een bewustwording op aarde ook deze schoksgewijze wijzigingen van mentaliteit voorkomen, dan ga je beter begrijpen, waarom er in deze tijd zoveel tegenstellingen zijn. Je kunt dan ook begrijpen, waarom er zoveel felle zelfzucht en geweld, waarom er zoveel verkeerd gerichte edelmoedigheden bestaan. Je gaat begrijpen, dat je leeft in een wereld van zoveel veranderingen, dat geen enkele maatstaf voor jezelf werkelijk en blijvend hanteerbaar is, behalve misschien die ene: je innerlijke band met het Goddelijke.

Het feit, dat we in de huidige periode, die toch weer een aanloopperiode kan worden genoemd, geestelijke krachten zich sterker en feller zien openbaren, moet ons verder doen vermoeden dat b.v. de menselijke wetenschap binnen niet al te lange tijd een sterke ommekeer zal ondergaan.

Nu kunt u dat misschien nog niet zien, maar u voelt het overal aan. Het ogenblik, dat de wetenschapsmens zich gaat bemoeien (van uit zijn wetenschappelijk standpunt trachtend het paranormale daarmee praktisch te bewijzen) met God en de goddelijke krachten, met geest en met ziel, is het ogenblik waarop de grens tussen wetenschap en magie in feite reeds wordt overschreden en waarbij de mechanisch-logische hantering van middelen overgaat in een mystieke hantering van middelen, zonder dat men dit zelf beseft.

Veel van wat er in uw wereld nu gebeurt, is ook het gevolg van een dergelijke verwarring. Men kan de dingen nog niet bij elkaar brengen. Men weet zelf niet dat men anders is. En als u dus in die wereld wordt geconfronteerd met conflicten, dan zult u die gemakkelijker kunnen aanvaarden. U zult gemakkelijker leren inzien, dat het nu alleen maar voor uzelf mogelijk is de weg te kiezen, die voor uzelf redelijk aanvaardbaar en juist is.

U zult bovendien beseffen, dat de waarheid van deze dagen een uitermate variabele factor is. Zij wordt niet bepaald door de feiten, maar door de wisselende mentaliteit van de mensheid. Als u inzicht wilt hebben in deze tijd, in de gebeurtenissen ervan, dan moogt u daarom ook deze factor, deze golf van mentaliteitsverandering niet over het hoofd zien.

Wij kunnen hieruit nimmer vaste conclusies trekken voor de toekomst. Maar we kunnen wel met zekerheid stellen, dat het oude een totale ommekeer tegemoet gaat. U daarop richten en daarop baseren is van het grootste belang.

Om dit onderwerp te besluiten nog een paar eenvoudige aanwijzingen, die voor deze dagen van groot belang zijn.

Er bestaat op dit ogenblik geen enkele concrete en reële rechtsverhouding tussen de mensen. Er is in deze periode altijd een interpretatieve berechting, waarbij argumenten en stemmingen een veel grotere rol spelen dan het wettelijk artikel. Houd daar rekening mee. Wat naar buiten toe schijnt te bestaan als een rechtsverhouding, een zedelijke norm, is geen concrete waarde; het is een interpretatieve waarde. Het betekent, dat de persoonlijke interpretatie daarvan evenveel betekent als elke andere interpretatie, zolang het het eigen "ik" betreft en dat de algemene norm alleen kan worden gehanteerd in samenhang met een totaliteit, die althans uiterlijk dezelfde norm wil aanvaarden.

Het houdt verder in, dat u voor uzelf in deze dagen bijzonder moet letten op die eigenaardige dingen, die van binnen uit spreken: uw dromen, visioenen, uw eigenaardige belevingen, uw misschien sterker dan vroeger tot uiting komen van leven met pech en met geluksperiodes b.v., zijn voor

u een aanwijzing hoe u kunt reageren. Want dat, wat in uzelf ontstaat, is een projectie van geestelijke kracht en daarom ook van geestelijk weten, dat wel niet volledig wordt beseft, maar dat in uw huidig bewustzijn wel is geprojecteerd. Deze dingen geven u aan wat is en wat gaat worden. Niet precies zoals de droom of zoals het denkbeeld is, maar dat doet minder ter zake. De richting ervan wordt heel vaak aangegeven. En wie zijn eigen gedachten kent, zal uit dromen, inspiraties, visioenen e.d. in deze dagen veel voorlichting kunnen puen.

Hetzelfde geldt voor krachten. Indien u ontdekt, dat u periodiek bepaalde mogelijkheden hebt, gevoeligheden voor de toekomst, mogelijkheid tot genezen of iets anders, dan zult u - wetende dat die periodiciteit zich voorlopig wel zal handhaven, ofschoon uw besef daaromtrent zich zal wijzigen - gebruik maken van die krachten volgens het besef en volgens het patroon, waarop die krachten zich nu in uw leven manifesteren.

Het heeft geen zin zich een beeld van de toekomst te bouwen. Juist de wijziging van mentaliteit, die op het ogenblik plaats vindt, de kosmische invloeden, die in grote mate ook het lot op aarde beïnvloeden, dragen er gezamenlijk toe bij dat geen enkele menselijke voorstelling van de toekomst volledig realiseerbaar is. Maak u dus geen voorstellingen van de toekomst, maar perfectioneer van uit uw eigen wezen en standpunt uw gedrag en mogelijkheden in het heden, voor zover en zo goed als u kunt.

Wetende, dat wat nu plaats vindt in het verleden vele malen heeft plaats gehad, behoeft u zich in deze periode niet te laten leiden door een gevoel van bijzondere lotsbestemming. Het is voldoende normaal te zijn. En zelfs indien esoterische, mystieke en/of geestelijke krachten in het geding zijn, zo moogt u niet vergeten dat in deze periode al deze dingen werkzaam zijn voor de mens en benaderd worden door de mens van uit een stoffelijk standpunt. U kunt geen enkele andere norm hanteren en toch succes behalen, toch resultaat bereiken in uw wereld. Hanteer dus uw begrippen en ook de geestelijke waarden en krachten in verband met de materie, met besef van de materiële mogelijkheden of de althans materiële bestaande beelden.

Ten laatste wil ik u erop wijzen, dat de z.g. kritieke punten, die ook dit jaar heeft gebracht en nog gaat brengen, eveneens worden beïnvloed door al die processen, welke ik u omschreef.

Wanneer een juiste omslag van mentaliteit plaats vindt, dan kunnen wij er niet voor zorgen dat zij een andere waarde krijgt. Wij kunnen haar echter versnellen of vertragen. Het gebruik van eigen gedachtenkracht, eigen gedrag, eigen optreden tegenover anderen (dus in de zin van de meest gewenste mentaliteit) in deze periode verdient dan ook aanbeveling. Hierdoor zal men vele gebeurtenissen iets kunnen afremmen, waardoor hun betekenis verandert; en men zal kunnen voorkomen, dat bepaalde conflicten of gebeurtenissen fatale gevolgen krijgen, terwijl zij toch in wezen, indien ze nu worden afgehandeld, alleen maar een zeer tijdelijk en beperkt belang behoeven te hebben.

Dit alles samenvattende wil ik dus besluiten met de raadgeving: Erken de periodiciteit van uw eigen mentaliteit en van die van anderen evenzeer als de kosmische, goddelijke en geestelijke krachten. Baseer u er op voor zover u ze kent. Ga in ieder geval bij uw benadering uit van de materie, maar zoek steeds daarin het maximum aan kracht en begrip te vinden, dat voor u nu bereikbaar is.

TELEVISIE EN BEWUSTWORDING.

De televisie speelt in Nederland en in een groot gedeelte van Europa op het ogenblik een zeer belangrijke rol. Zij krijgt de taak toegemeten van opvoeder der massa. Zij krijgt verder als inhoud nog toegeschreven de verrijking van de menigte met de geestelijke cultuurgoederen van het volk.

Uit de aard der zaak interesseert niemand zich daarvoor. Want als een mens wordt opgevoed, dan bereik je dat over het algemeen niet door hem iets voor te leggen, dat moet gelden als vermakelijkheid. Hij voelt zich gefirriteerd en verzet zich automatisch tegen de inhoud van hetgeen hem wordt gepresenteerd.

Wanneer wij in dit verband de invloed willen zien die de jeugd op de televisie heeft of omgekeerd de televisie op de jeugd, dan komen wij tot de volgende conclusie:

De jeugd eist van de televisie tempo; wat deze b.v. in Nederland zeker niet bezit. Zij eist daarvan verder een amusement. Zij eist van de t.v., indien er een probleem wordt aangesneden, ook tenminste één aanvaardbare oplossing voor dit probleem. Zolang de televisie hierin tekort schiet, zal zij door de jeugd alleen worden geïnterpreteerd als een amusement, waarbij men voorbeelden kan nemen aan imaginaire helden, omdat de werkelijke waarden, die worden gepresenteerd, eenvoudig op een onaanvaardbare wijze naar voren komen.

Men zegt wel eens dat de gewelddadigheid onder de moderne jeugd te wijten is aan de vele gewelddadigheden, die voorkomen in de verschillende t.v.-drama's met wild-west of andere moorden assortis. Ik geloof niet dat dat waar is, want ik meen mij te herinneren, dat toen de jeugd in de jaren 1900 - 1910 wat opstandiger en agressiever werd, de psychologen en denkers van die tijd beweerden dat dit de schuld was van het sprookje.

In het sprookje immers werd voortdurend bloedvergieten geïtaliseerd. Roodkapjes werden opgegeten door hongerige wolven en kwamen toch nog levend uit de buik van het ondie. Grootmoeders werden verzwolgen. Reuzen werden door vliegengodders neergeslagen en wat dies meer zij. Men meende, dat het sprookje invloed had op de mentaliteit van de jeugd. Iets, wat even onzinnig is als aan te nemen dat het televisiesprookje invloed heeft op de mentaliteit van de jeugd.

De jeugd van vroeger zocht in het sprookje de mogelijkheid om even te ontkomen aan een al te gedisciplineerd bestaan in de werkelijke maatschappij. Zij zocht daarin het avontuur en het tempo, dat in de gebruiken van haar tijd niet was toegelaten.

In de huidige televisie zoekt de jeugd precies hetzelfde. Ze zoekt het sprookjesland, dat haar een ogenblik kan vrijmaken van de beperkingen van eigen wereld. Ze zoekt de mogelijkheid om haar dromen voor een ogenblik op het witte scherm te zien. Maar of daardoor de t.v. invloed op haar heeft, betwijfel ik.

Als wij in het bijzonder de Nederlandse televisie willen bezien (voor zover ik recht heb hierover te spreken, aangezien wij noch op de eerste, noch op de tweede zender zijn aangesloten) zo zou ik willen opmerken dat de zelfgenoegzaamheid en zeker ook het verouderde aanpakken van de zaken bij de verschillende Nederlandse programma's de oorzaken zijn dat de televisie haar greep op jeugd allang heeft verloren en dat zij zelfs als school-televisie slechts met zeer veel moeite iets van het verloren terrein zal kunnen terugwinnen.

De invloed van de jeugd op de televisie daarentegen is een voortdurende stimulans, want men wil de massa pakken; en men kan die alleen pakken door aan die massa tegemoet te komen.

In andere landen heeft men dit beseft. Men heeft een rijke keuze gegeven en men heeft zich daarbij niet afgevraagd wat nu wel en wat niet

psychologisch, moralistisch of anderszins wenselijk is. Men heeft zich eenvoudig afgevraagd wat men aan goeds kon brengen. En daarmee heeft men inderdaad een verbetering van smaak tot stand gebracht. Ik geloof, dat dat op het ogenblik voor de jeugd precies hetzelfde is.

Op het ogenblik, dat de televisie iets brengt wat haar interesseert - al is het maar een voetbalwedstrijd - is zij gebonden en gekluisterd aan het kleine scherm. Ze leeft er in mee en laat zich erdoor beïnvloeden. Op het ogenblik, dat de televisie begint cultureel verantwoorde programma's te brengen, zoekt zij haar heil hetzij bij straatschenderij en kattedwaad, hetzij bij plaatjes waarvan het ritme alle melodie reeds lang verdrongen heeft.

Ik meen hiermede het eigenlijke probleem reeds te hebben toegelicht. Maar er zijn in dit geheel toch nog enkele aspecten, waarvoor ik toch ook nog even de aandacht wil vragen: nl. de kwestie dat televisie een zeer indringend massa-communicatie middel is.

Men kan door zien en horen plus eventuele commentaren op een geïnteresseerde kijker een zeer grote indruk maken. Men kan bij die kijker een zeker enthousiasme doen ontstaan. Men kan zelfs die kijker opzweven tot een zekere hysterie. Een regering of een groep, die invloed of macht zoekt, zal geneigd zijn om van zo'n middel gebruik te maken om zichzelf te etaleren, om de massa onder de indruk en invloed te brengen van haar idealen, oprechtheid, macht e.d. Er is echter één maar bij. Zodra zo iets wordt overdreven, valt de betekenis ervan weg.

Een prediker, die zegt te willen bekeren, maar zo saai predikt dat hij alleen de gelovigen tot luisteren kan bewegen, zal nooit resultaat boeken. Dit geldt ook voor de televisie.

In de moderne wereld moeten wij de t.v. dus niet zien als een beïnvloedingsmiddel in de eerste plaats. Daarvoor wordt het te dom gebruikt. Het is iets anders geworden. Het is een brandpunt geworden voor de gemakzuchtigen, die in hun eigen woning zonder al te veel te denken zich wensen te laten amuseren, onderhouden of beleren. Het is daarmee een kern geworden van het huiselijk leven en voor velen zelfs een kern van het geestelijk leven. Dat zij daardoor de werkelijkheid van het huiselijk leven en van geestelijk leven ontberen, beseffen zij niet.

Er ontstaat als gevolg van deze t.v.-werking op de mens een soort honger. Deze honger uit zich op een zeer eigenaardige manier. Er zijn zeer veel mensen, die voor de televisie in slaap vallen, ook wanneer het programma toch werkelijk interessant is. De oorzaak hiervan is een onbevredigdheid in henzelf. Zij wensen te ontkomen aan het denkbeeld, dat het anders en beter met hen zou kunnen zijn; en daarom vallen zij in slaap, daarom hebben zij geen interesse, daarom trekken zij zich terug, zelfs indien een dergelijke uitzending goed en interessant is geprogrammeerd.

Dit is een probleem, dat in deze tijd van groot belang is: de mens, die hongerig is en zelf niet weet waarom. De mens, die in sluimering of in rumoerigheid ontvlucht aan de feiten en zelfs aan de voorstellingen en dromen van zijn wereld, die deze hem nog kan bieden.

De ontevredenheid, die niet alleen in Nederland, maar ook in het door de steller van dit onderwerp zozeer geroemde gebied v.d. Ver. Staten bestaat, is de uiting van een doelloosheid of ledigheid in het leven van velen. Er is geen uitweg; en die uitweg te vinden is buitengewoon moeilijk. Want om hem te vinden zal men zonder meer moeten leren eigen maatstaf niet alleen aan de televisie maar ook aan het hele leven aan te leggen. Men zal moeten leren leven van uit zichzelf en niet van uit een massaal product, van uit een massale moraliteit, een massaal geestelijk beleven, werken e.d. Het terugkeren tot de persoonlijkheid, dat in schijn wordt bevorderd door de binding, die het kleine t.v.-scherm aan menig gezin geeft, wordt teniet gedaan door het isolement, waarin men over het algemeen de vertoningen ondergaat.

In het leven is het precies hetzelfde. De mens zoekt naar gemeenschaps-

zin en eenheid. Hij zoekt daarnaar in verenigingen of in groepen, zoals de jeugd dit b.v. doet. Maar daar luistert hij niet naar anderen, doch hij probeert anderen te overschreeuwen. Daar gaat hij niet in op het totale en werkelijke gebeuren van een vereniging, een groep, een maatschappij, maar alleen op die aspecten, welke voor hem een zelfbevestiging kunnen betekenen. En al datgene, wat niet daaraan beantwoordt, is hij geneigd af te keuren. Hij kan het niet volgen. Het is te ingewikkeld. Het is te saai. Het is te luchtig, niet passend; en zo kan ik doorgaan. In wezen zegt men daarmee niet: Het programma, de sprekers of het werk van onze vereniging of van de vergadering, die ik bijwoon is niets waard. Men zegt eenvoudig: Ik heb in mijzelf geen enkele waarde te stellen, waardoor ik de eventuele tekorten kan aanvullen.

Zelfs het kijken naar de televisie is in feite een herscheppende werkzaamheid. Men moet aan het vlakke beeld, aan het onvolledige gebeuren met zijn vaak vreemde tijdssequenties een eigen inhoud geven. Men moet er een eigen betekenis aan geven. Men moet er zijn helden en zijn scherkun kiezen. Men moet zijn sympathieën en antipathieën a.h.w. doen uitstromen naar die beelden; en dan leeft het geheel. Dan wordt niet alleen de t.v. ervaren, maar dan wordt er in het "ik" meteen ook een drama afgespeeld. Dan wordt het "ik" verrijkt.

Als ik in de maatschappij of onverschillig waar alleen oog heb voor datgene, wat mij persoonlijk interesseert, als ik niet bereid ben het totaalbeeld op te nemen, als ik mij niet wens te identificeren met onverschillig wat (hetzij een geestelijke waarheid of een stoffelijk streven), dan zal ik zoals zovelen mopperend, afkeurend, verwerpend het geheel bezien, omdat aan mijzelf een zekere inhoud ontbreekt.

Ik weet, dat dat een hard oordeel is. Dat menigeen zal zeggen: "Nu ja, er is zoveel onzin. Wij mogen daarvan toch wel zeggen, dat het beter zou kunnen."

Het is uw volste recht te zeggen dat het beter zou kunnen. Maar het is uw plicht om - zo u er zich mee bezighoudt - de werkelijke betekenis en waarde, die erin gelegen zijn, zelfs indien dit de antithese zou betekenen, te putten.

De mens moet leren verwerken. Het leven moet niet de mens verwerken. De mens moet in zich geestelijk (mentaal) de wereld doen leven; een oplossing vinden voor problemen. Hij moet desnoods durven dromen en fantaseren. En hij moet daaruit voor zichzelf een beleving van het geheel weten te putten. Wat hij ook is, wat hij ook doet, doet niets ter zake. Zomin als het veel ter zake doet wat dat kleine scherm nu eigenlijk uitstraalt. Want de invloed komt niet van buiten; ze komt van binnen uit.

Als ik dit erbij ga zeggen, dan zult u begrijpen, dat het probleem heel wat meer omvat dan het door u gestelde. De invloed op de jeugd door middel van de televisie is zo groot niet. Maar het is gemakkelijk daaraan de schuld te geven. Het is gemakkelijk te zeggen: De jeugd wordt door de televisie tot misdadigheid gedreven. Want dan behoeft men zich tenminste niet af te vragen, welke fouten er in de eigen maatschappij, in de eigen wijze van leven, streven en optreden, ja, in eigen idealen aansprakelijk is voor de mentale aberraties, voor de eigenaardige maatschappelijke misvormingen, die vele jongeren vertonen. Zoals het gemakkelijker is te zeggen dat: een ieder, die de waarheid niet inziet van onze leer, een dwaas moet zijn dan ons af te vragen, waarom die ander niet kan aanvaarden en in onszelf iets te scheppen, wat ons niet alleen bevredigt, maar wat ons ook voor die ander doet leven in die betekenis.

Dat geldt ook voor het Christendom. Een goed Christen zijn, mijne vrienden, betekent heus niet kerks zijn. Het betekent zelfs niet braaf zijn volgens de geldende normen. Het betekent alleen maar, dat je in je leven een bewuste en actieve dienstbaarheid t.o.v. anderen voortdurend weet te handhaven en dat je daarmee gepaard doet gaan geweldloosheid en een niet-gebonden zijn aan mensen of materie.

Je kunt een goed democraat zijn. Maar als je als democraat probeert je eigen partij koning te laten kraaien, ben je al geen goed democraat meer; dan ben je een beginnend dictator. Indien je een systeem aanvaardt dat is gebaseerd op persoonsverheerlijking of op verheerlijking van één richting met uitsluiting van alle andere, dan kun je nooit een werkelijke democratie hebben. Dit wil men niet accepteren en begrijpen. Men wil niet begrijpen, dat het mogelijk is aan de ene kant met de volle inzet van eigen wezen en met een besef van het juiste van wat in het "ik" leeft anderen te aanvaarden, hen niet bestrijdend, hen niet door eigen gezag overdonderend, maar hen brengende van uit jezelf tot een zekere dienstbaarheid door het inzetten van je persoonlijkheid en mede door het begrip tot een aanvaarden, zo al niet tot een bevorderen en erkennen van datgene, wat voor jou belangrijk is.

In de moderne maatschappij leeft alles van buitenaf. Als er morgen twee gewonden op de straat liggen, dan is de kans groot dat de omstanders zeggen: "Het is tijd dat de G.G.D. komt; en waar blijft de politie!" En dat ze rustig de patienten laten doodbloeden. Dat wanneer een paar jongelui een oude man doodslaan - wat gebeurd is! - ze doorlopen en zeggen: "Het wordt hoog tijd, dat iemand de politie belt en dat die hieraan iets doet."

Men gaat doodeenvoudig uit van het standpunt: het moet van buitenaf komen. En niets in het leven is alleen van buitenaf bereikbaar. Niets kan door uiterlijke omstandigheden alleen worden bepaald. Wat je in jezelf bent, wat in je leeft, de denkbeelden die in je worden gevormd, je eigen reactie op de wereld (een bewuste, een positieve reactie als het even kan) is bepalend voor wat je bent en wat je betekent.

Als de mensen dit niet kunnen begrijpen, dan zullen ze altijd wel blijven mopperen: over de televisie, over de slechte invloed van film, t.v. enz. op de jeugd, zoals men vroeger mopperde over de fatale invloed van het volkstoneel. Dan kan men blijven mopperen over de fouten, die de politici maken; over de fouten van de econoom, de dwaasheden van de arbeiders. Maar zolang niemand er iets aan doet, niemand begint zich een voorstelling te maken van een oplossing, van het mogelijke en deze in praktijk brengt, dan gebeurt er immers niets. Dan kunt u die anderen wel de schuld geven, maar de schuld ligt bij uzelf.

Dat is het probleem, dat u onwetend hebt aangesneden. Niet het probleem van een bepaalde vorm van uitgestraald massa-vermaak, maar de status van een mens in deze overgangstijd. Een status, die nooit kan worden bepaald door wat er van buitenaf komt, maar alleen van uit jezelf. Niet wat de wereld u geeft, maar wat u zoekt in de wereld is van belang. Niet datgene wat anderen zijn, maar wat uzelf kunt zijn voor anderen is belangrijk. Als u dit begrijpt, dan krijgt u ook de mogelijkheid om alle positieve tendensen en de periodiciteiten, die toch op het ogenblik veelvoudig voorkomen, te gebruiken. Dan bent u niet meer de pion die wordt geschoven, de machteloze eenling die verdrinkt in het geweld van de massa. Dan bent u iemand, die wat betekent. Dan bent u iemand, die wat kent. Dan bent u iemand, die zelfs uit de meest dwaze, de meest zinloze, de meest misdadige dingen desnoods leert en daaruit geestelijke waarden, krachten en waarheden put.

Het ligt bij u; niet bij een ander. Het ligt in de mens; niet in dat wat rond de mens bestaat. Het ligt niet in de droombeelden, die men hem voorgoehelt. Het ligt in de dromen, die hij in zichzelf durft dromen en waar durft maken.

De incongruentie van het menselijk gedachten- en begeerteleven en het menselijk daadleven is één van de grote nadelen en gevaren van deze periode. Het is daaruit dat gewelddadigheid, roekeloosheid, onmenselijke hardheid en wat dies meer zij voortvloeien. Het is op dat punt dat er verandering moet komen. En de oplossing van het geheel ligt voor de hand.

We weten immers dat de spanningen in de wereld oplopen? We weten immers dat - ongeacht alle verklaringen dat er nog veel welvaart is en dat

alles zo goed gaat - steeds grotere tegenstellingen worden geboren tussen de mensen? Dat er economisch, politiek en anderszins steeds grotere problemen en moeilijkheden rijzen? Wanneer men daarmee wordt geconfronteerd, dan zal men op een gegeven ogenblik moeten ageren van uit zichzelf. Dan zal men van uit zichzelf moeten denken, handelen en optreden. Dan zal men moeten zeggen: Ik bouw mijn eigen leven. Ik laat mij niet een waanleven door anderen voorgoochelen. En ik geloof, dat dit wel de belangrijkste invloed ^{en} belangrijkste inhoud van deze dagen is.

Wie van u zich daarvoor interesseert, moet nu eens niet kijken naar de fatale invloed van boekjes, films, t.v.-voorstellingen e.d. op de jeugd of op de misleidende werking van bepaalde publicaties voor de ouderen. Hij moet eens proberen de reacties van de mensen te zien. Te ontdekken hoe ze steeds onrustiger worden door steeds meer - zij het vaak verkeerde - eigen wens- en droombeelden te gaan najagen in de praktijk. Hoe zij steeds trachten - zelfs in hun gevoel van machteloosheid binnen de maatschappij - zelf weer iets te zijn, zelf iets te doen. Wie dat beziet, kan - naar ik meen - stellen, dat deze dagen hoopgevend zijn ondanks hun spanningen en moeilijkheden. En wie dat beseft, zal ook wel afstand willen doen van de vele psychologische en paedagogische argumenten, die op het ogenblik worden gebruikt om de buitenwereld de schuld te geven van iets, wat eigenlijk in de mens mis is.

-:-

D R E M P E L S .

Drempels kom je in het leven steeds weer tegen. Je denkt je wereld te kennen en dan is er een deur....een onbekende mogelijkheid. En als je de drempel hebt overschreden, dan is het leven veranderd en het wordt nooit meer hetzelfde.

In de geest zijn er ook drempels. Je meent geestelijk evenwichtig te zijn. Je meent geestelijk het juiste en goede bepaald te hebben. Je meent te weten. En dan zie je een enkele opening. Je vraagt je af: Wat zou er achter liggen? Je stapt er doorheen en treedt een nieuwe wereld binnen. Je oude orde is verbroken. Je oude denken, je oude leven wordt vervangen door iets nieuws en er is geen terug. Want de drempels, die de mens in zijn leven, ook zijn geestelijk leven, kent, liggen ergens in de tijd. Ze liggen in het bewustzijn. Je kunt de drempels ten slotte niet vermijden. Je kunt niet steeds hetzelfde zijn en blijven. Je moet veranderen. Afwisseling is een noodzaak. Zonder dat leef je niet. Maar elke keer als je een grote verandering aanvaardt, als je een grote stap doet, overschrijd je een drempel; en achter je ligt het verleden, dat nooit meer terugkeert. Achter je ligt een toestand van onwetendheid, die nooit meer terugkeert.

Het lijkt vaak alsof drempels iets nadeligs zijn, want ze betekenen innerlijke oproer en veranderingen. Ze betekenen moeilijkheden, strijd, zoeken, nieuw streven. En als je denkt er te zijn, dan zijn er weer drempels. Ze doen je werken en streven; ze brengen je lijden. Maar zonder die drempels zou je niet waarlijk leven; dan zou je alleen maar vegeteren. Zonder steeds weer drempels te overschrijden, zou je niet uit de kleinheid van eigen besef kunnen komen tot besef van de grote Kosmos, de grote Werkelijkheid. Zonder die drempels zou je niet kunnen komen tot een ingewijd zijn in de werkelijkheid van het leven en tot een erkennen van de innerlijke kracht, die in je bestaat.

Drempels zijn niet alleen noodzakelijk, ze zijn een van de beste delen, die het leven geeft: het begin van iets nieuws, een nieuwe beleving, een nieuwe kracht, een nieuwe ervaring, een nieuw inzicht. Zij zijn het die de mens in zijn leven inhoud doen vinden. Zij zijn het die de geest steeds nieuwe werelden en sferen openen. Zonder de drempels zou er geen vrij inzicht zijn en zou er geen sprake zijn van een mens, die ingaat tot zijn God.

:--:

Abonnementen: f 17,50 p. 10 nummers
(v. leden f 12,50) (v. buitenland f 1,50 extra)
bij vooruitbetaling op giro no. 468.874
t.n.v. „O.D.V.” te 's-Gravenhage

Secretariaat: **de Perponcherstraat 98**

Den Haag - Tel. 60 66 50

SLEUTELS

COSMISCHE LERINGEN

mediamiek ontvangen en uitgegeven
door de „Orde der Verdraagzamen”
te 's-Gravenhage

I N H O U D.

ZELFVERWERKELIJKING

De waarde van de hogere werelden

Het herscheppend vermogen

AANPASSING

Instinctieve reacties

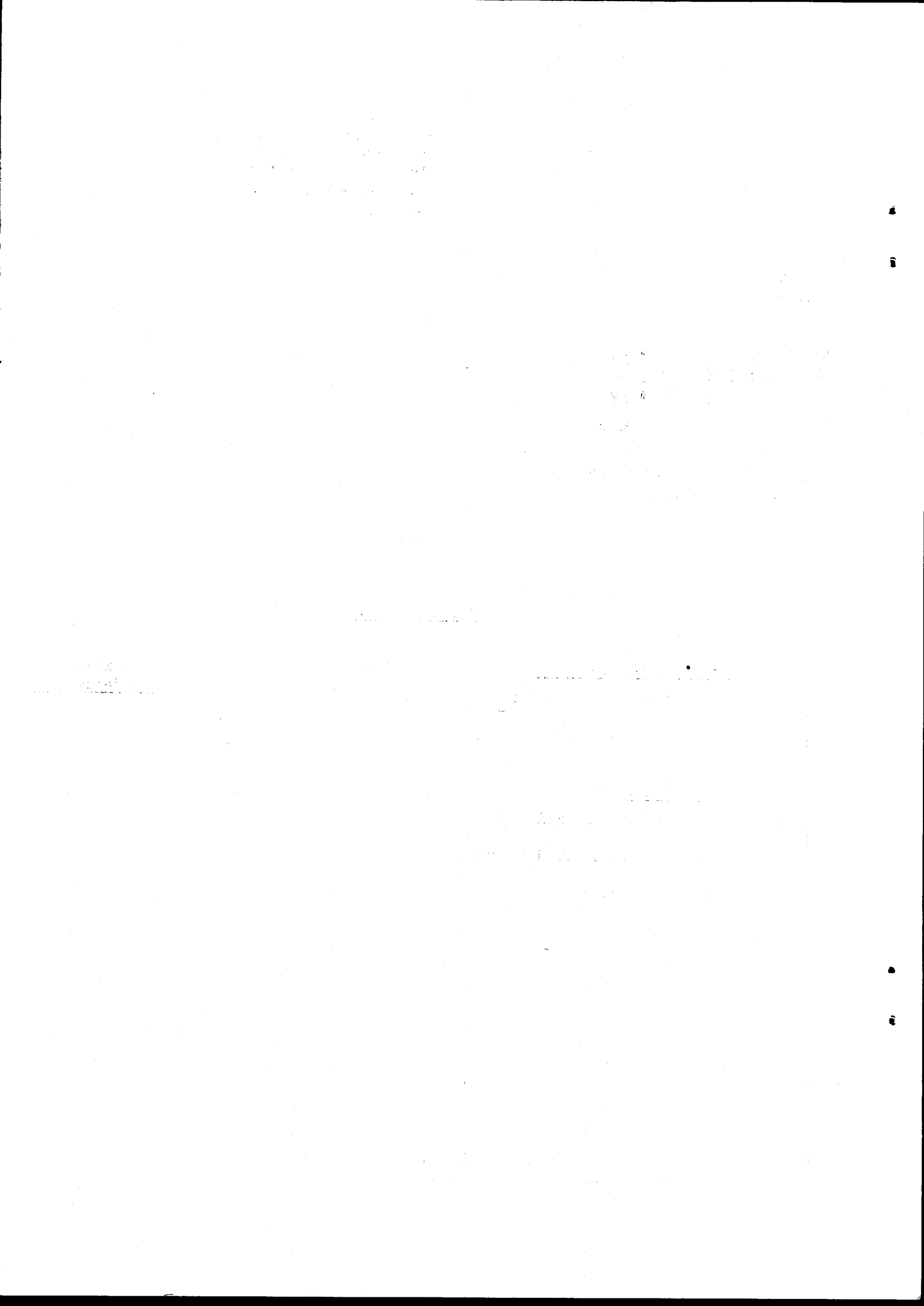
Raadsbesluiten in deze tijd

De goede afloop

De stilte

Nummer 9.
10e jaargang.

Overname uit „SLEUTELS” slechts toegestaan na
schriftelijke toestemming van het bestuur der „O.D.V.”

ZELFVERWERKELIJKING

Negende Les.

DE WAARDE VAN DE HOGERE WERELDEN.

Als wij het begrip "dood" enigszins begrijpen, dan zien wij dat deze dood een scheidingslijn vormt, althans voor het menselijk begrip, tussen een grotere waarheid en de beperkingen van het menselijk bestaan. Die dood kan symbolisch, maar hij kan ook menselijk reëel zijn. Dit doet verder niet ter zake.

De hogere werelden hebben voor de mens - en wat dit betreft ook voor de geest - een aantal waarden en waarderingen, die wij niet zo heel gemakkelijk in zuiver materiële beelden kunnen omzetten. Wanneer ik dit probeer te doen, zo moet u begrijpen dat deze uiteenzetting nimmer geheel volledig kan zijn en dat ze slechts tot haar volle betekenis kan worden aangevuld aan de hand van uw eigen ervaringen.

De hogere werelden zijn in wezen kracht. Deze kracht wordt wel eens omschreven als de gedachtenkracht van de Schepper. Anderen spreken erover als: de aura van de Ene; dus de directe uitstraling van het goddelijk middelpunt. Deze werelden kunnen voor ons vele verschillende vormen en waarden aannemen. Elke wereld heeft voor ons haar eigen wetten en mogelijkheden. Hier geldt echter iets, wat op aarde lang zo sterk niet tot uiting komt, nl.:

In een hogere wereld is alle kracht, alle erkenning en alle mogelijkheid tot actie alleen beperkt door eigen bewustzijn. Dat is een heel wat belangrijker definitie dan u misschien denkt. Want zodra je dus - onverschillig of je dit als levend mens of op een andere wijze ervaart - een hogere wereld binnentreedt, gelden daar de wetten van die wereld. En je bent geneigd die wetten aan te nemen als een blijvende, als een algemene regel. Degeen echter, die voldoende begrip van zichzelf heeft, weet dat die wetten voor hem of haar anders zullen zijn dan voor de meeste bewoners van die wereld (zoals een kind in de wereld van de grote mensen vaak veel beperkter is dan de grote mensen zelf) en de verschillende rangen en standen t.o.v. elkaar toch ook zekere beperkingen kennen, die voor de ene groep zeer sterk, voor de andere practisch niet in verschijning treden.

Heeft men eenmaal die wereld bereikt, dan zal men daarin ervaring opdoen. Maar die ervaring is niet stoffelijk uitdrukbaar. Dat betekent, dat alle geestelijke waarden en geestelijke ervaring voor de mens worden omgezet niet slechts in een voor hem te vatten beeld, want dat zou onvolledig zijn, maar in twee delen. Het eerste deel dat men als mens in die geestelijke of hogere werelden kan ervaren is een bepaald besef. Een besef, dat niet alleen redelijke maar ook bepaalde emotionele strekkingen heeft. Het andere deel dat niet kan worden verwerkelijkt - en dit is zeer belangrijk! - wordt omgezet in energie.

De mens heeft dus naast de ervaring met de daaruit voortvloeiende begrippen en emoties de beschikking over een hoeveelheid kracht. Die kracht is niet gelijk aan de kracht, die op aarde bestaat. De materie en de daarin werkzame krachten, ook binnen uw eigen lichaam, zijn gehouden aan bepaalde richtingen en wetten. Zij zijn nl. krachten, die verlopen volgens de materiële structuur. Als wij een voorbeeld willen stellen, dan kan ik het misschien het best als volgt doen:

Wij proberen een geestelijke genezing tot stand te brengen. Wij hebben misschien kennis van de kwaal en kunnen onze gedachtenkracht daarop inschakelen. Wij kunnen een deel van de levensenergie (een deel astrale en een deel etherische kracht) overdragen aan de patient. Hierdoor wordt een genezingsproces bespoedigd. Het is dus de patient, die het genezen doet.

Dit is natuurlijk niet te vergelijken met b.v. de wonderbaarlijke genezing door Jezus, die een aantal melaatsen ontmoet en hen met één slag geneest. Hier is kennelijk niet alleen een genezingsproces in het lichaam aan de gang, er speelt hier ook nog iets anders een rol. Er speelt een kracht mee, die niet uit de stoffelijke wereld stamt, maar uit de hogere wereld. Deze energie herschept eenvoudig. Zij is niet gebonden aan de bestaande stoffelijke vormen, normen en wetten. Zij hergroepeert eenvoudig de materiële structuur volgens haar eigen beeld.

Met dit voorbeeld kunnen wij misschien beter begrijpen wat dus die kracht is, welke achter deze grens, die wij dood noemen, gelegen is. Het is een scheppend vermogen. Maar dit scheppend vermogen kan dus alleen actief zijn volgens het bewustzijn van degeen, die het bezit. Hoe sterker het bewustzijn van die persoon is t.a.v. bijv. een bestaande kanker of iets anders, des te gemakkelijker hij daarin de noodzakelijke veranderingen tot stand brengt. Zelfs indien hij geen kennis heeft van het ziektebeeld, maar wel voldoende begrip van de gezonde cel, kan hij door die kracht de zieke cellen eenvoudig oplossen en hergroeperen volgens de norm van een gezonde cel.

Dit klinkt misschien een klein beetje theoretisch en fantastisch. Maar indien wij onszelf willen verwerklijken, indien wij het wezen dat wij zijn reëel tot uitdrukking willen brengen, dan zullen wij m.i. toch ook moeten leren gebruik te maken van die schijnbaar onmogelijke krachten en werkingen, die er in ons bestaan. De grote moeilijkheid bij dit alles is wel het bewust beleven of het betreden van de hogere wereld.

In een inwijding komt dat haast op natuurlijke wijze tot stand. Ik zou aan die inwijdingsprocedure hier enige aandacht willen wijden om u duidelijk te maken wat er eigenlijk gebeurt. Ook dit alles is eigenlijk een beetje symboliek.

Wanneer wij b.v. de Mitrasdienst nemen, dan zien wij dat degene, die inwijding zoekt, afwisselend wordt geconfronteerd met de vier verschillende elementen. Hij overwint aarde, water, vuur en lucht. Die vier elementen zijn de materie. Hij doorleeft a.h.w. de materiële structuur, de wetten van het element. Hij ontdoet zich van alle angst, daardoor van alle gebondenheid aan het element en kan nu pas beginnen aan de vijfde en beslissende fase, waarbij hij de zon moet dragen.

De zon kunnen wij voorstellen als het eeuwig Licht. Dit eeuwig Licht omvat alle elementen en bezielt alle elementen. Wie het Licht draagt, beheerst alle elementen. In die oude inwijdingssymboliek wordt dus kenbaar gemaakt, dat de mens eerst door het materiële bestaan heen moet. U kunt niet zeggen: Ik begin eenvoudig weg met het hogere en laat al het andere rusten. U moet elk deel van het materiële bestaan beseffen. U moet het overwinnen; d.w.z. meester zijn van uzelf en t.a.v. dat bestaan zonder angst zijn. Dan pas kunt u verdergaan.

Stel nu, dat u in uw leven wordt geconfronteerd met verschillende grote gebeurtenissen. Daarin zitten altijd elementen als angst, verwachting, begeerte, hartstocht en wat dies meer zij. Als wij deze dingen bezien op hun

geestelijke waarde en ze nu eens niet bekijken van uit een menselijk standpunt, dan zeggen wij: In elk van deze factoren moeten wij ergens meester worden over onszelf. Wij mogen er niet door geleid worden. Wij moeten deze dingen bewust kiezen en leiden. Hebben wij dit bereikt, dan staan wij boven het menselijk bestaan. Dit "boven het menselijk bestaan" kunnen leven en werken houdt in, dat wij voor het eerst het aangezicht van de dood zien. De dood is onze primaire angst; niet alleen in het menselijk leven, maar ook wel elders. Er komt een ogenblik, dat datgene, wat voor ons het meest verschrikkelijk is (de disharmonie van ons eigen wezen, geprojecteerd in verschillende vormen), tot uiting komt.

In de inwijding wordt men inderdaad geconfronteerd met de grens tussen Werkelijkheid en menselijke werkelijkheid; en daar ziet de mens dan dit afzichtelijke wezen, dit monster dat uit hemzelf geboren is. U moet daarvoor niet bang zijn. U moet het terzijde stellen. Er is hieraan nog een legende verbonden. Men zegt nl.: "Wanneer je dit wezen ontmoet en je wijkt ervoor terug, dan blijft het je achtervolgen." En dat is duidelijk.

De dood is een afrekenen met het leven. Het is een onthulling van wat je bent, ook in je eigen ogen. Het is misschien het enige ogenblik behalve de geboorte, waarop je leeft zonder jezelf te beschermen tegen de werkelijkheid door interpretaties, voorwendsels, vergeetachtigheden e.d. Heb je dat bewustzijn, dan kun je het niet meer van je afschudden. Je zult dat bewustzijn moeten dragen. Ga je verder en zeg je: "Wat de schijn van mijn wezen is, teresseert mij verder niet," dan betreed je de geestelijke wereld en kom je in die hogere wereld met haar eigen energie, haar eigen verhoudingen, haar eigen mogelijkheden. En nu gebeurt er iets eigenaardigs.

Op het ogenblik, dat ik als mens in staat zou zijn de hogere werelden volledig te aanvaarden (dus daar niet alleen maar als mens of als bewustzijn te leven, maar mij daarmee volledig een te gevoelen), verandert dit monsterlijke dat mij op de drempel opwacht; dan verandert de draak in een mooie prins of wordt de pad een beeldschone prinses. Het klinkt een beetje sprookjesachtig, maar het is een van de grote realiteiten van het leven. Eerst als wij de hogere wereld in onszelf hebben aanvaard, wordt al datgene, wat lelijk is, wat angstaanjagend is, wat dreigend is plotseling deel van die schoonheid.

Zo kan men t.a.v. die hogere werelden dus ook weer een paar eenvoudige regels stellen:

1. Hij, die bewust - hetzij door de dood hetzij door de symbolische dood - een hogere wereld betreedt, zal daarbij eerst zichzelf in waarheid moeten zien, aanvaarden en overwinnen.
2. Elk bestaan in een hogere wereld impliceert de energie van die wereld in het "ik" bezitten. Daar, waar het begrip niet kan worden overgebracht naar eigen bestaan of eigen wereld, zal dat deel dat niet wordt uitgedrukt als een energetische potentie binnen het "ik" bestaan.
3. Terwijl alle wetten en krachtsverhoudingen van een materiële wereld altijd zijn gehouden binnen de wetten der natuur en dus afhankelijk zijn van het bestaan, zijn alle geestelijke krachten daaraan superieur en kunnen het bestaande herscheppen.
4. Elke mens is krachtens zijn behoren tot de hogere werelden schepper. Zolang hij dit niet beseft, wordt hij beheerst door het geschapene. Op het ogenblik, dat hij de beheersing over zichzelf verwerft plus de erkenning ervan, scheidt hij binnen het geschapene met zijn wil zijn wereld volgens zijn besef van de hogere wereld. Die laatste zinsnede moet misschien iets worden verduidelijkt.

Indien ik in de hogere wereld een begrip ontvang dat niet geheel in stoffelijke waarden is uit te drukken, dan zal het u duidelijk zijn dat de energie of de energetische potentie, die als gevolg hiervan ontstaat, in harmonie moet zijn met het bewustzijn. U kunt nooit de scheppende kracht

verwerven als deel van een geestelijke bewustwording en deze in strijd met die bewustwording gebruiken. Daarom kunt u voor het "ik" ook nog stellen:

- a. Alle krachten binnen het "ik" zijn alleen bruikbaar in overeenstemming met het bewustzijn.
- b. Daar, waar het bewustzijn geen voldoende definitie kent, zal de kracht niet kunnen worden geuit, of zal zij slechts onbewust en daardoor ook onverwacht en vaak niet-erkend tot uiting komen.
- c. Om te komen tot een maximaal gebruik van de potenties, die in de mens berusten, zal hij juist zijn hogere werelden, zijn hogere voertuigen moeten beseffen en volgens een hoger bewustzijn verwezenlijken in eigen wereld.

In al het vorige heb ik de nadruk gelegd op het verschil tussen een geestelijke en een stoffelijke wereld. Dit is slechts ten dele waar. Er is echter ook nog een ander punt, dat wij wel degelijk mede in ogen-schouw moeten nemen.

Het totaal van de schepping bestaat uit één Kracht. Er is slechts één levende God. Er is slechts één primaire Oorzaak. Er is nergens een dualiteit. En dat impliceert, dat in wezen de kracht van de materiële wereld en van de geestelijke wereld dezelfde is. Het impliceert ook, dat wij onder omstandigheden het totaal van een geestelijke wereld wel degelijk kunnen overbrengen naar de stof en het totaal van een stoffelijke wereld kunnen overbrengen naar hogere werelden, naar de geest. Hier ligt de verklaring voor de wisselwerking binnen het "ik", die men zo weinig begrijpt.

Wanneer u innerlijk onzeker, instabiel bent in uw stoffelijk bestaan, dan moet dat wel voortkomen uit het feit, dat u uw geestelijk bestaan niet aanvaardt. Wanneer u met uw handelen in de stoffelijke wereld geen vergroting van inzicht en kracht verwerft, kan dat alleen voortkomen uit het feit, dat u ingaat tegen de waarheid van uw geestelijk wezen.

Men kan dan komen tot de volgende stellingen:

1. Elk proces van leven, dat een proces van bewustwording impliceert, zal de eenheid tussen hogere en lagere wereld voor de mens uitbreiden. Hijzelf is het brandpunt, waarin twee werelden elkaar samentreffen. Hij is eveneens het brandpunt via hetwelk de spiegelwerking der eeuwigheid zich voor zijn eigen wereld afspeelt.
2. Niets van hetgeen ik nu ben, is volgens zuiver stoffelijke normen te lezen of te bezien. Niets van de wereld, zoals ik haar ken, mag worden beschouwd als te zijn voortgekomen uit zuiver stoffelijke normen. Er is altijd een invloed van het geestelijke. Er is altijd een interpretatief element in elke vaststelling, emotie en waarneming in de materie.
3. Daar het geheel van mijn wereld en het geheel van haar invloeden voor mij een samenspel zijn van de waarden der hogere en der lagere werelden (de materiële werelden), kan ik daarin de nadruk leggen, zoals ik dit zelve wens.

Elke invloed, die ik materiëel interpreterend schep, heeft invloed op mijn geestelijke wereld. Elke geestelijke werking of invloed, die ik onderga of erken in mijn bewustzijn, zal mijn stoffelijk zijn onmiddellijk beïnvloeden.

Een punt, dat wel eens even nader mag worden bezien.

Er is geen sprake van dat men als mens iets alléén geestelijk of alléén stoffelijk doet. Altijd zijn die twee elementen met elkaar verweven. Maar doorgaans is uw bewustzijn gebaseerd op het materiële. U interpreteert. U ziet niet de feiten, maar u interpreteert volgens wat u als stoffelijke feiten hebt leren beschouwen en wat u volgens de ervaring als stoffelijke waarde hebt leren kennen. U interpreteert dus van uit de materiële wereld. Dan zult u via die materiële wereld de hogere geestelijke werelden,

voor zover u daaraan bewust deel hebt wel direct beïnvloeden en veranderen. U zult de potentie van de geestelijke hogere werelden, die u niet erkent eveneens t.a.v. uw wezen wijzigen. Op het ogenblik, dat u de zaak omdraait en dus van uit het geestelijke gaat interpreteren, kan - en dat is afhankelijk van uw bewustzijn - een groot gedeelte van de kracht van de geest werkzaam worden in de materie. U kunt er dus iets veranderen. U kunt er iets tot stand brengen. Maar dat kunt u alleen, indien u wederom die geestelijke waarden doet versmelten met uw werelderkenning.

Je kunt niet zeggen: "Ik doe dit alleen geestelijke." En je kunt ook niet zeggen: "Ik doe dit alleen stoffelijk." Er is niemand, die iets alléén materiëel kan doen en er is niemand, die iets alléén geestelijk kan doen. Niet in de sferen en niet op aarde en naar ik meen is dit zelfs voor God onmogelijk, omdat voor Hem Zijn schepping eveneens een geheel is.

Wij hebben dus de keuze van benadering. Die keuze van benadering is zo belangrijk, omdat ons besef van een hoger bestaan of een hogere wereld het ons mogelijk maakt die hogere wereld actief in de materie tot uiting te brengen. Wij behoeven niet uit te gaan van de lagere stoffelijke wereld, die ons ervaring moet bijbrengen en die ons menig oordeel en veroordeling bezorgt. Wij kunnen uitgaan van de hogere geestelijke wereld; en met die hogere geestelijke wereld scheppen wij - voor zover ons begrip het mogelijk maakt - een inzicht in een waarde, die verdergaat dan de materiële wet. Gelijktijdig scheppen wij voor het in ons resterende een kracht, die het ons mogelijk maakt in te grijpen daar, waar de stoffelijke wet tekort zou schieten.

Wij hebben in onszelf het vermogen om uit de hogere werelden al datgene te compenseren, wat er in onze wereld niet in orde is. Maar wij kunnen dat nooit doen door alleen geestelijk te werken. Wij kunnen dit slechts doen, indien wij een geestelijk besef omzetten in een stoffelijke daad met de wetenschap, dat een deel van het geestelijk besef niet kan worden omgezet, maar een kracht wordt, die via onze wil plus onze daad, die harmonisch moet zijn met de wil, direct en gericht wordt geuit in onze eigen wereld.

Hier is dus voor de zelfverwerkelijking weer een zeer belangrijke factor gevonden.

In de eerste plaats is het een ten dele onafhankelijk zijn van de stoffelijke omstandigheden, want zij beheersen ons niet. Wij kunnen de stoffelijke omstandigheden voor een groot deel beheersen.

In de tweede plaats leert het ons, dat wij nimmer via een ander of van uit een ander iets kunnen doen of bereiken. Wij kunnen het alleen van uit onszelf doen. En daarmee wordt de wereld eigenlijk ook een beetje anders.

Als je jezelf verwezenlijkt als dat wat je bent (het eeuwige wezen, geuit in vele tijden en vele vormen), dan is er geen plaats voor de erkenning van medelijden, van sentimentaliteiten, van voorbehoud enz. Er is sprake van een wet, die in je wezen ligt, je geestelijk wezen. Dat is hetgeen, wat voor jou regeert. Alle mensen om je heen zijn daarbij eigenlijk van minder belang. Zij spelen een rol binnen de kosmische eenheid, waaruit je bewustzijn stamt. Zij spelen echter geen rol als afzonderlijke mensen in de wereld, waarin je leeft. Zodra je hen als een afzonderlijke factor in je eigen wereld gaat beschouwen, zul je de geestelijke krachten, waarover je kunt beschikken, maar moeilijk tot uiting kunnen brengen; je zult er moeilijk iets mee kunnen doen. Het is juist je begrip van de eenheid in het hogere plus de - ik zou haast zeggen - onverschilligheid voor de vorm, waarin de dingen zich manifesteren, die je de kracht bewust kunt doen richten. Het is de gelatenheid, waarmee je het onvermijdelijke aanvaardt, die eveneens de geestelijke erkenning waarde geeft boven de materie.

De meeste mensen zijn weleens opstandig. En dat is te begrijpen. Maar wilt u uzelf verwezenlijken, wilt u zich bewust worden van wat u kos-

misch gezien eigenlijk bent, dan zult u ook van een dergelijke luxe afstand moeten doen. In opstand komen helpt immers niet. Het verweer helpt niet. De erkenning is het enige middel dat kan helpen. En ik geloof, dat we daarmee één van de meest belangrijke punten in de bewustwording voor onszelf nader kunnen omschrijven.

Ik heb al gezegd: Het is mij onmogelijk om de wetten van de hogere werelden en hun krachtsverhoudingen hier in eenvoudige woorden voor u begrijpelijk weer te geven. Ik kan slechts een zeer algemeen beeld gebruiken. Maar ik kan u via deze regels naar ik hoop duidelijk maken, hoezeer u zelf macht hebt over uw eigen leven. U bent niet afhankelijk van de wereld of van het toeval. U bent alleen afhankelijk van uw innerlijke geestelijke harmonie. Heeft u die erkend, bent u achter het begrip "dood", achter de grens van wereld-zijn in stoffelijke zin doorgedrongen, dan kunt u de materiële wereld hervormen, herscheppen en veranderen.

Toch zullen er banden bestaan. Men kan daar niet aan ontkomen. Het zijn geen banden, die in materiële vorm uit te leggen zijn. U kunt niet zeggen b.v.: Ik ben gehuwd, of ik ben verliefd en dat is een band. Of: Ik heb een verplichting en dat is een band. Zolang dit materiële waarden zijn en anders niet, zijn ze nietig, hebben ze geen betekenis, tenzij wij die zelf eraan willen toekennen.

Maar in de kosmos bestaan er natuurlijk harmonische verhoudingen. In die hogere werelden bestaan er harmonieën, die worden bepaald door het wezen der entiteiten.

Als wij zeggen: U behoort tot een bepaalde Straal, dan gebruiken wij een heel populaire uitdrukking om te zeggen: De grondwaarde van uw wezen is harmonisch met die van een groot aantal andere wezens. Daar, waar die harmonie volledig is, ontstaat er een binding, een resonantie, die in geen enkele wereld en onder geen enkele conditie kan worden teniet gedaan. Dat moet u goed begrijpen.

Deze dingen kunt u echter ook in de geest erkennen; en zijn zij in de sferen erkend. (in die hogere werelden, welke voor de mens na de dood schijnen te komen) dan kunt u, als u tot de stof terugkeert, het bewustzijn daarvan meebrengen; en dan krijgen we natuurlijk ook weer een uiting daarvan in de materie. Maar die uiting is nu niet meer een willekeurig iets van hartstocht, van liefde, van haat of van verplichting. Het staat er geheel los van. Het is geworden: het erkennen van een harmonische verhouding, waardoor de kracht, die in het eigen "ik" als potentie bestaat, ook in de ander bestaat.

Er zijn altijd mensen op deze wereld, die zozeer op elkaar zijn afgestemd dat zij eenvoudigweg door de actie van de harmonische factor worden gebracht tot een gelijkgerichte ontlading van de in hen aanwezige energie. Dit is het enige noodlot, dat er bestaat. Dit is het enige, waaraan wij niets kunnen veranderen. Niemand zal ooit in staat zijn een in de hogere werelden bestaande harmonische werking en waarde in de materie teniet te doen of te wijzigen. Al het andere kunnen wij veranderen. Slechts onze aanvaarding van een stoffelijke begrenzing en de beperkingen van ons bewustzijn t.a.v. de geestelijke werkelijkheid zijn bepalend voor het niet gebruiken van de in ons berustende krachten, voor het niet tot stand brengen van die dingen, welke wij misschien wensen, maar die wij alleen waar willen maken op een manier, die van uit een geestelijk standpunt gezien onmogelijk is.

-:-

HET HERSCHEPPEND VERMOGEN.

Herscheping.

Als wij een materie hebben, dan heeft deze een eigen structuur en een bepaalde vorm. Zodra wij een kracht van buitenaf daarop aanwenden, die op deze structuur invloed heeft, kunnen wij deze vorm veranderen. Een voorbeeld van dat herscheppen kunnen wij misschien het eenvoudigst nemen, als wij uitgaan van gewalste staalplaten.

Ik heb een gewalste staalplaat. Deze heeft bepaalde eigenschappen, ze heeft ook een bepaalde vorm. Nu onderwerp ik deze staalplaat aan een zeer sterke verhitting, waaraan ik ook zuurstof toevoer. Terwijl ze zo wordt verhit, breng ik haar onder een pers, die met een enorme kracht er een totaal nieuwe vorm aan geeft. Als ik dan het eindproduct bekijk, dan is door de toevoeging van zuurstof de eigenschap van die staalplaat aanmerkelijk veranderd. Zij is b.v. minder taai geworden; daarentegen heeft zij door de grotere oxydatie een veel grotere hardheid verkregen en wij zien daarnaast dat er een vorm is ontstaan.

Als wij ons afvragen hoe dat komt, dan kunnen wij zeggen: Er zijn twee krachten opgetreden. De eerste was de kracht, die de structuur aantastte (oxydatie); de tweede was de kracht, die de vorm veranderde. In zekere zin is hiermede dus iets herscheping.

Nu noemen we dat geen herscheping, we noemen dat een bewerking, omdat wij daarbij uitgaan van een materiaal dat wij kennen en dat wij beheersen. Op het ogenblik, dat ik een dergelijke actie zou volvoeren zonder daarbij die instrumenten te gebruiken, dan zou men wel kunnen spreken van een herscheping. Men zou het dan geen bewerking noemen om de doodeenvoudige reden, dat er geen logisch verband meer ligt tussen de procedure en het eindresultaat. En daarmee hebben wij voor het begrip "herscheping" naar ik meen wel de definitie gevonden.

Herscheping is dus het veranderen van de eigenschappen en structuur en/of vorm op een wijze, die voor de doorsnee-mens niet in een logisch verband staat met het oorspronkelijke product.

En nu wij dit zo hebben geformuleerd, kunnen wij eens gaan praten over de mogelijkheid tot herscheping, die er voor een ieder bestaat, die voldoende geestelijke kracht heeft.

Geestelijke kracht is natuurlijk een heel vage definitie. Maar als ik nu eens zou stellen: Ik heb rauwe energie, dus gewoon energie en verder niets. Dan kan ik door die energie alles, wat fijnste materie is, versnellen of vertragen. Ik kan dus van alles daarmee doen. Wij nemen maar weer een voorbeeld en nu uit de techniek.

Ik heb lood. Ik onderwerp dit lood aan een zeer sterk bombardement met electronen en neutronen. Het resultaat is, dat het lood zijn structuur wijzigt en een ander materiaal wordt. Ga ik er lang genoeg mee door, dan kan ik er goud van maken. Zou ik nog verder doorgaan, dan kan ik er ten slotte zelfs platina van maken. Dit is een bekend systeem.

De kracht, die hier wordt gebruikt (zij het een enorm grote via een magnetron) is dus electronische kracht. De geestelijke kracht heeft dezelfde grondwaarde, die wij ook in de electriciteit zouden kunnen veronderstellen. Wij kunnen niet zeggen: Het is een versnelling van kleinste delen. Het is de versnelling. En die versnelling kunnen wij toepassen waar wij willen. Ik kan haar toepassen op elk willekeurig stukje materie, waarop ik die kracht kan concentreren, waar ik haar dus actief kan maken. En daar gebeurt dan het volgende:

Ik heb een stukje materie. Die materie heeft een bepaalde vorm. Zeg, een levende cel. Zij heeft in die vorm bepaalde eigenschappen. Zeg: de celkern, die de actie, de eigenschappen van de cel en haar uitwisse-

lingsprocessen bepaalt. Nu ga ik die energie gebruiken. Ik kan dat op twee manier doen. Ik kan de energie zo ontstellend scherp ontladen, dat de zaak eenvoudig verdwijnt; ik kan die cel dus in haar bestanddelen ontbinden.

Indien men dat doet met gewoon materiaal, dan zullen de bestanddelen neerslaan. Er bestaat b.v. een proces, waarbij men metaal aan een zeer hoge elektrische spanning onderwerpt. Er slaat een zeer hoge spanning over. Het gevolg is, dat een deel van een der elektroden wegbrandt. Maar nu doet men dit in een luchtledig. Men heeft dat luchtledig zo gesteld, dat er om de elektrode een vorm is; dat kan b.v. glas zijn. Dat glas krijgt dan een neerslag van het metaal. Het is op een uiterst fijne wijze overtrokken met en zelfs ten dele doordrongen van dit metaal. Dit glas is dan elektrisch geleidend geworden. Een procedure, die niet veel wordt gebruikt, maar dat toch in de techniek bestaat.

Doe ik ditzelfde met de cel, dan zullen de bestanddelen worden opgenomen in de omringende cellen. De omringende cellen zullen sterker worden, zij bevatten meer materiaal en daar, waar de cel is weggevallen, is niets. En omdat in een levend weefsel ruimte maar zeer beperkt kan bestaan, zullen de omringende cellen onmiddellijk beginnen met het delingsproces. Ze zijn groter en sterker geworden. Er ontstaat celdeling en de ledige ruimte is gevuld. Ik heb dus op deze manier door een cel weg te nemen in feite een andere cel geschapen; en die andere cel heeft de eigenschappen van de omringende cellen.

Maar waarom zou ik het zo ingewikkeld maken. Ik kan het veel eenvoudiger doen. Laten we zeggen, dat we als de wereld vredelievend wordt een aantal kerkklokken (gegoten metaal) en een aantal kogels nodig hebben. Ik voer zoveel energie aan, dat de kerkklok vloeibaar wordt. Zij verliest haar vorm. Ik heb nu een vorm gemaakt. In die vorm giet ik het metaal en ik krijg kogels.

Ik heb een cel. Ik breng de delen van die cel zo intens in beweging, dat in feite die cel bestaat als een beperkt, gasvormig geheel. Uit dit gasvormige geheel neem ik de verschillende losse elementen (dus atomen en enkele moleculen), ik groepeer ze volgens een nieuwe vorm en ik heb een cel met totaal nieuwe eigenschappen.

U ziet, dat bij deze herschepping de kwestie helemaal afhangt van de vraag:

- a. beschik ik over voldoende energie en in dit geval
- b. beschik ik over de juiste vorm.

Herscheppen met geeste/kracht is nu gebaseerd op weten, of zo u/lijke wilt op voorstellingsvermogen plus energie, die niet is gebonden aan stoffelijke maatstaven. De geestelijke energie kan elke vorm aannemen. Bij stoffelijke energie gaat dat niet zonder meer; er zijn daar dus altijd tussenfasen. Geestelijke energie kan echter in elke stoffelijke vorm van energie - gebonden of niet - onmiddellijk worden geuit. Mijn voorstellingsvermogen vormt de matrix (de moedervorm), waarin ik dus iets ga presteren. Mijn bewustzijn neemt die moedervorm en omdat ik kracht heb (want ik heb die energie), ontstaat er - en dat is dan op astraal terrein - een vorm, die zo vast is, dat het hele proces van ontbinding en omvorming zich alleen binnen die vorm kan afspelen. Binnen die vorm komt de energie verder tot uiting. En als ik die matrix heb vastgelegd, dan is ze (het is een astraal vorm) niet alleen iets wat de buitenkant bepaalt, maar het bestaat uit een hele reeks velden en veldverhoudingen, waardoor elke flux van energie wordt bepaald, elke definitie van stukjes materie. Dit is dus één van de processen, waarmee men het herscheppen het gemakkelijkst tot stand brengt. Er zijn er meer.

Voor de doorsnee-mens is dit heel moeilijk te hanteren. En daarom roept hij vaak geestelijke krachten of geestelijke waarden te hulp. Er zijn op aarde ingewijden geweest, die dat hebben gedaan. Wij kunnen hier b.v.

Paracelsus aanhalen. Ik zou ook anderen kunnen aanhalen. In de tempel van Aesculapius b.v. was Hyptheptha, een zeer bekend arts, van origine eigenlijk een Egyptenaar, die dit proces ook beheerste. Deze mensen deden het volgende. Ze zeiden:

In de geestelijke wereld bestaan de perfecte vormen. Wanneer ik de perfecte vorm in mij kan opnemen, dan behoef ik haar niet te begrijpen; ik moet haar alleen maar absorberen. Dus zuiver een geheugenkwes- tie. Dan kan ik die vorm dus projecteren in mijn eigen wereld. Zoals je met een projectie iets kunt vergroten maar ook kunt verklei- nen, zo breng je het dan op de schaal, waar je het wilt laten werken. Op deze manier heb ik dus de goddelijke Oervorm, de perfecte vorm. Ik heb mijn eigen energie. Ik behoef die vorm niet bewust te kennen. Ik heb haar alleen maar geabsorbeerd. Ik denk aan de goddelijke perfec- tie, denk aan datgene, waarin die vorm moet optreden en nu laat ik de energie werken. Ik zeg: Ik wil scheppen. Het resultaat was inderdaad dat er heel eigenaardige veranderingen plaatsvonden.

Hyptheptha was o.m. beroemd om het feit, dat hij gebroken lede- maten, zelfs als er stukken bot weg waren, in een fantastisch korte tijd kon genezen. En wat was nu eigenlijk de kwestie?

Hij nam de mens in zich op. Hij probeerde het beeld van die mens te asso- ciëren met de goddelijke mens, de perfecte mens, zoals men die kende in de oude voorstellingen. Hij dacht aan die perfecte mens en liet dan de energie van zijn wezen los op die persoon. Nu was de meest onvolmaakte plaats meestal de plaats waar de breuk zich bevond of waar de splinters van het bot eenvoudig weg waren. En zo begon daar heel eenvoudig een nieuw deel aan te groeien.

Hij heeft eens gezegd bij wijze van grapje maar toch kentekenend voor de mens: "Het is jammer, dat de kracht der goden in mij zo weinig sterk is, want zo deze kracht groot genoeg zou zijn, waarlijk, ik zou u niet ge- nezen maar ik zou u hervormen tot de schoonste en edelste mens van deze wereld."

Dus het idee: ik zou u eigenlijk helemaal moeten kunnen aanpassen aan die perfecte vorm.

Wij scheppen ook, wanneer wij iets maken. U kunt een stuk hout nemen. U kunt dat stuk hout snijden en er iets uit maken wat er nog niet was. Dat is ergens scheppen. U werkt dan met het materiaal, dat aanwezig is in een grove vorm, nl. in hout, dat een cellenstructuur is, die weer be- paald wordt door de chemische werkingen, die zich in de plant afspelen en de eigenschappen, die in de cellen van de plant zijn vastgelegd. Maar stel nu eens, dat we geen boom hebben, dan kunnen wij hout maken, als wij maar weten hoe een boom is.

Nu bestaat er in de kosmos dus van alles een oervorm. Dat is voor sommigen een geloof, voor anderen een wetenschap. Maar als wij stellen, dat God denkt en dat het de goddelijke Gedachte is die scheidt en voort- brengt, dan moeten wij ook aannemen dat elke mogelijke vorm, die ooit heeft bestaan of zal bestaan, in God bestaat; en dat elke natuurlijke vorm - "na- tuurlijk" betekent dus: niet door mensenhanden gemaakt - die bestaat in het Goddelijke moet bestaan volgens de wetten van het Goddelijke: perfect har- monisch, perfect evenwichtig en met alle eigenschappen tot in de klein- ste kleinigheid volmaakt.

Die beelden bestaan in wat men de spiegelsfeer noemt. Siegelsfeer is een naam, meer niet. Men stelt zich dus voor, dat God denkt en dat die gedachten a.h.w. zichtbaar worden op een soort scherm. Dat scherm is dan de ijle kracht van het Leven, waarin God scheppend werkt. Ik kan die vorm daar dus zien. Zodra ik die vorm zie (zien is een betrekkelijke term), kan ik haar verwezenlijken; zij is mijn matrix geworden.

Nu bestaan er in die goddelijke wereld niet alleen de dingen, die wij kennen als vorm. Er bestaan ook abstracties. Leven b.v. is iets, wat voor ons een proces is dat wij wel kennen, maar dat in zijn defintie ergens ab-

stract blijft. Wij kunnen het alleen uitdrukken als een vorm van actie, van beweging. Maar in zich is het een eigenschap, die ook statisch kan worden uitgedrukt, dus zonder beweging; in het Goddelijke wel te verstaan.

Als ik de vorm "leven" neem en ik ken het wezen ervan, dan kan ik de toestand van leven scheppen in elke willekeurige materie. Ik breng eenvoudig mijn geestelijke kracht in diezelfde vorm en ontlad haar in die vorm op een willekeurige structuur.

U hebt misschien wel eens gehoord van de vroegere alchemisten of tovenaars, die zich bezighielden met homunculi (kunstmatige mensjes), die in retorten werden gemaakt. Als u een beschrijving van de geaardheid ervan wilt hebben, dan vindt u die o.m. in de z.g. klassieke Walpurgisnacht van Faust.

Zo'n homunculus is dus eigenlijk niets anders dan een samenstel van materie. Maar ik heb het proces "leven", de status "leven", daarin geprojecteerd en daar ontstaat dan tussen de bestanddelen een verhouding, die zich uitdrukt als leven. Ik heb dus scheppend gewerkt. Ik heb leven geschapen.

Nu begrijpt u wel, dat dat leven niet altijd een geest zal inhouden. Daarom stelt men voor de astrale wereld, dat het mogelijk is schillen te scheppen, die niet bezielde zijn. Want wat in de materie moeilijk is, omdat er zo ontzettend zware bindingen bestaan tussen de materie-delen en omdat de verhoudingen daar zo erg precies zijn en zo moeilijk te beïnvloeden, kan men van de astrale wereld zeggen dat deze fijne materie in elke willekeurige vorm te gieten is. Het verschil is bij wijze van spreken: iets maken door water in de vorm te gieten of ijzer in de vorm te hameren. Dan is het ijzer de materie en het water is in deze vergelijking de betrekkelijk amorf kracht, die wij de astrale kracht noemen. Wanneer ik dus de gedachte heb, dan vorm ik daarmee een wezen. Ik kan aan dat wezen een zeker leven geven en zekere eigenschappen, maar het heeft geen ziel. Het is niet bezielde.

Hier heeft u dus eigenlijk de kern van het scheppen, dat de gemiddelde mens doet. Want het scheppingsproces en het scheppend denken zullen bij de doorsnee-mens niet in de materie tot uiting komen. In de eerste plaats weet hij niet hoe hij dat moet doen. Hij heeft daar de vorm, het goddelijke werkelijkheidsbeeld niet voor. In de tweede plaats zou hij niet weten hoe hij zijn geestelijke en andere energieën daarvoor zou moeten ontladen. In de astrale wereld doet hij het echter wel. Daar bouwt hij uit zijn gedachten voortdurend allerhand vormen en schrikvormen; en die vormen worden bezielde door de kracht van het astrale, gebonden volgens de krachtregels en -wetten, die het bewustzijn heeft gesteld en tot onderlinge binding heeft gebracht via geestelijke kracht.

Maar ik geloof niet, dat u zich daarvoor zo bijzonder interesseert. U zoudt liever willen weten hoe u b.v. in een mens, die ziek is iets kunt herscheppen. Inderdaad. Dat is praktisch en daarmee zou men meer resultaat kunnen behalen. Maar om dat te doen - en dat moet u heel goed begrijpen - moet er een geestelijk beeld. Dat beeld zoudt u bewust in de geest kunnen zoeken of in het Goddelijke als uw bewustzijn maar groot genoeg is./zijn

Een bekend voorbeeld: Een grootmeester, een adept le klas, wandelt door de bergen van Thibet. Hij komt een jongeman tegen, die volgens hem wel voor inwijding in aanmerking komt. Hij praat een tijd met hem. De jongeman heeft geen eten bij zich; hij zal honger moeten lijden. Wat doet de adept? Hij weet wat tsjampa is (een soort gemalen vlees in poedervorm), hij kent de structuur daarvan. Hij kijkt naar een steen, hij ontlad het beeld van de voeding (de geestelijke voeding) via het beeld stoffelijke voeding op die steen en zegt tegen de ander: "Ga er heen, steek je hand in die steen en haal er zoveel voedsel uit als er nodig is."

Zolang de man voedsel nodig heeft, blijft de ingewijde het beeld handhaven. Zodra echter blijkt, dat de ander voldoende heeft gehad, trekt hij het beeld terug en de steen is weer gewoon steen. Want hij heeft alleen dat deel gewijzigd, wat nodig was; het andere gedeelte laat hij terugkeren tot zijn eigen vorm.

Op deze manier kan een adept dus ook in een menselijk lichaam ingrijpen. Hij kan de cellen van een lichaam b.v. zo beïnvloeden, dat bij een slangenbeet het gif automatisch naar buiten wordt gebracht, zodat de parçels van het gif op de huid, waar de beet is geweest, weer gevormd en dus afgewist kunnen worden. Iets, dat sommige fakirs doen. Hij kan nog verdergaan. Hij kan eenvoudig de geaardheid van het gif veranderen, zodat het niet meer toxis is. Maar daarvoor heeft hij kracht nodig plus een voorstelling; en als die er niet is dan bereikt hij weinig.

Daarom moet u goed onthouden, dat als u wilt herscheppen bij genezing - en soms is dat nodig, indien b.v. bepaalde zenuwkanalen onderbroken zijn - dan moet u daar nieuwe cellen scheppen met een verbinding in plaats van een onderbreking. Waar een ziek weefsel is dat volledig is aangetast, zoudt u de oude cellen moeten vernietigen en er nieuwe voor in de plaats stellen. Maar dat kunt u alleen doen, indien er een geestelijk beeld is. En dat geestelijk beeld is niet alleen maar het geval van genezen. Dat geestelijk beeld is een harmonische relatie tussen u en het zieke. Dus niet de zieke, maar dat wat ziek is. Indien er voor u een persoonlijke verbinding met het zieke orgaan zou bestaan (de zieke zenuwbaan, de zieke spier of wat het ook is), dan zoudt u daardoor de geestelijke kracht kunnen ontladen en zo alles, wat er fout is, kunnen oplossen en kunnen herscheppen.

Het is een tamelijk ingewikkeld onderwerp. Maar dat herscheppen doen wij eigenlijk vaak onbewust. Wist u dat u voortdurend bezig bent om uw eigen lichaam te herscheppen? Voortdurend breekt u cellen af, die niet meer een voldoende stofwisselingsproces hebben en u vervangt ze door nieuwe. Dat is ook een vorm van herscheppen. U kunt zeggen: Dat is in het lichaam ingebouwd. Maar de levenskracht, waardoor de cel wordt beziel, komt uit uzelf voort.

Als u dood bent, dan kunnen we een cel misschien een tijd in leven houden. Wij kunnen haar tot deling bewegen, maar wij kunnen het nooit zo ver brengen, dat het weefsel zichzelf vernieuwt.

U doet het natuurlijk niet onbeperkt. U wordt ouder; en als u ouder wordt, is dat niet alleen maar een kwestie - zoals sommige mensen denken - van: de weefsels willen niet meer. Het is doodgewoon een langzaam vergiftigingsproces. In uw stofwisseling worden bepaalde stoffen niet meer voldoende afgescheiden. Bepaalde afscheidingsproducten, vooral van de spieren en ook de afvalproducten in het bloed, dat zichzelf ook voortdurend vernieuwt, hopen zich op en daardoor is het niet meer mogelijk om zonder meer een cel te vernieuwen. Men laat iets steeds meer wat langer staan.

Als wij een kind bezien, dan kunnen we zeggen: Een kind verandert zijn spierweefsels en cellen gemiddeld eens per 4 jaar. Iemand van ca. 25 jaar doet een eens per 7 jaar. Maar bij iemand van 50 jaar vraagt diezelfde vernieuwing 16 tot 18 jaar. En dat wil zeggen, dat het functioneren steeds slechter gaat. Dat is nu het ouder- worden.

Nu kunt u zeggen: Ik heb de geestelijke kracht om te beseffen dat ik die gifstoffen moet wegwerken. U kunt dat niet doen door te zeggen: Ik moet ze afscheiden. In de geneatie is het nog wel mogelijk om daar iets aan te doen. Men gebruikt daarvoor orale doses van minstens 0.5 mg. vitamine E. per dag. Dat is voor ouden van dagen absoluut niet schadelijk. Als ik dat echter geestelijk doe, zeg ik: Ik ga die afvalstoffen veranderen in iets wat onschadelijk is.

U hebt wel eens van ingewijden gehoord (een van de meest bekende is de Comte de St. Germain), die schijnbaar het eeuwige leven hebben. Die mensen blijven even jong, even energiek. En niemand begrijpt hoe dat gaat. Het is echter heel eenvoudig. Wat zij doen, is niet hun lichaam herscheppen. Zij hebben alleen in zichzelf de matrix gevonden, waarmee alle gift (dus elke stof, die schadelijk is voor dit vernieuwingsproces) wordt omgezet in een onschadelijk stof. Het is een verandering van moleculair-structuur, verder niet. Maar omdat deze verandering eenmaal in hen bestaat, want de geestelijke kracht heeft die ingeschapen in o.m. de werking van de lymfeklieren en van het bloed (hoofdzakelijk de witte bloedlichaampjes), zal dat lichaam voortdurend, zoals bij een jonge mens, zich gemiddeld eens per 5 à 6 jaar blijven vernieuwen. Zij blijven jeugdig en veerkrachtig. Zij verliezen niets van hun mogelijkheden.

U kunt dat misschien niet. Maar u kunt wel iets anders doen. U kunt begrijpen, dat harmonie het beginsel is van alle leven. Alle levensprocessen en alle leven bestaan nl. uit de evenwichtigheid tussen wat wij zouden noemen: goed en kwaad.

Neem een cel. Die cel bestaat. Zij is goed. Op het ogenblik, dat zij goed is, begint zij stoffen op te nemen en af te scheiden. Daardoor ontstaan er gifstoffen (dus kwaad). Het kwaad wordt ten dele afgescheiden, ten dele kan het in de cel blijven. Op een gegeven ogenblik wordt het kwaad te groot, de harmonie wordt verstoord en de cel sterft. Als het kwaad er helemaal niet is, blijft de cel een potentie. Zij heeft geen levensproces en kan dus niet reageren.

Wat in uw lichaam moet bestaan, is eigenlijk een perfect evenwicht tussen goed en kwaad. En die harmonie kunt u alleen handhaven door in uzelf een zo groot mogelijke blijmoedigheid en een zo gezond mogelijke interne huishouding te scheppen; wat voor de meeste mensen betekent, dat ze zich hier en daar een beetje moeten beperken en elders eens wat minder lui moeten zijn.

En nu komt eigenlijk de clou van alles. Wanneer men zich bewust is een schepsel Gods te zijn en men is in staat dit "ik ben een schepsel Gods" te stellen boven alle beperkingen van de materie, dan ontstaat er een harmonie met de geestelijke vorm: de goddelijke mens. Dat begrip is in ons heel beperkt, maar het brengt met zich mee dat een zeker deel van die geestelijke kracht wordt ontladen. Een mens wordt daardoor wat minder snel oud en hij wordt daardoor ook wat mooier. Want het herscheppingsproces, waaraan u waarschijnlijk weinig of geen aandacht hebt geschonken en dat toch bestaat, wordt zelfs door de gewone menselijke gedachte veroorzaakt. Zeker, die gedachte staat weer in verband met het geestelijk leven en er komen dus ook geestelijke krachten in het geding.

Maar waarom ziet de oppasser van de zeeleeuwen er na 30 jaar uit, alsof hij er zelf een is? Hoe komt het, dat man en vrouw, die oorspronkelijk heel verschillend zijn, er na 50 jaar huwelijk uitzien als tweelingen, die per ongeluk met elkaar getrouwd zijn? Hoe komt het, dat een mens, die voortdurend bezig is met edele dingen en op zichzelf zo lelijk was als een aap, op een gegeven ogenblik een bijna serafijnse sereniteit over zich krijgt en een uiterlijk heeft, waarin de eigen wezenstrekken wel behouden zijn, maar waarin alles veredeld is? Kijk, ook dat is herscheppen.

Wanneer de gedachten van de mens voortdurend zijn geconcentreerd op het hogere en op het betere, zonder dat daardoor de materie wordt ontkend, dan wordt dat hogere en dat betere naar de materie overgedragen. De geestelijke krachten, die daarmee gepaard gaan, zijn dan werkzaam in het lichaam. Zo kunt u dat voor uzelf doen.

Maar als ik nu een stap verderga, dan kan ik dit ook voor een ander doen. Want de kracht van de geest is niet beperkt tot een bepaalde vorm. Zij is a.h.w. amorf. Zij kan in elke vorm, die het bewustzijn vindt en waarmee het "ik" harmonisch is, worden geuit.

Als ik een lelijk kind heb (weer een voorbeeld, dat sommigen van u

misschien uit de praktijk kunnen bevestigen) en de moeder heeft het kind op een onzelfzuchtige wijze lief, zodat het de schoonheid in dit kind voortdurend zoekt (dus datgene, wat er goed in is), dan wordt die baby, die met een halfjaar tot een jaar eigenlijk lelijk is, langzaam maar zeker mooi. Ook het omgekeerde gebeurt:

Het kind is in het begin knap. Het wordt een jaar of vier en het begint lastig te worden. De ouders, die het eerst aanbeden hebben, die er een toppunt van schoonheid in wilden zien en daardoor de charme, het goede en het harmonische in het kind tot uiting brachten, beginnen het nu als een hinderpaal te zien. Het kind ervaart dit. De kracht van de ouders en het denken van het kind gaan nu dus in tegengestelde richting; en het jongetje, dat met $3\frac{1}{2}$ jaar nog een cherubijntje was, is met 5 jaar een sproetig monster dat eigenlijk te lelijk is voor deze aarde.

Als u het zo eens bekijkt, dan zult u zien dat u veel meer herschept in het leven dan u wel denkt. En er is niet zoveel nodig om die processen bewust te gebruiken.

U hebt iemand in uw omgeving. U bent u helemaal niet zo sterk geestelijk bewust dat u de oervorm kunt vinden en de kracht dan volgens de vorm bewust door uw wezen op de ander kunt ontladen. Maar u kunt wel uw denken over die ander beheersen. U kunt de gevoelens, die u de ander laat toevloeien beheersen. U kunt dus datgene, wat geestelijk in u met die ander harmonisch is, maken tot een kracht, welke de ander toevloeit.

Heeft u nooit mensen meegemaakt die binnen kwamen, eigenlijk zonder iets bijzonders te doen en die u, toen ze weggingen, veel prettiger achterlieten; dat uw hoofdpijn b.v. ineens weg was; dat u plotseling meer energie had en u zich prettiger gevoelde? Die mensen zijn er. Dat zijn mensen, die een zeer grote sympathie voor het leven hebben. Zij geven door de erkende harmonie iets van hun geestelijk vermogen af aan de ander. En denkt u nu niet, dat u bent opgeknapt. Zij hebben slechts bepaalde dingen, die bij u niet harmonisch waren, herschapen in harmonie. Dat is nu het meest simpele principe ervan.

Men kan over dat herscheppen zeer ingewikkeld spreken. Men kan zeggen: Ik herschep iets door het helemaal van vorm te veranderen. Natuurlijk, dat is waar. En om dit onderwerp weer met een beeld te besluiten:

Er was eens bij Rubens een leerling, die betrekkelijk begaafd was en die tot opdracht kreeg een kruisiging te schilderen. De meester had dat onder zijn toezicht en het kwam er wel uit, maar het was een beetje eigenaardig, wat zoetelijk. Toen het klaar was, kwam de meester; en met een paar penseelstreken, misschien maar 4 of 5, had hij een vakkundige voorstelling veranderd in een kunstwerk. Hij had met die paar penseelstreken aan de Jezus, die eigenlijk geen bijzondere uitdrukking had, die een formaliteit was, de gelaatstrekken van een bovenmenselijk lijden gegeven.

Het bewuste stuk hangt op het ogenblik in een groot museum in Brussel. Het is niet door Rubens gesigneerd, maar het heeft het kenteken van deze meester. De geest van Rubens vond het niet nodig het geheel te herscheppen, om de opstelling van de figuur enz te veranderen. Het was hem voldoende enkele penseelstreken aan te brengen, waardoor datgene wat er voor hem in leefde zichtbaar werd. Ik geloof, dat wij daaruit wat herschepping betreft als mens de juiste en grootste les kunnen trekken.

Om te herscheppen behoeven wij niet alles te veranderen of op te lossen. Zeker, het is mogelijk. Maar waarom zouden wij het doen? Wij kunnen het misschien niet eens. Maar wij kunnen datgene, wat in ons bestaat, soms haast oppervlakkig met een gedachte, met de wil, met een kleine projectie, in een ander wezen aanbrengen. En dan hebben wij het karakter van die ander niet veranderd, maar wij hebben de goede aspecten ervan versterkt en daardoor lijkt het heel anders.

Wij hebben de feitelijke toestand van onze patient eigenlijk niet gewijzigd, maar wij hebben de eigen verhouding van de patient tot zijn kwaal veranderd en het resultaat is: een genezing.

Met kleine dingen kunnen wij onnoemelijk veel bereiken. Het werkelijke herscheppen met geestelijke kracht uit het Goddelijke, een totaal nieuwe vorm a.h.w. creëren uit de goddelijke Gedachte en die tot werkelijkheid maken in b.v. de materie, dat is maar een enkeling gegeven. Maar met je bewustzijn, waarin geestelijke krachten wel degelijk bestaan, de kleine dingen wijzigen door een gevoel van harmonie, door een zekere concentratie ten goede (niet eens de wil om te veranderen, maar de concentratie ten goede) je denken a.h.w. zo sterk in de ander leggen dat het pakt, daarmee kun je je wereld als gewoon mens herscheppen. En ik geloof, dat dit in de praktijk voor u wel de meest eenvoudige, de beste en steeds bruikbare methode is.

Doordringen tot de spiegelwereld, waarin Gods volmaaktheid bestaat, betekent geestelijk loskomen van heel veel lagere sferen, van heel veel beperkingen. Maar het goede dat in elke geestelijke wereld bestaat, de harmonie die in elke lichtende geestelijke wereld toch ergens het principe van de sfeer is overdragen aan je besef van je wereld, dat is betrekkelijk eenvoudig. Daarvoor heb je zelfs geen bewuste kennis van een geestelijke sfeer nodig. En daarmee bereik je resultaten.

Laten wij dit onderwerp besluiten met de hoop uit te spreken dat u dat wilt proberen. Want de goddelijke Kracht leeft in ons allen. In ons allen - mens en geest - is er een méér aan kracht, meer dan wij normaal gebruiken. Indien wij de harmonische waarden, die in ons leven, leren projecteren in de wereld rond ons, zal die kracht actief worden; en zo ons instellend op een grotere harmonie t.a.v. de wereld, maken wij de wereld t.a.v. ons harmonischer.

Ik geloof, dat dit een heel mooi resultaat is, dat bijdraagt tot verdere geestelijke bewustwording en ook - en dat mogen wij niet vergeten - tot een langzame maar niettemin toch wel heel voorname erkenning van ons eigen wezen en onze eigen waarden, zelfs in de materie.

:--:

A A N P A S S I N G

Negende Les.

INSTINCTIEVE REACTIES.

I.

Als de mens in zijn bestaan wordt bedreigd, dan zal hij heel vaak instinctief reageren op het gevaar, ook indien deze reactie volgens zijn redelijke vermogens, volgens zijn werkelijke inzichten absurd, onmogelijk en onbruikbaar is.

Dit klinkt voor de meeste mensen aanvaardbaar, zolang wij spreken over b.v. paniek. Een panische angstonwikkeling leidt nu eenmaal tot onlogische reacties; dat weet men en dat wil men accepteren. Niet zo gemakkelijk wil men aanvaarden dat de instincten van de mens ook op een andere wijze betrokken zijn bij het wereldgebeuren, dat zij vaak tegen de eigenlijke wil en bewustzijn van de mens in daarop een zeer grote invloed kunnen uitoefenen.

Als de mens voortdurend wordt geconfronteerd met eenzelfde gevaar en dit gevaar zich nimmer volledig realiseert, zal zijn verweer, maar ook zijn aandacht voor het verschijnsel steeds afnemen. Dit betekent, dat zijn onachtzaamheid t.o.v. het gevaar steeds toeneemt. Hij zal daardoor sneller bij ongevallen of ongelukken betrokken worden. Hij zal ook sneller een foutieve reactie vertonen, want hij meent dat het gevaar immers alleen fictief is.

Deze reactie kunnen wij op het moment zien in b.v. de Ver. Staten. Men gelooft daar wel aan de mogelijkheid van een wereldomvattend conflict met Rusland. Men gelooft echter niet, dat kleinere conflicten en het ingrijpen van de U.S.A. aanleiding kunnen zijn tot een wereldomvaatend conflict. Men realiseert zich kennelijk niet, dat b.v. de controverse in Vietnam op een gegeven ogenblik zozeer een prestige-kwestie kan worden voor de twee partijen, dat zij beide - aannemende dat de tegenpartij niet verder zal gaan met ingrijpen - een maximum aan middelen inzetten en gebruiken en daardoor een feitelijke oorlog mogelijk maken. Hier toont zich slechts één van deze verschijnselen.

Over de gehele wereld leven steeds weer spanningen op en verdwijnen weer. Er zijn reacties; maar die reacties hebben geen gevolgen. Men neemt dus aan, dat dit een blijvende situatie is. Wij spreken hier dan van een instinctieve gewoontevorming, welke een bepaalde blindheid (mentaal en zelfs ook visueel) inhoudt.

Die verblindings bestaat natuurlijk niet alleen in de grote wereld. Zij bestaat evenzeer in het eigen milieu van de mens en zal hem vaak aanmerkelijk hinderen bij zijn poging zich in die wereld op een zo harmonisch en aangenaam mogelijke wijze te bewegen. Voorbeelden zijn hiervoor te over te vinden, maar ik neem nu één van de meest eenvoudige.

Een traproede ligt voortdurend los. Er valt nooit iemand over; dus

is het niet gevaarlijk en kan een reparatie best worden uitgesteld. Op den duur is het eigenlijk overbodig. Als die overbodigheid bestaat, kan één moment van onachtzaamheid een levensgevaarlijk letsel betekenen voor iemand, die toevallig wél verkeerd stapt en door die losliggende traproede getroffen wordt.

Dit klinkt misschien overdreven. Maar in het dagelijks bestaan van de mens zien wij dat hij een zekere blindheid en een zekere doofheid cultiveert. Deze methode van uitsluiten van het gevaar, zodra het regelmatig voorkomt, is niet typisch menselijk.

Een ander voorbeeld kunnen wij vinden bij een kudde gazellen, die rustig grazen in de nabijheid van leeuwen en alleen in de tijd, dat de leeuw op jacht gaat (zijn voedertijd), aannemen dat er gevaar dreigt en vluchten. Aan deze instinctieve gewenning aan het gevaar van het verscheurende dier vallen voortdurend leden der kudde ten offer. De kudde blijft het gedragspatroon handhaven, want het gevaar heeft nog niet de levende individuen getroffen en wordt dus niet gezien als een persoonlijk reëel gevaar.

U zult nu misschien denken, dat dit alles is. Neen. De instincten van de mens gaan veel verder dan dit. Hij heeft b.v. de behoefte zijn gezag uit te drukken. Er bestaat daarbij zelfs een zekere rangorde, zoals wij die ook in de kippenren kunnen vinden.

Als je in een kippenren 12 kippen hebt, dan zal kip A. iedereen pikken en door niemand worden gepikt. Kip B. pikt iedereen, behalve kip A. en de laatste van de 12 wordt door iedereen gepikt en kan niet terugpikken.

In een maatschappelijk bestel bestaat er ook een dergelijke instinctieve rangorde. Wij kunnen wel spreken over democratie, over menselijke vrijheid en menselijke rechten. Maar de mens tracht voor zichzelf een gezagsverhouding te creëren, waardoor hij aan een bepaalde partij slagen kan uitdelen en tegenover een andere partij altijd neutraal is en de slagen rustig in ontvangst neemt. Een instinctieve reactie, die in het kuddeleven eigenlijk overal bestaat.

Ook bij de wolven. Ook daar is er één, die iedereen mag bijten en wegdringen en dat recht voortdurend verdedigd. Er is er ook één, die voor iedereen uit de weg moet gaan.

In de maatschappij kun je dat natuurlijk niet meer zo daadwerkelijk doen als in de kippenren of in een wolvenroedel. Neen, hier moet het op een andere wijze tot uitdrukking komen; en dat zal bij de mens over het algemeen een uitdrukking zijn in ideeën.

Er is één idee, die altijd juist is. Niets kan of mag tegen deze idee worden aangevoerd. Daarvan zijn de ideeën afgeleid, die ook het grote gezag hebben. Om u een voorbeeld te geven:

De staat is in de staat onaantastbaar. Zij kan overal verwijzen uitdelen en kan zelfs de kerk reguleren. De kerk op haar beurt reguleert niet de staat, maar wel al datgene wat als gezag van de staat uitgaat en al datgene wat onder dat gezag valt. Zij probeert hierin haar invloed uit te oefenen. Daaronder staat b.v. weer een vakbond, die zich onderwerpt aan bepaalde ideële of kerkelijke regelingen en mede aan het staatsbestel, maar die in de maatschappij verder weer druk uitoefent op iedereen. En zo ga je verder, tot Jan Publiek komt, die misschien denkt dat hij veel te zeggen heeft, maar die het recht niet heeft zich tegen deze ideeën-volgorde van bovenaf te verzetten.

Een bestraffen van zo'n vergrijp betekent in de kippenren, dat de schuldige wordt aangevallen door alle kippen, die onder haar staan en haar normaal dus niet mogen pikken en ook door die boven haar staan. In de wolvenroedel betekent het het uitvechten in een tweegevecht met degeen, die heeft gebeten. Slaagt hij niet, dan wordt hij door de gehele horde doodgebeten.

In de mensenwereld betekent het, dat zijn idee wordt uitgekreten voor

iets, wat het misschien helemaal niet is (het wordt b.v. communisme genoemd of fascisme) en dat hij op grond van deze benaming uit de maatschappij wordt gestoten, achtervolgd en dat hem het leven onmogelijk wordt gemaakt.

Dit is geen redelijke reactie. Er is wel sprake van een rationalisatie, maar die gaat uit van de instinctieve peckingorder, de instinctieve regeling van rangen en standen. Zelfs als wij alle rangen en standen officieel verwerpen, blijft dit van kracht.

Ook hierin is een gevaar gelegen, dat zult u begrijpen. Het gevaar is, dat er een buitenstaander in de ren komt. In Nederland bestaat zo'n buitenstaander: een zekere boer Koekoek, die niet past in de opvattingen van het staatkundig-religieus bestel en van de gelcide economie. Hij wordt door een ieder vervolgd, maar gelijktijdig is iedereen een beetje schichtig, een beetje bang. Want je weet niet precies, waar hij in feite in de rangorde behoort.

In de wereld zie je een dergelijk verschijnsel. Een goed voorbeeld hiervan is de politieke houding van Frankrijk. De wijze waarop Frankrijk zich gedraagt in het economische zowel als in het internationaal politieke verkeer, is volgens de geldende orde van de westelijke democratieën onaanvaardbaar. Het is ook volgens de stelregels van de oostelijke samenwerking onaanvaardbaar. Maar niemand weet wat de eigenlijke potentie van dit Frankrijk is. Het heeft al een paar gekke dingen gedaan. Het is niet een Frankrijk, dat zich zonder meer laat inpassen in de organisaties; en juist daardoor is een ieder een beetje bang om in te grijpen, om iets te doen. Door die instinctieve reactie kan dus een partij, een groepering, een volk, dat op zichzelf geen werkelijke betekenis heeft, zij het t.a.v. het z.g. defensief vermogen, economisch vermogen of politieke belangrijkheid, dus een zeer grote invloed uitoefenen op het wereldbestel.

Als men al die dingen niet begrijpt, vraagt men zich altijd weer af, waarom en hoe? Men kan niet goed begrijpen hoe men b.v. een politieke strijd levert als in Engeland, waarbij het aankomt op een enkele stem; en die stem wordt dan gegeven door iemand van de tegenpartij alleen maar om wat de peckingorder is in stand te houden. Dat wordt zo niet beredeneert, doch veel van het onverklaarbare dat er in de wereld voorkomt en veel van de onverklaarbare situaties en verhoudingen in uw eigen omgeving kunnen aan dit instinct van een zich invoegen in een bepaalde rangorde worden toegeschreven.

Ook geestelijk zien wij een aantal soortgelijke verschijnselen. Vele mensen hebben zeer grote vermogens tot mystieke ervaring. Zij beschikken over geestelijke en occulte capaciteiten. Toch voelen zij zich niet gelukkig, tenzij zij zich met deze eigenschappen hebben ingevoegd b.v. in een kerkelijk of een sterk gereguleerd esoterisch bestel. Er moet een machtsverhouding zijn. Zij moeten weten waar zij qua bewustzijn staan t.o.v. anderen. Een absolute vrijheid, een zelfstandigheid is voor hen niet aanvaardbaar. En bij dit zoeken naar een "pecking-order" zoekt degeen, die houvast nodig heeft, altijd weer een structuur uit, waarbinnen hij een zo groot mogelijke rang kan bereiken; dus waar hij zoveel mogelijk kan pikken en zo weinig mogelijk wordt gepikt.

Alles bij elkaar gezien, zal dit instinct dus ook de wijze, waarop men geestelijk streeft, helpen bepalen. Is men er zich van bewust dat de reactie een instinctieve is, dat de gezagsaanvaarding niet voortkomt uit een erkennen van recht of van meesterschap, maar alleen uit de behoefte om in een bepaalde rangorde actief te zijn, dan kan men er iets aan doen. Evenals men zich zou kunnen verweren tegen de definities van "communistic" en "fascistisch" voor bepaalde groeperingen en handelingen, indien men zich zou realiseren waaruit die voortkomen. Maar men realiseert het zich niet.

Voor de bewustwording kan dit erg schadelijk zijn. Want de mens is

- het klinkt natuurlijk niet prettig, maar het is toch waar - een dier met alle instincten, die een dier eigen zijn. Daarnaast is de mens een denkend wezen met een potentie tot individueel denken. En dan is de mens ook nog een keer een wezen, dat geestelijk bewust kan zijn; dat van uit geestelijke kracht en drijfveren dus t.a.v. zijn instincten een gerichtheid kan ontdekken. Maar de instinctieve waarden blijven bestaan.

De mentaliteit van de mens op zichzelf en de voortdurende wisseling daarin krijgen bijzondere nadruk, als wij die instincten bezien. Wij moeten begrijpen, dat de kern van de menselijkheid eigenlijk ook nog weer is: het dierlijk instinct. Of wij dat nu nestdrang noemen (die wel degelijk bestaat), de instandhouding van de soort (een instinctieve drang die altijd weer optreedt) of dat wij spreken over de bewuste "peckingorder", de angstsyndromen, de zelfvernietigingsdrang die ontstaat uit een te groot aantal in een kudde, het is allemaal een en hetzelfde. De mentaliteit is belangrijk. Maar zij bepaalt de vorm, die de instinctieve verschijnselen aannemen, tenzij zij als zodanig gekend zijn; en dat gebeurt veel te weinig.

Nu heeft het weinig zin de instincten van de gehele wereld te gaan ontleden. Ik zou erop kunnen wijzen, dat b.v. de sexualiteit in de wereld een grote rol speelt. Men zou zelfs kunnen zeggen, dat de voorliefde, die de U.S.A. een tijdlang voor de verslagen tegenstander Duitsland heeft gekoesterd te danken is aan het feit, dat Amerika Uncle Sam is en Duitsland Gretchen.

Het is mogelijk te stellen, dat de eeuwige strijd tussen Marianne en John Bull in feite een echtelijke strijd is, die op een zekere gelijkheid van mentaliteit is gebaseerd; en dat ligt dichterbij de waarheid dan menig- een op het vaste land van Europa beseft.

Maar evenzo is het in de geestelijke leringen. Als u kijkt naar de Levensboom, dan worden het mannelijk en het vrouwelijk principe tegenover elkaar gesteld. En als u b.v. kijkt - en dat is wel heel typisch - naar de dracht van een priester, dan zult u zien dat dat gewaad meestal enigszins vrouwelijk gedrapeerd is. Dat geldt zowel voor een boeddhistische monnik als voor een R.K. geestelijke. U zult verder ontdekken, dat het de tegenstelling mannelijk-vrouwelijk doorvoert in de kleuren. De R.K. priester trekt, als hij zijn functie uitoefent, over een zwart gewaad een wit gewaad aan. Dit zijn maar een paar punten.

In de partijverhoudingen zien wij precies hetzelfde. U zoudt b.v. kunnen zeggen, dat in Nederland het mannelijk standpunt wordt vertegenwoordigd door de P.v.d.A., die daardoor zijns ondanks een bijna fatale aantrekkingskracht heeft voor de K.V.P. Een beetje vreemd misschien, maar het is waar.

De sexualiteit is niet alleen het man-vrouwelijke in de directe relatie, zij betekent bepaalde gevoelsrichtingen die op elkaar inwerken. Het betekent neigingen van bepaalde volkeren, die juist daardoor afstoting of aantrekking veroorzaken. En dat punt zal geestelijk zelfs nog sterker meespreken dan in de normale wereld.

De man zal zich geestelijk aangetrokken voelen tot een wereld, die zijn ideeën ontvangt. De man is iemand van projectie. Hij wil zichzelf kunnen projecteren. De vrouw daarentegen, die in zich reeds een grote wereld kan bevatten, vraagt juist innerlijk de opbouw van een denkbeeld. Zij vraagt een toevoeging aan haar wezen, waar de man in de eerste plaats zoekt naar een uiting. Wij kunnen dit ook weer aardig zien.

Die groeperingen in de esoterie en ook in de magie, waarbij specifiek het denken, de persoonlijke ontwikkeling in de eerste plaats komt, zijn over het algemeen bestemd voor mannen of worden althans hoofdzakelijk door mannen aangehangen. Krijgen wij te maken met esoterische scholingen en ontwikkelingen, die typisch de leerstelling zijn toegedaan, dan zien wij juist een overwegend vrouwelijke aanhang. Vergelijk b.v. de Loge-gemeenschappen tegenover de Rosenkruizersgemeenschappen. Deze benadering is mis-

schien instinctief, maar zij is van zeer grote betekenis voor het eigen beleven. De vrouw zal daardoor sterker visionair begaafd zijn dan de doorsnee-man. Zij zal veel ontvankelijker zijn voor intuïtieve invloeden. De man daarentegen is veel meer voor structurele invloeden ontvankelijk, waarin hij zichzelf ook mee kan verwerken. Zelfs als het aankomt op de oriëntatie t.a.v. de tijd, wordt deze ergens door de seksualiteit tot stand gebracht.

En nu vindt u misschien, dat ik hier te ver ga met mijn beelden. Maar als u zich realiseert wat er in de wereld gebeurt, dan ziet u: Agressie.

Ofschoon bij de vrouw agressie zeker niet uitgesloten is, wordt dit beschouwd als een mannelijke eigenschap. Wij zien een verweer en in vele gevallen een strijd, die - men gebruikt de term zelfs in de beschrijving daarvan - de verkrachting inhoudt van een bepaald onschuldig land. Wat is het resultaat? Dat er een nieuwe maatschappelijke vorm, maar ook een nieuwe mentaliteit wordt geboren. Deze worden pas aanvaardbaar door de strijd; door de uitstorting van krachten en emoties, die de gelatenheid en ook een zekere zorgzaamheid met zich brengen.

U zult zeggen: Dit gaat toch wel wat ver. Neen. Wanneer u de wereld en de wereldgeschiedenis wilt gadeslaan, als u wilt zien wat er in deze tijd aan de gang is, dan zult u zelfs ontdekken dat binnen een bepaalde natie b.v. afwisselend typisch vrouwelijke en typisch mannelijke eigenschappen naar voren treden. (Heren, weest u niet beledigd, ook niet wanneer u dit leest.)

Het optreden van b.v. senator Mac Carthy werd bepaald door de typisch mannelijke instinctreacties binnen het Amerikaanse volk. Het optreden van Kennedy betekende echter een veel sterkere vrouwelijke reactie. Dat wil niet zeggen, dat het gehele volk als zodanig in zijn gevoelens omdraait, maar wel dat een emotionele gesteldheid, die minder agressief is, overheerst. Nu op het ogenblik is president Johnson aan het woord; en wij zien automatisch de reacties weer omzwaaien in de richting van het mannelijke. Dat betekent, dat er in zo'n volk groeperingen zijn, die - ongeacht hun sexe of ouderdom - voor instinctreacties a.h.w. een bepaalde sexe vertegenwoordigen.

Deze evenwichtigheid of onevenwichtigheid is ook bepalend voor alle vooruitgang. Wanneer de seksualiteit bij de dieren niet bestaat, sterven ze uit. Wanneer deze op een veel hoger niveau liggende groepssexualiteit niet in de mensheid aanwezig is als instinct, zal het treffen der groepen uitblijven, dat de vernieuwing van de idee geeft, maar gelijktijdig ook van de levensvorm.

De instinctreacties gaan overigens nog veel verder. Ik zou u kunnen bewijzen hoe vele vaak veroordeelde en dierlijke instincten, zoals de bloedhonger, die bij een roofdier kan ontstaan als het eenmaal bloed heeft geproefd, de onredelijkheid van woede, als een bepaald punt van prikkeling wordt overschreden (bij vele dieren bekend, o.a. bij honden), als die instincten bij de mensen optreden, vertonen ze ook daar soortgelijke reacties.

Ik geloof echter voldoende te hebben aangetoond, dat de instinctreacties een veel grotere rol spelen binnen het lot van de mensheid en ook in haar vorm van samenleving en bewustwording dan men algemeen pleegt te vermoeden en aan te nemen. Het wordt daarom tijd conclusies te gaan trekken.

1e. Aangezien het instinct een waarde is, vergroeid met de wezensvorm van de mens, zal deze instinctieve reactie nooit kunnen worden uitgeroeid. Bij onderdrukking van het instinct op een bepaald vlak zullen wij noodgedwongen een uiting van dit instinct op een ander vlak krijgen. Misschien even ter verduidelijking:

Er zijn kerkelijke groeperingen, waarin bepaalde instincten van agressie of van stoffelijke seksualiteit zozeer uit den boze zijn, dat ze worden onderdrukt. Het is typisch, dat wij bij deze groepen op een

ander terrein een zeer grote agressiviteit aantreffen. De onderdrukking van de normale agressie tegenover de wereld zal weliswaar voeren tot een vreedzaam gedrag tegenover anderen, maar gelijktijdig tot een voortdurend beroep op de Here om te wreken.

De onderdrukking van de normale sexualiteit leidt tot vormen van zelfkastijding en ook tot achtervolging van anderen, waarbij op een ander niveau de sexuele drift wordt ontladen. Houdt u dat goed in het oog. Daarom stel ik:

Het is onmogelijk menselijke instincten en instinctieve reacties te onderdrukken en zo de mensheid te verbeteren.

2e. Ofschoon de mensheid het niet beseft, is haar gehele samenleving, haar cultuur en haar geestelijke belevingsmogelijkheid in de stof gebaseerd op haar instincten. Ongeacht haar verandering van mentaliteit en de inwerking van geestelijke krachten zullen deze instincten altijd actief blijven. Daarom is het niet belangrijk een poging te wagen de instincten van de mens te wijzigen, maar wel om de wijze, waarop zij tot uiting komen vrijer en gelijktijdig met minder mentale en misschien ook t.a.v. schuldgevoelens mindere gewetensgevolgen te doen plaatsvinden.

3e. Omdat elke regelmaat een instinctief insluimeren betekent, zal de mensheid zowel in haar cultuur, haar sociaal, economisch als in haar godsdienstig bestel en geestelijk leven er zorg voor moeten dragen, dat de regelmaat voortdurend wordt onderbroken. Alleen hierdoor zal de mensheid in staat zijn elk gevaar onmiddellijk te beseffen en daarop te reageren. Alleen hierdoor zal ook de mensheid in staat zijn elke nieuwe weg of mogelijkheid onmiddellijk te beseffen en daarvan daadwerkelijk gebruik te maken.

4e. De mensheid verloochent te zeer de dierlijke achtergronden van haar maatschappij en samenleving. Juist hierdoor brengt zij een overbelasting van haar mentale en geestelijke capaciteiten tot stand. Eerst als de mens terugkeert tot het besef, dat hij in zijn drijfveren mede door het dierlijk instinctieve element wordt bepaald, zal hij in staat zijn de ontvangen geestelijke impulsen juist in zijn leven in te passen; zal hij in staat zijn de krachten en mogelijkheden, die in hem bestaan, juist te gebruiken.

5e. De neiging om elke verwantschap met de z.g. onredelijke en dierlijke wereld te ontkennen, heeft de mens ertoe gebracht de meest typerende kentekenen van een op instinct gebaseerde maatschappij voor zich te verloochenen en daarbij niet de beheersing van het instinct maar wel het gebruik van de daarin voorkomende mogelijkheden voor zichzelf wegneemt.

Eerst als de mens terugkeert tot de juiste erkenning van de instinctwereld die in hem bestaat, tot het erkennen van de instinctieve reacties in de menigte, ja, in de grote corporaties en lichamen rond hem, zal hij ook bereid zijn de niet-redelijke elementen in zijn bestaan zonder rationalisatie te aanvaarden en doelmatig te verwerken binnen zijn leven.

II.

In het voorgaande zijn wij uitgegaan van de stoffelijke mens. Wij hebben de dierlijke achtergronden, de gerichtheid daarvan en de daaruit voortkomende fouten en feilen enigszins aangeduid. De mens is echter, zoals wij reeds vaststelden, ook een geestelijk wezen. Wij moeten nu trachten ook van uit de geest dit niet geheel beseft, maar toch wel voornaamste deel van de mensen op aarde vast te leggen.

De geest zal over het algemeen de lichamelijke instincten als een natuurlijk deel van haar bestaan aanvaarden. De geest immers weet in welke wereld zij incarneert; en zo zij dit niet weet, heeft zij op gevoelswaar-

den en emotionaliteit een incarnatiepunt gezocht. Voor haar zijn deze dingen dus niet zonderling of verwerpelijk of onbeheersbaar. Voor de geest is het menselijk instinct wel degelijk een deel van haar werkterrein en van haar mogelijkheden. Het zal u duidelijk zijn, dat als een geest zich in het leven een taak stelt of een bepaald doel kiest, zij zoekt naar een mens, wiens instinctieve reacties via erfelijkheid enz. stoffelijk zijn bepaald op een daarmee strokende wijze. Het resultaat is, dat van uit geestelijk standpunt menige instinctieve reactie juist is.

Verder zal de geest rekening houden met het feit, dat die instincten soms de beheersing overnemen. Zij zal in haar streven dus eerder uitgaan van een scheppen van stimuli voor die instincten dan van het scheppen van stimuli voor de rede. Want het instinct domineert altijd. De rede domineert slechts in uitzonderingsgevallen. Daarom zal de redelijke wereld van de mens voor de geest veel minder kenbaar zijn dan diens instinctieve, diens lichamelijke wereld.

De mens zal echter moeten proberen om dit ingrijpen als zodanig te beseffen. Want de geest kan voor de mens in de stof pas werkelijk waarde en betekenis krijgen, indien ze ook in de redelijke, de mentale wereld van de mens een rol speelt; indien zij niet alleen een stelling in de verte blijft of een levenskracht die hem bezielt, maar een integrerend deel wordt van zijn persoonlijkheid, waarvan hij de bedoelingen en de mogelijkheden beseft en waaruit hij leert de nodige waarden van bewustzijn en kracht te putten, die noodzakelijk zijn. Dit kan de mens dus niet bereiken door de instinctwereld te verwerpen. Zo min als hij de geest kan dienen door eenvoudig elke kosmische invloed opzij te schuiven. Hij moet beginnen met de erkenning van de wereld, zoals zij is.

Een aanpassing daaraan te vinden van uit een sociaal-economisch milieu is vaak moeilijk. Van uit een religieus milieu is het haast onmogelijk. Je leeft als mens met idealen, die praktisch eenvoudig niet kunnen bestaan. Je leeft als mens met dromen omtrent een goddelijke zending, die alleen dan waar zijn, indien je eerst jezelf bent; en die nooit waar worden door een verloochening van je werkelijke wezen.

Zo kan men dus hieruit weer enige conclusies trekken. En dan is op dit terrein de
le stelling:

Daar de geest bewust deel heeft aan de totale persoonlijkheid, inclusief de instincten, en de geest in de aura haar eigen straling met het totaal van de zuiver lichamelijke stralingen kan vermengen, terwijl via de chakra de geest een directe invloed op die mens kan uitoefenen en een wisselwerking met de buitenwereld tot stand brengen, zal de mens moeten uitgaan van datgene, wat hij waarlijk stoffelijk is.

2e stelling:

Het doel van de geest ligt niet in de materiële zelfhandhaving, voortzetting van de soort of in zelfbevestiging. Haar doel is integratie in een hogere wereld, waarin niet zozeer het bereiken van rang als wel het doen ontstaan van een voor het "ik" voortdurende harmonie met die wereld van belang is. Zij kan dit bereiken door in het lichamenlijk alle ervaringen op te doen, die haar begrip verschaffen voor die delen van haar eigen wereld, welke zij tot op heden niet kon begrijpen of aanvaarden en dus ook niet binnen haar harmonisch zijn verwerken.

De mens, hiermede rekening houdende, zal moeten beseffen dat zijn handelingen en ervaringen niet slechts een stoffelijk of sociaal doel hebben, maar dat zij ook voortdurend het doel hebben de geest datgene te verschaffen, wat voor haar noodzakelijk is.

3e stelling:

Een zelfrechtvaardiging met redelijke of emotionele argumenten

van uit een menselijk standpunt is meestal foutief.

"Wie zichzelf rechtvaardigt," zo zegt een oude zegswijze, "beschuldigt in wezen zichzelf."

Het lijkt mij niet juist, dat de mens tracht zijn gedrag voor zichzelf of voor de wereld te rechtvaardigen. Hij moet eenvoudig geloven in de juistheid van zijn wezen of van zijn gedrag. Hij kan dit doen door in zijn redelijke wereld de werkelijkheid van zijn lichamelijke reacties te accepteren door deze niet te verhullen, te omkleden of weg te werken, maar ze misschien als wat onaangename feiten te willen inzien. Hij zal op grond daarvan ook de invloed van de geest daarbinnen steeds weer bemerken, want de stimuli die hij in zijn instinctieve en lichamelijke wereld ontvangt zijn lang niet altijd de stimuli, die alleen volgens het instinct en de omgeving zouden kunnen worden verwacht. Er is sprake van een sturen. Het erkennen van het sturen betekent contact met de sturende kracht. De invloed van de geest zal binnen het menselijk bewustzijn groter worden naarmate de mens een juistere erkenning heeft van de invloed van de geest op zijn stoffelijk wezen.

4e stelling:

Het doel van het lichamen bestaan is voor de geest nimmer het bereiken van een stoffelijk doel of het vervullen van een stoffelijke taak. Voor de geest is het totaal van het stoffelijk leven een geestelijk gebeuren. Dientengevolge is een waardering van een stoffelijk leven aan de hand van stoffelijke normen niet mogelijk. Het kan slechts aan de hand van geestelijke normen worden beoordeeld voor zover het het hoger "ik" betreft.

Dit beseffende, doet men er goed aan zo weinig mogelijk te oordelen over de redelijkheid of over het gedrag van anderen en zeker t.a.v. zichzelf oordeel en veroordeling te vermijden.

De juiste houding is: een aanvaarding van eigen wezen en daarbij een zo juist mogelijke oriëntatie op de gekende wereld en eventueel op de gekende geestelijke invloeden.

5e stelling:

Alle geestelijke waarden bevatten kracht. Het totaal van de geestelijke wereld is energie, die in de meest verschillende vormen van trilling en straling tot uitdrukking komt. Elk levend wezen, ja, elk bestaand voorwerp op aarde is met deze kracht geladen. In deze geestelijke kracht (niet in de stoffelijke waarde of verhouding) ligt althans voor de geest de juiste betekenis en de harmonische mogelijkheden vast.

Als men geestelijk bewust streeft, zo zal men trachten op basis van deze geestelijke waarden, die aangevoeld en op den duur zelfs bewust zullen worden gekend, zijn relatie met de wereld te bepalen.

III.

Wij moeten dit alles nu van uit de wereld gaan beschouwen.

Geest en stof bepalen de wereld, waarin de mens leeft. Het menselijk voorstellingsvermogen of wat hij noemt: zijn verstandelijke reactie op de wereld, bepaalt de voorstelling van de wereld, waarin hij bestaat. De voorstelling, die men als mens heeft van de wereld, van zijn eigen plaats en van de belangrijkheid in die wereld, is meestal onjuist. Zij is wat men noemt de begoocheling, de vertekening. Wij kunnen daarvan voortdurend voorbeelden zien in de maatschappij. Niet alleen in de langrijkheid die b.v. een eenvoudige lokettist zich aanmatigt tegenover een man, die toevallig een groot concern leidt, maar evenzeer in de wijze waarop kleine staten of grote groeperingen hun rechten uitschreuwen en proberen de gehele wereld daarmee te overdonderen.

De wereld, die dus in de voorstelling van het menselijk denken is geschapen, is niet feitelijk. De verhoudingen zijn evenmin feitelijk.

Als wij de machtsverhoudingen op deze wereld nemen, dan kunnen wij b.v. zeggen dat de U.S.A. op het ogenblik een sterke minderheid vormt zelfs t.a.v. z.g. nucleair vermogen; al zal zij dit zelf niet aanvaarden. Wij kunnen op grond van hetzelfde zeggen dat Nederlands reële welvaart aanmerkelijk minder is dan men zich voorstelt. En zo kan ik voortgaan.

Die voorstellingswereld zal nu van groot belang zijn voor de reacties van de mens.

Als u een poes voor een spiegel zet, dan zal ze in het begin proberen met dat vreemde dier in de spiegel te vechten of kennis te maken. Op den duur wordt ze onverschillig.

De spiegel der menselijke inaginatie echter schept voortdurend een levend beeld; d.w.z. dat de mens voortdurend contact zoekt met dingen, die niet bestaan. Dat hij voortdurend wil werken met dingen, die niet reëel aanwezig zijn. De instincten van de mens erkennen dit. Zoals het dier zich instinctief realiseert, zonder het te beredeneren, dat dat wezen in de spiegel niet echt bestaat, zo kan de mens wel degelijk op grond van zijn gezonde en nuchtere instincten onderscheiden wat uit al die beelden, die de wereld naar voren brengt, er nu werkelijk betekenis heeft en wat niet. Hij zal vooral in verhouding tot zichzelf vaak instinctief de juiste weg kunnen kiezen. Maar hij doet het niet, omdat de opvattingen, de projecties van de wereld rond hem dit niet schijnen te gedogen.

Als dit voor de eenling geldt, dan geldt dit ook voor het volk, voor de bevolkingsgroep, voor het ras als geheel of als minderheid. Laat ons daarom even nuchter nog een paar regels stellen juist t.a.v. deze imaginaire situaties.

De instinctieve reactie is voor de mens altijd de primair juiste. Uitgaande daarvan kan een aangepaste redelijke reactie ontstaan, mits deze niet het tegendeel is van de instinctieve. Een aangepast redelijke reactie maakt het mogelijk zich voor de gehele wereld binnen de sfeer van de inaginatie aanvaardbaar te gedragen, zonder de werkelijke waarden en noodzaken van eigen wezen geestelijk en stoffelijk te verloochenen.

Omdat de instinct-reacties in de mens zuiverder zijn (ook voor de geest en van uit de geest gezien) dan alle beredeneringen, lijkt het mij goed dat men voortdurend zichzelf toegeeft, dat men in wezen instinctief of intuïtief handelt en dat men pas later een verklaring vindt voor het al of niet slagen van deze reactie.

Erken vooral dat u in de meeste gevallen vooraf niet weet wat er werkelijk gebeurt; dat u achteraf zegt het geweten te hebben en het dan verklaart. Hierdoor ontnemt ge u weliswaar menige illusie, maar daarvoor in de plaats krijgt u een juist begrip van de betekenis der verklaringen in uw eigen wereld. U krijgt een juist begrip ook voor de werkelijke geestelijke waarde van de dingen.

Het is eenvoudig genoeg een misdaad te plegen en deze te maken tot een daad van godsdienstige vrijheidsliefde, van nationaal belang. Dat is in het verleden menigmaal gebeurd en ook zelfs in het zeer nabije verleden heeft u hiervan voorbeelden kunnen vinden o.a. in Syrië en Israël.

Als wij reëel zijn en zo onze wereld begrijpen, wordt het mogelijk ons aan te passen aan de werkelijke situaties. Doordat de schijnwereld (dus de wereld van de redelijke verklaringen en rationalisaties) wegvalt en wij op de feiten reageren, zullen wij zowel in geestelijk als in materiëel opzicht voortdurend een stap voor zijn bij hen, die afgingen op verklaringen en daarin voortdurend werden teleurgesteld.

Ik wil als einde van dit betoog een citaat aanhalen. Een citaat van Winston Churchill. Deze zei eens:

"Een goed politicus moet iemand zijn, die vooruitziet in de toekomst en later in staat is te verklaren waarom het voorziene niet plaats had."

Ik meen, dat dit kentekenend is voor de gehele wereld. Want dit geldt economisch, dit geldt sociaal en dit geldt godsdienstig.

Dat is de wereld, waarin u leeft. Is het dan niet juister u aan te passen aan die schijnbaar lagere, maar dan toch veel concretere en reëlere wereld van instinct, intuïtie en impuls? Daarin vindt u de weg, die voert tot de feiten en daarom geen wegverklaren van eigen handelingen of constatering van node heeft.

-3-

RAADSBSLUITEN IN DEZE TIJD.

(Een voorlichting over de ontwikkelingen in de Grote Raad der Witte Broederschap.)

Zoals u reeds is medegedeeld, heeft de Grote Raad besloten van natuurgeweld en natuurgebeurtenissen gebruik te maken om in deze tijd niet aanvaardbare gewelddadigheid te onderdrukken; en wel speciaal in die gebieden, waar zij op dit moment nog niet tot een zekere omvang is uitgegroeid. Voorbeelden van een dergelijk ingrijpen heeft u kort geleden kunnen zien in Pakistan en India.

Een dergelijk ingrijpen kan binnenkort ook worden verwacht voor een deel van Zuid-China en Noord-Vietnam. Daarnaast zal een ingrijpen via natuurkracht plaatsvinden in bepaalde delen van Noord-Afrika.

In de Ver. Staten zal eveneens - zij het met andere bedoelingen - via natuurkrachten worden ingewerkt om daar een op dit moment sterk naar buiten gerichte mentaliteit iets meer te doen terugkeren tot de eigen interne problemen.

Toch is dit gebruik van natuurkrachten en natuurgeweld slechts een van de punten, die in de Grote Raad zijn aangesneden. Van zeer veel belang acht men ook de mogelijkheid om in te werken door middel van visioenen, wonderbaarlijke gebeurtenissen, kortom, paranormale verschijnselen in verschillende landen. Bepaalde delen van Zuid-Amerika komen hiervoor reeds onmiddellijk in aanmerking en zullen in de komende maanden als gevolg hiervan wel enige onrust onder de bevolking te zien geven.

Ook in gebieden als Spanje, Portugal en Italië en waarschijnlijk later in het jaar ook in Griekenland wil men deze verschijnselen weer oproepen. Hierbij is men uitgegaan van de overtuiging, dat een gebeurtenis, die buiten het normale bevattingsvermogen van de mens ligt of een verschijning die voor de mens een grote emotionele betekenis heeft e.d., een zeer sterke uitlaat voor thans onderdrukte gevoelens zal kunnen scheppen en gelijktijdig de belangstelling van de mens zal kunnen richten meer op geestelijke dan op wereldlijke aangelegenheden.

Een ingrijpen in Rusland is eveneens overwogen. Men heeft gemeend, dat men hier het best kan ingrijpen door een aantal personen uit te schakelen en gelijktijdig een zekere onregelmatigheid te doen ontstaan in de industrieën aldaar, hetgeen kan geschieden door lichte wijzigingen aan te brengen in de kwaliteit van de aangevoerde grondstoffen.

Een zeer interessant en ook belangrijk punt van overweging is het tot stand brengen aan het einde van dit jaar en het begin van het volgende jaar van een aantal magnetische verschijnselen, waarmee men meent o.m. bepaalde radioverbindingen ietwat te kunnen storen, maar vooral de aandacht van de wetenschap te richten op het feit, dat het aardmagnetisme zeer sterk gevoelig is geworden voor elke nucleaire explosie, die ook maar ten dele de dampkring bereikt.

Een gebruikmaken van nieuw ontstane en gemuteerde levensvormen, vooral in het gebied van de Stille Oceaan is eveneens overwogen; en dit zal waarschijnlijk gebeuren rond het gebied van de Philippijnen, in mindere mate ook in Indonesië (vooral het meer oostelijk deel ervan) en misschien in het zuiden van Japan.

Het geheel der besluiten van de Raad tot nu toe wijst op een zeer sterk gericht ingrijpen in de materie, waarbij echter slechts zelden buiten de redelijke middelen van de mens en het redelijk begrip van de mens om gewerkt zal worden. Kennelijk is het de bedoeling om langs rationele weg een bevestiging van de wereldvrede tot stand te brengen.

Een omslag in mentaliteit zou hiervoor echter moeten worden veroorzaakt o.m. in de heersende grote religie's. Daarnaast ook in de lagere bevolkingsklassen van de minder ontwikkelde gebieden. Hiertoe zal men waarschijnlijk - een definitief besluit is nog niet genomen - o.m. gebruik maken van een vorm van zondingsarbeid, terwijl tevens zal worden ingegrepen via epidemieën, die o.m. een grote kindersterfte ten gevolge zal hebben. Men betreurt weliswaar deze middelen te moeten hantieren, maar men acht het haast onvermijdelijk, omdat alleen op deze wijze economische pressies, die tot directe geweldpleging aanleiding zouden geven een tijdlang kunnen worden verschoven.

In het rijk China wordt rekening gehouden met een nieuw ontstane broederschap of Tong, die reeds op dit moment enige invloed heeft gewonnen en daarbij uitgaat van de oude taoïstische waarden. Men meent, dat hiervan een goed gebruik kan worden gemaakt om de ordening in de staat terug te voeren van een streven ten koste van alles (vooral bij bepaalde partijleden) tot het aanvaarden van een bestaande ordening; hetgeen voor dit land wel het best geacht wordt.

Enige natuurrampen zullen ook dit gebied wel treffen. Men hoopt echter b.v. de jaarlijkse overstromingen van de Jang tze in zoverre te beperken, dat er voor de voedselvoorziening in China geen gevaar zal bestaan. Zou er nl. een groot voedselgebrek ontstaan, dan zou bijna onvermijdelijk met een gewelddadig optreden van China in Azië moeten worden gerekend.

Een andere vorm van ingrijpen is de indirecte beïnvloeding van de publieke opinie. De middelen, die in vorige jaren hiervoor zijn gebruikt (o.m. het werken met inspiratie en het doen plaatsvinden van onthullingen), zal ook in de komende jaren waarschijnlijk wel worden voortgezet.

Een nieuw element in de besprekingen meende ik echter te ontdekken, toen werd gesteld dat vooral het doen kennen van de achtergronden van de regerende staatslieden in alle landen, zou moeten leiden tot een gematigder optreden van deze staatslieden, maar dat dit dus niet direct of indirect oorzaak tot hun val zou mogen zijn. Wij zien hier voor het eerst binnen dit kader een conservatief bestreven optreden, dat m.i. wijst op een groeiend inzicht in de Grote Raad, dat met een groot gedeelte van de nu bestaande regeringshoofden en zelfs met de bestaande politieke verhoudingen een wereldvrede bereikbaar is.

Interessant was voor mij persoonlijk daarbij ook, dat - ofschoon nog steeds een groot gedeelte der acties is gericht op het afdempen van de ontwikkelingen in de maand september - de planning (als ik deze term binnen dit kader mag gebruiken) op dit moment is gericht practisch op 1966 - 1967. Ik acht dit een zeer hoopgevend verschijnsel.

Een directe en officiële voorlichting over al hetgeen er in de Grote Raad verder wordt besloten, zal waarschijnlijk in een openbare zitting verder worden verstrekt. Het lijkt mij echter dienstig u, daar u zoekt naar een aanpassing aan deze tijden, te wijzen op de hoofdelementen, die tot nu toe naar voren zijn gekomen.

De geestelijk inwerking op de mens zou zijn oriëntatie t.o.v. de medemens kunnen veranderen. Een verlenen van meer dan normale z.g. geestelijke of occulte krachten aan vele mensen zou eveneens kunnen bijdragen tot

een verandering van de mentaliteit. Dat men practisch besloten heeft hieraan wederom zeer grote aandacht te wijden, betekent voor mij dat men een geestelijke ommekeer binnen zeer korte tijd voor een groot gedeelte van de aarde mogelijk acht.

Het z.g. netwerk van ingewijden, dat reeds enige jaren over de wereld actief is, blijkt eveneens door verplaatsing van centra op het ogenblik in beweging gekomen te zijn. Ik geloof, dat wij hieruit kunnen afleiden dat b.v. de verhoudingen tussen West- en Oost-Duitsland binnenkort aanmerkelijk zullen worden gewijzigd.

Eveneens meen ik daaruit te mogen afleiden dat Zwitserland minder dan voorheen een geestelijk concentratiepunt voor Europa zal zijn.

Belangrijk is verder, dat in de U.S.A. een aanmerkelijke verplaatsing (van ingewijden ?) van de oost- en westkust naar het centrum (het nogal isolationistisch denkend centrum) van deze staten zal plaatsvinden. Hieruit leid ik af, dat men dus het volk der Ver. Staten als geheel rijp acht voor een sterke verandering van inzicht en mentaliteit.

De vestiging van de grote nederzetting in het noorden van Zuid-Amerika blijkt nu wel practisch beëindigd. Voor zover mij bekend is, zijn er thans geen zendingen van boekwerken en voorwerpen meer onderweg. Men zou kunnen zeggen: De verhuizing is practisch voltooid. De activiteit aldaar neemt langzaam toe en het contact met normaal in de geest levende adepten vindt eveneens steeds veelvuldiger plaats. Dit wijst erop, dat een nieuwe geestelijke cyclus nu ook werkelijk kan worden begonnen.

De verschillende tekenen binnen de besprekingen van de Grote Raad zijn voor mij aanleiding te veronderstellen, dat de volledige actie van uit dit nieuwe centrum (en niet de voorlopige actie, zoals die thans nog geschiedt) kan worden verwacht in de eerste drie maanden van 1967.

Voor uzelf is ongetwijfeld ook belangrijk, dat in de komende dagen aanmerkelijke veranderingen moeten worden verwacht in het monetair- en economisch evenwicht op de wereld. Ook hier grijpt de Witte Broederschap in en tracht zij door een verschuiving van valuta en een aanmerkelijke waardeverandering van sommige daarvan een zodanige economische chaos te doen ontstaan, dat eventuele oorlogshandelingen juist door deze economische moeilijkheden kunnen worden voorkomen.

Gebieden waarover nog wordt gesproken, maar die mogelijk in de komende maanden zeer belangrijk zullen bijdragen tot een nieuwe ontwikkeling, zijn o.m. Canada, het westelijk gebied van de U.S.R.R. (Rusland) inclusief Finland, Letland en Estland, terwijl eveneens de aandacht scherp schijnt te vallen op het noordelijk gedeelte van Japan.

Het is niet aan mij hieruit onmiddellijk gevolgtrekkingen te maken. Ik kan slechts mijn persoonlijke mening geven.

Ik denk, dat door nieuwe ontdekkingen van erts en nieuwe industriële ontwikkelingen voor het noordelijk halfrond een geheel nieuwe situatie zal ontstaan.

Wat betreft de invloed op de techniek, deze werd door de grote Broederschap over het algemeen slechts indirect uitgeoefend. Ik meen echter, dat wij binnenkort een aanmerkelijke stimulans kunnen verwachten van uit de Broederschap en wel direct hetzij door middel van onmiddellijk gezonden, hetzij door een zeer sterk ingrijpen via inspiratie op het gebied van beheersing van het weer, de erkenning van bepaalde factoren in het aard-magnetisch veld en de daarmee in verband staande atmosferische verschijnselen, terwijl bovendien een nieuwe ontdekking zal worden geïnspireerd, waardoor door virus veroorzaakte ziekten op een zeer eenvoudige en snelle wijze zouden kunnen worden onderdrukt. Voor u betekent dit misschien alleen, dat verkoudheden binnenkort tot het verleden kunnen gaan behoren. Voor mij betekent het, dat - zo men dit werkelijk doorzet - een groot aantal in de moderne oorlogsvoering opgenomen middelen practisch waardeloos zullen worden. Ook dit zou m.i. kunnen bijdragen tot een zeer grote beperking van de aanvalslust bij vele staten.

Ten laatste wil ik u nog mededelen, dat om bepaalde redenen, die ik u helaas niet geheel kan onthullen, weer zal worden ingegrepen bij de bewaarplaatsen van bepaalde atoomwapenen. Explosies op 3 à 4 punten op de wereld, onverwacht en in sommige gevallen zelfs een beetje rampzalig, lijken mij dan ook in de maand augustus of begin september niet uitgesloten.

Hiermede heb ik u de voorlichting, voor zover ik u die geven mag, verstrekt. Uit het geheel van deze raadsbesluiten kunt u echter voor uzelf wel afleiden hoe intens in de wereld van de geest het medeleven met de wereld is en met hoeveel belangstelling, kracht en overweging - ook van de kleinere details - de Witte Broederschap zich inzet voor het behoud van een wereldvrede en het vernieuwen van de menselijke relaties op uw wereld.

(Uitgesproken 4 juni 1965.)

-:-

DE GOEDE AFLOOP.

Wanneer wij spreken over de goede afloop, dan impliceren we daarin twee waarden. In de eerste plaats: dat er een einde komt aan iets. In de tweede plaats: dat dit einde voor ons aanvaardbaar, dus goed zal zijn.

Een goede afloop van b.v. de ontwikkelingen in de wereld kunnen wij ons alleen voorstellen, indien die wereld blijft beantwoorden aan onze ideeën, zoals wij ze nu hebben. Een goede afloop van het leven kan menigeen zich alleen voorstellen, als hij - overgaande - door palmtakwuivende engelen wordt omhoog gedragen tot een hemel, waarin hij onmiddellijk een eigen flatje krijgt toegewezen.

Een goede afloop bestaat echter niet in de oneindigheid. In de oneindigheid is er alleen het gefixeerde moment; is er één beleving uit duizend mogelijkheden misschien, maar een beleving die ergens reeds vastligt. Die goede afloop is niet alleen een einde, ze is altijd weer, zolang wij tijdgebonden zijn, een punt van uitgang voor een volgend beleven.

Als mens en zelfs als geest tot op zekere hoogte ben je geneigd om dat, wat nu gebeurt, altijd te zien als het belangrijkste en een goede afloop daarvan te wensen boven alles. Dit is begrijpelijk, maar niet juist.

Want:

Als gebeuren zich aan gebeuren rijt,
als alle vormen wisselend met elkander
toch vormend de eenheid der goddelijke schepping,
als in 't sterven van de tijd niet een afloop,
maar slechts een consolidatie van al wat ooit was wordt gescha-
pen,

zo zijn wij geen wezens van één moment.

Dan is al wat ons gebeurt op dit ogenblik of morgen onbelangrijk, omdat het geheel van ons wezen en niet de onbelangrijke tijdsdelen daarvan een rol speelt.

Dat, wat ge zijt geweest vele levens geleden, zijt ge misschien nu weer en over 10.000 of 100.000 jaar kunt ge het wéér zijn. Dat is van geen belang. Belangrijk is niet de goede afloop van het moment. Belangrijk is ons begrip voor een voortdurend zich meer integrerend bewustzijn van het Allerhoogste, dat ook in ons tot uiting komt.

Zo er al sprake kan zijn van een goede afloop voor het leven of voor het gebeuren in de wereld, zo zal dit ongetwijfeld iets zijn, dat een goede harmonie - niet in de tijd maar in de eeuwigheid en met die eeuwigheid - tot stand brengt. Daar ligt ons einddoel.

Vluchtige schimmen, gaande door de siderische eeuwigheid, zijn wij zoals wij onszelf nu kennen. Schaduwen van wezens, die blijvend en vast bestaan. Dat is onze eeuwige werkelijkheid, waarheen wij terugkeren.

Laat dan de goede afloop voor ons niet zijn: het behoud van een wereldvrede of van een groter geluk der mensheid, maar een sterkere en meer bewuste verbondenheid met die goddelijke wereld, waarin geen tijd bestaat, waarin alle mensheid is: de mens die God schiep. En waarin alle zijn is: de harmonie der uitingen, waardoor de goddelijke Gedachte haar waarlijk goddelijke Bron voortdurend kenbaar maakt.

:--:~:

DE STILTE.

Als alles zwijgt
en laatste vorm tot nietigheid vergaat,
als ik in mijzelf besef te zijn
en toch niet ken bestaan,
doch slechts het zijn,
dan spreekt mij de stilte,
wijl ik haar niet versta.
En is de stilte heengegaan,
haar woord klinkt in mij na
en wordt uit mij tot werkelijkheid.

Dit is de stilte,
die de schepping is,
de scheppingskracht,
en waaruit alles voortkomt,
wat er in mij kan bestaan.

:--:~:

Abonnementen: f 17,50 p. 10 nummers
(v. leden f 12,50) (v. buitenland f 1,50 extra)
bij vooruitbetaling op giro no. 468.874
t.n.v. „O.D.V.” te 's-Gravenhage

Secretariaat: **de Perponcherstraat 98**

Den Haag - Tel. 60 66 50

SLEUTELS

COSMISCHE LERINGEN
mediamiek ontvangen en uitgegeven
door de „Orde der Verdraagzamen”
te 's-Gravenhage

I N H O U D.

ZELFVERWERKELIJKING

Zelfverwerkelijking

Varia

AANPASSING

Aanpassing

Achtergrond van het occultisme in deze dagen

Goddelijke werkelijkheid

Nummer 10.
10e jaargang.

Overname uit „SLEUTELS” slechts toegestaan na
schriftelijke toestemming van het bestuur der „O.D.V.”

1. [Illegible]

2. [Illegible]

3. [Illegible]

4. [Illegible]

5. [Illegible]

6. [Illegible]

ZELFVERWERKELIJKING

Tiende Les.

ZELFVERWERKELIJKING.

Jezelf te zijn is een van de moeilijkste taken, die er bestaat. We hebben in de vorige lessen gezien hoeveel verschillende aspecten er in het menselijk wezen verborgen zijn en ook hoeveel mogelijkheden hij heeft om dit wezen te ontplooien. Maar jezelf te zijn is de zwaarste taak van alle.

Over het algemeen ziet men zichzelf niet in de juiste verhoudingen. Men schat zichzelf aan de hand van wat men buiten het "ik" ervaart en ziet. Men bouwt voor zichzelf een beeld van eigen persoonlijkheid op, dat slechts zelden aan het ware "ik" beantwoordt.

Er is hierover natuurlijk nog zeer veel te zeggen. Ik wil echter op deze laatste bijeenkomst kort zijn.

Om mijzelf te zijn moet ik allereerst beseffen wat ik ben. Dientengevolge zal ik moeten uitgaan van de eigenschappen, die ik in mijzelf erken: onafhankelijkheid van de uiterlijke karakteristiek of eigenschappen van mijn persoonlijkheid of ook de uiterlijke karakteristiek of eigenschappen van anderen. Door waarlijk mijzelf te zijn, voor zover ik mij daarvan bewust ben, schep ik in mijzelf een voldoende harmonie. Deze harmonie is belangrijk, omdat dit innerlijk harmonisch-zijn met het leven de eigenschappen die in dat "ik" bestaan, maar ook de mogelijkheden die dit "ik" heeft in de wereld op de juiste wijze placeert. Er is geen sprake meer van een verschuiving van de werkelijke belangen van het "ik" t.o.v. die van de wereld of omgekeerd. Het idee "strijd", dat in het geheel van het bestaan zo buitengewoon belangrijk is, houdt eigenlijk voor ons op te zijn.

Wat zijn wij dan eigenlijk? Men zou kunnen zeggen: Wij zijn in ons wezen een deel van het goddelijk Licht; in onze verschijningsvorm en de beperkingen van de door ons erkende werelden zijn we het product van een strijd tussen hoofdzakelijk astrale krachten, die elkaar tegengericht zijn.

De mens leeft in de wereld tussen God en de duivel. In die wereld wordt hij geconfronteerd met de goddelijke vormen, de wetten en de werkingen, maar ook met de chaotische, die wij nu eenmaal aan het duister plegen toe te schrijven. Tussen deze door zoekt hij zijn eigen weg. Hij is echter - en dit mag hij nooit vergeten - deel van het licht. Elk streven in de richting van het chaotische is in wezen een verloochening van eigen bestaan. Het is een beperken van eigen vermogens en eigen levenskracht. Daarom lijkt mij het antwoord op de vraag: Wat ben ik? het eenvoudigst als volgt te formuleren:

Een goddelijk, tijdloos en volmaakt wezen, geboren uit de lichtende oerkracht, altijd verbonden met deze kracht en alleen bestaande krachtens de verbinding daarmede. In mijn vorm en besef ben ik in mijn persoonlijk

wezen één van de krachten, die gericht is tegen de chaos. Indien ik dit in mijzelf niet of niet voldoende besef, zal ik - verdeeld zijnde tegen mijzelve en ontkennende de ware bestemming van mijn "ik" - in strijd, zorgen en ellende de chaos vinden, die gelijktijdig de beëindiging is van mijn bewuste levensmogelijkheden in deze cyclus.

Een dergelijke formulering moge fraai zijn, zij is ongetwijfeld niet voldoende om duidelijk te maken wat zelfverwerkelijking inhoudt.

U hebt in deze cursus allerhand aspecten van die zelfverwerkelijking kunnen beschouwen en overwegen: zowel meer goddelijke problemen (problemen van het "ik" in de kosmos) als de problemen van het "ik" met zijn werkingsmogelijkheden en zijn relaties met de omgeving, met de eigen wereld, met de sferen.

Wat ik van mijzelf maak, is altijd een herhaling. Ik herschep altijd datgene, wat ik in God ben. Herschep ik het slecht, dan is het waardeeloos. Herschep ik het goed, dan is het eeuwig.

Zelfverwerkelijking is niet alleen maar het winnen van een bewustzijn. Het is: concreet vorm en gestalte geven aan je persoonlijkheid, zoals deze in een goddelijke werkelijkheid bestaat; een ontvluchten aan de onvolmaaktheden en vooral aan de verwarringen, die bij een in verschijning treden in b.v. een stoffelijke wereld zo snel naar voren komen.

Je bent mens. Maar "mens" is alleen maar een vorm. Mens-zijn betekent gelijktijdig deel van God zijn. Het is: deel zijn van vele sferen. Het impliceert: jezelf kunnen beschouwen; en niet alleen de wereld van uit jezelf. Het is duidelijk, dat wij veel meer zijn en altijd veel meer zullen wezen dan wij beseffen.

Als je op aarde bent, dan voel je je vaak het slachtoffer van noodlot en natuur. Maar je bent dat niet. Want op het ogenblik, dat het "ik" zich bewust wordt van de harmonische werkingen, die in dat "ik" bestaan, heeft het tot op zeer grote hoogte meesterschap over b.v. de krachten der natuur, over de verschillende geestelijke krachten en invloeden op lager niveau, die juist in de vorming van een menselijk lot vaak een groot aandeel hebben. Je hebt macht, maar je weet haar niet te gebruiken. Je weet misschien niet eens dat ze bestaat. Om de werkelijkheid van je persoon te realiseren zul je ook die macht moeten ontwikkelen.

Alweer een woord, dat gemakkelijk wordt gesproken. Maar een macht ontwikkelen, dat wil in de eerste plaats zeggen: jezelf beheersen. Het is niet genoeg jezelf te kennen. Er zijn er velen onder u, die weten hoe b.v. een piano, een accordeon of een harp eruit ziet. Hoeveel echter kunnen die harp, die accordeon of die piano bespelen?

Er zijn op aarde vele mensen, die een zodanige zelfkennis weten te verwerven dat ze ongeveer weten wat ze zijn, maar dat is niet voldoende. Je moet leren dat "ik" te bespelen. Je moet begrijpen hoe dat "ik" zichzelf verwezenlijkt juist door van zijn mogelijkheden gebruik te maken.

Zelfverwerkelijking is niet slechts een innerlijke actie, maar ook een voortdurende actie naar buiten toe. De grote vraag: "Hoe"? is hier haast niet te beantwoorden. We hebben het geprobeerd in de afgelopen lessen door u te wijzen op bepaalde kwaliteiten, mogelijkheden en eigenschappen. Wij hebben u wat richtlijnen en aanwijzingen gegeven, maar dat wil nog niet zeggen, dat dat voldoende is.

Elke mens draagt in zich de sleutel van zijn eigen wezen. Die sleutel kunnen we dan herleiden als: deel van het behoren tot een der vele Stralen; het gebonden-zijn aan bepaalde geestelijke helpers en leiders. Dat is echter niet voldoende. De sleutel van het "ik" is de harmonie, die het "ik" kent met het Goddelijke; en wel in de trilling (dit is maar een vergelijkend woord), die het "ik" binnen het Goddelijke inneemt volgens de golving van de goddelijke wereld op dit ogenblik. Wij variëren dus voortdurend onze kracht. Onze vermogens blijven gelijk, als wij innerlijk dia variatie kunnen meemaken. Dus: in de uiting binnen de tijd moeten wij ons voortdurend veranderen om

in harmonie te blijven met de kracht, die ons instand houdt.

Het is moeilijk om daarvoor een concrete of menselijke definitie te geven. Als ik het probeer, zo wijs ik u tevoren erop dat deze omschrijving uit de aard der zaak onvolledig moet zijn. Zij kan niet algemeen en gelijktijdig concreet en volledig worden gesteld.

De sleutel van het eigen "ik" is het ritme van eigen leven, aangepast aan het in het "ik" bestaande en gelijk-blijvende besef van de goddelijke kracht, gebruikt om in alle aspecten, die volgens de cyclus van het leven naar buiten kunnen treden, zichzelf voortdurend in de wereld te openbaren als aspect van het licht.

Er zijn woorden voor te vinden, die misschien erg hypothetisch zijn. Maar men zegt wel eens: De mens, die in zich het licht draagt, kent de kracht van het astrale licht ofwel het goddelijk vuur. Dit nu is in hem de weergave van Adonai en - in afwerende functie - van Jehova.

Elke mens draagt in zich het vermogen van chaos. Indien hij dit verwerkelijkt, dan draagt hij in zich het licht, het z.g. duistere licht dat behoort tot Behemoth (een van de vorsten van de hel) en kent hij in zich de uiting ofwel de schicht van het vuur, de aanval op de wereld, die men vereenzelvigd met Baphomed of zo u aan de omgekeerde vorm daarvan, welke in die contreien vaak wordt gehandhaafd de voorkeur geeft: Demophab. Deze inhoud bepaalt de macht en het vermogen. Waar in het "ik" het goddelijk vuur voortdurend aanwezig is, zal rond het "ik" de voortdurende bescherming van Jahwe of Jehova bestaan en zal in het "ik" de voortdurende glans en openbaring van Adonai bestaan. Hier is de sleutel misschien nog niet volledig. Laten we er daarom dit bijvoegen:

Ik in mijzelf ben een ritme. Dit ritme herkende en toepassende op de wereld en de geestelijke krachten, die ik ken, ontsluit ik voor mijzelf het bewustzijn van deze werelden en de heerschappij in die werelden voor zover ik daartoe door mijn oorsprong ben geroepen.

Het is jammer, dat al die dingen alleen in grote woorden zijn weer te geven. Als ik het zeer eenvoudig mag uitdrukken, dan volgt hier wel uit dat zelfverwerkelijking in feite is: het zodanig werken met jezelf, dat je - zowel voor jezelf als voor alle werelden waaraan je deel hebt - de goddelijke waarde, die in je ligt voortdurend representeert. Ik kan dit altijd doen voor anderen; maar ik kan nooit meer doen voor een ander dan mijn eigen bewustzijn toelaat.

Theoretisch hebt u macht over de lagere natuur. In de praktijk hebt u geen bewustzijn van die kracht en bent u eraan onderdanig. Indien u die macht bezit over de gehele natuur en u de regen kunt zeggen: "Ga heen" en de wind: "Ga liggen", dan kan er nog altijd een kracht zijn, die bewuster en hoger is dan u; en die zou dus uw bevel teniet kunnen doen.

Hier treedt echter weer een typisch verschijnsel op. Indien die hogere kracht deel is van dezelfde macht, waarin ik mijzelf erken, zal ik mij erkennen als deel van de hogere macht. Je bent altijd deel van de hogere entiteiten, die werkzaam zijn, indien je daarmee van uit je streven en bewustzijn harmonisch bent.

U ziet, dat herleid tot meer eenvoudige termen de zelfverwerkelijking hanteerbaar wordt, zij het als theorie. De praktijk ervan is een voortdurend zoeken en streven. Een zoeken naar jezelf. Een streven naar het juiste resultaat, naar de juiste uiting van jezelf. En als ik het eerste deel van mijn betoog van heden besluit, doe ik dit met de opmerking: Gij zijt uzelve in zoverre gij bewust zijt van uzelve. Dit bewustzijn moet zijn gebaseerd op een innerlijke erkenning, die niet door uiterlijke bepalingen of waarden wordt gelimiteerd.

W E T T E N .

Uit het voorgaande blijkt wel, dat God in feite de enige wet is. Maar het Goddelijke zal zich voor ons openbaren in wetten volgens ons eigen bewustzijn en in overeenstemming met de harmonie, die wij hebben bereikt. Hoe hoger wij staan, hoe kleiner het aantal wetten wordt waaraan wij hebben te gehoorzamen, maar hoe groter en sterker de werkelijk goddelijke wetten worden en hoe minder wij ons aan de consequenties daarvan voor het eigen bewustzijn kunnen onttrekken.

Er wordt vaak geredeneerd, dat alle wetten uit den boze zijn. Dat is beperkt waar. De mens moet streven naar een minimum aan regels, nooit naar een maximum; want juist door het minimum aan regels na te streven verwerft hij zich een zekere vrijheid. Hij zal de goddelijke waarden (dus de innerlijke waarden) gemakkelijker uitdrukken, omdat hij rond zich minder bepalingen en belemmeringen heeft geschapen. Maar dat wil nog niet zeggen, dat ge de wetten als zodanig moogt verwerpen. Het lichtend principe is nu eenmaal vormend, het is niet anarchistisch. En dit houdt in, dat al wat in dit lichtende geboren is (elke mens) dus ook aan bepaalde wetten gehoorzaamt. Deze wetten gaan veel verder dan de menselijke wet; gelijktijdig zijn zij veel eenvoudiger en voor het menselijk begrip veel vager geformuleerd.

Soms worden die wetten wel op aarde weergegeven. Ik denk hier aan het "Heb uw naasten lief gelijk uzelve". Iets, wat niet alleen maar de slagzin is van het Christendom, maar een redelijke menselijke weergave van de goddelijke wet van eenheid. Men kan deze naastenliefde natuurlijk beperken door te zeggen: Iemand, die mij wil doodslaan, is mijn naaste niet. Dit is echter niet juist. Indien een ander mij wil doodslaan en ik beschik over de juiste innerlijke kracht, dan zal hij ten onder gaan aan zijn voornemen om mij te schaden en wel zonder mijn direct ingrijpen. Indien hij mij benadert en mij kan verslaan, was mijn innerlijke harmonie niet groot genoeg en is het dus noodzakelijk, dat dit geschiedt. Een redenering, waarmee velen het niet eens zullen zijn, behalve wanneer het martelaren betreft of misschien Jezus aan het kruis.

Maar deze wet van geweldloosheid bestaat werkelijk. Het is niet alleen maar een chinaera of een droom of een ideaal. Het is een goddelijke wet. En als een menselijke wet in zekere zin pressie en geweld wordt, dan verzet zij zich in wezen tegen die goddelijke wet en zal daardoor aan zichzelf ten onder gaan, zoals we dat dan ook steeds weer zien in de menselijke samenleving.

Wij, die ons zelf waar willen maken, de werkelijkheid van ons eigen wezen erkennen en tot uiting brengen, moeten beseffen dat er voor ons wetten zijn; maar die wetten worden bepaald door onze innerlijke harmonie met God en door niets anders. Elke wet is voor ons aanvaardbaar, zolang zij deze innerlijke wet niet aantast. Op het ogenblik, dat een uiterlijke, in de wereld bestaande wet of wetmatigheid mijn innerlijke harmonie aantast, moet ik een beroep doen op mijzelf en de God in mij; en zonder die wet actief te bestrijden moet ik haar negeren. Ook dit is een element, dat menigeeen ontgaat.

Wij menen vaak dat wetten regels zijn, die worden afgedwongen. Niets is minder waar. Goddelijke wetten zijn geen regels, die worden afgedwongen. Het zijn voorwaarden om te leven. Men zou kunnen zeggen: Het is een wet dat een ieder, die als mens op aarde leeft, moet ademen. Dan zegt u: Dat is dwaasheid. Dat is een natuurlijke functie. Als ik zeg: Geweldloosheid, de perfecte naastenliefde en de volkomen rechtvaardigheid zijn deel van het Goddelijke, dan moet u die ook niet alleen maar zien als wetten, die zijn op te leggen of als dingen, die als wet kunnen worden omschreven. Het zijn natuurlijke functies van uw wezen.

Als je jezelf probeert te erkennen, ontdek je in jezelf allereerst capaciteiten en eigenschappen, dromen en verlangens, waarmee je eigenlijk geen raad weet. Wanneer je ze herleidt tot hun bron - en dat is met enige studie meestal wel mogelijk - dan kom je tot de conclusie, dat achter dit alles niet alleen de behoefte zit aan een stoffelijk bestaan of aan een stoffelijk verwerven of het ontkomen aan stoffelijke gevaren, maar dat er de behoefte zit aan een innerlijk evenwicht, een innerlijke zekerheid. En als we dat weten, kunnen we zeggen: Dit is voor ons wet. De uiting is onbelangrijk. Zij is voor ons alleen de bevestiging van iets wat in ons leeft. Het besef in ons en het in onszelf daarmee harmonisch zijn is wet. Alleen door dit te aanvaarden worden wij één met het Goddelijke en beseffen wij de plaats, die wij in de goddelijke schepping in waarheid bezitten.

Nu zult u zich afvragen, of er dan geen wetten zijn, waartegen ge u moogt verzetten. Het antwoord is: Neen. Er bestaat geen enkele wet, waartegen ge u moogt verzetten. Er bestaat slechts een wet, die voor u niet van kracht is, omdat een andere wet overheersend is; maar voor anderen blijft zij van kracht, tenzij zij in zichzelf de grote vrijheid vinden, die uit het erkennen van de innerlijke wet en het volgens deze wet leven en denken voortvloeit.

Het is logisch, dat een wet weinig zin heeft, indien er niet een zekere macht achter zit. En daarom is het derde deel van mijn betoog gewijd aan

M A C H T.

De mens bezit macht over al het lagere. Al het hogere bezit macht over hem. Naarmate de mens zijn innerlijke harmonieën wijzigt, zal hij de machthebbers over zijn wezen eveneens wijzigen en zal hij het gebied, waarop hij macht kan uitoefenen ook aan verandering onderhevig maken.

De macht, die wij als goddelijk wezen bezitten is - zolang wij de waarheid van ons wezen openbaren - praktisch onbepaald. Maar het is altijd een behoudende macht, nimmer een agressieve macht.

Ik heb zo even reeds het beeld aangehaald van geweld (elementen misschien, die het "ik" zouden aantasten, maar dit niet kunnen) en dat eenvoudig wordt afgestoten. Het is het bekende verhaal van de ingewijde, die door modder loopt en wiens kleed onbesmeurd blijft.

De macht van het Goddelijke in de wereld, waarin wij nu bestaan, is niet een agressieve. De wereld, waarin wij leven, is maar een illusie. Dat is ergens een onwerkelijke wereld vol gedachtenbeelden. Het is iets, dat zal verdwijnen. De goddelijke wereld is waar en blijft bestaan. Juist daardoor zal dus die kracht de goddelijke werkelijkheid a.h.w. bevestigen en ook herscheppen waar dit mogelijk is.

Zolang wij ditzelfde doen, wordt deze kracht de macht, die wij hebben om onszelf te handhaven. Het is voor een mens moeilijk zich macht voor te stellen, die hij alleen kan gebruiken om zichzelf te handhaven. Voor de doorsnee-mens is macht: gezag uitoefenen over anderen; in staat zijn pressie uit te oefenen. Maar als u even nadenkt, zult u begrijpen dat voor een zelfverwerkelijking elk gezag over, elke mogelijkheid tot regeren van of pressie uitoefenen op anderen in feite uit den boze is. Als u de goddelijke wet volgt, is dit immers niet nodig. De goddelijke wet bepaalt vanzelf de juiste verhoudingen. Die hoeft u niet te zoeken. Daar heeft u ook geen machtsmiddelen voor nodig. Die machtsmiddelen bestaan a.h.w. buiten u. De macht, waarover u werkelijk beschikt, is die om in uzelf een harmonie te scheppen zo sterk, dat niets van buitenaf die kan breken.

Het lijkt altijd weer overbodig om deze dingen te herhalen, toch is het dit zelden. Want hoe kan ik de macht, die in mij bestaat waarlijk gebruiken, hoe kan ik haar maken tot een actief deel van mijn bestaan, tot een verdediging van mijn innerlijke waarheid, als ik niet vertrouw in mijzelf, niet geloof in die kracht, die macht buiten mij? Als ik niet geloof

in de bescherming, die in de harmonie met het Goddelijke is gelegen?

Macht kan alleen bestaan in het "ik", indien het "ik" een zeker zelfvertrouwen bezit. De bron van dat zelfvertrouwen - in menselijke termen uitgedrukt althans - is van minder belang. Belangrijker is, dat die innerlijke zekerheid bestaat. Belangrijk is, dat het "ik" niet slechts in zichzelf vertrouwt, maar zichzelf ook kent, zodat het geen waanvoorstelling is, maar een voortdurend meer benaderen van die goddelijke werkelijkheid in het "ik". Hoe juister ons beeld van het "ik" en hoe groter ons vertrouwen in de waardigheid van dit "ik", des te sterker de kracht in ons tot uitdrukking komt en des te groter de macht wordt, waarover wij beschikken om de wereld te beletten ons op enigerlei wijze te schaden of misschien zelfs ons streven te perverteren.

Macht en wetten spelen een grote rol in de uitingen van het "ik". Maar in zelfverwerkelijking zit ook nog iets anders.

Er is altijd weer een streven. Zolang ik slechts streef naar een doel, dat buiten mij ligt, streef ik te vergeefs; want al wat ik buiten mij bereik is waardeloos, indien het niet in mij bestaat.

Dit zijn geen woorden van mij. Ik heb ze geleend van een oudere en wijzere spreker. Het is echter van het hoogste belang, dat we begrijpen hoe juist dit is. Dat ene grein van een innerlijk verwezenlijken van een erkende wet door de juiste handelswijze is belangrijker dan honderd kilo van propaganda, pressie en invloed, die we op de buitenwereld uitoefenen.

Wij zijn vrij geboren; maar die vrijheid moeten we ons voortdurend waardig tonen. We zijn in de hele bewustwordingsgang, vanaf het eerste ogenblik dat we als een lichtende vonk ontdekten "ik ben", tot het ogenblik dat wij de formule kunnen voltooien en zeggen: "ik ben deel van Hem, Die is" en dan bewust, zijn wij steeds weer vrij. Geen vrijheid, die is uit te drukken in stoffelijke waarden, maar vrijheid die het meest juist tot uitdrukking komt in ons vermogen tot streven en vooral tot zelfstandig streven en handelen.

Wanneer u een geestelijke leider kiest, dan zal er een ogenblik komen dat deze zegt: "Ik eis van u absolute gehoorzaamheid." Dat klinkt dwaas, omdat deze leider meestal niet over de middelen beschikt of zich de moeite getroost om na te gaan, of u inderdaad gehoorzaamt.

Als wij in een bepaalde richting streven, dan is dit streven als een soort geestelijke leider. Een als juist beseft streven vraagt, dat wij geheel hiernaar leven; dat zolang het met ons wezen harmonisch is ons denken alleen in deze richting werkzaam is. Wat we in de buitenwereld doen, is van geen belang. Als we daarvan afwijken, dan is er niets dat ons bestraft, hoogstens de normale consequentie van oorzaak en gevolg. Er is geen stem, die ons zegt: Nu doe je verkeerd. We zijn vrij; en toch zijn we ergens gebonden. Die gebondenheid is gelegen in de gerichtheid van ons wezen, van onze persoonlijkheid.

Ons streven zal ten slotte kunnen worden herleid - onverschillig in welke richting het gaat - tot een vorm van zelfbevestiging. En dat is logisch, want de zelfverwerkelijking is nu eenmaal de kern van ons bestaan, of we het aanvaarden of niet. Die zelfbevestiging moet een bevestiging zijn van het ware "ik". Op het ogenblik, dat we afwijken van de innerlijke werkelijkheid van ons wezen, is ons streven waardeloos.

Men zou voor het streven dus ook weer kunnen proberen met eenvoudige woorden een kleine richtlijn te vinden. Ik geloof, dat het deze is:

Streef altijd naar wat u innerlijk als juist erkent; en streef er naar dit in uzelf, in uw leven en denken, voor zover u dit kent en beheerst, waar te maken.

Dit is een vorm van zelfbevestiging, maar tevens een vorm van harmonie winnen met het Hogere.

Buiten dit alles staat dan nog weer: de inwerking van hogere krachten. Dat hogere krachten een grote rol spelen in het leven hier op aarde, hebt u naar ik meen in de laatste tijd zelf wel kunnen constateren, al is

het alleen maar aan de hand van de verschillende feiten, die wij hebben genoemd van een ingrijpen door natuurverschijnselen en anderszins en de wijze, waarop dit bewaarheid is geworden. Dit zijn dingen, die buiten de menselijke beheersing liggen en die volgens menselijke termen niet berekenbaar zijn. Het is dus logisch, dat hier een ander weten optreedt en waarschijnlijk ook een andere activerende kracht.

De hogere geestelijke krachten, die inwerken zijn niet blind. Men heeft het noodlot en het recht vaak voorgesteld als blinde of geblinddoekte mensen. De hogere kracht echter is ziende. Zij ziet ons, zodra zij met ons een band, dus een harmonie, heeft. Een hogere kracht, die op aarde ingrijpt, kan alleen ingrijpen in al datgene, wat met die kracht harmonisch is. Indien er in een mens een destructieve geest leeft, dan zal een destructieve kracht grote invloed op die mens hebben en vele verschijnselen kunnen wekken, die hemzelf onmiddellijk beroeren. Op het ogenblik, dat die harmonie niet bestaat, slaat de bliksem net naast je in, vallen de hagelstenen net aan de andere kant van de weg, trekt de storm misschien net een baan vlak langs je heen, maar ze beroeren je niet. Het water van de overstroming spaart jou, terwijl rond je duizenden te gronde gaan.

U moet begrijpen, dat dit niet alleen maar eenvoudig werkingen van de natuur zijn. Het hogere - of zo ik het anders moet zeggen - de geestelijke waarden en krachten grijpen in; en zij doen dit in overeenstemming met de bestaande harmonieën.

Als ik lering wil ontvangen, dan zal ik misschien een geest kunnen vinden, die de kosmische wijsheid verkondigt. Maar als ik niet harmonisch ben met die kracht, dan zal de gehele wijsheid voor mij zijn als gebazel in een onbegrijpelijke taal. Ik moet er harmonie mee hebben. Daarom moeten wij, juist als het gaat om het inwerken van hogere geestelijke krachten, voor onszelf eigenlijk uitmaken: wat is met ons harmonisch? Wij moeten niet willekeurig elke geestelijke leiding aanvaarden. Wij moeten niet willekeurig alle gebeuren ondergaan. Wij moeten zoeken naar datgene, wat met ons in harmonie is. En dit moeten wij ons wezen en bewustzijn zo inprenten, dat ons begrip voor eigen taak, mogelijkheid en wezen concreter en groter wordt; en dat niet alleen de geestelijke kracht spreekt, maar dat door die geestelijke kracht het Goddelijke spreekt. Dus voor de mens is alle hogere geestelijke inwerking en kracht eigenlijk tot op zekere hoogte ook beheersbaar, want hij kan zelf vaststellen waarmee hij wel of niet in harmonie is, zo hij zichzelf beheerst.

Zelfbeheersing is noodzakelijk, natuurlijk. Maar dan kun je ook kiezen, dan kun je zoeken; dan vind je alle geestelijke Leraren en Meesters, die je nodig hebt; dan vind je alle bescherming van een ingrijpen van geestelijke krachten op aarde; dan word je beschermd tegen demonische zowel als lichtende krachten, die je waarschijnlijk in je persoonlijke ontwikkeling toch zouden remmen of doen afwijken van het juiste pad. Het is belangrijk, dat u ook dit begrijpt.

Je kunt aan het einde van zo'n serie lezingen altijd weer tegen jezelf zeggen: Wat heb ik eigenlijk weinig gezegd. Ik heb niet voldoende gezegd. Maar het is onmogelijk in een tiental lessen alle gedachten, ervaringen en erkenningen samen te persen. Het is niet mogelijk om die zo te formuleren, dat een ieder ze kan begrijpen.

Wanneer wij werken voor u en met u (wat ons spreken hier in wezen toch is), dan zal uw eigen harmonie bepalen wat uit hetgeen wij brengen u wel en niet aanspreekt; en daaruit blijkt dat u délen selecteert uit een inwerking. Elke hoge geestelijke kracht, die in deze wereld optreedt, zal u in bepaalde délen beroeren, in andere delen weer niet. Erken wat u beroert en u vindt een deel van uzelf. Tracht in dit deel van uzelf een harmonische uitdrukking te brengen en u komt tot een reële zelfverwerking, tot het scheppen van die innerlijke eenheid, waaruit de beheersing kan groeien. De innerlijke eenheid, die een bewust gericht streven voort-

durend mogelijk maakt, juist in uw eigen wezen en leven. En dan komt u zo vanzelf ook tot een bewuster hanteren van die macht, die u is ingeschapen: de macht om u af te zonderen van alles wat niet overeenstemt met uw goddelijk wezen en met uw goddelijke bestemming: datgene wat gij zijt in de grote scheppende God.

Hierin ligt eigenlijk de grote wijsheid van alles, wat ik u zou kunnen zeggen.

Het is noodzakelijk om zo langzaam aan mijn betoog te gaan besluiten en dat kan ik niet beter doen dan door u te wijzen op deze grote waarheden:

Elke procedure is ten slotte maar een richtlijn, een middel, een hulpmiddel.

Elke wijze, waarop u misschien wat kracht of inzicht kunt verwerken, is slechts een hulpmiddel, meer niet. Wat u in uzelve bent, de beheersing die u over uzelf bezit, de wijze waarop u in, rond en voor uzelf een harmonie schept, waarop u de hogere kracht in uzelf tot uitdrukking doet komen, dat is de bepalende, de beslissende werking.

U hebt uw lot zelf in handen. Naarmate uw besef groeit, zult u ook meer bewust uw eigen lot bepalen. Dat gaat zo soms voort door reeksen incarnaties en door reeksen verschillende sferen. Maar als u beseft dat dit het begin is, dan kunt u er misschien vandaag wat mee doen. Want de kern van alle theorieën is altijd weer: wat kun je daarvan voor jezelf in praktijk brengen? Niet: hoe kun je jezelf veranderen? maar: hoe kun je jezelf meer waar maken tegenover jezelf?

Dat is de kern. Dat is het beginpunt. En ik geloof, dat zelfs als je denkt dat je dom en dwaas bent, of dat je machteloos bent in deze wereld, er toch een begin mogelijk is. Een begin van deze innerlijke eerlijkheid, waardoor je kunt bepalen, misschien niet wat God is en wat God betekent, maar wat lichtend is voor jou, waar je kracht, waar je vreugde vindt en datgene, wat eigenlijk alleen maar een waan is; dat wat je waarlijk bent en dat wat alleen maar komedie is.

Als je die dingen leert scheiden, dan zul je misschien tegenover de wereld weinig veranderen, maar voor jezelf zul je onnoemelijk veel veranderen. Je zult dan datgene vinden, wat noodzakelijk is voor een bereiking: een op de werkelijkheid van je wezen gebaseerd streven; een uit de werkelijkheid van eigen wezen voortkomend vermogen om jezelf af te schermen; een in het "ik" ontstaande wijsheid, die juist uit die innerlijke harmonie, dit bewustzijn van eigen werkelijkheid, voortvloeit en die je niet alleen maar helpt om je wereld te begrijpen, maar ook om je eigen taak, je eigen verhouding tot die wereld te bepalen.

En dan kun je zeggen: Ik ben misschien niet belangrijk in de zin van het menselijke woord, maar omdat ik waar ben, ben ik een bewust deel van een kosmisch patroon, dat eeuwig is. Ik ben niet alleen deel van een menselijk gebeuren, maar van een goddelijke werkelijkheid, die onveranderlijk bestaat.

En als je dat punt bereikt, dan is zelfverwerkelijking niet alleen maar een woord, een titel of een leuze, dan is het een wijze van leven geworden.

--

V A R I A.

Varia is een rare titel voor een lezing in dit verband. Er zijn hier echter enkele punten naar voren gekomen, die toch eigenlijk wel een aantal verschillende en vaak niet eens erg samenhangende aspecten vertonen. Zo is er b.v. de vraag gesteld: Hoe kun je nu tot een werkelijk oordeel komen? Hoe weet je wat goed en wat kwaad is?

Een ander stelt als vraag: Elk wezen zoekt zich een matrix. Is dat nu juist of is vorming en dus zelf-vorming iets anders?

Als ik deze vragen bekijk, dan rijzen daar zelfs nog veel meer problemen uit op; en voor zover de tijd het toelaat, zullen we die onder de loupe nemen.

Ik heb een vorm. Alle vorming, alle zelfbevestiging en al wat erbij hoort, is eigenlijk een terugzoeken naar de vorm, die we reeds hebben. En dat impliceert al direct, dat je niet maar willekeurig een vorm kunt gaan opbouwen, anders zou het gemakkelijk genoeg zijn. Een mens zou zich dan een beeld kunnen maken van wat goed is en op deze manier dus een ideaal bereiken.

Maar nu heb je b.v. een dame, die mager en schonkig is; en zij stelt zich als ideaal: de Venus van Milo. Dat wordt een zeer moeilijke kwestie, dat begrijpt u wel, want daarvoor is ze niet geschapen.

Zo'n beeld begrijpt men direct. Maar het kan heel goed zijn, dat je bent geschapen als b.v. een contact tussen anderen en dat dat je werkelijke plaats is, je werkelijke betekenis in het leven, ook in het eeuwig leven. Indien je je nu een vorm maakt van iets anders (van een belangrijkheid b.v.), dan bezit je eenvoudig de capaciteiten niet om het waar te maken. Er is dus eigenlijk sprake van een zoeken naar je ware "ik". Maar dat ware "ik" is in de kosmische werkelijkheid niet alleen maar een wezen of een vorm, het is een functie.

Zo beginnen we, geloof ik, dit zeer gevariëerd samengesteld onderwerp het best met te constateren, dat als de mens zichzelf zoekt, hij niet slechts zoekt naar de ware vorm, die hij binnen een goddelijke werkelijkheid heeft, maar dat hij vooral ook de functie, die hij krachtens deze vorm ook in de goddelijke werkelijkheid bekleedt, moet trachten te vinden. Het is niet alleen maar: Wat ben ik? in de zin van: Wat voor vorm heb ik? Maar ook: Wat ben ik? in de vraag: Wat is mijn betekenis?

Er is geen wezen zonder betekenis. Elk dier, elke mens, elk stofje, elke lichtstraal, ze hebben allemaal hun betekenis en hun ware taak binnen de oneindigheid. En of wij die verschijnselen nu zien als van zeer korte duur of als oneindig lang, doet verder niet terzake, want in de eeuwigheid is alles blijvend.

Eeuwigheid ziet de mens vaak als een eeuwigheid van bestaan. Men zou eerder kunnen zeggen:

Eeuwigheid kan een moment van bestaan zijn, dat zichzelf gelijk blijft en nooit wordt onderbroken en dat in zich voortdurend alle voldoening en alle mogelijkheden van dat ene moment oneindig bewaart. Dan bent u er veel dichter bij.

Zo gezien wordt ook de vraag over oordeel en schuld eigenlijk heel iets anders dan de vraagsteller misschien heeft bedoeld. Het is niet slechts een kwestie van: Hoe kom ik met mijzelf in het reine? De kwestie is: Hoe kom ik tot de erkenning, dat ik ben wat ik ben? Van God nemen we dat aan. God zegt: "Ik ben, Die ben." En dan zeggen we allemaal: Ja, dat is juist. Maar dat geldt voor ons ook, want we zijn deel van een eeuwigheid. We zijn niet iets, dat verandert. We zijn iets, dat is; en dat zijnde openbaart zich in alle kwaliteiten en eigenschappen, die we bezitten. Voor ons is de enige deviatie-mogelijkheid dus een ontkennen van de waarden, die we hebben of een aanvaarden ervan. Aanvaarden we de zaak op de juiste manier, dan bevestigen we onszelf,

realiseren we ons wat we zijn en hebben we onze ware betekenis.

Er zijn mensen, die geschapen worden met b.v. een zeer lethargisch karakter. Ze geloven het allemaal eigenlijk wel. Dan kun je zeggen: Ja, maar mensen, jullie moeten actief zijn, jullie moeten zus en jullie moeten zo zijn. Het is fout, dat jullie zo lethargisch zijn.

Is dat wel waar? Want ook die lethargische mens heeft een plaats ergens in de wereld. Misschien niet een plaats, die anderen bewonderen, maar een plaats. Hij heeft een functie, desnoods alleen maar het kwade voorbeeld voor anderen. Als die functie voortkomt uit het Goddelijke, uit de werkelijkheid van zijn wezen, dan zou een verbeteren van de lethargie eigenlijk een ontkennen zijn van zijn werkelijkheid. Het zou zelfs kwaad zijn in plaats van goed, als ik het zo eens mag zeggen. Wat een heel probleem gaat vormen.

Er zijn mensen, die wat wij noemen zondige, misdadige of zwakke neigingen hebben. De een loopt over van sexualiteit en de ander is zo sociaal, dat hij iedereen naar de duvel jaagt vanwege de gemeenschap, inclusief de gemeenschap zelf. Dan kunnen we wel zeggen: Dat is fout. Maar is dit wel waar?

We hebben zo even geprobeerd te constateren: Ik ben een eeuwig wezen. Ik ben niet een variabele kwaliteit. Ik ben in het Goddelijke een permanente kwaliteit. Die permanente kwaliteit zal ik tot uiting brengen in elke vorm, in elke sfeer waarin ik leef, in elk lichaam dat ik aanneem. Ik zal steeds weer die kwaliteit als eigenschap behouden. Nu kan ik zeggen, dat ik een bepaalde kwaliteit lichamelijk minder mooi vind en dat ik haar geestelijk zeer bewonder. Dat is allemaal best. Dan zullen we dat op geestelijk terrein uiten, daar is verder geen bezwaar tegen. Maar moet ik het daarom nu in mijzelf stoffelijk gaan veroordelen? Moet ik zeggen, dat ik dan niet deug? Dat is dwaasheid, want dan ga ik een deel van mijzelf ontkennen. Dit is een van de grote problemen, waarmee de mensheid te worstelen heeft.

Je wilt zo graag weten wie en wat je bent. Je wilt je verhouding, je relatie tot de omwereld juist bepalen en je doet het aan de hand van het kerkboek, het wetboek, het strafrecht en weet ik wat nog meer. Je begint bij de Tien Geboden, de geboden van de kerk, de geboden van de gemeenschap en je gaat verder tot de geboden van je eigen kleine milieu toe. Maar die wetten hebben eigenlijk niets met jou te maken. Die wetten zijn maar regels. Je werkelijke wezen kan daardoor nooit worden aangetast of veranderd. Je kunt het wel proberen, maar het lukt niet. Begin met jezelf te aanvaarden, zoals je bent. Dat is altijd de eerste regel. En als je dan ontdekt, dat je - jezelf aanvaardend zoals je bent - handelt op een wijze, die in strijd is met dat wat je innerlijk als doel of als waarheid erkent, zeg dan: Ik heb een fout gemaakt. Maar zeg niet: Ik heb die fout gemaakt tegenover de wereld, wat dat is nog lang niet zeker. Ik heb die fout gemaakt tegenover mijzelf.

De begrippen schuld, zonde, boete, de meest demonische concepten overigens die men in een menselijk brein kan aantreffen, zijn niet voortgekomen uit de goddelijke werkelijkheid.

Als we naar de groten op deze wereld kijken, of we nu kijken naar Jezus, de Boeddha of zelfs naar Mohammed, wat horen we dan? Dat ze wel zeggen: "Zo leef je sociaal het best. Op die manier vind je God het best. Op die manier vind je de juiste bereiking." Ze geven ons wel een weg aan. Maar ze zeggen niet: "Als je die weg niet gaat, ben je slecht." Dat doen de mensen. Zonde is een begrip, dat de mens heeft geschapen. Tegenover de wereld kun je nooit bepalen, of je zondigt of niet.

Er is een man, die op een fiets rijdt. De fietser wijkt uit, daardoor komt een auto aan de kant van de weg. Dat was niet nodig geweest. Dat is verkeert, zegt men. Maar er is een onbewaakte overweg. De automobilist sliep bijna op het moment, dat hij de uitwijk-manoeuvere moest maken. Was hij doorgereden, dan was hij onder een trein gekomen.

Nu kunnen we natuurlijk zeggen: Dan heeft de fietser goed gedaan. Neen. De fietser heeft voor zichzelf verkeerd gedaan. Hij heeft een gevaar geschapen, dat hij als niet juist erkende. Maar dat verkeerde dat hij heeft gedaan is voor de automobilist ten slotte een "goed" geworden.

Hoe kun je nu die samenhangen overzien? Dat is onmogelijk. Je kunt niet oordelen over goed of kwaad in relatie tot de wereld. Je kunt het alleen maar zien t.a.v. jezelf. En als ik in dit varia dan nog een ander punt mag aansnijden:

Voor jezelf zoek je altijd ergens je eigen plek, je hoekje in de wereld, waar je thuis hoort. Heel veel mensen zouden dat graag willen doen. Ze zouden de plaats willen vinden, waarin zij voor de mensheid zoveel mogelijk betekenen, waarin zij voor zichzelf zo waardig en waar en goed mogelijk leven; maar ze kunnen het niet of ze durven het niet, want er staan allerhand taboe's en totems opgesteld. Tegenwoordig heiligenbeelden. Ze kunnen en durven eenvoudig niet te komen tot die persoonlijke aanvaarding van een plaats in de wereld. En daardoor kunnen ze ook geen gebruik maken van hun eigen mogelijkheden.

Vele mensen voelen zich geroepen als visser. Hun werkelijke plaats zou zijn aan de waterkant; rustig met een hengeltje in de hand. Maar die waterkant is toch eigenlijk een beetje minder goed, dat is minder netjes. Dan gaan ze midden in de woestijn staan hengelen en zijn ze bovendien nog erg verontwaardigd dat ze geen vis vangen. Dat is Gods schuld, niet hun schuld.

Daar heeft u nu een voorbeeld van de idiotie in de mens, die niet bereid is zijn eigen plaats werkelijk in de wereld in te nemen, maar die zich laat dwingen en laat dirigeren tot een placering in de gemeenschap, waar hij eigenlijk niet thuishoort.

Uw innerlijk kunt u niet ontkennen, onthoudt u dat goed. U kunt niet zeggen: Het wezen dat ik ben, verander ik. Dat zou gemakkelijk zijn als het waar was. U kunt het uiterlijke gedrag ervan wel van wijzigen. Een goede jongen met een tamelijk warm karakter wordt pastoor en in plaats van dat hij de meisjes onder de kin streelt, tikt hij nu de kleine kinderen op het hoofd. Maar ergens is het dezelfde emotionele uiting: de behoefte te behoren tot iets, die hij tot uitdrukking brengt. Hij begrijpt het zelf misschien niet eens, maar hij verandert zichzelf niet.

Nu is de vraag, die wij moeten stellen: Is hij dus als leraar (want dat is een pastoor of een dominee feitelijk) op zijn plaats? En als hij dan niet op zijn plaats is en hij heeft het alleen maar gekozen, omdat het zo mooi is of omdat hij het zo belangrijk vindt of zo godsdienstig, of omdat hij denkt daarmee een plaats in de hemel te krijgen, dan is hij een bezoeking voor zichzelf en ook voor zijn gelovigen.

Het is dus gemakkelijk genoeg om dan maar een oordeel uit te spreken. Maar dat oordeel is altijd van heel veel verschillende factoren afhankelijk.

We hebben de vaste vorm van ons ego in het Goddelijke. En als wij eens tot die goddelijke wereld bewust terugkeren, dan is dat niet in een vorm, die wij onszelf hebben gebouwd. Dan is het alleen, omdat wij ons op den duur hebben gerealiseerd wat onze werkelijke vorm was. Wat wij doen is: de vorm, die God heeft geschapen voor de eeuwigheid, opbouwen in en van uit onszelf. Al datgene, wat ons belet om die ware vorm te volgen - onverschillig in welke sfeer of wereld of op welke manier - is voor ons onaanvaardbaar; dat is verkeerd, want dat verwijdert ons ergens van dat Goddelijke, van de harmonie met het Goddelijke. Dat is van uit ons standpunt en alleen voor onszelf te veroordelen.

Maar aan de andere kant, als ik beantwoord aan mijn innerlijke bestemming, als ik dus die goddelijke werkelijkheid reëel maak in mijzelf, dan kan ik toch niet zeggen dat ik verkeerd doe. Al zou de hele mensheid zeggen, dat dat slecht is, dat het zondig is, dat het demonisch is, dat het duivels is, onmenselijk of wat ook, daarmee heb ik niets te maken.

Ik heb toch niets te maken met die beperkte, tijdelijke mode van vandaag?
Ik heb toch niets te maken met die beperkte wetjes van vandaag, die misschien morgen al veranderd worden. Ik heb te maken met de eeuwigheid, die ik ook ergens ben.

Mijn oordelen en veroordelen kan dus niet zijn gebaseerd op die variabele buitenwereld, maar op de plaats, die ik in de eeuwigheid (de werkelijkheid) inneem en die ik zo goed mogelijk ook als een functie tot uitdrukking moet brengen in mijn eigen leven. En dat betekent, dat ik in mijn leven moet zoeken naar de plaats, de omgeving, de actie, de werkzaamheid, dat beroep of noemt u ze maar op, waarin ik die goddelijke eigenschappen, die de kern zijn van mijn persoonlijkheid, van mijn geest, van mijn stof, tot uiting kan brengen. Alleen dan ben ik juist. Alleen dan kan ik zeggen: Ik heb goed gehandeld.

Het is altijd weer een drama, als men waarden gaat verwisselen. Heel veel mensen doen me denken aan Sinterklaas. Op een bepaalde dag of op een bepaald ogenblik zijn ze waardige, heilige bisschoppen; en de rest van de tijd, ach, dan staan ze achter de toonbank goedkope grapjes te verkopen en er is niets heiligs en bisschoppelijks meer aan.

Nu kan men natuurlijk zeggen: Sinterklaas is een leugen. Dat is niet helemaal waar. Hij is een symbool. Wat de mens naar buiten toont, dat is het symbool. Maar stelt u zich nu eens voor dat die man, omdat hij één keer in het jaar wordt bejubeld en als een soort heilige met het gelaat van Sinterklaas, als een belangrijk persoon wordt behandeld, hij het hele jaar als Sinterklaas wil rondlopen. Dat is dwaasheid. Die man kерт zijn plaats niet, zegt men dan. Die heeft geen begrip voor de werkelijkheid.

Maar waarom lopen dan zoveel mensen weggestopt achter propneus, baard en snor (zij het misschien meer in geestelijk opzicht) met een mijter op en een tabbaard aan, terwijl ze heel gewone mensen zijn?

Waarom vermommen sommige mensen zich voortdurend als een soort geestelijke astronauten, terwijl ze in feite niet veel meer zijn dan kinderen op een podostick, die zo nu en dan een huppelsprongetje maken op het terrein van de geestelijke bewustwording?

Laten we beginnen met eerlijk en waar te zijn. Als we erkennen, dat het soms nodig is om naar buiten toe een front, een valse façade te tonen en we verloochenen daarmee ons feitelijk wezen niet, dan is er geen bezwaar tegen. Dat staat iedereen vrij. Maar we moeten er zelf niet in geloven. Dat is een van de punten, die ongetwijfeld in de volgende cursus ook ter sprake zal komen: het verschil tussen de façade en de werkelijkheid. Het is niet alleen maar werkelijk voor het "ik", dat je in God bent. Het is voor een mens ook vooral:

Erken wat je in wezen bent. Leer onderscheid te maken tussen de essentiële waarden van je persoon en de buitenkant, de buitenwereld. Wanneer het besef er is, is alles in orde. Daarom geloof ik, dat ik dit varia het best kan besluiten met die bekende slagzin, die u overal weer vindt: "Mens, ken uzelve", maar dan met iets erna...."en handel daarnaar."

:--:

A A N P A S S I N G

Tiende Les.

A A N P A S S I N G.

Het menselijk ras dankt zijn suprematie op deze wereld aan twee eigenschappen:

De eerste is het vermogen om zich voortdurend aan te passen en zelf de middelen te scheppen, waardoor de mens in elk milieu en in elke omgeving kan blijven leven en wat meer is, het leven - voor een deel althans - kan regeren.

De tweede eigenschap van de mens is zijn onlogische vasthoudendheid.

Als een dier in een klem komt, zal het zich verzetten, desnoods zichzelf amputeren; maar zo daar de mogelijkheid niet voor aanwezig blijkt, dan zien wij dat het dier zich daarbij neerlegt; dat het in een toestand van hopeloosheid geraakt.

De mens kent deze toestand ook wel, maar eerst na een veel langere beproeving. Als wij de z.g. hersenspoelingen zien, dan blijkt het wel mogelijk ook de mens tot een toestand van fatalistische aanvaarding of zelfs van een omkering van alle waarden te brengen; maar dat kunnen alleen specialisten en dat vraagt lange tijd.

In de natuur komt dat niet zo vaak voor en daardoor kan worden gezegd, dat juist de onredelijke koppigheid van de mens de tweede reden is voor zijn suprematie op deze wereld en daarmee voor het ontstaan van de bewustwordingswaarden, die nu eenmaal verbonden zijn met het bestaan in de stof van de mens.

Als wij spreken over aanpassen, dan zijn er zeer velen, die al heel snel denken dat het betekent: voortdurend meegaan met elke verandering. Dit is natuurlijk niet de juiste visie, want dan zou de mens zichzelf voortdurend moeten veranderen en daarmee ook zijn eigenschappen van persoonlijkheid, van bovenredelijke erkenningen moeten prijsgeven. Aanpassing betekent: de omstandigheden aanvaarden en met zo gering mogelijke weerstand en zo weinig mogelijk middelen daarin jezelf blijven.

Aan het einde van deze reeks lezingen meen ik, dat dit punt wel degelijk aan de orde mag worden gesteld. In de wereld van vandaag hebben wij, behalve met de vaak besproken kosmische invloeden, stralingen en tendensen mede ontwikkeld door de Witte Broederschap, ook te maken met de mensheid zelf.

De reacties van de mens zijn niet redelijk, niet logisch. Maar deze reacties bepalen het milieu, waarin u leeft. Om dus een eerste regel voor aanpassing in deze dagen te stellen, kunnen wij u de volgende raad geven:

Wees onlogisch, indien dit nodig is volgens uw milieu, zonder uw begrip voor logische samenhangen daarin te verliezen.

Ik kan een voorbeeld geven, dat misschien verhelderend werkt:

Er is, ik meen enige dagen geleden, de verloving gevierd van uw kroonprinses; en daarbij zijn zeer typische, onlogische elementen naar

voren gekomen. De bezwaren tegen de bruidegom zijn nl. niet weg te nemen. Ze zijn grotendeels van emotionele aard, maar ze verdwijnen daarom niet als een zekere mate van charme en een - zullen wij maar zeggen - bijna toneelachtige gehechtheid ten toon wordt gespreid. Wat gebeurt er nu?

De mensen accepteren enerzijds een toestand, die zij emotioneel nog blijven verwerpen. Zij laten zich verleiden tot uitbundige demonstraties, waardoor zij zichzelf binden; want de algemene demonstraties van aanvaarding zullen zo dadelijk van groot belang blijken te zijn, wanneer b.v. in uw parlement deze kwestie ter tafel wordt gebracht. Hier blijkt dus het onlogische element zeer sterk te zijn.

Laat mij nu stellen, dat u logisch blijft, dat u temidden van de algemene feestvreugde uw verwerping kenbaar blijft handhaven. De mogelijkheid is zeer groot, dat ook u in de algemene feestvreugde lichtelijk verminkt onder de voet wordt gelopen. Heeft u daarmee uw doel gediend?

Neen. Heeft u iets bereikt? Neen. Heeft u daarmee uw beter verstand of inzicht gedemonstreerd? Wederom: Neen. Het enige, dat u hebt gedemonstreerd, is uw onvermogen u bij de situatie aan te passen.

U had vele houdingen kunnen aannemen. U zoudt in dat geval eenvoudig verre kunnen blijven of heengaan. U zoudt u zonder uitbundigheid kunnen laten meedrijven door de massa om zodra de "begeisterung", ja, ik zou haast zeggen de massa-hysterie eenmaal voorbij is uw eigen argumenten te herhalen. Er zijn dus vele wegen.

Op het ogenblik echter, dat er op de wereld een onredelijke reactie optreedt, kan geen enkele redelijkheid en ook geen beroep op vroegere redelijke of emotionele waarden daaraan iets veranderen. Dus:

Leg u neer bij de toestand.

Behoud uw eigen inzichten.

Constaateer eventueel de redenen, die de anderen tot een wijziging van hun inzicht hebben bewogen of die hun reacties hebben bepaald en ga vandaaruit op uw eigen weg verder, maar met begrip voor de anderen.

Nu geef ik u hier een voorbeeld, dat niet van zo buitengewoon groot belang is. Een wat sprekender voorbeeld zult u ongetwijfeld hebben gevonden in de door ons ook reeds aangekondigde val van de Dow Jones-index in Wallstreet. Men kan zeggen, dat deze emotioneel tot stand is gekomen; dat ze incidenteel is en niet een feitelijke toestand weergeeft. Men kan zeggen, dat die koersen zich zullen herstellen; en al deze dingen zijn mogelijk. Indien u zich laat verleiden tot een paniek-verkoop, krijgt u te weinig. Indien u te veel aankoopt in 'n diepte-punt, heeft u grote kans dat u stropen krijgt. De redelijke erkenning zegt hier:

Het gevoel van de massa voor de onjuistheid van de economische en commerciële verhoudingen komt in deze emotionele reacties op de beurs tot uitdrukking. Dit is een symptoom van een ziekte. Een symptoom, dat lange tijd kunstmatig is onderdrukt en ook in de toekomst kan worden onderdrukt, maar waardoor het ziekteproces niet wordt aangetast.

Wat is dat ziekteproces? Zodra u dat nl. hebt erkend, kunt u, indien u op de beurs wilt spelen, zien welke mogelijkheden er reëel bestaan. U kunt zich eveneens hiervan distanciëren en in het dagelijks leven kunt u rekening houden met ontwikkelingen, die in de toekomst waarschijnlijk niet te vermijden zijn.

Hier heeft u dus een eerste en misschien zeer eenvoudige raadgeving. Dit op zichzelf echter kan niet voldoende zijn, want wij hebben niet alleen maar te maken met de ratio (de rede). Naar de rede zien wij in de gehele wereld voortdurend vlagen van emotie, die niet kunnen worden bepaald aan de hand van stoffelijke impulsen of gebeurtenissen.

Er is sprake van golven van emotie, die zelfs met een zekere regelmaat de wereld overspoelen, meestal lopend van oost naar west. De oorzaak ervan kunnen wij hoogstens noemen: een kosmische oorzaak, die voor ons in wezen niet te bepalen is. Wij kunnen echter met zekerheid stellen: Indien zo'n golf optreedt en zij heeft twee plaatsen getroffen, dan is het voor

90 % zeker dat een derde plaats op de lijn van het verloop hetzelfde verschijnsel zal vertonen. En daarom hebben we bij de aanpassing dus ook te rekenen met het volgende:

Niet slechts ons eigen milieu, maar onze kennis van de mensheid, van de gehele wereld voor zover dit mogelijk is, stelt ons in staat tendensen waar te nemen, die te zijner tijd ook ons eigen milieu zullen beïnvloeden. Wij kunnen aan de hand van deze waarneming ook de maatregelen treffen, die nodig zijn om ons eigen wezen temidden van een dergelijke beïnvloeding redelijk en geestelijke zuiver te laten voortbestaan. Een gewaarschuwd mens telt voor twee, zegt men wel eens. In dit geval zou men kunnen zeggen: Een gewaarschuwd mens telt voor honderd. Hier heeft u dus de twee factoren, die voor de aanpassing aan het milieu, in de eerste plaats wel het stoffelijk milieu, van het hoogste belang zullen zijn.

Er is nog een aantal geestelijke factoren, waarmee we eveneens rekening moeten houden. Een vorige maal heeft de Witte Broederschap u een gedeelte der ontwikkelingen voorgelegd. U heeft daarop later nog aanvullingen gekregen. Als wij weten, dat een geestelijke invloed zekere prognoses stelt en deze redelijk vervult, dan mogen wij er ook op rekenen dat de door haar gegeven richtlijnen over de gehele wereld van kracht zullen zijn. Als ik kennis krijg van geestelijke richtlijnen, zal ik deze hanteren als een leidsnoer voor mijn daden, als een middel ook om mijzelf enigszins te beheersen en af te schermen, waar mij dit noodzakelijk lijkt. Ik zal nooit kunnen handelen, alsof deze dingen een volledige realiteit zijn. Een mens kan alleen rekening houden met de verschijnselen, die in zijn eigen wereld en onmiddellijk tot uiting komen.

Een kennis van de regels, aan de hand waarvan het gebeuren waarschijnlijk zal plaatsvinden, helpt ons de juiste mentale voorbereidingen te treffen. Want aanpassing is niet alleen maar een kwestie van het juiste gedrag of de juiste terughoudendheid of zelfs ook maar van het juiste denken alleen. Mentaliteit is een begrip, waarmee wij eigenlijk de gehele innerlijke gesteldheid van een mens omschrijven. Wij geven daarin zijn persoonlijke mores en mede zijn persoonlijke geloofswaarden weer naast de algemene factoren. Het eigen geloof, het eigen denken, kan van uitermate groot belang zijn.

Een zich aanpassen aan de wereld is alleen mogelijk en heeft alleen zin, indien een verderaf liggend en verder reikend doel daarmee wordt bevorderd. Dat doel zullen wij ons als mens meestal stellen als God of een hiernamaals. In enkele gevallen: het geluk van het nageslacht. Door dit zo te poneren hebben wij dus erkend, dat er meer is dan wijzelf. Wij kunnen dit "meer dan onszelven" nimmer als een volledig gekende waarde in onszelf dragen.

Ik kan geloven in God. Ik kan weten, dat God in mij bestaat. Ik kan niet weten wie en wat God is. Ik kan aanvoelen wat God wil of toelaat. Ik zal nimmer de volledige goddelijke wet kennen.

Hier ligt dus een punt, dat bij het bepalen van de juiste mentaliteit wel in de eerste plaats naar voren komt; dit springt er a.h.w. uit: Ik moet mijn geloof nimmer baseren op menselijke gedragsregels in het algemeen of op een vastlegging van menselijke kennis in het algemeen, maar ik moet elk geloof herleiden tot een voor mij persoonlijk geldende en zo juist mogelijke gedragslijn. Hierdoor heb ik dus een zekere achtergrond geschapen (ook voor mijn redelijk overleg) voor mijn ontvangen van intuïtief verkregen kennis en waarden.

Ik moet daarnaast mijn denken op de juiste manier scholen. Een denken, dat beperkt is of eenzijdig, zal onder de optredende invloeden al zeer snel overrompeld worden.

Je wordt verleid tot het meelopen met anderen, juist door een gebrek aan persoonlijk inzicht en persoonlijk kennen. Je wordt sneller door de massahysterie van een menigte overspoeld, indien je zelf geen of beperkte in-

zichten hebt. Ons denken moet dus op basis van het geloof redelijk blijven.

De leefregels, die wij uit dit alles als juist distilleren, gelden alleen voor onszelf en niet voor anderen. Wij putten daaruit een zekere kracht. Die kracht kun je richten tegen de wereld, zoals b.v. bepaalde kerken en kerkgenootschappen steeds trachten ontwikkelingen tegen te houden - in feite een onmogelijke taak. Wij kunnen diezelfde inhoud van ons wezen ook gebruiken om te stimuleren. In de aanpassing geldt het volgende:

Al datgene, wat nieuw is of vernieuwing brengt en gelijktijdig past bij de in mij erkende grondregels van het leven en ten uitvoer is te brengen volgens de door mij als juist erkende wijze van leven, is voor mij een noodzakelijke praktijk.

Het is hier dus niet de vraag, of het misschien mogelijk is. Neen. Indien aan de voorwaarden is voldaan, is het dwingend geworden. Het is a.h.w. mijn enige weg. Door die weg te kiezen zal ik beperkte conflicten veroorzaken, maar tevens zal ik in staat zijn mij aan de algemene tendensen aan te passen. Omdat ik niemand iets opleg en niemand iets verwijt, zal de gemeenschap geneigd zijn mij te tolereren. Mijn mentaliteit is gelijktijdig progressief, geestelijk bewust en redelijk verantwoord.

Wilt u nog iets verdergaan in de richting van de geestelijke waarden en invloeden, dan mag ik misschien nog even herinneren aan het feit, dat u met bepaalde golven of bepaalde krachten harmonisch bent. Het is misschien moeilijk om die precies te definiëren. Maar als u zegt: Ik ben harmonisch met een bepaalde kosmische Straal, dan is het duidelijk dat die kosmische Straal voor u de meest werkzame zal zijn.

Nu kent u deze Straal niet, maar u ontdekt wel dat steeds als er in de wereld een bepaalde tendens kenbaar wordt en voor u een zekere ontwikkeling van gebeurtenissen open ligt of zich zelfs dwingend voordoet, u er zeker van kunt zijn dat uw eigen situatie en uw reacties in overeenstemming zullen zijn met de impulsen, die u in de wereld opmerkt.

Wederom een mogelijkheid om tot een zekere predictie van eigen omstandigheden te komen. Want in die hele geschiedenis van een zich aanpassen, van een gebruik maken van alle beschikbare geestelijke en andere middelen, is toch wel de eerste regel altijd geweest:

Wees voorbereid. Bereid u voor op dat wat komt. Leef in het heden, maar erken de gevaren of mogelijkheden van morgen.

En daarmee bent u gekomen tot de werkelijke essentie van al datgene, wat we in deze cursus hebben getracht u duidelijk te maken. Wij moeten enerzijds de mogelijkheden en tendensen van morgen erkennen, waaraan wij ook zelf onderhevig zijn. Aan de andere kant moeten wij vandaag een zo juist mogelijk leven leiden, zonder daarmee onnodig in conflict te komen met het milieu. Voor het geheel van de wereld betekent dit:

Elke mens, die zich bewust aanpast, zal zich niet alleen aanpassen aan het menselijk milieu, ook al is dit vaak de uiterlijke schijn, maar hij past zich tevens aan een innerlijke evolutie aan. Hij past zich aan aan een erkenning van nieuwe waarden, van nieuwe mogelijkheden en aan de levende krachten uit de kosmos van vandaag en van morgen. Hij wordt één met het ontwikkelingsproces van het Al.

Ik ben mij ervan bewust, dat vele van mijn broeders zullen zeggen: "Dit is onzin, want slechts voor het menselijk bewustzijn is er sprake van een werkelijke evolutie. In God is de schepping eeuwig."

Ik weet het wel. Maar voor de mens doet het geheel van de kosmos zich voor als een voortdurende evolutie. Het toont zich als een voortdurende verandering en groei, een reeks cyclische verschijnselen, waarbij deze mens zelf - als stofmens of als geest - betrokken is geraakt en waarbij hij betrokken blijft, totdat zijn bewustzijn het hem mogelijk maakt die dingen te neutraliseren. Laat ons daarom rustig uitgaan van een evolutionair proces. Voor ons is dat het meest belangrijke. Indien mijn innerlijk en mijn bewustzijn kunnen evolueren aan de hand van de optredende omstandigheden en krachten, zal ik niet alleen maar God of het hogere nader staan.

Ik zal voor alles èn met mijn eigen wereld èn met alle andere werelden een veel grotere verbondenheid hebben.

Verbondenheid. Dat is de kern, waartoe alles voert. Verbondenheid met uw wereld, daardoor komt u tot het aanpassen. Verbondenheid met de geest, daardoor kunt u een geestelijke aanpassing vinden aan nieuwe mogelijkheden, krachten en feiten. Een u aanpassen ook aan het aangezicht dat God toont.

Het beeld van God en van de kosmos wijzigt zich voor de mens voortdurend. Maar als u daarmee in harmonie kunt blijven, ongeacht de veranderingen van omschrijving en van uiterlijk, dan zult u altijd de innerlijke kracht vinden in die bron. En dan geloof ik, dat de rest onbelangrijk wordt.

Een rede over aanpassing in deze tijd kan nimmer volledig zijn, indien ik niet zou trachten ook voor de komende jaren enkele algemene tendensen aan te geven. Maar die tendensen - en dat moet u zich goed realiseren - zijn algemeen. Het zijn waarden, waaraan de mensheid en ook u zich zullen aanpassen. Op welke wijze dat precies gebeurt, kunnen we misschien vermoeden, maar zekerheid daaromtrent hebben we niet. Wel weten we, dat een erkennen van deze waarden als toekomstig zéker voor ons een neiging schept om ons daar gemakkelijker bij neer te leggen, om deze dingen eenvoudiger en met minder protest in ons leven te aanvaarden en op te nemen. Het is om deze reden, dat ik het 2e deel van mijn betoeg vanavond aan deze invloeden en tendensen besteed.

Verwarring is één van de grote invloeden van deze dagen. Verwarring, onredelijkheid, het overslaan tot uitersten zowel bij de natuur als bij de mens, zijn reeds sterk voorgekomen en zullen zich steeds sterker openbaren. In de komende maanden geldt allereerst dus wel:

Laat u door het chaotische niet beroeren. Tracht uw instelling niet te baseren op deze verwarring, maar op de waarden, welke in die verwarring bestaan. Als ik mijn voorbeeld nog even mag gebruiken: Richt u niet op de ogenblikkelijke visie en emoties verbonden met Beatrix en haar aanstaande echtgenoot, maar richt u op de voor u belangrijke, daarmee verbonden zijnde staatsrechtelijke, politieke en ook menselijke emotionele werkingen van later. In de verwarring kunt u niets doen.

Richt u niet op de vele stakingen en de vele oorlogshandelingen, die op het ogenblik aan de gang zijn. Richt u op het gevaar van een verwarring, waarbij een ieder redeloos gaat reageren. Zorg, dat u altijd probeert overzicht te houden. Wat een chaos is voor een beschouwer die beneden staat, kan voor iemand op een toren al een patroon hebben. Laten we dat onthouden. Door u boven de onmiddellijke problemen te stellen zal het wezen, het karakter en de tendens van alle chaos duidelijker worden.

Maar als die chaos voorbij is, dan krijgen we - ik zou haast zeggen - wat militante invloeden. Hier wordt voortdurend naar actie gestuwd. Actie is goed, mits beheerst. Hier moeten wij ons voorbereiden op een zekere terughoudendheid. Actie is alleen dan gewenst, indien ze voor ons aanvaardbaar is en wij daarin een voor ons bestaande zin erkennen. We kunnen nooit de algemene actie aanvaarden.

Die tendens loopt ook een aantal maanden en dan krijgen we de bekende verwarringen, die wij hebben genoemd: de overgangperiode tot de tijd van opbouw.

Het volgende jaar krijgen wij een grote verdeeldheid van meningen. Er zal overal een grote strijd uitbreken en men zal daarbij niet spreken over de essentiële waarden. Men zal spreken b.v. over de vraag: koninkrijk of republiek; rechts of links georiënteerd. Men zal niet spreken over de kern van de zaak. Zoals het nu is, is het niet goed.

In die periode moet u zich nimmer door anderen laten meeslepen. Behoud uw handelingsvrijheid, maar ook uw vrijheid van denken. Probeer zelf, hoe beperkt dan ook, een oordeel te vormen; niet omtrent de juistheid of onjuistheid van de argumenten van anderen, maar omtrent de werkelijke toestand. Op die manier zult u dan het eerste gedeelte van 1966 gemakkelijk kunnen overbruggen. Ook daarin zijn natuurlijk verschillende tendensen merkbaar, die wel wat zullen variëren. Maar door daarin steeds redelijk te blijven, persoonlijk te reageren en beïnvloeding en vooral ook stellingname te vermijden waar ze niet strikt noodzakelijk zijn, helpt u mee de wereld op te bouwen.

De volgende periode van verwarring is er in feite één van heroriëntatie. Veel van wat tot nu toe was aanvaard, blijkt niet meer in stand te houden. U zult dat zien in b.v. conflicten tussen arbeiders en werkgevers, waarbij geen compromissen meer mogelijk zijn en de werkgevers zullen zeggen: "Wij staken eenvoudig onze productie. Wij sluiten onze fabrieken, want wij kunnen niet meer produceren op die manier." En de arbeiders dan zullen zeggen: "Dan nemen wij de fabrieken desnoods met geweld."

Ik geef maar een enkel voorbeeld van iets, wat zowel in Frankrijk als misschien ook in Nederland (vooral in Twente), Engeland en zeker ook in de Ver. Staten zal gebeuren.

Indien u zich daar nu weer laat leiden door de nood-situatie, door de drang om de zaak nu ineens goed te maken en alles wat men heeft te behouden, dan loopt u vast. In zo'n situatie moet u niet kijken hoe u alles wat er is nog zou kunnen behouden, want dat lukt niet. Kijk wat er overtuigend is, wat ballast is en gooi dat opzij. Behoud de essentiële zaken en verdedig die met alle middelen. Richt u daarbij niet op algemene theorieën, maar ga uit van uw innerlijke erkenning, van uw persoonlijke noodzaak.

De volgende perioden zullen de wereld waarschijnlijk confronteren met de behoefte om iets op te bouwen, om een stilstand, een vernietigingsdrang te doorbreken. Maar bouwen is een taak, die alleen zin heeft, indien ze doelmatig wordt uitgevoerd.

Als u tegen 10.000 mensen in Nederland zegt: Kom, laat ons een huis bouwen, dan zullen er misschien wat krotten verrijzen. Als u tegen 100 man wel overlegt zegt: Laat ons huizen bouwen, dan ontstaan aanvaardbare woningen.

Het is nu niet belangrijk met de massa mee te gaan. Het is in deze tijd belangrijk om van uit uzelf, bewust en weer gebaseerd op uw innerlijk, op uw persoonlijk wezen, uw denken, uw mentaliteit, te kiezen voor die groepen, wier acties niet theoretisch maar praktisch zo snel mogelijk volgens u redelijke en wel overwogen resultaten tot stand kunnen brengen.

Op deze wijze zult u zijn voorbereid op de periode van conflicten en veranderingen, die het jaar 1967 verder in zich bergt. U kunt zich waarschijnlijk dan wel aanpassen aan wat er bestaat, maar het is niet voldoende om u aanpassen aan de uiterlijke omstandigheden. Een terugdromen naar het verleden heeft geen zin.

In de periode vanaf maart 1967 is het belangrijk, dat u probeert uw doel voor uzelf opnieuw te formuleren in overeenstemming met de wereld, waarin u dan leeft. Op deze wijze kan een positieve opbouw ontstaan, waarbij de misschien nog wat verdeeldheid zaaiende en verwarring brengende invloeden van 1968 gemakkelijk zullen worden overwonnen en de wereld na een periode, die eigenlijk een voortdurende oorlog is geweest, kan komen tot vrede en een dan bewuste, juiste en uit vrije samenwerking ontstane opbouw.

U zult begrijpen, dat deze tendensen slechts algemeen zijn aangeduid. Waarom zou ik hier bijzonderheden geven, indien juist deze bijzon-

derheden u vaak zouden kunnen afleiden van uw persoonlijke werkelijkheid en noodzaak? Het gaat er niet om hoe de wereld zich aanpast aan behoeften en noodzaken. Het gaat erom hoe u zich aanpast aan uw behoeften en noodzaken en aan de wereld. Dat daarbij heel vaak bepaalde illusies moeten worden geofferd, dat u daarbij vaak zekere zaken moet prijsgeven, die u misschien toch nog wel gewichtig en belangrijk acht, is niet te vermijden.

Aanpassing is in zekere zin een voortdurend verwerven en gelijktijdig offeren. Het verwerven is gelegen in de verrijking van uw innerlijk; in het ontstaan van nieuwe mogelijkheden en condities voor uw persoon, ook al bent u ouder; in het ontvangen van nieuwe stimuli in uw leven, die daaraan een andere en misschien ook meer juiste inhoud geven of die uw weerstand innerlijk wat opvoeren. Het gaat erom uzelf te zijn en te blijven en toch steeds te groeien.

Ik heb in het begin van mijn betoog reeds gezegd: Evolutie moge dan ook van uit het Goddelijke gezien niet reëel zijn, voor ons als schepselen is zij een realiteit en een noodzaak. Het proces der evolutie is nu eenmaal - geleidelijk of schoksgewijs - ons leven. Wij kunnen daarom niet beter doen dan trachten voortdurend innerlijk te evolueren en ons uiterlijk gedrag aan te passen aan die innerlijk bereikte toestand en aan de mogelijkheden van de buitenwereld.

Ga nooit verder dan de mogelijkheden reiken. Laat u nooit door een enthousiasme van het ogenblik verleiden om b.v. een taak op u te nemen, die u niet kunt volbrengen of om verplichtingen aan te gaan, waarvan u toch wel weet dat ze later eigenlijk dwaas en te zwaar zullen zijn. Een zekere bedachtzaamheid is noodzakelijk. Ze is de kern van dit evolutionair proces. Wij moeten bewust leven. Wij moeten bewust reageren. Wij moeten bewust handelen.

In geheel uw leven en bestaan zullen - en dat is haast onvermijdelijk - in de komende tijd bepaalde occulte elementen meer en meer optreden. Deze krachten zijn aanwezig. Het zijn geen gaven, die u krijgt. Het zijn eigenschappen, die wat meer tot leven komen. Die waarden, al heten ze nu duizendmaal occult, geheim of verborgen, zijn een normaal deel van uw wezen. Maar u zult in het begin niet weten hoe ze te gebruiken, hoe ze in te passen in uw leven. U zult zich ook daaraan moeten aanpassen. En dat doet u het best door uit te gaan van wat u in uzelf erkent, wat u meent te beleven, wat u telepathisch, inspiratief of anderszins meent te ontvangen en dit zoveel mogelijk te toetsen, zo de graad van belangrijkheid van deze nieuwe gegevens voor uzelf vaststellend, opdat uw reacties steeds beheerst blijven. De onbeheerste reactie is - zeker in de komende tijd - het grootste gevaar voor de mensheid.

Wees ook vasthoudend en koppig. Niet voor niets heb ik de koppigheid genoemd als een belangrijk punt. Indien u weet wat juist is, houd u daaraan. Laat u niet door praatjes of argumenten afleiden. Er is altijd een argument te vinden om alle dingen aanvaardbaar of redelijk te maken. Houd u aan uzelf. Wees daarin koppig; u aanpassend aan de wereld maar gelijktijdig vasthoudend aan uw innerlijk. Want de wereld, die u in uzelf draagt, de wereld van gedachten, van waarden en van wetten - of ze nu reëel is of niet - is de kern van uw bestaan. Indien u die kern gaat aantasten, tast u uw hele bestaan, uw beheersing en uw mogelijkheden aan.

Met dit alles mag ik dan deze slotrede, deze epiloog, besluiten. Wij hebben dit jaar getracht u een inzicht te geven in de verschillende mogelijkheden van aanpassing en de verschillende mogelijkheden van de werkelijkheid, waarin u leeft. We hebben getracht u voor te lichten over de wereld en wat daarin gebeurt. Het is aan u om uw eigen conclusies te trekken. Het is vooral aan u om hier voor uzelf een weg te vin-

den, waardoor woorden worden omgezet in praktische mogelijkheden.

-:-

ACHTERGROND VAN HET OCCULTISME IN DEZE DAGEN.

Het occultisme is een naam voor een groot aantal ternauwernood gekende of niet begrepen wetten en verschijnselen, die deels in de mens zelf, deels in de natuur zijn verankerd.

In de huidige periode heeft de mens een toestand bereikt, waarin hij enerzijds t.a.v. zijn omgeving ongevoeliger is geworden. Hij hoort b.v. veel minder; hij ziet en ruikt veel minder. Iets, wat overigens een zegen is in deze dagen. Aan de andere kant heeft hij zich zekere concentratie-methoden en vooral een flitsend snel denken aangewend, dat bevorderlijk is voor dat deel der verschijnselen in het occultisme, dat men paragnosi noemt. Ik zou graag op dit punt willen ingaan en dan kom ik tot een aantal kleine regels:

1. Naarmate de mens tot een sneller denken komt, zal hij - juist door de snelheid van zijn denken - gemakkelijker flitsen van inspiratie, van helderziendheid e.d. in zijn denken opnemen. Ook als dit niet wordt beseft, wordt het element van externe bewustzijnswaarden t.a.v. het interne gedachtenproces vergroot.
2. Daar de communicatie tussen de mensen enerzijds uiterlijk gemakkelijker, anderzijds wat innerlijke waarde betreft steeds moeilijker wordt, heeft zich bij de mensheid langzaam maar zeker een soort verstaan ontwikkeld, dat sterk verwant is aan telepathie, ook als het grotendeels op onbewuste en gevoelswaarden berust. Hierdoor is de gemiddelde onderlinge beïnvloeding van mens tot mens groter geworden en is de mogelijkheid tot een meer bewust ontvangen van de gedachten en impulsen van anderen geschapen.
3. In een periode, waarin het tijdsbesef zoveel sterker is opgevoerd, zal de tijd op zichzelf een meer meetbare en hanteerbare waarde worden. Juist door de nauwkeurige verdeling van het begrip "tijd" zal het innerlijk besef de tijd minder scherp accentueren en zal een zeker tijdloos zijn of zien in de tijd gemakkelijker voorkomen.
4. Daar de krachten in de mens, die eens via het geloof werden gewekt, praktisch door de rede zijn verdrongen, zal de behoefte aan zekere krachten en vermogens in de mens, die een uitweg naar buiten zoeken, tot uiting komen in het gedrag. Waar het gedrag deze mogelijkheid niet geeft, ontstaat er een zeer sterke beïnvloeding, die veel verwantschap met geloof vertoont, waardoor deze innerlijke krachten wederom naar buiten toe kunnen worden getoond.

Met deze paar punten heb ik u eigenlijk de achtergrond van het occultisme geschetst; het occulte in zijn geheel, ook in deze tijd.

Als wij voorop moeten stellen, dat er gemiddeld een verhoogde gevoeligheid is, moeten wij ook aannemen dat een gemiddeld groter aantal occulte impulsen, indrukken en mogelijkheden voor de mens bestaan. Dat deze niet zo sterk tot uiting komen als wij misschien allen zouden

wensen, is voornamelijk te wijten aan de angst van de mens af te wijken van het redelijke of het algemeen aanvaarde. Het rationaliseren en vooral het weg-rationaliseren van het geheimzinnige heeft dan ook wel een zeer hoge graad van perfectie bereikt. Dit neemt niet weg, dat de gevoeligheid en de feiten blijven bestaan.

In vroegere tijden werd een op zichzelf onbelangrijk feit met een occulte achtergrond erkend als wonder. De eenheid van denken, de invloeden die van alle kanten optraden, waren dan voldoende om het mirakel werkelijk spectaculair te maken. Op werkelijk spectaculaire effecten behoeven we in deze tijd voorlopig niet te rekenen, alleen wanneer massa-hysterie en massa-suggestie een grote rol gaan spelen, kunnen we zo nu en dan wonderen zien gebeuren; maar in de meeste gevallen blijft het bij het kleine, het haast niet opgemerkte.

Dit alles is natuurlijk van belang voor degene, die zich wil oriënteren in de richting van dit occulte, dit verborgene. Voor de eenling mag daarom worden gesteld:

De eerste uitingen van een occulte begaafdheid en van een occulte inwerking vinden wij in dromen, in de z.g. innerlijke gesprekken met andere partijen en daarnaast in het intuïtief nemen van de juiste maatregelen, voordat het feit kenbaar is geworden. Deze drie verschijnselen komen in het leven van elke mens regelmatig voor.

Bij de droom kan worden gesteld, dat eigen angsten, begeerten en behoeften de vorm ervan bepalen, maar dat het proces van wording dat daarin kenbaar wordt (b.v. een zien in de toekomst) altijd weer in dit verloop der gebeurtenissen de details zal bepalen. Men zou het zo kunnen zeggen:

Als de droom een landschap is, dan wordt zonneschijn of regen door eigen emotionele gesteldheid en de vorm van het landschap door eigen kennis bepaald. Wat zich echter in het landschap afspeelt, is een zien van dingen die in de toekomst liggen of die zich op dit moment meer geestelijk afspelen.

Over die droomwereld is natuurlijk heel veel te vertellen en we zouden ons dan al heel gauw begeven in de richting van de droomuitleg, zoals die in de laatste diepte-psychologische onderzoekingen tot uiting zijn gekomen. Laten we echter voor vandaag volstaan met de opmerking:

Dromen, die u zich herinnert, vooral als het motief van de droom (dus niet de omgeving) zich regelmatig herhaalt, zijn van groot belang. Deze dromen noteren en ze beschouwen als een zekere predictie of aanwijzing is zeker niet dwaas. Het kan u helpen om een juistere oriëntatie te krijgen.

Dan krijgen we nu de vormen van precognitie, die meer intuïtief zijn. We nemen een maatregel niet, omdat we denken dat er iets gaat gebeuren, maar doodgewoon omdat dat op dit moment het meest natuurlijke lijkt. Die voorzorgen zijn natuurlijk in vele gevallen voor ons dan later overbodig.

Een voorbeeld: U neemt een regenjas mee, terwijl de zon schijnt. U denkt misschien dat er regen komt. Het feit kan zijn, dat u zo laat thuis komt dat u een jas nodig hebt. Dit werd ergens van binnen erkend. U wist wat er ging gebeuren, maar u kon uw redelijke handeling niet daarmee in overeenstemming brengen en dus heeft u gezegd: Ik ben dwaas dat ik die jas heb meegenomen, want het is zonnig weer gebleven, maar nu vanavond is het toch wel lekker dat ik haar kan aantrekken. En u verklaart weer een feit weg.

Maar hoeveel dingen doet u in deze dagen niet, bewust of onbewust, die eigenlijk betrekking hebben op een toekomstige mogelijkheid? Een mogelijkheid, die u misschien heel anders ziet, maar die ontleed zijnde wijzen - en vooral als de feiten plaatsvinden - op een u voorbereiden.

De doorsnee-mens van vandaag bereidt zich voor op toekomstige span-

ningen en ontwikkelingen. Hij weet het zelf niet. Maar als wij ons daarvan bewust kunnen worden, dan zullen we, doordat de rationaliteit wegvalt, niet meer klagen omdat we die jas de gehele zonnige dag hebben gedragen, want we weten dat we haar voor de koude avond nodig hebben. Hier zal dus een bewuster worden in de zin van het occulte (erkenning van de werkelijke toekomst) van groot belang zijn. Ik hoop hierop zo dadelijk nog even terug te komen.

Verder wil ik u erop wijzen dat wij - bewust of onbewust - vele krachten gebruiken. Over gedachtenkracht is u zeer veel verteld. Nu zult u begrijpen, dat gedachtenkracht astraal vormend werkt, dat er daardoor reflexen mogelijk zijn uit de astrale wereld naar uw eigen wereld. Dit echter is niet het belangrijkste.

Op het ogenblik, dat ik denk, kies ik uit het geheel van de wereld harmonische, dus met mijn denken op dit moment harmonische elementen. Hoe groter het aantal elementen is dat met mij harmonisch is, des te kleiner mijn eigen vermogen tot redelijk denken wordt. Daarom is het altijd gevaarlijk in deze dagen om de gedachtenkracht al te veel te bundelen met anderen tezamen. Kleine groepen kunnen veel doen. Grote groepen overspoelen de werkelijke waarde en betekenis van hun en daarmee de werkelijke mogelijkheden van die leden en van de groep als geheel door een soort gemeenschapsmentaliteit te scheppen, een soort gemeenschaps-geloof, dat - gezien de heterogene delen waaruit zo'n groep meestal is opgebouwd - weinig of geen betekenis heeft voor de werkelijkheid.

De krachten, die wij in het occultisme aantreffen, waren in het verleden vooral de krachten der magie. Denkt u aan de bezwering op een kruispunt van wegen. Denkt u aan het oproepen van geesten, aan de auguren van de oudheid. Deze dingen zijn op het ogenblik als bijgeloof en zinloos verworpen. Maar er is iets anders voor in de plaats gekomen. Er is een soort maatschappelijk bijgeloof voor in de plaats gekomen, dat - mits op de juiste wijze gehanteerd - inderdaad gevolgen heeft. Het brengt niet alleen gevolgen, maar soms ook gunstige resultaten voort. Een voorbeeld kan ik u hier geven:

Als ik u mag herinneren aan het bijgeloof, waarbij men zegt: Je moet niet onder een ladder doorgaan. Op zichzelf een dwaasheid. Maar als er iemand op die ladder staat, is er een gevaar dat er iets naar beneden valt. Er is dus ook een redelijke verklaring voor deze angst.

Het bijgeloof heeft ergens een reële basis. Er zijn mensen, die zich bekruisen of bang worden, als zij in het duister een dieper duister zien; iets, wat heel vaak een aanwijzing is dat er een entiteit aanwezig is. Deze angst op zichzelf is natuurlijk irrationeel, maar de proef die zij nemen (nl. het confronteren met het heilige dat zij in zichzelf erkennen) is altijd juist. Want alleen als wij in onze erkenning van het hoogste harmonisch kunnen zijn met een geestelijke kracht buiten ons, zullen wij uit die kracht voor onszelf vermogens kunnen ontwikkelen of mededelingen kunnen ontvangen, kortom, iets bereiken.

Dit is natuurlijk maar een steekproef. Er zijn 10.000 dingen te noemen, die allemaal misschien wel bijgeloof mogen heten en die alle een vreemde werking hebben. Laten we daarom proberen het als volgt te formuleren:

De kracht, waarover je beschikt, is afhankelijk van de innerlijke onzekerheid en daardoor van de spanning, die in het "ik" ontstaat. Naarmate de innerlijke spanning groter is en er dus een zekere labiliteit bestaat, zal geestelijke kracht gemakkelijker kunnen worden ontvangen, zal contact met geestelijke werelden eenvoudiger mogelijk zijn en zal gelijktijdig van uit het "ik" gedachtenkracht en geestelijke kracht beter kunnen worden gericht.

Daar in al deze gevallen de persoonlijke waarden domineren en uitmaken welke krachten kunnen worden gegeven en ontvangen en op welke wij-

ze, kan dit slechts van uit een zuiver persoonlijk denken, ervaren en werken worden benaderd. Zekerheid en gevoelens van zekerheid benaderen de contacten.

Voorbeeld: In een periode van innerlijke spanning en onzekerheid heeft u regelmatig een zij het niet bevredigend telepathisch contact met anderen. Er ontstaat een situatie, waardoor u die anderen eigenlijk meer als een normaal deel van het leven gaat aanvaarden. Dan valt de spanning weg, het contact vermindert of verdwijnt. Dit is geen sprookje, het komt steeds weer voor.

Telepathie is het gebruik van een kracht in mijzelf om daarmee gericht een gedachtenuitstraling (in feite het voortplanten van bepaalde trillingen) te genereren, die door een ander kan worden ontvangen. Maar die kracht is afhankelijk van labiliteit (onevenwichtigheid). Op grond hiervan durf ik stellen dat in deze wereld, waarin de onevenwichtigheid bij de mens steeds gaat toenemen, het gebruik van de z.g. occulte krachten eveneens zal toenemen. Er is alleen de vraag, of dit bewust of onbewust zal geschieden. Bewust kan het alleen gebeuren, indien wij weten dat we de mogelijkheid bezitten en dat in ons de kracht berust. Daarbij moeten we echter krampachtigheid voorkomen.

Er is een bekend verhaal van iemand, die een auto een klein beetje opzij wilde duwen. Hij was zozeer gespannen, dat hij zowel zijn eigen bumper als die van de andere wagen in elkaar reed, voor een grote schaderkening stond en zijn doel ten slotte niet bereikte.

Als wij explosief en wanhopig te werk gaan, zullen we weinig resultaat hebben. In onze onevenwichtigheid zullen wij toch altijd bewust of beheerst moeten blijven.

De krachten, die op het ogenblik in de wereld losbreken en die voor een groot gedeelte inderdaad tot dat occulte behoren, zijn slechts zelden beheerst. Dientengevolge kunnen ze geen resultaten produceren, die te voorzien zijn en kunnen ze niet worden gebruikt voor een bepaald doel. Leert de mens tot een zekere beheersing te komen, dan zien wij vanzelf dat ook de voorspelbare, de konbare resultaten toenemen. Is er geen spanning in de mens, dan mag tegenover de buitenwereld, behalve voor de zeer sterk getrainden, geen resultaat en geen werking worden verwacht.

Nu is de hele wereld vol van krachten, die juist door wanhopige mensen, mensen die geen raad meer weten met zichzelf, eenvoudig links en rechts worden uitgestraald. Het resultaat is, dat de toevalsfactor dus een steeds grotere betekenis krijgt in het leven van de mens. Want er is misschien voor de menigte dan wel een gemiddelde te berekenen, maar in het eigen leven zijn de toevalligheden steeds meer bepalend voor wat men wel en niet doet, voor wat men wel kan en wat men niet kan. Om in deze tijd daar een kleine wijziging aan te brengen moeten we uitgaan van het standpunt:

Juist wanneer ik mij onevenwichtig, wanhopig of bijzonder opgewekt voel en ik wil kracht uitstralen, dan mag ik dit alleen doen aan de hand van een nauwkeurig omschreven beeld.

In de oudheid waren er priesters, die heel eigenaardige verschijnselen te voorschijn toeverden. Men noemt dit vaak massa-suggestie of massa-hypnose, ofschoon voor sommige van die verschijnselen een andere verklaring beter zou zijn. Ik denk hierbij b.v. aan de grote optochten in Egypte als er een of andere gast uit een vreemd land (een God wel te verstaan) op zijn praalstoel of praalwagen naar een tempel werd gedragen of gereden. Daar liepen dan priesters bij, die lichtende kransen om zich heen hadden, die slangen betoverden, die vogels uit de lucht lokten en weer deden verdwijnen enz. enz. Een soort variëteé zoudt u zeggen. Maar hierbij werd gebruik gemaakt van gedachtenkracht. Hier was de innerlijke concentratie van die priesters eigenlijk het kritieke punt. Zonder dit zouden ze niets hebben bereikt. Indien de priesters die

kracht nu eens niet zouden hebben beheerst, dan zouden de mensen hebben gezien wat ze verwachtten. Als iemand b.v. had gedacht: hier komt een demon, dan zouden ze dus niet het licht hebben gezien dat de priester op dat ogenblik verspreidde, maar een demon.

Als wij een gedachte uitzenden en zij wordt niet beheerst door een grote concentratie, dan neemt zij de vorm aan die wij daaraan geven. Het is duidelijk, dat er heel wat krachten zijn, die op het ogenblik schrikbeelden zonder reden tot stand brengen.

Stel in het occultisme en zeker als u een praktisch beoefenaar of beoefenaarster daarvan bent altijd deze regel:

Geen enkele schrikvorm heeft werkelijk waarde. Elke schrikvorm is een energie, die door mijn concentratie kan worden veranderd in datgene, wat ik juist en goed acht. Wanneer deze verandering plaatsvindt, zal niet slechts voor mij maar ook voor anderen de invloed merkbaar zijn. Een punt, waarmee u misschien in het begin enige moeilijkheden zult hebben.

Maar hoe vaak wordt u eigenlijk niet door onbestemde angsten overvallen? Hoe vaak hoort of leest u niet iets en dan denkt u: Hé, nu zal er iets gebeuren. Waar blijft dat ongeluk, dat ik verwacht. Dat is nu zo'n geval van die onbestemde schrikgestalte, die niet bewust is gerealiseerd in uw waakbewustzijn, maar toch ondergaan. Stel daar iets goeds tegenover en u zult zien, dat die invloed van ongeluk of die onevenwichtigheid zich verandert in een zekerheid, die positiever is en die u zelf beïnvloedt.

Het is jammer, dat er zo weinig mensen zijn, die dat in deze dagen kunnen doen, want de schrikvormen en schrikgestalten worden steeds talrijker en de mensen, die deze kunnen ombuigen tot iets nuttigs, die ze kunnen neutraliseren desnoods, steeds minder in aantal. En toch neemt de gevoeligheid toe.

Dan moeten we dus naar een reden en een middel zoeken. Een reden voor een doelbewuste benadering van het occulte en een middel om 't te benaderen.

Het middel in de oudheid was geloof. Geloof in de vorm, waarin het vroeger bestond. Een absolute aanvaarding van het Goddelijke of iets anders bestaat niet. De doorsnee-mens van vandaag gelooft in een God, maar hij vertelt die God wat Deze mag zeggen, denken en schrijven. Hij vertelt die God a.h.w. precies hoe Hij moet zijn. Daarmee wordt het wezenlijke element van het Goddelijke dus uitgeschakeld. Een geloof in een dergelijke zelf geschapen God kan bepaalde resultaten brengen, maar die zijn altijd beperkt. Geloof moet dus minder formeel worden. Het moet meer spontaan overeenstemmen met het eigen wezen en het moet niet zijn een geloof in wetten, regels, theorema's, dogma's enz., maar een geloof in kracht, in een wezen, in een liefde enz. Uitgaande van dit geloof als middel, kunnen wij - door ons daarin te verdiepen - richting gaan geven aan elke kracht van buiten, die ons bereikt en zullen we bovendien de krachten, die in onszelf zijn ook gericht kunnen uitstralen.

Maar er moet ook een reden zijn om die krachten te gebruiken en om ze te leren beheersen.

De eerste reden, die ik in deze dagen zou willen geven is deze:

Daar alle redelijke en zelfs wetenschappelijke processen in deze tijd leiden tot onvoorziene ontwikkelingen en omstandigheden en deze in feite dus niet in staat zijn te leiden tot een algehele beheersing van economie, van welvaart en van de mensheid, mochten wij grijpen naar een ander middel. Dit andere middel kan dus niet zo redelijk of zo wetenschappelijk zijn. Wij kunnen het dan ook niet putten uit de wetten van de wereld, maar wij kunnen het alleen uit onszelf putten. De mens zelf is de beslissende factor in deze dagen.

De tweede reden is deze:

Hoe minder ik geloof, hoe meer ik in de wereld mijzelf zoek en hoe minder ik mijzelf vind. Slechts indien ik het eeuwige, het onbereikbare in de wereld zoek, word ik met mijzelf geconfronteerd. Juist het losgeslagen-zijn van onnoemelijk veel mensen in deze tijd wijst er toch wel op, dat de gevolgde methode "jezelf zoeken in de wereld" een foutieve is, dat het een verkeerde weg is. Je moet niet jezelf zoeken. Je moet het grote, het oneindige zoeken. Dit oneindige moet je door een geloof als middel vinden. Of het op een menselijk of op een boven-menselijk vlak ligt, doet verder niet ter zake. Als ik door dit geloof inhoud geef aan mijn leven, activeer ik de waarde van mijn persoonlijkheid.

De derde reden:

Er is zo langzamerhand wel vastgesteld, dat een mens meer bevat dan alleen maar de normale automatische processen, die uit zijn lichamelijke opbouw kunnen worden gedistilleerd. Overal komt ook de wetenschap van deze dagen te staan voor het raadsel; en moet men gaan spreken over het onbekende, het onbereikbare, dat mogelijk de ziel of God is. Er is in deze dagen een grens gesteld aan menselijk begrip en aan menselijk weten. Dit begrensd zijn van die vermogens komt voort uit een gebrek aan beheersing. De mens is nl. niet in staat datgene, wat hij redelijk kent ook redelijk te beheersen. Daarom moeten wij terugkeren naar de beheersing van onszelf.

De middelen, die eenmaal geschapen zijn, kunnen niet worden beheerst. Dan moeten wij dus onszelf beheersen, totdat wij - meester over onszelf zijnde - ook de middelen kunnen beheersen. De weg daartoe is die van het geheime, het occulte, het verborgene, het onredelijke. Maar zonder dit onredelijke is de wereld voor zichzelf niet meer te redden. Dan komt er een ogenblik, dat er over de gehele wereld misschien alleen nog maar machines zijn en uitgebrande woestijnen. En dat is zeker niet de wens van degenen, die op aarde vertoeven en ook niet van de geest.

Dan heb ik nog een laatste reden en die is misschien belangrijker dan u op het eerste gezicht zoudt zeggen, nl. deze:

Naarmate de mogelijkheid om voor jezelf iets te bereiken geheel volgens eigen inzicht kleiner wordt in de materie, zul je meer moeten grijpen naar de krachten en middelen van de geest om alsnog jezelf te kunnen blijven.

En daarmee heb ik de redenen gegeven. Nu rest mij alleen nog de vraag van de procedure.

Het occultisme in de oudheid was magie, tovenarij. Het werd omgeven door rituelen, door allerhand geheimzinnige gebeurtenissen. In deze dagen is dat niet meer mogelijk. Tegenwoordig kan men een gemeenschap niet meer krijgen tot zo'n algemene aanvaarding en algemene overgave als nodig is. En het ritueel van eens dat zinrijk, zinvol en bruikbaar was, is in deze dagen vaak eenvoudig niet meer te volbrengen; en zo dat wel het geval is, zal het geloof, de aanvaarding van dat ritueel over het algemeen gering zijn. We moeten dus zoeken naar het persoonlijke middel; en dat persoonlijke middel kunnen we mijns inziens vinden, indien we de mens zelf beschouwen als de uitdrukking van een verborgen waarde.

Men zegt wel eens: Aleph de grote is uitgedrukt in elke mens. De waarde van het Goddelijke is uitgedrukt in de mens. Ik behoeft dat nu niet direct te accepteren, maar wat eruit voortkomt dat moet ik toch wel aanvaarden.

Ikzelf ben het middel. Ikzelf ben de rite. Ik ben de procedure. Ik ben a.h.w. de omgeving, waardoor het magisch geheel wordt bepaald. Ik ben de begrenzing, waardoor de occulte kracht wordt gelimiteerd. In deze dagen zal praktisch occultisme altijd moeten berusten op het "ik". En dat "ik" kun je alleen maar kennen, als je gelijktijdig ook pro-

beert het te ontwikkelen. Die ontwikkeling kan eenzijdig zijn, het kan veelzijdig zijn. Belangrijk is echter de actie. Dus:

1. Ik moet streven. Elk streven, ongeacht welk, is aanvaardbaar in de zin althans van ons onderwerp.
2. Een actie, die geen innerlijke betekenis of zin heeft naast de uiterlijke, heeft geen waarde. Zodra ik echter een actie of een streven verbind met een innerlijke bestreving of erkenning, zal mijn gehele wezen daardoor worden georiënteerd op het hogere. Ik heb daarmee de eerste kracht, die uit het occultisme voortkomt (de verbinding met het hogere) bereikt.

De verbinding met het hogere wordt ook in de rituele magie niet gehanteerd met onmiddellijke resultaten. Er zijn heel veel voorbeelden te geven, waarbij geen lijfelijke vorm van een demon in een bezweringscirkel verscheen en er toch resultaten werden bereikt. Wij moeten ons niet blind staren op het verschijnsel, dat gepaard gaat met de actie. Wij moeten ons proberen te richten op het resultaat. Om dus in deze dagen de occulte krachten werkzaam te maken:

Streef. Richt aan de hand van een innerlijk besef, een innerlijk bewustzijn, uw eigen kracht en alle krachten die u ontmoet op een omschreven doel of punt.

Wacht niet af, of er ergens een bevestiging komt, die zegt dat het zo goed is. Neem aan, dat dit goed is en registreer voor zover u kunt de resultaten.

Alle occultisme is een mengsel van gave, van capaciteit en van oefening. Als u één keer iets hebt gedaan en u doet het nooit meer, dan zult u nooit iets beters erin bereiken. Als u weet, hoeveel malen men b.v. bij chemische proefnemingen moet mislukken, voordat men één keer slaagt, dan kunt u zich misschien realiseren hoe u de actie van het occulte moet maken tot deel van uw gewone leven.

In deze dagen is het noodzakelijk, dat er een beheerst gebruik van die innerlijke kracht komt. Dat is de enige methode om de onvermijdelijke kringloop te doorbreken, waarin de mensheid op het ogenblik gevangen is. Laten we dit dan niet doen door onmiddellijk grote resultaten te eisen, maar eenvoudig door onmiddellijk te streven en onze proefnemingen te herhalen, totdat de resultaten steeds duidelijker kenbaar worden. Bekwaam uzelf in de richting van het gebruik van innerlijke kracht en waarde.

Het tweede gedeelte van mijn lezing is voor u misschien iets interessanter, omdat we daarmee wat teruggaan in de richting van het oude, van de bekendste occulte zaken. Wat niet wil zeggen, dat ik geen onmiddellijke parallellen blijf trekken met het heden.

De waarden en rituelen van de oudheid confronteren ons met een eigenaardig iets. Er is altijd sprake van twee krachten. Er is nooit sprake van één kracht alleen, tenzij het gaat om aanbidding.

In elke magische werking worden twee, soms zelfs meer krachten tegenover elkaar gesteld. We kunnen daaruit afleiden, dat alle magisch streven en in feite alle occulte waarden en bestrevingen dus zijn gebaseerd op een strijd tussen twee tegenstellingen. Laten we dit goed in gedachten nemen.

Als we zien hoe b.v. de oude priesters in Egypte een vervloekingszegel probeerden te maken, dan staan we eventjes perplex, want zij roepen enerzijds de grootste goden van licht aan en anderzijds stellen ze daar tegenover de demonen uit het diepste duister.

Hun doel is alleen maar een beschermende geest te vinden; en in vele gevallen lukt hun dat.

Als we gaan kijken bij de magiërs van b.v. Griekenland, dan worden we ook weer geconfronteerd met een eigenaardigheid: Als zij licht willen

bereiken, beginnen zij in duisternis. Als zij duisternis willen bereiken, beginnen ze in licht.

We zien nl., dat alle rituelen van de z.g. zwarte hekserij (de mensen die zich aan Hecate hadden gewijd) plaatsvinden bij maanlicht; het licht van de volle maan. Is er geen maanlicht, dan geen magie. Terwijl degenen, die zich richten op de krachten van de zon en de natuur, beginnen in het duister. Zij werken in een grot, een hol, in zeer schaduwrijke tempelgangen of zelfs in crypten. Zij werken in dit duister om daarin het licht te doen ontstaan.

Wanneer wij dus gaan werken, dan moeten we wel degelijk beseffen dat er een verschil moet zijn tussen wat we doen en wat we tot stand brengen. U kunt in vele gevallen in het duister het licht wakken. U kunt nooit werken met de waarde van het licht, zonder dat het duister aanwezig is. U kunt de krachten van het duister ook niet activeren, zonder dat het licht voortdurend aanwezig is.

In een latere vorm van meer christelijke tovenarij vinden we dan ook heel vaak het satans- of duivelssymbool uitgedrukt als een bok. Denkt u aan het beeld van de grote Bok van Mendes b.v. of aan bepaalde duivelse pentagrammen; maar daarboven zien wij het kruis. Die twee waarden geven het terrein aan, dat wordt omschreven. U kunt dus nooit iets doen of iets bereiken in het occulte, indien u niet bereid bent licht en duister naast elkaar te aanvaarden. Als u alleen de geesten van licht wilt zien, zult u nooit waarlijk helderziend worden. Alleen indien u bereid bent licht en duister te aanschouwen en u dan richt op het lichte, kunt u bereiken.

Als u in de tijd wilt zien en u wilt redelijke prognoses tot stand brengen, dan moogt u nooit uitgaan van het heden of van de toekomst alleen. U zult het verleden moeten stellen tegenover de toekomst en door deze in het heden in het brandpunt te brengen kunt u de toekomst bepalen. U kunt het nooit doen zonder meer.

Als ik kracht wil gebruiken om te genezen, zal ik dit nooit kunnen doen, indien ik de kracht die ziek maakt niet erken. De genezing komt voort uit mijn erkenning van de ziekte. Een ontkenning van de ziekte betekent een ontkenning van de genezingsmogelijkheid.

Dat klinkt misschien een beetje dwaas, maar ik geloof dat het in deze dagen van het allerhoogste belang is, dat men die tegenstellingen aanvaardt en dat men dat beseft. De meeste mensen in deze tijd willen alleen wit en geen zwart. Ze willen alleen vreugde, zonder lijden. Ze willen alleen God, zonder de duivel. Ze willen het eenzijdige en daarom bereiken ze niets.

Een bewust werken met de occulte krachten is gebaseerd op de erkenning van de tegenstellingen. Maar daarmee is het nog niet voldoende, want elke tegenstelling van krachten, die ik mij voorstel, ligt weer in mijn eigen wereld. Daarom is het helemaal niet zo dwaas, dat - zoals b.v. van Jezus wordt gezegd wat hij bij bepaalde gebeden deed - men zich naar de vier windrichtingen wendt. En dat men a.h.w. het Godsbegrip in elk van die richtingen uitsprekt en probeert te vinden. Het is helemaal niet zo dwaas, dat men een cirkel trekt, waarin men alle soorten stenen, wierook en weet ik wat nog meer legt, want die dingen vertegenwoordigen het evenwicht van de natuur.

De erkenning van uw eigen wereld is voor het occultisme ook belangrijk. U kunt niet de wereld achter u laten en dan iets tot stand brengen. Een aardig voorbeeld daarvan vinden we eigenaardig genoeg niet bij de directe magiër, maar bij de alchemist.

In de alchemie vinden we nl. het chemisch werk niet alleen als symbool maar ook als een praktijk. Er is niet alleen de tijd van bezinning, van innerlijke rijping, het maken van het innerlijk goud. Er is ook wel degelijk de bestreving om uiterlijk goud te maken. En nu moogt u zeggen, dat

het dwaas is, want dat er nooit goud is gemaakt, maar de uiterlijkheid was de erkenning van de wereld. Om het bestaan van de alchemie - zelfs van de abstracte, de esoterische alchemie - mogelijk te maken was het fornuis, de smeltkroes, nodig. Zonder deze had ze niet kunnen bestaan.

Als we denken aan andere esoterische groeperingen (b.v. aan de Loges), dan moeten we weer tot onze verbazing ontdekken, dat zij zich voordoen als vakgenoten, als groepen van vakgenoten; b.v. tempelbouwers. Deze groep moet dit uiterlijk hebben; en zij moet ook uiterlijk in het begin deelnemen aan bouwactiviteiten, althans ertoe bijdragen, omdat zij anders niet tot haar innerlijke opbouw (deel van haar eigen denkwijze) kan komen.

Nu kunt u zeggen: Maar dat is toch voorbij. Zeker. De alchemist is op het ogenblik over het algemeen iemand, die alleen werkt met filosofie en geestelijke middelen. De Loges zijn niet meer de z.g. groepen van kunstgenoten. Zij zijn zuiver esoterische groeperingen, waar misschien nog wel wat stoffelijks bij te pas komt, maar waar de hele zaak toch eigenlijk meer draait om een bepaalde filosofie. Dit kan gelden voor de dingen, die zich hebben ontwikkeld, maar aan de andere kant vraag ik mij af, of de alchemie in deze dagen nog net zo rijk en goed is als in het verleden. Zoals ik mij ook afvraag, of de werkelijke bereikingen van de Loges in deze tijd nog wel zo groot en intens zijn als zij eens in de begintijd waren.

Wij moeten het uiterlijk en het innerlijk in overeenstemming brengen. De kwestie voor ons is dus niet alleen maar het vinden van een zuivere weg om nu die kracht innerlijk te beleven en tot uitdrukking te brengen. We moeten er een uiterlijke vorm voor scheppen. Die uiterlijke vorm moet in de wereld hetzelfde omvatten of een symbool kunnen zijn voor hetgeen wij innerlijk willen bereiken. Indien die samenhang bestaat, hebben we de grootste resultaten; en dat is logisch. Wij hebben dan de wereld (het geheel van onze eigen wereld, de mensenwereld en de natuur) betrokken in ons werk. Hoe meer wij een brandpunt zijn van onze eigen werkelijkheid en gelijktijdig die werkelijkheid kunnen transponeren naar een geestelijke activiteit, zullen wij over grotere krachten, grotere bewustwording en bereikingen beschikken.

Er is hierover nog wel het een en ander te vertellen, maar het lijkt me beter om zo langzamerhand naar het laatste deel van mijn betoog over te gaan.

Ik heb u reeds gezegd, dat de achtergronden van het occultisme in deze tijd eigenlijk wat wazig en verward aandoen. Er is zeer veel dat Spieglerei is of zelfs op misleiding en bedrog lijkt en het in wezen toch niet is. Het komt voor, dat u op de kermis een waarzegster vindt, die werkelijk begaafd is en voor zichzelf meent, dat ze een geschikte bedriegster is. Wij zien veel mensen, die grote geestelijke waarheden spreken, terwijl ze voor zichzelf alleen maar menen dat ze wat handig met de tong zijn. Er is eenvoudig een verwarring, omdat de mens niet meer bereid is zichzelf te verplaatsen in de werkelijkheid. In de oudheid ging het zo:

De magiër, die zich voorbereide op een bepaalde handeling - of dat nu was in Europa of ergens anders - begon met te zeggen: "Ik ga die actie ondernemen." Hij ging zich daarop voorbereiden door erover na te denken, door zijn lichaam eventueel te reinigen. Maar dat was niet voldoende. Hij trok daarna de gewaden aan, die bij zijn ritueel pasten. Hij nam de werktuigen ter hand, die bij zijn ritueel behoorden en pas dan beschouwde hij zichzelf in staat om zijn ritus, zijn magisch werk te volbrengen.

Wij kunnen in onze wereld niet zeggen: "Ja, wat we willen doen is toch eigenlijk geestelijk, dus kunnen we al het andere opzij zetten." We moeten wel degelijk beseffen, dat we ook in onze eigen wereld en ten aanzien van onze eigen wereld het juiste beeld moeten opbouwen, de juiste

verhouding moeten scheppen, de juiste situaties voor onszelf en anderen kenbaar moeten maken. En daarbij is het belangrijk, dat we dat doen met een voortdurend overzien van het doel.

Een groot gedeelte van de praktische mogelijkheden van het occultisme van vandaag berusten in het ego, dat heb ik reeds gezegd. Maar dat is alleen waar, indien dit ego niet slechts werkt met gedachten of met geestelijk bewustzijn, maar daarnaast ook werkt met een zuivere voorbereiding en ervoor zorgt dat zijn geestelijk streven a.h.w. een stoffelijk kleed vindt, zodat het kan worden uitgedrukt in een stoffelijke handeling; dus dat het kan worden vastgelegd in de materie. Hier faalt - geloof ik - het grootste gedeelte van het moderne occultisme nog steeds.

Men heeft getracht in het occultisme te vluchten voor het materialisme. Men wilde de te materialistische instelling ontvluchten en zocht daarom geestelijke waarheden; maar die geestelijke waarheden bleven gescheiden van de eigen wereld. Er moet een verbinding worden gemaakt.

De achtergrond van deze tijd is de te grote scheiding tussen het occulte erkennen, streven en werken en het werkelijke leven; de te grote verschillen tussen eigen stoffelijk gedrag en eigen geestelijk bestreven. Er moet een synthese worden gevonden. Misschien kunnen we die in een enkele zin wel vastleggen:

Overdenk, beschouw, erken, richt en handel.

Dat is de volgorde, waarin het occulte werk tot zijn culminatie, tot het werkelijk resultaat wordt gebracht.

Er zal nog wel eens een tijd komen, dat wij over al die dingen meer uitgebreid en uitvoerig kunnen spreken. Ik heb u voor vandaag een klein overzicht willen geven van de mogelijkheden, van de fouten, van de moeilijkheden. Mijn eindconclusie omvat echter meer dan dit.

Het zijn de niet-rationele en daarom de occulte waarden, die in de wereld van vandaag doorslaggevend zijn. Er is voor de rationele wereld een te groot punt van onzekerheid en stilstand bereikt dan dat deze en de impulsen daaruit alleen de toekomst kunnen bepalen. Het is de occulte, de geheime kracht, de verborgen waarde en betekenis van de mens, die richting geeft. Tot nu toe geschiedt dit onbeheerst. Het is zaak, dat de mens de beheersing van zijn krachten leert; niet het verwerven ervan. Dit is in vele gevallen ofwel onmogelijk, dan wel overbodig. Maar het beheersen en richten van de occulte krachten is het middel, waardoor alle hiaten en lacunes in het bestaan en in de vordering van de mensheid van deze dagen kan worden overwonnen.

--

GODDELIJKE WERKELIJKHEID.

Vibratie van duister, waarin de beelden rijzen van een licht.

Vibratie van licht, waarin zich de schaduwen vormen, die de weerskaatsing zijn van een goddelijke Gedachte.

Wereld, die steeds terugkeert tot zichzelf en zichzelf gelijk blijft in een kaleidoscopische veelheid van mogelijkheden, die toch alle één zijn.

Wereld, die naar buiten uitstraalt als een levende kracht en die toch als levende kracht slechts in zichzelf kan bestaan.

Wereld zonder wezens in onze zin van het woord, waarin mens en mens mens is en niet twee mensen; waarin geest en geest en geest niet zijn geesten, maar alleen een vleug van een goddelijke Gedachte, een rimpeling in de spiegel van energie, die scheppende werking is.

De goddelijke werkelijkheid is een onwerkelijke wereld voor ons, zo-

lang we denken in vormen en in gedachten; zolang wij verdeeld zijn in onszelf of tussen onszelf en de wereld een grens trekken. Pas daar, waar de eenheid bestaat als de polsslagen van de eeuwigheid, daar overschrijden we een grens en daar wordt, na die ene laatste ontmoeting met alle verdeeldheid en demonie van het voorstellingsvermogen, met alle onvolmaaktheid van ons oordeel en besef, die trillende werkelijkheid geschapen, waarin wij werkelijk leven en zijn.

Soms denk ik aan God en Zijn werkelijkheid als aan het licht in een toverlantaarn. De plaat van de gedachte wordt ervoor geschoven en de meest vreemde beelden worden geprojecteerd. Nu staat er een kleurige tulp en dan weer een glimlachende kabouter, om een ogenblik later een landschap te laten zien, heel ver ergens in de delta van de Nijl. En toch is het hetzelfde licht en de mogelijkheden van hetzelfde licht. Het plaatje bepaalt misschien de zin; het licht is hetzelfde.

Zo is God. God is het licht en Zijn goddelijke werkelijkheid is het pulseren van het licht. En wanneer de gedachte (van de Schepper) of de deelgedachte (het onvolledig besef van het schepsel) zich tussen het goddelijk licht en het bewustzijn schuift, dan zien we een veelheid van projecties. Maar het is het licht dat tekent, niet de plaat. Het is het licht dat leeft en trilt en vibreert, niet het beschilderde glas. Het werkelijke leven ligt in 't licht, niet elders.

Onze wereld is de projectie van het Goddelijke, gezien door een bewustzijn, dat als een plaat geschoven voor de werkelijkheid ons vormen voorgoocht, die niet werkelijk bestaan; dat ons problemen doet zien, die niet echt zijn. Wij zien de veelheid der dingen en beseffen de eenheid niet, daarom staan we buiten de goddelijke werkelijkheid.

De goddelijke werkelijkheid is zonder wet, omdat alle denken één is in de ene Gedachte van de schepping.

De goddelijke werkelijkheid is een wereld zonder strijd, omdat al het zijnde harmonisch uiting geeft aan één en hetzelfde beeld en daarin zijn vreugde vindt en geen verwerping van tegenstellingen.

De goddelijke werkelijkheid is een wereld, die altijd bestaat. Het is daarom goed, dat wij die wereld en het aardse denken weleens het Vaderhuis noemen, want daar waar alle dingen altijd echt en waar en blijvend zijn, daar alleen zijn we thuis; daar alleen vinden we onszelf.

En als wij uit de z.g. concrete gedachten, die de vormen tekenen, kunnen terugkeren tot die primaire waarde van het licht dat in ons leeft en vibreert, dan zijn we weer deel van de eeuwigheid, bewust en wetend. Dan denken niet wij, maar dan denkt God in ons. Dan zijn wij bewustzijn en leven, maar niet meer begrensdheid. En dat is Gods werkelijkheid, zoals zij bestaat.

Er is er één geweest, die heeft geprobeerd haar te omschrijven; en hij zei dit:

Rustende poel van licht, waarin golft de adem van het Oneindige, gij zijt mijn wezen en toch ben ik slechts deel van u.

Ik besef u en toch ken ik u niet.

Gij zijt een woord, gefluisterd en maar half verstaan; en toch de naam, die ik ook wetend draag.

Gij zijt mijn wezen, oorsprong en mijn kracht.

Gij zijt de macht, die mij schraagt, ook in beperking van persoonlijk zijn.

:--: